Þær
Apocryphisku Bækur/
Þad er:
Bækur sem ecke halldast jafnar vid þær Canonisku Bækur / sem eigenlega kallast su Heilaga Ritning/ Eru þo Nytsamlegar og goodar ad lesa.

Tobiæ Bok.

I. Capitule.
Þess Elldra Tobiæ Ætt Gudhrædsla og Kross.

TObiæ framferdes book /
Tobiels sonar / Anani-
els sonar / Aduels son-
ar / Gabaels sonar / af
Asaels sæde / og af
Nephthali kynkvÿsl/
Sem var fangenn * i Enemessari /
Assyria kongs tÿd/af Thisbe/ sm̄ er a
þa hægre sÿdu vid Nephthalim / sm̄
eigenlega so kallast/ i Galilæa fyrer
ofann Asser. * 2. Kong. 17/ 3.
3 Eg Tobias giecк a sannleikans ⁊ riett
lætesens vegū alla mÿna lÿfdaga / og
gaf margar ølmusur til minna brædra
⁊ mÿns foolks / sm̄ voru burtfarner
med mier til þra Assyrianisku lands/
til Ninive.
4 Og þegar eg var i mÿnum stad i
Israels lande/ þa eg var ungur/ hafde
su giørvalla Nephthali mÿns fød-
urs ættkvÿsl burtviked fra Jerusa-
lems huse / sm̄ var utvalenn af øllum
Israels kynkvÿslū / ad allar kynkvÿsler
skilldu offra þar.
5 Og þar var þess Nædsta heimkynnes
Mustere helgad ⁊ uppbigt til allra
ætta æfenlega. Og allar kynkvÿsler /
sm̄ voru fraafallnar / offrudu til sam-
ans offre til þess Baal/ sm̄ var ein ung
kvÿga / og Nephthali mÿns fødurs
hus.
6 Og eg alleina foor opt til * Jeru-
salem a hatÿdunū/ sm̄ fyrerskrifad var
øllu Israels foolke med eirnre æfen-
legre bÿfalningu/ ⁊ hafde med mier * *
firsta grooda ⁊ + tÿunder af þvi / sm̄
var til/ ⁊ first kliptum/ og eg gaf prest
unū Arons børnū þad til altaresens/
af øllu þvi / sem var til (fyrer mig.)
* 5. Mos. 12. 5/ 11. 2. Kong. 8/ 3. * *
2. Mos. 23/ 19. etc. + 5. Mos. 14/ 22.
7 Þa fyrstu tÿund gaf eg Levi børn-
um / sm̄ þionudu i Jerusalem / enn þa
adra tÿund selde eg/ ⁊ foor burt/ og soo-
ade þvi i Jerusalem hvørt aar.
8 Og þa þridiu gaf eg þm̄ / sem hun
tilheyrde/ sm̄ Debbora mÿn fødur mood
er hafde befalad/ þvi eg var eitt hiaalp
arlaust barn epterskiled af mÿnū fødur.
9 Og þegar eg var komenn til manns /
tok eg eina hustru Annu af minna fedra
ættar sæde / ⁊ ablade Tobias vid henne/
10 Og þegar eg var færdur fangenn til
Ninive/
11 Þa aatu aller mÿner brædur/ ⁊ þeir/
sm̄ voru af minne ætt / af heidingianna
braude/
12 Enn eg vardveitte mÿna saal/ ad eta
ecke (þar af.)
13 Med þvi eg minntest Guds i allre
minne saal.

14 Og sa Nædste gaf nær z mikit fyr-
er Enemessaro.
15 Og eg var hñs kaupmadur/
16 Og eg foor i Media.
17 Og af hendte Gabael/ Gabriæ brod
ur i Rages i Media/ tiju pund silfurs.
18 Og þegar Enemessar var daudur /
rijkte Senecherib hñs son i hñs stad/ z
hñs vegir voru ofsoduger / z eg kuñe
ecke fara meir til Media/
19 Og i Enemessari tijd hafde eg gief-
ed mijnu brædrum mikla ölmusu /
20 Mitt braud gaf * eg þeim hung-
rudu / z mijn klæde þm̃ nøktu/ og ef eg
sa nockurn af miñe ætt/ sem var daud-
ur/ z burtkastadur vid mureñ i Ninive/
þa groof eg hñ/ * Es. 58/ 7.
21 Og ef kong Senacherib liet i helsiæ
nockurn / þegar hñ kom med flootta
fra Judæa/ stalst eg til ad grafa þañ/
þvi hñ sloo marga i hel i siñe bræde/ z
þar var leitad epter þm̃ lijkømu/ epter
kongsens befalning og þr fundust ecke.
22 Eñ eirn af þm̃ Niniviitum foor/ z
openberade konungenū þad uñ mig / ad
eg græfe þa/ og eg * mátte leyna mi-
er/ eñ sm̃ eg underskood/ ad þat var leit-
ad epter mier/ ad eg skyllde deya/ ottad-
ist eg og foor burt. * c. 1/ 8.
23 Og öllu mijnu goize var eg ræntur/
og mier var eckert epterskilid/ utañ
Anna mijn hustru/ z Tobias miñ sonur.
24 Eñ þar lidu ecke fleiri z fimtiju dag
ar/ ædur eñ hñs * tveir synir sloou hñ
i hel / og fludu til Ararats fialla / og
Acherdonus hñs son rijkte i hñs stad /
z hñ sette Achiacharum/ Anaels mijns
broodurs son/ yfer alla rædsmeñsku.
* 2. Kong. 19/ 37. 2. Kron. 32/ 21.
25 Og Achiacharus bad fyrer mig / z
eg kom til Ninive/ eñ Achiacharus var
vijnskeinkiare/ z secretere/ og sem hafde
med rædsmeñsku z reikningskap ad sijs-
la/ og Acherdonus hafde giört hñ / ad
þeim ödrum næst sier / z hñ var mijns
broodurs son/
26 Eñ þegar eg kom til mijns huss
aptur/ þa var mier apturskilad Añu
miñe hustru/ z Tobias mijnu syne.

II. Capitule.

Tobias verdur i sijnū Krossburde af
sijnum Vinum hæddur.

A hvijtasuñu hatijd/ sem er sio
vikna helge/ hiellt eg eina veg-
lega maaltijd / og hafde sett
mig nidur til ad eta /
2 Og leit þar mikla fædu / z eg sagde
til mijns sonar: Gack z * leid hijngad
hvørn þu fiñur af vorū brædrum/ sem
er þurfande / sm̃ miñest Drottens/ og
siæ/ eg bijd þijn. * Luc. 14/ 13.
3 Og hñ kom/ z sagde: þar liggur eirn
af vorre ætt/ sem er heingdur/ kastadur
a götuna / z eg stock upp ædur eñ eg
æt nockud / og bar hñ i eitt hus / þar
til sooleñ gieck under/
4 Og eg kom aptur z þvode mig / og
æt mitt braud med sorg.
5 Og eg minnest Amos * spaadooms /
sem hñ sagde: * c. 8/ 10.
6 Ydar * hatijder skulu snuast til sorg
ar/ z allar ydar gladværder til harma-
grats/ z eg griet. * 1. Macc. 1/ 4.
7 Og þegar sooleñ var undergeingeñ /
gieck eg skrootlega / z groof/ og greft-
rade hañ.
8 Og nabuarner spottudu mig / og
sögdu : þesse ottast ecke eñ nu ad slaast
i hel fyrer slijka breitne/ z hñ mátte *
burtrijma / og sia / hñ greftrar þa
daudu aptur. * c. 1/ 22.
9 Og þa somu noott laa eg ohreinn
hia hallar-veggnum / og mitt andlit
var bert.
10 Og eg visse ecke/ ad þar voru smaa-
fuglar i veggnum/
11 Og sm̃ mijn augu stoodu opeñ/ drittu
þeir smaau fuglar heitum saur i mijn
augu/
12 Og þar urdu hvijt skij a mijnum
augum/
13 Og eg gieck burt til læknaraña / og
þeir hialpudu mier ecke.
14 Eñ Achiacharus hafde forsorgad
mig/ þar til eg foor til Elymais
15 Og mijn hustru Aña spañ ull i frur
stofun-

ſtofunum.
16 Og hun ſende þad til herrañа / ⁊
þr betøludu heñe ogſo þar fyrer / ⁊ gaa-
fu eitt kid umfram̃.
17 Eñ þegar þad kom til mȳn / took
þad til ad jarma /
18 Og eg ſagde til heñar : hvadañ er
þad kid / mun þad ecke vera ſtoled: *
færdu þad eignarmøñunũ aptur / þvi
vier meigum ecke eta þad / ſem ſtoled
er / *5. Moſ. 22 / 1.
19 Eñ hun ſagde : þad er giefed mier
fram̃ yfer mȳn laun.
20 Og eg trude heñe ecke / ⁊ ſagde :
faa þu eignarmøñunũ þad aptur / og
eg var raudur i andlite moote heñe.
21 Eñ hun ſvarade / og ſagde til mȳn :
hvar eru þȳnar ølmuſur / ⁊ þȳn riett-
ferdugu verk: ſiaa / þad er allt kuñugt /
hvad þar er hiaa þier.

III. Capitule.

Tobiæ og Saræ Bæn og þeirra
Bænheyrſla.

Og eg vard hriggur ⁊ gret / og
bad med angiſt ſeigiande :
2 Drottēñ / * þu ert riettvȳs /
⁊ øll þȳn verk / og aller þȳner
veiger eru myſkunſeme ⁊ ſañleike / ⁊ þu
dæmer eirn ſañañ og riettvȳſañ doom
æfenlega. * Pſ. 119 / 127.
3 Minſtu þo mȳn / og lȳt til mȳn / hefn
þȳn ecke a mier fyrer mȳnar ſynder / ⁊
mȳnar faavitſkur / ⁊ miña fedra ſynd-
er / ſm̃ þeir høfdu ſyndgad moote þier.
4 Þvi þeir hlȳddu ecke þȳnum bodum
⁊ þu gafſt þa til herfangs og faang-
elſes ⁊ dauda / ⁊ ſmaanarlegs ordskvidar
fyrer øllu foolke / medal hvørs þeir
voru ſundurtvȳſtrader.
5 Og nu / þȳner doomar eru marger ⁊
ſañer / giør af mier hvad þu villt fyrer
mȳnar og miña fedra ſynder / þvi vier
hielldũ ecke þȳn bod / þvi vier geingum
ecke i ſañleikanũ fyrer þier /
6 Jaa giør vid mig / ſm̃ þad er þockn-
anlegt fyrer þier / bȳfala / ad þeir take
* miñ anda aptur / ad eg kuñe leyſaſt /
og verda ad Jørd. * 1. Kong. 19 / 4.
7 Þvi þad er mier betra ad deyia /
eñ lifa / þvi eg hefe heyrt lognar for-
ſmaaner / ⁊ þar er mikel hrigd i mier.
8 Bȳfala ad eg meige nu leyſaſt af neyd
eñe til þſſ eilȳfa ſtadar / ſnu ecke þȳnu
auglite fraa mier.
9 A þeim ſama deige hendte þad
Saru Raguels dottur i Ekbatanis
i Media / ad hun var hædd af heñar
fødurs þernum / þvi heñe voru giefn-
er * ſiø meñ / og Aſmodæus / eirn vondur
ande / hafde myrdt þa / fyrr eñ þr voru
hiaa heñe / ſem ſidur er a medal kveña.
* C. 6 / 15.
10 Og þær ſøgdu til heñar : veitſtu
ecke / ad þu hefur kirkt þȳna meñ : nu
hefur þu att ſiø meñ / ⁊ ert ecke nefnd
epter einũ af þm̃.
11 Þvi ſlær þu oſſ vegna þrra : ſieu
þr dauder / ſo gack i burt med þm̃ / ad
vier ecke ſiaaum af þier ſon edur doott-
ur æfenlega.
12 Þegar hun þetta heyrde / vard hun
harla hrigg / ſo ad hun villde heingia
ſig / ⁊ ſagde : eg er mȳns fødurs einka
dootter / ef eg þad giøre / þa er þad høn
um ein ſmaan / og eg munde færa hñs
elle med hørmung til helvȳtes /
13 Og hun bad audmiuklega giegnt
glugganum / og ſagde :
14 Bleſſadur ert þu Drottēñ vor
Gud / ⁊ bleſſad er þitt dȳrdlega / hei-
laga og vegſamlega nafn / til eilȳfrar
tȳdar / øll þȳn verk bleſſe þig æfenlega /
15 Og nu / Drottēñ / eg hefe ſnued
mȳnũ augum ⁊ mȳnu andlite til þȳn /
16 Eg ſagde / ad þu villder frelſa
mig af Jørduñe / ⁊ ad eg ecke heyre for
ſmaanena meir /
17 Drottēñ / þu veitſt / ad eg er hrein
af allre ſynd med mañe /
18 Og eg hefe ecke ſaurgad mitt nafn /
ei helldur mȳns fødurs nafn / i mȳnu
faangelſes lande /
19 Eg er mȳns fødurs einbyrne / ⁊ hñ
a añars eckert barn / ſem kuñe erfa
hañ /
20 Og þar er ei nockur naa-frænde / ecke

helldur æ hn̄ eirn son/ ad eg kun̄e hall-
da mig hønum til hustrur.
21 Nu eru þr siø farner vegna mijn /
hvar til skyllda eg lifa leingur ?
22 Og þar sem þier sijnest þad ecke/ ad
þu vilier slaa mig i hel / so bijfala / ad
þeir meige lijta til mijn/og myskuna sig
yfer mig/
23 Og ad eg ecke skule heyra meire
smaan.
24 Og beggia þra bæner urdu heyrdar
fram̄e fyrer þess stoora Guds dijrd.
25 Og * Raphael var utsendur / ad
bæta þeim baadū / ad plocka af Tobia
þau hvijtu skij/ ⁊ ad gefa Saru Ragu
els doottur Tobias / Tobiæ son til
hustrur / ⁊ ad binda Asmodæum þan̄
vonda anda/ Þvi þad fiell Tobias til/
ad erfa hana. * c. 5. 5/ 17. etc.
26 A þeim sama tijma snere Tobias
vid/ ⁊ gieck in̄ i sitt hus/ og Sara Ra-
guels doottter gieck ofan̄ af hen̄ar sal.

IV. Capitule.

Tobiæ Testament og Undervijsan til
sijns Sonar.

A þeim sama deige hugade To-
bias til þess silfurs / sem hn̄
hafde afhendt Gabael i Ra-
ges i Meden.
2 Og hn̄ sagde vid sig sialfan̄: eg he-
fe gyrnst ad deyia / hvi kalla eg ecke
Tobias min̄ son/ad eg kun̄e sijna høn-
um þad/ fyrr en̄ eg dey.
3 Og * hn̄ kallade hn̄/ ⁊ sagde: sonur/
ef eg dey / so grefta mig / og forakta
ecke þijna moodur / ** giør hen̄e vird-
ing alla þijna lijfdaga / ⁊ giør hvad
hen̄e er þocknanlegt / og angra hana
ecke. * c. 14/17. etc.
** 2. Mos. 20/12. etc.
4 Min̄stu mitt barn / ad hun hefur
hafi stooran̄ haaska fyrer þig i mood-
urlijfe/
5 Nær hun deyr / so * graf hana hia
mier i eirnre grøf. * c. 14/ 21.
6 Mitt barn / min̄stu Drottens vors
Guds alla daga/ og þu skallt ecke vilia
syndga og yfertroda hn̄s bod.
7 Giør riettvijse alla þijna lijf-daga /
og gack ecke a ranglatū vegum / þvi
nær þu giører san̄leikan̄/munt þu hafa
gooda fram̄før i øllū þijnū verkū / ⁊ a
medal allra þra/ sm̄ giøra riettvijsena.
8 Giør * ølmusu af þijnū efnum/ og
þitt auga ydre þess ecke/ nær þu giør-
er ølmusu / snu ecke þin̄e augsijn fraa
nockrum fatækū/ ⁊ Guds augsijn mun
vissulega ecke snuast fra þier:
* Luc. 14/ 13.
9 Sem þu hefur * epter nægd til/ so
giør ølmusu þar af/ Hafer þu lijted /
so feila þier þo ecke ad giøra ølmusu
af þvi litla. * Syr. 35/9. etc.
10 Þvi þu safnar þier sialfum til
hins besta einum goodū fiarsiood / til
naudþurftar dagsens/
11 Þvi ølmusan̄ * frelsar fra daud-
anū / ⁊ lætur ecke myrkred koma in̄ ad
þier. * c. 12/ 13. Syr. 29/ 15.
12 Þvi ølmusan̄ er * øllū þm̄ ein̄ good
ur skeinkur/ sem giøra hana fyrer þm̄
Hædsta. * Ordск. 19/ 17.
13 Vara þig sialfan̄ / mitt barn / *
fra øllu saurlijfe/ ⁊ tak fyrst eina hust
ru af þijns fødurs sæde / tak ecke eina
framande kvin̄u / sm̄ ecke er af þijns
fødurs ætt/ * 1. Tess. 4/ 3.
14 Þvi vier erum spaaman̄an̄a børn /
Noe/ Abraham / Isaak ⁊ Jakob voru
vorer forfedur fra alldødle.
15 Min̄stu mitt barn / ad aller þr too-
ku hustrur af þra bradrū/ ⁊ urdu bless-
ader i þra børnum/og þeirra sæde mun
erfa Jørdena/
16 Og nu mitt barn / elska þijna bræd-
ur / ⁊ vertu ecke drambsamur i þijnu
hiarta/ad snua þier fra þijnū bradrū/
og þijns foolks sonū ⁊ dætrum / ad þu
vissulega ecke taker þier sialfum hust-
ru af þeim:
17 Þvi i drambsemen̄e * er fordiøfun/
⁊ ecke mikel stadfeste/ * 1. Mos. 3. 5/ 6.
Syr. 3/ 27.
18 Og i hyrduleisenu er mijnkun / og
stoor þørfnun/ þvi hyrduleised er mood
er ad hungrenu.

19 Lat einkes manns laun / sem erfidar
fyrer þig / standa hia þier / helldur *
greid hønum strax. * 3. Mos. 19/13. etc.
20 Og ef þu þioonar Gude/ mun þad
betalast þier.
21 Vara þig sialfann/mitt barn/ i øll.
um þijnum verkum/ z lat þig uppfræ.
da i allre þinne umgeingne. Og * þad
þu hatar/skalltu eingum giøra:
* Luc. 6/31. etc.
22 Þu skallt ecke drecka vijn til of.
drijckiu/og lat ofdrijckiuna ecke ganga
med þier a þijnum veige.
23 Gief * þeim hungrada af þijnu brau.
de/ z þeim nøktu af þijnum klædum / gief
ølmusu af øllu sem þu hefur afgangs/
og þitt auga ydre ecke / nær þu giører
ølmusu/ * Matth. 25. 35/ 36.
24 Utbyt þijnu braude hia hinna riett
latu grøfum/ og gief ecke syndurunum.
25 Leita rads af sierhvørium/ sem er
forstandigur / z forakta ecke aldeiles
eitt gott nytsamlegt rad.
26 Og blessa Drottenn alltijd / z oska
af hønum/ad þijner veiger mætti ver.
da riettar / z aller þijner stijger / z þijn
rad mætti fa goodann framgang/
27 Þvi þar er eckert foolk / sem hefur
rad / enn Drottenn sialfur giefur alla
gooda hlute/z hvørn hann vill/ nidurlæg
er hann/ sem hann vill.
28 Og nu / mitt barn / minnstu minna
booda / z lat þau ecke afmad verda af
þijnu hiarta.
29 Og nu vijsa eg þier * til tiju punda
silfurs/ sem eg afhendte Gabael Ga.
briæ broodur i Rages i Media/ * c. 1/17
30 Og ottastu ecke/mitt barn/ af þvi
vid erum ordner fatæker/þu hefur mik
ed/ * ef þu ottast Gud/z vijkur fra all
re synd/ z giører þad/ sem er þægelegt
fyrer hønum. * c. 1/13.

V. Capitule.

Þeim unga Tobia verdur þilgt af
Einglenum til Meden.

Og Tobias svarade og sagde:
fader/eg vil giøra * allt þad
þu hefur boded mier:
* 2. Mos. 19/ 8. C. 24. 3/7.
2 Enn hvørnenn skyllda eg kunna fa þad
silfur/med þvi eg ecke þecke hann?
3 Og hann fieck hønum handskriftena /
z sagde til hans:
4 Fa þier sialfur eirn mann / sem kunne
fara med þier / z eg vil betala hønum
þar fyrer medann eg life/z far af stad/
z tak silfred.
5 Og hann foor ad fa sier eirn mann / z
fann Raphael / sem var eirn eingell/
6 Og hann visse þad ecke/z sagde til han.
ns: kant þu fara med mier til Rages i
Media/ z ert þu kunnugur i þeim stødum
7 Og eingellenn sagde til hans: eg vil fa.
ra med þier/ z eg hefe gist hia * Gaba
el vorum broodur/ * c. 1/ 17/ c. 4/ 29.
8 Og Tobias sagde til hans: bijd mijn/
z eg vil seigia mijnum fødur þad.
9 Og hann sagde til hans : gack/ og dvel
ecke/
10 Og hann gieck inn/z sagde til sijns fød
urs: sia/ eg hefe funded eirn/ sem vill
fara med mier.
11 Enn hann sagde: kalla hann til mijn/ ad
eg kunne vita/ af hvørre ætt hann er/ og
hvørt hann er trufastur ad fara med þi.
er/z hann kallade a hann.
12 Og hann kom inn / og þeir heilsudu
hvør ødrum.
13 Og Tobias sagde til hans: brooder/
af hvada kyne / z af hvada fødur.ætt
ert þu? seig mier þad.
14 Og * hann sagde til hans : spyr þu
epter kyne z fødur.ætt/ edur epter einum
leigusveine / sem kunne fara med þijnum
syne? * c. 3/25.
15 Og Tobias sagde til hans : brood.
er / eg vil vita þijna ætt z nafn.
16 Enn hann sagde: eg er af Azariæ / og
Ananiæ þess stora/z þijns brodurs ætt.
17 Og Tobias sagde: ver velkomenn /
brooder/
18 Og vertu ecke reidur vid mig / ad eg
leitadest epter ad vita þitt kynferde og
þijna fødur.ætt/
19 Og þu ert minn brooder / af eirnre
værnre og goodre ætt / þvi eg þecke
Ananias / og Jonathan þess stoora
Samiæ syne/ 20 Þar

20 Þar vier geingũ til samans til
Jerusalem ad tilbidia/ þegar vier off-
rudũ fyrsta grooda/ & tijundum af þvi
sm̄ var til/
21 Og þeir fooru ecke villt / sm̄ vorer
brædur fooru villt/ Brooder / þu ert
af eirnre frijdre root/
22 Eñ seig til/ hvad skal eg giefa þier
til launa: eina drachma a dag/ & naud
synlega forsorgun/ fyrer þig/ sm̄ fyr-
er miñ son/ & eg vil eñ leggia þier nock
ud til umfram launiñ / * ef þid kom-
ed aptur heiler / & þeir urdu so ásatt
er/ *c. 12/ 5.
23 Og hñ sagde til Tobias: budu þig
til vegar / & Gud giefe þid sæd lucku
a reisuñe/
24 Og hañs sonur bioo til hvad sm̄
þurfte til reisuñar/ & hñs fader sagde
til hñs: far med þessum mañe / og *
Gud/ sm̄ byr i Himnenum/ giefe yckur
lucku a yckar veige / & Guds eingell
fare med yckur! * c. 10/ 16.
25 Og þeir geingu ut bæder ad fara
i burtu/ & sveinsens hundur med þeim/
eñ Aña hñs moder gret / & sagde til
Tobias: hvi utsender þu ockar barn?
er hñ ecke ockar handar stafur/ nær hñ
geingur iñ og ut fyrer ockur?
26 Gud giæfe þar hefde ecke vered
silfur i þiñe eigu fyrer þetta silfur/
eñ þad litla er vid añars eigum mætte
vera ockar barne til goda.
27 Þvi so sm̄ þad er giefed ockur ad
lifa af Drottne / þad er ockur noog:
28 Og Tobias sagde til heñar: syster/
skeittu þvi ecke / hñ mun komast heill
afram/ & þijn augu munu sia hañ/
29 Þvi eirn goodur eingell mun fara
med hønum / og * hñs reysa mun luck-
ast/ og ** hñ mun koma heill aptur/ &
hun hætte ad grata. * c. 11/ 15.
** C. 11. 5/ 20. 21.

VI. Capitule.

Tobiæ Fiske-Veide.

Eñ þeir geingu a veigenum / og
komu um̄ kvollded til Tigris
fliioots/
2 Og sveirneñ gieck ofañ ad
þvo sier / & þar uppstöck eirn fiskur ur
fliiootenu/
3 Og hñ villde svelgia sveineñ.
4 Eñ eingelleñ sagde til hñs: grijp
fiskeñ/
5 Og sveirneñ greip fiskeñ / & kastade
hønum uppa landed.
6 Og eingelleñ sagde til hñs: sundra
fiskeñ/ & tak hiartad / og lifrena / og
galled / geim þad vel.
7 Og sveirneñ giørde/ so sm̄ eingelleñ
sagde til hañs / eñ þeir steiktu & atu
fiskeñ/ & geingu a veigenum bæder/ til
þess þeir komu nærre Ekbatana.
8 Og sveirneñ sagde til eingelsens:
brooder Azarias/ hvar til duger hiart-
ad/ & lifreñ/ & galled ur fiskenum?
9 Og hañ sagde til hñs: vid reykande
hiartanu og lifreñe / þar sem eirn ar
edur eirn vondur ande giører nockurt o-
næde/ þa lát * þau brena fyrer kall-
mañe edur kveñmañe / & sa mun ecke
onadast framar. * c. 8. 2/ 3.
10 Med gallenu smyr eina mañeskiu/
sm̄ hefur hvijt skij a augunum / & hun
mun verda læknud.
*C. 11. 7/ 11. etc.
11 Eñ sm̄ þeir komu nærre Rages/
sagde eingelleñ til sveinsens / Brood
er / i dag vilium vid vera hia Raguel/
til gistingar/ & hañ er þiñ frænde.
12 Og hañ a eina einka doottur / ad
nafne * Sara/ eg vil tala um̄ hana/ ad
hun skule giefast þier til hustrur/
* C. 3/ 9.
13 Þvi heñar arfur fellur þier til / &
þu ert alleirn af heñar ætt / & stulkañ
er væn & forstandug.
14 Og nu / heyr mig / & eg vil tala til
heñar fodurs/ & nær vid komum aptur
fra Rages/ viliū vid hallda brullaup/
þvi eg veit / ad Raguel vill visulega
ecke giefa hana einū ødrum mañe/ ept-
er Mose løgmale/ ella munde hñ verda
dauda sekur/ þvi þod ber þier/ ad taka
þañ arf/ framar eñ nockrū mañe.
15 Þa sagde sveirneñ til eingelsens:
brooder Azaria / eg hefe heyrt su stulka
sie giefeñ * sio moñū / & þeir aller sieu

dauder i brudar-husenu/ ꝛ eg er nu mij-
ns fødurs einaste. ✻ C. 3/ 9. C. 7/10.
16 Og eg ottast / ad nær eg kiem þar
iñ/ eg ꝛ mune deyia / sem ꝛ þeir fyrre/
þvi eirn ar- hefur hug til heñar / sem
ecke giører nockrũ skada/ nema þm̃/ sem
koma til heñar.
17 Og nu ottast eg/ ad eg mune deyia/
og ofañfæra mijns føturs og miñar
moodur lijf med hørmung vegna mijn
til þeirra grafar / ꝛ þau eiga eingañ
añañ son/sem skyllde grafa þau.
18 Eñ eingelleñ sagde til hñs : koma
þier ecke þau ord i hug / sm̃ þiñ fader
baud þier um̃ eina hustru / ad taka af
þiñe ætt.
19 Og nu/heyr mig/ brooder/þvi hun
skal verda þijn hustru / ꝛ skeittu eckert
um̃ æreñ/þvi a þessare noottu skal hun
giefast þier til hustrur.
20 Og nær þu kiemur iñ i brudar-hus
ed / þa tak glædur til reykelses / ꝛ legg
þar a af fiskens hiarta ꝛ lifur / og
reiktu þar med/ ꝛ æreñ mun lukta þad/
ꝛ flija/ og ecke framar koma aptur um̃
alla eilijfd.
21 Eñ nær þu geingur til heñar / þa
standed upp bæde/ ꝛ kalled til þess mysk
unsama Guds/ ꝛ hñ mun frelsa yckur /
og myskuna sig:
22 Ottastu ecke/þvi hun var þier fyr
erbueñ fra eilijfd/ og þu munt frelsa
hana/ ꝛ hun skal fara med þier / og eg
trenste / ad þu muner ødlast børn af
heñe
23 Og sem Tobias heyrde þad / fieck
hñ hug til heñar/ ꝛ hñs sal ahængde
heñe fastlega/ ꝛ þr komu til Ekbatana.

VII. Capitule.

Tobiæ Bidlan til Saru Raguels
Dootktur.

Og þeir komu fram̃ til Ragu-
els hus/ eñ Sara mætte þm̃
þar/ ꝛ heilsade þeim/ og þeir
heñe.
2 Og hun iñleidde þa i hused/ ꝛ Ragu
el sagde til Ednu siñar hustrur . hvad
lijkur er þesse unge madur Tobias vor-
um frænda/
3 Og Raguel spurde þa : brædur/ hvad
añ erud þid komner ?
4 Og þeir søgdu honũ: ✻ fra Neph-
thali bornũ/ sem eru fangeñ i Ninive.
✻ C. 1/ 1. etc.
5 Og hñ sagde til þeirra : þecked þid
Tobias vorn brooder ? eñ þeir søgdu :
vid þeckium hañ.
6 Og hñ sagde til þeirra: lijdur honũ
vel ? eñ þeir søgdu : hñ bæde lifer og
lijdur vel / Og Tobias sagde : hañ er
miñ fader.
7 Og Raguel sprakk upp / ✻ og kiste
hñ/ ꝛ griet/ og blessade hñ/ og sagde til
hñs: þu ert eins erlegs ꝛ goods mañs
sonur/Og þa hñ heyrde/ad Tobias haf
de mist sijn augu/ vard hñ hriggur/og
griet. ✻ 1. Mos. 33/ 4. C. 45/ 14.
8 Og Edna hñs hustru/ ꝛ Sara hñs
dootter grietu / og tooku giarnañ vid
þm̃ / ꝛ slatrudu einũ ungum hrut/ og
biuggu mikeñ mat til.
9 Eñ Tobias sagde til Raphael :
brooder Azaria / tala þu um̃ þad þu
sagder a veigenum / ꝛ lat þad verk
fullendast/Og hñ hafde ord vid Ragu-
el þar um̃:
10 Og Raguel sagde til Tobias: et
ꝛ dreck/og vertu lijstugur/ þvi þad ber
þier/ad taka mijna dottur/ eñ eg vil seg
ia þier sañleikañ : eg hefe giefed ✻ sio
møñum mijna dottur / ꝛ þa þeir voru
geingner iñ til heñar / doou þeir a
þre nott / eñ vertu þeñañ dag lijstugur
✻ C. 3/ 9. C. 6/ 15.
11 Og Tobias ✻ sagde : eg vil ecke
smacka nockud hier / firr eñ þid stand
ed hier/ꝛ erud asatt vid mig þar um̃.
✻ 1. Mos. 24/ 33.
12 Og Raguel sagde : lat hana þier
bijfalada fra þssare tijd epter riettenũ/
þu ert heñar brooder/ꝛ hun er þijn.
13 Eñ sa myskunsame Gud auke yck-
ur til hins besta.
14 Og hñ kallade Saru sijna dootter/
ꝛ hun kom til sijns fødurs.

15 Og

15 Og hn̄ took hennar hond / og gaf
To(bi)as hana til Hustrur / og sagde :
si(ä) / haf umsorgun fyrer henne epter
Mose løgmaale / og fær hana til þyns
fødurs / z hn̄ blessade þau.
16 Og hn̄ kallade Edna syna hustru /
z took eina book / og skrifade eina skri-
ft / z īnsiglade hana.
17 Og þau tooku til ad eta /
18 Og Raguel kallade Edna syna hust
ru / z sagde til hennar : syster / bu eitt an-
ad herberge til / z leid hana þar īn.
19 Og hun giørde sm̄ hn̄ sagde / z leidde
hana þar īn / z griet / og took vid henn-
ar doottur tarum.
20 Og hun sagde til hennar : mitt ba-
rn / vertu med einu hughraustu giede / *
Himensens z Jardarennar Drottenn gie-
fe þier glede fyrer þessa þyna sorg /
dootter / vertu med einu hughraustu
giede. * c. 6. 9/ 19.

VIII. Capitule.

Tobias uppbyriar sin̄ Hiuskap
Gudrækelega.

En̄ þegar þau høfdu endad ad
hallda nattverd / filgdu þau
Tobias in̄ til hennar.
2 En̄ sm̄ hn̄ gieck þangad / ko-
mu hønū Raphaels ord i hug / z took
glædur til reykelses / og lagde hiartad
ur fiskenū / z lifrena þar a / og liet þau
ruka.
3 En̄ sem aren̄ luktade reiken̄ / flyde
hn̄ efft burt i Ægyptaland / z eingellen̄
batt han̄ :
4 En̄ sm̄ þau bæde voru īnelukt til
samans / uppstood Tobias a sængenne /
z sagde : stattu upp / syster / og vid vil-
tum bidia / ad Drottenn vilie myskuna
sig yfer ockur.
5 Og Tobias hoof ad seigia : blessadur
ertu vors fødurs Gud / z blessad er þitt
veglega og heidarlega nafn æfenlega.
6 * Himnarner z allar þynar skiepn-
ur blesse þig : * Ps. 148/ 1. etc.
7 Þu giørder Adam / z gafst hønū eirn
medhialpara / Evu / eirn studnings
staf / hn̄s hustru / af þm̄ vard mannanna
sæde til.
8 Þu sagder : * þad er ecke gott / ad
manneskian̄ sie allein / vier viliū giøra
hønū eina medhialp / sm̄ er eins sem
han̄. * 1. Mos. 2/ 18.
9 Og nu / Drottenn / tek eg ecke þessa
myna systur til ad fordast hoordoom /
helldur i sannleika :
10 Byfala þad / ad þr aumke sig yfer
mig / og * eg meige verda gamall med
henne / z hun sagde amen med hønū / og
þau svafu bæde þa noott. * v. 15.
11 Og Raguel stood upp / z gieck burt /
og groof eina grøf / z sagde : mun þesse
* ecke eiga z ad deyia ? * c. 3/ 9. c. 7/ 10.
12 Og Raguel kom til syns hus apt-
ur / z sagde til Edna sinnar hustrur :
13 Send eina af stulkunum / z laat ha-
na sia / hvort hn̄ lifer / En̄ ef ecke / ad
eg þa kunne grafa han̄ / z eingenn̄ skule
vita þad.
14 Og stulkan̄ lauk dyrunum upp / z
gieck in̄ / z fann þau bæde sofande.
15 Og hun gieck ut / z kunngiørde þeim /
ad hn̄ lifde.
16 Og Raguel blessade Gud / z sagde :
blessadur ertu Gud med allre hreinne z
heilagre blessan / og þyner heilager og
allar skiepnur blesse þig / z aller þyner
einglar og þyner utvalder blesse þig
um eilyfd.
17 Blessadur ert þu / ad þu gladder mig /
z vid mig er ecke skied sem eg meinte / en̄
þu hefur giørt vid oss epter þinne miklu
myskun.
18 Blessadur ert þu / ad þu hefur
myskunad þig yfer tvø einbirne :
19 Drottenn / gief þeim myskun / full-
komna þeirra lyf i heilbrigde / med glede
z myskunseme.
20 Og hn̄ bad syna þienara / ad filla
grøfena aptur.
21 Og hn̄ giørde þm̄ brullaup i fioor-
tan daga.
22 Og Raguel sagde til hn̄s / ædur en̄
brullaups dagarner voru ute / med einū
eyd / ad hn̄ skyllde ecke fara ut / fyrr en̄

þeir fioortan brullaups dagar væru
fullendader/
23 Og ad hñ þa skyllde medtaka *
Helftena af hñs gotse/ z fara med heil
brygde til sijns fodurs / og þa adra /
sagde hñ/ nær eg z mijn hustru deyum.
* C. 10/ 13.

IX. Capitule

Gabael reiser til þess unga Tobiæ
Brullaups.

Og Tobias kallade Raphael /
og sagde til hñs:
2 Broder Azaria / tak med
þier sialfum eirn svein z tvo
ulfalda/ z far til Rages i Media/til*
Gabaels / og sæk mier silfred/
* c. 4/ 29. C. 5/ 7.
3 Og fær mier hñ hijngad til brull-
aupsens/ þvi Raguel hefur svared / ad
eg skule ecke fara ut:
4 Og miñ fader, telur dagana/ z ef eg
dvel lenge/mun hñ verda harla hrygg-
ur. * c. 10. 1/ 2.
5 Og Raphael for burt/z reiste allt til
Gabael/z fieck honū hand-skriftena:
6 Eñ hñ bar fram þa posa med iñ-
siglum fyrer/ z fieck honum þa.
7 Og þeir stoodu arla upp i einu / z
komu til brullaupsens.
8 Og Tobias blessade sijna hustru.

X. Capitule.

Tobiæ Heimferd til sinna Sorgfullu
Forelldra.

Og hañs fader Tobias reiknade
hvorn dag/z sm reisuñar dag
ar voru ute/ og þr komu ecke /
sagde hñ: munu þeir ecke ve-
ra gabbader?
2 Mun Gabael ecke vera daudur / z
eingeñ vilia fa honū silfred: og hñ vard
* harla hryggur. * c. 9/ 4.
3 Eñ hñs hustru sagde til hñs: sveirn
eñ hefur farest / af þvi hñ dvelur so
leinge.
4 Og * hun took til ad grata vegna
hñs/ z sagde: mætte eg ecke giefa mig
ad þvi/ mitt barn/ ad eg liet þig fara
burt/ miña augna lioos? * c. 5/ 25.
5 Og Tobias sagde til hennar: þeig
þu/ tala eckert þar um/ honū lijdur vel:
6 Og hun sagde til hñs: Þeigedu þu/
prettka mig ecke/ * mitt barn hefur far-
est. * 1. Mos. 37/ 33. etc.
7 Og hun gieck hvorn dag ut a veig-
eñ / sem þeir voru burtreister a.
8 Og a dageñ at hun ecke braud / og
liet ecke af allar nætur ad grata vegna
Tobias sijns sonar/
9 Þar til þeir fioortan brullaups dag-
ar voru ute/ sem Raguel hafde svared/
ad hñ skyllde hallda þar:
10 Eñ Tobias sagde til Raguel: gief
mier fararleife / þvi miñ fader z mijn
* mooder vænta ecke ad sia mig fram-
ar. * v. 3.
11 Eñ hañs hustrur fader sagde til
hñs: versu hia mier / og eg vil senda
sendeboda burt til þijns fodurs/ z þeir
skulu lata hñ vita/ hvorneñ þad lijd-
ur þier.
12 Og Tobias sagde: nei / Helldur lat
mig fara til mijns fodurs:
13 Og Raguel stood upp / og gaf hm
Saru sijna hustru / z * helftena af
sijnu gotze / lijf-præla / og fienad/ og
silfur. * c. 8/ 23.
14 Og hañ blessade þau/ og liet þau
fara / seigiande: born/ Gud/ sa Him-
ensens Gud giefe yckur gooda framfør
adur eñ eg dey.
15 Og hañ sagde til siñar dottur: vird
þijns mañs forelldra / þeir eru nu þijn
er forelldrar / Gud giefe eg heyre gott
rikte um þig / og hañ kiste hana.
16 Og Edna sagde til Tobias: elsku-
lege broder/ Himensens Drotteñ sende
þig vel heim hidañ / og giefe mier ad
sia þijn born af Sara / miñe dottur/
ad eg meige glediast fyrer Drottne.
17 Og sia / eg gief þier mijna dottur
til umonunar/ z hrigg hana ecke.
18 Þar epter fooru þau afram / og
Tobias blessade Gud / sm liet hañs
reisu luckast.
19 Og hañ blessade Raguel og Ednu
hañs hustru.

20 Og hn̄ foor æfram̄ / þar til þeir
komu nærre Ninive.

XI. Capitule.

Tobiæ Forelldra Glede og hans Heimkomu.

Og Raphael sagde til Tobias:
* brooder / þu veit hvørsu
þu skyllder epter þin̄ fødur.
* C. 9/ 2.
2 Latūn ockur hlaupa undan̄ þin̄e hust
ru/ ꝛ tilreida herberge/ tak þo fiskfens
gall i hønd.
3 Og þeir geingu burt / og hunduren̄
ran̄ med epter þeim:
4 Og Anna sat / og horfde epter sÿn
um syne a veigen̄.
5 Og hun merkte/ ad hn̄ kom/ ꝛ sagde
til hn̄s fødurs: siaa/ þin̄ sonur kemur/
ꝛ sa madur/ sem foor med honum.
6 Og Raphael sagde: Tobia/ eg veit/
ad þin̄ fader mune uppluka sÿnū augū
aptur:
7 So rÿd þu gallenu i hn̄s augu / og
sem hn̄ finnur þad svÿdur / mun hn̄ nua
þau / ꝛ burtkasta þm̄ hvÿtu skÿunū/og
siaa þig.
8 Og Anna hlioop til/ ꝛ fiell um̄ sÿns
sonar hæls/ ꝛ sagde til hn̄s: * eg hefe
sied þig mitt barn/ nu strax vil eg giarn
an̄ deyia/ ꝛ þau grietu bæde.
* 1. Mos. 46. 30.
9 Og Tobias gieck ut til dyranna / og
fællmade undan̄ sier.
10 En̄ hn̄s son hlioop til hn̄s/ ꝛ took
moote sÿnum fødur.
11 Og hn̄ spreingde galled i sÿns fød,
urs augu/ ꝛ sagde: fader/ vertu med ei-
nu hughraustu giede.
12 En̄ sem þau sviedu / nere han̄ sÿn
augu / ꝛ þau hvÿtu skÿ flisiudust af
hn̄s auga-steinum.
13 Og hn̄ saa sin̄ son / ꝛ fiell um̄ hans
hals/ ꝛ griet.
14 Og hn̄ sagde: blessadur ertu Gud/
ꝛ blessad er þitt nafn um̄ eilÿfd / og
blessader eru aller þÿner heilager eing-
lar/ þvi * þu refsader / ꝛ myskunader
þig/ sia, eg sie Tobias min̄ son.
* Ps. 118. 18/ 21.
15 Og hn̄s sonur gieck in̄ med glede/ ꝛ
kunngiorde sÿnum fødur þa stooru hlu-
te / sm̄ voru skieder vid hn̄ i Meden/
16 Og Tobias gieck ut til Ninive port
ts/ ad taka i moote sin̄e sonar konu/ med
glede/ ꝛ blessade Gud:
17 Og þeir forundrudu sig / sem saau
hn̄ er gieck þar/ ad han̄ saa:
18 Og Tobias medkiende fyrer þeim /
ad Gud hefde myskunad sig yfer han̄.
19 Og sm̄ Tobias nalægdest Saru
sÿna sonar-konu/ blessade hn̄ hana/ og
sagde: velkomen̄ dotter/
20 Blessadur er Gud/ sm̄ færde þig til
vor/ ꝛ þin̄ fader/ og þÿn mooder/
21 Og þar vard glede a medal allra
hn̄s brædra / sm̄ voru i Ninive.
22 Og Achiacharus ꝛ Nasbas han̄s
næ-frændur framkomu.
23 Og Tobiæ brullaup var hallded
med glede i siø daga.

XII. Capitule.

Raphael vill eingen̄ Laun hafa/ og hverfur burt.

Og Tobias kallade Tobias sin̄
son/ og sagde til hn̄s siaa til /
mitt barn/ hvad þu skuler gie-
fa þ[illegible] man̄e til launa/ sm̄ var
med þier/ ꝛ man̄e byriar ad giefa honū
fram̄ yfer.
2 Og Tobias sagde til hn̄s : fader /
eg hefe eingvan̄ skada þar af / þo eg
giefe honū helftena af þvi er eg flutte
hÿngad:
3 Þvi han̄ * kom mier heilum til þÿn
aptur/ ꝛ læknade mÿna hustru/ og sook-
te mitt silfur/ ꝛ læknade þig eirnen̄.
* C. 5. 22.
4 Og sa gamle madur sagde : þad
skiedur hn̄ riett.
5 Og hn̄ kallade eingelen̄ / ꝛ sagde til
hn̄s: tak helftena af øllu þvi/ sem þid
færdud hÿngad / ꝛ fardu vel.
6 Þa kallade han̄ a þa bæda heimug-
lega/ ꝛ sagde til þeirra: blessed Gud/ og
lofed hn̄/ og prÿsed hn̄ stoorlega/ ꝛ vid-
urkiened fyrer øllū þeim/ sm̄ lifa/ hvad
hn̄ hefur giort vid yckur.

7 Pad er gott/ad blessa Gud/ og upp-
hefia hs̃s nafn/ z dyrdlega ad auglyſa
Guds verk / þar fyrer dvelied ecke ad
lofa hañ.
8 Þvi þad er gott / ad dylia eins kon-
ungs heimuglega alhøfn / eñ ad open-
bera Guds verk / er heidarlegt.
9 Giøred gott / og illt mun ecke fiña
ydur:
10 Bæneñ er eirn goodur hlutur med
føstu/ z ølmusa og riettvijſe.
11 Betra er lyted med riettvijſe/ eñ myk
ed med rangIæte.
12 Pad er betra ad giøra ølmusu / eñ
ad hruga gulle samañ.
13 Þvi ølmusa frijar fra daudanũ / z
hun hreinsar alla synd.
14 Þeir sm̃ giøra ølmusu z riettvijs
verk/ munu mettast med lijfenu/eñ þeir
sm̃ syndga/ eru fra eigeñ lijfs fiendur:
15 Eg vil vijſt ecke dylia nockurn hlut
fyrer yckur/sem eg sagde: þad er gott/
ad dylia eins konungs heimuglegt at-
hæfe / eñ heidarlegt ad openbera Gu-
ds verk.
16 Og nu/þegar þu badst / z þijn son-
ar kona Sara/þa flutte eg yckar bæn-
ar miñing fyrer þañ Heilaga:
17 Og þegar þu * groofst þa daudu /
var eg eirneñ hia þier / og þegar þu
tafder ecke ad uppstanda/ og ** yfer-
giefa þijna maaltijd / ad ganga burt /
z hylia þa daudu/ þa var þad gooda/ er
þu giørder/mier ecke ovitanlegt/helld-
ur var eg med þier. *c.1/21. **c.2/3.
18 Og nu * utsende mig Gud/ad lækna
þig/z þijna sonar-konu Saru: *c.3/25
19 Eg er Raphael / eirn af þeim siø
einglum/sm̃ eru hr heiløgu / er fram-
bera hiña heiløgu bæner / z ganga
frame fyrer þess Heilaga dyrd.
20 Og hr urdu bader harla hrædder /
z fiellu a andlited / þvi þeir ottudust.
21 Og hañ sagde til þra : ottest ecke /
þvi þad mun ganga ydur vel.
22 Helldur blessed Gud / þvi eg kom
ecke af miñe eigeñ nad / helldur epter
vors Guds vilia / hvar fyrer blessed
hñ æfenlega.
23 Eg sast af ydur alla daga / z eg
at z drack ecke/helldur saud þier eina
sijn/ og lofed nu Gud.
24 Þvi*eg fer upp til hs̃s/sem sende
mig/ z skrifed alla þa hlute / sem eru
fullendader/i eina book. * Joh. 16/5.
25 Og þeir stoodu upp/ og * sau hñ
ecke framar. * Dom. 13. 20/ 21.
26 Og hr lofudu Guds storu z furdu
legu verk / z hvørneñ Drottens eingell
var siedur af þeim.

XIII. Capitule.

Tobiæ Lof-Saungur.

O g Tobias skrifade eina bæn
til glede/z sagde:
2 Blessadur er Gud/ sm̃ lifer
til eilijfrar tijdar/ z hs̃s rijke/
þvi hñ* refsar z myſkunar sig/ leider
til helvijtes/ og leider þadañ aptur/ og
þar er eingeñ / sem kañ umflija hañs
hønd. *5. Mos. 32/ 39. etc.
3 Lofed hañ Israels børn fyrer heid-
ingiunum / þvi hñ hefur sundurdreift
oſſ a medal þeirra.
4 Tiaed þar hañs stooru dyrd / upp
hefied hañ fyrer hvørium/sm̃ lifer.
5 Þvi hñ er vor Drotteñ / og hañ er
Gud vor Fader um̃ alla eilijfd.
6 Og hñ mun refsa* oſſ i vorum o-
riettendum / og myſkuna sig aptur/ og
safna oſſ fra øllũ heidingiunum/hvø-
rt hañ hefur utdreift oſſ a medal þra
*c. 3.3/ 4.
7 Ef þier verded um̃vendter til hs̃s
i ydar giørvøllu hiarta og i ydar giør
vallre sal / ad giøra sañleikañ fyrer
hønũ / þa mun hañ snua sier til ydar/
8 Og hñ mun ecke hylia sitt andlit
fyrer ydur/og þier munud siaa/hvad hñ
mun giøra vid ydur.
9 Og lofed hñ i øllu ydar hiarta / og
blessed þañ herskarans Drotteñ / og
upphefied þañ eilijfa Konung:
10 Eg lofa hañ i mijnu fangelses lan
de / og tiae hañs stirk og stoora dyrd
fyrer einu syndugu folke.
11 Snued vid/*þier syndarar/z giøred

riettvijsena fyrer hønum.
* Iak. 4/8.
12 Hvør veit nema hn̄ vilie hafa vel.
þoknan a oss / z giøra myskun vid oss.
13 Eg upphef min̄ Gud / z mijn sal
Himensens Konung/ og * skal vera glad
vær af hn̄s storu vegsemd * Es.61/10
14 Aller seigie þ/z lofe hn̄ i riettlæte.
15 Jerusalem/ þu heilaga borg / han̄
mun * refsa þier/ fyrer þiña barna ve-
rk / z apkur mun hn̄ myskuna sig yfer
hiña riettvijsu born. * v. 6.
16 Lofa þu Drotten̄/ þvi hn̄ er good-
ur/ z blessa þan̄ eilijfa Konung/
17 Ad hn̄s tiallðbud kuñe uppbyggiast
i þier apkur med glede/
18 Og ad hn̄ kuñe gledia þijna fan-
ga i þier / z elska þa aumu i þier / til
allra veralldareñar ættkvijsla:
19 Þar munu koma marger heidingiar
langt ad til Drottens Guds nafns/ sm̄
hafa skeink i hondum / sa skeink til
Himensens Konungs.
20 Ein ætt yfer adra mun pryssa þig/
z giøra sig lystuga vegna þijn.
21 * Bølvader eru aller sem hata
þig/blessader sieu aller / sm̄ elska þig
æfenlega. * 1. Mos. 12/ 3.
22 Gled þig z vertu lystug yfer þeirra
riettlætu bornū/ þvi þau munu safn-
ast / z blessa hiña riettlatu Drotten̄.
23 Hvørsu eru * þeir farsæler / sem
elska þig / þeir munu glediast i þijnum
fride. * Ps. 122/ 6.
24 Sæler eru þeir/sm̄ hriggiast i oll-
um þijnū refsingū/ þvi þr munu gledia
sig i þier/nær þeir sia alla þijna dijrd/
z munu kiæta sig æfenlega.
25 * Mijn sal blessa Gud þan̄ stoora
Konung. * Luc. 1/ 46.
26 Þvi * Jerusalem mun biggiast med
saphir z smaragdus/og dijrmætū stein-
um/ þijner murar z turnar og gyrding-
ar med skijru gulle. * Openb. 21/18.etc.
27 Og Jerusalems gøtur munu legg-
iast afdeilðar med beril z carbunculo /
og steinum af saphir:
28 Og øll heñar stræte munu seigia
alleluja / z pryssa/ seigiande: blessadur
vere Drotten̄ / sem upphafde oss um̄
alla eilijfd.

XIV. Capitule.

Þau seinustu Ord i millum þess gamla og unga Tobias. etc.

Og Tobias hætte ad lofa Gud.
2 Og hn̄ var fimtiju z atta
ara/ þa hn̄ miste sijna sioon:
3 Og epter atta ar sa hn̄
apkur.
4 Og hn̄ gaf ølmusur.
5 Og hn̄ hiellt afram̄ ad * ottast þan̄
Drotten̄ Gud / z lofa hn̄. * c. 1/ 13.
6 En̄ hn̄ vard miøg gamall /
7 Og * hn̄ kallade sin̄ son z sijna sex
sonar-syne / z sagde til hans:
* 1. Mos. 49/ 1. C. 50/ 24.
8 Mitt barn / tak þijna syne/ sia/ eg
er gamall / z eg er a ferd / ad hrada
mier fra lijfenu.
9 Far burt til Media/mitt barn/ þvi
eg true þvi hvad Jonas spamadur hef
ur talad um̄ Ninive / ad hun skule koll-
kastast / en̄ i Meden mun vera meire
fridur um̄ nockurn tijma / og ad vorer
brædur mune burtvijstrast a Jordun̄e/
fra þvi gooda lande.
10 Og Jerusalem mune verda i eyde /
z Guds hus þar i mune uppbreñast/og
mune vera i eyde um̄ nockurn tijma.
11 Og apkur mune Gud myskuna sig yf
er þa/z færa þa apkur til landsens/og
þeir mune uppbyggia hused / þo ecke
sem þad fyrra / allt til þess veralldar-
eñar tijmar fullkomnast:
12 Og sijdan̄ mune þeir * koma apkur
af fangelsunū / z uppbyggia Jerusa-
lem heidarlega. * Zach. 5/ 8.
13 Og * Guds hus mune uppbyggiast
i heñe/z þad mune vera ein vegleg bygg
ing fyrer øllū ættum/sm̄ spameñerner
hafa talad um̄ þa: * Esr. 3/8. c. 6/14
14 Og * aller heidingiarner mune um̄-
vendast sañarlega til ad ottast þan̄
Drotten̄ Gud / z nidurgrafa þra af-
gude. * Zoph. 2/ 11.
15 Og aller heidingiarner mune blessa
Drotten̄/

Drottēn/ z hn̄s foolk mune lofa Gud.
16 Og Drottēn mune upphefia sitt
foolk. Og aller mune gledia sig / sem
elska þan̄ Drottēn Gud i sanleika og
riettlæte / sem giøra myskunseme vid
vora brædur.
17 Og nu mitt barn far ur Ninive /
þvi þad mun aldeiles skie/ sm̄ sa spa-
madur Jonas hefur talad:
18 Eñ geim þu løgmaaled z bÿfalning
arnar / z vertu sa / sem hefur vilia til
myskunseme/z er riettvÿs/ad þad skule
ganga þier vel.
19 Og * greftra mig skickanlega / og
** þÿna moodur hiaa mier / z vertu
ecke leingur i Ninive. *v.26. **v.27
20 Mitt barn/ siaa h ad Aman giør-
de Achiacharo/sm̄ uppfædde hn̄/hvorn
eñ hn̄ færde hn̄ fra lioosenu til myrkur
sens / z hvørneñ hn̄ betalade hønum.
21 Og Achiacharus vard þo frelsad-
ur/Eñ hønū vard vÿst betalad/ z foor
nidur i myrkred.
22 Manasses giørde ølmusu / og vard
frelsadur fra daudans snøru/ sem þeir
høfdu egnt fyrer hañ:
23 Eñ Aman fiell i snøruna / og fyr-
erfoorst.
24 Og nu mitt barn / siaa * hvad øl-
musañ giører / z hvørneñ riettvÿseñ
frÿar. * Dan. 4/27.
25 Og sem hn̄ þad sagde/var megnad-
est hn̄s saal a sængeñe.
26 Og hn̄ var hundrad fim̄tiu z atta
ara / z hn̄ greftrade hn̄ heidarlega.
27 Og þegar Anna hn̄s mooder deyde/
greftrade hn̄ hana * hiaa sÿnum fød-
ur. * v. 19.
28 Eñ Tobias foor burt med siñe hust
ru z sÿnū børnū til Ekbatana/til Ra-
guels siñar hustrvar fødurs/ og komst
til eirnrar heidurlegrar elle/
29 Og þegar hn̄s hustrur forelldrar
deydu / greftrade hn̄ þau heidurlega.
30 Og hn̄ erfde þeirra gotz/ z Tobiæ
sÿns fødurs.
31 Og hn̄ deyde og sialfur / þegar hn̄
var hundrad sio z tuttugu ara / i Ek-
batana i Media/
32 Og hn̄ heyrde/ fyrr eñ hn̄ deyde/ ad
* Ninive være eydeløgd / hvøria Na-
buchodonosor og Asverus iñtooku/
og hn̄ gladdest/fyrr eñ hn̄ deyde/
yfer Ninive. *v.9.

ENDER
a Tobiæ Book.

Judiths Book.

I. Capitule.

Nabuchodonosor yfervin̄ur og deyd-
er Arphaxad.

A þvi tolfta Nabucho-
donosors rykes are/ sm̄
rÿkte i Ninive þm̄ sto-
ra stad i Arphaxads
tijd / sm̄ stiornade yfer
Medum i Ekbatana/
2 Og hafde bigt uppa Ekbatana / z
allt um̄ krÿng mura af høggnum stein
um þriggia alna þyckvū z sex alna
laungū / og hafde giørt mureñ siøtÿu
alna haañ/og fim̄tÿu alna breidañ.
3 Og hafde uppsett sÿna turna a hn̄s
port hundrad alna.
4 Og hafde lagt grundvølleñ sextÿu
alner a breidd þar til.
5 Og hafde giort hn̄s port/ port / sm̄
voru reist a hæd siøtÿu alna / z breidd-
eñ a þeim var fiørutÿu alner til hañs
megtuga hers utgaungu/ z fyrer hn̄s
footgaungulids fylkingar.
6 Jaa a þeim døgū hafde kong Nabu-
chodonosor strÿd i moote kong Arpha-
xad a þre sleetu mørk/þad er ein mørk
i Ragaes takmarke/ z þar hlupu sam-
añ til hañs aller þeir / sem bÿuggu a
fiøllunū / z aller þeir/ sm̄ bÿuggu hiaa
Euphrates z Tigris/ z Hydaspes/ og
Ariochs Elimæers kongs mørk/z þar

komu saman harla marger heidingiar
til strijds af Gelods bornum.
7 Og Nabuchodonosor Assyrianiskra
konungur/sende sendeboda til allra/ sm̄
biuggu i Persia/ ꝛ til allra/ sm̄ biuggu
moote vestre/og sm̄ biuggu i Cilicia/ ꝛ
Damasco/ꝛ Lybano/og Antilybano/og
allra þeirra / sem biuggu giegnt hafs
sijdunne.
8 Og þra / sm̄ voru a medal Carmels
ꝛ Galaads foolks/og þeirrar efre Ga-
lilæa/ꝛ þeirrar storu merkur Esdrelom
9 Og allra/sm̄ voru i Samaria ꝛ hen̄
ar stodū/ ꝛ hinumeigen̄ Jordanar allt
til Jerusalem ꝛ Betane ꝛ Chellus og
Cades/ꝛ Egypti fliots ꝛ Thaphnas
og Ramesse / ꝛ alls Gesem lands.
10 Þar til man̄ kiemur bak vid Ta-
nis ꝛ Memphis / ꝛ allra sem biuggu i
Egyptalande/allt til þess madur kiem
ur til Morlands enda.
11 En̄ aller þr/ sm̄ biuggu i landenu /
forøktudu Nabuchodonosors þess As-
syrianiska konungs ord / og komu ecke
saman̄ til hn̄s til strijds/ þvi þeir ott-
udust hn̄ ecke/ helldur var hn̄ fyrer þm̄
sm̄ eirn madur/Og þeir sendu hn̄s sen-
deboda til baka fyrer utan̄ eyrendeslok/
med ovirding fra sier.
12 Þa vard Nabuchodonosor harla
reidur / i giegn ollu þvi lande / ꝛ soor
vid sin̄ thron ꝛ rijke/ ad hn̄ villde hefna
sijn a ollū Cilicia ꝛ Damasci og Sy-
ria endimorkum/ad slaa i hel med sijnu
sverde alla þa / sem biuggu i Moabs
lande/og Amons born og alla Judæa /
og alla þa / sem voru i Egyptalande /
þar til madur kiemur til þeirra tvegg-
ia haffsens endemarka.
13 Og hn̄ filkte sijnu lide moke konung
enum Arphaxad/ a þvi seitianda äre/
og hn̄ vard yferuñen̄ i hans strijde / og
hn̄ kollkastade allre Arphaxads magt /
og ollum hans hestum / og ollum hn̄s
vognum/
14 Og hn̄ vard herra yfer hn̄s stodū /
ꝛ foor allt til Ekbatana / og yfervan̄
turnana / og uppbraut hen̄ar gotur /
og giorde hen̄ar prijde til hen̄ar van-
semdar.
15 Og hn̄ took Arphaxad a Ragans
fiollū/ꝛ skaut hn̄ i giegnū med sin̄e or/ꝛ
eydelagde hn̄ a þeim deige.
16 Og þar epter snere han̄ vid til
Ninive / hn̄ og hn̄s flockur/ eirn miog
stoor margfiolde af strijdsmon̄um / og
þar var hn̄ starflaus / ꝛ hiellt giesta-
bod/ hn̄ og han̄s her i hundrad og tutt-
ugu daga.

II. Capitule.

Holofernes Leidangur.

Og a þvi ættianda äre/a þeim
odrum og tuttugasta deige i
þm̄ fyrsta mænade / var þar
radt um̄ i Nabuchodonosors /
Assyrianiskra kongs huse/ ad hefna sijn
a ollu þvi lande/ sm̄ hn̄ hafde sagt.
2 Og hn̄ saman̄kallade alla sijna þie-
nara/ ꝛ alla sijna stoor herra.
3 Og hn̄ framsette fyrer þa sitt heim-
uglegt raad / ꝛ utsagde i einu alls þess
lands vondsku af sijnum mune / ꝛ þeir
ælyktudu ad eydeleggia allt foolk / sm̄
ecke hefdu filgt hn̄s mun̄s orde.
4 Og þad skiede / þegar hn̄ hafde end-
ad sijna raadagiord / kallade Nabucho-
donosor/Assyrianiskra konungur/ Holo
fernes sin̄ strijds-hofdingia / sm̄ var sa
an̄ar næst honū/ꝛ sagde til hn̄s: Þtta
seiger sa stoore konungur/ allrar Jard-
aren̄ar herra:
5 Siaa / þu skallt draga ut fra mijnu
auglite/ꝛ taka med þier men̄/sm̄ kun̄e
ad reida sig uppa. Þra styrkleika / foot-
gaungu lid hundrad ꝛ tuttugu þusund-
er/ ꝛ hesta fiolda med riddurū þar a /
tolf þusunder/ꝛ þu skallt utfara i mo
te ollu þvi lande giegnt vestre / þvi þr
hlijddu ecke mijns mun̄s orde / Og þu
skallt kun̄giora þeim / ad þeir tilreide
mier land ꝛ vatn / þvi eg vil utfara i
min̄e reide yfer þa/ og hylia allt land-
ed med mijns hers footū / ꝛ þa vil eg
giefa þm̄ til herfangs/og þra fallner
skulu filla þeirra diupa dale/ ꝛ lækena/

og eitt framrennande fliool skal fillast
med þeirra ørenda / og eg vil fœra þa
fangna til allrar Jardarennar ytstu
endemerka. Enn þu skallt fara ut/ z inn-
taka mier til gagns øll þra takmørk/
ad þeir skule giefa sig under þig / z þu
skallt geima mier þa til þeirra strøff-
unar dags:
6 Enn þitt auga skal ecke þirma þeim
ohlydugu / ad þu vlsst giefer þa til
dráps z rans i øllu þynu lande / þvi
so sannarlega eg life/ og þar er kraptur
i mijnu rijke/ hvad sem eg hefe talad/ þad
skal eg z giøra med minne hende/ yfertrod
þu z ecke eitt einasta af þyns herra
orde/ helldur skalltu kostgiæfelega full-
komna þad/ epter þvi sem eg hefe boded
þier/ z ecke tefia ad giøra þad.
7 So utdroo Holofernes fra syns her-
ra augliti z kallade alla þa volldugu/
z strijds herrana / og befalings-menn-
ena yfer þeim Assyrianiska her/ og tal
de þa utvølldu menn til strijds/ epter þvi
sem hans herra hafde byfalad hønum /
hundrad z tuttugu þusunder / z ridd-
arana a hestum toolf þusunder.
8 Og hann filkte þeim / sem eirn strijds-
stølde setst i filking/ z hann took ulfalda
z asna/ og mula til þeirra fluttnings/
eirn miøg stooran fiølda / z saude/ og
uxa/ og geitur/ þeim til vista/ sem var
ecke tala a.
9 Og kost fyrer hvørn mann marg-
falldlega.
10 Og gull z silfur ur konungsens huse
miøg miked.
11 Og hann droo ut/ hann z allur hans her/
uppa reisuna/ ad fara undan kong Na-
buchodonosor z þekia allt landed moot
vestre/ med þra vøgnum z riddurum / og
utvølldu footgaungu-lide/ Og eirn stoor
flockur samblendings foolks/ sem gras-
hoppur/ kom med þeim/ z sem sandur a
Jørdunne / þvi þar var ecke tala a/ so
marger voru þeir.
12 Og þeir foru utaf Ninive þrigg-
ia daga ferd yfer Bectileths mørk/ og
settu sijnar herbuder hia Bectileth /
nalægt þvi fialle/ sem er a vinstre sydu
hia ofre efre Cilicia / z hann tok allann
hans her/ fotgaungu-lid z riddara / og
hans vagna / z foor þadann til þeirra
fialla.
13 Og hann sloo Phud z Lud/ z rænte øll
Rases børn/ z Ismaels børn/ sem voru
þar giegnt eidemørkenne / fyrer sunnann
Chellen.
14 Og hann foor yfer Euphrates / og
foor i geignum Mesopotamia/ z nidur
braut alla haa stade / sem laau hia
þeim læk Arbonai/ þar til mann kiemur
til hafsens/ og hann inntook Ciliciæ ende-
merkur/ z sloo alla þa/ sem stoodu høn-
um i moote / z kom til Japhets ende-
marka / sem eru giegnt sudre/ z foor
til Arabia.
15 Og hann umkringde øll Midians
børn/ z uppbrende þra tiølld / z rænte
þeirra stalla.
16 Og hann foor ofann a Damasci mø-
rk a hveite-kornskurdar tymanum/ og
uppbrende alla þra akra / z liet eidt
leggia þeirra sauda-hiarder z fienad-
ar hiarder/ z rænte þra stade / z fellde
þeirra mørk/ og sloo alla unga menn
med bitru sverde/ z otte og hrædsla fyr-
er hønum / fiell a alla þa / sem biuggu
vid hafs sijduna/ sem voru i Zidon og
i Tyro/ og sem biuggu i Sur og Ocina/
og aller þeir / sem biuggu i Jemnaan/
z þeir sem biuggu i Azotus z Askalon/
ottudust miøg fyrer hønum.

III. Capitule.

Holofernis Sigur.

Og þeir utsendu sendeboda til
hans med fridsamlegum ordum/
seigiande:
2 Sia / vier erum Nabuchodo
nosors / þess stoora konungs þienarar/
vier støndum hier fyrer þier.
3 Breit vid oss / sem þier gott synest.
4 Sia / vorer gardar / og allur vor
stadur / z øll korn-mørkenn / og sauda
hiarder/ z fienadar-hiarder / og aller
stallar hia vorum tiølldum eru tilreidd-
er fyrer þinne augsyn / breit sem þier

vel skynest:
5 [illegible] / bæde verer st der & þeir sem
bua i þeim/ eru þijner þienarar. Kom &
mæt þeim/ sm̄ þier gott skynest:
6 Og þeir men̄ komu til Holofernes/
og kun̄giørdu hønum epter þessum
ordum.
7 Og hn̄ foor ofan̄ i þad takmark vid
hafed/ hn̄ & hn̄s her/ & han̄ liet geima
þa hæu stade.
8 Og þeir toku af þeim / til ad strijda
med/ utvalda men̄/
9 Og þeir medtoku hn̄/ þeir og øll þra
lands bygd þar um̄ kring/ med krønsū/
& dønsū og bumbum.
10 Og han̄ kollkastade øllū þrra ende-
mørkum/ & afhioo þra lunda/
11 Og hn̄ hafde a sett sier/ ad eydelegg-
ia alla gude i landenu / ad allt foolk
skyllde þioona Nabuchodonosor sialfū
alleina/ & øll þeirra tungumæl og ætt-
er tilbidia han̄ sem eirn gud.
12 Og hn̄ kom fram̄ a moots vid Es-
draelon/ nalægt Dotæa / sm̄ er þvert
yfer fra þvi stoora Save i Judæa / og
sette sijnar herbuder i mille Gaba og
Scytets stadar/ og var þar ut eirn
mánud / til ad safna øllum sijns hers
flutninge.

IV. Capitule.

Þeir i Bethulia þrelsast.

Og Israels børn / sem binggu i
Judæa/ heyrdu alla þa hlu-
te/ sm̄ Holofernes hafde giørt
heidingiunum / sem var Na-
buchodonosors / Assyrianiskra konungs
strijds høfdinge/ og hvørnen̄ hn̄ hafde
rænt þra kyrkiur/ og giørt þær i eyde.
2 Og þeir ottudust harla miøg fyrer
hn̄s auglite/ og urdu hrædder vegna Je
rusalem/ og Drottens þra Guds must-
eres / þvi þr voru nylega komner upp
af fængelsenu/ og nylega var allt foolk
ed saman̄safnad af Judæa / og kieren̄
og altared og hused helgad fra van-
helgunen̄e/
3 Og þeir sendu til allrar Samariæ
endemerkur/ og smæ þorpan̄a/ og Be-
thoro / og Belmen / og Jericho / og til
Choba/ og Esora/ og Salemo dals/ og
in̄tooku til vidurbunings alla toppa a
hæum fiøllum.
4 Og þr giørdu mura þar / um̄ þra
smæ þorp / og in̄løgdu til forsorgun-
ar/ til vista til strijdsens. Þvi þeirra
merkur voru nylega uppskeghar.
5 Og Joachim sa ypparste prestur/ sm̄
var a þeim somu døgum i Jerusalem /
skrifade þm̄ til/ sm̄ binggu i Bethulua/
og Betemestham/ sem er þvert yfer fra
Esdraelon/ i moots vid þa mørk/ sem
er nalægt Dothaim / segiande: ad þr
skylldu in̄taka fialla stiguna/ þvi þar
yfer var leid til Judæa / og þad var
hægt ad hindra þa / sm̄ adkomu / med
þvi þad var þraungt/ hvar þeir skildu
fara i giegnū / i mesta mæta fyrer tvo
men̄ under eins.
6 Og Israels børn giørdu sm̄ Joa-
chim sa ypparste prestur hafde bijfalad
þeim/ og þad giørvalla Israels foolks
rædaneite/ sm̄ sætu i Jerusalem.
7 Og þeir hroopudu hvør madur i Is-
rael til Drottens / med storre alvøru /
& audmykku þra sæler med storre al-
vøru / þeir & þra hustrur / og þeirra
smæ-børn/ & þra fienadur/ og sierhvør
framande & daglaunare/ & þeirra keipt
ur þræll/ løgdu secke a þra lendar.
8 Hvør madur i Israel/ & kvin̄a & børn
og þeir sm̄ binggu i Jerusalem / fiellu
fram̄ giegnt musterenu / & yferdreifdu
þeirra høfud med øsku / og utbreiddu
þra secke moote Drottens augsijn / &
sveipudu altared med einum seck.
9 Og þeir hroopudu til Israels Guds
einingarlega æfram̄ halldande / ad hn̄
ecke villde giefa þeirra smæ-børn til
ráns / & kvin̄urnar til herfangs / og
þeirra erfda stade til eydeleggingar/ og
þa heiløgu hlute til saurgunar & hæd
ungar og spotts fyrer heidingiunum.
10 Og Drotten̄ bænheyrde þra aud-
miuka beidne/ og frelsade þa af þeirra
angist.

11 Og foolked fastade marga daga i
allre Judæa/ ꝛ Jerusalem/ frame fyrer
þess almattuga Guds Helgedoomum.
12 Og Joachim sa ypparste prestur/
ꝛ aller/ sm̄ stoodu þar fyrer Drottne/
prestarner ꝛ þeir sem þioonudu fyrer
Drottne/ girdter med seckiū um̄ þeirra
lendar/ offrudu syfelldu brennē offre/ ꝛ
foolksens heitum og viliugū gafū/ og
þar var aska a þra hufum.
13 Og þeir hroopudu til Drottens/
af ollum mætte/ ad hn̄ villde vitia alls
Israels huss til goods.

V. Capitule.

Holofernes er kungiort um̄ Israeli-
tana Tilstand.

Og þad var kungiort fyrer
Holoferne/ þeiſ Assyrianiska
hers stryds hofdingia/ ad Is-
raels born væru buen̄ til stryds / ꝛ hefdu tillukt þa vegu yfer um̄
fiollen̄ / og lated mura hvorn hæaan̄
fialls topp/ ꝛ sett talman a merkurn*.
2 Og han̄ vard harla miog reidur / og
kallade alla Moabs hofdingia/ ꝛ Am-
mons strydsmen̄ / og alla herrana vid
haf-sioduna/ og sagde til þeirra:
3 Kungiored mier þo þier Canaans
born/ hvad þad er fyrer eitt foolk/ sm̄
situr hier a fiollunum/ og hvad fyrer
stader er þeir bua i / ꝛ hvad marga
hafa þeir i þra her/ ꝛ hvar i er folgen̄
þeirra kraftur og þra styrkur / ꝛ hver
er uppkomen̄ a medal þra/ ad vera kon-
ungur eda hertuge yfer þra stryds-her/ og
hvar fyrer veigrudu þeir sier/ ad koma
ecke ad mæta mier / fram̄ yfer alla
þa/ sem bua i vestre?
4 Og Achior / hertugen̄ fyrer ollum
Amons bornum/ sagde til hans: heyr
þo min̄ herra eitt ord af þyns þien-
ara muñe/ og eg vil kungiora þier san̄
leikan̄ um̄ þetta foolk/ sm̄ byr a þessu
fiollū / med þvi ad þad byr so nærre
hia þier og þar skal ecke utganga
lyge af þyns þienara muñe.
5 Þad foolk er Caldæana afkvæme.

6 Og þeir bioggu fyrrum framande
i Mesopotamia / af þvi þeir ecke vill-
du filgia þeirra fedra gudū / sm̄ voru
i Chaldæana lande.
7 Og þeir geingu ut af þeirra ætta
veige / og tilbadu Himensens Gud /
Gud sm̄ þeir vidurkiendu.
8 Og þeir utkostudu þeim fra þra
guda auglite/ ꝛ þeir flydu til Mesopo-
tamia/ ꝛ bioggu þar framande marga
daga:
9 Og þra Gud sagde / ad þeir skilldu
koma ut af þra herberge/ ꝛ fara * til
Canaans lands/ * 1. Mos. 11/ 31.
10 Og þeir bioggu þar/ ꝛ urdu fuller
med gull og silfur/ ꝛ miog miken̄ kvik-
fienad.
11 Og þeir * fooru ofan̄ til Egypta-
lands / þvi eitt hungur hafde huled
Canaans land/ ꝛ þr bioggu þar fram-
ande/ þar til þeir komu aptur / ꝛ þeir
urdu ad ** eirnre storre mergd/ ꝛ þar
var ecke tala a þra ætt.
* 1. Mos. 41/ 54. C. 46/ 6.
** 2. Mos. 1/ 7.
12 Og kongurenn̄ i Egyptalande kom
yfer þa / ꝛ sveik þa falsklega / og *
audmukte þa med erfide ꝛ tygul-steine/
og giorde þa ad þrælum.
* 2. Mos. 1/ 10. etc.
13 Og þeir hroopudu til þra Guds /
ꝛ hn̄ sloo allt Egyptaland med plagū/
sm̄ ecke kuñu ad læknast.
14 Og Egyptsker * utraku þa fra
þra auglite/ og ** Gud þurkade þad
rauda haf fyrer þeim.
* 2. Mos. 12. 31/ 33. ** 2. Mos. 14/ 1. etc.
15 Og han̄ leidde þa til Sinai fialls
og Cades Barne / ꝛ utrak alla þa/ sm̄
bioggu i eydemorkeñe:
16 Og þeir bioggu * i Ammoræana
lande / ꝛ alla þa i Esebon eydelogdu
þeir/ fyrer þra styrk. * 4. Mos. 21/ 25.
17 Og þegar þeir voru farner yfer
Jordan/ feingu þeir oll fiollen̄ til hlut-
skiptes.
18 Og þeir utraku fyrer þra auglite
Cananæan̄/ ꝛ Pheresæan̄/ ꝛ Jebusæ-
an̄/ ꝛ Sychem / og alla Gergesæa/ og

þeir

þeir biuggu þar i eirn længañ tijma.
19 Og medañ þr ecke ſyndgudu fyrer
þra Gude/ var þar good lucka med þm/
þvi Gud/ ſm̃ hatar oriett/ er med þm.
20 Eñ nær þeir viku fra þeim veige /
ſm̃ hñ hafde ſett þm̃ fyrer / eru þeir
eydelagder allmiøg i mørgū ſtrijdum/
21 Og eru færder fangner til eins lan-
ds/ ſem ecke heyrde þm̃ til/ og þra Guds
muſtere er giørt ad beru golfe / & þeirra
ſtader yferuñer af mootſtøndurum/
22 Og nu/ ſijdañ þr eru um̃vendter til
þeirra Guds / eru þeir uppfarner af
þeirre ſundurtvijſtran / ſm̃ þeir voru
þar ſundurtvijſtrader med/ & hafa iñ-
teked Jeruſalem/ hvar þra helgedoom-
ur er / & biuggu þar a fiøllunum / þvi
hun var i eyde.
23 Og nu/ kiære herra / ef þar er ein
yferſioon a medal þeſſa foolks/ og þeir
ſyndga moot þra Gude / þa viliū vier
athuga / ad þeſſe tælman er a medal
þeirra / og vier vilium fara upp og
ſtrijda a þa.
24 Eñ ef þar er ecke ranglæte i
þeſſu foolke / þa gange miñ herra þo
fram hiaa / ſo ad Drottēñ ſkule ecke /
maaſkie / veria þa / & þeirra Gud vera
yfer þeim. Og vier munum verda til
ſpotts fyrer øllu Jardrijke.
25 Og þad ſkiede / þa Achior liet af
ad tala þeſſe ord/ møglade allt folked/
ſem var allt i krijngum ſtallded / og
ſtood þar um̃hverfes.
26 Og Holofernis ſtoor-herrar ſøgdu/
og aller/ ſm̃ biuggu vid hafs-ſijduna og
i Moabs lande / ad madur ſkylldē høgg
va hñ i ſmætt/ þvi vier viliū ecke/ ſøg-
du þeir/ ottaſt fyrer Iſraels barna aug
lite/ þvi ſiaa/ þad er eitt foolk/ ſm̃ ecke
er mattur eda kraptur i / moote eirnre
ſterkre filkingu.
27 Þar fyrer viliū vier þo fara upp /
& þeir ſkulu verda til fæðſlu fyrer þiñ
giørvallañ her/ herra Holofernes.

VI. Capitule.

Achior verdur færdur til Betulia.

Og þegar ſa hávade ſtillteſt /
ſm̃ reis af þeim møtum er
voru allt um̃ krijng þad ſam-
ſitiande ræd / þa ſagde Holo-
fernes þeſſ Aſſyrianiſka hers ſtrijds
høfdinge til Achior / fyrer øllu þvi
foolke / ſm̃ var af þeim framande / og
fyrer øllū Moabs børnum:
2 Og hvør ert þu Achior i moote øllu
þvi foolke af þm̃ framande/ & ad jafna
vid øll Moabs børn: & þi[?] leigulidar af
Ephraim / ad þu hefur ſpaad a medal
vor i dag/ & hefur ſagt/ ad vier ſkylldū
ecke ſtrijda a þa Jeruſalems ætt / þvi
þra Gud munde veria þa?
3 Og hvør er Gud/ utañ Nabuchodo-
noſor: hñ mun utſenda ſijna magt / og
eydeleggia þa af Jørduñe og þra Gud
ſkal ecke frelſa þa / eñ vier/ hñs þien-
arar/ ſkulū eydeleggia þa/ ſm̃ eina mañ-
eſkiu/ & þeir ſkulu ecke kuña ad þola vor
ra heſta magt / þvi vier viliū under-
troda þa medal þra ſiaalfra.
4 Og þeirra fiøll ſkulu verda druck-
eñ i þra bloode / og þra mørk fyllaſt
med þra ørenda / og þeirra footſtijger
ſkulu ecke ſtandaſt moote voru auglite/
helldur ſkulu þeir ølldunges fordiarf-
aſt / ſeiger konungureñ Nabuchodono-
ſor / ſa herra yfer allre Jørduñe. Þvi
hñ hefur ſagt : miñar rædu ord ſkulu
ecke verda hiegoomleg.
5 Eñ þu Achior / Ammons leigulide /
ſem hefur talad þeſſe ord a þijnū ræng
lætes deige / þu ſkallt ecke framar ſiaa
mitt auglit/ fra þeſſum deige/ þar til
eg hefne mijn a þeſſſlags foolke / ſem
eru af Ægyptalande / og þa ſkal mitt
ſtrijds-ſverd og miña þienara foolk
ganga i giegnum þijnar ſijdur / & þu
ſkallt falla a medal þeirra ſlegnu/ nær
eg kiem aptur / & mijner þienarar ſkulu
ſetia þig uppa fiølleñ / og lata þig i
eirn af ſtødunum / þar ſem þeir fara
upp/ & þu ſkallt ecke faraſt/ fyrr eñ þu
eydeleggſt med þeim.
6 Og ef þu vonar i þijnu hiarta / ad
þeir mune ecke iñtakaſt / þa lat þitt

andlit ecke smeikiast/eg hefe talad þad/
og þar skal eckert falla af mijnum
ordum.
7 Og Holofernes baud sijnū þienurū/
sm̃ stoodu vid hñs tialld/ad taka Achi-
or / z setia hñ i Betulia / og afhen
da hañ i Israels barna hendur:
8 Og hañs þienarar tooku hañ / z
færdu hañ ut fyrer herbudernar a
mørkena/ z þeir foru midt fra mørk-
eñe til fiallaña/z komu til þra bruña/
sm̃ voru fyrer nedañ Betulia/ Og sm̃
þeir meñ af stadnū a fialla toppunū
sæu þa / toku þeir þra vopn/ z geingu
ut af stadnū uppa fialls toppeñ. Og
hvør madur/ sm̃ slangrade med slaungu/
brautst med magt ad komast upp / og
kastade med griote a þa:
9 So geingu þeir under fialled / og
bundu Achior/ og lietu hñ liggia fyrer
nedañ fialled / z geingu til þra herra
aptur:
10 Eñ Israels børn geingu ofañ af
þra stad/ og hittu hñ/ z leystu hñ/ og
færdu hñ til Betulia.
11 Og þeir settu hñ fyrer þra stadar
yfervallo/ sem voru i þa daga/ Ozias
Micha son af Simeons ætt/ z Cha-
bris Gothoniels son/z Charmis Mel-
chiels son/
12 Og þr samañkolludu alla þa elld-
stu af stadnum / z þa hlupu samañ
aller þra unger meñ z koñur til sam-
komuñar / z þeir settu Achior midt a
medal alls þra foolks. Og Ozias ad
spurde hñ / hvad þar være skied.
13 Og hñ svarade og kuñgiorde þeim
Holofernis samañsitiande radaneyt-
es ord/ og øll ord/ sm̃ hañ hafde talad
a medal þra Assyrianisku stiornara/
z hvad Holofernes hafde talad med
stoorū ordū i giegn Israels huse.
14 Og foolked fiell nidur og tilbædu
Gud/z hroopudu til Guds/ og søgdu:
15 Drotteñ / Himensens Gud/ lijt til
þra dramblætes / og mijkuna þig yfer
vorrar ættar audvirdelegleika / z lijt til
þeirra andlites/ sem eru þier helgader
a þessum deige.
16 Og þeir kølludu Achior/ z lofudu
hañ miøg.
17 Og Ozias took hñ fra samkomuñe
i sitt hus / og giørde þeim ellstu eitt
giestabod/
18 Og þeir bædu Israels Gud um̃
hiælp þa giørvalla noott.

VII. Capitule.

Borgareñar Betuliæ Um̃sætur.

Eñ a ødrū deige auglijste Holofer-
nes øllū sijnū her og øllu sijnu
foolke / sem voru hønū til ad-
stodar / ad taka sig upp moote
Betulia / og fyrerfram̃ iñtaka upp-
gaungurnar a fiølleñ / z færa strijd a
moote Israels børnum.
2 So tooku þr sig upp a þm̃ deige hv-
ør madur/ sm̃ kuñe/ a medal þeirra/ og
þra her af strijdsmoñunū voru hund-
rad z siøtijju þusunder / og riddarar
toolf þusunder / fyrer utañ skrijl/ z þa
meñ / sem voru footgaungulid a medal
þra / eitt miøg stoor fiølde.
3 Og þeir settu sijnar herbuder i dal-
num nærre Betulia/ fyrer ofañ bruñ-
eñ/z utdreifdu sier vijdt yfer Dothaim/
allt til Belmaim/z a leingd fra Betu-
lia til Cyamone/ sem er þvert yfer fra
Esdraelom:
4 Eñ þegar Israels børn sæu þeirra
margfiølda / urdu þau miøg hrædd/ z
hvør sagde til añars: nu munu þesser
iñebirgia landed yfer allt / og hvørke
þau hæu fiøll/ et helldur þr diupu dal-
er / ei helldur hædernar munu kuña ad
þola þeirra þijngsle.
5 Og þeir tooku hvør þra til strijds-
vopna/z uppkveiktu bæl a þeirra turn
um/ z voru þar vakande þa giørvalla
noott.
6 Eñ a þeim ødrū deige utleidde Ho-
lofernes allt sitt riddaralid fyrer Isra-
els barna augsijn/sem voru i Betulia/
og skodade þær uppgaungur til þeirra
stadar.
7 Og hñ reiste fram̃ til þeirra vatns-
bruña / z iñtook þa / og sette strijds-

maña herbuder hiá þm̃/ eñ hñ sialfur
foor upp aptur til sijns foolks.
8 Og þar komu til hañs aller Esau
barna stiornendur/ z aller Moabs folks
herfugar/ z þeir strijds-herrar fra hafs
sijduñe/ z sǫgdu: vor herra heyre þo
eitt ord/ ad þar skule ecke verda brestur
i þijnum her/
9 Þvi þetta Israels barna foolk reid-
er sig ecke uppa þeirra spioot / helldur
uppa þra fialla hæd/ sem þeir bua á /
þvi þad er ecke audvellt / ad fara á-
fram̃ uppa þra fialls toppum.
10 Og nu herra/ strijd ecke moote þm̃/
sem nær þar skiedur strijd i fylkingu/og
þar mun ecke falla eirn madur af þvi
foolke/ vertu i þijnu herbudũ/ z vardveit
hvǫrn mañ af þijnu her/ og laat þijna
þienara iñtaka med magt þañ vatns-
bruñ/ sm̃ utreñur nedañ fra fiallenu /
þvi þar af faa þr aller vatn / sm̃ bua
i Betulua/ og þorsteñ mun fyrerkoma
þm̃ / z þeir munu uppgiefa þra stad /
Og vier og vort foolk viliũ fara uppa
þa næstu fialla toppa/ z setia herbud-
er a þm̃/til ad taka vara á/ad ecke eirn
madur skule utkomast af stadnũ/z þeir
skule vanmegnast af hungre / þeir og
þra hustrur / z þeirra bǫrn/og fyrr eñ
sverded kiemur yfer þa / skule þeir nid-
urkastast a gǫturnar þar sem þr bua/
og þu skallt bijtala þm̃ þad vonda / er
þr hafa forskulldad/ af þvi þeir giǫr-
du uppreist / og villdu ecke mæta þijnu
auglite med fride.
11 Og þeirra ord þocknudust Holofer-
ne z ǫllũ hñs þienurũ/ og hñ bijfalade
þm̃ ad giora/ sem þeir hǫfdu sagt.
12 Og Ammons barna herbuder fooru
upp / z fim̃ þusunder af Assurs bǫrn-
um med þeim/ og settu sijnar herbuder i
dalnũ / z iñtooku vǫtneñ / og Israels
barna vatns-bruña / z Esau bǫrn og
Ammons bǫrn fooru upp/og settu sijn
ar herbuder a fiǫllunũ / þvert yfer fra
Dothaim/ z þeir utsendu af sijnũ mot
sudre og austre / þvert yfer fra Ecre-
bel/ sm̃ er nálægt Chusi / sem er fyrer
ofañ þañ læk Mochmur / Og sa añar
þra Assyriansku her/ lá a mǫrkeñe/og
þakte allt landed/ z þeirra tiǫlld og
farángur voru þar epter strijds-veniu/
eirn harla stoor fiǫlde.
13 Og Israels bǫrn hropudu til Drott
ens þra Guds/þviad þra ande var bil-
adur / þvi aller þeirra fiandmeñ voru
allt um̃ kring/z þeir kuñu ecke umflija
fra þm̃/ og allt um̃ kring þa voru all-
ar Assurs herbuder / footgaungulid og
vagnar / z þeirra riddarar i fioora og
þriátiju daga/z ǫll þra kier/er þr hǫf
du vatn i / brugdust þeim/sem bjuggu i
Betulua / og vatns-grifiurnar tæmd-
ust / z þeir hǫfdu ecke rád ad drecka
noog eirn dag / þvi þeir gáfu þeim
ad drecka med einum vissũ mæler / og
þeirra smaa bǫrn urdu vanmegna og
þra kviñur og unger meñ vanmegnud-
ust af þorsta/ z fiellu a gǫtunũ i stad-
nũ/ og þar madur gieck i giegnũ port-
eñ/ z þar var ecke kraptur meir i þm̃/
og allt foolked safnadest til Osias og
stioornendaña i stadnũ/ þeir ungu meñ
z kviñur og þau smáu bǫrn/ z hroop-
udu med stoorre raust / z sǫgdu i giegn
ǫllũ þeim ellstu: Gud dæme i millũ vor
og ydar/ad þier hafed giǫrt stoorañ o-
riett a medal vor/ ad þier ecke hafed
talad um̃ frid vid Assurs bǫrn.
14 Og nu hǫfũ vier aungvañ hiálp-
ara/ eñ Gud hefur seldt oss i þra hend
ur/ so ad vier meigũ falla fyrer þeim
af þorsta z storre fordiǫrfun.
15 Og kalled þa nu hijngad / z upp
giefed allañ stadeñ til herfangs fyrer
Holofernes foolk z allañ hñs her:
16 Þvi þad er oss betra ad vier verdũ
þeim ad herfange / eñ ad deya af þor-
sta / Þvi vier mættũ verda ad þrælũ/
z vor sál mætte lifa/ og vier mundum
ecke siá vor smá-bǫrn deya fyrer
vorũ augũ / og vorar hustrur og vor
bǫrn o máda.
17 Vier tǫkũ til vitnes moote ydur
Himeneñ og Jǫrdena / z vorn Gud / z
vorra fedra Drotteñ / sem straffar oss

epter vorū syndū/ & vorra fedra syndū /
ad hñ mune ecke giøra epter þessū ordū
a þessū deige i dag:
18 Og þar skiede ein stoor harma-kløg
un midt a medal þeirra / sm̄ þar vörū
samañsafnader med einū huga/ & þeir
hroopudu til þess Drottens med storre
raust.
19 Og Ozias sagde til þra: brædur/
vered med einu goodu giede / lætū oss
eñ nu bijda fim̄ daga/ a hverium Drott
eñ vor Gud mun snua siñe myskunseme
til vor / þvi hañ mun ecke ølldunges
yfergiefa oss.
20 Eñ ef þeir lijda / og þar kiemur
ecke hiælp til vor / þa vil eg giøra
epter ydar orde.
21 Og hñ skipte foolkenu burt i sitt
plæts / & þeir geingu burt til murañа
og turnañа i þra borg & sendu hust-
rurnar & borneñ til þra huss / og þeir
voru i mikellre eymd i stadnum.

VIII. Capitule.

Judiths skørp Amiñing og good Ræd.

Og Judith Merari dotter /
Ox sonar / Josephs sonar /
Oziels sonar/ Eleiæ sonar /
Ananiæ sonar/ Gedeons son-
ar/ Raphaens sonar / Acitho sonar /
Eliu sonar/ Eliabs sonar/ Nathana-
els sonar / Samaliels sonar / Saladai
sonar/ Israels sonar/ heyrde þad a þm̄
døgum.
2 Og heñar madur hafde vered Ma-
nasses af heñar ætt og heñar fedra
ætt/ & hñ var daudur * i biggskieruñ-
ar tijd. * 2. Kong. 4. 18/ 19.
3 Þvi hñ stood uppyfer þeim sem
bundu bindeneñ a mørkeñe/ & þar kom
eirn breñande hite a hñs høfud / & hñ
fiell a sijna sæng & deyde i Betulua / i
sijnum stad/ og þeir grofu hñ hiæ hñs
fedrū i þm̄ akre/sem er i millū Dotha-
im og Belamor.
4 Og Judith var eckia i sijnu huse i
þriu ær & fioora mæmude.
5 Og hun hafde giørt sier eitt tialld
uppa sijnu huse/ & lagde eirn seck a sij-
na lend / og heñar eckiudooms klæde vo-
ru a heñe.
6 Og hun fastade alla daga i heñar
eckiu-dome/ fyrer útañ adfænga daga/
og sabbatha/ & daga fyrer nij-mænud-
ena/og nij-mænudena/og heilaga daga/
og Israels huss gledelegar hætijder.
7 Og hun var * dægelega skøpud / og
miøg frijd sijnū / & heñar madur Ma-
nasses hafde epterskiled heñe gull & silf-
ur/ og þienara og þioonustu-stulkur/og
kvikfienad/ og akra/ og hun hiellt þar
vid. * Sus. v. 2.
8 Og þar var eingeñ / sem * talade
heñe illt til/ þvi hun ottadest Gud har-
la miøg. * Ruth. 3/ 11.
9 Og hun heyrde foolksens vond ord
moote stioornarañū / þvi þr voru van-
megna/ af þvi þar var lijted vatn.
10 Og Judith heyrde øll þau ord / sm̄
Ozias hafde talad til þra/ hvørneñ hñ
hafde svared þm̄/ ad hñ villde uppgiefa
stadeñ til þeirra Assyrianisku epter
fim̄ daga.
11 Og hun burtsende heñar yppurstu
stulku/ sm̄ stood fyrer øllu heñar gotse/
og kallade a Ozias Chabris/ & Char-
mis þa ellstu i heñar stad/ og þeir ko-
mu til heñar.
12 Og hun sagde til þra / heyred þo
mig / þier stioornendur fyrer þm̄ / sem
bua i Betulua / þvi ydar ord eru ecke
riett / sm̄ þier hafed talad fyrer foolk-
enu a þessū deige / og settud þañ eyd /
sm̄ þier toludud i millū Guds og vor /
og søgdud : þier villdud giefa stadeñ
til vorra fiandmañа / nema Drotteñ
snere sier a þm̄/ ad hiælpa oss.
13 Og nu/ hvørier erud þier/ sm̄ freist-
ed Guds a þessū sama deige / og setied
ydur i Guds stad a medal mañeskiuñar
barna.
14 Og nu/ uppleited þañ almættuga
Drotteñ/ & þier munud eckert vita æf-
enlega / Þvi þier kuñed ecke fiña eirn-
rar mañeskiu hiarta diup / & ei grijpa

heñar þanka ord/ z hvørsu vilied þier ransaka Gud/ sem hefur giort alla þessa hlute/ z skilia grant hñs siñe/ z i hugað hñs þanka?
15 Ecke so/ brædur/ giøred ecke Drottẽñ vorn Gud reidañ/ þvi ef hñ vill ecke hiælpa oss i þa fim̃ daga/ so hefur hñ þo mætt ad vernda a hvørium hellst døgñ er hñ vill/ iæ øllũ døgum/ ellegar z ad eydeleggia oss/ medur eñ vorer fiand meñ koma.
16 Eñ sekied þier ecke Drottens vors Guds ræd/ eins sm̃ til þanks/ þvi Gud er ecke sem ein mañeskia/ ad læta sig kuuga/ ellegar sm̃ eirnrar mañeskiu son/ ad um̃gæangast med.
17. Þar fyrer bijded epter frelse fra hønũ / z lætum oss ækalla hñ / oss til hiælpar / og hñ mun bænheyra vora raust / ef þad þocknast hønum:
18 Þvi þar er ecke uppkomeñ i vorũ ætti/ z ei er helldur a þm̃ sama deige hvørke ætt edur kyn / edur foolk / edur stadur af oss/ sm̃ ækalla gude/ sem eru giørder med høndum/
19 So sm̃ þad skiede a þm̃ fyrre døgunũ/ fyrer hvørs saker vorer fedur voru ofurselder til sverds z til herfæangs/ z fiellu fyrer þra fiandmaña augsyn med einu stooru falle.
20 Eñ vier vidurkieñũ aungvañ añañ Gud / hvar fyrer vier vonũ / ad hñ ecke mune fyrerlijta oss/ ei helldur mun Judæa so kallast/ hvørke af vorre ætt/ edur nær vier erum fængner/ Eñ vorer heilager hluter munu ruplast / og hañ mun utkrefia af vorũ muñe/ þad hñ var vanhelgadur/ z vorra augna otta/ z landsens fængelse/ og vorrar arfleifdar eydeleggingu / mun hñ snua a vort høfud a medal heidingiaña / þar sem vier munũ þiona / og vier munũ verda til æsteitingar z til smæanar fyrer øllum þm̃/ sem eignast oss/ þvi vor þrældoomur mun þa ecke snuast til nædar/ helldur mun Drotteñ vor Gud setia hñ til vanæru.
21 Og nu/ brædur / lætũ oss sijna vorũ brædrum / ad þra sæal hænge af oss/ z þeir heilogu hluter/ z huesed/ og altared stieu stadfest a oss.
22 Lætũ oss fyrer utañ allt þad þacka Drottne vorũ Gude / sm̃ freistar vor eins og vorra fedra.
23 Miñest/ hvad hñ giørde vid Abraham/ z hvørneñ hñ freistade Isaaks/ z hvad þar skiede vid Jakob i Mesopotamia i Syria / er hñ fædde Labans sijns modur-broddurs saude.
24 Þvi hñ hefur þo ecke straffad oss so/ eins sm̃ hñ leidde þa i geignũ ello/ til þra hiarta reinslu/ eñ Drotteñ reffsar til æminingar þeim sm̃ nælægast hañ.
25 Og Ozias sagde til heñar: allt þad sem þu hefur sagt/ hefur þu talad af einu goodu hiarta/ z þar er eing eñ / sm̃ kañ mootstanda þijnũ ordum/ þvi þiñ vijsdoomur er ei hid fyrsta opeñberadur a þessũ deige / helldur hefur allt foolked skyniad þijn hyggende fra þiña daga upphafe / med þvi þitt hiarta er vel skickad/ Eñ folked þyrste særlega / og neidde oss ad giøra / sm̃ vier høfũ talad til þra/ z ad færa eirn eyd yfer oss / sem vier kuñum ecke yfer troda.
26 Eñ bid þu nu audmiuklega fyrer oss / þvi þu ert ein Gudhrædd kviña og Drotteñ mun senda regn / ad filla vorar vatns grafer / z vier munũ ecke vanmegnast meir.
27 Og Judith sagde til þra: heyred mig/ og eg vil giøra eirn hlut/ sm̃ mun næa til eins mañs epter añañ fyrer vorrar ættar børn
28 Þier skulud standa * i porkenu þessa nott / og eg vil gæanga ut med miñe yppurstu stulku / z medañ þeir dagar endast / epter hveria þier søgdud / ad þier villdud uppgiefa stadeñ til vorra fiandmaña/ mun Drotteñ vitia Israels fyrer mijna hønd. *c 10/ 7.
29 Eñ þier skulud ecke grenslast epter þvi er eg giøre/ þvi eg vil ecke kuñgiøra ydur/ þar til þad fullkomnast/

þad

þad sem eg giøre.
30 Og Ozias og þeir stiornararner
søgdu til heñar far i fride/ ⁊ sa Drott-
eñ Gud vere fyrer þier til hefndar yfer
vorum frandmøñū / ⁊ þeir sneru vid
fra tiallдenu/ ⁊ geingu til siñar stødu
aptur.

IX. Capitule.

Judiths Bæn um̄ Sigur a moote Holofernes.

Eñ Judith fiell a sitt andlit/ ⁊
liet øsku a sitt høfud / ⁊ liet
sia þañ seck/ sm̄ hun var i /
⁊ þegar þess kvollds reikelses
offur var offrad i Jerusalem/ i Drott-
ens huse / hroopade Judith til Drott-
ens/ med storre raust/ ⁊ sagde:
2 Drotteñ / mijns fødurs * Simeons
Guds / hvøriū þu gafst sverd i hønd
til hefndar yfer þeim framande/ hvør
ier ed opnudu jomfruareñar kvid til
saurgunar/ ⁊ giørdu bert læred til skam̄
ar / og vanhelgudu jomfrurdoomeñ til
hædungar. * 1. Mos. 34. 25/ 31.
3 Þvi þu sagder: þad skal ecke so vera/
Og þeir giørdu þa hlute/ fyrer hvør-
ia þu gafst þra stioornara til dræps /
og þeirra hvylu / sm̄ skømudu sig med
siñe villu/ til bloods.
4 Og þu sloost þrælana med þeim
megtugu/ ⁊ þa megtugu a þra thronū.
5 Og þu gafst þra kviñur til herfæn-
gs/ og þra dætur til fængelses / ⁊ allt
þra herfæng / til ad skiptast a medal
barnaña / sm̄ voru elskud af þier/
6 Sem og voru vandlætingasøm med
þiñe vandlæting/ ⁊ høfdu vidurstigd til
þra bloods saurgunar/ og ækølludu þig
til hiælpar: Gud/ þu ert sa miñ Gud/
bænheyr ⁊ mig eckiuna.
7 Þvi þu giørder þa hlute/ sem voru
fyrr eñ þesser/ ⁊ þessa/ og þa epter þa/
Og þa nærverande/ ⁊ þa tilkomande i-
hugader þu/ og þr voru til reidu / sem
þu hafder med ræde ælyktad/ ⁊ søgdu:
siæ/ hier erum vier.
8 Þvi aller þijner veiger eru tilbuner/
⁊ þijner doomar eru i forsioon.
9 Þvi siæ / Assyrianisker eru ordner
margfalldleger fyrer þra magt / upp-
hrokader med hestū og riddurū/ þr stær-
du sig af fotgaungulidsens styrk/ trey-
stu a skiølld ⁊ a spioot/ ⁊ boga/ ⁊ slaun-
gu/ og þecktu ecke/ ad þu ert Drotteñ/
sem fordiarfar strijded / Drotteñ er
þitt nafn.
10 Sundursliit þu þra styrk med þiñe
magt / og sundurbrioot þeirra krapt
med þiñe reide/ þvi þeir hafa rædslag-
æd ad vanhelga þijna helgedooma / ad
saurga tialldbudena / sem er til þijns
dijrdlega nafns hvijldar / og kollvarpa
þijns altares horne med sverde/ Lijt til
þeirra ofdirfsku / utsend þijna reide a
þeirra høfud/
11 Gief i mijna hønd/ sem er ein eckia/
þiñ krapt/ sm̄ eg hefe hugad um̄:
12 Slæ eirn þræl med einū stioornara
fyrer miña vara prett/ og eirn stioorn-
ara med hñs þienara/ Brioot þad/ sem
er uppbyggad a medal þeirra fyrer eirn-
rar kviñu hønd.
13 Þvi þiñ kraptur er ecke i * marg-
fioldanū/ ei helldur þijn magt i þm̄ ster-
ku / helldur ertu þeirra lijtelmagnaña
Drotteñ/ ⁊ hiælpar þeim smæu/ for-
svarar þa vanmættugu / verndar þa
efasømu / frelsar þa / sem hafa ecke
traust / iæ / iæ þu ert mijns fødurs
Gud/ ⁊ Israels arfs Gud/ * Dom. 7/ 2
14 Eirn herra yfer Himnenum og
Jørduñe/ sm̄ skapader vøtneñ/ þu Kon
ungur yfer øllum þijnū skiepnū / bæn-
heyr þu mijna audmiuka beidne/
15 Og giør mitt ord ⁊ prett bæde til
særs og æverka a þm̄ / sem hafa med
rædagiørd ælyktad harda hlute moote
þijnū sattmæla ⁊ þijnu heilaga huse /
⁊ Zions toppe / og þiña barna eigeñ-
dooms huse/
16 Og giør þad yfer allt þitt foolk
⁊ alla magt og krapt/ þvi þar er eing-
eñ añar/ sm̄ verie Israels ætt/ utañ þu.

X. Capitule.

Judiths utþor til Holoþernis Herbuda.

Og

Og þad skiede / þegar hun liet
af ad hroopa til Israels Gu-
ds / og hafde fullendad øll
þesse ord / þa stood hun upp
þadañ sem hun hafde framfalled.
2 Og hun kallade sijna yppurstu stul-
ku / ꝛ gieck ofañ i hused / þar hun vär
von ad vera a sabbathaña døgũ / ꝛ a
heñar hætijdũ / ꝛ hun lagde af sier þañ
sieck sm̃ hun var i / og færde sig ur sijnũ
eckiu-klædum.
3 Og hun laugade lijkamañ med vat-
ne / ꝛ smurde sig med kostulegu oleo / og
lagade hæred a sijnu høfde / ꝛ sette eina
hufu þar a / og færde sig i sijn glede-
klæde / med hvøriũ hun prijdde sig a sij-
ns mañs Manasses lijf-døgum.
4 Og hun took toplur a sijnar fætur /
ꝛ sette upp arm-bønd ꝛ hals-bønd / og
hrijnga a sijnar fijngur og skart i eyr-
uñ / og alla sijna prijde.
5 Og hun var miøg prijdd / til ad
pretta fra maña augu / sm̃ sæe hana /
6 Og hun fieck siñe yppurstu stulku
eina fløsku vijns og eina oliu-krus og
fillte eirn poka med miøl ꝛ fijkiur / ꝛ
hrein braud / og tvijbalt utañ um̃ øll
sijn glæt / sm̃ hun hafde nockud i / og
lagde uppa hana /
7 Og þær geingu ut til samans til
Betuluæ*stadar-ports / og fundu þa /
sm̃ stoodu þar hiæ / Ozias ꝛ þa ellstu
af stadnum / Chabris ꝛ Charmis.
* C. 8 / 28.
8 Eñ sm̃ þeir sæu hana / og heñar
auglit var um̃breitt / ꝛ heñar buning /
sm̃ var um̃skiptur / undrudu þeir sig a
heñar frijdleik harla miøg /
9 Og þeir søgdu til heñar: Gud / sæ
vorra fedra Gud / giefe þier ad fiña
gunst / ꝛ ende þijnar æformadar fyrer-
tekter til Israels barna lof-stijrs
ꝛ Jerusalems upphefdar / og þeir til-
bædu Gud.
10 Og hun sagde til þeirra: bijfaled
þeim ad læta stadarens port upp fyrer
mier / ꝛ eg vil ganga ut / ad fullenda
þau ord / sm̃ þier tøludud vid mig / og
þeir bijføludu þeim ungu møñũ / ad
uppluka fyrer heñe / so sm̃ hun hafde
sagt / ꝛ þeir giordu so.
11 Og Judith gieck ut / hun ꝛ heñar
stulka med heñe / eñ þr meñ af stadnũ
horfdu epter heñe / þar til hun kom
ofañ af fiallenu / ꝛ til þess hun kom
i geignũ dalen / ꝛ þeir kuñu ecke sia
hana meir / Og þær geingu beint æ-
fram i dalnum /
12 Og þeir Assyrianisku vardhallds-
meñ mættu heñe / ꝛ gripu hana / og
spurdu hana: hveriũ heyrer þu til /
og hvadañ kiemur þu / og hvert geing-
ur þu?
13 Og hun sagde: eg er fra Ebresku
dotter / ꝛ eg flij fra þeim / þvi þad mun
skie / ad þeir munu giefast ydur til ad
uppetast.
14 Og eg kiem til Holofernes ydar
hers strijds-høfdingia auglites / ad kuñ
giøra høñ ord / og eg vil vijsa hønum
hvada veg hñ skule fara / ꝛ veida herra
yfer øllũ þeim fiøllũ / og þar skule ecke
farast eirn af hñs møñum edur nockur
lijfs ande.
15 Eñ þegar þeir meñ høfdu heyrt
heñar ord / þa møttu þeir heñar a-
sijnd / ꝛ hun var fyrer þeim miøg frijd /
ad forundra sig a /
16 Og þeir søgdu til heñar: þu hef-
ur frelsad þijna sæl / i þvi þu flijtter
þier ad fara ofañ fyrer vors herra
auglit.
17 Og kom nu fram til hñs tiallds /
og nockrer af oss skulu filgia þier / þar
til þeir afhenda þig i hñs hendur.
18 Eñ ef þu kiemur ad standa fyrer
høñũ / þa ottast þu ecke i þijnu hiarta /
helldur kuñgiør høñũ tækefæred epter
þijnũ ordũ / ꝛ hñ mun giøra þier gott.
19 Og þeir utvoldu af þeim hundrad
meñ / og þr speñtu fyrer / fyrer hana ꝛ
heñar yppurstu stulku / ꝛ færdu hana
til Holofernis tiallds.
20 Og þr hlupu samañ i øllũ herbud-
unũ / þvi heñar tilkoma var uthroopud
a medal tialldaña / ꝛ þeir komu og um̃-

kryngdu hana.
21 Þvi hun stood ute fyrer Holofernis
tiallde/ þar til þr kuñgiørdu hønū um̄
hana/ z þeir furdudu sig a heñar frijd-
leika/ z undrudust a Israels børnū fyr-
er heñar skulld.
22 Og þr søgdu hvør til añars: hvør
vill forakta þetta foolk/ sm̄ hefur hia
sier þvilijkt kveñfolk ? þad er ecke gott/
ad þar epterskilieſt eirn madur af þm̄/
hvørier ef þeir giæfust lauser / kiñu
kiænlega ad svijkia alla Jørdena.
23 Og þeir geingu ut/ sem svæfu hia
Holofernes / og aller hñs sveinar / og
leiddu hana iñ i tialldid.
24 Og Holofernes hvijlde a siñe sæng
med sparlake / sem var giørt af pur-
pura z gulle/ og med smaragdus z dijr-
mætū steinum.
25 Og þeir kuñgiørdu hønū um̄ ha-
na/ z hñ gieck ut i fortialldid/ og þar
foru silfur-lampar fyrer honum.
26 Eñ sem Judith kom fyrer hañs
z hñs þienara auglit / forundrudu sig
aller a heñar andlits frijdleika.
27 Og hun fiell a sijna æsioonu / og
tilbad hñ / og hñs þienarar uppreistu
hana.

XI. Capitule.

Judiths Samtal vid Holofernes.

Og Holofernes sagde til heñ-
ar: vertu hughraust/ kviña /
ottastu ecke i þijnu hiarta /
þvi eg hefe ecke giørt eirnre
mañeskiu skada/ sem vill giarnañ þioo-
na Nabuchodonosor/ allrar Jardareñ-
ar konunge.
2 Og vidvijkiande nu þijnu foolke/ sem
bijr uppa fiollunū/ hefdu þeir ecke for-
aktad mig / þa hefde eg ecke upplipt
mijnu spioote yfer þa / eñ þeir hafa
giørt sier sialfū þetta.
3 Og seig mier nu/ fyrer hvørrar ord-
sakar skulld flijder þu fra þm̄/ z komst
til vor ? þvi þu kiemur til frelses. Ver-
tu hughraust/ þu skallt lifa þessa nott
og þar epter.
4 Þvi þar er eingeñ / sem skal giøra
þier ortett/ helldur skal sierhvør giøra
þier gott / so sem þar skiedur mijns
herra koningsens Nabuchodonosors
þienara.
5 Og Judith sagde til hñs : medtak
þiñar þionustu kviñu ordū/ z lat þijna
þioonustu kviñu tala fyrer þijnu aug-
lite / z eg skal ecke kuñgiora lijge fyrer
mijnū herra a þessare noott :
6 Og ef þu villt epterfilgia þiñar
þioonustu kviñu ordum / þa mun Gud
giora þañ hlut vid þig til fulls/ z miñ
herra skal ecke læta af sijnum æsettum
fyrertekktum.
7 Þvi so sañarlega Nabuchodonosor
allrar Jardareñar konungur lifer / og
hñs krapttur lifer/ sem utsende þig/ til
ad vidrietta hvøria sæl / Þvi ecke
foolked alleinasta þioonar hønū fyrer
þig/ helldur z villu dijreñ og kvikfienad
ureñ og Himensens fuglar/ fyrer þijns
styrkleika skulld / munu lifa under Na-
buchodonosor z hñs giørvøllu huse:
8 Þvi vier høfū heyrt þiñ vijsdoom z
þiñar sælar viturlega æsetninga / og
þad er kuñgiørt fyrer øllu landenu/ ad
þu alleinasta siert goodur i øllu rijk-
enu/ z megtugur i vitsku/ og furdanleg-
ur i strijds herskara /
9 Og nu / vidvijkande þvi orde / sem
Achior hefur talad i þvi samsittian-
de rææde / so høfū vier heyrt hñs ord/
þvi þr meñ i Betulua feingu hñ / z hñ
kuñgiørde þeim alla þa hlute / sm̄ hñ
talade fyrer þier/
10 Þar fyrer/ kiære herra/ slepptu ecke
hñs orde/ helldur legg þad a þitt hiar-
ta / þvi þad er satt :
11 Þvi vor ætt straffast ecke/ þvi sverd
ed kañ ecke hafa magt i moote þeim/
utañ þeir hafe syndgad i moote þeim
Gude.
12 Og nu/ ad miñ herra skule ecke vera
da fræhverfande/ z eckert utrietta/ þa
er dauden fallen yfer þra andlit / og
synden hefur hitt þa/ med hvørre þeir
munu styggia þra Gud/ nær þeir frem-

ia þad/sm̄ er oskickanlegt/
13 Þvi þeir hafa skort a fædu og allt
vatn er lÿted.
14 Og þeir hafa rædslagad / ad taka
Þra kvikfienad & allt þad/sm̄ Gud hef-
ur fyrerboded þeim i sÿnū løgum ad
eta ecke/vilia þeir vÿsvitande læta eid-
ast. Og firsta grooda af kornenu/ og
tÿundū af vÿne & oleo / hvøriar þeir
hafa geimt & helgad fyrer prestana/ sm̄
standa i Jerusalem fyrer vors Guds
auglite / hafa þeir ætlað ad sooa
hvørt ecke soonide nockrū af þeim sm̄
eru a medal foolksens / ad snerta med
høndum
15 Og þeir hafa sendt sendeboda til
Jerusalem/ þvi eirnen̄ þr/sem bua þar
hafa giørt þvilÿka hlute vid þa / sem
hafa feinged þeim leife fra rædenu/
Og þad mun skie/nær þr fa svar apt-
ur/ & þeir munu giøra þad / þa munu
þeir giefast þier til eydeleggingar a
þeim deige.
16 Hvørs vegna/þegar eg/þÿn þioon-
ustu kvin̄a/giørla underst od allt þetta/
flÿde eg fra þeim/& Gud sende mig/ad
eiga eyrende vid þig/a hvøriu alla Jørd
ena mun standa / ja / so marga sem
heyra þad.
17 Þvi þÿn þioonustu-kvin̄a er gud-
hrædd / og þioonar Himensens Gude
noott & dag/og nu vil eg vera hia þier/
min̄ herra/ & læt þÿna þioonustu-kvi-
n̄u ganga ut hvøria noott i dalen̄ / og
eg vil bidia til Guds/ og hn̄ mun seigia
mier/nær þeir hafa drÿgt þra synder.
18 Og eg vil koma og flitia þier þad/
so þu skuler utfara med allan̄ þin̄ her /
& þar sie eingen̄ / sm̄ kun̄e mootstanda
þier af þeim.
19 Og eg vil leida þig midt i giegnū
Judæa / þar til þu kiemur moots vid
Jerusalem / og eg vil setia þitt sæte
midt i hen̄e / & þu skallt reka þa/sem
saude/ er ecke hafa hyrder / og þar skal
ecke geya eirn hundur med sin̄e tungu
moote þier.
20 Þvi þesser hluter eru mier sagder/
fyrer mÿna forvitru/ og eru kun̄giørd-
er fyrer mier/& eg er utsend/ ad kun̄giø-
ra þier þa.
21 Og hen̄ar ord þocknudust Holofer-
nes & øllū hn̄s þienurū/ og þeir for-
undrudu sig a hen̄ar vÿsdoome / & søg-
du: þar er ecke þvilÿk ein kvin̄a / fra
þm̄ eina enda a Jørdun̄e til þess an̄-
ars / med so frÿdre æsioonu og vitur-
legum ordum.
22 Og Holofernes sagde til hen̄ar:
Gud giørde vel / sem sende þig undan̄
foolkenu/ ad þar skyllde vera kraptur i
vorum høndu / en̄ eydeleggnig a medal
þra/sm̄ lietu illa vid mÿnū herra/
23 Og þu ert nu væn i þin̄e æsioonu/
& vegleg i þÿnū ordū / Ef þu giører
epter þvi sem þu hefur talad/skal þin̄
Gud vera min̄ Gud / & þu skallt sitia i
Nabuchodonosors huse / og vera nafn-
fræg i øllu landenu.

XII. Capitule.

Holofernis Giestabod og Dryckiu-skapur.

Og hn̄ bÿfalade/ad þeir skylldu
innleida hana þar sem han̄s
silfur-bunadur var afsÿdes
settur/& bÿfalade/þar skyllde
reidast bord fyrer hana af hn̄s fædu/ &
hun skyllde drecka af hn̄s vÿne.
2 Og Judith sagde: eg et ecke af þessū
hlutū / so þar ecke skule verda ein æ-
steiting/helldur af þm̄ hlutū/sm̄ eg tok
med mier / skal mier framberast.
3 Og Holofernes sagde til hen̄ar: en̄
ef þeir ganga upp / sm̄ þu hefur hia
þier/hvadan̄ skulū vier fa ad giefa þier
þvilÿka sem þa? þvi hier er eingen̄ hia
oss af þin̄e ætt.
4 Og Judith sagde til hn̄s: so san̄-
arlega sem þÿn sal lifer / min̄ herra /
þÿn þioonustu-kvin̄a mun ecke kun̄a
eyda þvi/sm̄ er hia mier/ þar til Drott
en̄ mun giøra med min̄e hende þad hn̄
hefur afræded.
5 Og Holofernis þienarar leiddu ha-
na in̄ i tialldeð/
6 Og hun svaf til midnættes/ & stood

upp moote morgun-vøku.
7 Og hun sende til Holofernes / seig-
iande : miñ herra bÿfale þo / ad þeir
laate þÿna þioonustu-kvinnu gaanga ut
til bænar. Og Holofernes bÿfalade þm/
sem tooku vara a hñs lÿfe/ad forbiooda
heñe þad ecke / z hun var i herbudunñ
i þria daga.
8 Og hun gieck ut hvøria nott i þañ
diupa dal Betulua/z laugade sig i þm
vatns-bruñe i herbudunum.
9 Og þa hun stie upp/bad hun Drott-
eñ Israels Gud audmiuklega / ad hañ
villde greida heñar veg til Israels fol-
ks barna upphefdar:
10 Og hun gieck iñ/ er hun var hrein/
z var i tialldenu / þar til heñar stulka
frambar heñe fædu mot kvølldenu.
11 Og þad skiede a þeim fiorda deige/
giørde Holofernes sÿnu þienurñ allei-
na eitt giestabod/og baud ecke nockrñ til
giesta af þeim / sem añars var vane /
z hñ sagde til Bagoas herberges-svein
sens/ sem var yfer øllum hañs hlutñ:
gack/ tel þo so um̃ fyrer þeirre E-
bræsku kviñu/ sem er hia þier/ ad hun
kome til vor/z ete og drecke med oss.
12 Þvi sia/ þad være slæmt fyrer vo-
ru auglite / ef vier lietñ þvilÿka eina
kviñu fara/z hefdñ ecke samvister med
heñe/ þvi nema vier drøgñ hana hÿng-
ad/ munde hun spotta oss.
13 Og Bagoas gieck ut fra Holofer-
nis auglite/z gieck iñ til heñar/og sag-
de : gott være þesse frÿda stulka villde
oneydd koma til mÿns herra / so heñe
mætte giørast virding fyrer hñs aug-
lite / z hun mætte drecka vÿn med oss
til gladværdar / og vera a þessñ sama
deige / sem ein af þeirra Assyriansku
barna dætrum / sem standa i Nabucho-
donosors huse.
14 Og Judith sagde til hñs : z hvør
er eg/ad seigia mÿnñ herra i moote?
15 Þvi allt þad/ sm̃ þægelegt kañ vera
fyrer hñs augñ/vil eg giøra med flÿter:
16 Og þad skal vera mier ein glede /
allt til mÿns dauda-dags.
17 Og hun stood upp/ prÿdd med sÿnñ
klædñ og øllu heñar kveñ-skarte/z heñ
ar stulka gieck fram̃ / og breidde handa
heñe / fram̃e fyrer Holoferne a Jørd-
eñe / þau skiñ / sem hun hafde feinged
af Bagoas / til heñar daglegrar fædu
krukunar/ad hun kiñe nidursetia sig ad
eta a þeim/ og Judith kom iñ/ og sett-
ist þar.
18 Og Holofernis hiarta vard miøg
undarlegt fyrer heñar skulld/z hñs sæl
komst miøg vid/ z hñ længade miøg ad
sofa hia heñe/ z hañ hafde teked vara
a tækefærenu/ ad viela hana fra þeim
deige/ sm̃ hñ leit hana.
19 Og Holofernes sagde til heñar:
dreck þo/ z vertu listug med oss.
20 Og Judith sagde : eg vil nu drecka/
miñ herra/ þvi þad eg life i dag / er
hærra meted i mer/ eñ aller þeir dag-
ar sÿdañ eg var fædd.
21 Og hun took til/ at z drack fyrer
hønñ þad heñar stulka hafde tilreidt.
22 Og Holofernes var lystugur fyrer
heñar skulld/ z drack miøg miked vÿn/
so miked sm̃ hañ ecke hafde drucked
nockurn tÿma/ a einñ deige sÿdañ hañ
var fæddur.

XIII. Capitule.

Holofernes Afhøfdan: Judiths og heñar Foolks Packlæte.

Eñ þegar þad var orded fram̃
orded/flÿttu hñs þienarar sier
til herberges/z Bagoas lokade
tialldenu utañ til/z gaf þeim
ordlof/ sm̃ stoodu fyrer hñs herra aug-
lite/z þr geingu til þeirra sængur.
2 Þvi þr voru aller þreytter/ af þvi
giestaboded hafde staded leinge/eñ Ju-
dith var alleina epter i tialldenu.
3 Og Holofernes hafde kastad sier
upp i sÿna sæng / þvi hñ var alldruck-
eñ af vÿne.
4 Og Judith hafde sagt til siñar stul
ku / ad hun skÿllde standa ute þ heñar
herberge/og taka vara a/ nær hun gein
ge ut/sm̃ hun var von hvørn dag/ þvi
hun

hun hafde ſagt / ad hun villde ganga
ut til ſiñar bænar / z hun hafde talad
vid Bagoas epter þeſſū ordum:
5 Og þr geingu aller fraa heñe/z þar
var eingeñ i herbergenu epter/ hvørke
ſmaar nie ſtoor.
6 Og Judith ſtood yfer hañs ſæng/
z ſagde i ſijnu hiarta.
7 Drottẽ / allrar magtar Gud/ lijt a
þſſū tijma til miña handa giørninga/
til Jeruſalems upphefdar / þvi nu er
þad riettur tijme ad hiaalpa þiñe arf-
leifd / z ad giøra mijnar aaſettar fyrer
tekter til fiandmañaña fordiørfunar/
ſem eru uppkomner yfer oſſ.
8 Og hun gieck til ſængurſtolpans/ſm̃
var hiaa Holofernis høfde/og took hñs
ſverd ofañ þadañ/z gieck nálægt ſæng
eñe/greip i hñs høfud haar /z ſagde:
9 Drottẽ Gud/ ſtyrk mig a þeſſū dei-
ge / z hun ſloo a hñs haals tviſvar ſiñū
med ſijnu able / og nade hñs høfde af
honū/z vellte hñs lijkama ur ſængeñe/
og took ſparlaked af ſtoolpunum.
10 Og litlu þar epter gieck hun ut/z af
hendte ſiñe yppurſtu ſtulku Holofernis
høfud/ z kaſtade þvi i ſiñ neſtes poka.
11 Og þær geingu bꝺdar ut aaſamt
epter þra venju til bænareñar/ z gein-
gu i giegnū herbudernar / fooru allt i
krijng um̃ þañ diupa dal/ z uppſtigu a
Betulua fiall/z komu til heñar porta.
12 Og Judith ſagde laangt fra til
þra/ ſm̃ hielldu vakt a portunū: laated
upp / laated þo upp ported / Gud vor
Gud er med oſſ / ad giøra ſtyrk eñ nu i
Jſrael/z krapt i moote fiandmøñunū/
ſem hñ og hefur giørt i dag.
13 Og þad ſkiede/ þegar þr meñ i heñ-
ar ſtad heyrdu heñar rauſt / geingu þeir
flioотlega ofañ til þra ſtadar ports/ z
ſofnudu þeim ellſtu af ſtadnum.
14 Og þar hlupu ſamañ aller / bæde
ſmaaer z ſtoorer / þvi þad var fraaleitt
fyrer þm̃/ad hun kiæme/ og þr upplu-
ku portenu/ z tooku i moote þeim.
15 Og þeir uppkveiktu elld/ad hñ giæ-
fe loga / og þr umkrijngdu þær:
16 Eñ hun ſagde til þra med ſtoorre
rauſt:
17 Lofed Gud/lofed/lofed/lofed Gud/
þvi hñ hefur ecke ſnued ſiñe myſkunſe-
me fra Jſraels huſe / helldur hefur hñ
fordiarfad ovinena/fyrer mijna hønd a
þeſſare nootku.
18 Og hun took høfuded ur pokanū/ z
ſijnde þad / z ſagde til þeirra:
19 Siaa / Holofernis þeſſ Aſſyrianiſka
hers ſtrijds-høfdingia høfud / og ſiaa
þad ſparlak / ſm̃ hñ laa under i ſijnum
dryckiuſkap / z Drottẽ ſloo hñ fyrer
eiñrar kviñu hønd.
20 Og ſo ſañarlega Drottẽ lifer/ſm̃
vardveitte mig a mijnū veige / ſem eg
gieck aa / ad mitt andlit prettade hñ til
hñs fordiørfunar/z hñ drigde ecke ſynd
med mier til ſaurgunar og ſkam̃ar / og
allt foolked ſtanſade miøg/
21 Og þeir luku / z tilbaadu Gud / og
ſøgdu med einū huga:
22 Bleſſadur ertu vor Gud/ſem hefur
ad eingu giørt a þeſſū deige þijns folks
fiandmeñ.
23 Og Ozias ſagde til heñar: dotter/
þu ert bleſſud fyrer þm̃ hædſta Gude /
fram̃ yfer allar kviñur / ſem eru a
Jørduñe.
24 Og bleſſadur vere ſa Drottẽ Gud/
ſm̃ ſkapade Himnana z Jørdena/ ſem
filgde þier til vorra fiandmaña ſtioorn
ara høfuds fordiørfunar/þvi þijn von
mun ecke lijda ur mañaña hiørtū / ſem
miñaſt Guds ſtyrkleika æfenlega/
25 Og Gud giøre þier þetta til eirn-
rar eilijfrar hefdar / ad hñ vitie þijn
med giædū/ þar fyrer/ ad þu ecke ſpar-
ader þijna ſaal / fyrer vorrar ættar
eimdar ſkulld / helldur komſt voru falle
til hiaalpar/ i þvi þu gieckſt riettelega
fram̃ fyrer vors Guds auglite.
26 Og allt foolked ſagde: þad verde /
þad verde.

XIV. Capitule.

Judiths Raad um̃ þeirra Betuluiſku
Ahlaup og Achiors Um̃vendan.

Og

Og Judith sagde til þra: bræd/
ur/ heyred mig þo / og taked
þetta høfud / og uppheinged
þad hædst a vorn mur/
2 Og þad mun skie / þegar þar lyser a
morgun/ z soolen ukkiemur yfer Jørd-
ena / skulud þier hvør taka til ydar
stryds-vopna / z hvør madur / sem er
hraustur/ gaanga ut af stadnū/ og þier
skulud setia eirn høfudsmañ yfer þa /
sm̄ snarlega skyllde ofañfara a mørk-
ena til þra Assyrianisku barna vard-
hallds / z skulud samt ecke fara ofañ.
3 Og nær þesser hafa hertiad sig al-
deiles/ munu þeir fara i þra herbuder/
z uppvekia þess Assyrianiska hers høf
udsmañ/ z hlaupa til Holofernis tiall-
ds/ og ecke fiña hañ:
4 Og þar mun koma otte yfer þa/ og
þeir munu flyia fyrer vorre augsyn.
5 Og sm̄ þier sæked epter/ z aller
þr sm̄ bua i Israels landamerkium/ þa
nidurslaaed þa a þra vegum.
6 Eñ firreñ þier giøred þad/ þa kall
ed mier Achior þañ Ammanita/ ad hñ
kuñe sia z þeckia þañ / sm̄ so illa for-
aktade Israels hus/ z sende hñ til vor/
sm̄ til daudans/ z þeir kølludu Achior
ur Oziæ huse/
7 Eñ sm̄ hñ kom / og sa Holofernis
høfud i eins mañs hende i foolksens
safnade/ fiell hñ a sitt andlit / og hñs
ønd vanmættest:
8 Eñ þegar þeir høfdu hialpad hon-
um a fætur / fiell hñ nidur fyrer Ju-
diths fætur/ z tilbad heñar auglit/ og
sagde: blessud vertu i hvørre tialld-
bud i Juda / og a medal allra þiooda/
hvør sm̄ heyrer þitt nafn / mun miøg
skielfast/ og kuñgiør mier nu/ hvad þu
giørder a þessū døgum?
9 Og Judith kuñgiørde hønū midt a
medal foolksens / allt þad hun hafde
giørt/ fraa þeim deige hun utgieck/ þar
til hun talade vid þa/
10 Eñ þegar hun hætte ad tala/ hrop
ade foolked upp i lopted med storre rau-
ust / z utgaf eina gledelega raust i þra
stad.
11 Eñ þa Achior sa allt þ er Israels
Gud hafde giørt / trude hañ miøg a
Gud/ og var umskoreñ a siñar forhud-
ar hollde / z bættest vid Israels hus/
allt til þessa dags.
12 Eñ þegar morgnade/ z þr høfdu
uppheingt Holofernis høfud utaf
murnū / took hvør madur i Israel
syn vopn / z þr geingu ut i hryng þar
til sm̄ mañ fer uppa fiallinu:
13 Eñ þegar Assurs børn sau þa/
sendu þaug um̄ kryng til þra høfuds
maña/ z þeir komu til stryds hersens/
og til høfuds mañaña yfer þusund/
og til hvørs þra stiornara.
14 Og þeir komu fram̄ til Holofer-
nis tiallds/ z søgdu til hañs/ sm̄ var
settur yfer allt þad hñ hafde: uppvek
þo vorn herra/ þvi þr þrælar þordu ad
voga ad fara ofañ yfer oss til stryds /
ad þr skylldu endelega eydeleggiast.
15 Og Bagoas gieck iñ / og klappade
uppa herberged i tialldenu/ þvi hñ mein
te ad hñ svæfe hia Judith.
16 Eñ þegar eingeñ heyrde þad/ lauk
hñ upp/ z gieck iñ i herberged / og fañ
hønū ofañkastad daudū a footskørena/
z hñs høfud var teked af hønū/ og hñ
hroopade med stoorre raust/ med graate
og kveinan / z med einu sterku oope/ og
reif syn klæde/
17 Og hñ gieck iñ i tiallded/ sm̄ Judith
hafde sitt adsetur/ z fañ hana ecke/ og
hñ støck ut til foolksens / z hroopade:
þienararner hafa breitt svíksamlega/
ein Ebræsk kviña hefur giørt kongs
Nabuchodonosors hus til skamar/ þvi
sia/ Holofernes liggur a Jørdu / z hñs
høfud er ecke a honum.
18 Eñ þegar þess Assyrianiska hers
stioornendur heyrdu þesse ord / sundur-
rifu þeir strax þra klæde / og þra sal
vard miøg ottasleigeñ/
19 Og þeirra oop og kall vard miøg
stoort midt i herbudunum.

XV. Capitule.

Þeirra Assyrianisku Fall og Flootte.

Og þegar þeir/ sm̄ voru i fiolld
unū / heyrdu þad / undrudust
þeir vegna þess sm̄ var skied /
ꝛ ótte og skielfing fiell a þa.
2 Og þar var ecke ein mañeskia/ sem
bide leingur hia þm̄ ødrū/ helldur fooru
þr ut med sama siñe / og flÿdu a sier·
hvorn veg a mørkeñe ꝛ fiollunū/ ꝛ þr/
sem høfdu sett herbuder a fiollunum
kriṅgū Betulua / sneru og a flootta.
3 Og þa utfooru Israels børn/ sæ hv·
ør sm̄ kuñe strÿda af þm̄/ yfer þa/
4 Og Ozias utsende til Betomastem
ꝛ Babai / og Chobai og Chola/ og til
alls Israels landamerkes/ þa sm̄ skyll·
du kuñgiøra hvad þar var fullendad/ ꝛ
ad þeir skylldu aller utfara yfer strÿds
foolked/ ad fyrerkoma þeim:
5 Eñ þegar Israels børn heyrdu þad/
fiellu þau øll sameigeñlega yfer þa/ ꝛ
sloou þa allt til Chobai/
6 Lÿka so ꝛ þeir/ sm̄ komu ad fra Je·
rusalem/ ꝛ af øllū þm̄ fiollū/ þvi þr
høfdu kuñgiort þm̄ / hvad skied var i
þeirra fiandmaña herbudum/
7 Og þr i Galaad / ꝛ þeir i Galilæa
sundurkvÿstrudu þeim med einu stooru
slage / þar til þr komu fram̄ yfer Da·
mascum og heñar takmørk.
8 Eñ þr adrer/ sem biuggu i Betulua/
fiellu ut yfer þær Assyrianisku herbud·
er/ ꝛ rændu þær/ ꝛ urdu miøg rÿker.
9 Eñ Israels børn / sm̄ komu aptur
fra slagenu/ urdu herrar yfer þm̄ ødrū/
Og þau þorp og stader/ sm̄ voru þar a
fiollunū og mørkeñe / ødludust miked
herfæng / þvi þar var eiñ miøg stoor
margfiolde.
10 Og Joachim sa ypparste prestur/ ꝛ
Israels barna ræd / sm̄ biuggu i Jeru·
salem / komu gaumgiæfelega ad stad·
festa þa velgiørninga / sm̄ Gud hafde
giørt vid Israel / ꝛ ad siæ Judith/ og
tala vingiarnlega vid hana:
11 Eñ þegar þr geingu iñ til heñar /
blessudu þr hana aller sameigenlega/ og
søgdu til heñar:
12 Þu ert Jerusalems upphefd/ þu ert
Israels stoor lysteseme / þu ert vorrar
ættar stoor vegsemd / þvi þu giørder
alla þessa hlute med þiñe hende / þu
giørder velgiørninga vid Israel/ ꝛ Gud
hafde velþoknan til þeirra:
13 Blessud verdu af þeim almættuga
Drottne til eilÿfrar tÿdar/ Og allt folk
ed sagde: þad verde so:
14 Og allt foolked rænte herbuder·
nar i þriatÿu daga.
15 Og þeir gæfu Judith Holofernis
tialld/ ꝛ allañ hn̄s silfur·bunad/ ꝛ sæng
ur/ og stoola/ ꝛ alla hn̄s bushlute/ og
hun took þad/ og lagde þad uppa sÿna
mulosnu / ꝛ liet speña fyrer sÿna vag·
na/ ꝛ hlood þvi uppa þa.
16 Og hvør kviña i Israel hlioop ad
til ad siæ hana/ ꝛ þær blessudu hana/ ꝛ
giørdu heñe eirn dans af þeim/
17 Og hun took græna kvistu i sÿnar
hendur / ꝛ gaf kviñunū / sem voru med
heñe/ ꝛ þær gæfu heñe kransa af oliu·
vid/ ꝛ heñe / sem var med heñe/ og hun
gieck undañ fyrer øllu foolkenu/ ꝛ leide
allar kviñurnar i dansenum:
18 Og hvør madur i Israel filgde a
epter alvopnadur/ med krønsum ꝛ sau·
ngvum i þeirra muñe.

XVI. Capitule.

Judiths Sigurhrosunar Saungur etc.

Og Judith byriade ad sÿngia
þeñañ lofsaung a medal alls
Israels/ ꝛ allt foolked saung
þeñañ saung hætt/
2. Og Judith sagde: byried fyrer mÿn
um Gude med bumbū / sÿnged fyrer
mÿnū Drottne med cimbalis / sam·
sÿnged med psalmū og lofe fyrer hon·
num/ upphefied ꝛ ækalled hn̄s nafn.
3 Þvi Gud er eirn Drotteñ / sm̄ for·
diarfar strÿded/ þvi i herbudunū/ midt
a medal folksens/ frelsade hn̄ mig af
þra hende/ sm̄ ofsooktu mig/
4 Assur kom fra fiollunū/ fra nord·
renu.
5 Hañ kom med sÿns hers margar þu
sunder/

ſunder/ hvørs margfiølde uppfillte læk
ena/ ⁊ þra riddara lid hulde hædernar.
6 Hañ ſagde/ad hañ villde upptendra
myn lakmørk/ ⁊ fyrerkoma mynũ ungu
møñu med ſverde/ ⁊ leggia þær ad velle
ꝫ gaafu ad ſiuga/⁊ giefa myn ſmaa børn
til herfangs / ⁊ ræna mynũ jomfrum/
7 Og ſaa almaattuge Drottẽ raſkade
þeim fyrer einrar kviñu hønd:
8 Þvi ſaa megtuge a medal þra fiell/
ecke fyrer ungũ møñum / ecke helldur
ſloou kappañ a børn hñ/ ei helldur fie-
llu þeir haau riſar yfer hñ/ eñ Judith
Merari dotter veikte hañ med ſyns and
lits fegurd:
9 Þvi hun afklæddeſt ſynũ eckiu kirt
le/til ad upphefia þa / ſm̃ hafa mædu
i Jſrael:
10 Hun ſmurde ſitt andlit med dyrmæ-
tu oled / ⁊ batt ſyna locka i eina hufu/
⁊ took eirn lyn-kirtel uppa ſig / til ad
pretta hañ:
11 Heñar tapla iñtook hañs augu / og
heñar frydleike faangade hñs ſaal / þar
gieck eitt ſverd i giegnũ hñs haals.
12 Perſar ſkielfduſt vegna heñar dyrf-
ſku / og Medar ottuduſt miøg vegna
heñar hugprydе.
13 Þa kveinudu myner aumingiar / ⁊
myner vanmaattuger hroopudu / ⁊ urdu
miøg hrædder/ þr upphoofu þra rauſt/
og ſneru vid aptur.
14 Stulkna børneñ i giegnumſtungu
þa ⁊ ſærdu þa/ ſem þra børn/þar fly-
du af ſiaalfũ ſier til. Þeir fooruſt af
Drottens myns Guds ſtryde:
15 Eg vil ſyngia Drottne eirn nyañ
ſaung:
16 Drottẽ / þu ert ſtoor ⁊ vegſam-
legur/undrunarlegur i þynũ ſtyrkleika/
og oyfervinanlegur.
17 Allar ſkiepnur hlioota ad þioona
þier / þvi þu ſagder/ ⁊ þær urdu til /
þu utſender þiñ Anda/ og hñ uppbygg-
de/⁊ þar er eingeñ/ſem kañ i mootſtan-
da þiñe rauſt.
18 Fiølleñ munu hræraſt fra grund-
velle med vatnenu / og biørgeñ munu
ſmelltaſt ſem vax fyrer þiñe augſyn:
19 Eñ þu munt laata þig fridþægia
fyrer þa/ſem ottaſt þig/Þvi allt ſlaat-
ur-offur er þier lyted til eins þægelegs
ylms / ⁊ øll feite hid miñſta til þyns
breñe-offurs/ eñ hñ/ſem ottaſt Drott-
eñ/ er alltyd ſtoor.
20 Vei heidingiunũ/ ſem uppſetia ſig
i moote þiñe ætt/ ſa almaattuge Drott
eñ mun hefna ſyn a þm̃ a dooms deige/
21 So hñ mun giefa elld ⁊ orma i þra
holld/ ⁊ þeir munu graata / ſo ad þeir
þreifa a þvi æfenlega.
22 Eñ ſem þeir komu iñ i Jeruſalem/
tilbaadu þr Drottẽ/ ⁊ ſtrax þa foolk-
ed var hreinſad/ offrudu þr þra breñe-
offrũ/⁊ þeirra heitũ og gaafum.
23 Og Judith uppſette þar øll Holo-
fernis tier / ſem foolked hafde giefed
heñe / og þad ſparlak / ſem hun hafde
teked ur hñs ſvefn-herberge / gaf hun
til ad uppfeſtaſt fyrer Drottẽ.
24 Og foolked var lyſtugt i Jeruſa-
lem / fraam̃efyrer helgedoomenũ i þria
maanude/ ⁊ Judith var þar med þeim.
25 Eñ epter þa daga / uppfoor hvør
til ſyns arfs/ ⁊ Judith foor til Betu-
lua/og var hiaa þvi er hun aatte.
26 Og hun var vegſamleg i ſiñe tyd i
øllu landenu/ ⁊ marger girntuſt hana/
þo kiende eingeñ madur heñar alla heñ-
ar lyfdaga/epter þañ tyma Manaſſes
heñar madur var daudur / ⁊ lagdur til
ſyns foolks.
27 Og hun jookſt/og vard miøg ſtoor.
28 Og hun vard gømul i ſyns mañs
huſe / hundrad og fim̃ aara/ ⁊ gaf ſiñe
ypppurſtu ſtulku frelſe / og deyde i Be-
tulua/⁊ þeir groofu hana i heñar mañs
Manaſſe heller.
29 Og Jſraels hus gret hana i ſiø daga.
30 Eñ hun hafde ſkipt ſinu gotſe/aad
ur eñ hun deyde/til Manaſſe heñar ma-
ñs næſtu frænda/ ⁊ heñar ættar næſtu
frænda.
31 Og þar var eingeñ framar/ſm̃ ſkielf
de Jſraels børn i Judiths tyd/⁊ langañ
tyma epter þad hun var daud.

Ender a Judiths Book.

Nockrer Partar / sem eru lagder til
Esthers Bookar.

X. Capitule.

Mardochæus utleggur siñ Draum.

Og Mardochæus sagde: þesser hluter eru giørder af Gude.
5 Þvi mier kiemur sa draumur i hug / sm mig dreymde um þesse efne / þvi þar hefur eckert brugdest af þeim :
6 Eirn lijtell bruñur vard ad einu fliooke / z þar var lioos og sool z miked vatn / etc.
7 Þad fliook er Esther / sem konungureñ took til ekta / z giørde ad drottningu / eñ þr tveir drekar / er eg z Aman.
8 Eñ heidingiarner eru þeir / sm komu þar epter til samans / ad eydeleggia Judaña nafn.
9 Eñ mitt foolk er þesse Israel / þr / sem hroopudu til Guds / og urdu frelsader /
10 Og Drotteñ frelsade sitt foolk / og Drotteñ frijade oss fra ollu þessum vondu hlutu / z Gud giørde stoor teikn z undrunarlega hlute / sm ei voru skiener fyrrum a medal heidingiaña /
11 Þar fyrer giørde hñ tvo hlutkieste / eitt fyrer Guds foolk / z eitt fyrer alla heidingiana /
12 Og þau tvo hlutkieste komu til tyma z stundar / og dooms dags fyrer Gude a medal allra heidingia /
13 Og Gud minntest sijns foolks / z hefur rietlætt siñ arf /
14 Og þesser dagar skulu vera þeim i Adar mænade a þm fioortanda deige i þeim sama mænade / med samkvæme z glede og føgnude fyrer Gude / hia hvørre ætt til eilijfrar tijdar a medal hañs foolks.

XI. Capitule.

Mardochæi Draumur er sagdur.

A þvi fiordaære / þegar Ptolomæus rijkte og Cleopatra / frambar Dositheus / sm sagde hñ være eirn prestur og Levite / z Ptolomæus hñs son / þetta nærverande bref um Phurim / sm þr søgdu / þad skyllde vera / z ad Lysimachus Ptolomæi son / sm var i Jerusalem / skyllde hafa utlagt þad :
2 A þvi ødru ære / þegar Artaxerxes sa stoore var konungur / a þeim fyrsta deige i Nisan / dreymde Mardochæum eirn draum / sm var Jari son / Semæi sonar / af BenJamins ætt / eirn Juda madur / sm bioo i Susa i stadnum / eirn megtugur madur / sm var eirn þienare i konungsens høllu.
3 Og hñ var af þeim faungudu / sem Nabuchodonosor / konungureñ af Babylon / liet føra fængna fra Jerusalem med Jechonia konunge i Judæa / z þesse var hñs draumur :
4 Og siæ / þar var eins hæreistes hliod / skruggr z jardskialfte / z ein skielfing a Jørduñe / og siæ / þar fram komu tveir stoorer utbuner drekar / bæder til ad strijda hvør i moote ødrum / z þra hliood vard stoort.
5 Og af þra hlioode / urdu allar þioder tilbunar til strijds / ad þær kiñu strijda a hiña riettferdugu foolk /
6 Og siæ / þar var eirn myrkur z dimmur dagur / þreinging z ængist / plæga / og ein stoor fordiorfun a Jørduñe /
7 Og allt þad riettferduga foolk vard hrædt / ottadest fyrer þeirra eigeñ olucku / z var reidubued til ad fortijnast.
8 Og þeir hroopudu til Guds / eñ af þeirra hroops hlioode vard þar sm af einu litlu bruñe / eitt stoort flioot / sia miked vatn.
9 Og þar uppraññ lios z sool / og þeir nidurlægdu urdu upphafder / z uppsvelg

gdu þa veglegu.
10 Og þegar Mardochæus vaknade/
sm̄ sæ þeñañ draum/og hvad Gud ræd
slagar ad giøra/ geymde hñ þeñañ dra
um i sÿnu hiarta / og villde a allañ
hætt skilia hñ/allt til nætur.

XII. Capitule.

Mardochæus kiemur til Hallareñar.

Og Mardochæus hafde hvÿld
i hølleñe med Gabatha og
Tharra/ þeim tveimur kon-
ungsens herberges-sveinum/
sm̄ voru a salnum.
2 Og hñ heyrde þra rædagiørd/ ꝛ spur
de epter/ um̄ hvad þeir være so æhigg-
iusamer / og hañ merkte ad þeir voru
tilbuner ad leggia hendur a kong Ar-
taxerxes / og hañ gaf konungenū þad
heimuglega til vitundar um̄ þa/
3 Og konungureñ yferheyrde sÿna tvo
herberges-sveina / ꝛ þegar þeir med-
kiendu þad/voru þr heingder.
4 Og konungureñ liet skrifa þessa vid-
burde til eirnrar miñingar / ꝛ Mardo-
chæus skrifade um̄ þessa atburde/
5 Og konungureñ bÿfalade/ad Mardo-
chæus skillde þiona i hølleñe / og gaf
hønū skeink ß þeirrar ordsakar skulld.
6 Og Aman Amadathi son eirn Bu-
gæus/ var veglegur fyrer konungenum/
ꝛ leitadest vid ad plæga Mardochæum
ꝛ hñs foolk vegna þra tveggia konung-
sens herberges-sveina/
7 Og þesse er copiañ af þvi sende-
brefe:

XIII. Capitule.

Artaxerxis Breß um̄ Judaña Eide-
legging og Mardochæi Bæn.

Hiñ stoore konungur Artaxer-
xes til þra fræ India allt til
Morlands / hundrad siø og
tuttugu landa stiornenda/ og
under giefeña stada stiornenda/ skrifar
þetta sm̄ epterfilger:
2 Þo eg sie ordeñ eirn stiornare yfer
mørgū þioodū/ꝛ hafe feinged magt yf
er øllu Jardrÿke / sem lÿderner biggia
ꝛ bua æ/ Willde eg þo ecke fiñast upp-
hrokadur af magtareñar ofdirfsku/ eñ
helldur i þvi eg alltÿd høndlade þess
framar hooglætlega ꝛ med froomleika/
kyñe eg ævallt setia undersætana i eitt
roolegt lÿferne/og i þvi eg hiellde rÿked
roolega/ꝛ friælst ad reisa i/allt til þra
instu takmarka/ mætte og endurnÿa
þeñañ frid / sem er epterþrædur af
øllu foolke:
3 Eñ sem eg leitadest epter af ræds-
herrunū / hvørsu þad kiñe gæanga til
lykta / underriettade fyrer oss Aman /
sm̄ er hiæ oss sa hellste af forstande ꝛ
af oumbreitanlegre goodre meining og
ad stødugū truskap nooglega kuñur/ og
hefur ødlast heidur næst þeim konung-
legu vegsemdum:
4 Ad a medal allra ætta a Jardrÿke /
sm̄ biggest / fiñest a medal þess eitt ill-
viliad foolk / sem med sÿnum løgū sie
þvert i moote øllu foolke/ ꝛ sm̄ sÿfellt
kaste konungaña befalningū i vind / so
su rÿkesstiornan/sm̄ under oss ostraffan
lega er sett / ecke kuñe framgæanga/
5 Hvørs vegna / þar vier erum kom-
ner ad raun / hvørneñ þetta foolk all-
eina sie alltÿd sett hvørium mañe i mote
med mootþrooa/sm̄ snue ødrum ad lifa
ødruvÿs eñ epter løgū og riettte/ ꝛ læte
sier ecke lynda vora høndlan/og fremie
þau vrgustu stræka-pør/ ꝛ þad ad rÿk-
ed ecke komest vel i lag/
6 Þa høfum vier bÿfalad / ad þr sem
uppteiknast ydur i þm̄ registrū/sem eru
skrifud af Aman/þeim tilsetta yfer vor
embætte/og þm̄ ødrū næst oss/ erdelegg-
est aller med hustrum ꝛ børnū i gruñ
med fiandmañaña sverde / æn allrar
myskunseme og vægdar. Hañ fiortanda
dag i þm̄ tolfta mænade Adar/a þessu
yferstandande ære:
7 So þeir / sm̄ fordū og nu eru illvil-
iader/skulu med vallde a einū deige fara
nidur til helvÿtes/so þr læte oss fram-
veiges vor efne aldeiles vera i goodu
stande og med mak.
8 Og hñ bad Drottteñ audmiuklega /

so Hñ miñlest allra Drottens verka/og
sagde: Drottenñ/ Drottenñ / almattuge
Kongur / med þvi allt er i þiñe magt/
9 Og þar er eingeñ / sm̃ kuñe hyra
nockud i moote þier/nær þu villt frelsa
Jsrael /
10 Med þvi þu giørder Himeneñ og
Jørdena / z allt þad furdanlega/ sem
hier er under Himnenum/
11 Og þu ert allra Drottenñ / og þar
er eingeñ/sm̃ kuñe setia sig i moote þi-
er þeim Drottne/
12 So þecker þu alla hlute/ja þu vei-
st/ Drottenñ/ad eg ecke hefe giørt þad
af stærelæte/ ei helldur af drambseme/
ei helldur af ærugyrnd/ad eg hefe ecke
tilbeded þañ dramblaata Aman:
13 Þvi ad søñu villda eg hafa kist ha-
ñs foota yliar til Jsraels frelses:
14 Eñ eg giørde þad / so ad eg ecke
skyllde setia eirnrar mañeskiu vegsemd
upp yfer Guds dyrd.
15 Og eg vil ecke tilbidia nockurn utañ
þig Drottenñ/ og eg skal ecke giøra þad
af hofmod/
16 Og nu Drottenñ/sm̃ ert Gud z Kon-
ungur/ hyrm þijnu foolke/ þvi þeir lijta
a oss til fordiørfunar / og girnast ad
eydeleggia þiñ arf / þañ sem var af
upphafe:
17 Forakta ecke þijna hlutdeild/sm̃ þu
endurleister þier sialfū af Egyptalãde/
18 Bænheyr mijna audmiuka beidne/
z vertu nædugur vid þiñ hluta/z snu
voru sorglega efne til goodrar gladvæ-
rdar/ad vier mættū lifa/ o Drottenñ/z
prijsa þitt nafn/ z eyd ecke þra muñe/
sem lofa þig Drottenñ.
19 Og allur Jsrael hroopade af þra
megne/ þvi þra daude var fyrer þra
augum.

XIV. Capitule.

Esthers audmiuk Bæn.

OG Esther drottning flijde til
Drottens / er hun var speñt
med daudans angist/
2 Og hun aflagde sijn tignar
klæde/z klædde sig i angistarog sorgar-
klæde/z dreifde akaft øsku og skarne a
sitt høfud / i stadeñ þeirra skrautlegu
velluktande smurninga / og audvirdte
siñ lijkama miøg/ z hvørn stad/sm̃ hun
var vøn ad vera lystug a / yferdreifde
hun med sijnu afrifnu hære/
3 Og hun bad þañ Drottenñ Jsraels
Gud/ og sagde:
4 Miñ Drottenñ / þu ert alleina vor
Konungur/ hialpa mier einstædingnū/
z sem hefe eingañ hialpara utañ þig/
þvi miñ hæske er i miñe hende/
5 Eg hefe heyrt fra miñe fædingu /
i miñar ættar kynkvijsl/ ad þu Drott-
eñ tookst Jsrael fra øllum heidingiū /
z vora fedur fra þra forfedrū til eins
eilijfs arfs/ og þu giørder þeim hvad
sm̃ þu hefur talad/
6 Og nu høfum vier syndgad i þiñe
augsijn / z þu hefur giefed oss vorum
fiandmoñū i hendur/ af þvi vier høfū
dyrkad þra gude. Drottenñ/þu ert riett-
latur.
7 Og nu hafa þr ecke anægiu i vors
þrældooms beiskleika/helldur hefur þu
sett þeirra hendur yfer þeirra afguda
hendur / ad burttaka þ þiñ muñur hef-
ur akvardad/z eyda þijnū arfe/og til-
bergia þra muñ/sm̃ lofa þig / og ut-
slockva þijns hufs z þijns altares dij-
rd / og upplaata heidingiaña muñ til
drañna dygda/z ad eirn holldlegur kon-
ungur skule halldast fyrer eina furdu
æfeñlega/
8 Drottenñ / ofursel ecke þiñ velldes-
sprota þeim/ sm̃ ecke eru neitt/ og lat
þa ecke hlæia i voru falle/helldur snu
þeirra rade yfer þa/ja giør hñ ad vid-
undre/ sm̃ þad upphyriade yfer oss/
9 Drottenñ/ miñst þu / lat þig þeckia
i vorrar þreingingar tijd / z gief mier
diørfung/þu heidingiaña Konungur/ z
alls herradæmes Yfer-Drottnare/gief
eina velskickada rædu i miñ muñ fyrer
leonsens auglite/ og umbreit hñs hiar-
ta til haturs moote þm̃/ sem strijda a
oss/ til hñs endelegrar eydeleggingar/ z
þeirra/sm̃ eru sama siñes med hønum:
10 Eñ

10 Enn frelsa oss med þinne hende / og hiaalpa mier einstæðingnum / ꝛ sem ecke hefe annann hiaalpara utann þig. Drottenn/þu veitst alla hlute.

11 Og þu veitst/ad eg hata hinna ranglaatu vegsemd/ꝛ hefe vidurstigd a hinum o-umskornu og sierhvors framande sæng / þu veitst myna anaud / ad eg hefe vidurstigd a myns yferlætes teikne/sem er a mynu høfde / þa daga / er eg skal laata mig sia a / ad eg hef vidurstigd þar aa / sem a einu bloodfalls klæde/ ad eg ber þad ecke þa daga/er eg maa vera kirr/ og ad þyn þioonustu kvinna hefur ecke eted yfer Amans borde/ꝛ ecke halldeð sierlegt af konungsens giestabode/ og ei drucked fra offurs vyn / og ad þyn þioonustu kvinna hefur ecke vered glød fra þeim deige/er eg var flutt hier yferum/ þar til nu/

12 Utann i þier / Drottenn Abrahams Gud/sem ert sa megtuge Gud yfer alla. Bænheyr hinna efasømu raust/ ꝛ frya oss fra þeirra hende/sem høndla illa/og frya mig fra mynum otta.

XV. Capitule.

Esther biinur Naad hiaa Konungenum.

Og þad skiede a þeim þridia deige/ sem hun liet af ad bidia / aflagde hun syn sorgar klæde/ og klæddest hennar tignar-klædum /

2 Og þa hun var tygugleg/ꝛ hafde aakallad þann/ sem alsiaer og frelsar alla/ took hun med sier þær tvær yppurstu stulkur/ ꝛ studde sig vid þa einu/ sem su þar er fullsæl/enn su onnur filgde a epter/ sem upphiellt hennar klædafallde/

3 Og hun vard rood þar af / ad hun var so aalitleg/ꝛ hennar andlit var lystelegt/eins sem hun villde ganga burt til blydlætes/ enn hennar hiarta var þvingad af otta.

4 Og hun gieck inn um øll portenn / og stood fyrer konungenum / ꝛ hann sat a syns rykes stoole/ og var klæddur synum allra tyguglegasta kyrtle/ølldunges med gulle ꝛ dyrmætum steinum / og hann var allognarlegur/

5 Og sem hann upplyfte synu gloodande andlite i vegsemdenne / leit hann all-reidulega ut/

6 Og drottningenn fiell / ꝛ skipte synum lit/i þui henne vard so illt/og hnie nidur uppa þeirrar yppurstu stulku høfud/sem gieck undann.

7 Og Gud snere konungsens anda til spektar/ꝛ hann spratt upp med storum flyter af synum thron / og took hana upp a syna arma / þar til hun komst til syn aptur/ꝛ hann huggade hana med vinsamlegum ordum/

8 Og hann sagde til hennar : hvad er a ferdum/Esther ? eg er þinn brooder/vertu hughraust/þu skallt ecke deya/ þui ockar byfalning er sameigenleg/

9 Kom hyngad/ꝛ hann took upp þa gull legu spyru/ꝛ lagde hana a hennar haals/

10 Og hann took hana i faung / ꝛ sagde : tala vid mig/

11 Og hun sagde til hans : herra/ eg saa þig sem eirn Guds eingel/ꝛ mitt hiarta vard skielft af otta af þinne dyrd :

12 Þui herra/ þu ert undrunarlegur/ ꝛ þitt auglit er fullt med mykla naad.

13 Enn i þui hun talade vid hann / fiell hun / fyrer syns vanmaattar skulld/

14 Og konungurenn vard skielfdur / og aller hans þienarar hughreistu hana.

XVI. Capitule.

Artaxerxis Brefz/Judunum til gooda.

Hinn stoore konungur Artaxerxes/þeim/sem fra India allt til Morlands eru stioornarar yfer hundrad siø ꝛ tuttugu herradæmum i ymsum løndum/ꝛ þeim/ sem veita forstødu vorum umsyslunum/heilsan :

2 Marger/sem opt eru komner til virdingar/fyrer þeirra stooran froomleika/ sem giøra vel/ eru ordner þui framar stærelaater / ꝛ leitast ecke alleinasta vid ad fara illa med þa / sem eru oss undergiefner / helldur med þui þeir kunna ecke ad þola gooda daga/taka þeir sier fyrer/ ad giøra jafnvel þeim vielræde/ sem hafa giørt vel vid þa.

3 Og þr ecke alleinasta burtkaka þack
læted/ ad þad ecke finest a medal foolk-
sens/ helldur og med þra vidhofn/ sem
eckert vita af goodu/ eru upphrokader/
z meina sig ad um̄flya Guds/ sem alltyd
sier alla hlute/ hñs riettvysa straff/ er
hatar hid vonda.
4 So skiedur þad og opt/ ad þad tra-
ust/ er þeir hafa / sm̄ af yfervalldenu
eru tilsetter / ja truad er til ad giøra
um̄ vinaña malefne/ giører marga adra
hlutkakara med sier i saklausu bloode/
og umkrynger þa med obætanlegum
eymdū/ i þvi þeir med þra vondsku logn
um sorkū/ hrecklyslega snua yfer-valld
stiettaña einfalldre goodre meiningu.
5 So meigū vier yfervega þad / ecke
so miog af þeim gømlu søgū/ med þvi
vier høfum þar af hende læted/ so sm̄/
nær vier kiennum þa hlute / sm̄ fyrer
augunū ogudlega eru til likta leidder/
fyrer þra drepsott/ sm̄ overduglega eru
komner til magtar/ Og hlootū ad giefa
giætur ad hvørsu hier epter skie kañ/
uppa þad vier kuñum ad giora øllu
foolke ryked roosamt med fride / i þvi
vier bæde brukum þar til nockrar um̄
breitingar / z gaumgiæfelega yfervegū
þa hlute/ sm̄ oss koma fyrer augu/ all-
tyd ad koma i moote med spekt.
6 Þvi þegar Aman Amadathi son/
eiñ Macedoniskur / sem med øllū sañe
atte eckert skillt vid þra Persa blood/
og var langt fra vorū froomleika / þo
medtekeñ af oss/ sm̄ eirn giestur/ hafde
ødlast af þre velvilld / er vier høfū til
alls folks/ so miked/ ad hñ var kalladur
vor fader / z var tilbedeñ af øllū / til
ad meiga fullkomlega hallda sig fyrer
þa adra personu/ næst þm̄ konunglega
thron / Eñ sm̄ hñ ecke kuñe bera þad
yferlæte / took sier fyrer ad sneida oss
rykes stioorneñe z lyfenu/ i þvi hñ haf-
de oskad/ ad bæde sa/ sm̄ frelsade oss /
z i allañ mata hefur breitt vel/ Mar-
dochæus/ og su ostraffanlega drottning
i rykenu/ Esther /med øllu þra foolke/
med margføllduū under førulum svikū /
eydelegdust.

7 Þvi med þessū hætte meinte hñ / ad
nær hñ hefde so utied a oss/ ad vier vær
um eidelagder / ad hñ þa villde færa
þra Persisku vollduga rykesstiornan
til þra Macedonisku.
8 Eñ vier formerkiū ad Judarner/ sm̄
af þeim allra fordiorfunarlegasta vo-
ru framselder / til ad afmast/ eru ecke
glæpameñ/ helldur lifa stickanlega til
samañs med øllum riettvysustu løgū/
so þr eru þess hædsta / stædsta/ lifanda
Guds børn/ sm̄ vel sette ætyd bæde þ oss
z vora forfedur/ ryked i þ besta stand.
9 Hvar fyrer þier giøred vel/ z hlyded
ecke þeim brefū / sm̄ eru utsend af
Aman Amadathi syne/
10 Af þvi ad hñ/ sm̄ afrekade þad/ er
heingdur a einu trie fyrer Susa porte/
med øllū þm̄ / sem voru i hñs huse/ so
Gud/ sem stioornar vollduglega yfer øll
um/ hefur snøgglega betalad hønū þad
straff/ er hønū bar med riettu.
11 Eñ þier skulud læta eina utskrift
af þessu brefe uppfesta i hvøriū stad /
ad meñ læte Judana med frialsū mynd
ugleika bruka þra eigeñ løg/
12 Og ad mañ hiælpe þm̄/ so ad þeir
kuñe hefna syn a þeim / hvøriū þeir
voru ofurselder a þeirra þreingingar
tyma/ a þm̄ þrettanda deige i þm̄ tolf-
ta mænade Adar/ ja/ a þm̄ sama deige.
13 Þvi Gud / sem vollduglega stioorn-
ar øllum hlutū / hefur i stadeñ fyrer
þeirrar utvøldu ættar eydelegging/ gi-
ørt þeim þeñañ til glede/
14 Hvar fyrer þier ogso a medal ydar
nafnkuñugra hætyda skulud hallda þañ
merkelega dag med allre lysteseme / ad
þad bæde nu z hier epter kuñe gæanga
oss og þeim goodviliugu Persum vel /
eñ ad þ skule vera þm̄ sm̄ villdu svykia
oss/ til eydeleggingarreñar miñingar.
15 Þo skal hvør stadur z land aldeiles/
sm̄ ecke vill giøra epter þessu/ med reide
fortærast/ med spioote z ellde/ og so til
haga / ad þar ecke alleinasta skule ei
ñnast vegur i giegnū fyrer folked/ helld
ur skule hañ og vera dyrum z fuglū til
stædsta vidbioods æfeñlega. ENDER

Spekeñar Book.

I. Capitule.

Riettlætesens og Spekeñar Kostgiæfne verdur bodeñ.

Elsked * riettvysena/ þier
sm̃ dæmed a Jørduñe/
þeinked um̃ Drottiñ med
goodsemd/ og * * leited
hn̄s med hiartans ein-
felldne. * Es. 56/ 1.
** Syr 1/ 26.
2 Þvi hn̄ * verdur fundeñ af þeim/ sem
ecke freista hn̄s & openberast fyrer þm̃/
sm̃ ecke vantreista hm̃. * 5. Mos. 4/ 29.
3 Þvi * rangsnuner þankar adskilia
fra Gude/ eñ su magt s̄ er reind/ straffar
þa fávysu. * V. S. 8/ 13/ 21. Es. 59/ 2
4 Þvi * spekeñ mun ecke koma iñ i ei-
na hrekkvysa sal/ ei helldur bua i einū
lykama/ sm̃ er syndeñe undergiefeñ.
* Pred. 2. 26.
5 Þvi agans Heilagur Ande mun um̃-
flya svik/ og vykia fra fávysū þank-
um/ & openberast/ nær ranglæted fram̃-
kiemur.
6 Þvi spekeñ er eirn vingiarnlegur an-
de vid hvørn mañ/ og mun ecke frelsa
eirn lastara fra hn̄s vørū/ þvi Gud *
er vitne um̃ hn̄s nyru/ & hefur sañañ
athuga um̃ hn̄s hiarta/ & heyrer tung-
una. * Ps. 7/ 10. Ps. 139/ 2. Jer. 20/ 12.
7 Þvi * Drottens Ande hefur fillt
Jardrýked/ og hañ sem helldur øllu til
samans/ hefur þecking a hlioodenu:
* Ps. 139/ 7.
8 Þar fyrer * kañ eingeñ vera duleñ/
sm̃ talar oriett/ og sa riettur/ sem skal
straffa/ mun ecke ganga fram̃ hia høn-
um. * Matth. 10/ 26. c. 12/ 36.
Es. 29. 15/ 16.
9 Þvi þar mun verda spurt epter um̃
eins ogudlegs rádagiørder/ eñ hn̄s ræ-
du rikle mun koma til Drottens/ so ad
hn̄s ranglætar giørder skule straffast.
10 Þvi vandlætingareñar * eyra heyr-
er alla hlute/ & møglunareñar hliood
dylst ecke. * Ps. 49/ 9.
11 So vakted ydur fyrer onytre møgl-
an/ og * hallded ydar tungu fra bakmæl-
ge/ Þvi þad sm̃ þier taled heimuglega/
mun ecke fara so slypt i burt/ Eñ eirn
muñur sem lygur/ fyrerfer saluñe.
* Jak. 3/ 10.
12 Skunded ecke so epter daudanū i yd-
ar lyfs villu/ & abled ydur siálfū ecke
fordiørfunar med ydvarra handa verkū:
13 Þvi Gud * hefur ecke giørt daud-
añ/ & hefur ecke lysting til hiña lifendu
fordiørfunar. * Es. 18/ 23. etc.
14 Þvi hn̄ * skapade alla hlute/ ad þr
skylldu vera/ & veralldareñar upprunar
eru til velferdar/ og þar er ecke for-
diarfanlegt eytur i þm̃/ ei helldur hel-
vytes ryke a Jørduñe/ Þvi riettlæted
er odaudlegt/ eñ ogudleger hafa kallad
hana til syn med høndū & ordum:
* 1. Mos. 1/ 31. Syr. 39/ 21.
15 Þegar þr hiellou hana fyrer eirn
vin/ hiødnudu þeir/ og þr * sambundu
sig vid hana/ þvi þr eru verder ad heyra
heñe til. * Es. 28/ 15.

II. Capitule.

Gudleisingiaña Utmælan.

Þvi þeir/ sem huxa sig ecke um̃
rettkelega/ søgdu med siálfum
sier: vort lyf er stutt og * leid-
enlegt/ og i eirnrar mañeskiu
dauda er ecke urræde/ so veit madur
aungvañ/ sm̃ er apturkomeñ fra hel-
vyte. * Job. 7/ 1. Ps. 90/ 10.
2 Oforvarandes erū vier fædder/ & verd-
um þar epter/ sm̃ vier ecke hefdū vered
til. Þvi sa ande i vorū nøsum er sem
eirn reikur/ & rædañ/ sm̃ eirn neiste af
vors hiarta hræringu:
3 Nær hun er utsløkt/ hlytur lykameñ
ad verda ad øsku/ og vor ande ut hell-
ast/ sm̃ eirn hægur blær.
4 Og vort * nafn gleimest med tyman-
um/ & eingeñ mun miñast vorra verka/
og vort lyf hlytur ad fara i burt/ sem

þar hefde fared eitt ský fram/ og forganga sem ein þoka / þar er burtdrifeñ af soolar geislanū / og mædd af hañs hita. * Pred. 2/ 16.

5 Þvi vor týme er sem * eirn skugge / er líđur yfer / z nær vier erū burtu/ kuñū vier ecke snua aptur / þvi þad er stadfastlega iñsiglad/ z eingeñ kiemur aptur. * Job. 8/ 9.

6 Komed þa/ z * lætum oss niota þra goodu hluta / sem eru til/ og bruka þad vier eigū/ kostgiæfeiega sem i æskuñe:
* Es. 22/13. etc.

7 Lætū oss fillast med kostulegu výne og oleo/ z loptsens blomstur mega ecke sneida hiaa oss

8 Lætū oss bera kransa af ungū roosum/ fyrreñ þær visna:

9 Lætū eingeñ af oss vera varhluta i voru ohofe/ lætum oss allstadar skilia gledskapar teikn epter/ þvi þesse er vor hlutdeild z vort hlutskipte.

10 Lætū oss med magt yferfalla eirn fatækañ rietlatañ/ ecke þyrma nockre ekkiu/ ecke virda eins alldrads gamlar hærur.

11 Vor * stirkur sie rietlatesens løgmaal/ þvi þad vanmaattuga straffast/ ad vera onýtt. * Ps. 73/ 6.
Habak. 1. 2/ 3/ 4.

12 Lætū oss * sitia um̄ þañ rietlaata þvi hañ giører oss eckert gagn / og er þvert i moote vorū verkū / z bregdur oss um̄ / ad vier syndgum i moote løgmalenu / z vanriktar oss fyrer syndernar af uppfrædinguñe. * Ps. 37/12.

13 Hañ * læst hafa Guds þeckingu/ og kallar sig sialfañ Drottens barn/
* Job. 8/ 55.

14 Hañ er ordeñ oss til ad straffa þad sem vier høfū i siñe.

15 Hañ er oss þungur / nær hñ og so siest alleiñ / þvi hñs lifnadur er * ecke lýkur hinū ødrum / og hñs veiger eru ødru výse. * 2. Cor. 6/15. 1 Pet. 4/4.

16 Hañ helldr oss fyrer afhrak/ z helldur sig fra vorū vegum/ sem fra * ohreinendū/ hñ prýsar * * þeirra riettferdugu endalykter sælar/ z hroosar sier/ ad Gud sie hañs fader. * 2. Pet. 2/ 20.
** Ps. 3/ 10.

17 Sæakum oss þo siaa / hvort hñs ord eru søñ/ og reina/ hvada ender þad mune fa fyrer honum.

18 Þvi sie hñ sa Guds * rietlate son ur/ þa mun hñ vidhialpa hønū/ z frelsa hñ af mootstandarañа hende.
* Matth. 27/ 43. etc.

19 Vier vilium yferheyra hñ med forsmæn og pýnu / ad vier kuñum siaa hñs froomleika / z merkia hñs poleñmæde.

20 Vier viliū fordæma hñ til * eins slæms dauda / þvi madur skal giefa giætur ad hønū epter hñs ordum.
* Jer. 11/ 19.

21 Þvilýkt þeinktu þeir/ z þm̄ brast/ þvi þra vonska hafde forblindad þa/

22 Og þeir þektu ecke Guds heimuglega hlute/ og høfdu ecke von/ ad heilag leikeñ munde launast / og skiniudu ecke þa vegsemd / sem ostraffanlegar sæler munu hafa.

23 Þvi Gud * skapade mañeskiuna i oforgeingelegleikanū/ z giørde hana epter siñar eigeñ lýkingar mind.
* 1. Mos. 1/ 17. C. 2/ 7. C. 5/ 1. C. 9/ 6.
Syr. 17/ 3.

24 Eñ af * diøfulsens øfund er daud/ eñ iñkomeñ i hæimeñ/ og þr reina hñ/ sem heyra hønū til. * 1 Mos. 3/ 1. etc.

III. Capitule.

Þeirra Froomu og Ogudlegu Olijkt Tilstand i þessu og hinu Lijfenu.

EN hiña * rietlaatu sæler eru i Guds hende/ z pýnañ mun ecke snerta þær * 5. Mos. 33/3.

2 Þeir sýnđust fyrer hiña fávýsu augū ad deyia/ z þra endalikt virdtest ein plaaga/

3 Og þeirra burtfør fra oss/ ein fordiørfun/ Eñ þeir eru i fride.

4 Þvi þo þr iafnvel hafe haft myked ad lýda fyrer møñunū / so er þo þra von * full med odaudlegleikañ.
* Rom. 5/2. C. 8/24. 2. Cor. 5/1. 1. Pet. 1/3.

5 Og þm̄ var lýtedeilt reffad/ eñ þa mun skie myked gott/ þvi * Gud reynde þa/ z fañ þa/ ad þeir voru hñs sialfs

verduger. * 5. Mos. 8/2. Es. 48/10.
6 Hañ reynde þa sem gull i einū ofne /
z medtook þa/ sem eitt fullkomed offur.
7 Og a þra vitiunar tyma munu þr
skyna * biart a ny/ z fara fram/sem neist
ar i strææ. * Matth. 13/ 43. etc.
8 Þeir munu * dæma heidingiana/ og
stioorna yfer lydunū/ z Drottēn mun
stioorna yfer þm æfenlega:
* Matth. 19/28. 1. Cor. 6/2. Openb. 2/26.
9 Þeir sem * reiddu sig uppa hn/ munu
fiña/ad hn er trufastur/z þeir sem eru
trufaster i kiærleikanū/munu blyfa fyr
er honū. Þvi þar er nad z myskunse-
me fyrer hns heilaga / og vitian fyrer
hns utvalda. * Ps. 37/ 40.
10 Eñ * þeir ogudlegu/so sem þr þeink-
tu/ munu þr straffast / þeir sem skeiltu
ecke hinn riettlæta/og viku fra Drott-
ne. * Matth. 25/41. etc.
11 Þvi hver sem burtkastar * vysdoome
z aga/er aumur/ og þra von er fanyt/
z verkeñ gagnlaus/ og þra giorningar
onyter. * c. 10/ 8.
12 Þeirra kviñur eru fævysar/ og þra
born arger (skalkar/) * bolvad er þra
afkvæme. * Syr. 41/ 8.
13 Þvi * sæl er su ofriofsama/ sem er
ofaurgud/hun sem ecke er sek i eitne synd
ugre sæng / hun mun hafa avoxteñ /
nær salnaña verdur vitiad.
* Es. 49/ 1. etc.
14 J sama mata eirn giellding ur/sem
giorde eckert orietkvyst med siñe hende /
z hugade eckert vondt i giegn Drottne:
15 Þvi honū mun giefast ein utvaleñ
truareñar nad/z eitt betra hlutskipte i
Drottens mustere. Þvi gott ervide
giefur veglegañ avoxt/z skynsemeñar
* root fellur ecke um koll. * Syr. 1/24.
16 Eñ hoordoms maña borneñ munu
ecke istivygiast / z sæde af þeirre olog-
legu sæng mun verda þar fra.
17 Þvi þo þr jafnvel life leinge/ munu
þeir þo einkes virdast / og þra alldur
mun þo ad lokunū vera an heidurs.
18 Og þo þr deye snarlega / munu þr
þo * ecke hafa von/ z ei huggun/ nær
adskilnadar dagureñ skal vera.
* 1. Tess. 4/ 13.
19 Þvi su * ranglata kynslood fær eirn
hardañ enda. * Ps. 37/38. Ps. 73/91.

IV. Capitule.

Um Hooru-Barnaña og þeirra Riett læta olyk Afdrif.

Betra er þad/ ad vera an barna
med digd/ Þvi þar er odaudleg-
leike i heñar miñing / Þvi hun
er þeckt bæde hia Gude z hia
moñunum.
2 Hvar sem hun er/ eptirfilger madur
heñe / z langar epter heñe/nær hun er
burt/og hun bramlar z ber krans æfen-
lega z byhelldur sigrenū/ þar sem þau
ofleckudu laun framsetiast.
3 Eñ hiña ogudlegu avaxtarsom mer-
gd mun ecke verda til gagns / z hvad
sem plantast * af hoordome/ þad mun
ecke diupt rootfestast/ z ei setia fastañ
grundvoll. * Syr. 23/35.
4 Þvi þo þad jafnvel * groove upp um
stund a greinunū / þa munu þar sem
uppvaxa so lauslega/hristast af vinde/
z uppriettast mz root af sterkū storme.
* Ps. 37. 35/ 36/ 38.
5 Ofullkomner kvister munu sundur
brotna/z þra avoxtur er onytur/ofull-
vaxeñ til ad eta/z hæfur til einkes.
6 Þvi * borneñ/sem fædast epter olog-
legum svefne / eru vitne um illsku
i moote forelldrunū / nær þess er spurt
af þeim. * c. 3/ 16.
7 Eñ þo * eirn riettlatur jafnvel deye
ofsneña/mun hn þo vera i hvyld.
* C. 3/ 1. Es. 57/ 2.
8 Þvi ein heidarleg elle er ecke reiknud
um hana/ sem hafde langañ alldur/ ei
helldur af ara toluñe:
9 Eñ * vitskañ er grá hær fyrer
mañesktuna/z eitt ofleckad lyferne er
elleñ: * Ps. 111/ 10. Ordsk: 16/ 31.
10 Hañ sem var * ordeñ Gude þægur/
var honū kiær / og vard burtnumeñ/af
þvi hn lifde a medal syndaraña/
* 1. Mos. 5/ 24. etc.
11 Honum vard burtrikt / ad illskañ
skillde ecke umbreita hns skynseme/edur
svik sem

svikseme ñ tæla hñs saal.
12 Þvi * vondskuñar vielan formirkvar
þa goodu hlute/ ꝛ girndareñar ostødug-
leike/ kollkastar einu giede/ sm̃ ecke var
illt: * 1. Cor. 15/ 33.
13 Hañ var giørdur fullkomeñ/ ꝛ fill-
te snart eirn lángañ tima/
14 Þvi hñs saal * þocknadest Gude /
þar fyrer flÿtte hñ hønũ midt ut fra
illskuñe * v. 10.
15 Eñ þeir lÿder sm̃ þad sia/ * hÿgg-
ia ei ad/ ꝛ taka ecke slÿkt til hiarta / ad
þar er naad ꝛ myskunseme i hñs heilög
um/ og ** tilsioon i hñs utvøldum.
* Es. 57/ 1. ** Sv. 3/ 9.
16 Eiñ riettlaatur/ sm̃ er daudur/ for-
dæmer þa lifendu ogudlegu / ꝛ æskañ /
sem er ordeñ þvi snarara fullkomeñ /
eins ranglaats længa ellé.
17 Þvi þr munu sia eins vitrurs enda-
likt/ ꝛ ecke merkia hvad Drotteñ hefur
afraaded um hñ / og hvar til hñ hefur
vardveitt hañ.
18 Þeir munu sia þad / ꝛ virda þad/
sm̃ eckert / Eñ Drotteñ * mun spotta
þa: * Ps. 2/ 4.
19 Og þeir munu þar epter verda til
eins skamarlegs falls / ꝛ til forsmaan-
ar a medal þra daudu æfenlega. Þvi
hñ mun burtryckia þm̃ maallausũ med
kollvarpan/ ꝛ hrista þa upp af grund-
velle / og þeir munu aldeiles eydelegg-
iast/ ꝛ vera i hørmung/ og þra miñing
mun fyrerfarast.
20 Þeir munu komast efasamer til
þra synda (fullkomeñar) ihugunar/ ꝛ
þeirra oløgleg verk munu straffa þa
fyrer þeirra augum.

V. Capitule.

Þeirra Ogudlegu sein Ydran.

Ha mun sa riettlaate standa med
stoorre hughreiste i giegn þm̃ /
sm̃ hønum * þreingdu/og ein-
kes virdtu hañs erfide.
* 1. Tess. 1/ 6.
2 Nær þr sia þa þvilÿkt / munu þeir
ognarlega hrædast/og skielfast af þvi-
lÿku hiaalpræde/ sem þr høfdu ecke tek-
ed sier vara fyrer.
3 Og þeir munu * tala hvør til añars
med angre/ ꝛ andvarpa af andans æng
ist / og seigia: þesse var sa / sem vier
høfdũ fyrrum ad athlaatre og til eins
haaduglegs maaltækes: * 1. Mos. 42/ 21
4 Vier daarar hielldũ hñs lifnad fyrer
galenskap / og hañs endalikt ad vera
skamarlega.
5 Hvørneñ er hñ nu * reiknadur a med-
al Guds barna/ ꝛ hñs arfur er a medal
þra heilögur? * Rom. 8/ 17.
6 Þar fyrer foorũ vier villt fra sañ-
leiksens veige ꝛ riettlætesens lios skein
ei fyrer oss / og riettlætesens sool upp-
rañ ecke fyrer oss.
7 Vier geingũ a einsomis raungum ꝛ
fordiarfanlegũ vegum/ ꝛ geingũ igiegn
um eydemørkena / sm̃ ecke voru veiger
um̃/ eñ vier þecktũ ecke Drottens veg.
8 Hvad gagnade hofmoodureñ oss? og
hvad hiaalpade oss rÿkdoomur med
drambseme?
9 Aller þeir hluter eru * farner burt /
sm̃ eirn skugge/ ꝛ sem eirn framhlaup-
ande bodskapur. * C. 2/ 5. 1. Kron. 30/ 15.
10 Sem eitt * skip/ er hleipur i giegn-
um vatns-bilgiurnar/ epter hvørt mad-
ur kañ eckert spor fiña / nær þad er
fared fram um̃ / ei helldur þess vegar
stig a medal bilgnaña: * Ordsk. 30/ 19.
Job. 9/ 26.
11 Edur sem nær * eirn fugl flÿgur i
giegnũ lopted / eingeñ viss vegar spor
fiñast/ * Job. 9/ 26.
12 Eñ vængiaña slaattur er geingeñ i
giegnũ þad lietta lopt / sm̃ vard drifed
og adskiled med þiotande ferd/ þa væng
erner blaktu / og þar epter fanst ecke
merke til slÿkrar umferdar þar i:
13 Edur sm̃ nær eirne pÿlu er skoted
til maals / kiemur þad adskilda lopt
strax til samans aptur / so madur ecke
þecker heñar giegnũflug:
14 Slÿka eins vier / þa vier vorũ fædd-
er/ var þad utgiørt um̃ oss/ ꝛ vier kuñũ
eckert dygdar merke ad audsÿna/ helldur
vorũ fortærder i vorre illsku:

15 Þvi

15 Þvi eins* ogudlegs von er ſem **
ein lod/ er burtfeikeſt af vedre/ & ſm̄ ein
þuñ froda/ er hrekſt af einū ſtorme/ og
ſm̄ eirn reikur dreifeſt af vedre/ edur og
ſm̄ einū gieſte er gleymt / er hafde ad
eins vered eirn dag hiꜳ nockrum.
* Ordsk. 10/25. Job. 8/13. ** Pſ. 1. 4/6.
16 Eñ riettlꜳter lifa æfenlega/ & i *
Drottne eru þeirra laun/ og umſorgun
fyrer þm̄ hiꜳ þeim Hædſta.
* 1. Moſ. 15/1.
17 Þar fyrer* munu þr fꜳ eitt dyrdar
legt ryke/ og eina ** fagra koronu af
Drottens hende/ Þvi hn̄ mun vernda
þa med ſiñe hægre hende / & forſvara
þa med ſynū armlegg. * Dan. 7/ 18.
** Openb. 2/ 10.
18 Hañ mun taka ſyna vandlæting til
* fullkomeñar harneſkiu/ & brynia ſkiep
nurnar til hefndar yfer fiandmøñun-
um. * Eſ. 59/ 17.
19 Hañ mun yfklæda ſig * riettlætenu
fyrer eirn panſara/ & ſetia þañ alvar-
lega doom upp fyrer eirn hiꜳlm.
* Eph. 6/ 14.
20 Hañ mun taka heilagleikañ fyrer
eirn oyfervinañlegañ ſkiølld.
21 Eñ hañ mun hvetia þa ſtraungu
reide fyrer eitt ſverd/ & heimureñ mun
ſtryda med hønū i giegn þm̄ fꜳvyſſu.
22 Elldingareñar pylur munu beint
utfara / & ur ſkyunū/ ſm̄ af einū hardt
ſpentū boga/ munu þær marked hæfa.
23 Og þar munu falla * høgl / full
med reide/ fra einū/ ſm̄ ſkytur med ſtei-
ne/ Haffſens vøtn munu bruſa i moote
þm̄/ & ſtraumarner giefa ſig upp under
eins. * Joſ. 10/ 11. Openb. 16/ 21.
24 Þar mun eitt ſterkt ovedur ſtanda
i moote þeim / og affella þa / ſem eirn
hvirfelvindur.
25 Og rꜳnglæted mun eydeleggia allt
landed / og eitt vondt lyferne kollkaſta
hiña volldugu ſtoolum.

VI. Capitule.

Spekeñar ſkulu þeir Megtugu ſier-
detleſlega leita af Gude.

So heyred/ * þier konungar/ og
merked/ lꜳred/ þier doomarar
yfer Jardareñar endemerkum.
* Pſ. 2/ 10.
2 Taked ydur til eyrna/ þier ſm̄ med
magt ſtiorned yfer mørgū/ & erud upp-
hafder yfer foolkſens flocka.
3 Þvi ydur * er yfervalld giefed af
Drottne/ & ** megt af þeim Hædſta/
ſm̄ mun ſpyria epter ydar verkū/ & ran-
ſaka rꜳdagiørdernar.
* Joh. 19/ 11. Rom. 13/ 1. ** Pred. 5/ 7.
4 Þvi þier ſm̄ vorud * hn̄s rykes em-
bættes meñ/ dæmdud ecke riett.
* Pſ. 82/ 6.
5 Þier hielldud hvørke løg/ edur geing-
ud epter Guds rꜳde.
6 Hañ mun koma ogurlega & haſtar-
lega yfer ydur/ þvi þar fellur hardur
doomur yfer þa / ſem eru yferherrar.
7 Þvi ſꜳ miñſte mun ødlaſt fyrergiefn
ing af nꜳd/ eñ þr volldugu volldugleg a
ſtraffaſt.
8 Þvi ſꜳ ſm̄ er Drottēñ yfer øllum/
mun * einga perſonu ottaſt/ ei helldur
hrædaſt fyrer margfiøldanū / þvi hn̄
hefur giørt bæde ſmꜳa & ſtoora/ & ſirg-
er eins fyrer øllum. * P. G. 10/34. etc.
9 Eñ yfer þeim megtugu mun halld-
aſt ein ſtraung ranſokn.
10 Hvar fyrer myn ræda er til ydar/
þier konungar / uppa þad þier ſkuled
læra ſpeke/ & ecke falla frꜳ.
11 Þvi þeir ſm̄ vardveita heilaga hlu-
te med heilagleika / ſkulu halldaſt hei-
lager/ & þeir ſm̄ hafa kient þeim/ fiña
ſvar fyrer ſig.
12 So hafed nu lyſt til miñar rædu/
ſtunded epter heñe / og lꜳted ydur upp
fræda.
13 Spekeñ er ſkynande & oforgeingeleg/
og ſieſt audvelldlega af þeim / er hana
elſka / & fiñſt af þeim ſm̄ leita heñar.
14 Hun mæter þeim firre ſm̄ hana
giarnañ vilia hafa/ ad hun kuñe þeck-
iaſt i tyma.
15 Hvør ſm̄ ſtendur ꜳrla upp moote
heñe / mun ecke omaka ſig miøg / þvi

hañ mun fiña hana sitiande fyrer hñs dyrum.
15 Pvi ad hyza um̄ hana/ er vitskuñ-ar fullkomlegleike / og hvør sem vaker fyrer heñar skylld / mun snart verda ahyggalaus.
17 Pvi hun geingur sialf um̄ kring/ z leitar epter þm̄/ sem heñar eru verdug-er / og hun openberast goodviliinglega fyrer þm̄ a veigenū / og * mæter þeim med allre kostgiæfne. * v. 14.
18 Pvi heñar upphaf er su * riett-sañа gyrnd til ad uppfrædast.
* Ordsk. 4/ 7.
19 Um̄sorgun fyrer þvi ad uppfræd-ast er kiærleikureñ / eñ kiærleikureñ er ad vardveita heñar løg / eñ ad giefa giæfur ad løgunū/ er oforgeingelegleik-ans stirking.
20 Eñ * oforgeingelegleikeñ giører pad/ ad eirn er Gude nalægur.
* Ebr. 12/ 14.
21 So ad epterlangan til spekeñar / upphefur eirn til eins rijkes.
22 Hvar fyrer/ ef þier konungar a med al þioodaña/ hafed lyst a thronum og sprotū / þa hafed spekena i heidre / ad þier kuñed vera konungar æfenlega.
23 Eñ hvad spekeñ sie / og hvørneñ hun sie tilkomeñ / vil eg kuñgiøra / og ecke dylia heimuglega hiute fyrer ydur.
24 Eñ fra upprunans byrian vil eg spyria ad heñe/ z framsetia heñar þeck ing openberlega / og vil eingañvegeñ ganga fram hia sañleikanum.
25 Eg vil z eckert hafa ad giøra med þa * vanmættande øfund / þvi hun mun ecke hafa hlutskiple i spekeñe.
* Jak. 3/ 14. etc
26 Eñ hiña * vijsu margfiølde er ver-alldareñar hiálpræde/ z eirn vitur kon-ungur er folksens lucka. * Ordsk. 11/14.
27 Hvørs vegna lated ydur undervijsa med mijnū ordum / og þier munud hafa gagn þar af.

VII. Capitule.
Spekeñar Ypparlegleike.

Ad sønu er eg ogso ein daudleg mañeskia/ jafn øllum odrū/ z hñs afkvæme / sem fyrst var skapadur af Jørduñe.
2 Og eg * er giørdur ad hollde i moodur lijfe/ um̄ tiju manada tijma/ til samans hlaupeñ i blood / af kallmañs sæde og lysting/ sm̄ kiemur med svefne.
* Job. 10/ 10.
3 Og þegar eg var fæddur / droo eg þad lopt/ sm̄ oss er almeñelegt/ til mijn/ z eg fiell a Jørdena/ sm̄ lijdur þvilijkt/ eg utgaf fyrstu raust / eins sem aller / grætande/
4 Eg * var uppfæddur i reifū/ z med um̄sorgun: * Luc. 2/ 7.
5 Pvi þar hefur * eingeñ konungur haft eirn añañ fædingar uppruna / helldur hafa þr aller eirn iñgang til lijfsens z eins utgang. * Syr. 40/ 3/ 4.
6 Par fyrer bad eg/ z mier var giefeñ vijska:
7 Eg * akallade/ z spekeñar Ande kom til mijn. * 1. Kong. 3/ 9. 2. Kron. 1/ 10.
8 Eg hiellt hana ypparlegre eñ spro-ta z throna / og eg virdte rijkdoomeñ einkes/ ad jafna vid hana.
9 Eg * jafnade z eingū dijrmætū stei-ne vid hana / þvi allt gull er i moote heñe sm̄ lijtelfiørlegur sandur / og silf-red mun reiknast sm̄ saur i mote heñe.
* Job. 28. 15/ 16.
10 Eg hafde hana kiærare eñ heil-brigde z frijdleika/ z utvalde mier ad ha fa hana i stadeñ þ lioos/ þvi þad skin/ sm̄ geingur fra heñe/ utslokknar ecke.
11 Og * mier komu aller gooder hluter med heñe under eins / og otelianlegur rijkdoomur i heñar høndum.
* 1. Kong. 3/ 13.
12 Eg var gladur i øllū hlutū/ af þvi spekeñ geingur fyrer þeim / eñ eg vissе ecke/ ad hun var þra moder.
13 Bæde * lærde eg an svikseme z med-deile an øfundar / eg dyl ecke heñar rijkdoom. * 1. Cor. 15/ 3.
14 Hun er mañeskiunū eirn fiarsiood-ur sm̄ ecke bregdst/ hvørier sm̄ hn̄ hafa brukad/ * voru Guds viner/ vijdfræger

ap

af þm̃ gæfũ/er þr feingu af undervijs-
aneñe. * Joh. 15/ 15.
15 Eñ * Gud hefur giefed mier ad ta-
la sm̃ eg meina / z ad þeinkia sm̃ þeir
hluter eru verder/ sm̃ mier eru giefner/
þvi sa same er bæde/ sm̃ leider a spekeñ-
ar veg / og stijrer þeim vitru.
* 1. Kong. 4/ 29.
16 Þvi bæde vier z vorar rædur eru i
hñs hende/ og allt forstand z kostuleg-
ra verka kuñætta.
17 Þvi hñ * hefur giefed mier vitra
þeckingu a øllũ hlutũ/ sm̃ eru til/ ad eg
veit / hvørneñ heimureñ er tilbueñ og
elementaña verkan/ * Syr. 47/ 16.
18 Tijmaña upphaf / og endereñ og
mided/
19 Soolstadaña umbreitingar / og
tijmaskipteñ / ærs hrijngeñ / z stiarn
aña hættu/
20 Dijraña edle z bestiaña grimd/ ved-
taña krapta z maña þænka/ plant-
anaña adskilianlegar tegunder z root-
aña krapt.
21 Eg veit alla þa hlute/ bæde sm̃ eru
heimugleger og openberer / þvi spek
eñ/ sm̃ er allra menta-meistare / hefur
kient mier.
22 Þvi þar er i heñe eirn ande / sem
er vitur/ heilagur/ sm̃ var alleiñ til/ er
margfalldur/ nakvæmur/ lidugur/ all-
skiær/ osaurgadur/ openber/ oskadlegur/
sm̃ elskar gott / skarpur / ohindradur/
goodgiørdasamur/
23 Vingiarnlegur vid foolk / stadfast
ur/ vijs/ triggur/ æhugalaus/ sm̃ megn-
ar allt/ * ælijtur allahlute/ z geingur i
geignum alla anda/ sm̃ eru vitrer/ hrein
er/ nakvæmaster. * 1. Cor. 2/ 10.
24 Þvi spekeñ er þad allra lidugasta/
hun fer og geingur þo i geignũ allt/
fyrer hreinleikasaker.
25 Þvi hun er Guds magtar svale/
og þess älmattugasta dijrdar geislar.
Þar fyrer kañ eckert saurugt koma vid
hana /
26 Þvi hun er * eins eilijfs lioss lioome/
z Guds verkande kraptar oflecådur
speigell/ z hñs giæsku ijmind.
* 2. Cor. 4/ 4. Ebr. 1/ 3.
27 Eñ hun/ sm̃ er allein/ megnar allt/
z hun/ sm̃ blijfur/ þad hun er/ endurnij-
ar allt/ z i þvi hun/ epter þvi sm̃ foolk-
ed fædest / giefur sig i heilagar sæler /
tilbijr hun þa Guds vine z spæmeñ:
28 Þvi Gud elskar eckert/ utañ þañ sm̃
blijfur hiæ spekeñe.
29 Þvi hun er veglegre eñ sooleñ / og
fram yfer allra stiarnaña hætt / Nær
hun reiknast i moote lioosenu/ þa finst
ad hun gange fyrer þvi/
30 Þvi nootteñ burttekur þad / eñ
vondskañ kañ ecke hafa krapt i moote
spekeñe.

VIII. Capitule.

Spekeñar Nytseme og Gagn.

Hun næer þo * so volldduglega
fra endernũ til endersens/ z hag
ar øllũ hlutũ vel. * Ps. 72/ 8.
2 Hana elskade z uppleitade
eg fra mijnũ ungdoome/ og leitadest ept-
er ad taka mier siælfũ hana til brudar:
z eg fieck kiærleika til heñar frijdleika.
3 Hun giører siñ edla uppruna veg-
samlegañ/ i þvi hun * hefur umgeingne
vid Gud/ z sa Drottẽñ yfer øllũ hlutũ
hefur haft hana kiæra. * Joh. 1/ 11.
4 Þvi hun er su / sm̃ heimuglega fær
Guds vitund ad vita/ og utvelur hañs
verk.
5 Þar sm̃ þo rijkdoomureñ er ein æske-
leg eign i þessu lijfe/ hvad er * rijkara
eñ spekeñ/ sm̃ verkar alla hlute?
* C. 7. 8/ 9.
6 Þar sem þo vitskañ framkvæmer
nockud/ hvør er fremre eñ menta-meist-
are a medal þeirra hluta/ sem eru til /
eñ hun?
7 Og þar sm̃ nockur elskar reittlæted/
þa eru dygdernar heñar verk / þvi hun
kieñer hæfelegañ mæta z higgende /
riettvijse og hughreiste / framar hvør-
iu eckert er moñunum nytsamlegra i
þessu lijfe.
8 Eñ ef nockur girnest ogso marga
reynd/ þa veit hun þa gømlu hlute/ og

giefur uppa þa sem skie munu / hun skilur flækiur i ordũ/ & rædning a myrk-
vum spurningũ. Hun veit teikn & furd-
anlega hlute fyrerfram̃ / og hvørneñ
þad mune ganga til a tijmũ & stundum.
9 So hefe eg æsett mier/ad taka * mier
siælfũ hana til ad lifa med / af þvi eg
veit/ ad hun mune vera mier eirn ræd-
giafe til godra hluta/ & ein æmiñing i
um̃higgiu og sorg. * Ordsk. 7/ 4.
10 Eg sm̃ er ein ung persona/vil hafa
fyrer hana vegsemd a medal folksens/&
* heidur hiaa þm̃ gømlu. * Ps. 119/100
11 Eg mun finnast * skarpvitugur i
dome / & þr volldugu munu forundra
sig a mier. * 1. Kong. 3/ 28.
12 Nær ed * eg þeige/ munu þeir bijda
mijn/ og nær eg tala / munu þeir giefa
gaum ad / & nær eg tala længst / munu
þr leggia hønd a sinn muñ. * Job. 28/21
13 Eg mun hafa odaudlegleikañ fyrer
hana/ & læta epter eina æfenlega miñ-
ing hiaa mijnũ epterkomurum.
14 Eg mun koma foolkenu til lags/ &
heidingiarner munu vera mier under-
giefner.
15 Ognorleger kijranar munu ottast /
nær þr heyra mig/eg mun finnast good-
ur i søfnudenũ/ & kallmañlegur i strijde.
Gange eg iñ i mitt hus / þa hefe eg
rooseme af heñe.
16 Þvi umgeingneñ med heñe hefur
ecke beiskleika/og ad vera hiaa heñe/hef
ur ecke helldur hormung / helldur lyst
og glede.
17 Þegar eg þvilijkt huxade med mier/&
yfervegade um̃higgiusamlega i mijnu
hiarta/ad þar sie odaudlegleikeñ i frænd
seme vid spekena/
18 Og ad þar sie good lysteseme i vin-
attu vid hona/ & rijkdoomur / sem ecke
þregdst i heñar handa erfide/ og vitska
i heñar rædu samfielage / nær madur
ydkar sig i heñe/ & veglegur lofstijr i heñ
ar rædu hlutdeild/ Þa gieck eg um̃ krij-
ng/ & leitade epter/ hvørneñ eg kyñe fa
hana til mijn siælfs.
19 Eñ eg var eitt barn med godre nætt
uru / & hafde feinged eina gooda sæl.
20 Jaa þad sm̃ meira er/er eg var good
ur/komst eg til eins oflekkads lijkama.
21 Eñ sm̃ eg merkte / ad eg kyñe ecke
ødruvijs komast til ad hegda mier/utañ
Gud giæfe mier þad/ & þar heyrde vit-
ska til ad þeckia hvørs su naad være/
þa gieck eg til Drottens/ & bad hñ aud
miuklega / og sagde af mijnu giørvøllu
hiarta:

IX. Capitule.

Bæn til Guds um̃ Speke.

Miña fedra Gud/ og miskunsem
eñar Drotteñ / sem hefur *
giørt alla hlute fyrer þitt
ord/ * Ps. 33/ 6. Joh. 1/3.
2 Og * tilbioost mañeñ med þiñe speke/
ad hñ skyllde vera eirn herra yfer skiep-
nunũ/ sm̃ eru giørdar af þier/
* 1. Mos. 1/25. Spek. 10/ 2.
3 Og ad hñ skyllde stioorna verølldeñe
med heilagleika & rietklæte / og dæma
doom med eirne rietsk. dre sæl:
4 * Gief mier þa speke/ sm̃ er sijfelldt
hiaa þijnũ thronum/ & utskufa mier ecke
fra þijnũ børnum/ * 1. Kong. 3/ 9.
2. Kron. 1/ 10.
5 Þvi eg er * þiñ þienare / og þiñar
þioonustu-kvinnu son/ein breisk mañesk-
ia/ & sem hefe eina stutta tijd/og oflijt-
elfiørlegur i rietkarens & lagaña skil-
ninge. * Ps. 86/ 16. Ps. 116/ 16.
6 Þvi þo ad þar være jafnvel nockur
fullkomeñ a medal mañaña barna / so
reiknast hañ þo fyrer eckert / ef * su
speke / sm̃ kiemur fra þier/er i burtu.
* 1. Cor. 3/ 19.
7 Þu * utvalder mig til konungs yfer
þitt foolk/ & til eins dæmara yfer þijn-
um sonũ og dætrum. * 2. Kron. 1/ 9.
8 Þu bijfalader mier ad biggia * eitt
mustere uppa þijnu heilaga fialle / og
eitt altare i þijns heimilesstad/ sm̃ skill
de vera þeirre heilogu tialldbud lijkt/
sem þu tilreidder af upphafe/
* 1. Kong. 8/ 9.
9 Og med þier er * su speke / sem veit
þijn verk/ og var hiaa/ þegar þu giørd-

er heimeñ/ z skiniar/ hvad sm̄ þier þeck
nast/ z hvad sm̄ er riett i þ:nu bodord-
um. * Ordsk. 8. 22/ 30. Spek. 8/ 4.
10 Utsend hana af þeim heiløgu
Himnū/ z af þiñar dyrdar thron/ send
hana/ ad hun kuñe vera nalæg ad erf-
ida med mier/ z ad eg kuñe skynia hvad
sm̄ er þocknanlegt fyrer þier/
11 Þvi * hun veit alla hlute z skilur
þa/ Og hun mun leida mig skickanlega
i mynum verkū/ z vardveita mig i siñe
vegsemd. * c. 8/ 8.
12 Og myn verk munu vera þocknan-
leg/ z eg mun dæma þitt foolk riettferd-
uglega/ z vera verdugur til myns fød-
urs throna.
13 Þvi * hvør mañ effia kañ vita Guds
rꝗdsedur hver kañ huxa hvad Gud vill?
* Rom. 11/ 34. etc.
14 Þvi * þra daudlegu maña þankar
eru efasamer/ z vorer asetningar eru
ovisstir. * Jer. 17/ 9.
15 Þvi eirn * forgeingelegur lykame
þynger sælena/ z þad iardneska heim-
ile nidurþricker einu miøg ahiggiu-
fullu giede. * 2. Cor. 5/ 4.
16 Og valla kuñū vier hitta a þa hlu
te/ * sm̄ eru a Jørduñe/ og sem vier
fiñum millū haindaña med mædu. Hver
kañ þa ad rañsaka þa hlute/ sm̄ eru
i Himnunum. * Joh. 3/ 12.
17 Hvør þeckte nockru siñe þitt ráð?
nema þu giæfer speke/ og sender þiñ
Heilaga Anda af þeim hæu stødum.
18 Og so urdu þra stigger/ sm̄ voru a
Jørduñe/ leidriettier/ z meñerner lærdu
þa hlute/ er þier þocknuduſt/ og urdu
frelster fyrer spekena.

X. Capitule.

Þeirra Bernd sem elska Spekena.

Hun vardveitte hañ/ sem var
first giordur/ veralldareñar
fødur/ er * var skapadur all-
eiñ/ * 1. Mos. 1. 2/ 6. c. 2/ 7.
2 Og took hñ fra hñs eigeñ falle/ og
* gaf høñū stirk/ ad stioorna megtug-
lega yfer øllū hlutum. * c. 9/ 2.
1. Mos. 26/ 28.
3 Eñ hñ/ * sem veik fra heñe/ z vard
ranglatur fyrer sijna reide/ vard under
eins foidiarfadur/ fyrer hastarlegt
broodur-mord. * 1. Mos. 4/ 8. etc.
4 Fyrer hvørs skulld Jørdeñ * vard
fordiørfud med vatnsfloodenu/ z spek-
eñ frelsade hana aptur/ sm̄ styrde þeim
riettferduga med einu lytelfiørlegu
trie. * 1. Mos. 7/ 21. etc.
5 Hun þekte z hañ riettlata/ þegar
heidingiarner/ sm̄ voru samblandader/ *
lifdu illa til samans/ z vardveitte hñ
ostraffanlega Gude/ og hiellt hønum
styrkvum/ þegar hñ * * iñvortes komst
vid yfer syñū syne. * 1. Mos. 12/ 1.
** 1. Mos. 22/ 10.
6 Hun * frelsade eirn riettlatañ/ þeg-
ar hr ogudlegu forgeingu/ þegar hañ
flyde fyrer þra fim stada nidurfallande
elld. * 1. Mos. 19. 16/ 17. etc.
7 Til hvørra vondsku vitnesburdar
eitt eydeland var sett/ er ryker eñ nu/ z
trie/ sm̄ bera avøxt med ofullkomeñe
fegurd/ eirn * sallt-stoolpe stendur þar/
til eirnrar vantruadrar sælar miñing-
ar. * 1. Mos. 19/ 16.
8 Þvi þr/ sem * sneiddu hia spekeñe/
feingu ecke alleinasta þañ skada/ ad þr
ecke þecktu þa goodu hlute/ helldur
lietu ogso þeirra fávilsku miñing ept
er sig i þessu lyfe/ so þeir kuña ecke dyl
iast i þm̄ hlutū/ sem þeir høfdu fared
villt. * c. 3/ 11.
9 Eñ spekeñ frelsade þa fra mæd-
uñe/ sm̄ þioonudu heñe.
10 Hun leidde þañ riettlata a þeim
riettu vegū/ sm̄ * flyde fyrer syns brood
urs reide/ z syñde hønū Guds ryke og
gaf hønū skilning a heiløgū hlutum/
hun * * gaf hønū goodañ framgang i
hñs mædu/ z avaxtade hñs erfide/
* 1. Mos. 28/ 2. ** 1. Mos. 30/ 29. etc.
c. 31/ 10.
11 Hun var hia hønū/ þegar hñ var
prettadur af þm̄/ sm̄ giørdu hønū of-
ryke/ z hun giørde hñ rykañ.
12 Hun vardveitte hañ fra fiandmañ-
enū/ z giørde hñ ohultañ fyrer svikur-
unum/

unnu/ og * gaf henni sigur i eirne sterkre
glijmu/ad hn skyllde vita/ad * * gudrækt
nett er megtugre enn aller hluter.
* 1. Mos. 32. 24/25. ** 1. Tim. 4/ 8.
13 Hun * yfergaf ecke eirn riettlatann/
sm var seldur / helldur frijade hann fra
syndenne / Foor med honum ofann i fang-
elsed/ * 1. Mos. 37/ 28. c. 39/ 21.
P. G. 7. 9/ 10.
14 Og hun yfergaf hn ecke i bondun-
um/* þar til hun fieck honum eins kongs
rijkes velldesspiru/ z friálsa magt yf-
er þm/sm hofdu vered tyranar vid hn/
og hun giorde þa ad ligurum / sm hof-
du lastad hn/ og gaf honum eirn eilijfann
heidur. * 1. Mos. 41/ 41. etc.
15 Hun * frelsade eitt heilagt foolk/og
eitt ostraffanlegt sæde/fra heidingum/sm
plagudu þad. * 2. Mos. 12/ 37.
C. 14. 29/ 30.
16 Hun kom inn i Drottens þienara
sal/z * motstood grimmum konungum fyrer
undarlega hlute z teikn. * 2. Mos. 7/10
17 Hun bijfalade heilogum fra erfides-
heilagleika laun / hun leidde þa a einum
undarlegum veige/og * var þm til skiools
a dagenn / z til stiarnanna loga a noott-
unne. * 2. Mos. 13. 21/22. c. 14/ 20.
18 Hun * færde þa i giegnum þad rauda
haf/ og leidde þa i giegnum stoor vøtn.
* 2. Mos. 14/ 22. Ps 78/ 13.
19 Enn þeirra fiandmenn sokte hun/z
þijsa droo hun upp af afgrunnsens diupe
20 Þar fyrer * tooku þr riettlatu her-
fang fra þm ogudlegu/og * * prijsudu/
Drottenn/ þitt heilaga nafn / z lofudu
samhuga þinnar sigurvinningar hond.
* 2. Mos. 12/ 35.
** 2. Mos. 15/ 1. etc
21 Þvi spekenn * upplauk þra mallau-
su munne/ z giørde hinna * * smau tung
ur skijrt-talande. * 2. Mos. 4/ 12.
** Ps. 8/3.

XI. Capitule.

Guds Hefnd og Strafs i moote Offooknurum.

Hun kom þra verkum a goda vegu
fyrer eirn heilagann spamann.
2 Þeir fooru i giegnum þa
ville-eydemørk/ z settu þeirra
tialldbuder i eydestødum /
3 Þeir * stoodu i moot þra fiandmønn-
um/ og hefndu sijn a þra ovinum.
* 2. Mos. 17/ 10. etc.
4 Þa þirste z kolludu a þig/og * þm
var giefed vatn af þm bratta klett/ z
ad sløckva þorstann af einum hørdum
steine. * 2. Mos. 17/ 6. etc.
5 Þvi fyrer þa hlute er þra fiandmenn
voru plagader/
6 Þar af skiede þa gott / þegar þeir
lidu neyd.
7 Jaa i stadenn fyrer eina uppsprettu
af einu ævarande flioote / sm þa var
gruggad med fulu bloode til ad straffa
* þess barna mordingians befaling/
* 2. Mos. 1. 15/ 16/ 22.
8 Gafst þu þeim yfer fliootanlegt va-
tn oforvarandes:
9 So þu gafst til vitundar med þeim
þorsta/sm þa var/hvørnenn þu hafder
plagad þa mootþroanlegu.
10 Þvi þegar * þeir voru reinder/þo þr
væru agader med mijskunseme/ skiniudu
þeir / hvørsu ad ogudleger / sem voru
dæmder med reide/ voru plagader.
* 5. Mos. 8/ 2.
11 Þessa * reinder þu þo/sem eirn fad-
er/er a minner/enn þa straffader þu/ sem
eirn strangur konungur / er fordæmer.
* 5. Mos. 8/ 2. Ebr. 12. 6/ 7.
12 Og þeir voru eins plagader / bæde
þeir fiarlægu z nalægu.
13 Þvi þar kom tvøfold hrigd yfer
þa /og andvarpan / nær þeir minlust
þra umlidnu hlutanna.
14 Þvi þegar þr heyrdu/ad þessa skie-
de gott fyrer þeirra pijnslur / * þa
kiendust þr vid Drottenn/ * P. G. 17/27
15 Þvi a honum/sm þeir hofdu firrum
utskufad foraktanlega / og afneitad
hædulega/ a þeim sama mattu þeir
ad sijdustu/þegar þad gieck so til/ for-
undra sig / þegar þa þirste ecke sm þa
riettlatu.
16 Enn i stadenn fyrer þeirra fávijsu
ranglætes þanka / med hvørium þeir
fooru villt/og * dijrkudu skynlausa or-
ma z fyrerlitleg dijr/ sender þu yfer þa
marg-

margfolld skynlaus dyr til straffs:
* C. 12/ 24. Rom. 1/ 23.
17 Uppa þad þu skylldu vita/ ad * hvar
med nockur syndgar / þar med verde hann
z plagadur. * C. 16/ 1.
18 Þvi þad skorte þijna almattugu
hønd ecke / sem z skapade verølldena af
einu oskøpu efne / ad senda marga byrne
yfer þa/ edur diørf leon.
19 Edur * okunnug dyr / full med þad
nyskapada straff / edur þau / sem spijdu
ellde/ edur blossudu med hvirflande reik/
edur tinnudu hrædeleger neistar ur aug-
um. * 4. Mos. 21/ 6. Spek. 12/ 9.
20 Hvør ecke alleinasta kunnu sundur-
meria þa med þra skadlegre fordiørf-
un/ helldur ogso eydeleggia þa med þra
ognarlegre sioon.
21 Ja þeir kunnu jafnvel / æn þessara
hafa falled * fyrer eirn einasta anda /
nær þr hefdu orded ofsookter med hefnd
enne/ z burtkvystrader fyrer þinnar magt
ar anda. * 2. Mos. 15. 8/ 10.
22 Enn þu hefur tilsett alla hlute med
mæler z tølu og vigt/ þvi þar er alltijd
stoor mattur hia þier / og hvør kann
mootstanda þijns armleggs styrk?
23 Þvi su giørvalla verølld er fyrer
þier/ sem su litla tunga a vogenne/ og sem
eirn drope morgun-daggar/ er fellur nid
ur a Jørdena.
24 Enn þu * myskunar þig yfer alla/
þvi þu formatt alla hlute / z þu * *
hlidrar hia mannanna syndum / ad þeir
skule umvenda sier. * Ps. 145/ 9.
Rom. 11/ 32. ** Rom. 2/ 4.
25 Þvi þu elskar alla hlute / sem eru
til/ og * hefur vidurstigd a aungvum af
þeim hlutum/ sem þu hefur giort/ þvi þu
hefur z ei tilbued nockud af hatre.
* Ps. 104/ 31.
26 Hvørnenn kynne nu nockud ad halld-
ast vid/ ef þu ecke villder: edur þ vera
vardveitt/ sem ecke er kallad af þier?
27 Enn þu væger øllum hlutum / þvi ad
þr heyra þier til/ Drottenn/ þu sem elsk-
ar sælernar.

XII. Capitule.

Guds Wolgiædes og Riettlætes Lofskijr.

Þvi þinn oforgeingelegur Ande
er i øllum.
2 Þar fyrer straffar þu þa
so hæglætlega/ sem falla fra/
og aminner og advarar / i hvøriu þeir
syndga / ad þr skule skilia sig vid illsk-
una/ z trua a þig Drottenn.
3 Þvi þu hatader * þa/ sem fordum
biuggu i þijnu heilaga lande/ þar fyrer z
* 5. Mos. 9/ 31. C. 12. 29/ 31. C. 18/ 9.
4 Ad þeir giørdu miøg * haturleg
verk/ med gølldrum z ohelgum offrunum.
* 3. Mos. 18/ 3.
5 Og þu villder fordiarfa fyrer vorra
fedra hendur/ þa * myskunarlausu bar-
na mordingia/ z þa/ sem atu þau innble
ur manna kiøte/ * C. 14/ 23. Ps. 106/ 37.
6 Og bloods maltijdena/ ad þad skyll-
de takast ur veige/ ja Theja presta/ og
forelldra/ sem fyrerfooru sælunni/ sem
høfdu einga hialp.
7 Uppa þad ad þad veglegasta land a
medal allra fyrer þier/ skyllde taka i mo-
te Guds barna verdugre burtfærslu.
8 Þo þyrmder þu og þessum / sem mann-
eskium/ i þvi þu utsender þijns herlids
fyrerrennara/ * geithamena/ ad þr skyll-
du so smamsamann uppræta þa.
* 2. Mos. 23/ 28.
9 Þig vantade ecke magt til ad giefa
ogudlega under riettferduga i strijds
filkingunne / edur olldunges ad utreka
þa i einu fyrer * ognarleg dyr/ edur eitt
strangt ord/ * C. 11. 18/ 19.
10 Enn i þvi þu dæmder so * smamsam
ann/ gafstu þeim rum til umvendunar/ þo
ad þad være þier ecke ovitanlegt / ad
þar være ein ill nattura i þeim/ og þra
vondska være þeim medfædd/ z ad þra
þankar munde ecke umbreytast æfen-
lega. * Rom. 2/ 4. Opinb. 2/ 21.
11 Þvi þad var eitt * bølvad sæde fra
upphafe/ so gafstu þeim ecke epter/ hvad
sem þr høfdu syndgad med/ sem þu atti-
er ad ottast nockurn. * 1. Mos. 9/ 25.
12 Þvi * hvør kann seigia: hvad giørd-

er þu' edur hvør kañ standa i mote þijn
um doome? eda hvor kañ skullda þig fyr-
er þa eydeløgdu heidingia/ sem þu hafd-
er skapad? edur hvør vill koma fram̄ fyr
er þig/ sem eirn hegnare/ fyrer þra rang
latu maña skullds? * Rom. 9/ 20.
Dan. 4/ 35.
13 Þvi þar er þo eingeñ Gud / utañ
þu/ sem sirger * fyrer øllu/ uppa þad þu
vilier auglysa / ad þu hafer ecke dæmt
orietkvijslega. * c. 6/ 8. 1. Pet. 5/ 7.
14 Þar kañ hvørke kongur edur tyrañe
gaunga fyrer þijn augu/ vegna þra sem
þu eydelagder.
15 Eñ þu sem ert rietlatur/ stioornar
øllum hlutū rietferduglega / z helldur
ad þad sæme ecke þiñe maiestat / ad
fordæma þañ / sem ecke er skylldur ad
straffast.
16 Þvi þiñ styrkur er rietlætesens
herradoomur/ z þad/ ad þu ert Drott-
eñ yfer øllum / kiemur þier til ad þyr-
ma øllum.
17 Þvi þu audsyner styrkleikañ/ nær
þier verdur ecke truad ad vera so alldeil-
es megtugur / z audsyner þad stadfast-
lega a medal þra / sem fyrrum̄ vissu af
dyrfskuñe ad seigia.
18 Eñ þu sem ert Drotteñ yfer styrk-
leikañ / dæmer med athugasemd / og
stioornar oss med mikelle linkind.
19 Þvi mætturen̄ er þier nælægur /
nær þu villt / eñ þu hefur kient þijnu
foolke med slijkū giørningū/ ad sa riett-
læte skule vera vingiarnlegur vid folk/
og þu hafer giørt þad/ so ad þijn børn
hafe eina gooda von/ ad þu giefer apt-
urhvarf epter syndernar.
20 Þvi ef þu straffader þiña barna
fiandmeñ/ z þa sem voru seker ad deyia/
med soddañ adgiætne z fyrerboon/ i þvi
þu gafst þeim * tijma og rwm / med
hveriū þeir hefde kuñad ad verda um-
breitter fra illskuñe: * v. 10.
21 Med * hvad miøg kostgiæfelegre um̄
þeinkingu dæmer þu þa þijn børn/
hvørra fedrū þu gafst eyd z sattmala
uppa good fyrerheit? * Rom. 11/ 24.
22 Þar fyrer nær þu tiptar oss/ plæg-
ar þu þusundsiñū hardara vora fiand-
meñ/ ad vier skylldū kostgiæfelega taka
vara a þiñe giæsku / nær vier dæmū/ eñ
nær vier dæmunst/ vænta myskunsemd.
23 Hvar fyrer þu z plægader þa/ sem
lifdu orietkferduglega i þra lijfernes
fávisku/ med þra eigeñ svijvirdingum.
24 Þvi þeir voru z villter eñ leingra
burt a villuñar vegū/ so ad þeir hielldu
þau * dijreñ fyrer Gude/ sem voru for-
aktud a medal þra fiandmaña dijra /
svikner eins sem omaala ovita børn.
* c. 11/ 16. Rom. 1/ 23.
25 Þar fyrer sender þu straffed yfer
þa til hædungar / sem yfer skinlaus
børn/
26 Eñ med þvi þeir lietu sig ecke ad-
vara med aminningareñar fagurmæl-
um / mættu þeir reina Guds verdugañ
doom.
27 Þvi þar þeir sau/ ad þeir urdu
plægader af þeim sømu/ sem þeir giør-
du sig reida vid / þegar þeir mættu
lijda / vid þa / seige eg/ sem þeir hielldu
fyrer Gude / þa * medkiendu þeir hañ
fyrer eirn sañañ Gud/ hvørn þeir ædur
neitudu sig ad þeckia/ þar fyrer * * kom
z fordæmingareñar endir yfer þa.
* 2. Mos. 8/ 19 * * 1. Tess. 2/ 16.

XIII. Capitule.

Straffs Predikun i giegn Afguda-dyrkurum.

Jæmallar mañeskiur eru þo hie-
goomlegar af nattúruñe/ sem
ecke hafa Guds þecking/ z ecke
kuña ad þeckia af þeim *
goodu hlutum/ er siast/ þañ sem er/ og
ecke giefa so giætur ad verkunū / ad þr
þecke Meistarañ. * Rom. 1. 19/ 20/ 21.
2 Eñ hallda añad hvørt elld edur
vind/ edur farmiked lopt/ edur * stiarna
hrijngeñ / edur strangt vatn/ edur þau
biørtu lioos a Himnenum/ fyrer gude/
sem stioorne verølldeñe.
* 5. Mos. 4/ 19. C. 17/ 3. Jer. 8/ 2.
3 Eñ hafe þeir haft lysting til þra
fagra ælits/ z hallded þau fyrer Gude/
þa

þa ættu þeir ad vita hvad miklu * betre sæ er/ sm̄ er Drotteñ yfer þvilijku/ þvi hn̄ sem er fegurdareñar ypparste meist are/ skapade þa. * Syr. 43/ 6.
4 Eñ þar ẽ þr undrudu sig yfer magt z verkande krapte / þa ættu þeir ad skynia af þeim / hvad megtugre hn̄ er/ sm̄ tilsette þa.
5 Þvi af stærd og prijde og skiepnun-um skodast þra Skapare epter sam-burdenum.
6 So er þo lijted ad finna ad þessu̅/ þvi þeir fara og audveilldlega villt/ i þvi þeir leita Guds z vilia finna hañ.
7 Þvi i þvi þeir umgangast * med hn̄s verkum/ rañsaka þeir/ z lata sig sañfæra af sjooneñe / ad þeir hluter sieu frijder / sem siast.
* Rom. 1. 19/ 20/ 21.
8 Eñ aptur er þa ecke ad afsaka/
9 Þvi ef þeir kuñu vita so miked/ ad þr kuñu hafa þañ grun a heimenum/ hvar þ hafa þeir ecke fliotara fun-ed þessara hluta Herra ?
10 Eñ þeir eru vesæler/ z þeirra von er a medal hiña daudu/ sem kalla mañ-aña handa verk/ gude/ sm̄ er gull z silf-ur/ edur smijdes gripur/ og þeirra mynd-er/ edur eirn onijtur steirn/ sm̄ er giørd-ur i fyrndene.
11 Eñ þar sem og eirn * kynburmad-ur hefur upphøggved eitt vøkvafullt trie/ høggved allañ børkeñ um̄hverfes þar af/ so ẽ hn̄ hefur lært/ z epter hag leiknu̅ fallega tilbued eitt gagnlegt ker til brukunar i þessu lijfe/
* Es. 44/ 13. etc.
12 So brukade hn̄ * spænena af þvi verke/ ad tilbua mat med / og er ordeñ mettur/ * Es. 44. 15/ 16.
13 Eñ hefur teked þad onijta/ bogna z kvistotta trie / sm̄ var burtkastad fra þm̄ / z utskored med kostgiæfne/ þegar hn̄ hafde ecke añad ad giøra/ og * tilbu-ed þad af forstandsens kuñattu / og giørt þad eins sem eirnrar mañeskiu lijkneske / * Bar. 6/ 7. etc.
14 Edur giørt þad einu audvirdelegu dijre lijkt/ z litad þad raudt og grætt/ og giørt þad raudleitt a lit / z yferstroked hvørn blett þar a/
15 Og sm̄ hn̄ hefur giørt eitt hus/ sm̄ var sæmelegt handa þvi / sett þad a eirn vegg/ og * fest þad med jarne/
* Es. 41/ 7.
16 Hafde um̄sorgun fyrer/ ad þad ecke skyllde falla/ þvi hn̄ visse/ ad þad kuñe ecke hialpa sier sialfu / þvi þad er eitt bijlæte/ og * hefur hialpar þørf.
* V. G. 17/ 25.
17 Og nær hn̄ nu bidur fyrer sijnu og siña barna gotse z giftumalum/
18 Skamast hañ sijn ecke ad tala til þess/ sm̄ er lijflaust/ z akallar þad van mattuga um̄ heilbrigde/ bidur þad dau-da um̄ lijf/ grætbæner þ/ sm̄ miñst hef-ur reint/ um̄ hialp/
19 Jæ bidur þad / sem ecke kañ gañ-ga/ um̄ farsæla før a reisuñe/ og þad sem allra minst kañ giøra med hønd-unu̅ / um̄ athviñing z erfide og utvegi.

XIV. Capitule.

Afguda dijrkunareñar Svijvirding og Upprune.

Sa nær eiñ er bueñ aptur til ad sigla/ og hyggst ad fara i giegn um ville-bilgiur/ þa akallar hn̄ eitt lakara trie / eñ þad skip er/ sm̄ ber hañ. * Jon. 1/ 5.
2 Þvi þad hefur gyrndeñ til athviñ-ings upphugsad / og hagur vijsdoomur tilbued.
3 Eñ þijn forsion/ o Fader/ stijrer þvi/ þvi þu hefur z giefed veg i hafenu/ og ohultañ stig a medal bilgnaña/
4 So þu tiaer/ ad þu kuñer frelsa fra øllum hlutu̅/ þo ad nockur jafnvel gæ-fe sig * þar a fyrer utañ kuñattu.
* Jon. 2/ 3. Matth. 14/ 29. Es. 43/ 2.
5 Eñ þu villt / ad þijn vijsdoms verk ecke skule vera ydiulaus/ þar fyrer trua meñ einu so miøg litlu trie / fyrer sijnu̅ sialu̅/ og fara i giegnu̅ brusande bilgiur a einum flota/ z verda frelster.
6 Þvi i upphafe/ þegar þr * dramb-somu risar voru eydelagder/ flijdu þeir/

sm voru von til ad auka verølldena /
* * til eins flota / z lietu so verølldeñe
fædingar sæde epter sig / þegar þeim
var stioornad med þiñe hende.
* 1. Mos. 6.4. C. 7/10. ** 1. Mos. 8/17.
7 Þvi þad trie er blessad / fyrer hvørt
riettlæted skiedur:
8 Eñ þad/ sm* so giørest med hønd-
um/ þad er* *bølvad / z sa sem giørde
þad/ * Ps. 115. 4/8. Ps. 135. 15.18.
** 5. Mos. 11/28.
9 Af þvi hñ giørde þad/ Eñ þad for-
geingelegt/ af þvi þad var kallad Gud.
Þvi Gud hatar * þa bæda eins/ þañ
ogudlega og hñs ogudlegleika:
* Ps. 115/8.
10 Þvi og þad/ sm er giort/ skal plæg-
ast med høñu/ er giørde þad.
11 Þar fyrer mun z heidingiaña * af-
guda vitiad verda / þvi þr eru giørder
af Guds skiepnu til svivirdingar/ z til
añar hneixlunar fyrer mañaña sæler/
z til eiñrar snøru fyrer hiña fávijsu
fætur. * Jer. 46/ 25.
12 Þvi afgudaña upphuxan er upp-
haf til hoordoms/ z ad þeir voru uppa
fundner/ er lijfsens fordiørfun.
13 Þvi þr hafa ecke vered af upphafe/
og munu ecke vara æfenlega.
14 Þvi mañaña hiegoomleg dijrd kom
iñ i heimeñ/ z þar fyrer er upphuxad-
ur eirn * stuttur ender fyrer þa.
* Job. 14/1.
15 Þvi eirn fader / sm i otijma sirgde
yfer sijnu syne/ sm var skindelega burt-
tekeñ/ liet giøra eitt bijlæte epter mañ-
eskiuñe/ sm þa var daud/ z dijrkade þad
nu sm eirn Gud/ og gaf þm/ sem voru
under hñs hende/ heimuglega þioonustu
og offur/
16 Þar epter med framtijdeñe vard
slijkt ogudlegt skick/ sm fieck yferhønd/
hallded sem eitt løgmaal / z þau * ut-
skornu bijlæte urdu dijrkud epter tijrañ-
aña bijfalningum. * Dan. 3/5.
17 Jaa hvøria meñ ecke kuñu heidra
fyrer augunu/ af þvi þr biuggu lángt
þar fra/ fra andlit lietu þeir uppmæla
lángt fra/ og giørdu þess konungs sijne
leg bijlæte/ sem þr høfdu heidrad/ uppa
þad þeir med kostgiæfne kyñu hræsna
fyrer høñu fraaverande/ sm nærverande.
18 So rak ogso hagleiksmañsens ætu-
girnd þa fávijsu til ad styrkia þess me-
ir soddañ dijrkan/
19 Þvi sa/ sm villde þocknast yfer-herr
añu vel/ hñ giørde eitt bijlæte med hag-
leik sem fegurst:
20 Eñ þa alþijdañ vard lockud med
slijku þægelegu verke/ hiellldu þr þañ nu
fyrer eirn Gud/ sem litlu fyrr var heid-
radur sem ein mañeskia.
21 Og þad vard til eirnrar tælldrægne
i þessu lijfe / Af þvi / nær meñ hlutu
ad vera undergiefner añadhvørt eymd
um edur tijrañaskap/ tilløgdu þr steine z
trie þad nafn/ sm ecke bar ad vera sam-
eigenlegt.
22 Þar epter lietu þr sier ecke nægiast
ad fara villt i þeckinguñe um Gud /
helldur þo þr lifdu i fávitskuñar stoo-
ru strijde/ kølludu þeir þo soddañ vonda
hlute frid.
23 Þvi þr añadhvørt * myrdtu þeirra
børn til offurs/ edur hiellldu heimugleg-
ar þioonustugiørder a laun/ edur gald-
ar ofneytslur epter añara sid/
* 3. Mos. 18/21. etc.
24 Og hiellldu framveiges hvørke hrei
na umgeingne nie egtaskap / helldur
myrdte añadhvørt sa eine þañ añañ
med sviku / edur giørde hønum hiarta
sorg med hoordome.
25 Og aller hluter aga samañ/ sa eine
vid þañ añañ/ * blood z mord/ þioofnad
ur z svik/ kreinking/ otru/ æsookn/ mein
sære / hiña goodu onædan/
* Rom. 1. 28/29. etc.
26 Opacklæte/ sælarenar saurgan /
foostursens umskipte / gyptumaala o-
skick/ hoordomur og saurlijfe.
27 Þvi ad þioona þm afgudu / sm ad
søñu ecke mættu nefnast / er upphaf z
ordsøk og ender til alls ills.
28 Þvi añadhvørt eru þr galder / nær
þeir eru gladværer/ edur spaa lijge/ edur
lifa oriettferduglega/ edur * sveria sier
athugad

athugalaust mein. * 3. Mos. 19/ 12.
29 Þvi med þvi þr reida sig uppa lijf-
lausa afgude / vænta þeir ecke nockurs
skada / nær þr sveria illa.
30 Þo skal hvørtvegge riettureñ ko-
ma epter þeim / af þvi þr meintu illa
uñ Gud / i þvi þeir gaafu gaum ad af-
gudunũ/ z sooru rænglega med svikse-
me/ z forøktudu heilagleikañ.
31 Þvi ecke þra magt/sem svo er svar-
ed vid/ helldur þra straff/ sem syndga/
mun alltijd koma yfer hiña rænglaatu
yfertrodslu.

XV. Capitule.

Þeirra Truudu Skilmaale.

En þu * vor Gud/ ert goodur og
trufastur/þolenmoodur/z sem
stioornar øllũ hlutũ med mysk-
unseme. * 2. Mos. 34/6. etc.
2 Þvi þo vier eirneñ høfũ syndgad/ *
erũ vier þo þijner/ z þeckiũ þiñ krapt/
Eñ vier vilium ecke syndga / med þvi
vier vitũ ad vier erum reiknader ad vera
þijner. * 1. Sam. 12/ 22.
3 Þvi * ad þeckia þig riett/er eitt full-
komed riettlæte/ z ad vita þiñ krapt /
er ein root til odaudlegleikans.
* Joh. 17/3.
4 Hvlad mañeskiuñar vondrar konstar
uppafinding/ hefur ecke villt oss/ z ei
maalverkaña skugge / sm̃ er eitt onytt
ervide/eitt mislitt bijlæte med adskilian-
legum litum/
5 Hvørs aasijnd kiemur þm̃ fævijsu til
gyrndar/ og hun hefur lyst til þess dau-
da bijlætes aalits aan anda.
6 Þeir elska vonda hlute / z eru sliꝁra
epterbida verder/ bæde þeir/sem giøra/
z sem gyrnast og dijrka þaa.
7 Þvi og eirn * leirpotta smidur/sem
hnodar þañ blauta leir med omake/**
giører sierhvørs slags kiered handa oss
ad bruka / eñ hñ giørde af þeim sama
leir/bæde kier / sm̃ þiena + til hreirna
verka/so z øll þau þar þvert i moote/i
sama maata/eñ hvar til hvørt af þeim
skal brukast / dæmer leirpotta smidureñ
um. * Es. 45/9. etc. ** Rom. 9/21.
+ 2. Tim. 2/ 20.
8 Og hañ/ sm̃ ervidar illa/ giører eirn
faafeingelegañ gud af þm̃ sama leir /
hñ sem er þo * sialfur giørdur af Jørd
litlu fyrre / z fer til heñar aptur iñañ
skams/sm̃ hñ er tekeñ af/nær saalareñ-
ar brukan heimtest fra hønum.
* 1. Mos. 2/ 7. Pred. 12/ 17. Job. 10/ 9.
9 Eñ hañs umsorgun er ecke iñefaleñ
þar i / ad hñ skule ervida/ ei helldur ad
hñ hafe eitt stutt lijf / helldur ervidar
hañ uppa ved vid gull-smide og silfur-
smide / z giører þad epter kopar-smid-
unũ/ og helldur þad fyrer eirn heidur/
ad hñ giører ofrutt smijde.
10 Hañs hiarta er aska/z þeirra * von
er miña verd eñ Jørd / og hñs lijf for-
aktanlegra eñ leir/ * c. 13/ 10.
11 Med þvi hñ ecke þeckte þañ / sem
hñ hefur giørt/og * iñhellt eirne saalu/
sm̃ verkar/i hñ/og iñblies einum lifan-
de anda. * 1. Mos. 2/ 7.
12 Eñ þeir hielldu þad vort lijf fyrer
gaman/z þetta lijferne fyrer eina kaup
stefnu/ þvi madur fær/ seigia þeir/ af
allra handa hlutum/ iaa og af illu / ad
leita aavinings.
13 Þvi þesse veit fyrer øllum / ad hñ
syndgar/ sm̃ giører veik kier/og * bijlæte
af jardnesku efne. * 5. Mos. 4/ 16.
14 Eñ þr eru aller daarleger z aum-
are eñ eins barns saal/ þeir sm̃ eru þij-
ns foolks fiandmeñ / hvørt þeir med
magt underþrickia.
15 Ad þeir hielldu og alla heidingiaña
afgude fyrer gude/hvørier hvørke bru-
ka * auguñ til ad sia / eda naser til ad
draga lopted/edur eyru til ad heyra/ed-
ur fijngur a høndunũ til ad þreifa / og
þra fætur eru dugnadarlauser til ad
gaunga aafram. * Ps. 135/ 15. etc.
16 Þvi ein mañeskia giørde þa / og sa
sm̃ * hefur teked til laans andañ af ein-
um odrũ/tilsette þa. Þvi eingeñ mañ-
eskia kañ megna ad giøra eirn gud/ sm̃
þm̃ sie lijkur. * v. 11
17 Eñ med þvi hañ er daudlegur/ so

giører hñ eirn daudañ med ogudlegum hondũ / eñ hañ er betre helldur eñ þeir hluter / hvøria hñ dýrkar sĩ Gud / a medal hvørra hñ lifer þo/eñ þr alldrei.
18 Þar ad auk dýrka þr og þau* allra hatursleguſtu dýr/Þvi nær þĩ sem eru skynlaus / er jafnad vid þau oñur / þa eru þau verre. * c. 11/ 16. c. 12/ 24.
19 So eru þau ecke helldur/ ad þvi leite er madur kañ ad hafa lyſting til nockurs / føgur asiýndar a medal añara dýra / helldur hafa þau uñflued bæde hroosan af Gude og hñs bleſſan.

XVI. Capitule.

Um̃ Ægyptarañа Straff og Iſraelitaña Velgiørninga.

Har fyrer voru þeir og tilbærelega straffader * med þvilýku/ z plagader med margfølldum beſtium. * c. 11. 16/ 17.
2 J ſtaden hvørrar plagu þu giørder þýnu foolke gott/hvøriu þu * tilbiooſt eina framande fædu/ sĩ voru vakkelur til fædu/sem þeir høfdu lyſt til/
* 2. Moſ. 16/ 13
3 Ad þr/ sem høfdu lyſt til fædu/ vegna þrar/ sĩ sýnd var/med þĩ dýrum / sĩ voru send yfer þa / ſkylldu og ſnua ſier fra þeirre þreingiande gyrnd. Eñ þeſſer sĩ lidu naud / eirn lýtiñ týma / ſkylldu z niota eirnrar framande fædu.
4 Þvi þad atte so til ad ganga / ad soddañ neyd / sem ecke kuñe umflýaſt / ſkyllde koma yfer þa/sem breittu lýtaualega / eñ þeſſum ſkyllde alleinaſta audsýnt verda / hvørneñ þeirra fiandmeñ plagaduſt.
5 Þvi þa þar*komu z vond grim̃ dýr yfer þeſſa / z þeir urdu fordiarfader af hlickiottra høggorma bite/varade þo ecke þýn reide allt til enda.
* 4. Moſ. 21/ 6. etc.
6 Eñ þeir urdu hrædder eirn lýteñ týma til eirnar aminñingar.
7 Og høfdu eitt * hialpræðes teikn til eirnrar endurminñingar a þýns løgmals bode. Þvi sa sĩ ſnere vid vard frelſtur/ecke fyrer þad/sem liteð vard/ helldur fyrer þig/ allra Frelſare/
* Job. 3/ 14.
8 Og med þvi sama auglýſter þu þig fyrer vorum fiandmøñũ/ ad þu ſiert* sa/sem frelſar fra øllu vondu.
* Pſ. 3/ 9. Matth. 6/ 13.
9 Þvi hina* tooku graſhoppnaña z flugnaña bit af døgum / z þar fañſt ecke lækning fyrer þra sal / þvi þeir voru verduger af þvilýku ad ſtraffaſt.
* 2. Moſ. 8/ 24. C. 10/ 4.
10 Eñ eytradra dreka teñur/ kuñu og ecke yfervinña þýn børn/ þvi þýn myſkun kom þeim til hialpar/ z giørde þau heilbrigd.
11 Þvi þau voru þar fyrer * so diupt ſtungeñ/ z ſtrax frelſud aptur/ad þau ſkilldu miñaſt þiña veglegu orda / ad þau ecke ſkilldu falla i so diupa gleimſku/ad þeim kiñe ecke ad verda vidjnued med þýnum velgiørningum/
* C. 12/ 22.
12 Þvi þar græddu hvørke jurter edur plaſtur þa/helldur þitt *ord Drotteñ/ sem læknar alla hlute. * Pſ. 107/ 20.
13 Þvi þu * hefur magt yfer lýfe og dauda / og þu leider nidur til helvýtes porta/ z leider upp aptur/
* 5. Moſ. 32/ 39. etc.
14 Eñ ein mañeskia ſlær i hel eina adra af ſiñe vondſku / eñ kañ ecke ad koma þeim utfarna anda til ad ſnua aptur/ og ei koma þre sal/ sĩ er burttekeñ/ til ad fara heim aptur.
15 Eñ þad er * omøgulegt ad flýa fra þiñe hende: * v. 13.
16 Þvi þr ogudlegu/ sĩ* neitudu ad þeckia þig / eru hudſtrikker fyrer þiñ ſterka armlegg / þegar þr voru offsookter med * * oventulegu regne og hagle z ſteipe regne/ sem þeir ecke kuñu umflýa/ z fortærder af ellde.
* 2. Moſ. 3. 2. * * 2. Moſ. 9. 23/ 25.
17 Og þad var þad allra furdanlegaſta / ad *ellduren var þeſſ krøptugre i vatnenu / helldur eñ añars/hvørt þo utſlœckur alla hlute / Þvi verølldeñ ſtrýder fyrer riettlata/ * c. 19/ 19.
18 Stundum ſtilleſt logeñ / so ad hañ

skillde vissulega ecke uppkreña þaudyr/ sem voru utsend uppa þa ogudlegu/helld ur ad þeir skilldu sialfer kuña ad sia og vita/ad þeir voru plaagader med Guds doome.

19 Eñ stundum brañ logeñ i vatnenu/ fram yfer elldsens krapt/ ad hañ skillde fordiarfa hvad sem vox i þvi ranglaata lande.

20 Hvar i moot þu fædder þitt foolk *med engla fædu/ z sender þeim braud tilreidt af Himnenū fyrer utañ erfide/ sem megnade ad giefa allra handa listing/og allañ hæfelegañ smeck.

* 2. Mos. 16/ 14. etc.

21 Þvi þetta þitt upphellde openberar þijnū børnum / hvad sætur þu ert/ eñ þad/sem þiente hañs girnd /sem var leiddur þar til / vard um̄breitt til þess/ er nockur hafde vilia til.

22 Eñ *snior og ijs vidhielldu elldenum / z brædnudu ecke/ ad þeir skilldu vita/ad elldureñ sem brañ i haglenu/z leiptrade i regnenu / fordiarfade fiandmañaña avøxt. * 2. Mos. 9. 24/25.

23 Eñ aptr/hlaut hñ z ad gleima sijnum eigeñ krapte/ uppa þad þeir riettlaatu skilldu forsorgast.

24 Þvi* skiepnañ/ sem þioonar þier/ sem giørder alla hlute/ utbreider sig til straffs i moote þeim ranglaatu/ og snyr aptur til ad giøra þeim gott / sem sig reida uppa þig. * Syr. 39.32/33/34.

25 Þar fyrer liet hun og um̄breita sier þa i alla hlute / z þionade þiñe giøf/ sem forsorgar alla hlute / * epter þra vilia/ sem høfdu þørf/ * v. 21.

26 Uppa þad þijn børn skilldu læra / hvør þu hefur elskad/Drotteñ/ad þeir vøxnu avexter ecke fæde mañeskiuna/ helldur * þitt ord vardveite þa / sem trua a þig. * 5. Mos. 8. 3/ etc.

27 Þvi þad sem ecke var foreidt af elldenum/ brædnade ølldunges / þegar þad vard heitt af einu litlu solskine/

28 Ad þad skyllde vitanlegt giørast/ad madur ætte ad þacka þier/fyrr eñ sooleñ geingur upp/z koma fyrer þig/nær lioosed upprenur.

29 Þvi hins oþacklaata * von mun brædna sem hrijmfrost um̄ veтureñ / og burtflioota sem onytt vatn. * c. 5/15.

XVII. Capitule.

Um̄ þad Ægyptska Myrkur.

Þvi þijner doomar eru stoorer og *outseigianleger/ o Drotteñ/ þar fyrer foru þær olærdu salar villt. * Rom. 11/ 33.

2 Þvi nær ranglaater meintu med magt ad *underþryckia eitt heilagt foolk/ laau þr sem * * bundner med myrkre/ og þeirrar laungu nætur faangar/iñebyrgd er under þake / sem flootkañeñ fyrer þeirre eilijfu forsioon. * c. 15/ 14.

** 2. Mos. 10/ 21. etc.

3 Þvi þa þr meintu/ad liggia hulder i leinelegū syndū under myrkre gleimskuñar skijlu/ urdu þr sundurdreifder/ kvijdande hrædelega / og * ofiasiegner af vofum. * Luc. 24/ 37.

4 Þvi og sa afkime/ sem þeir voru i / kuñe ecke ad vardveita þa fyrer utañ hrædslu/helldur var þar bulldur allt i kriñgū þa/sem skielfde þa/ z þar openberudust undarlegar formiur / oskaplegar ad sia.

5 Og eingeñ ellds magt megnade ad lijsa/ecke helldur kuñe stiarnaña skijnande loge ad giøra þa ognarlegu nott biarta.

6 Eñ þeim openberadest alleinasta eitt baal / sem brañ af sialfu sier / fullt af ognan / so þeir ottudust jafnvel vegna þess reimleika/sem ecke saast/z hielldu þa hlute er saust/fyrer verre(eñ þr voru.)

7 Þeirrar svørtu konstar kukl voru þar afløgd/ z ein spieleg yferbevijsing/ ad þr hefdu vered ofstollter af kuñattu

8 Þvi þr/sem høfdu lofad ødrum ad* burtreka otta z hrædslu fra eirnre siukre saal/urdu sialfer siuker af eirnre spielegre hrædslu. * 2. Mos. 9/ 11.

9 Þvi þo eingeñ hrædsla hefde skielft þa/hefdu þr orded erdelagder af hrædslu / þar þeir urdu skielkader af þvi er bestiurnar geingu um̄ / og ormarner hvæstu so.

10 So ad þeir og ogiarnañ liku upp i
lopted / hvad þr kuñu þo ecke fordast.
11 Þvi vondskañ sm̃ er fordæmd epter
eins eigeñ vitnesburde/ ꝛ er eirn vtta-
legur hlutur/og i þvi hun verdur bund
eñ i samvitskuñe / vænter hun sier all-
tyd þungra hluta. * 3. Mos. 26/36.
12 Þvi hrædsla er eckert añad / eñ ad
hialpeñ af umþeinkinguñe taldregst.
13 Eñ þvi miñe sm̃ eptervæntaneñ er
iñañ dyra/ þvi stærre helldur hun fa-
vitskuna fram̃ yfer ordsøkena ad vera/
sm̃ færer plaaguna med sier.
14 Eñ þr sem* svafu under eins sve-
fn a þeirre noottu/ sm̃ var riett mætt-
laus/ og komeñ yfer ur þess vanmætt-
uga helvytes affkimum / voru sumer
hrakter af ognarlegu ovættu/ eñ sumer
omæddust / af þvi þeirra saal taldroo
þa. * 2. Mos. 10/ 21. etc.
15 Þvi þar var komeñ ein skindeleg ꝛ
oforvarandes hrædsla yfer þa.
16 Þar epter gieck þad so til/ad hvør
hellst þar var nu falleñ / lra geimdur/
eins sem hñ hefde vered iñe birgdur i
einu fangelse fyrer utañ jarn:
17 Þvi hvørt helldur nockur var eirn
boonde edur hyrder edur eirn erfides
madur i eidemørku med mædu/var hañ
yferkomeñ / og mætte þola slyka neid
er ecke vard um̃flueñ.
18 Þvi þeir voru aller til samañs
bundner med mirkursens hlekkium.
19 Og þar sem eiñ vindur blakte nock-
urs stadar/ edur þar var fuglaña sæt-
ur saungur under þickvum greinũ/edur
vatned dunade med fullre ræs/edur stei-
nar fiellu nidur med sterkum skrudnin-
ge/ eda þar hlupu støckvande dyr / sem
þeir ecke sau/edur þar heyrdest/ad þau
grim̃u villudyr greniudu / edur þar gall
vid dvergmaal ur þeim holu fiøllũ / þa
hræddu (þesser hluter) þa / og giørdu
þa vanmegna.
20 Þvi su giørvalla verølld / var añ-
ars biørt med einu skynanda ljoose / og
vidhiellt sig i hindrunarlausũ verkum.
21 Eñ alleinasta yfer þessa var breidd
ein þung nootr / sm̃ var ymind uppa
þad ꝛ myrkur/ er skyllde sydañ koma yf-
er þa / * Matth. 8/ 12. c. 22/ 13.
22 Eñ þeir voru sier sialfũ þyngre eñ
myrkred var.

XVIII. Capitule.

Um̃ Israels Barna Utfør af Egyptalande.

Eñ þyner heilager * høfdu eitt
miøg stoort lioos/hvørra raust
þeir adrer heyrdu vel / eñ sau
ecke nockra mynd.
* 2. Mos. 10/ 23. Ps. 112/ 4.
2 Þeir prysudu þa sæla/ ad þr lidu ecke
ogso þvilykt/og þr þackudu þar fyrer/
ad þeir sm̃ fyrr høfdu lided oriett af
þm̃/giørdu þeim ecke skada/ꝛ badu um̃
nad/ad þr mættu um̃lydast.
3 Hvar i moot þu gafst þessum * eitt
gloodande elld-stoolpa/ sm̃ vysade þeim a
þm̃ okienda veige/ og ** sool sem ecke
skadade þa a þeirre veglegu reisu.
* 2. Mos. 13/ 21. etc. ** Ps. 121/ 6.
4 Þvi ad hiner * voru þess og verder/
ad þr skylldu missa lioosed / ꝛ vardveit-
ast i myrkrenu / sm̃ høfdu geimt þyn
børn iñelukt/** fyrer hvør løgmaal-
sens oforgeingelegt lioos skyllde giefast
heimenum. * c. 17/ 2. ** Es. 2/ 3.
5 Og þa/sm̃ riedu af/ad * myrda hiña
heiløgu smaa-børn/ jaa til straffs fyrer
eitt barn/sem var** utbored/ og vard
frelsad / + svipter þu þeirra børnum
hoopũ samañ/ꝛ fordiarfader øll til sam
ans i megtugu vatne. * 2. Mos. 1/16.
** 2. Mos. 2/ 3. + 2. Mos. 14/ 27.
6 Su nootf var * fyrrum þekt af vor
um fedrũ / uppa þad þeir skylldu oefad
vita/ hvad fyrer eyd þr hefdu truad/ ꝛ
vera med godu giede/ * 2. Mos. 11. 4/ 5.
7 Eñ af þynu foolke var vonad epter
hiña riettlætu hialpræde/eñ fiandmañ
aña fordiørfun.
8 Þvi eins sm̃ þu plaagader motstand-
arana/ so giørder þu oss veglega / sem
þu kallader til þyn.
9 Þvi hiña froomu heiløg børn off-
rudu heimuglega / og høfdu um̃ hønd

einingarlega þad guddoomlega løgmaal/ ad þr heiløgu skylldu lijda til samans bæde gott z illt hvør med ødrum/og þr sungu nu fedrana lofgiørd fyrer.

10 Enn fiandmannana oop liet illa þar i moot / z þar hlioomade eitt hørmu legt hliood vegna barnana / sem voru hørmud.

11 So þar gieck eins-y straff yfer þien arana z herrana/ og konungurenn hlaut ad lijda þad sama/ sm sa almuga mad urenn. * 2. Mos. 12/ 29. etc.

12 Og þr høfdu aller til samans otal dauda af einslags dauda/ so þr lifendu voru z ecke nogu marger ad grafa þa. Af þvi ad i einu augnablike vard þra ædste burdur fordiarfadur.

13 Þvi þar þr * villdu ecke fyrre trua nockru fyrer galdurs-skulld/mættu þeir medkienna / þegar þr frumgietnu voru myrder / ad þetta foolk være Guds born. * 2. Mos. 7. 11/ 12/ 13.

14 Þvi þegar aller hluter voru i kirdum/z þad var rieltt emmitt midnætte/

15 þa foor * þitt almattugasta ord ofann af Himnunum fra þm konunglegu thronum/sm eirn strangur strijds-madur/ midt i þad land/sm skylldi fordiarfast. * 2. Mos. 12/ 29.

16 Sem bar eitt biturt sverd / þijna alvarlega bijfalning/z uppstood og giørde þad allavega fullt med dauda / og nade allt til Himensens.

17 Þa hrædduu sioner med þungum draum um þa/ z þar kom oforvarandes hrædsla yfer þa.

18 Og sem sa eine la burtkastadur hier/ sa annar þar/ hälfdaudur / openberade sierhvør fyrer hvøria ordsøk hann deyde.

19 Þvi þeir draumar / sem þa høfdu hrædt / høfdu bodad þm þad fyrrum / ad þr skylldu ecke farast/nema þr vissu/ hvar fyrer þm lide so illa.

20 Þar hitte og daudans freisting a þa riettlatu / z þar skiede eitt skard a medal safnadarens i eydemørkenne / enn reidenn varade ecke leinge.

21 Þvi sa ostraffanlege madur/sm kom fliootlega z strijdde fyrer þa / sem bar sijns embættes vopn/sm var bæn z forlijkan-y med reykelse/og stood i gieg reidenne / og giørde ender a þeirre eymd/ bevijsande ad hnn være þinn þienare. * 4. Mos. 16/ 46.

22 So yfervann hnn þann eydeleggiarann/ ecke med lijkamlegum hakke / ecke helldur med vopnana verkan / helldur med ordenu varpade hnn þeim plagara under sig/þa hnn sagde þeim-y þa eida z sattmala/sem voru giørder vid þeirra fedur. * c. 12/ 21.

23 Þvi þegar þeir daudu voru nu fallner hrønnum hvør yfer annann / stood hann midt a mille/ og afstijrde reidenne/ z adskilde þadann þann veg til hinna lifendu.

24 Þvi su giørvalla prijde var-y i hns sijda kyrtle/z fedrana vegsemder voru i þeirra fiogra rada steins grepte / og þijn majestat a hns høfuds hufu. * 2. Mos. 28/ 2. etc.

25 Fyrer þessum hlutum hlaut fordiarfarenn ad vijkia / ja/ þessa hlaut hann ad oltast/þvi þad var noog/ad reidenn allseinasta reyndest.

XIX. Capitule.

Þeirra Ogudlegu Undergangur / og þeirra Froomu Lausn.

Enn reidenn yferfiell þa ogudlegu menn myskunar/ allt til enda.

2 Þvi hnn visse vel fyrer/hvad af þm z munde skie i framtijdenne/(sm var/)ad þegar þr hefdu læted þa fara burt / z þar med læted fliootlega filgia þeim/munde þa angra þad/ og ellta þa.

3 Þvi sem þeir enn nu-y høfdu sorg um hønd / z grietu hia hinna daudu grøfum/ ** sloou þr uppa eitt annann dærlegann asetning/ ad vilia ellta þa / sem flootamenn / hvøria þr høfdu utreked med audmiukre beidne. * 2. Mos. 12. 30/ 31. ** 2 Mos. 14. 5.

4 Þvi ein tilbæreleg naudsyn droo þa til þvilijkrar endalikkar/ z giørde þad/ ad þr mættu gleima hvøriu sem vid þa

hapde

hafde framkomed / uppa þ þeir skylldu
eñ nu þar ad auk fylla þad straff / sem
vantade þÿsl til.
5 Og ad þitt folk skyllde ferdast eina
undarlega reisu / eñ hiner finna eirn nÿ-
añ dauda.
6 Þvi su giorvalla skiepna vard i siñe
eigeñ tegund um̄myndud aptur a nÿ / sm̄
hlaut ad þiena epter þÿnū eigeñ befal
niingum / ad þyn børn kyñu ad verda
vardveitt skadlaus.
7 Þar var eitt * sky / sem yferskigde
herbudernar / & þar sm̄ fyrr stood vatn /
sa madur þurt land koma fram / og
eirn veg af þvi rauda hafe an hindru-
nar / & eina græna mørk af einu strau-
ngu flioote / * 2. Mos. 14 / 19.
8 J giegnum hvøria allt foolked giekk /
sem voru verndader fyrer þÿna hønd /
sem sau sierdeiles undarlega hlute.
9 Þvi þeir geingu sm̄ hestar i haga / &
stocku sm̄ lømb / & lofudu þig Drott-
eñ / sem frelsader þa.
10 Þvi þr miñtust eñ nu / hvørneñ þad
gieck i þeirra utlendingsskap / hvørneñ
Jørdeñ framleidde flugur i stad dÿra-
ña / sem ætu ad fædast / & flioted upp
spÿtte margfælldū * poddū i stad fisk-
aña. * 2. Mos. 8. 3 / 6.
11 Eñ ad sÿdustu sau þeir og * eina
nÿa tegund af fuglum / sm̄ urdu / þa þr
feingu lysting / & høfdu beded um̄ kræse
legañ mat / þvi þar uppkomu vakt-
elur til þra af hafenu / ad stilla þeirra
lysting. * 2. Mos. 16 / 13. etc.
12 Og þar kom straff yfer þa synd-
ara / ecke fyrer utañ viss tákn / so sem
skiede fyrre med hastarlegre ellding.
13 Þvi þad var riett / ad þr lide sodd-
añ fyrer þra eigeñ illgiørda skulld / Þvi
þeir høfdu og fared verr med giestena
eñ adrer. Þvi þeir medtooku þa ecke /
sem ecke þeckku þa / þo þeir være þar
til stadar / Eñ þesser * þvingudu gieste-
na til þrældooms / sem høfdu giort
þeim gott * 2. Mos. 1. / 11.
14 Og ecke þad alleina / helldur skal
þar verda ein vitian yfer þa / af þvi
þeir medtoku þa framande hatursga.
15 Eñ þesser plagudu þa med þun-
gu erfide / sem þa høfdu medteked * med
hátíðlegre glede / og voru nu hluttak-
ande i þeim sama riette med þeim:
* 1. Mos. 45 / 18. C. 47. 5 / 6.
16 So urdu þeir & slegner med blindu /
eins sem * hiner fyrer þess riettferduga
dyrum / þvi þa þeir voru yferfallner
med so þickvu myrkre / leitudu þr hvør
eirn epter gange i gegnum̄ sÿnar dyr.
* 1. Mos. 19 / 11.
17 Þvi høfudskiepnurnar skiptust hier
hæfelega vid sialfar / sÿn a mille / eins
sem nootur i saungnū a einum spalltara
um̄breita nafnenu / þo þær blÿfe alltÿd
i samhliode / so sem mañ ma skynia / af
þvi er madur grandgiæfelega sa uppa
þa hlute / sm̄ skiedu þar.
18 Þvi þeir / sem voru vaner ad vera a
lande / um̄breittust i þa / sem voru i
vatnenu / og þeir sem voru vaner ad fin-
da i vatne / geingu uppa landed.
19 Elldureñ * hafde krapt i vatnenu /
so sem hñ hefde gleymt siñe eigeñ ma-
gt / og vatned gleymde siñe nattúru til
ad slockva. * C. 16 / 17.
20 Þvert i moote þa brendu logarner
ecke holld þeirra audvelldlega forgein-
gelegu dÿra / sm̄ geingu þar i giegnum /
og * ei helldur þa odaudlegleikans
fædu / sem var einslags / sem brádnade
þo audvelldlega / sem eirn hardur ÿs / er
brádnar. * C. 16 / 27.
21 Þvi þu Drottiñ * hefur vegsam-
legt giørt & heidrad þitt foolk med øll-
um hlutum / og ecke forsmád þad /
þu sem alltÿd og a øllum stød-
um stoodst hiá þeim.
* 5. Mos. 4 / 6. etc.

ENDER

Jeſu Syrachs Sonar Speke.

I. Capitule.

Spekeñar ꝛ Gudhrædſluñar Nrooſan

Full ſpeke * kiemur fra
Drottne/ ꝛ er hiaa høn-
um eilijflega.
* Ordsk. 8. 22/ 23.
2 Hvør kañ telia * haf
ſens ſand/ ꝛ regn-drop-
ana/ og veralldareñar daga? * c. 18/ 1.
3 Hvør kañ ranſaka Himenſens hæd/
ꝛ Jardareñar breidd/ og afgruñed og
ſpekena?
4 Spekeñ er ſkøpud fyrſt fyrr eñ all-
er hluter/ ꝛ ſkynſemeñar kuñaatta fra
eilijfd.
5 Guds * ord er ſpekeñar uppſpretta
i þm̃ hædſtu ſtødum/ ꝛ heñar leider eru
eilijf bodord. * Spek. 7/ 25.
6 Fyrer hvøriũ er * ſpekeñar root op-
enberud? og hvør hefur þeckt heñar
hyggende? * Rom. 11/ 34.
7 Eirn er vijs/ jaa miøg hrædelegur/
ſem ſitur a ſijnum thron.
8 Drottẽñ ſialfur hefur ſkapad hana
ogſo/ ꝛ talde hana/ og hefur uthellt
heñe yfer øll ſijn verk/ aaſamt allt
holld/ epter ſiñe gaafu/ ꝛ hñ hefur feing
ed þm̃ hana/ ſem hñ elſka.
9 Drottens otte er dijrd og prijs/ og
glede ꝛ ein vegleg korona.
10 Drottens otte mun gledia hiartad/
og giefa glede ꝛ føgnud og laangt lijf.
11 Hvør ſem ottaſt Drottẽñ/ honum
mun þ gaanga vel ad ſijduſtu/ ꝛ a ſijns
enda deige/ mun hñ fiña naad.
12 Ad * ottaſt Drottẽñ/ er vitſkuñar
upphaf/ ꝛ hun var ſkøpud under eins
og þeir/ ſm̃ trua/ i modur lijfe.
* Pſ. 111/ 10. etc. Ordsk. 9/ 10.
13 Og hun hefur lagt eirn eilijfañ
grundvøll hiaa mañeſkiunũ/ ꝛ heñe ſkal
vera truad til/ ad vera hiaa þra ſæde.
14 Ad ottaſt Drottẽñ er vitſkuñar
ſadning/ og hun giører þa druckna af
heñar aavøxtum.
15 Hun mun uppfylla þra giørvallt
hus med ſijnũ æſkelegũ hlutum/ og kiall-
arana med ſijnũ alla/ jaa þad er hvørt-
tveggia Drottens gaafur til fridar.
16 Drottens otte er vitſkuñar korona/
ſm̃ utſkijtur fride ꝛ heilſuſomũ læknes
dom/ jaa hun giører þa vijdfræga/ ſem
elſka hañ.
17 Og hñ ſaa/ og talde hana/ hañ ut-
hellte ſem einu ſteiperegne/ kuñaattu/
forſtande ꝛ þeckingu/ og upphafde þra
virding/ ſ̃ hallda ſier faſtlega vid hana.
18 * Vitſkuñar root er ad ottaſt Drott
eñ/ og heñar greiner eru eirn laangur
alldur. * Spek. 3/ 15.
19 Drottens otte * burtdrijfur ſynder-
nar/ ꝛ medañ hñ varer/ þa burtſnijr hñ
reideñe. * 1. Moſ. 39/ 9.
20 Eirn reidegiarn madur kañ ecke
verda halldeñ riettlaatur/ Þvi haſtar-
leg tilhneiging hñs reide er hañs fall.
21 Eirn þoleñmoodur maa lijda til eins
hentugs tijma/ eñ ſijdañ fær hañ føgn-
ud aptur/
22 Til eins hentugs tijma maa hñ dyl
ia ſijn ord/ og hiña truføſtu varer mu-
nu utbera hñs forſtand.
23 J ſpekeñar fiaarſioodum er vit-
ſkuñar dulmæle/ eñ Guds otte er einũ
ſyndara ein vidurſtygd.
24 Þu ſm̃ gyrneſt ſpekena/ vardveit bod
ordeñ/ ꝛ Drottẽñ mun færa þier hana:
25 Þvi * Drottens otte er vitſka og
typtan/ ꝛ truſeſte og hoogværd þock-
naſt honum. * Ordsk. 15/ 33.
26 Miſtreiſtu ecke Drottens otta/
og kom ecke til hñs med einu tvøføllldu
hiarta.
27 Vertu ecke eirn hræſnare fyrer folk
ſens muñũ/ og ſiaa til hvad þar er a
þijnum vørum.
28 Upphef þig ecke ſialfañ/ ad þu ſkul
er ecke falla ꝛ leida ovirding yfer þij-
na ſaal/

29 Og Drottenn skule openbera þÿna
leinda hlute / og nidurkasta þier midt i
samkundunne/
30 Af þvi þu gieckst ecke fram riette-
lega til Drottens otta / og þitt hiarta
var fullt af sviksemd.

II. Capitule.

Þolenmæde og Huggun i Þreing-inguñe.

Mitt barn/ * ef þu kiemur fram
til ad þioona þeim Drottne
Gude / þa bu þÿna saal vid
freistne/ * Ordsk. 3/ 11.
2 Skiorna þÿnu hiarta/ og halltu æ-
fram/ ⁊ flÿt þier ecke/ nær hun kiemur
yfer þig.
3 Halltu fastlega þar vid / ⁊ vÿk ecke
þar fra / uppa þad þu skuler aukast i
þeim sÿdustu hlutum.
4 Medtak allt þad/sem kiemur yfer
þig/ og vertu þolenmoodur i allre þinne
eimd.
5 Þvi* gulled profast i elldenum / og
þeir lÿder sem medtakast / i eimdarenn-
ar ofne. * Ordsk. 17/ 3. Spek. 3/ 5.
2. Tim. 3/ 12. 1. pet. 1/ 7. C. 4/ 12.
6 Tru þu honum/ ⁊ hann mun hiælpa
þier/ * skiorna þÿnum vegum/ ⁊ vona a hann
* Ps. 37/ 5.
7 Þier sem ottest Drottenn/ bÿded epter
hans myskunseme/og vÿked ecke fra/ ad
þier skuled ecke falla.
8 Þier sem ottest Drottenn / trued a
hann/og ydar laun munu ecke bregdast.
9 Þier sem ottest Drottenn / vænted
hins gooda / ⁊ eins eilÿfs fagnadar og
myskunseme.
10 Lÿted til hinna gomlu ælta/ ⁊ gæted
ad / hvør trude a Drottenn / ⁊ vard til
skammar: edur * hvør hiellt vid hans otta/
⁊ vard yfergiefenn? edur hvør ækallade
hann/ ⁊ hann foragtade hann? * Ps. 37/ 25.
11 Af þvi Drottenn er * milldur ⁊ mysk
unsamur/ ⁊ fyrergiefur syndernar / og
frelsar a neydarennar tÿma.
* 2. Mos. 34. 6/ 7. 4. Mos. 14/ 18.
12 Vei þeim efasømu hiørtum/ ⁊ þeim
tomlætu høndum/ og einum syndara/ sem
geingur a tveimur vegum.
13 Vei * einu tomlætu hiarta/ þvi þad
truer ecke/ þar fyrer mun þad ecke vard-
veitast. * Op. 21/ 8.
14 Vei ydur/ sem hafed mist þolenmæ-
dena / og * hvad vilied þier giøra/ nær
Drottenn vitiar? * 1. Pet. 4/ 18.
15 Þeir sem ottast Drottenn/ munu ecke
efa um hans ord/ og þeir * sem elska hann/
munu hallda hans vegu.
* Joh. 14. 21/ 23. 1. Joh. 5/ 3.
16 Þeir sem ottast Drottenn/ munu lei-
ta þess/ sem honum þocknast/ ⁊ þeir sem
hann elska / munu fillast med løgmæled.
17 Þeir sem ottast Drottenn/ munu til-
bua þeirra hiørtu / og audmÿkia þeirra
saal fyrer honum/
18 Og seigia: * lætum oss falla i Drott
ens hendur/ og ecke i mannanna hendur /
þvi so sem hans majestat er/ ** so er og
hans myskunseme. * 2. Sam. 24/ 14.
** Ps. 119/ 156.

III. Capitule.

Um Barnanna Hlÿdne vid Forelldra-na/ og Audmÿktena.

Kiæru børn/ heyred mier ydrum
fødur/og * giøred so/ ad þier
kunned verda frelsud.
* 5. Mos. 5/ 16.
2 Þvi * Drottenn hefur heid-
rad eirn fødur fram yfer hans børn/ og
stadfest eirnrar moodur doom yfer henn-
ar sonum. * 2. Mos. 20/ 12. etc.
3 Hvør sem heidrar sinn fødur/ mun ut-
leysast fra syndenne/ ⁊ hvør sem heidrar sÿ
na modur/ er sem sa / er safnar fiesiod.
4 Hvør sem * heidrar sinn fødur/ mun
glediast af sÿnum børnum/ ⁊ a hans bæn-
ar deige mun hann bænheyrast.
5 Hvør sem * heidrar sinn fødur / mun
fa eitt langt lÿf / og hvør sem hlÿder
Drottne/ mun endurnæra sÿna modur.
* 2. Mos. 20/ 12.
6 Hvør sem ottast Drottenn/ mun heid
ra sinn fødur / og þioona sÿnum forelldrum
sem husbændum.
7 Heidra þinn fødur med verke ⁊ orde/
ad blessanenn skule koma yfer þig fra
honum.

8 Þvi

8 Þui fodursens bleßan stadfester bar
nana hus/ en moodurennar bolvan upp-
rijfur grundvellena.
9 Leita ecke vegsemdar * med þijns fod-
urs vansemd/ þui þijns fodurs vansemd
er þier ecke vegsemd. * 1. Mos. 9/25.
10 Þui eins mans heidur er af hans
fodurs heidre / z ein vanriktud mooder
er sijnu bornum ein skomm.
11 Kiæra barn/ * hiælpa þijnu fodur
i ellenne / og þu skallt ecke hryggia hn/
medan hn lifer/ * 1. Tim. 5/ 4.
12 Og ef honu forlast rænan/ þa hall-
tu honu þad til gooda / z forsmæ han
ecke fyrer alls þijns styrkleika saker.
13 Þui myskunsemd vid eirn fodur mun
ecke gleymast/ z þad mun biggiast þier
aptur i giegn þijnu syndum.
14 Og han mun minnast þijn aptur a
neydarennar deige/ Sem gott vedr hagar
sier vid ijsen / so munu þijnar synder
uppleysast.
15 Hvor * sm yfergiefur sin fodur/ hn
er sm eirn lastare / z hvor sem giorer
sijna moodur reida / er bolvadur af
Drottne. * Ordsk. 19/ 26.
16 Kiæra barn / rædstafa þijnu hlutu
med hoogværd/z þu munt elskast af eirn
re þægelegre manneskiu.
17 Þui stærre þu ert / þui meir aud-
mijk þig sialfan / og þu munt finna
næd fyrer Drottne.
18 Þar eru marger hæer z vegleger/en
hogværu openberast heimugleger hluter
19 Þui Drottens magt er stoor / og
hn vegsamast af þm audmiuku.
20 Leita ecke þra hluta / sem eru þier
offorvelloer/ z ransaka þa ecke/sm eru
þier ofþunger/
21 Hvad sm þier er befalad/ þar þei-
nk þu um med heilagleik. Þui þra hlu-
ta/ sm eru dulder/ hefur þu ecke þorf.
22 Gior þier ecke oinak forgiefens i
þijnum onaudsynlegu verkum/ þui þier
er meira sijnt en manneskiunar forstand
kunne ad grijpa.
23 Þui þeirra dærlegur þootke hefur
sviked marga/ z ein org innbirling hefur
fordiarfad þeirra huganer.
24 Hafer þu ecke augasteinenn/ þa vant
ar þig lioos / en hafer þu ecke þecking/
so kunngiordu ecke nockud.
25 Eitt hardudugt hiarta mun fara
illa ad sijdustu/ z hn/ sm elskar hæskan/
mun falla þar i.
26 Eitt hardudugt hiarta mun of-
þiakast med erfide/ z syndarenn mun bæ-
ta synd vid synder.
27 Med yferkomande olucku læknast
einn hofmodugur ecke / þui vondskunnar
vøxtur hefur feinged root i honum.
28 Eins forstandugs hiarta mun
þeinkia um eina epterlijking/ z eins til-
heirara eyra er einu vitrum eitt epter-
læte.
29 Vatned kan utslockva eirn brenan-
de elld/ z olmusan forlijkar syndernar/
30 Sa sem betalar velgiort / þeinker
um þa hlute/sem munu ske þar epter/
og mun finna studnings stad a falls-
tijmanum.

IV. Capitule.

Madur skal giora gott þm Fatæku /
og hallda æfram i Gudhrædslunne.

Kiæra barn/ * lat þann fatæka
ecke lijda naud i sijnu lijfe/ og
let ecke fyrer þurfande aug-
um. * c. 14/13.
2 Hrigg ecke eina hungrada
sal/z ijf ecke nockurn i hans fatækt.
3 Gior ecke eitt * hrigt hiarta meir
angrædt / og undandrag ecke gæfuna
vid þann naudþurftuga. * c. 7/ 12.
4 Utskufa ecke einu aumu/ sem græt-
bæner þig/ z snu ecke þijnu andlite fra
einum fatækum.
5 Snu ecke auganu fra þeim naud-
þurftuga / z gief aungvum ordsok til
ad bolva þier.
6 Þui nær hann hefur bolvad þier i
sijns hiarta beiskleika/mun sæ bænhe-
ira hns audmiuka beidne/ * sm giorde
hann. * Ordsk. 22/2.
7 Hegda þier vinsamlega vid samkun-
duna/ z hneig þitt hofud fyrer einum
megt.

megtugum.
8 Snu þÿnu eirum til eins fatæks/og
svara hm vinsamlega med hogværd.
9 Frelsa þañ sm lijdur oriett / fra
þess hende sem giører oriettenn/og vertu
ohræddur/nær þu dæmer.
10 Vertu þeim * fødurlausu sem eirn
fader / og þeirra moodur i mañs stad.
* Job. 29/16. C. 31/18
11 Og þu munt vera/ sm hins Hædsta
sonur/ z hñ mun hafa þig kiærare eñ
þÿn mooder.
12 Spekeñ upphefur sÿn eigen børn/
og medtekur þa/ sm leita heñar.
13 Hvør sem elskar hana/elskar lÿfed/
og þeir sm ærla stunda epter heñe mu-
nu uppfillast med glede.
14 Hvør sm helldur fastlega vid hana
mun erfa vegsemd / og hvar hun geing
ur iñ / þar mun Drotteñ giefa lucku.
15 Þeir sem þiona heñe/ þeir fremia
Guds þionustu fyrer þañ Heilaga/og
þa / sm elska hana/elskar Drotteñ.
16 Hvør sm hlÿder heñe/ mun dæma
heidingiana / z hvør sm helldur sig til
heñar/ mun bua ohult.
17 Ef hñ truer heñe fyrer sig/þa mun
hñ erfa hana / og hñs ætt mun vera i
hefd.
18 Þvi hun umgeingst i fyrstuñe med
ødru mote vid hañ/
19 Ja hun bæde mun leida otta og
hrædslu yfer hñ / z plaga hñ med siñe
typtan/
20 Þar til hun kañ ad trua sier fyrer
hñs sal/og reina hañ med sÿnu riette/
21 Og aptur mun hun koma til hñs
a þeim riettа veige og gledia hñ/ og *
openbera hønu sÿna leynda hlute.
* Ps. 51/ 8.
22 Ef hñ fer villt/ mun hun yfergiefa
hñ/ z ofurselia hañ til hñs hrøsunar.
23 Tak vara a henkugre tÿd / og vara
þig fyrer vondu/z vertu ecke til skam̃ar
vegna þiñar salar.
24 Þvi þar er ein*bligdan / sm leider
til syndar / z þar er ein bligdan / sm er
virding og hille. * Marc. 8/ 38.
Luc. 9/ 26.
25 Alÿt aungva persoonu i giegn þiñe
salu/z hrædstu ecke þier til falls.
26 Tef ecke ræduna a einu hentugum
hialpræđes tÿma / z dyl ecke þÿna vit-
sku uppa hæversku.
27 Þvi af ræduñe mun vitskañ þeck-
iast/z lærdomureñ af eiñar tungu orde.
28 Tala ecke i giegn sañleikanu / og
bligdastu vegna þiñar savitsku i nock-
rum hlut.
29 Þu mætt ecke skam̃ast þÿn ad med-
kieña hvad þu hefur syndgad/z stødva
ecke eins vatnsfalls straum.
30 Gief þig ecke sialfañ under eina
dærlega mañeskiu / og alÿt ecke þañ
megtuga.
31 * Strÿd fyrer sañleikañ allt til
daudans/z sa Drotteñ Gud mun strÿ-
da fyrer þig. * Ps. 119/ 139.
32 Vertu ecke diarfur med þÿna tun-
gu/z daufur z tomlatur i þÿnu verkū.
33 Vertu ecke sm eitt leon i þÿnu hu-
se/edur þvilskur/ ad þu giører þier a-
slatt vid þÿna þienara.
34 Þÿn hønd ma ecke vera utriett til
ad þiggia / z samañkrept til ad giefa
aptur.

V. Capitule.

Hvørneñ Mañe ber ad temia Tunguna.

Reidtu * þig ecke uppa þiñ rÿk
doom / og seig ecke : ** eg
hefe noog ad lifa af.
* Luc. 12/17/etc. ** Syr. 11/23.
2 Filg ecke þiñe sal z þÿnu styrkleik /
ad fara afram i þÿns hiarta girndum.
3 Seig ecke: hvør mun verda mier meg
tugur ? þvi Drotteñ sem hefner/ mun
hefna þess a þier.
4 Seig ecke : eg hefe fyrre syndgad /
og hvad hendte mig ? þvi Drotteñ er
polenmoodur:
5 Vertu ecke an otta um fridþæging/
so þu auker syndu ofañ a synder.
6 Og seig ecke : hañs myskunseme er
mykel/ miña synda margfølde mun vel
verda forlÿktur.
7 Þvi þar er myskunseme z reide hia

Hønũ/ og * hñs bræde mun hvijla yfer
syndurunum. * 5. Mos. 32. 22/ 23.
8 *Tef ecke ad snua vid til Drottens/
z drag þad ei undañ dag fra deige.
* C. 18. 23/ 24.
9 Þvi Drottens reide mun utfara hast
arlega/z þu munt fyrerfarast a hefnd-
areñar tijma.
10 Reid þig ecke uppa oriettferdugt
gots/ Þvi þad mun * ecke hialpa þier a
þeim deige/ er þier uppaleggst (nockud/)
* Ezech. 7/ 19. etc.
11 Fiuk þu ecke epter hvøriũ vinde/ og
gack þu ecke a hvørn stig/ so giører sa
syndare sem hefur tvær tungur.
12 Vertu stødugur i þijnu forstande /
og þijn ræda sie ein.
13 Vertu fliootur nær þu skallt heyra/
z greid svar fra þier med bidlund.
14 Hafer þu forstand/ þa svara þijnũ
naunga/ eñ ef ecke/ þa lat þijna hønd
vera a þijnũ muñe.
15 Þar er æra z vanæra i ræduñe / og
eirnrar mañeskiu * tunga er heñe ein
hrøsun. * Ordsk. 12/ 13.
16 Lat þig ecke kalla eirn søgvijsañ/z
* svijk aungvañ med þiñe tungu.
* Ps. 15/3.
17 Þvi yfer þioofnũ er skøm til reidu/
z ein vond fordæming yfer einum / sem
hefur tvær tungur.
18 Vertu ecke fævijs i nockrum hlut/
hvørt hñ er stoor eda lijtell.

VI. Capitule.

Madur skal ecke trua øllũ Vinum
uñ sig/ helldur Spekeñe.

Og verku ecke eirn fiandmadur
i stadeñ vinar / Þvi þa munt
þu erfa eitt vont nafn / ia
skøm og smaan.
2 So mun ogso sa syndare / sm̃ hefur
tvær tungur.
3 Upphef þig sialfañ ecke i þiñar sal
ar raade / ad þijn sal skule ecke slitna.
4 Uppet þijn blod/ sm̃ eirn uxe / z þu
munt missa þijna avexte / og laata þig
sialfañ standa/ sm̃ eitt þurt trie.
5 Ein vond sal fordiarfar þañ sem
a hana/z mun giøra þad/ ad hñ verd-
ur sijnũ fiandmøñum til glede.
6 Eirn sætur barke giører sier marga
vine/z ein veltalande tunga giører/ ad
marger tala einũ vel til aptur.
7 Þar sieu marger / sm̃ hallde frid vid
þig/ eñ þijn° raadgiaf° eirn af þusund.
8 Ef þu villt faa þier eirn vin/ þa faa
þier hñ med reynslu/z trudu hønũ ecke
fyrer þig snarlega.
9 Þvi þar er eirn vinur/ þa stund þad
er hønũ henfugt/z verdur ad vijsu ecke
stadfastur a þiñar þreingingar deige.
10 Og þar er eirn vinur / sem umbreit
est til fiandskapar/z mun openbera þiñ
ar hadungar strijd.
11 Þar er og eirn bord-vinur/z verdur
ad vijsu ecke stadfastur a þiñar þreing-
ingar deige.
12 Og medañ þad geingur þier vel/
mun hañ vera sm̃ þu/ z giøra sig yfer
bodeñ yfer þijna þienara:
13 Eñ ef þu nidurlægest/mun hñ vera
i mote þier/z felast fyrer þiñe asionu/
14 Skil þig vid þijna ovine / z vara
þig vid þijnũ vinum.
15 Eirn trur vinur er ein sterk vernd-
an / hvør þañ hefur funded / hñ hefur
funded eirn fiarsiod.
16 Eirn trufastur vinur kañ ecke ad
betalast med nockrum ødrum hlut/og
hñs soome kañ ecke ad fullvigtast.
17 Eirn trur vinur er lijfsens læknis
doomur / og þeir sm̃ ottast Drottiñ/
munu fiña hañ.
18 Sa sm̃ ottast Drottiñ/ ræker hñs
vinskap riett/ þvi so mun og hñs na-
unge vera sem hñ er.
19 Kiæra barn / utvel lærdoom fra
þijnũ ungdome/z allt til graarra haara
muntu fiña speke.
20 Hallt þier til heñar/ s̃ sa/er plæger
z saaer/z bijd ept° heñar godũ avøxtũ.
21 Þvi þu munt eirn lijteñ tijma hafa
omak ad erfida uppa hana/z snarlega
muntu eta heñar grooda:
22 Hvad strijd er hun fyrer þa olærdu/
z eirn hirdulaus helldur ecke vid hana.

23 Hun mun vera hønū sterk sem eirn proof-steirn / z hañ mun ecke dvelia ad burtkasta heñe.
24 Þvi spekeñ er sem heñar nafn hlioodar / z er ecke openberud þ morgū.
25 Heir mitt barn/z medtak mijna mein ing/ z forakta ecke mitt raad.
26 Og iñset þijnar fætr i heñar stock/ og þiñ hals i heñar klafa.
27 Set þijnar herdar þar under / og ber hana/z gior þig ecke styggañ i giegn heñar bøndum.
28 Halltu þier til heñar i þiñe giørvallre sæl / z vardveit heñar vegu med allre þiñe magt.
29 Spurdu þig fyrer og leita heñar/z hun* mun læta sig þeckia af þier. Og nær þu hefr feinged hana/ þa yfergief hana ecke. * c. 4. 12/ 13.
30 Þvi þu munt ad sijdustu fiña heñar hvijld/z hun mun snuast þier til glede.
31 Og heñar stockur mun verda þier ein sterk verndan/z heñar klafar ad einum ægtætū klædnade.
32 Þvi þar er gylleneskart a heñe / og heñar bønd eru sem fiol-blaar dregell.
33 Þu skallt fæta hana i eirn vegleguñ klædnad/ z hun mun setia eina fagra kronu uppa þig.
34 Vilier þu mitt barn/þa verdur þu lærdur / og gange þier þad til hiarta/ þa muntu verda hyggeñ.
35 Vilier þu giarnañ heyra / þa fær þu hana/z vilier þu hneigia þitt eyra/ þa verdur þu vitur.
36 Statt þu hvar þeir gømlu eru marg er/og sie þar eirn vijs/þa æhæng hønum fastlega.
37 Haf vilia til ad heyra alla gudlega rædu / z læt ecke hygged tal sneida hiaa þier.
38 Sieer þu eirn forstanduguñ mañ/ þa hrada þier ærla til hūs/z læt þiñ foot maa hūs dyra-prøskulld.
39 Yfervega Guds bijfalningar/z minnstu alltijd hūs boda.
40 Hañ mun stadfesta þitt hiarta/og gyrnd þiñar speke mun giefast þier.

VII. Capitule.

Almeñeleger Lærdoomar / sierdeyles i Husstioornéñe.

Giør ecke illt / og illt mun ecke høndla þig.
2 Halltu þier fra rænglætenu/ so mun syndeñ vijkia fra þier.
3 Miñ son / * saa ecke rænglætesens ploogfør/so muntu vissulega ecke uppskiera sioofallt af þeim. * Ordsk. 22/8. Jer. 4/ 3.
4 Leita ecke epter hææ embætte af einum herra / og ecke epter tignarstool af einum konunge.
5 Læt þier ecke þikia ad þu sierl riettlætur fyrer einū herra/ei helldur ad þu sierl vijs fyrer einum konunge.
6 Leitast ecke epter ad * verda doomare / z þu munder ecke megna ad burtkaka rængar høndlaner: * Luc. 12/14.
7 So þu ecke nockru siñe skuler ottast fyrer eins megtugs ælite / z setia ææsteiting a þiñ slietta veg.
8 Syndga ecke moote eins stadar margfiølda/z gief þig ecke sialfañ ofañ til eins skara /
9 Sambind ecke eina synd tvisvarsiñum / þvi þu munt ecke jafnvel i eirnre verda ostraffadur.
10 Seig ecke : hañ mun lijta til miña foorna margfiølda/ og nær eg offra til þess hædsta Guds / mun hañ medtaka þ.
11 Verktu * ecke efasamur i þiñe bæn/ og forsooma ecke ad giefa ølmusu. * Jak. 1/ 6.
12 Spotta ecke * eina mañeskiu/ sem er hrigg/ þvi þar er ** sa/ sem nidurþricker z upphefur aptur. * c. 4/ 3. ** Luc. 1/ 52.
13 Uppdikta ecke lijge i moote þijnū brodur/ z gior ei helldur þijnū vin þvilijkt/
14 Liug ecke giarnañ nockra lijge / þvi ad hallda æfram þar i/er ecke til gagns
15 Verktu ecke mælugur / hvar ed eru marger gamler/ og* ytreka ecke i añad siñ þijna rædu upp aptur i þiñe bæn. * Matth. 6/ 7.
16 Hata ecke ervide / sem þarf omaks vid/ edur Jardareñar yrking / sem er *
skepud

ſkøpud af þm̄ Hædſta. * 1. Moſ. 3/17.
17 Reikna þig ecke ſialfañ a medal
ſyndarañа margfiølda/ lijtelacka miøg
þijna ſal.
18 Minſtu/ ad reideñ dvelur ecke/ ad *
eins ogudlegs ſtraff er elldur z ormar.
* Eſ. 66/24.
19 Skipt ecke um̄ eirn vin fyrer nock-
ud / ſm̄ ecke liggur ſierdeiles magt a /
z ei um̄ eirn riettſiñadañ broodur fyrer
Gull af Ophir.
20 Lijttu ecke villt til fra eirnre vijſre
z goodre kvīnu / þvi heñar gunſt er *
fram̄ yfer gulled. * Ordek. 31/10.
21 * Far ecke illa med eirn huſſ-þien-
ara/ ſm̄ ervidar trulega / edur med eirn
daglaunara/ ſm̄ ſetur ſijna ſal ut.
* C. 33. 33/34.
22 Þijn ſal ſkal elſka eirn forſtandig-
añ huſſ-þienara / ſkil hñ ecke þar vid/
ef hñ kañ verda frij.
23 Hafer þu kvikfienad/þa lijt til ha-
ñs/z ef hñ er þier nytſamlegur/þa lat
hñ vera hia þier.
24 Eiger þu børn / þa aga þau / og
beig þra hals allt fra ungdoome.
25 Eiger þu dætur/ þa haf gat a þra
lijkama / z lat þijna aſioonu ecke vera
lyſtuga vid þær.
26 Gief þijna doottur/ſo muntu hafa
giort eitt ſtoort verk/ og gief einū for-
ſtandigum mañe hana.
27 Eiger þu eina huſtru epter þijnu
giede/ þa utſkufa heñe ecke / z gief þig
ecke ſialfañ eirnre haturs fullre.
28 * Heidra þiñ fødur af giørvøllu
hiarta/z gleym ecke moodurenar harm-
kvælum. * C. 3/7.
29 Minſtu ad þijn er ablad af þm̄/ og
hvad kanku giefa þeim aptur / ſem
þau hafa giort vid þig?
30 Ottaſtu Drotteñ af þiñe giørvallre
ſal / og haf hñs preſta hæverduglega
i heidre.
31 Elſka hñ af øllum krapte/ſem þig
hefur giort / z yfergief ecke hñs hei-
laga þioona.
32 Ottaſtu Drotteñ / og heidra eirn
preſt / z gief hønū þañ hluta / ſo ſem
* þier er befalad/þañ fyrſta grooda/ z
ſkulld-offur og boogſens gafu / z helge
giørdareñar offur / ia heilagra fyrſta
grooda. * 3. Moſ. 2/3. 5. Moſ. 12/19.
33 Og * riett einum fatækū þijna hø-
nd/ ad þijn bleſſan ſkule verda fullkom-
eñ. * C. 14/17.
34 Gafañ hefur gunſt fyrer hverium̄ /
ſem lifer / og þu ſkallt ecke lata af *
ad giøra vel vid eirn ſm̄ daudur er/
* 2. Sam. 2/5.
35 * Halltu þig ecke fra þeim / ſem
grata/ og ſyrg med þeim ſyrgendu.
* Rom. 12/15.
36 Tef ecke * ad vitia eins ſiuks/ þvi
fyrer þvilijka hlute muntu elſkaſt.
* Matth. 25/36.
37 J øllum þijnū athøfnū * miñſtu
þiña ſijduſtu hluta/ og þu munt ecke
ſyndga æfenlega. * 5. Moſ. 32/19.

VIII. Capitule.

Amiñing til Fridar og Einingar.

Hratta ecke vid eirn megtugañ
mañ / ad þu ſkuler þo ecke fa-
lla i hñs hendur.
2 Þratta ecke vid eirn rijk-
añ mañ ſo ad hañ ſkule ecke vega meir
eñ þu.
3 Þvi gulled hefur fordiarfad marga/
og fraſnued konungaña hiørtum.
4 Kijfa ecke vid eirn ordhak / og legg
ecke vid ad hñs ellde.
5 Gamna þier ecke vid eirn olærdañ/
ad þijner fedur ſkule ecke vanheidraſt.
6 Spotta ecke * eina mañeſkiu / ſem
ſnijr ſier fra ſyndeñe/ miñſtu/ ad vier
erum aller laſtverder.
* 2. Cor. 2/6. etc. Gal. 6/1.
7 Vanvird ecke eina mañeſkiu i ſiñe
elle/ þvi eirneñ af oſſ verda gamler.
8 Gled * þig ecke yfer einum/ ſm̄ deir/
miñſtu/ ad vier aller faū enda.
* Job. 31/29. etc. Ordsk. 24/17. Mich. 7/8.
9 Forſma ecke * hiña vijſu rædur/ z æf
þig i þra ordskvidum/ * C. 6/36.
10 Þvi þu kant læra mentan af þeim/
og heidurlega ad þiena ſtorū herrum.
11 Fardu ecke villt fra hiña gømlu
rædu/

rædu / þvi þeir hafa og lært af þeirra
fedrum/
12 Þvi þu kant læra forstand af þm/
z ad giefa svar/nær þess giørest þorf.
13 Uppkveikku ecke eins syndara glæd-
ur / ad þu skuler ecke uppbreña i hañs
bál-ellde.
14 Sta tu ecke upp fyrer eins lastara
augsyn/ad hñ skule ecke setia sig so sm
ut/ ad sitia um þiñ muñ.
15 Læna ecke þeim mañe/sem er volld-
ugre eñ þu/z ef þu lænar honum nock
ud/ * þa mæ þad vera/ sm þad være
tapad. * c. 29/ 4. etc.
16 Vertu * ecke borgunarmadur fram
yfer þyna formegan/eñ gænger þu i bor
gun fyrer nockurn/ þa þeinktu/ sem þu
ætter ad betala. * Ordsk. 6/1. c. 11/15.
17 Gack ecke i riett vid eirn doomara/
þvi þr munu dæma hñ epter hñs tign.
18 Gæcktu * ecke a veige med einu v-
syfnum/ ad hñ skule ecke verda þung-
ur i moote þier: * 1. Mos. 4/ 8.
19 Þvi hñ vill giøra epter synum vil-
ia / Og þu mætt farast med af hañs
dæruskap.
20 Kyfa ecke vid * þañ/sm reidegiarn
er/og gack ecke med hønu uti eydemørk-
ena/ * Ordsk. 22/ 24.
21 Þvi blood er fyrer hñs augu / sem
eckert/ þar sm eingeñ hiælp er/kiñe hañ
þig ad velle ad leggia.
22 Rædslaga ecke vid eirn dæra / þvi
hñ kañ ecke ad standa fyrer orde.
23 Giør eckert fyrer einum framande /
sm þu villt hafa leynt / þvi þu veitst
ecke / hvad hñ vill fæda af sier.
24 Openbera ecke þitt hiarta fyrer
hvøriu mañe/ z læt hañ ecke bera þier
falskañ betaling aptur.

IX. Capitule.

Madur skal breita skynsamlega vid
Kvinur/og vakta sig fyrer Hoordom etc

Verlu * ecke ofvandlætur vid þy-
na kiæru hustru/z kiendu heñe
ecke eirn vondañ lærdoom i
giegn þier sialfum.
* 4. Mos. 5/ 14.
2 Gief ecke eirnre kvinu þyna sæl/ ad
hun verde þiñ herra.
3 Gack ecke i moote eirnre hoorkonu /
ad þu skuler ecke falla i heñar snørur.
4 Snu * þier ecke til eirnrar kvedindes
konu/ad þu ecke skuler fængast med þvi
er hun hefur um hønd. * Ordsk. 5. 3. 20
5 Horfdu * ecke epter eirnre stulku/ad
þu skuler ecke steita þig a af gyrnd til
heñar. * 1. Mos. 34. 1/2. Job. 31/1.
Matth. 5/ 28.
6 Gief ecke skiækiunum þyna sæl / so
muntu ecke missa þiñ arf.
7 Skyma ecke um kring a stadarens
gotum/z far ecke villt i hñs eyde krmu.
8 Snu þynu auga fra eirne frydre kvi-
nu/z horfdu ecke a framande frydleika:
9 Þvi * marger eru villter af kveñaña
frydleika / og kiærleikureñ upptendrast
þar af/s meirn elldur. * 2. Sam. 12/1.
Judith 12/ 18.
10 Sittu olldunges ecke hiæ eins añ-
ars mañs hustru / og legg þig ecke med
heñe i fadmlag/
11 Rutadu ecke med heñe i vynenu / ad
þitt hiarta skule ecke hneigiast til heñ-
ar/ og þu skuler med þynu anda falla i
fordiørfun.
12 Yfergief ecke eirn gamlañ vin/ þvi
einu nyum er ecke ad jafna vid hañ.
13 Eirn nyr vinur/nytt vyn / Verde þ
gamallt/so dreck þad med lysteseme.
14 Læt eins * syndara virdingu ecke
hrella þig/ þvi þu veitst ecke hvada enda
þad mune fæ um hañ. * Esth. 5. 11/12
15 Læt þad ecke þocknast þier / sem
þocknast ogudlegu/minstu/ ad þr munu
ecke halldast riettlæter / allt til þess þr
fara nidur i helvyte.
16 Halltu þig længt fra þm/sm hafa
magt til ad slæ i hel / so þarftu ecke ad
vera hræddur fyrer daudans otta.
17 Og ef þu kiemur til hñs/so forgryp
þig ecke / so ad hñ skule ecke taka lyfed
af þier/
18 Þu skallt vita/ad þu geingur a med
al snaraña / og reikar ofañ a hæum
tindum i stødunum.

19 Lær ad þeckia þijna nágranna / so
miked sem þier mógulegt er / z rádfær
þig vid skynsamt foolk/
20 Og haf þijna ræðu vid forstand-
uga / og allt þitt tal skal vera um þess
Nædsta lógmaal.
21 Lát riettláta men vera til giesta
med þier / lát þijna lysting vera i Gu-
ds otta.
22 Verked skal prijsast fyrer hagleiks-
mañaña hønd / z eirn vitur stioornare
yfer foolkenu fyrer hñs ræðu.
23 Eirn mælugur madur er hrædeleg-
ur i sijnu stad/z hñ sem flijter sier i siñe
rædu/ mun hatadur verda.

X. Capitule.

Um Yfervallded / og ad forðast Drambseme.

Eirn vijs doomare mun kieña sij-
nu foolke / og eins forstandugs
stiornan mun verda skickanleg.
2 So sm * doomareñ er fyrer
sijnu foolke/so eru z hñs embættesmeñ.
Og so sem stioornareñ er i einu stad/ so
eru aller innbyggiararner þar i.
* 1. Kong. 12/ 14
3 Eirn olærdur kónungur * fordiarfar
sitt foolk / eñ eirn stadur kañ sekeñ
ad verda fyrer hiña voldugu forstand.
* 2. Kong. 21/ 9. etc.
4 Magteñ i landenu stendur i Drott-
ens hende/ z hñ uppvekur eirn/ sem er
gagnlegr/ þar yfer/ i hentugañ tijma.
5 Eins mañs velferd stendur i Drott-
ens hende / og hñ mun tilleggia eirnre
skriftlærdre persoonu siñ heidur.
6 * Gior þig ecke leidañ vid þiñ
naunga fyrer ranglætesens saker /
z gior eckert med forsmaan i þijnu at-
hófnum. * 3. Mos. 19. 17/ 18.
7 * Drambsemeñ er hatursleg þ Drott
ne z mónnunum / og af bædum (nefnel.
reide z drambseme) gioreft orietttur.
*1. Pet. 5/ 5. Jak. 4/ 6. etc.
8 Eitt rijke * fer burt fra eirne þiood/
til eirnrar añarar / ** vegna rang-
lætes z forsmaanar og svikafulls pæn-
ings. * Dan. 4/25. ** Spek. 5/25.

9 Hvar fyrer drambar sig * Jord og
aska? þvi eckert er ranglatara eñ eirn
ágiarn. * 1. Mos. 18/ 27.
10 Þvi hñ giører sijna eigeñ saal fala/
þvi þær hafa burtkastad hñs innybiñ /
medañ hñ eñ lifer.
11 Eirn lækner skilur eirn vid eirn læng
varande siukdoom / Og i dag eirn kon-
ungur/ z a morgun kañ hñ ad deya.
12 Þvi nær eiñ madur er burt daudur/
þa erfer hñ orma z dijr og * madka.
* Job. 17/ 14.
13 Upphaf til drambseme er / ad eirn
madur fellur fra Drottne/ z hñs hiar-
ta vijkur fra hm/sm hefur giort hañ.
14 So ad drambsemeñ * er upphaf til
syndareñar/z sa sem fær hana mun ut
ausa vidurstigdeñe sem einu steipe-
regne. * 1. Mos. 3/ 5.
15 Þar fyrer hefur Drotteñ undar-
lega læted koma olucku/og loksens koll-
kastad þeim
16 Drotteñ * hefur nidurbroted yfer-
valldaña throna/z sett hogværa i þra
stad. * Luc. 1. 51/ 52.
17 Drotteñ hefur upprift dramblatra
heidingia rootu / z plantad hogværa i
þeirra stad.
18 Drotteñ hefur umsnued heiding-
iaña lande/ z fordiarfad þa i gruñ.
19 Hañ liet visna nockra af þeim / og
eydelagde þa/ og afmaade þeirra miñ-
ing af Jordune.
20 Drambsemeñ er ecke skøpud fyrer
foolked/ og ei bræd reide fyrer þa/ sem
fædast af kviñum.
21 Hvilijkt er eitt veglegt sæde ? eirn-
rar mañeskiu sæde. Hvilijkt er eitt veg-
legt sæde ? þeir sm ottast Drotteñ.
22 Hvilijkt er eitt vanvirduglegt sæde?
eirnrar mañeskiu sæde / Hvilijkt er eitt
vanvirduglegt sæde ? þeir sm yfertroda
bodorded.
23 Mot a medal siña brædra verdur
eirn stioornare hafdur i heidre / z þr sm
ottast Drotteñ/ eru fyrer hñs augum.
24 Adur eñ madur fær ofervallds ma-
gt / skal þar vera Drottens otte/ Eñ

til ad missa yfervallds magt / hiælpar
hardud z hofmoodur.
25 Sie nockur rijkur/ edur veglegur/ ed-
ur fatækur/ so * er þo þeirra hroosan
Drottens otte. * Jer 9. 23/ 24.
26 Þad er * ecke riett ad forsma eirn
fatækañ/ sm̃ er skynsamur/ z þad sæm-
er ecke ad heidra eirn syndugañ mañ.
* Jak. 2. 5/ 6.
27 Eirn stoor herra z doomare/ z megt
ugur madur skal heidrast/ og þar * er
eingeñ af þessum stærre/ eñ sa er ottast
Drotteñ. * c. 25/ 11.
28 Frials børn skulu þioona einũ vit-
ugũ sveine/ z eirn forstandigur madur
skal ecke mogla/ nær hñ straffast.
29 Halltu þig ecke ofvitrañ ad giøra
þitt verk / og stærdu þig ecke a þiñar
angistar tijma.
30 Betre er sa / sm̃ erfidar / og hefur
yferfliootanlegt af øllũ hlutũ / eñ sa /
sm̃ spatzerar og þikest/ z vantar braud.
31 Mitt barn / heidra þijna sal med
hooglæte/ og gief þm̃ heidur/ sem hñs
er verdur.
32 Hvør vill hallda þañ rietttlatañ /
sm̃ syndgar i moote siñe sal ? og hvør
mun virda hñ / sm̃ vanvirder sitt lijf ?
33 Eirn fatækur heidrast fyrer hñs
vitsku skulld/ z eirn rijkur heidrast fyr-
er sijns rijkdooms skulld.
34 Þar heidrast eirn i fatækdoom / og
hvad miklu framar munde þad skie i
rijkdoome? og þar vanheidrast eirn i rijk
doome / og hvad miklu framar munde
þad skie i fatækdoome ?

XI. Capitule.

Hvorneñ Tijmanleg Næring skule utvegast og brukast.

Neñ * audvirdelega speke upp-
hefur hñs høfud/ og mun set-
ia hñ a medal stoor-herra.
* 1. Mos. 41/ 40. Ps. 78/ 70.
Ps. 113 7/ 8. Dan. 2/ 48.
2 Þu skallt ecke hroosa einum mañe
fyrer hñs frijdleiks skulld/ z vertu ecke
andstiggelegur vid nockurn fyrer hañs
lijtelfiørlegs alits saker:
3 Þvi ein bijfluga er lijtel a medal fugl-
aña / z heñar avoxtur er þad sierleg-
asta a medal þra sætu hluta.
4 Vertu * ecke stolltur af þijnũ klæd-
um / z upphef þig ecke a herdurs deig-
enum/ * P. G. 12/ 21.
5 Þvi Drottens verk eru undarleg/ og
hñs verk eru huleñ a medal mañaña.
6 Marger tijrañar mattu sitia a gol-
fe/ eñ sa / sem madur ecke hugade til /
bar koronu.
7 Marger megtuger eru ordner miøg
vanheidrader/ z vegleger eru framseld-
er i añara hendur.
8 Lasta aungañ fyrr eñ þu hefur spu-
rt þig um̃/ skynia fyrst / z straffa svo.
9 Svara ecke til/ fyrr eñ þu hefur hey-
rt / og slettu ecke nockru iñ midt i añ-
ara rædu.
10 Þrætta ecke um̃ eitt malefne/ sem
þig vardar ecke um̃ / og sit ecke med i
syndaraña doome.
11 Mitt barn / hafdu ecke ad ydia i
marg lags hondlan / þvi ef þu tekur
þier miked fyrer/ þa muntu ecke verda
saklaus.
12 Og þott þu jafnvel filger fast þar
ad/ so hondlar þu þad þo ecke/ z þott
þu jafnvel flijer / kantu samt ecke und-
añkomast.
13 Þar er sa/ * sm̃ mæder sig z ervid-
ar/ og leggur kapp a / og hañ vantar
þvi meira. * Pred. 9/ 11.
14 Þar er eirn latur / og sem hefur
hiælpar þørf/ sm̃ vantar hreiste / z er
yferfliootanlega i fatækt/
15 Og Drottens auga leit a hañ til
goods/ z uppreiste hñ af siñe eymd/
16 Og upphafde hñs høfud af for-
diørfuneñe/ z marger forundrudu sig a
hønũ/ sem sau þar uppa.
17 Gott z illt/ lijf og daude/ fatækt og
rijkdoomur * eru fra Drottne.
* Job. 1/ 21.
18 Vijsdoomur og speke z løgmalsens
þecking kiemur fra Drottne/
19 Elskuseme z vegur til goodra verka
eru fra hønum.
20 Villa og myrkur eru skøpud med
syndur-

syndurunū/ eñ illſkañ verdur gømul med
þm/ sm giøra sig gladværa af illu.
21 Guds gæfa blyfur stødug fyrer þa
gudhræddu/ z hūs good velþocknan mun
luckast æfenlega.
22 Þar er sa/ sm̄ verdur rykur af mik-
ellre um̄ſtoon z ſiñe nyſku/ z þſſe er hūs
verdkaups hlutdeild/
23 Nær hañ seiger : * eg hefe funded
roo / z nu vil eg eta af mynu gotze æn
aflæts: * Luc. 12/ 19. Ps. 62/ 11. etc.
24 Og hañ veit ecke/ hvada tyme þar
mune ganga yfer hañ/ z hū mun læta
þad ødrum epter sig/ og deya.
25 Stattu stødugur i þynum satt-
mæla/ og æf þig þar i/ og verd gamall i
þynu verke.
26 Undra þig ecke a eins syndara verk-
um/ * trudu Drottne / z blyf vid þitt
ervide: * c. 2/ 6. Ps. 37/ 3. etc.
27 Þvi þad er hægt fyrer Drottens aug
um/ ad giøra strax eirn fatækañ rykañ.
28 Drottens blessan er i þess gudhræ-
dda verdkaupe / so ad hañ lætur hañs
blessan bloomgast iñañ stutts tyma.
29 Seig ecke: hvad gagnar þad mier?
z hvad gott mun eg hafa hier epter?
30 Seig ecke: * eg hefe noog/ og þad
eg hefe/ er miked/ z hvi skyllde mier lyda
illa hier epter/ medañ eg life? * c. 5/ 1.
31 Nær þad geingur einū vel/ þa gleym
er hū þvi vonda / og nær þad geingur
einū illa / þa þeinker madur ecke til
þess gooda.
32 Þvi þad er hægt fyrer * Drottñ/
ad betala einū a hūs dauda deige/ so sm̄
hū þad hefur forþienad. * c. 17/ 23.
Rom. 2/ 6. etc.
33 Eirn vondur tyme giører/ ad madur
gleymer sælgiæte/ og i eirnrar mañeskiu
endalikt/ munu heñar verk opinberast.
34 Pryſa aungvañ farsælañ/ fyrr eñ
hūs endalikt kiemur.
35 Og eirn madur mun þeckiast af
hūs børnum.
36 Leid ecke hvørn mañ iñ i þitt hus/
þvi þar eru mørg svik hia einum
svikara.
37 Sem ein riupa / er tæler i eirnre
kørf / so er eins dramblæts hiarta / og
sem sa/ er tekur vara a / lytur hū epte-
er falle.
38 Þvi i þvi ad hū um̄snyr þvi gooda
til ills/ giører hū svikræde/ ja i þvi sm̄
byriar ad halldast þ hid hellsta/ legg-
ur hū þier lyte til.
39 Af einum litlū elldneista verdur
ein stoor hruga glooda/ og ein syndug
mañeskia situr um̄ blood.
40 Tak þier vara fyrer einū vodæda
mañe/ þvi hū hefur illt i siñe ad giøra/
so ad hū skule ecke giøra þier eina ei-
lyfa skøm̄.
41 Tak eirn framande til hyſingar/ z
hañ mun kollvarpa þier med orooa / z
skilia þig vid þitt eiged.

XII. Capitule.

Madur skal giora Gudhræddū gott /
eñ taka sier Vara fyrer Hræsnurum.

Vilier þu giora gott / þa vit
hvøriū þu giører þad/ so fær
þu þock fyrer þitt hid gooda.
2 Gior einum gudhræddum
gott/ so muntu fiña endurgialld/ z ef þ
kiemur ecke fra honū/ so kiemur þad
fra þeim Hædsta.
3 Sa hefur ecke gott / sm̄ helldur vid
þad vonda/ z ecke giefur ølmusu.
4 Gief * þeim gudhrædda/ z hialpa
ecke syndaranum. * 2. Cor. 8/ 14.
5 Giør þeim aumu til gooda / z gief
ecke einū ogudlegum.
6 Iñehalldtu þynu braude / og gief
honum ecke / ad hañ skule ecke þar af
verda þier megtugur:
7 Þvi þu munt fiña tvøfallt illt/ fyr-
er allt gott/ sem þu giører honum/
8 Þvi sa Hædste * hatar syndara/ og
hū mun maklega straffa þa ogudlegu.
* Ps. 5/ 6.
9 So hañ geimer þa til þeirra straffs
krøptugs dags.
10 Gief þeim gooda / og hialpa ecke
syndaranum.
11 Nær þad geingur nockrum vel/ þa
kañ eirn vinur ecke þeckiast. Og nær

þad geingur illa til/ þa kan̄ eirn fiand-
madur ecke ad dyliast.
12. Nær þad geingur einu man̄e vel/ þa
sorger han̄s fiandmadur þar af. Og
nær þad geingur hønum illa/ þa þorer
og hn̄s vinur ad skilia vid han̄.
13 Trudu þijnum fiandman̄e alldrei/
þvi so sem kopareñ ridgar/ so er han̄s
vondska.
14 Og þott hn̄ jafnvel hneige z bugke
sig/ so halltu þin̄e sal stødugre/ z vara
þig fyrer hønum.
15 Og þu skallt vera høn̄u / s̄m sa / er
fæger eirn speigel/ og merkia/ ad hn̄ er
ecke alltijd gromtekeñ.
16 Lat han̄ ecke standa hia þier / ad
han̄ skule ecke kollkasta þier/ z standa i
þijnum stad.
17 Set hn̄ ecke hia þin̄e hægre hen-
de/ ad hn̄ skule ecke einhvørn tijma leita
epter ad taka þin̄ stool/
18 Og þu munt lokssens san̄a mijnar
rædur/ z stirkiast med mijnu ordum.
19 Bind ecke eina ſ[illegible] teis vaſ siñum/
þvi þu kant ecke jafnvel fyier eina ad
halldast saklaus.
20 Hvor aumkast yfer þan̄ / er biteñ
verdur af einum høggorme/ s̄m hn̄ sær-
er: edur yfer nockurn af þm̄ / s̄m geing
ur til hin̄a villtu dijra:
21 So aumkast z eingeñ yfer þan̄/ sem
geingur til eins syndugs man̄s z sam-
blandar sig vid hn̄s synder:
22 Han̄ verdur hia þier eirn tijma/ og
ef þu vijkur þar fra / þa blijfur han̄
ecke stødugur.
23 Og eirn fiandmadur mun ad søsu
tala sætt med sijnum vørū / eñ i han̄s
hiarta mun han̄ rædslaga ad kollkasta
þier i eina grøf. * Jer. 41/ 6.
24 Han̄ mun * grata med sijnū augū/
og fin̄e hn̄ tækefære/ þa mun han̄ ecke
fillast af bloode. * Dom. 14/ 16.
25 Ef olucka mæter þier/ þa muntu
fin̄a hn̄ þar fyrer þier / og so s̄m han̄
villde hialpa/ mun han̄ grafa under
þin̄ hæl.
26 Han̄ mun * hrista sitt høfud / og
klappa med sijnū høndū/ z sladra mik-
ed/ og umbreita sin̄e asijnd. * c. 13/ 9.

XIII. Capitule.

Man̄eskiun̄ar Olijkt Tilstand i Heimenum.

Hvør sem * tekur a bikenu/ mun
saurgast þar af/ og hvør sem
fæst vid eirn drambsaman̄/
mun verda hønum lijkur.
* 5. Mos. 7/ 2.
2 Taktu ecke upp birde/ s̄m þier er of-
þung/ og fæstu ecke vid eirn megtugre
z rijkare eñ þu.
3 Hvad skal eirn leir-pottur eiga sam
an̄ vid eirn kopar-pott ? han̄ mun
stæst vid / og hiñ mun sundurbrotne.
4 Eirn rijkur giorde oriett / z hn̄ * olm-
adest eirneñ þar ad auk/ Eirn sakælakur
leid oriett / z han̄ hlaut eirneñ ad lata
undan̄ þar a ofan̄. * Ps. 33/ 9.
5 Kun̄er þu ad vera hønū nytur / þa
nijter hn̄ þig/ eñ getr þu ecke meir/ þa
mun hn̄ yfergiefa þig.
6 Hafer þu nockud/ þa mun han̄ eida
med þier/ og tæma þig/ z hn̄ mun ecke
erfida.
7 Hafe hn̄ þijn þorf/ þa mun hn̄ svijk
ia þig/ og hlæia ad þier / z giøra þier
von. Han̄ mun tala vel vid þig / og
segia: hvørs hefur þu þorf? og han̄
mun smæna þig med sin̄e fædu.
8 Þar til han̄ fær tæmt þig tvisvar
eda þrisvar sin̄um / og ad sijdustu mun
han̄ spotta þig.
9 Þar epter mun han̄ sia þig / z yfer
giefa þig/ og * hrista sitt høfud epter
þier. * c. 12/ 26.
10 Vara þig/ ad þu verder ecke svikeñ/
11 Og ecke verde þier nidrad i þin̄e glede
12 Nær eirn megtugur kallar þig til
sijn/ þa vertu þar fra/ so mun hn̄ þess
framar kalla þig til sijn.
13 Þreing þier ecke in̄/ ad þu skuler ecke
utskufast/ z stattu ecke oflangt fra/ ad
þier skule ecke gleimt verda.
14 Kreppstu ecke vid ad tala miked vid
hn̄/ z trudu ecke hn̄s mørgu ordū. Þvi
med miklu mælstrafe mun hn̄ reina þig/

z sem hn hlær ad pier/mun hn ulocka
pad/sm var duled i pier.
15 Sa sm ecke vardveiter syn ord / er
om skunsamur / og han mun ecke spara
pig med plægu z bondum.
16 Vakta pig/z vara pig vel/ pvi pu
geingur med pitt fall.
17 Neyrer pu petta / so vaknadu upp
i pynum svefne.
18 Elskadu Drottenn so leinge sem pu
lifer/z akalla hn pier til hialpræde s.
19 Nvort dyr * elskar sin lyka: so skal
z hvor maneskia sin naunga. * c. 27/9
20 Allt holld safnast epter sine teg-
und/z eirn madur skal ahanga fastlega
synum lyka.
21 Nvad skal eirn ulfur eiga saman vid
eitt lamb: so er eirn syndare i moote ein
um gudhræddum.
22 Nvada frid hefur hyæna vid eirn
hund/z hvada frid hefur eirn rykur vid
eirn fatækan?
23 Eins sem villu-asnar i eydemorku
eru leonana braud/ so eru peir fatæku
hinna ryku fæda.
24 Audmyktenn er einu drambsomum
ein vidurstigd/so er eirn fatækur peim
ryka ein vidurstigd.
25 Nær eirn rykan reikar/ pa stidst hn
stodugt af synum vinum/ en nær eirn
aumur fellur/ pa verdur honu afram
hrunded af hns vinum.
26 Nær eirn rykur er fallenn / pa eru
par marger/ sm hialpa honu a fætur/
hafe hn mistalad sig/so giefa pr hon-
um samt riett par med.
27 Eirn lytelmagne fellur/og pr hall-
mæla honu par med / han talade skyn-
samlega/z honu gafst ecke rum par til.
28 Eirn * rykur talade/ og pr pogdu
aller / z peir upphoofu hns rædu til
skyana. * Ps. 73/ 9.
29 Eirn fatækur talade / og pr sog-
du: * hvor er pesse / z ef hn rekur sig
a / munu peir kollkasta honu par ad
auk. * Ps. 4/ 7.
30 Rykdoomurenn er goodur / hvar par
er ecke synd hia / z fatækdoomurenn er
vondur i eins ogudlegs munne.
31 Eins manns hiarta umbreiter hns a-
sionu/hvort helldur pad er til gods eda
til ills / z eitt hiarta sm blomgast med
gladværd / giorer p ad eirn lytur vel ut.
32 Eitt lystugt andlit er footspor til
hiartans i medlætenu/en punger pa nk
at giora/ad madur finnur epterlykingar.

XIV. Capitule.

Tymanlegt Gots skal brukast med
Vitsku.

Nader eirn farsæll madur / sem
ecke mistalade med synu munne/
z ecke hefur styng i syndarenn-
ar sorg.
2 Sa er sæll/ sm * ecke fordæmest af
synu hiarta/ z sa sm er ecke fallenn fra
sine von/sem hn skyllde hafa til Drott-
ens. * Job. 27/ 6.
3 Einu * nyskum manne soomer ecke
rykdoomur vel/z hvad skulu eirnre nysk-
re maneskiu peningar? * c. 31/ 28.
4 Nvor sm safnar fra sine salu / *
han safnar til annara / og adrer munu
kræsa sig med hns gotze. * Ps. 49/11.
5 Sa sm er sier sialfur illur/ hvorium
munde hn verda godur? z han mun vyst
ecke verda gladur af synu peningum.
6 Par er eingenn * verre/ en sa/ sem er
nyskur vid sig sialfann/ og pad er hans
illsku endurgialld. * Ordsk. 11/ 17.
7 Og giore hn gott/pa gorer hn pad
ecke med vilia/ z ad sydustu lætur han
syna illsku sia.
8 Sa er vondur/ sem hefur eitt nyskt
auga / sm burtsnyr synu auglite z for-
acktar salernar.
9 Eins agiarns auga * fillest ecke med
syna hlutdeild/z eitt vont ranglæte upp
purkar eina sal. * Ordsk. 27/ 20.
10 Eitt vondt auga er * spart a brau-
de/z lætur vanta a synu borde.
* Ordsk. 23. 6/ 7.
11 Mitt barn/ giordu pier sialfum til
gooda/so sm pu hefur til/ og fær offur
til Drottens/sm pad er verdugt.
12 Minstu / ad dauden dvelur ecke / og
helvytes sattmale er pier ecke vyst.

13 Giør þyñu vin til gooda / ædur eñ
þu deyr / ⁊ utriett þyna hønd * epter
þiñe formegan/ og gief honum.
*C. 35/ 9. Tob. 4/ 9.
14 Forsooma þig ecke fra einū goodum
deige / og læt eirnrar goodtar gyrndar
hlutdeild ecke sleppa hiaa þier.
15 Hyggur þu ecke ad læta epter einum
ødrū þitt erfide / og þitt omak/ til ad
skipta med hlutfalle?
16 Gief og þigg / ⁊ helga þyna sæl /
þvi þar er ecke fædu ad leita i helvyte.
17 Allt * holld verdur gamallt sm̄ eitt
fat/ þvi þad er sa gamle sattmæle: þu
skallt vissulega deya. * Es. 40/ 6.
Ps. 102/ 12.
18 Sem * græn blød a einu þickvøxnu
trie/ þesse falla nidur/ øñur vaxa upp:
so er þad um̄ þañ / hvørs ablad er af
hollde ⁊ bloode/ eirn deyr/ eñ añar fæd-
est. * 1. Pet. 1/ 24. etc.
19 Allt * verk sem rotnar/ forgeingur/
⁊ hñ sem giørde þad/ mun fordiarfast
med þvi. * 1. Joh. 2/ 17.
20 Þad er eirn sæll madur/ sem med
speke leggur æstundan a gott / og med
siñe vitsku utleggur heilaga hlute/
21 Hañ sm̄ * yfervegar heñar veg i sy-
nu hiarta/ ⁊ vill huxa um̄ heñar hulda
hlute. * Ordsk. 2. 2/ 3/ 4.
22 Gack ut epter heñe / sem þu vilder
spyrta epter heñe/ og ligg i leyne a heñ-
ar vegum.
23 Hvør sm̄ skignest iñ um̄ heñar vind
augu / ⁊ hlustar til hiaa heñar dyrum/
24 Sem leitar herberges nælægt heñ-
ar huse / ⁊ nidursetur sulu hiaa heñar
veggium/
25 Hañ mun reisa sitt tialld hiaa heñ-
ar hende / ⁊ gista iñe i einu herberge/
hvar ad eru gooder hluter.
26 Hañ mun setia syn børn i heñar
skiool / ⁊ vera under heñar greinum/
27 Hañ mun vardveitast af heñe fyr-
er hitanū / og hafa herberge i heñar
vegsemd.

XV. Capitule.

Gud er Ordsøk til Speke / eñ ecke til
Syndar.

Sa sem ottast Drottẽ/mun giø-
ra þetta / og hvør sem hefur
feinged þecking a løgmalenu/
mun høndla hana.
2 Og hun mun mæta honum sm̄ ein
mooder / og sem ein ung kona mun hun
taka i moote honum.
3 Hun mun * metta hñ med skynsemeñ-
ar braude / ⁊ dryckia hañ med spekeñar
vatne. * Joh. 4/ 14.
4 Hañ mun stidia sig vid hana / og ad
vyssu ecke hallast/ ⁊ hallda sier vid ha-
na / og vissulega ecke til skamar verda.
5 Og hun mun upphefia hñ yfer hñs
nævunga / og opna hañs muñ midt i
søfnudenum.
6 Hañ mun fiña glede ⁊ fagnadar ko-
ronu/og erfa eitt eilyft nafn.
7 Ovitrer meñ munu ecke høndla ha-
na/⁊ synduger meñ ecke siaa hana.
8 Hun er langt fra drambsemeñe / og
lyguer meñ munu vissulega ecke miñast
heñar.
9 Hooled er ecke fallegt i eins syndara
muñe / Þvi þad er ecke utsendt fra
Drottne:
10 Þvi hooled a ad utberast med vys-
doome/⁊ Drotteñ mun giefa þvi luckū.
11 Seig ecke: eg er fareñ þess a mis af
Drottne/ þvi þu skyllder ecke giøra þa
hlute er hñ hatar:
12 Seig ecke: hñ hefur villt mig/ Þvi
hñ hefur eirkes syndugs mañs þørf.
13 Drotteñ hatar alla svyvirding/ og
hun elskast ecke af þim/ sem ottast hañ.
14 Hñ giørde mañeñ af upphafe/⁊ skil-
de hñ epter i siñar rædagiordar hende.
15 Vilier þu/ þa mattu vardveita bod
orded ⁊ truna/ til ad giøra vel þocknan-
16 Hañ hefur sett elld og vatn fyrer
þig/ utriett þyna hønd til hvørs hellst
þu villt.
17 Fyrer * mañeskiuñe er lyfed ⁊ daud-
eñ/ og hvørt hellst heñe þocknast / mun
giefast heñe. * 5. Mos. 30. 15/ 19.
Jer. 21/ 8.
18 Þvi Drottens speke er mikel/ hñ er
sterkur med magt/ og * sier alla hlute.
* C. 23/ 28. Ebr. 4/ 13.

19 Og * hans augu eru yfer þeim/sem
ottast hn/ z hann þecker vel allt þad ein
manneskia giører. * Ps. 34/ 16.
20 Hann * baud aungvm ad vera ogud-
legu / og hefur eingum giefed leife ad
syndga. * Ps. 5/ 5.

XVI. Capitule.

Vondra Barna/ Syndara z ugglaus-
ra Manna vill Gud vitia.

Girnstu ecke mørg ogudleg børn/
z gled þig ecke yfer ogudhrædd
um børnum.
2 Verde þau mørg / þa gled
þig ecke af þeim / nema Drottens otte
sie med þeim.
3 Treystu ecke uppa þeirra lijf/og reid
þu þig ecke uppa þra margfiolda.
4 Þvi eitt er betra enn þusund / og ad
deya barnlaus/enn ad eiga ogudleg børn.
5 Þvi af einum forstandigum kann einn
stadur seten ad verda / enn hinna ogud-
legu ættkvijsl mun verda i eyde/
6 Margt slijkt hefe eg sied med mijnu
augum/ og mijn eyru hafa heyrt sterk-
are hlute enn þessa.
7 Þar mun upptendrast * eirn elldur i
syndaranna samkvæme / og þar er reide
upptendrud a medal vantruads foolks.
* 5. Mos. 16/35.
8 Hann liet sig ecke fridstilla vid þa gøm
lu risa / sem fræviku fyrer þeirra fa-
vitsku stirk.
9 Hann * þyrmde z ecke þm/sem Loth
var framande hiaa / sem hn hafde and-
stigd aa/ fyrer þeirra hofmoods skulld.
* 1. Mos. 19. 9/ 24.
10 Hann myskunade sig ecke yfer þad for
diarfanlega folk /s voru upphrokader i
þra syndu / sem þeir høfdu giort.
11 Og so hefur Drottenn med myskun-
seme z tiptan vardveitt * sex hundrud
þusund footgaungulids / hverium hann
reffsade og myskunade sig yfer / sloo og
læknade i þeirra hiarta hardud.
* 4. Mos. 14/ 29. C. 26/ 65.
12 Og þo ad iafnvel eirn være hard-
hnackadur / mætte þad vera undur/ ef
hn skyllde vera ostraffadur.

13 * Myskunseme z reide er hia hon-
um/hn er mattugur til ad læta sig frid
stilla / z ad uthella reide. * C. 5/ 6.
14 So sem hans myskunseme er mykel /
so er og hns straff/ hn * dæmer hvørn
epter sijnu verkum. * C. 17/ 23.
15 Eirn syndare mun ecke undannkom-
ast med herfang/z eins gudhrædds ept-
erbid mun ecke gaanga til baka.
16 Gief allre myskunseme rum/ * hv-
or mun finna epter sijnu verkum.
* Rom. 2/ 6.
17 Drottenn forherdte Pharao / ad hn
ecke þeckte hn/so ad hns krøptugu verk
skylldu þeckiast af þvi/ sem er under
Himnenum.
18 Hans myskunseme er openber fyrer
øllum skiepnu / og hn hefur skipt sijnu
liose og myrkre med einum demant.
19 Seig ecke: eg * mun diliast fyrer
Drottne/munde eg nockrum i hug ko-
ma af hædenne. * C. 23. 27/ 28.
Ps. 9. 4/ 7.
20 A medal so margs foolks kann mijn
ecke minst verda/ þvi hvad er mijn saal
a medal skiepnanna/ sem ei er mæling a?
21 Sia Himenenn/ z Himensens Him-
en heyrer Gude til/ * afgrunned z Jord-
enn og þeir hluter/sem eru i þeim/munu
bifast / nær hann vitiar þeirra.
* 2. Pet. 3. 7/ 10.
22 Bæde fiollenn z Jardar einnar grund-
veller munu skialfa z titra/nær Drott
enn lijtur til þeirra.
23 Og til þra kann eitt hiarta ecke ad
huxa verduglega / og hvør kann ad yfer
vega hns vegu?
24 Og þr eru sem eirn stormur/ hvørn
ein manneskia ecke kann ad sia / og þau
flestu af hns verkum eru i leine.
25 Hvør kann ad kunngiora / edur hvør
kann ad þola hans riettlætes verk? þvi
sattmaalenn er laangt i burtu / og epter
øllum hlutu mun verda spurt i daud-
anum.
26 Hvør sem er lijtelmooklegur i hiar-
ta/ kann ad yfervega þessa hlute/ Og
eirn fævijs madur/ z sem * fer villt/ mun
yfervega daarlega hlute. * Ps. 10/ 4.

27 Mitt barn/ heyr mig/ z lær vitsku
og gief gaum med þinu hiarta ad mijn-
um ordum.
28 Eg openbera lærdoom med vigt/og
kūngiøre vitskuna kostgiæfelega.
29 J Drottens doome eru * hn̄s verk
fra upphafe/z fra þvi þau voru giø-
rd/adskilde hn̄ þra parta. * 1. Mos. 1/
1. etc. C. 2/ 4.
30 Hañ prydde sijn verk æfeñlega /
og þeirra upphøf eru i hañs hende
fyrer allar ætter.
31 Þau hungrade ecke/z urdu ei þreitt/
z lietu ecke af þeirra verkum.
32 Þad eina þiakade ecke þvi ødru/
z þau munu ecke verda hn̄s orde ohlyd-
ug æfenlega.
33 Og sijdañ leit Drottenñ til Jardareñ
ar/ og uppfyllte hana med sijnum godū
hlutum/sier hvørs dijrs saal hefur þak-
ed heñar asijnd/ og þau snua vid til
heñar aptur.

XVII. Capitule.

Guds Velgiørningar skulu leida til Ydranar.

DRottenñ * skapade eiñ mañ af
Jørduñe / z sijdañ ** snere
hañ hønum i hana aptur:
* 1. Mos. 1/27. C. 2/7. ** 1. Mos. 3/19.
2 Hañ gaf þm̄ talda daga og stunder /
z gaf þm̄ magt yfer þeim hlutū / sem
eru a heñe.
3 Hañ yklædde þau styrkleikanū med
sier sialfum/ og *giørde þau epter siñe
mynd. * Spek. 2/ 23. Col. 3/ 10.
Jak. 3/ 9.
4 Og hn̄ giørde þad/ad allt holld skyll
de ottast hn̄/z ad hn̄ skyllde drottna yf-
er dijrum og fuglum.
5 Raad og tungu z augu/eyru og hiar-
ta / til ad þeinkia med/ gaf hn̄ þeim.
6 J siøtta maata gaf hn̄ þm̄ hugskot/
sm̄ hn̄ utskipte/og i siøunda maata mal
ed/ ad utþijda hn̄s kroptuga hlute.
7 Hañ uppfyllte þau med forstandsens
vitsku/og sijnde þm̄ gott og illt.
8 Hañ sette sitt auga a þeirra hiørtu/
ad sijna þm̄ siña verka majestat.
9 Hañ gaf þm̄ þad / ad þau kyñu ad
hroosa sier af hn̄s furdanlegū hlutum
æfenlega/ ad þau skylldu kūngiøra hn̄s
verk viturlega.
10 Og þeir utvøldu skylldu lofa hn̄s
heilaga nafn / ad þr kyñu ad kūngiøra
hn̄s verka majestat.
11 Hañ tillagde þm̄ vitsku/ og gaf þm̄
lijffsens løgmaal til arfleifdar/ so ad þr
skylldu þeckia / ad þeir sieu þo daudleg-
er/sem eru nu til.
12 Hañ uppreiste eirn eilijfañ sattmaa
la vid þau / z sijnde þm̄ sijna dooma.
13 Þeirra augu saau eina veglega maje
stat / og þeirra eyru heyrdu hañs veg-
legu raust.
14 Og hn̄ sagde til þra: * vared ydkur
vid øllum oriette/ og hn̄ bood þeim sier.
hvøriu siñ naunga. * 1. Mos. 2/ 17.
15 Þeirra veiger eru avallt fyrer høn-
um/ þeir kuña * ecke ad hilast fyrer hn̄s
augum. * C. 23/ 29.
16 Eñ sierhvør mañeskia er hneigd
til hins illa allt fra ungdoome/og þeir
kuña ecke ad giøra sier kiøt-hiørtu i
stadeñ fyrer þau sm̄ eru af steine.
17 Hañ hefur * sett valldstioorn yfer
allar þiooder/ eñ Jsrael er ** Drott-
ens hlutskipte/ * Rom. 13/ 1. etc.
** 1. Sam. 8/ 7.
18 Hvørn hn̄ uppfoostrar med sijptan/
sm̄ eirn frumboreñ / Og vid hn̄ skipter
hn̄ eilskuñar hoose/z yfergiefur hn̄ ecke.
19 Øll þeirra verk eru sm̄ sooleñ fyrer
hønum / og hañs augu eru avallt a
þeirra vegum.
20 Þeirra ranglæte kañ ecke ad hyl-
iast fyrer hønū / og allar þeirra synder
eru fyrer Drottne.
21 Eñ Drottenñ sm̄ er froomur/z þeck-
er þad er hañ hefur myndad / hvørke
slepte þeim/ ne yfergaf þa/ i þvi hañ
hyrmde þeim.
22 Eirnrar mañeskiu ølmusa er sem
eirn signets-hrijngur hia hønū/og hn̄
mun vardveita eirnrar mañeskiu vel-
villd sem eirn augastein.
23 Þar epter, mun hn̄ uppstanda z be-

kala þñ / jm befala ✳ þra befaling a
þeirra hofud. ✳ c. 16/ 14.
Matth 25 41. etc.
24 Eñ þa/ sm̃ snua sier/lætur hñ koma aptur/ ✳ og huggar þa/sem vantar þolenmæde. ✳ Matth. 11/ 28.
25 So snu vid til Drottens / og yfer gief syndernar / ✳ bid audmiuklega frañe fyrer hønū / og mi̋nkadu æsteitingena. ✳ c. 21/ 1.
26 Kom aptur til þess Hædsta / z snu vid fra orieттenum/ z hata sviỹvirdingena harla miøg.
27 Hvør kañ ✳ ad lofa þañ Hædsta i helviȷe/ i þeirra stad sem lifa og giøra þeirra vidurkieñing? ✳ Ps. 6/ 6.
28 Vidurkieñingeñ er i burtu fra einum dauđū/ sm̃ hñ være ecke til/ ✳ sa sem lifer/ og er heill/ mun lofa Drotteñ.
✳ Ps 33/ 19.
29 Hvad stoor er ✳ Drottens vors Guds myskunseme / z fridþægingeñ fyrer þa / s̃ snua vid til hañs. ✳ Ps. 103/ 17.
30 Þvi aller hluter kuña ecke ad vera i mañeskiuñe med þvi mañeskiuñar barn er ecke odaudlegt ?
31 Hvad er biartara eñ sooleñ / z þad bregst / Og ✳ holld og blood mun uppþeñka illt. ✳ 1. Mos. 8/ 21.
32 Hañ skodar þess hæa Himens her/ og ✳ allar mañeskiur eru Jørd og aska.
✳ C. 10/ 9. 1. Mos. 18/ 27.

XVIII. Capitule.

Hvørneñ Madur stoduglega kuñe ad moota Guds Myskunsemdar.

Hañ sem lifer eilij̃flega/ ✳ skapade alla hlute til samans.
✳ 1 Mos. 1/ 1.
2 Drotteñ er ✳ einsamañ riettlatur/ z eingeñ añar fyrer utañ hañ.
✳ Dan. 9/ 7.
3 Hañ sem bygger verølldena med siñar handar spoñ / og aller hluter hlyda hañs vilia.
4 Þvi hañ er Kongur yfer øllu med siñū styrk/ sem skilur a mille þra/ heilaga hlute fra þeim vanheiløgu.
5 Hañ ✳ hefur aungvum unt ad kuñe giora sijn verk / og hvør kañ ransaka hañs mægtuga hlute? ✳ c. 42/ 24.
6 Hvør kañ upptelia hañs magtar styrk/ hvør kañ þar hia uppreikna hañs myskunsemder?
7 Madur kañ ei ad mi̋nka z ei auka þad/ z madur kañ ecke ransaka Drottens furdanlega hlute.
8 Nær eirn madur hefur endad þad / þa byriar hñ þad fyrst/ z nær hñ vill de hætta/ þa mætte hñ efa þad.
9 Hvad er ein mañeskia/ z hvar til dugar hun? hvad kañ hun ad bæta / z hvad kañ hun ad skada ?
10 Eirnrar mañeskiu dagatal/ nær ✳ þad er miked / er þad hundrad ar.
✳ Ps. 90/ 10.
11 Sem eirn vatns drope ur hafenu og eitt sandkorn / so eru þusund ar i mooti eilij̃fdeñe.
12 Þar fyrer var ✳ Drotteñ þoleñmodur vid þa/ og uthellte siñe myskun yfer þa. ✳ Luc. 13. 7/ 8. 2. Pet. 3/ 9.
13 Hañ sa z þeckte þeirra umgeingē/ ad hun er vond / þar fyrer giørde hañ sij̃na forlij̃kun mikla.
14 Eirnrar mañeskiu myskunseme er vid heñar naunga/ eñ Drotteñs myskunseme er yfer øllu hollde.
15 Hañ straffar z tiptar / og kieñer z umvender/ sm̃ eirn hirder siñe hiørd.
16 Hañ myskunar sig yfer þa/ sm̃ med taka tiptanena/ z þa/ sm̃ hrada sier til hñs dooma.
17 Mitt barn / lasta ecke þad / sm̃ er gott / og nær ✳ þu giefur nockud/ þa hrigg aungvañ med orde. ✳ c. 20/ 16.
18 Muntu ecke kuña ad kiæla hita? so er eitt ord betra eñ ein giøf.
19 Sia / er ecke eitt ord framar eirnre goodre giøfu? z þau eru bæde hia einū naadugum mañe.
20 Eirn dare ✳ bryxlar oþægelega/ z eins oþocka giøfa j melliter augun.
✳ C. 20. 13/ 14/ 15.
21 Lærdu ædur eñ þu talar/ z lat þig lækna/ ædur eñ þu verdur siukur.
22 Rañsaka þig sialfañ/ firr eñ þu dæmer adra / og þa munt fiña endurgiallð

giallð a vitiunareñar tyma.
23 Fasta firr eñ þu verdur ofveikur/ ꝛ
* syndu um̃vendan / þa stund þu eñ
kant ad syndga. * C. 5/ 8.
24 Lát þig ecke hindra ad befala heit
eñ i goodañ tyma / og undañ drag ecke
ad riettlætast/ allt til daudans.
25 Firr eñ þu lofar nockru/ þa tilbu
þig sialfañ/ ꝛ vertu ecke sem̃ einn mañesk-
ia er freistar Drottens.
26 Huxadu um̃ *reidena/ sem̃ mun fiñ-
ast a daudans døgū/ ꝛ um̃ hefndar tym-
añ/ nær hañ burtsnyr synu auglite.
* C. 28/ 6. Matth. 3/ 7.
27 Huxadu um̃ hungurs tydena a nægt-
ar tymanū/ um̃ fatæktena ꝛ naudþurft-
ena a ryksdoomsens dogum.
28 Fra morgne til kvølds um̃skiptest
tydeñ / og aller hluter eru hrader fyrer
Drottne.
29 Ein vitur mañeskia ottast um̃ sig i
øllū hlutū/ ꝛ vaktar sig fyrer yfersion
a þeim̃ døgum hun eñ þa kañ ad syndga.
30 Eñ eirn fævys mun ecke taka vara
a tymanum.
31 Hvør sem̃ er vitur / þecker spekena/
og þeim̃ hana finnur/ mun hun veita lof.
32 Þeir sem voru vyser i rædu / þeir
kiendu ødrum vitsku/ ꝛ uthelltu skørpū
ordskvidū sem einu steiperegne.
33 Ad tala friælsiega er betra i einum
hussboonda alleina / med þvi vid eirn
daudañ loder eitt daudt hiarta.
34 Gack * ecke epter þynū gyrndū / og
halltu þier fra þeim̃ hlutum er þu hef-
ur lyst til: * 1. Mos. 4/7. Rom. 6/12.
1. Pet. 2/ 11.
35 Ef þu villt unna þiñe sælu þiñar
gyrndar godrar velþocknunar/ þa mun
tu giøra þig sialfañ þynū fiandmøñū
til spotts / sem̃ eru karger i mote þier.
36 Vertu ecke lystugur af miklu sæl-
giæte/ og lát þig ecke vera bundeñ vid
þess samlag:
37 Vertu ecke fatækur/ so ad þu hafer
samfielag vid adra af þvi er þu setur
uppa okur / so þu hafer eckert i pung-
enum. Þvi so munt þu svykia þitt eig-
ed lyf med eptermalum.

XIX. Capitule.

Vonda lyst/ Mælge og Svik ad flyia.

Eirn erfides madur/ sem dreckur
sig giarnañ druckeñ / kañ ecke
ad verda rykur / og hvør sem
helldur audvirdelega hlute fyr-
er eckert/ * mun so smamsamañ falla.
* Luc. 15. 14/ 15.
2 Vyn og * kviñur fordiarfa þa vysu/
ꝛ sa sem̃ helldur sig fastlega vid skiæk-
iur/ mun verda ofdiarfur:
* 1. Kong. 11/ 4. Syr. 9/ 9.
3 Mølur og ormar munu erfa hañ / og
ein diørf sál mun burttakast.
4 Hvør sem̃ fliootlega truer/ hañ er o-
stødugur/ ꝛ sa/ sem syndgar/ mun for-
sia sig i giegn siñe sál.
5 Hvør sem gledur sig af strákskap /
mun fordæmast / eñ hvør sem̃ setur sig
berlega i moote vellyst / hañ koronar
sitt lyf.
6 Hvor sem hefur taum a tunguñe /
hañ mun um̃gangast med einū oyfervitū
añlegū/ og sa sem̃ hatar mælge/ mynk-
ar i vondskuñe.
7 Taktu ecke aptur ord nockru siñe/ og
þad mun eckert skada þig.
8 Þu skallt hvørke segia vin edur o-
vin añara lyferne/ og nema þad sie þier
synd / þa openbera þad ecke:
9 Þvi madur heyrde þig/ og tok vara a
þier/ eñ mun med framtydeñe hata þig.
10 Hafer þu heyrt nockud sagt/ þa lát
þad deya med þier/ ꝛ vertu svo vel á-
nægdur / þad mun ecke koma þier til
ad sundurbresta.
11 Eirn dáre hefur harmkvæle af þvi
ad tala/ sem̃ hun/ er fæder/ vegna eins
barns.
12 Sem eitt skeite er stendur i eins læ-
re/ so er rædañ i eins dára kvide.
13 Straffa eirn vin/ þo hañ iafnvel ha-
fe ecke giørt þad/ og ef hañ hefur giørt
þad/ ad hañ giøre þad ecke framar.
14 Straffa eirn vin/ þo ad hañ iafn-
vel hafe ecke talad þad / ꝛ ef hañ hefur
talad þad/ ad hañ kome ecke aptur.

15 Straffa eirn vin / þui þar verda opt
sniðgeingeleg epter mal / og tru ecke
hvøriu orde.
16 Þar sleppur einum stundū nockud / z
þo ecke af hiarta / z * hvør hefur ecke
syndgad med siñe tungu? * Jak. 3/2.
17 Straffa þiñ nøunga / firr eñ þu
deiler / og gief þeß Nædsta løgmale
rum / so þu verder ostigdur.
18 Drottens otte * er upphaf til lær
doomsens / z spekeñ giører / ad þar kiem
ur kiærleike fra honum. * Ps. 111/10.
19 Drottens bodords þecking er lijffsens
lærdoomur / og þr sm̃ giøra / hvad hon-
um þocknast / þeir niota odaudlegleik-
ans tries.
20 Øll speke er Drottens otte / og i
allre speke utheimtest / ad madur hallde
løgmaled / og þecke hn̄s almætte.
21 Eirn hus-þioon / sm̃ seiger til husß-
boondans: eg vil ecke giøra sm̃ þad þier
þocknast / þo hn̄ jafnvel giøre þad sijd-
añ / ifer hn̄ þo þañ er hn̄ forsorgar.
22 Illskuñar vitska er ecke speke / og
þar er ecke forstand / hvar sm̃ * er synd
arans raad. * Ps. 36/3.
23 Þar er illska til / og hun er ein svij-
virding / og sa sm̃ vantar speke / er o-
forstandigur.
24 Betre er sa / sm̃ vantar forstand /
ef hn̄ er ottafleigeñ / eñ sa sem hefur
yferfliootanlegt forstand / z yfertredur
løgmaled.
25 Þar er ein hørd slægd til / z hun er
oriett / og þar er sa sm̃ umbreiter nad-
eñe / er hn̄ skyllde uppseigia domeñ med /
z þar er sa / sm̃ giører riettferduglega
i doomenum / sm̃ er vitur.
26 Þar er eirn hreckviß til / sm̃ hallar
høfdenu i sorta / og iñvortes er hn̄ full
ur af svikseme /
27 Hañ lijtur nidur sijnu andlite / og
lætur sm̃ hn̄ sie daufur / z hvar hn̄ ecke
þeckest / mun * hañ svijkia þig:
* 2. Sam. 15/ 23.
28 Og þo hn̄ hindrest ad syndga / af
þui hn̄ vantar styrk þar til / mun hañ
þo giora illt / nær hn̄ fær tijma þar til.
29 Af sion mun eirn madur þeckiast /
og epter þui sm̃ nockur sier andlited /
mun hn̄ þeckiast forstandigur.
30 Eins mañs klæda bunadur z kaña
hlatur / z eins mañs gangur kuñgiører
hvørneñ høñ er vared.
31 Þar er straff / sem ecke er fallegt / og
þar er eirn sm̃ þeiger / og hañ er for-
standigur.

XX. Capitule.

Um̃ Tunguñar Brukun.

Hvad betra er þad ad straffa
friælslega / eñ ad hafa heim-
uglegt hatur / z hvør sem tek
ur þad med þockum / hindrast
fra skadanum.
2 Sem eins gielldings girnder eru ad
kreinkia eina unga mey: so er sa / sem
helldur doom med ofrijke.
3 Þar er sa sem fiñst ad vera vitur /
af þui hañ þeiger / og þar er sa sm̃ er
hatanlegur vegna mikellrar mælge.
4 Þar er sa sm̃ þeiger / af þui hn̄ hef
ur ecke til ad svara / þar er sa sm̃ * þeig
er / af þui hn̄ veit siñ tijma. * Pred. 3/7
5 Ein vitur mañeskia mun þeiga / þar
til þar er tijme / eñ eirn mælugur z ovit
ur mun ganga fram̃ hiaa tijmanum.
6 Hvør * sm̃ hefur ofmiked ad tala /
mun halldast vidurstiggelegur / og hvør
sm̃ verdur ofmagne þar i / mun hatast.
* Ordskv. 10/19.
7 Hvad fallegt er þad / ad sa sem er
straffadur / lætur um̃vendanena siast /
þui so kañ hn̄ flija fyrer eirnre synd /
sm̃ giørest motviluglega.
8 Eirn syndugur madur hefur lucku
i vondum hlutū / z þar er motlingur til
skada.
9 Þar er skeinkur til / sm̃ ecke mun gag
na þier / og skeinkur / sem endurgielldst
tvøfalldt.
10 Þar er skade fyrer virdingar skull /
z þar eru þeir / sem upplijpta høfdenu
fra nidurlægingūñe.
11 Þar er sa / sem kauper miked fyrer
lijted / og betalar þad siøfallt.
12 Sa sem er vitur i rædum / giører

þad/ad hañ sialfur elskast/ eñ dáraña hille mun uthellast.

13 Eins oforstandugs gáfa mun ecke gagna þier/ ef þu þiggur hana/ z lijka so eins huska fyrer siñar neydar saker/ þvi hñ hefur mørg augu i stadeñ fyrer eitt til ad þiggia aptur.

14 Hañ mun giefa lijted/ og * brixla þier miked / og upplúka siñ muñ sem eirn uthropare. * c.18/20. c.41/29.

15 Hañ mun lána i dag og a morgun krefia aptur/ slijkur eirn er hatanlegur fyrer Gude og møñum.

16 Eirn dáre seiger: eg a ecke eirn vin/ z fæ ecke þock fyrer mijna velgiørninga/ þeir * sem eta mitt braud/ hafa vondt a tunguñe. * Ps. 41/ 10.

17 Hvad opt og hvad marger munu hlæia ad hønum? þvi hñ hefur og ecke med riettre rænu skyniad/ hvad þad sie ad eiga/ og ecke ad eiga/ þad var med sama moote án mismunar meted af hønum.

18 Eins falls * ofañ af eirnre þekiu er framar ad ofla/ eñ mz tunguñe: so mun hiña vondu fall koma yfer med haste. * P. G. 20/ 9.

19 Ein opægeleg mañeskia er sm ein skrøksaga i otijma/ sm mun ávallt hrek tost i fra olærdu muñe.

20 Af eins dáara muñe vanvirdest ein epterlijking / þvi hñ sagde hana vissulega ecke a sijnum tijma.

21 Þar er sa/ sem hindrast ad syndga/ af þvi hñ brestur/ og hñ mun ecke kiña til styngs/ nær hñ hvijler sig.

22 Þar er sa/ sem misser sitt lijf vegna bligdunar/ og hañ kañ missa þad fyrer eirnrar oforstandigrar personu saker.

23 Þar er sa / sem vegna bligdunar lofar einu vin nockru / z fær hñ til eins ovinar án sakar.

24 Lijgeñ * er eirn vondr fleckur a eirnre mañeskiu/ hun mun hrekiast ávallt i fra olærdu muñe. * c. 7. 13/ 14.

25 Eirn þioofur er betre eñ sa sem æfer sig sijfellt i lijge/ eñ þr munu báder erfa fordiørfunena.

26 Vanvirda hæfer einum lijgnū mañe riettelega / og hñs skom blijfur ávallt hia hønum.

27 Epterlijkinga rædur. * Eirn vijs e rædu kañ ad frama sig sialfañ/ og eirn forstandigur madur mun þocknast storū herrum. * 1. Mos. 41/ 38. etc.

28 Hvør sm * yrker Jørdena / mun giøra sijna hrugu hærra / og hvør sem þocknast stoor herrū / kañ ad forlijka ranglæted. * Ordsk. 12/ 11. c. 28/19.

29 * Skeinkingar og gáfur forblinda hiña vijsu augu / og sem eitt beitsle i muñe / so snua þær vid straffenu.
* 2. Mos. 23/ 8. 5. Mos. 16/ 19.

30 Huleñ vijsdoomur og osijnelegur fiársioodur / hvada nytsemi er hia þeim báadum?

31 Betre er ein mañeskia / sm dilur siñ dáruskap / eñ ein mañeskia / sem dilur siñ vijsdoom.

32 Betre er þolenmæde/ sem madur ecke má veigra sier vid / nær nockur leitar Drottens / eñ sa / sem lætur sitt eiged lijferne fara fyrer ukañ herra.

XXI. Capitule.

Vijsra og Heimskra Samañburdur hvørtra vid adra.

Vitt barn / hafer þu syndgad / þa * giør ecke so framar/ og bid audmiuklega fyrer þær um lidnu. * c. 17/ 25.

2 * Flijdu fra syndeñe/ sm fra einum høggorme/ þvi komer þu þángad/ þa mun hñ bijta þig. * 2. Tim. 2/ 22.

3 Heñar teñur eru sm leons teñur/ sem deyda mañaña saaler.

4 Øll synd er sem eitt tvíeggiad sverd / vid sáre þar af a eingen læknisdoomur.

5 Ofbellde og ofrijke eydeleggur rijkedoomeñ/ so mun * eins dramblátts hus eydeleggiast. * c. 10. 16/ 17.

6 Eins fátæks audmiuk bæn er fra muñenum til hañs eyrna/ og hñs doomur kiemur fliootlega.

7 Sa sem hatar straffed er a eins syndara footsporum/ og sa sm ottast Drottens/

ed/mun snua vid i hiartanu.
8 Sa sem er megtugur med tungunne/ er vijda pecktur / en sa sem er vitugur / merker nær hann fellur.
9 Sa sem bigger sitt hus med framande peningum/er sem sa þar safnar sier siaalf um steinum til sinar greptrunar haugs.
10 Hinna ogudlegu * søfnudur er sem ein hrijsahruga/ og hra endeleg eydelegging er ellds loge. * 1. Mos. 19/ 24. Es. 1/ 31.
11 Hinna ogudlegu vegur er beirn lagdur med steinum / og vid endann þar a er helvijtes grifia.
12 Hvor sem vardveiter løgmaaled / fær vel forstand a þvi / og spekenn er endelig fullkomnan a Drottens otta.
13 Sa kann ecke ad uppfrædast/ sem ecke er hyggenn / þvi þar eru hyggende / sem giora mikenn beisklejka.
14 Eins viturs pe..ing mun aukast / sem eitt vatnsflood / og hans raad sem ein lijfs uppspretta.
15 Eins daara innyble eru sem eitt brotid kier / og kunna ecke hallda nockre peckingu.
16 Ef eirn forstandigur heyrer eins viturs rædu/ þa mun hann lofa hana / og auka þar vid.
17 Enn eirn oforstandigur heyrde hana/ & hun mishocknadest honum/ og hann kastade henne a bak sier.
18 Eins daara skraf er sem ein byrde a veigenum / enn a eins forstandugs vorum mun finnast hille.
19 Eins forstandugs munns mun leitad verda i einum søfnude/ og hann mun hyuga sijn ord i hiartanu.
20. Spekenn er einum daara sem eitt kollkastad hus/og pe..s oforstanduga pecking eru ord/sem ecke kunna ad ransakast:
21 Sem fiøtur umm fæturnar er uppfrædingenn fyrer þa fauvijsu/ & s handar fiøtur a hægre hende.
22 Eirn daare upphefur sijna raust med hlaatre/enn eirn skinsamur madur broser valla med hægd.
23 Sem gillene skart er uppfrædingenn fyrer eirn forstandugann / & sem eitt armband a hægra arme. * Ps. 141/ 5.
24 Eins daara footur er fliotur i eitt hus / enn eirn forstandigur madur mun skammast sijn ad hlaupa ne..i i augsijn.
25 Eirn daare giæist fyrer framann dyrnar inn i hused/enn eirn madur sem er uppfræddur /mun standa ute fyrer.
26 Þad er einrar manneskiu osidur ad leinast hiaa einum dyrum/ enn sa forstanduge aptrar sier þar fraa fyrer bligdunar saker.
27 Þeirra varer sem sladra miked / munu seigia fraa þvi / sem kiemur þeim eckert vid/enn hinna forstandigu ord munu vegast i meta-skaal.
28 J daarana munne er þeirra hiarta/ enn i hinna vijsu hiarta er þra munnur.
29 Nær eirn ogudlegur bølvar satan/ þa bølvar hann sinne eigenn saal.
30 Søgvijs saurgar sijna eigenn saal/ & hvar hann a heima/mun hann hatadur verda.

XXII. Capitule.

Adskilianleger Lærdoomar.

Einn latur er lijkur einum saurugum steine / og hvør madur blijstrar ad hans vanvirdu.
2 Einn latur er lijkur saur a sorphaugum/ hvør sem tekur hann upp/ man hrista sijna hønd.
3 Þad er * eins fodurs vanæra/ ad hann ablade eins osidugs sonar/ enn ein dotter / sem er þvilijk / verdur honum til skada. * Ordsk. 17/ 25.
4 Ein forstandug dotter mun erfa hennar mann / & hun sem smænar hann/ er honum til sorgar/sem oblu du hennar.
5 Hun sem er ofdiørf/smænar fodur & mann/& mun vanvirdast af þeim baadum.
6 Eitt hial i oijma/hagar sier sem eirn lystugur saungur i sorg. Høgg & typtan(hagar sier)a alls vijsdoms tijma
7 Børn sem hafa vered fooſtrud i einu goodu lijferne / skyla þeirra foreldra lijtelſiørlegum uppruna.
8 Børn/ sem giøra sig lystug med forachte

ackte z osidseme/saurga fra ællar gof
ugleika.
9 Hañ limer pokka brot samañ / sem
kiener einū dæra/og vekur eirn upp/sm̄
svaf/af einum diupū svefne.
10 Hañ seiger einū sofande fra nock-
ru/ sm̄ seiger einū dæra fra nockru/ og
nær þad er fullendad/ mun hañ seigia:
hvad er þad?
11 Græt * yfer einū daudum / þvi hñ
hefur mist lioosed / og græt yfer einum
dæra/ þvi hñ hefur mist forstanded.
* C. 38/ 15.
12 Græt * þvi hægra yfer einū daud-
um/ af þvi hñ er komeñ til rooseme/eñ
eins dæra lyferne er verra eñ daudeñ.
* 1. Tess. 4/ 13.
13 Sorg epter eirn daudañ * eru siø
dagar / Eñ vegna eins dæra og ogud-
legs/ aller hañs lyfdagar.
* 1. Mos. 50/ 10.
14 Taladu ecke miked vid eirn fævijs-
añ /z gakktu ecke til eins vanvitugs.
15 Varadu þig vid hoñū / ad þu skul-
er ecke hafa mædu/og vissulega ei saur
gast af þvi er hñ hrister af sier :
16 Vijk fra honū / og þu munt fiña
roo / z þu munt vissulega ecke vera at-
hugalaus vegna hñs heimsku.
17 Hvad kañ vera þyngra eñ blyed? og
hvad er hñs nafn/ utañ eirn dære?
18 Þad er liettkara ad bera sand z sallt z
jarn-sticke / eñ eina fævijsa mañeskiu.
19 Sem ein * samfesting af trie/ sem
er iñbundeñ i einu huse / ecke kañ losna
i sundur / Nær hun jafnvel hristest:
so mun eitt hiarta sm̄ er giort stødugt
med vel yhugudu rææde / alldrei verda
oltasleiged. * Matth. 7/ 25.
20 Eitt hiarta/ sm̄ er giort stødugt
med vitugre umþeinking/er so sm̄ prydе
af sande a einū fægudū vegg.
21 Sem stænger er standa hæatt i lopt
ed / kuña ecke ad standast moot einum
vinde: so kañ og eitt hrædt hiarta i eins
dæra umþeinking / vissulega ecke fæ
stadest moote nockrū otta.
22 Sa sem kreister eitt auga / mun fæ
fær þar af/ z sa sm̄ kremur eitt hiar-
ta/kiemur sañleikañ i liods.
23 Hvør sm̄ kastar steine a fugla/mun
reka þa burt / og hvør sm̄ hæder eirn
vin/mun adskilia vinættuna.
24 Þo þu hafer rikt eiñu sverde til
eins vinar/skalltu samt ecke vera von-
arlaus/þvi madur kañ snua vid aptur.
25 Þott þu upplyker þinū muñe i moot
te einū vin/ ottastu samt ecke/ þvi þad
kañ ad forlykast/
26 Nema (þad sie) hæding/ edur of-
dirfska/ edur * leindarmæls openberañ/
edur svikafull meitste / þvi i þessum
hlutum mun hvør vinur burtflyia.
* C. 27/ 21.
27 Afreka þier trustap hia þyñū næ-
unga i fatæktеñe/so ad þu kuñer g ed-
ia þig med hm̄/ nær þ geingur hm̄ vel.
28 Verku stadfastur hia honum a
þreingingareñar tyma/ so ad nær hañ
fær arf/ ad þu kuñer þa ad erfa med.
29 Þvi þad er ecke alltyd ad foraktia /
sem er traudlega feinged/ et helldur
a einum rykū ad forundra sig/ sem ecke
hefur vited.
30 So sm̄ undañ elldenū kiemur eimur
ur einum skorsteine og reikur; so kiemur
skam̄aryrde undañ bloode.
31 Eg vil ecke skam̄ast mig ad vernda
eirn vin/ z vil ecke skyla mier fyrer hñs
augsyn/ og ef mig hender illt af honū/
þa mun hvør sm̄ þad heyrer / vara sig
fyrer honum.
32 Hvør vill uña mier * vardhallds
fyrer miñ muñ/ og eins forsiællegs iñ-
sigles fyrer mynar varer/ ad eg ecke sku-
le fæ eitt fall þar af / z myn tunga
fordiarfe mig? * c.28/29. Ps.141/3.

XXIII. Capitule.

Bæn um̄ Undervijsan fyrer þa / sem
elska Typtan.

Herra Fader/og myns lyfs hus-
boonde/ yfergief mig ecke i þra
ræde/lat mig ecke falla a med
al þeirra.
2 Hvør vill tilsetia svipur yfer myna
þanka / z vysdooms typtan yfer mitt
hiarta/

hiarta/
3 Ad þr ecke villdu þyrma miñe van-
vitsku / og ecke gganga fram hia myn-
um syndum/
4 Ad mynar fauitskur skylldu ecke ver
da margar/ og mynar synder yfergnæf-
anlegar til fordiorfunar.
5 Og eg skyllde falla fyrer mynu moot
standara/ z miñ fiandmadur kiæta sig
yfer mier / hvørs von ad er langt fra
þiñe myskunseme.
6 Herra Fader z myns lijfs Gud/lat
mig ecke upplipta augunum ofhatt /
og tak hektu hugañ alltyd fra þynum
þienara.
7 Snu fra mier fanyttre von z girnd/
og halltu honu stadfostu/sm vill þioo-
na þier alltyd.
8 Lat ei kvidarens girnd edur saurugt
samræde høndla mig / og ofursel mig
ecke þiñ þienara eirnre obliugre sal.
9 Born/ hlyded muñs-kypkaneñe / og
hvør sm vardveiter hana / mun vissu-
lega ecke fangast med synu vorum.
10 Eirn syndare mun yfergiefast i siñe
fauitsku/z eirn spottare og drambsam
ur reka sig a søkum þess.
11 * Ven ecke þiñ muñ til ad sveria /
og ven þig ecke a ad nefna þañ Hei-
laga. * Matth. 5/ 33. etc.
12 Þvi so sm eirn þioon/er verdur yd-
uglega hudstrykkur / vantar ecke ben-
iar/So er z hañ er sver/og nefner hañ
alltyd/vyst ecke hreirn af synd.
13 Eirn madur / sem sver miked / mun
fillast med ranglæte/og*plagañ mun
ecke vykia fra hñs huse. *Ordsk.17/13
14 Forsiæe hañ sig þar i /þa er hañs
synd yfer honu / eñ skeite hñ þvi ecke/
þa syndgade hñ tvøfallt.
15 Og ef hañ sver til onytes / so kañ
hñ ecke halldast riettferdugur/þvi hñs
hus mun fillast med olucku.
16 Þar er ein ræda/sm er aldeiles yfer
klædd med daudanu/hun ma ecke fiñast
i Jakobs arfle fd.
17 Þvi aller þesser hluter skulu vykia
fra þeim gudhræddu / z þeir skulu
ecke vellkast i syndunum.
18 Ven ecke þiñ muñ til eirnrar vond
rar osidseme / þvi þar er syndareñar
ræda i heñe.
19 Miñstu þyns fodurs/og modur nær
þu situr a medal stoor herra/
20 Ad þier skule ecke vera gleimt af
þeim/z þu verder eirn dare epter þiñe
vysu.
21 Og þu munder vilia/*ad þu vær-
er ecke fæddur/ og bølvader þiñar fæd-
ingar deige. * Job.3/3. c.10/18.
22 Ein mañeskia sm snyr sier til hæd-
ungar orda/ kañ vyst ecke menlast alla
syna daga.
23 Þar er tveñslags/ sm giører marg-
ar synder/og þad þridia færer med sier
reide:
24 Eitt heitt gied er sem eirn breñ-
ande elldur/ og kañ vissulega ecke ad ut
slockvast/firr eñ hñ breñer upp.
25 Eiñ madur / sm drygger hoor med
syns holldz lykama / kañ vissulega ecke
lata af / þar til hañ uppkveiker eirn
elld:
26 Fyrer eirn mañ / sm dryer hoor/ er
allur matur sætur/ hñ lætur vissulega
ecke af/þar til hañ deyr.
27 Eirn madur/sm geingur afveig-
enum fra siñe sæng/og * þeinker med
sier sialfu: hvør sier mig?
* Job.24/ 15. etc.
28 Þad er mirkt i kryngum mig/z vegg
erner hylia mig / fyrer hvøriu skillde eg
hrædast? þm Hædsta* munu ecke i hug
koma mynar synder. * c. 16/ 19.
29 Og eirnrar mañeskiu augu eru hon
um eirn otte/z hñ veit ecke/ad* Drott
ens augu eru tyu þusund siñu skiærare
eñ sooleñ/ sm lyta a allra maña vegu/
og athuga aleingdar þau huldu fil-
sne. * c. 17. 15/19/20. c. 39.26/27.
Ebr. 4/ 13.
30 Adur eñ aller hluter voru skapad-
er/ þa voru þr honu kuñuger / og eins
sydañ þeir voru fullgiørder / sier hañ
alla hlute.
31 Þesse mun straffast a borgar-gøt-
unum/

unni/ og mun grijpast þar/ sem hann took
sier ecke vara fyrer.
32 So og ein kvinna/ sem yfergiefur mann
enn / og fekur eirn erfingia hiaa sier af
einum framande.
33 Þvi i fyrstu * var hun þess Hæd-
sta løgmaale ohlijdug/ z i annan maata/
forsæ hun sig i moke sijnu eigen manne/
og i þridia maata / vard hun ein hoor-
kona i hoordoome/ z sette børn hiaa sier
af einum framande manne.
* 2. Mos. 20/14. 5. Mos. 22/22. Joh. 8/5.
34 Hun mun utleidast til safnadar-
ens/ og þar mun vera tilsioon yfer henn-
ar børnum.
35 Hennar børn * munu ecke rootfestast/
og hennar greiner ecke giefa aavøxt.
* Spek. 3/16. C. 4/3.
36 Hun mun laata eina bolvada minn-
ing epter sig / og hennar hædung mun
ecke afmaad verda.
37 Og þeir epterlaatnu munu med-
kienna/ ad þar sie eckert betra/ enn Drott
ens otte / z eckert sætara/ enn ad giefa
gaum ad Drottens bodum.
38 Þad er ein stoor vegsemd ad filgia
Gude epter/ og eitt laangt lijf ad med-
takast af honum.

XXIV. Capitule.

Þeirrar Guddoomlegu Speke og heilagrar Ritningar Hroosan.

Speken mun lofa sig sialfa / og
hrosa sier a medal sijns folks.
2 Hun mun upplaata sinn munn
i þess Hædsta søfnude/ z hroo
sa sier framme fyrer hans her/ og seigia:
3 Eg utkom af þess Hædsta munne/ og
hulde Jordena sem ein þoka.
4 Eg hefe mijna tialldbud i þeirre
hædenne / og mijn saal stendur a einum
skij-stoolpa.
5 Eg umkringde allein Himensens
hring/ og eg gieck i afgrunnsens diupe.
6 J hafsens bilgium / og a allre Jord-
unne / z a medal alls foolks og heiding-
ia fieck eg eigendoom.
7 Epter alla þessa hlute leitade eg
hvijldar / og eg maatte i eins erfda hlu-
ta vera til herberges.
8 Þa baud hann mier / sem skapade alla
hlute/ z hann sem skapade mig/ gaf mier
eina roolega tialldbud.
9 Og hann sagde: set þijna tialldbud i
Jakob/ og tak arf i Jsrael.
10 Hann skapade mig fyrr enn verølldena
af upphafe / og eg mun ecke aflaata ei-
lijflega.
11 Eg þioonade fyrer honum i eirnre
veglegre tialldbud / og so vard eg stad-
fest a Zion.
12 Hann gaf mier hvijld i sama maata
a einum stad/ sem hann elskade/ og mijna
magt i Jerusalem.
13 Og eg vard rootfest hiaa einu veg-
sømudu foolke / i Drottens hlutdeild /
sem hans erfda hlutdeild.
14 Sem eirn cedrus er eg ordenn hær a
Libanon / og sem eirn cyprus vidur a
Hermons fiollum
15 Sem eirn palma vidur er eg ordenn
hær i Engeddi / og sem roosa trien i
Jericho.
16 Sem eitt fagurt oliu-trie a mørk-
enne/ og sem eirn plantanus er eg upp-
hafenn ur vatnenu.
17 Eg gaf ypparlegann ilm af mier /
sem kaneel-børkur og aspalathus/ og eg
gaf goodann ilm/ sem utvalen myrrha.
18 Sem galbanum og onyx z stakte/ og
reykelse er rijkur i eirnre tialldbud.
19 Eg utbreidde mijnar greiner sem
eitt terpentijn-trie / og mijnar greiner
eru vegsemdar z velvilldar greiner.
20 Eg er sem eitt vijn-trie/ sem utskijt-
ur knoppum med hille/ og mijn bloomstur
eru vegsemdar z rijkdooms aavøxtur.
21 Eg er ein mooder ad þeirre frijdu
elskuseme/ z ad ottanum og þeckingunne/ z
ad þeirre heiløgu von.
22 Og eg skipte med øllum mijnum børn
um hlutunum/ sem vara alltijd/ (sem er/)
þeim er mier af honum verda tilsøgd.
23 Komed * til mijn/ þier sem girnest
mig/ og vered uppfillter af mijnum inn-
tektum. * Matth. 11/28.
24 Þvi mijn minning er sætare enn hun-
ang/

mig / og mia arfur helldur eñ hun-
angs-kaka.
25 Þa sem * eta mig / mun hungra
framar epter mier/ z þa ** sem drecka/
þyrsta meir. * Joh. 6/ 35.
** Joh. 4. 13/ 14.
26 Hvør sem hlyder mier / mun ecke
smaanast nockru siñe/ og þeir sm̃ erfida
med mier/ ecke syndga.
27 Alla þessa hlute kieñer þess Naad-
sta sattmaals book/ sia løgmaaled/ hvørt
Moses byfalade til eins arfs i Jakobs
søfnude.
28 Verded ecke vanmaattuger / ad þier
vissulega styrked ydur i Drottne / ad
hñ kuñe ad hreista ydur.
29 Ahanged honum stadfastlega/ sa
einaste Gud er eirn almaattugur Drott
eñ/ z þar er ecke framar Frelsare fyrer
utañ hañ/
30 Sem fyller alla hlute med siñe spe-
ke/ sm̃ * Phison/og sem Tigris / nær
þad er nygroodenda tyd. * 1. Mos. 2/ 11.
31 Sem uppfiller forstand sm̃ Euphra
tes/ z o * Jordan a kornskieru tyma.
* Jos. 3/ 15.
32 Sem lætur menkanena skiast sm̃ eitt
lioos/ og sm̃ Geon i vyn-yrkiu tyd.
33 Þeir firstu kuña ecke fullkomlega
ad þeckia hana / z lyka so kuña þr syd
ustu ecke ad ransaka hana/
34 Þvi heñar umþeinking er ordeñ
margfalldare eñ eitt haf/ z heñar raad
helldur eñ eitt * stoort afgruñ.
* Rom. 11/ 33.
35 Og eg er sem eirn skurdur ur einu
fliooti e/og utfiell sm̃ ein vatns-reña til
Paradysar.
36 Eg sagde: eg vil vøkva miñ besta
urtagard/ z yferdøggva mitt rietkferd
uga plaats:
37 Og sia / sa skurdur vard mier ad
einum straume/ z miñ straumur vard ad
einu hafe.
38 Þvi eg læt menkanena lysa sm̃ mor
gun stundena/ og læt hana skiast laangt
i burt.
39 Eg ukeys eñ nu lærdoomenum sem

einu spaadoome / z vil laata hañ verda
epter til eylyfra alda:
40 Siaed / ad * eg hefe ecke allein-
asta erfidad fyrer mig/ helldur fyrer alla
þa/ sm̃ uppleita hana. * c. 33/ 20.

XXV. Capitule.

Um nockra Lofs z Strafs verda Hlute.

EG er ordeñ frood vegna þriggia
hluta / z frood er eg upprisen
fyrer Drottne og møñum: sem
er: * Brædraña samlinde/ z naa
grañaña vinskapur/ og kviña z madur/
sm̃ forlykast vel hvørt vid añad.
* Ps. 133/ 1.
2 Eñ þreñslags hatade myn saal / og
eg reidest miøg vegna þeirra lyfernes:
eirn fattækañ / sm̃ er dramblaatur/ og
eirn rykañ / sem er ligare/ z eirn gam-
lañ horkall / sm̃ vantar forstand.
3 Þu safnader ecke i þynum ungdoo-
me/ z hvørneñ skillder þu fiña nockud i
þynum alldurdoome?
4 Hvad fallega somer þad þeim graa-
hærdu ad dæma/ z þeim gomlu ad þeck-
ia raad?
5 Hvad fogur er hiña gomlu speke/ z
hvad vel somer þeim sm̃ eru i heidre /
umþeinking og raad:
6 Mikel * vitska er hiña gomlu kor-
ona / og þeirra hroosan er Drottens
otte. * Ordsk: 16/ 31.
7 Nyu hugreñingar hefe eg prysad
sælar i mynu hiarta / z þa tiundu vil
eg seigia med miñe tungu:
8 Þad er eirn madur/ * sm̃ fær glede af
synum børnum / sem lifer og sier uppa
siña ovina fall. * Ordsk. 15/ 20.
9 Sæll er sa/ sm̃ byr hiaa eirnrre for-
standugre kviñu/ z hñ sm̃ fiell ecke med
siñe tungu / z hñ er ecke þioonade einu/
sm̃ var hñs ecke verdugur. * c. 26/ 1.
10 Sæll er sa/ sm̃ hefur funded forsta-
nd/ z sa er seiger fraa nockru fyrer þra
eyrum/ sm̃ giarnañ heyra þad.
11 Hvad stoor er sa/ sem hefur funded
speke/ Eñ þar * er eingeñ yfer høñu/

sem

sem okkast Drokken. * c. 10/ 27.
Judith. 16/ 19.
12 Drokkens okke geingur længt yfer
alla hlute/ hvør sm̄ bÿhelldur hønum/
vid hvørn kan̄ hn̄ ad iafnast?
13 Drokken̄s okke er upphaf til ad el-
ska hn̄/ en̄ truen̄ er upphaf til ad æhan
ga hønū fastlega.
14 Allar plægur kan̄ madur ad þola/
þo ecke hiartans plægur / Og alla
illsku/ þo ecke eirnrar kvin̄u illsku:
15 Alla yferkomande olucku/ þo ecke yf
erkomande fra hønū/ sm̄ hatar eirn/ Og
alla hefnd/ þo ecke fiandman̄an̄a hefnd.
16 Þar er eckert høfud fram̄ yfer eitt
høggorms høfud/ z þar er eingen̄ bræde
fram̄ yfer eins fiandman̄s bræde.
17 Eg villde helldur bua hiaa leonum
og drekum / en̄ vera i huse med eirnre
vondre kvin̄u.
18 Eirnrar kvin̄u vondska * um̄breit-
er hen̄ar æsiÿnd / z formyrkvar hen̄ar
andlit/ sm̄ eirn seck. * 1. Mos. 4/ 6.
19 Hen̄ar madur mun nidursetiast i
millū sin̄a nægran̄a/ z andvarpa beysk-
lega/ nær hn̄ maa heyra þad.
20 Øll vondska er lijtel i mootc eirnrar
kvin̄u vondsku/ Eins syndara hlutfall
mun falla yfer hana.
21 Sem eirn sand-vegur uppæmoote
er fyrer eins gamalls man̄s fætur: so
er ein maalug kvin̄a fyrer eirn hæglat-
an̄ man̄.
22 Þu skallt ecke falla fyrer eirnrar
kvin̄u fegurd/ og ecke girnast eina kvin̄u
vegna vellystingar.
23 Ein kvin̄a er ein stÿfelld reide / og
bligdunarleise z stoor skøm̄/ ef hun hef-
ur audgad hen̄ar man̄ nockud.
24 Ein vond kona er eitt aumt hiar-
ta / og ein hrigg æsiæna z hiarta-sær.
25 Nidursÿgnar hendur z vanmegna
knie er hun/ sem ecke giører hen̄ar man̄
farsælan̄.
26 Af eirnre * kvin̄u er syndaren̄ar upp
haf / og fyrer hen̄ar skullo deyium vier
aller. * 1. Mos. 3/ 6.
27 Gief ecke vatnenu utræs/ ei helldur
eirnre vondre * kvin̄u magtena.
* 1. Mos. 3/ 16.
28 Gange hun þier ecke til handa/ þa
afhøgg hana fra þÿnu hollde/ gief skil
nadar-bref og læt hana fara.

XXVI. Capitule.

Fromar Kvin̄ur lofast/ Vondar lastast.

Sæll er sa madur/ sem hefur *
eina gooda kvin̄u/ og hn̄s daga
skal verdur tvøfalllt. * v. 29.
C. 25/ 9. Ordsk. 14/ 1.
2 Ein man̄doomsfull kona gledur sin̄
man̄/ z mun fylla hn̄s lÿfs ær med frid.
3 Ein good kona er eirn godur hlutur/
hun mun giefast i þeirra hlutdeild sem
ottast Drotten̄.
4 Nær eitt gott gied er an̄adhvort i
einum rÿkū edur einum fæatækū / þa er
andlited alltÿd gladvært.
5 Vegna þriggia hluta ottast mitt
hiarta / og vegna þess fioorda hefe eg
beded alvarlega:
6 Eg meina bakmælge i einum stad/ og
almuga flockadrætltur/ og lÿge / þr eru
aller verre en̄ dauden̄.
7 Hiarta-pÿna og sorg er ein kvin̄a /
sem er vandlætingasøm vid eina adra
kvin̄u / og tungun̄ar svipa/ sem er øll-
um sameigenleg.
8 Ein vond kvin̄a er sem uxen̄ i okenu/
er hrekst hÿngad og þangad/ hvør hen̄e
bÿhelldur / er sem sa / er grÿpur eirn
scorpion.
9 Ein drucken̄ kvin̄a er ein stoor reide/
og hun kan̄ ecke hylia sÿna skøm̄.
10 Eirnrar kvin̄u hoordoomur þeckest
þar af / ad hun lÿpter augunum of-
hætt i lopted / og hun mun þeckiast a
hen̄ar augnabrunum.
11 Hafdu * sterkan̄ vara a eirnre o-
bliugre doottur/ ad hun skule ecke frem-
ia sin̄ eigen̄ vilia / nær hun fin̄ur hlid-
ran þar til. * c. 42/ 16.
12 Giefdu vel gaum ad einu bligdun-
arlausu auga/ z undra þig ecke/ þo hyn
missæe sig vid þig.
13 Sem eirn vegfarande er þyrster /
upplætur munnen̄ / og dreckur af øllu

vatne/sem er nálægt:
14 So mun hún setia sig giegnt hvøriu vegamerke/ z opna koffred mot skeitenu.
15 Eirnrar kvinnu hylle mun kiæta sinn mann/ og hennar vitska fæder hans beim.
16 Ein kvinna sem kann ad þegia/ og er rædsett/ er ein gæfa af Drottne/ og þar er ecke jafnvirde vid eina sidsuga sál.
17 Hylle yfer hylle er ein audsveip og kruføst kvinna/ z allt þad/ sem vigtast/ er ecke vert ad jafna vid eina sál/ sem hagar sier vel.
18 Sem sooleñ/ er uppreñur a Drottens hæfum himnum: so er z eirnrar good rar kvinnu fegurd i sijns husß prijde.
19 Sem eirn lampe/ er lijser a einum heiløgum lioosa-stiaka/ er og hennar andlites fegurd i stødugum alldre.
20 Sem gyllene-stoolpar a silfur-footum/ eru z hennar fætur frijder med vel løgudum brioostum.
21 Mitt barn/ geim þijns fullkomens alldurs voxt i heilbrigde/ z gief ecke framande þinn styrkleika.
22 Nær þu hefur uppleitad eirn good-ann hluta Jardar af allre mørkenne/ þa sáadu þar þijnu eigenn sæde/ so þu hafer hug til þijns gooda burdar.
23 So mun madur miøg prijsa þijna afkomendur/ sem halldast vid og hafa diørfung af þeirra goodum burde.
24 Ein kvinna sem leiger sig/ mun reiknast eins sem eitt svijn/ enn ein sem er i mannsens vallde/ mun halldenn verda sem daudans turn fyrer þa sem bruka hana.
25 Ein ogudleg kvinna mun giefast ein um rangláttum til hlutdeildar/ enn ein gudhrædd er giefenn hønum sem ottast Drottenn.
26 Ein oskikanleg kvinna mun fremia vansemd/ enn ein skickanleg dotter mun z hrædast fyrer mannenum.
27 Ein oblijug kvinna skal reiknast sem eirn hundur/ enn su sem her blijgdan/ mun ottast Drottenn.
28 Ein kvinna sem heidrar sinn eigenn mann/ mun mijktast vijs fyrer øllum/ enn ein sem vanvirder hann/ mun þeckiast af øllum/ ad vera ogudleg i drambseme.
29 Sa * madur/ sem hefur eina gooda kvinnu/ er sæll/ þvi hans ártal verdur tvøfalldt. * v. 1.
30 Ein hvell z málug kona mun mijktast til ad hrekia med strijds foolk:
31 Enn sierhvørrar manneskiu sál/ sem hefur lijka side þessum/ mun hallda sinne sál i strijds upphlaupe.
32 Vegna tveggia hluta syrgir mitt hiarta/ og vegna þess þridia fiell mier bræde til:
33 Eirn strijds madur/ sem kunst i ovirding vegna fátæktar/ Og * vitugar menn/ ef þeir halldast fyrer skarn.
* 1. Rong. 12/ 8.
34 Sa sem snyr sier vid fra rietlætenu til syndar/ Drottenn mun tilbua hann handa sverdenu.
35 Eirn kaupmadur kann valla ad feilast vid yfersioon/ z eirn kroomadur kann ecke riettlætast fra syndenne.

XXVII. Capitule.

Madur kann hæglega ad forsiá sig/ enn Guds Otte giører/ ad margur rædur vid sier.

Marger * hafa syndgad/ vegna þess sem ecke var mikels vert/ z hvør sem leitast vid ad fá mikid/ mun hann kvenda auganu.
* C. 31/ 5.
2 Midt i samkomu millum steinanna kann innrekast eirn fleigur/ og i mille kaups og sølu kann ad fremiast synd.
3 Hallde eirn sig ecke i Drottens otta med kostgiæfne/ þa mun hans hus kollkastast snarlega.
4 Nær mann sigtar med sáldrenu/ þa verdur skarned þar i: so er eirnrar manneskiu endeme i hennar þanka.
5 Eirn ofn reyner eins pottamakara kier/ enn manneskiunnar reinsla er i hennar þanka.
6 Hvørnenn eitt trie er ræktad/ sijner ávøxturenn þar á: so giører ein forhugsud ræda vid eirnrar manneskiu hiarta.
7 Þu skallt ecke lofa nockurn fyrr enn

hn̄ hefur talad/þvi þad er eirnrar man̄
eskiu reynsla.
8 Epterfilger þu þvi / sem riett er /
þa muntu høndla þad / og klæda þig
þar i/ sem eirn veglegan̄ sijdan̄ kyrtel.
9 Fuglarner* hallda sig til þra lijka /
og sannleikuren̄ mun koma til þra apt-
ur/sem̄ ydka han̄. * c. 13/ 19.
10 Sem eitt leon liggur i leyne epter
bradenñe: so giører syndeñ vid þa sem̄
fremia ranglaata hlute.
11 Eins gudrækens rada er alltijd med
speke / en̄ eirn fauijs umbreitest sem
maanen̄.
12 Tacktu vara a tijmanum a medal
þra oforstandigu/ en̄ vertu ætijd a med-
al þeirra / sem̄ hyxa sig um̄.
13 Daaranna skraf er ijsing / og þeirra
hlaatur er i þra syndar vellysting.
14 Hanns skraf/ sem̄ miked sver / kan̄ ad
koma haarenu til ad standa riett upp /
og þeirra þraattan ad madur hlijtur
ad tilbirgia eyrun̄.
15 Hinna dramblaatu þraattan er bloods
uthelling/z þra illyrde er illt ad heyra.
16 Hvør sem openberar heimuglega
hlute/misser tru z loford/og finnur ecke
eirn trufastan̄ vin.
17 Elska eirn vin / z halltu loford vid
han̄ / en̄ ef þu openberar hans heimug-
lega hlute/þa þarftu ecke ad leita ept-
er hønum.
18 Þvi so sem ein man̄eskia fordiarfar
sijna fiandmen̄: so hefur þu fordiarfad
þijns naunga vinattu.
19 Og eins sem̄ þu slepper einn̄ fugle ur
þinne hende: so hefur þu laated þin̄ nau-
unga fara/z þu kant ecke naa hønum.
20 Hlaup ecke epter hønū / þvi hn̄ er
langt i burtu/og hn̄ er sloppen̄/sem̄ eitt
rádijr ur eirnre snøru.
21 Þvi madur kan̄ binda um̄ saar / og
forlijka hádugleg ord/en̄ hvør sem̄* op-
enberar heimuglega hlute/maa vissulega
ørvænta. * v. 17. c. 22/ 26.
22 Hvør sem̄* bender med auganu/hef-
ur illt fyrer hende / og hvør sem̄ þecker
hn̄/mun vijkia fra hønum.
* Ordsk. 10/ 10. C. 16/30.

23 Fyrer þijnu̅ augum mun han̄ laata
sem̄ þin̄ munnur sie sætur/ og mun fliott
undra sig a þijnu̅ ordum.
24 En̄ þar epter mun hn̄ snua sijnum
munñe / og leggia ásteiting i þijn ord.
25 Eg hefe hatad marga hlute/z hef-
þo ecke hallded þa jafna vid han̄ / og
Drottenn mun hata han̄.
26 Hvør sem̄ kastar einum steine haatt
upp/ kastar hønu̅ a sitt høfud / og eitt
svikafullt hogg mun fleita i sundur
saarin.
27 Hvør sem* grefur eina grøf/ mun
falla þar i / og hvør sem leggur eina
snøru/ mun fanngast i heñe.
* Ordsk. 26/ 27 etc.
28 Sie þar nockur / sem̄ giører illt/ þa
mun þad koma yfer hn̄/og hn̄ mun ecke
vita/hvadan̄ þad kiemur yfer han̄.
29 Spott z haad er hia þeim dramb-
sømu / en̄ hefnden̄ mun * liggia i leine
epter þm̄ sem̄ eitt leon. * v. 10.
30 Þeir sem gledia sig af hinna gud-
hræddu falle / munu fanngast i eirnre
snøru/og harmkvæle munu fortæra þm̄
fyrer þeirra dauda.
31 Grimd og reide/ja þær eru svijvirde
leger hluter / og eirn syndugur madur
mun innfakast af þeim.

XXVIII. Capitule.

Ranglæte i Verkum og Ordum skal
Madur fordast.

Hvør * sijn hefner / mun finna
hefnd fra Drottne/z hn̄ mun
grandgiæfelega giefa gaum ad
hans syndu̅. * Rom. 12/19. etc.
2 Forlaat þijnu̅ naunga/ þad hn̄ hefur
giort med ortette/og nær þu þa bidur/
munu þijnar synder leysast.
3 Ein man̄eskia geimer reide i giegn
eirnre an̄are man̄eskiu / og leitar lækn-
ingar fra Drottne?
4 Hun hefur ecke myskunsemd vid eina
man̄eskiu/sem er heñe lijk/og bidur fyr-
er sijnar synder?
5 Þo hun sie ecke nema holld / geimer
hun grimd / hvør skal forlijka hennar
synder?

6 * Þeinktu um̄ þa ſijduſtu hlute/ og lattu af fiandſkap / ſem um̄ fordiorf- un ꝛ daudan̄/ og blijf i bodordinum.

* C. 18/ 26.

7 Þeinktu um̄ bodorden̄/ ꝛ þu ſkallt ecke hata þin̄ naunga. Og um̄ þeſſ Hædſta ſattmala/og hlidra hia fauitſkune.

8 Halltu þier fra þrætu/ og þu munt minka ſyndernar. Þui ein bradlind man̄ eſkia mun uppkveikia þrætu.

9 Eirn ſyndugur madur mun angra vin ena / og han̄ * ſkijtur oeiningu midt a mille þeirra/ſem hallda frid.

* Ordsk 26/ 21.

10 Epter þui ſem̄ þar er vidur til elld- ſens / mun han̄ upptendraſt / og epter þui ſem þrætan̄ er hørd / mun elldur- en̄ aukaſt.

11 Epter eins man̄s afle mun han̄s bræde vera/ og epter þui ſem rijkdoom- uren̄ er til/ mun hn̄ upphefia ſijna rei- de og epter þui ſem̄ þrætan̄ er hørd til/ mun hn̄ upptendraſt.

12 Eitt flootlega uppvaked kijf upp tendrar eirn elld/og ein þræta/ſem er brad/ uthieller bloode.

13 Vilier þu blaſa ad einum neiſta/þa mun hn̄ upptendraſt / En̄ ef þu ſpijter a hn̄/ mun hn̄ ſlockna/ og þad utgeing- ur hvørtveggia af þijnū mune.

14 Einum ſøgvijſū ꝛ þeim ſem̄ er tvij- tungadur/mun madur bølva/þui ſoddan̄ eirn hefur fordiarfad marga/ ſem̄ hiell- du frid.

15 Þridia tungan̄ hefur uppvægt mar ga / og flutt þa fram einu foolke til eins an̄ars/

16 Og hefur nidurbroted faſta ſtade / ꝛ kollkaſtad ſtoor-herra huſum/

17 Þridia tungan̄ hefur utkaſtad dug- ande kvi um ꝛ ſkiled þær vid þad/ ſem þær hafa erfidad fyrer.

18 Hvør ſem̄ hlijder hen̄e/ mun ecke fin̄a roo/og ei bua kyrr.

19 Eitrar ſvipu høgg giør benier/en̄ ein̄rar tungu høgg ſundurſlær beinen̄.

20 Þar eru marger fallner fyrer bitru ſverde/en̄ * ecke ſo ſem̄ þr ſem eru fall- ner fyrer tungun̄e. * Pſ. 55/22.

Pſ. 57/ 5.

21 Sæll er ſa/ ſē vardveiteſt fyrer hen̄e/ ſem̄ ecke verdur fyrer hen̄ar bræde/

22 Sem ecke bar hen̄ar ok / ꝛ var ecke bunden̄ med hen̄ar bøndum.

23 Þui hen̄ar ok er eitt iarn ok/ꝛ hen̄- ar bønd eru kopar-vidiur.

24 Ad deya fyrer hen̄e/ er eirn vondur daude/ꝛ helvijte er betra en̄ hun er.

25 Hun mun ecke giora ofrijke þeim gudhræddu / ꝛ þeir munu ecke bren̄a i hen̄ar loga.

26 Þeir ſem̄ yfergiefa Drottenn/ munu falla þar i /ꝛ han̄ mun bren̄a i þeim/ og viſſulega ecke ſlockna.

27 Han̄ mun utſendaſt yfer þa / ſem eitt leon/og eida þeim ſem̄ eirn pardus.

28 Sia til/um̄gird þitt gots med þirn um / ꝛ giør hurder ꝛ ſlagbranda fyrer þin̄ mun̄.

29 Saman̄bind þitt gull og þitt ſilf- ur/en̄ giør metaſkal ꝛ vigt handa þijn um ordum/ og * giør hurd ꝛ ſlagbrand fyrer þin̄ mun̄. * C. 22/ 33.

30 Vakta þig/ ad þu ecke faller med hen̄e/ ad þu ſkuler ecke falla fyrer ein̄ ſem ſitur um̄ þig.

XXIX. Capitule.

Guds Bodord utheimter Miſk- unſemena.

HVør ſem giører miſkunſeme/ mun lana ſijnū naunga / og hvør ſem ſtirker hn̄ med ſin̄e hende / mun vardveita bod- orden̄.

2 Lana þijnum naunga nær hn̄ hefur þørf/Og * giallt þijnum naunga apt- ur nær þar er tijme. * Pſ. 37/ 21.

3 Halltu ord ſtadfaſtlega/ꝛ verttu tru- faſtur þar i/ ſo muntu fin̄a alltijd þijna naudþurft.

4 Marger hafa meint ad lan være funded goots/ ꝛ giørdu þeim mædu/ ſem̄ høfdu hialpad þeim.

5 Medan̄ han̄ ecke fær/ mun han̄ kiſſa hn̄s hønd/ ꝛ audmijkia ſijna rauſt veg- na ſijns naunga peninga.

6 Og nær hañ skal betala aptur / þa dregur hñ tijmañ / z betalar med hirdulausum ordū / z mun asaka tijmañ.
7 Þar sē hñ / er gallt hinum ødrum / kūne iafnvel ad megna so miked / mun hñ valla faa helmingeñ aptur / z maa reikna þad sē þad være funded.
8 Eñ ef þad ecke skiedur / þa hefur hñ firdt hñ synum peningū / og hñ hefur feinged hañ til eins fiandmañs oforskulldad.
9 Hañ mun betala hønum bølve og illyrdum / z i stadeñ fyrer heidur betala hønū vanheidur.
10 Marger snua sier fraa eirnre mañeskiu fyrer stráksskapar skulld / af þvi þeir ottast um sig / ad þeir mune missa sitt oforskulldad.
11 Eñ hafdu þo þoleñmæde vid eirn aumañ / og tef ecke fyrer hønum i ølmusuñe.
12 Hiaalpa einū fatækum fyrer Bodords añaskulld / og laat hñ ecke ganga toom hendtañ fraa þier i sine naudþurft.
13 Miss þu pening fyrer eins brooders og vinar skulld / lat hñ ecke verda migladañ under einū steine til fordiørfunar.
14 Legg afsijdes * þiñ fiaarsiood epter þess Hædsta bode / og þad mun gagna þier meir eñ gulled. * Matth. 6/20.
15 Safna ølmusu i þijna klefa / og hun * mun frija þig fra allre oluckū.
* Ps. 41. 2/3. Tob. 4. 10/18.
16 Hun mun strijda fyrer þig i mooti þijnum fiandmøñum / meir eñ sterkur skiølldur eda spioot.
17 Eirn goodur madur geingur i borgun fyrer siñ nauunga / eñ sa sem hefur tapad mun yfergiefa hañ.
18 Gleim ecke hñs velgiørning / sem geingur i borgun fyrer þig / þvi hañ hefur gefed sig sialfañ fyrer þig.
19 Eirn syndare mun kollkasta eins borgunar mañs gotse /
20 Eirn syndare mun umhlaupast fraa einum borgunar mañe / og eirn oþackelatur mun skilia hñ epter i ahuga / sem frelsade hañ.
21 Borguneñ hefur * fordiarfad marga / sem høgudu sier rijkelega / og kastad þm hijngad z þangad / eins ō hafs bilgur. * Ordsk. 11/15.
22 Hun hefur fordiarfad megtuga meñ fraa heimelenu / og þeir fooru villt a medal framande foolks.
23 Eirn syndare / sm yferkreñur Drottens bod / mun komast til ad verda borgunar madur / z hñ sm tekur sier ofmiked fyrer ad giøra / mun koma i straff.
24 Vidhiaalpa þijnum nauunga epter þiñe formegan / z sia þig sialfañ uñ / ad þu skuler ecke falla.
25 Þad sierlegasta til ad lifa af / er vatn og braud / z klæde og hus / sm madur kañ ad hilia sijna blygdan med.
26 Betra er eins fatæks lijf under einu fialaþake / eñ dijrdleg fæda i framande huse.
27 Vertu vel anægdur med lijted og miked / z þu munt ecke heyra þijns hus hædung.
28 Þad er eitt vondt lijferne / ad fara hus ur huse / og hvar þu munt vera framande / þorer þu ecke ad uppluka muñenum.
29 Þu matt laata adra iñ til þijn / og laata þa drecka med þier / til ad faa oþock / og sijdañ heyra hord ord þar ad auk / sem er:
30 Giestur / kom hijngad / tilreid borded / og hafer þu nockud til besta / þa gief mier eirn bita.
31 Giestur / far ut / af þvi ein veglegre persoona / miñ brooder er komeñ iñ til herberges til mijn / eg hefe husens þorf.
32 Þvilijker hluter eru þunger fyrer eina mañeskiu / sem hefur forstand / vond ord vegna hussens / og spott fyrer giallded.

XXX. Capitule.

Sa riette Barna-Age.

Hvør sem elskar siñ son / mun * straffa hañ yduglega / ad hañ kuñe ad glediast a hañs sijdasta tijma. * Ordsk. 13/24.
C. 23/13. C. 29. 15/17.

2 Hver

2 Hvør sem tyktar siñ son / mun fa
glede af hønum/ og maa hroosa sier af
hønũ a medal siña kuñingia.
3 Hvør sem kieñer sÿnum sÿne/ giører
þad/ sem hañs fiandmañ hrigger/ og hañ
mun gledia sig af hønũ fyrer sÿnũ vinũ.
4 Nær sem hañs fader er eirneñ daudur/
þa er þad og sem hañ være ecke daudur /
af þvi ad hañ liet siñ lÿka epter sig.
5 Þegar hañ lifde/sa hañ þad/og hafde
glede þar af/ z þegar hañ doo/ þurfte
hañ ecke ad syrgia.
6 Hañ liet eirn hegnara epter sig i gie-
gn sÿnum fiandmønũ/og þañ/ sem vin-
unũ kañ ad þiona aptur til þacklætes.
7 Hvør sem strÿker siñ son / hañ mun
binda um hañs sar / og vegna hvørs
hlioods mundu hañs iñyble komast vid.
8 Eirn hestur sem ecke er tameñ/verd-
ur hardur/og eirn sonur/sem maa raada
sier sialfur/verdur þriotskur.
9 Ai þitt barn / og þad mun skielfa
þig/leiktu vid þad/og þad mun hrigg-
ia þig.
10 Gamna þier ecke vid þad / ad þu
skuler ecke fa harmkvæle med þvi/ z þu
skuler ad sÿdustu gnÿsta þÿnũ tønnum.
11 Gief þvi ecke frialst leife i æsk-
uñe/ og hlidra ecke hia hañs faavisku.
12 Beig hañs haals i æskuñe og sla
hañs sÿdur/a medañ hañ er eitt barn.
13 Ad hañ skule ecke verda hardur og o-
hlÿdugur vid þig/ og verda þier hiar-
ta sorg.
14 Tipta þiñ son/og * læt hañ giøra
nockud / ad þu skuler ecke reka þig a i
hañs forsmaan. * c. 33/ 29.
15 Betre er eirn fatækur heill z hraust
ur / eñ eirn rÿkur / sem er hudflettur a
sÿnum lÿkama.
16 Heilbrigde og hreiste er betre eñ allt
gull/og eirn hraustur lÿkame/helldur eñ
ofurmiked gots.
17 Rÿkdoomureñ er ecke betre eñ lÿkam
ans heilbrigde / og eingeñ gladværd er
fram yfer hiartans glede.
18 Betre * er daudeñ eñ eitt beiskt lÿf
edur eirn langvarande siukdoomur.
* Ps. 63/ 4.
19 So sem gooder riettir er ukausast
fyrer eirn luktañ muñ/eru matar riett-
er/er setiast hia eiñe grøf.
20 Hvad er offur einum afgude nyt-
samlegt? þvi hañ vissulega hvørke etur
edur luktar: so er þad um þañ/sem of-
sookktur er af Drottne:
21 Hañ sier med augunum/og andvarp
ar sem eirn gielldingur / er fadmar eina
jomfru/ z andvarpar.
22 Angra þig ecke sialfañ / og plaga
þig ecke sialfañ med þÿnu raade:
23 Hiartans lÿst * er eirnrar mañesk-
iu lÿf / og eins mañs fagnudur er eitt
langt lÿf. * Ordsk. 15.13/15.c.17/22.
24 Elska þÿna saal / og hugga þitt
hiarta/ z rek sorgena langt fra þier:
25 Þvi * sorgeñ hefur fordiarfad og
deydt marga / og þar er ecke gagn hia
heñe. * c. 38/ 19.
26 Vandlæting og bræde mÿnka dag-
ana/ og umhiggia giører gamlañ/fyrr
eñ tÿmeñ kiemur. Eitt gladt og gott
hiarta mun vera umhiggiusamt fyrer
fæduñe/sem þad skal eta.

XXXI. Capitule.

Lærdomur a moote Agirnd z Ofneitslu

AD vaka epter rÿkdoome/veiker
holld ed/z a higgia þar fyrer/
hrekur svefneñ i burtu.
2 Ahiggia med vøkum kiem-
ur einũ til ad dotta/z svefneñ burtdrÿf
ur eirn stooran siukdoom.
3 Eiñ rÿkur erfidade i þvi hañ safnade
peningũ/ og nær hañ hvÿler sig/uppfill-
est hañ med sitt sælgiæte.
4 Eirn fatækur erfidade/af þvi hañ
hafde lÿted ad lifa af/og nær hañ hætt-
er/ so er hañ þo þurfande.
5 Hvør sem * elskar gulled / mun ecke
verda riettferdugur / z hvør sem leitar
epter fordiørfun/ mun fillast þar med.
* 1. Tim 6/ 9. Ordsk. 23/ 4.
6 Marger eru komner i hrøsun vegna
gulls / og þeirra fordiørfun er skied
fyrer þeirra augum.
7 Þad er þeim eitt fríe ad reka sig a /
sem offra til þess/ hvør sem er faavÿs /
mun

mun fanngast þar med.

8 Sæll er eirn rijkur/ sem verdur funden ostraffanlegur/ og sem ecke er genngen epter gulle.

9 Hvar er sa? og vier viliu prijsa hann sælann. Þvi hann hefur giort undarlega hlute a medal syns fooks.

10 Hvør er reindur ad þvi / og orden fullkomen/ z hann ma vera til hrosunar.

11 Hvor kunne yfertroda/ og hefur ecke yfertroded/ og giøra vondt/ og giorde þad ecke?

12 Hans gots mun verda stadfest/ z søfnudurenn mun segia fra hans ølmusum.

13 Sitier þu * yfer einu stooru borde/ þa upplæt ecke þinn barka þar yfer.
* Ordsk. 23/ 1.

14 Og þeink ecke/ þar er miked a/ minnstu/ ad eitt vondt auga er eirn vondur hlutur.

15 Hvad er skapad verra enn eitt auga? þar þ grætur þad fyrer hverio auglite.

16 Utrietk ecke þijna hønd til hvors er þu lijtur a / og reksu þig ecke a hann i einu fate.

17 Merk a siaalfum þier / hvad þijnu naunga er vidvijkiande/ og hugadu þig um i allre athøfn.

18 Et sem ein manneskia / þad sem er sett fyrer þig/ z et ecke of grædugl ega/ so ad þu skuler ecke verda hatadur.

19 Hættu fyrstur fyrer hæversku saker/ og vertu ecke osedianlegur / so ad þu skuler ecke steita þig a.

20 Og ef þu situr i millum margra/ þa utriett ecke þijna hønd fyrstur undan þinn.

21 Hvad lijted er einum hæversku manne noog/ og hann ropar ecke a sinne sæng.

22 Enn heilbrigdes svefn er med einu mætulegum kvid/ þvilijkur eirn stendur aarla upp/ og hans saal er hia hønum.

23 Mædusøm vaka z gallsoott z isla... tøkur eru hia einu osedianlegu manne.

24 Ef þier er þreingt med mat / þa stattu upp / gack burt af vegenu / gief fra þier/ z legg þig til hvijldar aptur.

25 Mitt barn / heyr mig / og forakta mig ecke / og þu munt finna mijn ord ad sidustu.

26 * Vertu snar i øllum þijnum verkum/ og eingenn siukdoomur mun mæta þier.
* C. 32/ 12.

27 Varernar blessa þann / sem helldur sig veglega til matar/ og hans fegurdar vitnesburdur er viss.

28 A mote þeim sem er * illur yfer braude/ møglar allur stadurenn/ og hans illsku vitnesburdur er hardur. * c. 14/ 3.

29 Vertu * ecke hraustur i vijne / þvi vijned hefur fordiarfad marga.
* 1. Tim. 3/ 3.

30 Sem eirn abl reiner jarned/ i þvi þad herdest: so profar vijned hiartad i hinna dramblatu þrættan.

31 Vijned * er eirnre manneskiu eins sem lijfed/ ef þu dreckur þad med synu maate. * Ps. 104/ 15. Ordsk. 31/ 4. etc.

32 Hvad være lijfed / nær vijned være i burtu? og þad er skapad manneskiunum til lystesemе.

33 Vijn sem drucked er i tijma til þarfenda/ er hiartans fagnudur og saalarennar glede.

34 Vijn / sem drucked er ofnuked / er saalarennar beyskleike med þrætu z hroeun vegna þess.

35 Dryckiuskapur eikur einum favijsum bræde til asteitingar/ mijnkar styrkenn / og giører saar þar ad auk.

36 Straffa ecke þinn naunga i vijnskalene / og forsma hann ecke i sinne gladværd.

37 Seigdu ei vid hann hædugleg ord/ og þreing hønum ecke med eggian.

XXXII. Capitule.

Sidferdes og Gudhrædslu Reglur.

Hafe þeir giort þig ad einum forrædes mann/ þa upphroka þier ecke/ vertu a medal þeirra sem eirn af þeim.

2 Forsorga þa / og set þig so/ z nær þu hefur giort allt þad sem þu skyllder/ þa set þig nidur.

3 Ad þu kunner vera gladur vegna þra/ og taka krans til prijdes.

4 Tala/ þu hinn gamle/ þvi þad hæfer

þier

þier med sierlegre vitsku/og hindra ecke saungenn.
5 Hvar ed heyrest nockud sierlegt/ þar ut aus þu ecke skrafe/ og hallt þig ecke of viturann i otijma.
6 Sem eitt innsigle i einum carbunkulo a einu gyllene skarte: so er saungvarann a samhlioodande saungur i giestabode med vijne.
7 Sem eitt innsigle i einum smaragdo i einu skarte tilbunu af gulle: so er saung varann a fogur hliood hiaa sætu vijne.
8 Tala þu hinn unge / ef þad gioorest þier þorf / valla tvisvar sinnum / ef þu ert adspurdur.
9 Drag þina rædu til samans i eina summu/ad þu kunner ad seigia myked med faum ordum/ vertu sem eirn er veit þad/ og þeiger under eins.
10 A medal stoor herra skalltu ecke hall da þig jafnann þeim / og nær eirn annar talar/ þa skrafa ecke myked.
11 Undann skrugguñe skundar elldingenn/ og hille geingur undann einum audsveipnum.
12 * Stattu upp tijmanlega/ og vertu ecke sa seinaste/ hlauptu strax heim/og vertu ecke latur til þess. * c. 31/ 26.
13 Leik þar / og gior hvad þu hefur i sinne / og syndga ecke med einu dramb-somu orde.
14 Og * blessa hann þar fyrer/ sem gioor-de þig / og giorer þig lijstugann af sijn-um goodum hlutum. * 5. Mos. 8/ 10.
15 Sa sem ottast Drottenn/mun medta ka tilskanena / og þeir sem eru aarla reidu buner/ munu finna gooda velþocknan.
16 Hver sem * leitar epter lögmaalenu/ mun uppfillast af þvi / enn hver sem þad skilur med yferdrepskap/ mun stei-ka sig a þvi. * Luc. 8. 9/ 10.
17 Þeir sem ottast Drottenn/munu finna doom/ og upptendra riettvijsar athafner sem eitt lioos.
18 Ein syndug manneskia * flijr fyrer straffenu/og mun finna uppa nockud/sem a vid hennar vilia. * Ordsk. 12/ 1.
19 Eirn madur med raade forakttar ecke ihuganena/ enn eirn annar og dramblaat-ur skielfest ecke af olla / jafnvel epter þad hann hefur giort nockud þar vid/ fyrer utan raad.
20 Þu skallt eckert giora fyrer utan raad/ og nær þu hefur giort so/ þa yd-rast þess ecke.
21 Gacktu ecke a einum veige / sem þu kannt audvelldlega ad falla a/og steittu þig ei a hvar grijtt er.
22 Oftreistu þier ecke a einum veige/ sem er aan asteitingar / og * vara þig fyrer þijnum börnum. * Mich. 7/ 6.
23 J allre athöfn trudu þinne saal/ þvi þad er ad hallda bodorded.
24 Hver sem truer lögmalenu/ giefur gaum ad bodordunum. Og sa sem reider sig uppa Drottenn / * mun ecke minnkad ur verda. * Ps. 23/ 1.

XXXIII. Capitule.

Gudhræddra og Ogudlegra Ut-maalan.

Hann sem ottast Drottenn / mun ecke vont henda / helldur nær hann freistast/mun hann og so freist ast aptur.
2 Eirn vitur madur mun ecke hata lögmaaled/enn sa sem hræsnar þar med/ er sem eitt skip i storme.
3 Einn vitugur madur * truer lögmaal enu um sig / og lögmaaled er honum vijst/ sem eirn lios spurning. * Tit. 1/ 9.
4 Tilbu þijna rædu/og so muntu ver-da heirdur/bind uppfræðinguna sam-ann/ og þa kanntu ad svara.
5 Eins * daara innyble eru sem eitt hiol a einum vagne/ og hans þanckar eru sem eirn hiolgaddur/er snijst um kring. * c. 27/ 28.
6 Sem eirn stoodhestur er eirn spottsk-ur vinur/hann hneggiar under hverium/sem situr þar uppa.
7 Hvi er eirn dagur yfer einum ödrum/ med þvi ad hvors dags lioos i einu aare er af solunne?
8 Þeir eru adgreinder fyrer Drottens þeckingu/ og hann hefur umbreitt tijmum og hatijdum/
9 Hann hefur upphafed og helgad nock-

ra af þeim / og nockra af þeim sette
hñ añars i dagaña tal.
10 Og * allar mañeskiur eru af Jørd/
og Adam var skapadur af Jørd.
* 1. Mos 2/ 7.
11 Med * visskuñar margfiolda adgrein
de Drottẽñ þa / og umbreitte þeirra
vegum. * Eph. 3/ 10.
12 Nockra af þeim hefur hñ blessad
og upphafed / & nockra af þeim giort
heilaga/ og teked þa nælægt til sijn.
13 Nockrum af þeim hefur hñ bølvad
& nidrad/ & kollkastad þeim af sꝛa stad.
14 Sem * leiren er i eins potta mak-
ara hende / aller hañs veiger eru epter
hñs goodre velþocknan: so eru mañesk-
iurnar i hñs hende/ sem þær hefur gio-
rt / ad hñ maa betala þeim epter hañs
doome. * Es. 45/ 9. etc.
15 Þad gooda er i moote þvi vonda/ og
lijfed er i moote daudanum:
16 So er eirn gudhræddur madur i
moote syndaranum/ og so er eirn synd-
are i moote einũ gudhræddum.
17 Lijttu ogso a * øll hins Hædsta verk/
þar eru ad vijsu alltijd tvø / og eitt i
moote þvi ødru. * c. 42/ 34.
18 Og eg er seinastur uppvaknadur/ og
eignadest þau ad erfd/ sm̃ af upphafe:
19 Sem sa er safnar smaau epter vijn-
yrkiu meñena / hefe eg naad Drottens
blessan þar til/ & fyllt pressukiered/ sem
eirn vijn-yrkiu madur:
20 Yferveiged ad eg * hefe ecke erfid-
ad fyrer mig alleina/ helldur fyrer alla
þa/ sem leita epter uppfrædingu.
* C. 24/ 40.
21 Heyred mier/ * þier stoor-herrar a
medal foolksens / & sem erud fyrermeñ i
søfnudenũ/ hlijded til. * Spek. 6. 1/ 2. etc
22 Gief ecke einũ syne edur hustru/ brod
ur edur vin magt yfer þier / a medañ
þu lifer/
23 Og gief einum ødrũ ecke þitt gots/
ad nær þad angrar þig þar epter/ þu
þa ecke skuler audmiuklega bidia um̃
þad aptur.
24 Medañ þu lifer / og þar er ande i
þier/ þa lꝫt þier sialfum ecke i burtu
nockurre mañeskiu/
25 Þvi þad er betra / ad børnen bidie
þig / eñ ad þu skuler horfa uppa þiña
sona hendur.
26 Vertu yfermadur i øllum þijnum
verkũ/ set ecke fleck a þijna virding.
27 A þeim deige þijner lijfdagar full-
endast/ ja a þiñar endalyktar tijma/ þa
skiptu þijnũ arfe.
28 Um̃ þienarana. Einum asna ber
foodur og stafur & byrder/ og einũ huss-
þioon ber braud og age & erfide.
29 Bruka * eirn þioon til erfides/ og
þu munt fiña hvijld/ Laat hñs hendur
vera ydiulausar / og hñ mun leita frel-
ses. * c. 30/ 14.
30 Ok og bønd kuña beigia eirn haals /
og einum * ørgũ huss-þioon ber plaaga
& pijna. * c. 42/ 7.
31 Rek hñ til erfides/ ad hñ sie ecke yd-
iulaus/ þvi ydiuleysed hefur kient mik-
ed vondt.
32 Set hñ til erfides/ sem þad soomer
hønũ/ & ef hñ ecke hlijder/ þa gior hñs
vidiur þungar.
33 Þo skalltu ecke giøra þad ofmiked
vid nockra mañeskiu/ & þu skallt eckert
giora aan riettar.
34 Hafer þu eirn huss-þioon/ þa vere
hañ/ sem þu / þvi þu hefur keypt hañ
fyrer blood.
35 Hafer þu eirn huss-þioon/ þa hall-
tu ad hønũ sem þier sialfum / þvi þu
þarft hañs vid/ sem þijns eigen lijfs.
36 Giører þu hønũ illt/ og hñ stendur
upp/ og * hleipur burt/ a hvøriũ veige
villtu leita hñs? * 1. Kong. 2/ 39.

XXXIV. Capitule.

Draumaña Hættalag.

Eirn faavijs madur hefur fa-
nijta og falska von/ & draumar
giøra þad/ ad þr oforstandigu
faa vænge.
2 Sem sa þar grijpur eirn skugga / og
hleipur epter vindenũ: so er sa er gief-
ur gaum ad draumum.
3 Þetta epter hiñu/ er drayma sion/ i mo

ke einu andlite og andlites lyking.
4 Hvad kañ verda hreint af nockru
sem er o hreint ? og hvad kañ vera satt
af lyge ?
5 Spadoomar z utþydingar epter fug-
lum/z draumar eru hiegoomleger hlut-
er/og vilkra hiortu hafa ad fæst vid
iñbirlinga rugl/ sem heñar / er fæder/
med harmkvæle.
6 Ef þad utsendest ecke fra þeim Hæd-
sta i þiñe vitian/þa legg þad ecke uppa
þitt hiarta :
7 Þvi draumar hafa sviked marga/
z þad brast þeim/sem vonudu a þa.
8 An falskleika mun løgmaled full-
komnast/og spekeñ er fullkomlegleikeñ i
einum trufastū muñe.
9 Eirn vel uppfræddur madur veit
miked/og sa sem er miøg ulærdur/ mun
kuñgiora forstand.
10 Hvør sem ecke er reindur/skyniar lit-
ed/ eñ hū sem hefur fared villt / giorer
mikeñ skrakskap.
11 Eg hefe sied miked i miñe villu / og
þad eg skynia/ er meira eñ myn ord.
12 Eg hefe opt vered i hæska allt til
dauda/ og eg er frelsadur fyrer þeirra
skulld.
13 Þeirra ande / sem ottast Drottenn/
mun lifa/ þviad * þeirra von stendur
til hans/ sem frelsar þa. * c. 2. 6/ 7.
14 Hvør sem ottast Drottenn / hañ ad
vyssu * hrædest ei/ og ad vyssu skelfest
ei/þvi hū er hans athvarf.
* Ps. 112. 7/ 8.
15 Þess sæl sem ottast Drottenn / er
sæl/um hvørn skeiter hū:z hvør er hans
studnings stafur ?
16 Drottens * augu lyta a þa / sem
elska hū / hū er ein volldug verndan og
stadfastur styrkur.* c.15/ 19. Ps.33/18
Ps. 34/ 16.
17 Ein vernd * fyrer hitanum / og ein
vernd fyrer middeigenu/ ein vardveitsla
fyrer asteitinguñe/ z hiælp fyrer fall-
enu/ * Es. 4/ 6. c 25/ 4.
18 Sem upphefur eina sal/ z upplyser
auguñ/sem giefur lækning/lyf z blessan.
19 Offre nockur * af oriettferdugu
gotse/þa er hans offr hæduglegt/z hiña
** ranglætu gafur eru ecke til vel-
þocknun". *Ordsk.21/27. **Es.1/11
20 Þi hiña ogudlegu offre hefur sa Hæd
ste aungva velþocknan / z med mørgū
foornū fridstillest hañ ecke vegna synd-
areñar.
21 Hvør sem framber offur af fatæks
gotse/ er * sem sa/ er slatrar einū syne
fyrer hans fødurs augū. *Esa. 66/3.
22 Þeirra þurftugu braud er hiña fa-
tæku lyf/ hvør sem svykur þad af/ er
ein bloodsek mañeskia.
23 Hvør sem * burttekur næring / hañ
deider siñ naunga/z hvør sem ** prett
ar eirn daglaunara i synu verdkaupe/
uthellir bloode. * 5.Mos. 24/ 6.
**3. Mos. 19/ 13.
24 Eirn bigger upp/z eirn añar bryt-
ur nidur aptur/ hvad ávinna þeir meir
eñ erfided ?
25 Eirn bidur og eirn añar bølvar/
hvørs raust mun Drottenn bænheyra?
26 Sa sem þvær sig vegna eins dauds/
og kiemur aptur þar vid / hvad gagn
hefur hañ af synum þvotte?
27 So er ein mañeskia/sem fastar fyrer
synar synder/ og * geingur aptur burt /
og giorer þær somu / hvør mun bæn-
heyra heñar bæn / z hvada gagn hefur
hun þar af/ad hun audmyke sig?
* 2. Pet. 2/ 20.

XXXV. Capitule.

Foorner sem þocknast Gude.

Hvør sem * helldur løgmaled /
giorer mørg offur/Hū giorer
hiælpraedes offur/ * * sem giefs
ur gaum ad bodordunum.
* 1. Sam. 15. 22. ** 1. Cor. 7/ 10.
2 Hvør sem er þacknæmur / hañ offrar
simlu/z hvør sem giorer myskunsemd/
hañ offrar þackar-offre.
3 Ad * vykia fra vondskuñe/er þad/sem
Drottne þocknast/z ad vykia fra rang
lætenu/ er forlykun. * c. 38/ 10.
4 Lat * þig ecke finast toomhendtañ
fyrer Guds augsyn / þvi allt þvilykt

skal giørast fyrer bodordsens skulld.
* 5. Mos. 16/ 16. etc.
5 Eins riettferdugs offur giører eitt
altare feitt/ z sa * goode ylmur þar af/
er fyrer þeim Hædsta. * 1. Mos. 8/21.
6 Eins riettferdugs mans offur er
þægelegt / og þess minning mun ecke
gleimt verda.
7 Dyrka Gud med einu goodu auga/ z
minka ecke þinn handa fyrsta grooda.
8 Giør þitt andlit gladvært i allre þinne
gaafu/ z helga þijnar tiunder med glede.
9 * Gief þeim Hædsta epter hans gaafu/
og ** med einu goodu auga/ hvad sem
þijn hønd megnar/ * Tob. 4/ 9.
** 2. Cor. 9/ 7.
10 Þvi Drottenn er sa / sem giefur apt-
ur / z mun giefa þier siøfalldt aptur.
11 Mijnka * ecke gaafurnar / þvi hann
mun ecke medtaka þær/ z gief ecke gaum
ad oriettferdugu offre.
* 3. Mos. 22/ 20. etc.
12 Þvi Drottenn er doomare/ z þar gilld
er * eingrar persoonu vegsemd fyrer
hønum. * P. G. 10/ 34. etc.
13 Hann mun ecke aalijta nockra persoo-
nu i moot einum fatækum/ z hann mun bæn-
heyra þa beidne/ sem lijda oriett.
14 Hann mun ecke forakta hins fødur-
lausa audmiuka bæn / edur eina eckiu/
ef hun utheller sijnu maale.
15 Munu eirnrar * eckiu taar ecke renna
ofann a kinnena / z hennar hroop vera i
moote þeim / sem þau utkreister?
* 2. Mos. 22/ 23.
16 Sa sem tekur vara a þioonustunne /
mun medtakast med velþocknan/ z hans
audmiuk bæn mun naa allt til skyanna.
17 Eins auminga bæn þrenger sier i
giegnum skyenn/ z lætur sig ecke hugga/
fyrrenn hun kiemst framm/.
18 Og hun mun vissulega ecke laata af/
þar til sa * Hædste lijtur þar aa/ z hann
mun dæma riettferduglega / og hallda
doom. * Harmagr. 3/ 50.
19 Og Drottenn mun ecke draga þad
undann / z sa sterke mun ecke vera þol-
inmoodur vid þa.
20 Þar til hann fær sundurmared hinna
omilldu lendar/ z hann mun betala heiding-
iunum hefnd.
21 Þar til hann hefur burtteked þa mør-
gu ofrijkeemenn / z hann mun sundursla
hinna oriettferdugu sprota.
22 Þar til hann hefur * betalad hvørium
epter hans athøfnum/ z mannanna verk ept.
er þra þaunkum/ * Ps. 62/ 13. Rom. 2/ 6
23 Þar til hann fær dæmt sijns foolks
doom / z hann mun gledia þa fyrer sijna
myskunseme.
24 Hans myskunseme er føgur a
þreingingar tijmanum / sem skyenn med
regne a þerrers tijdenne.

XXXVI. Capitule.

Gudhræddra Bæn umm Naad z Nialp

Drottenn/ allra Gud / miskuna
þig yfer oss/ og * lijt hier til/
z laat þinn otta falla yfer allt
foolk/ sem ecke leita epter þier.
* Ps. 80/ 17.
2 Upplipt þinne hende yfer þær fram-
ande þioder/ z laat þær sia þijna magt.
3 So sem þu ert helgadur fyrer þeirra
augum a medal vor/ ad þu so mætter dyrd
legur halldast fyrer vorum augum a
medal þeirra.
4 Og ad þr * kunne vidurkienna þig / so
sem vier og vidurkiennum/ ad þar sie einginn
Gud / nema þu Drottenn.
* 2. Kong. 19/ 19.
5 Giør nij taakn / og ummbreit furdan-
legum verkum. Audsijn þijna hønd z þinn
hægra armlegg dijrdlegann/ ad þeir kunne
ad framtelia þijna undarlega hlute.
6 Uppvek þijna bræde z uthell reide /
rickstu mootstøndurunum i burt/ z sundur-
mola fiandmennena/
7 Flijttu þier med tijmann / og þeinktu
a þinn eyd/ z laat þijn vegleg verk framm-
teliast.
8 Laat hann / sem er frelstur/ fortærast i
elldsens reide/ z laat þa finna fordiørf-
un/ sem giora þijnu foolke illt.
9 Sundurmola høfdingianna høfud /
sem eru vorer fiandmenn/ sem seigia: þar
er einginn utann vier.
10 Safna øllum Jakobs ættum/ og eig

þar til arfs / sm̄ af upphafe.
11 Myskuna þig / Drotteñ / yfer þad
foolk / sm̄ er kallad epter þyñu nafne / z
yfer Jsrael / sem þu hefur * lykt vid eirn
frumgieteñ. * 2. Mos. 4 / 22.
12 Myskuna þig inelega yfer þiñ hei-
laga stad Jerusalem / sem er þiñar hvyld
ar stadur.
13 Uppfill Zion / ad hun upphefie þyn
dyrdlegu ord / z þitt folk med þiñe dyrd.
14 Gief þm̄ hlutū / sem eru skapader
af þier i upphafe / vitnesburd / og upp-
vek spaadooma um̄ þitt nafn.
15 Gief þm̄ laun / sm̄ byda epter þier /
z læt þyñu spaamoñū verda truad.
16 Bænheyr / Drotteñ / þræ audmiuka
bæn / sem undergiefner bidia þig / epter
Aarons blessan yfer þyñu foolke /
17 So munu z aller þeir / sem bua a
Jørduñe / þeckia / ad þu Drotteñ ert sa
eilyfe Gud.
18 Kvidureñ etur allra handa fædu / þo
er ein fæda betre eñ su øñur.
19 Sem einum barka smackar ville-
brad : so formerker eitt forstandugt
hiarta følsk ord.
20 Eitt fraafnued hiarta mun giefa
sorg / eñ ein forstandug mañeskia mun
betala þvi aptur.
21 Ein kveñ-persoona mun medta-
ka hvørn / sem er ein kallmañs perso-
na / Eñ ein dotter er betre eñ ein øñur.
22 Eirnrar kviñu frydleike gledur eina
mañ sioonu / z yfergeingur langt alla mañ
lega girnd.
23 Sie þar medaumkan z spaklynde z
læknisdoomur a heñar tungu / þa er heñ
ar madur ecke sm̄ adrar mañeskiur.
24 Hvør sm̄ hefur feinged eina konu /
hefur byriad a eigendoomeñū / þvi hañ
hefur feinged eirn medhiaalpara med
sier / z eina stiftu ad hvyla sig a.
25 Hvar þar er ecke girding / þar burt-
hripsast gotsed / z hvar þar ecke er ein
hustru / þar andvarpar hñ / sm̄ fer villt.
26 Þvi hvør kañ trua einum vopnud-
um ræningia / sm̄ fer fra einum stad til
eins añars? so er þad um̄ eina mañesk-
iu / sem ecke hefur hreidur / og gister iñe
hvar ed kvølldar.

XXXVII. Capitule.

Hvørneñ ein Mañeskia skule haga syñu Lyferne.

Sierhvør vinur talar vel / Eg
hefe hallded vinskap vid hñ /
eñ þar er eirn vinur / sm̄ er
alleinasta vinur ad nafnenu.
2 Er þar ecke sorg allt til daudans /
nær eirn godur medbroder og vin snyst
til fiandskapar?
3 O þu vonda hugan / hvadañ ertu hier
iñrunneñ / ad hylia þad þurra med svik-
seme.
4 Eirn medbroder er lystugur i hañs
vinar glede / og a þreingingar tymañū
kañ hñ ad vera i mote hønum.
5 Eirn medbroder giører sier mædu
med einum vin fyrer magans skulld /
og munde eirneñ taka skiølld i moote
einum fiandmañe.
6 Gleim ecke einum vin i þyñū huga /
og slepptu hønū ecke ur miñe / nær þu
ert rykur.
7 Sierhvør raadgiafe helldur sitt raad
haatt / eñ þar er sa / sm̄ raadleggur fyr-
er sig sialfañ.
8 Vakta þyna sal fyrer einum raad-
giafa / z vittu fyrerfram̄ hvørs hñ hef
ur þørf / Þvi hañ kañ ogso raadleggia
sier sialfum til gagns :
9 Ad hñ ecke skule / maaskie / kasta hlut
um̄ þig / og seigia til þyn : þu ert a
þeim rietta veige / og hañ mun standa
þo i moote þier / ad sia þad / sem mun
henda þig.
10 Raadgast ecke vid þañ / sm̄ lytur øf-
ugt til þyn / z dyl þitt raad fyrer þeim /
sm̄ eru øfundsamer vid þig :
11 So sm̄ / vid eina kviñu um̄ eirn / sem
er øfundsamur vid hana / Og vid eirn
ragañ til strydz.
12 Vid eirn kaupmañ um̄ verslun / Og
vid eirn / sm̄ kauper / um̄ søluna.
13 Vid eirn øfundarfullañ um̄ þack-
læte / Og vid eirn omyskunsamañ um̄
froomleikans bevysing.

14 Vid eirn lakañ / um̃ nockurt starf /
Og vid eirn daglaunara / sem̃ leigest ærlega / um̃ þad nær eim hlutur skal fullkomnast :
15 Vid eirn lakañ huss-þienara / um̃
eigeñ syslan / Gief þig ecke um̃ þessa i
nockre rꝏdagiørd.
16 Helldur * verku ydugloga hiꝏ einu̅
gudhræddum mañe / þañ þu þecker ad
hallda Drottens bod. * c. 6. 36 / 37.
C. 9 / 20. Ps. 119 / 63.
17 Sem er i sinnu giede epter þinnu giede / og ef þu fellur / kuñe ad hafa medaumkan med þier.
18 Og halltu stadfastlega þijns hiartaraade / þui eingeñ er þier trufastare
eñ þad.
19 Þui eins mañs sꝏl er stundu̅ von ad
kuñgiøra meir / eñ siø vardhalldsmeñ /
sem̃ sitia hꝏtt i lopte a einu vardhallde.
20 Og i øllu̅ þeßu̅ hlutum * bid audmiuklega þañ Hædsta / ad hñ vilie greida þiñ veg i sañleika. * Tob. 4 / 26.
21 Raadañ er alls verks byrian / z raaded er firr eñ øll athøfn.
22 Andliked er footspor til hiartañs um̃breitingar / hier uppreña fiorer partar ;
23 Gott og illt / lijfed og daudeñ / og ein
tunga er ꝏvallt eirn stiornare yfer
þeim.
24 Þar er ad søñu eirn hreckuijs mad
ur til / z sem er utlærdur i mørgu̅ hlutum / z hñ er siñe eigeñ sꝏl onijtur.
25 Þar er eirn til / sem̃ helldur sig fyrer
vijsañ i tale / sem er hatanlegur / hañ
mun missa alla fædu /
26 Þui hm̃ er ecke giefeñ nꝏd af Drottne / so hñ hefur mist allañ vijsdoom.
27 Þar er sa / sem̃ er vijs fyrer sig sialfañ / og hañs forstands ꝏvexter eru lofleger i muñenum.
28 Eirn vijs madur mun uppfræda sitt
folk / z hñs forstands ꝏvexter eru viss.
29 Eirn vijs madur mun fillast med
blessan / og aller þeir sem sia hñ / prijsa
hñ sælañ.
30 Eins * mañs lijf er i daga tale / og
Israels dagar eru otøluleger.
* Job. 14 / 5.
31 Sa vijse mun erfa heidur a medal
sijns foolks / og hañs nafn mun blijfa
æfenlega.
32 Mitt barn / prooka þijna sꝏl i þijnu lijfe / og sia / hvad heñe er illt / og
gief heñe þad ecke.
33 Þui * allsslags þienar ecke øllu̅ / og
hvør ein sꝏl er ecke ꝏnægd med sierhvørn hlut. * 1. Cor. 6 / 12. c. 10 / 23.
34 Verku * ecke osedianlegur af nockrum kræselegu̅ hlut / og verku ecke ofgrꝏdugur yfer matnum. * c. 31. 13 / 14.
35 Þui i margslags mat er siukdomur /
z osedianlegleikeñ nꝏlægest gallsottena.
36 Vegna osedianlegleikans eru marger dauder / eñ hvør sem giæter sijn / kañ
ad leingia sitt lijf.

XXXVIII. Capitule.

Lækningareñar Medøl eru af Gude.

Heidra eirn lækner med hñs tilbærelegum heidre til nꝏudsynlegrar brukunar / þui DrottEñ hefur og skapad hñ /
2 Þui læknis dommreñ kiemur fra þeim
Hædsta / og af einum konunge mun hñ
þiggia skeink.
3 Eins lækners konst mun upphefia
hañs høfud / og fyrer stoor herru̅ mun
hñ vera til ad undra sig a.
4 Drotteñ hefur * skapad læknisdom
eñ af Jørduñe / og eirn forstandugañ
mañ bijdur ecke vid honu̅. * Ps. 104 / 14
5 Vard * vatned ecke sꝏtt af einu trie /
ad þeß kraptur skillde þeckiast af møñunum. * 2. Mos. 15 / 25.
6 Og hñ hefur giefed mañeskiuñe þeck
ing / ad hañ skule dijrkast af sijnu̅ furdanlegum hlutum.
7 Þar med læknar hañ og burtdrijfur
eins sꝏr.
8 Eirn apotekare giører læknersdoom
þar af / og hañ kañ vijst ecke fullenda so
sijna giørninga / z þar er fridur af honum a Jardrijke.
9 Mitt barn / nær þu ert siukur / þa
missiꝏ þig ecke / helldur * bid Drotteñ / z hñ mun lækna þig.
* Es. 38 / 2. etc.

10 * Lat af ad syndga / z giør þijnar
hendur riettvijsar / z hreinsa þitt hiar-
ta af allre synd. * c. 35/ 3.
11 Gief gooda ilman / og similiu minn-
ing / z eitt feitt offur / eins sm̄ þu værer
ecke til.
12 Og gief einū lækner rum / þvi Drott-
eñ hefur og skapad hañ / z lat hn̄ ecke
vijkia fra þier / þvi madur hefur hans
Þorf.
13 Þad er tijd / nær þar skal verda god-
ur ilmur i þeirra hondum / þvi þr skulu
og bidia Drottenn / ad hn̄ vilie uña þeim
lucku til endurnæringar z lækningar / af
þvi mañe lijde so.
14 Hvør sm̄ * syndgar fyrer honū sem
giørde hn̄ / hañ skal falla i eins læknara
hendur. * Ps. 107. 17/18. Joh. 5 / 14
15 Mitt barn / * grat yfer einū daud-
um / og byria harm / sem þier væru til
fallner þunger hluter. * c. 22/ 11.
16 Eñ sveipa hn̄s lijkama / so sm̄ þad
hæfer honum / og forsoma ecke hans
greftran.
17 Grat beisklega / og vert heitur af
mædu / og halltu sorg / epter þvi sm̄ hañ
var verdugur til /
18 Eirn dag edur tvo / fyrer adkasteisku-
lld / og lat * þig hugga faker sorgareñ
ar. * c. 22/ 12.
19 Hviad daudeñ utkiemur af sorgeñe / z
* hiarta sorg beiger stirkeñ. * c. 30/ 25.
20 Nær eirn burt færest / er sorgeñ ogso
a ferdū / z eins fatæks lifnadur er ept-
er hn̄s giede.
21 Gief þitt hiarta ecke til sorgar / snu
þvi þar fra / nær þu miñest a þa sijd-
ustu hlute / gleim þvi ecke:
22 Þvi þar er eingeñ vegur til baka /
z þu kant ecke gagna honum þar med /
og þu kant ad giøra þier sialfum illt.
23 Þeinktu a miñ doom / þvi so skal z
þiñ vera: mier i giær / og þier i dag.
24 Nær eirn daudur er i hvijld / þa lat
* hn̄s miñing hvijla / z lat þig hugga
yfer honum / nær hañs ande utfer.
* 2. Sam. 12/ 20.
25 Eins skriftlærds speke kiemur af
henkugre hvijld / og sa sm̄ lætur sijna
sijslan minnka / mun halldast vitur.
26 Hvar af kañ sa ad halldast vitur /
sm̄ helldur ploognū / og hrosar sier af
staung med brodde i /
27 Sem rekur yxneñ / og umgeingst
þeirra verk / og hvørs ræda er um ung-
neiteñ?
28 Hañ ma giefa sitt hiarta ut til ad
giøra ploogfor / z hañs arvekne er um
foodur handa kvijgunum.
29 J sama mata sierhvør snickare og
timburmadur / s helldur afram a nott-
uñe / eins sm̄ a dageñ.
30 Þar eru þeir / sm̄ utgrafa merke til
iñsigles / og hañ helldur afram ad um
breita þvi a adskilianlega hattu.
31 Hañ mun giefa sitt hiarta til ad
giøra eins sem þau maludu dijr / z hn̄s
arvekne er ad fullkomna eitt verk.
32 J sama mata eirn kietels smidur /
sm̄ ma sitia hia sijnum stedia / z taka
vara a stooru jarnsmijde.
33 Daun af elldenū ma smellta hañs
holld / og hn̄ fæst vid ablsens hita.
34 Hlioded af hamrenū z stedianū filler
hn̄s eira a nij / z hañs augu stara a eins
smijdes mynd /.
35 Hañ mun giefa sitt hiarta til ad
fullenda sijn verk / z hn̄ er vakeñ / til ad
fegra þau epter þad þau eru bueñ.
36 J sama mata * eirn potta makare /
sem situr vid sitt verk / z snijr einu hiole
med sijnum footum / * Spek. 15/ 7.
37 Sem liggur alltijd med umhiggiu
yfer sijnu verke / z allt hañs erfide er
taled.
38 Hañ mun tilbua leireñ med sijnum
armlegg / og beigia siñ stirk fyrer sijnū
footum /
39 Hañ mun þeinkia hvørneñ hn̄ kuñe
ad fullkomna hudanena / og hn̄ vaker til
ad hreinsa eirn ofn.
40 Aller þesser reida sig * uppa þra
hendur / z sierhvør hroosar siñe kuñ-
attu a sijnu verke / * Ps. 128/ 2.
41 An þeirra kañ eirn stadur ecke sett-
eñ verda / og þr hafa ecke þorf ad vera
framande /

framande/edur hlaupa um̃ kring.
42 Ad þeim mun ecke spurt verda i
foolksens rade/og ecke kallader verda i
sofnuden.
43 Þeir sitia ecke i doomara stool/og
kuña ecke ad skyna domsens sattmaala/
44 Þeir openbera z ei riettvijse z dom/
og kuña ecke ad fiñast med ordskvidu/
45 Helldur munu þeir festa þad sem
skapad er i verolldeñe / og þeirra girnd
er i meistaralegu erfide.
46 Fyrer utan hañ/sm̃ giefur ut sijna
saal/og huxar um̃ þess Nædsta logmal.

XXXIX. Capitule.

Hvörneñ Madur riettelega skule
studera.

Hañ mun grenslast epter allra
hiña gömlu vijsdoome/ z stu-
dera i spaamoñunum.
2 Hañ mun vardveita hiña
nafnkiendu maña rædu / og mun koma
iñ med vitugar maalsgreiner.
3 Hañ mun grenslast epter þm̃ huldu
ordskvidū/og ydka sig i raadgaatum.
4 Hañ mun þioona * a medal stoor-
herra/ z siedur verda frame fyrer hofd-
ingiunum. * c. 38/ 3.
5 Hañ mun fara i giegnum framande
foolks land / þvi hañ hefur reint gott
z illt a medal foolks.
6 Hañ mun giefa ut sitt hiarta til
ad taka aarla vara a Drottne / sem hn̄
hefur giort / z mun * bidia frame fyrer
þm̃ Nædsta. * Eph. 3/14. Col. 1/9.
7 Og mun upplaata siñ muñ med bæn/
z bidia audmiuklega vegna siña synda.
8 Ef sa mikle Drotteñ vill / þa mun
hañ uppfyllast * med vitskunar Anda.
* Jak. 1/5.
9 Hañ mun uthella spekeñar orde so
sm̃ einu stetperegne/ z i bæneñe mun hn̄
lofa Drotteñ.
10 Hañ stioornar hn̄s raade og vijsdoo-
me riettelega/ z hn̄ mun huxa um̃ hn̄s
hulda hlute.
11 Hañ openberar hn̄s lærdooms upp-
frædning/og mun hroosa þier i Drott-
ens sattmaala logmaale.
12 Marger munu lofa hañs forstand/
z hn̄ mun ecke aftmadur verda allt til
eilijfrar tijdar.
13 Hn̄s miñing mun ecke lurtvijkia/ og
hn̄s nafn mun lifa æ og alltijd.
14 Foolked mun seigia fra hn̄s vitsku/
z sofnuduteñ kungiora hn̄s lofstyr.
15 Þo hn̄ hrijlest / mun hañ laata nafn
epter sig framar eñ þusund/ og ef hañ
blijfur / gioerer hañ sig eñ meire þar a
ofañ.
16 Eg vil framtelia þad er eg eirneñ
framar hefe ihugad/ z eg er fulltur sem
fullt tungl.
17 Heyred til mijn/ þier heilogu born/
z vaxed sm̃ eitt roosar-tre / er grær *
hiaa einum læk a morkeñe / og giefed
goodañ ylm af ydur sem reykelse/
* Ps. 1/3.
18 Og * bloomgest vel so sem ein lilia
giefur ylm/ og synged lof-saung/
* Es. 35/ 1.
19 Blessed Drotteñ fyrer oll hn̄s verk/
giefed * hn̄s nafne vegsemdena/
* Ps. 34/ 4.
20 Og þacked honū / i þvi þier lofed
hn̄ med varaña saung z a herpur/
21 Og seiged so i þacklæte: * oll Drott-
ens verk eru harla fogur/
* 1. Mos. 1/ 31. Sprk. 1/ 14.
22 Og allt þad hn̄ bijdur/mun verda a
sijnū tijma / og madur ma ecke seigia:
hvad er þad? hvar til er þad?
23 Þvi aller þesser hluter munu spyr-
iast a sijnum tijma.
24 Af hn̄s radu stood * vatned sm̃ eirn
hlade/og þar sem vatned var teked/ af
hn̄s muñs orde. * 2. Mos. 14/ 12.
Josv. 3/ 16.
25 J hn̄s bijfalningu er oll good vel-
þocknan/og þar er eingeñ/ sem kuñe ad
mijnka hn̄s hiaalpræde/
26 Oll holldsens verk eru fyrer hon-
um/ og eingeñ * kañ dyliast fyrer hañs
augum. * c. 17/ 15.
27 Hañ lijtur til fra eilijfd til eilijfdar/
z þar er eckert furdanlegt fyrer honū.
28 Madur þarf ecke ad seigia: hvad er
þad? hvar til a þad? þvi aller hluter eru
skapader

ſkapader til þeirra brukunar.
29 Hans bleſſan hefur hulid yfer ſem
eitt flioot / ꝛ vel vøkvad Jordena/ſem
eitt vatns-flood.
30 So munu þiodernar erfa hans reide/
ſo ſem hann ſnere vatnenu i ſalltann løg.
31 So ſem hans veiger eru riettar fyrer
þa heiløgu / ſo eru þeir aſteiting fyrer
þa ranglaatu.
32 * So ſem gooder hluter eru ſkapad-
er i upphafe fyrer þa goodu/ ſo eru þr
vondu hluter til fyrer ſyndarana.
* Spek. 16/ 24.
33 Þad ſierlegaſta af øllu þvi / ſem er
þørf a til eirnrar manneſkiu lijfs / er
vatn/elldur og jaarn/ ꝛ ſallt og hveite/
ſimilia og hunang/ꝛ miolk og vijn/ og
viosmiør/ ꝛ klædnadur:
34 So ſem aller þeſſer hluter koma
þeim gudhræddu til gooda: ſo munu þeir
ſnuaſt ſyndarannum til ills.
35 Þar eru andar/ſem eru ſkapader til
hefndar/ ꝛ epter þeirra bræde giøra þr
þeirra ſlog ſtadføſt.
36 Og i fullkomnunarennar tijd uthella
þr ſtyrkleika/ og ſtødva hans reide/ ſem
hefur giørt þa.
37 Elldur ꝛ hagl/og hungur ꝛ daude/
allt * þetta er ſkapad til hefndar.
* Spek. 5/ 18. Syr. 40. 11/ 12.
38 Dijra tennur og ſcorpionar/ ꝛ nød-
rur/ ꝛ ſverd/ ſem ſtraffar þa ogudlegu
til fordiørfunar.
39 Þetta mun og * gledia ſig af hans
bodum/ꝛ vera reidubued/hvar þeſſ giør-
eſt þørf a Jørdunne / og a þeſſ tijma
mun þad ecke ganga framhia rædunne.
* Pſ. 148/ 8.
40 Þar fyrer er eg ſtadfeſtur af upp-
hafe/ og hefe þeinkt mig um/ ꝛ epter-
ſkiled þad i ſkrife.
41 * Øll Drottens verk eru good/ꝛ allt
hvørs þørf giøreſt/ mun hann veita/nær
þad er tijme þar til. * 1. Moſ. 1/ 31.
42 Og madur maa ecke ſeigia : þad er
verra enn hitt / þvi aller hluter munu
viſſulega prooſaſt a ſijnum tijma:
43 Og ſijnged med lof-ſaung af giør-
N

øllu hiarta ꝛ munne/og bleſſed Drott-
ens nafn.

XL. Capitule.

Manneſkiunnar Eymd i Veroldenne.

Stoor ohægd er ſkøpud fyrer
hvøria manneſkiu/ꝛ þar er eitt
þungt ok a Adams børnum/
2 Fra þeim deige þau utko-
mu af þeirra modur lijfe / allt til þeſſ
dags þau koma til allra modur aptur.
3 (Vidvijkiande) þeirra hugrenn ꝛ
hiartans otta/ þa er þar tilhugan um
epterbid/ jaa daudans dag.
4 Fra þeim ſem ſitur a vegſemdar
thron / og allt til þeſſ audvirdelegaſta
i molld og øſku.
5 Fra þeim ſem ber hyacinth og kor-
onu/ og til þeſſ/ ſem er yfklæddur vondu
lierefte/
6 Er bræde ꝛ vandlæte ꝛ hrædſla og
ſkielfing/ꝛ daudans otte ꝛ * aarelting
og þræta. Og næturſvefnenn a hvijldar
tijmanum a ſængenne umbreiter hans ſkyn-
ſeme. * Jak. 3 / 16.
7 Þar er lijted ſem ecke neitt i hvijld-
enne/ ꝛ þar epter er þad i ſvefnenum ſem
a einum deige / nær eirn giefur giætur ad/
8 Madur verdur hræddur i ſijns hiar-
ta ſion/ ſem ſaa/er flude fra ſtrijde/
9 Nann er uppvakiur a ſijns frelſes
tijma/ og er undarlegur/þar ſem eingenn
otte er.
10 Þvilijkt er um allt hold/bæde mann-
eſkiunnar ꝛ dijranna / og yfer ſyndurunum
ſioſinnum þar ad auk.
11 Daude/ꝛ blood/ ꝛ þræta/og ſverd/
ꝛ yferfallande olucka/ hungur/ og for-
diørfun og plaaga/
12 * Allt þetta er ſkapad handa þeim
ranglaatu/ og fyrer * * þra ſkulld vard
vatns-flooded. * C. 39. 37/ 38.
** 1. Moſ 7/ 11.
13 Aller þeir hluter/ſem eru af Jørdu/
* hverfa til Jardarennar aptur/ ꝛ * * ſo
allt vatn hverfur til hafſens aptur.
* 1. Moſ. 3. 19/ 2. Sam. 14/ 14.
Predik. 12/ 7. ** Predik. 1/ 7.
14 Øll muta ꝛ ranglæte ſkal afmaad
verda/

verda/ eñ truen skal standa stadføst æf enlega.
15 Niña rænglæku goots mun burt-þorna/ sm̄ eirn lækur/ og þruma aptur sem ein stoor skrugga i regne.
16 Nær hañ upplijkur sijnum høndū/ þa mun hn̄ vera gladur: i sama mæta munu þeir sm̄ yfertroda / vanmegnast ad sijdustu.
17 Þeirra * ogudlegu afkvæme mun ecke fa margar greiner/ ꝛ þær ohreinu rætur eru a einum brøttum klett.
* C. 23/ 35.
18 Stargresed hia hvøriu vatne og fliootsbacka mun upp-plockast / fyrr eñ nockurt añad gras.
19 Nædeñ er sm̄ * eirn urta-gardur med blessaner/ og myskunsemeñ varer æfeñlega. * v. 30.
20 Eins erfides mañs lijf/ sm̄ * lætur sier nægia/ mun verda hønum sætt/ og sa er framar hvørutveggiu/ sm̄ fiñur eirn fiarsiood. * 1. Tim. 6/ 6.
21 Børn og eins stadar bigging giøra eitt stadfast nafn/ og framar hvørutveggiu reiknast ein ostraffanleg kviña.
22 Vijn * ꝛ saungur gledia eitt hiarta/ ꝛ framar hvørutveggiu er vijsdoomsens ástijeme. * c. 31/ 31. etc.
23 Pijpur og psaltarar giøra sæta saungva/ ꝛ framar huørutveggiu * er ein sæt tunga. * Ordsk. 12/ 25.
24 Augad mun girnast hille og frijdleika/ ꝛ framar huørutveggiu/ sädesens grænañ groodur.
25 Eirn vinur og medbrooder mætast i tijma / og framar hvørutveggium er ein kona med einū mañe.
26 Brædurner og hialpeñ fiñast a þreingingareñar tijd/ ꝛ framar hvørutveggiu mun ølmusañ frelsa.
27 Gull ꝛ silfur kañ koma fæteñū til ad standa / og framar hvørutveggiu a rædeð vel ad athugast.
28 Peningar og hreiste kuña ad upphefia eitt hiarta / og framar hvørutveggiu er Drottens otte.
29 Drottens otte mun ecke mijnka/ og i hønū þarf madur ecke ad leita añarar hialpar.
30 Drottens otte er sem eirnrar blessun ar urta-gardur/og hn̄ skijler hønū fram ar allre vegsemd.
31 Mitt barn/ lifdu ecke huøgangs lifnade/ þad er betra ad deyia/ eñ snijkia.
32 Sie þar eirn madur / sm̄ mæner til eins framande bords/ þa er hn̄s lijf ecke fyrer lijf ad reikna/
33 Hañ mun saurga sijna sæl med framande fædu/ eñ eirn vijs madur/ og sm̄ er uppfræddur/ mun vara sig. Snijkiur mu nu vera sætar i eins * obliugs muñe / eñ i hañs kvide mun breña eirn elldur.
* Luc. 16/ 3.

XLI. Capitule.

Daudeñ er maklega ein Ognan fyrer þa Ogudlegu.

O daude/ hvad beist er þijn miñing fyrer eina mañeskiu/ sm̄ lif er roosamlega med sijnu gotse.
2 Fyrer eirn mañ / sem ecke fæst vid ordug ... / helldur vegnar vel i øllū hlutum/ og getur eñnu ieted fædu til sijn.
3 O daude/ þiñ doomur er goodur fyrer eiña þurfande mañeskiu/ og hvørrar styrkleike hnignar/
4 Sem er afgømul / og hefur af øllu ad skipta sier/ ꝛ sem ecke reider sig uppa nockud/ ꝛ hefur mist þolenmædena.
5 Ottastu ecke fyrer daudans doome / minstu þeirra/ sem voru fyrer þig/ og þeirra sijdustu.
6 Þvi þad er doomureñ fra Drottne * fyrer allt holld / og hvad villtu neita þvi/ sm̄ þeim Hædsta þocknast?
* Ps. 89/ 49.
7 Hvørt helldur þu eru tiju/ edur hundrad edur þusund ára / so er ecke i helvijte lijfs-straff.
8 Syndarañā * børn verda vidurstiggeleg børn/ og þr sem umgangast med ogudlegū nágrøñum. * Spek. 3/ 12.
9 Ogudlegra barna arfur mun fyrerfarast / og med þeirra sæde er alltijd hædung.

10 Bǫrneñ

10 Børnen̄ munu klaga uppa eirn o-
gudlegan̄ fødur/ ad þau* smænast fyr-
er hn̄s skulld. * Spek. 3/ 17.
11 Vei ydur/ þier ogudleger men̄/ þier s
yfergiefed þess Hædsta Guds løgmaal:
12 Hvi þo þier verded marger / þa er
þad til fordiørfunar / og þo þier fæd-
est/munud þier fædast * til bølvunar/og
þo þier deyed/munud þier utskiptast til
bølvunar. * 5. Mos. 28/ 15. etc.
13 Aller * þeir hluter sm̄ eru af Jørd-
un̄e/ munu hverfa til Jardaren̄ar apt-
ur: so hverfur sa ogudlege fra bølvan
til fordiørfunar. * Pred. 12/ 7.
14 Man̄an̄a sorg er fyrer þra lijkame/
en̄ syndaran̄a nafn / sem ecke er gott /
mun afmaad verda.
15 Haf um̄hyggiu fyrer nafnenu/ þvi
þad hellst vid þig / framar en̄ þusund
stoorer fiarsiooder af gulle.
16 Eitt gott lijferne hefur vissra daga
tal / og eitt * gott nafn varer æfen-
lega. * Pred. 7/ 2.
17 Børn / taked vara a uppfrædingu
med fride:
18 En̄ nær speken̄ er hulen̄ / og eirn
fiarsioodur osijnelegur / hvada gagn er
þa i þeim baadum?
19 Betre er ein man̄eskia/ sm̄ hylur sin̄
daaruskap/ en̄ ein man̄eskia / sem hylur
sijna speke.
20 Hrædstu þar fyrer vegna mijns ords/
* þvi þad er ecke gott ad geima alla
skøm̄ og aller hluter kun̄a ecke af øllum
ad halldast vissulega fyrer gooda.
* C. 4/ 24.
21 Skamest ydar fyrer fødur og mood-
ur vegna hoordoms/Og fyrer eirn høfd
ingia z megtugan̄ vegna lijge:
22 Fyrer eirn doomara z stiornara veg-
na avirdingar / Fyrer samkunduna og
foolked vegna orettvijsse:
23 Fyrer eirn medbroodur og vin vegna
tanglætes/Og fyrer þan̄ stad/sem þu
ert framande i/ vegna avirdingar/ Og
fyrer þad(ad forgleima)Guds san̄leika
og sattmaala:
24 Og þar fyrer/ad þu leggur þin̄ al-
boga uppa brauded:
25 Ad þar smaanarlega sie apturreken̄
in̄tekt og utgift / Og fyrer þm̄/ sem
heilsa þier/ef þu þeiger:
26 Fyrer þad / ad lijta epter eirnre
hoorkonu/z þar fyrer/ad þu snuer þij-
nu auglite fra einum ættingia:
27 Fyrer þad / ad þu hefur turtteked
eirn þart og gæfu / z ad þu hyggur til
* eins an̄ars man̄s hustrur:
* 2. Mos. 20. 4/ 17. Matth. 5/ 28.
28 Fyrer þad / ad þu hefur ad fæst
vid han̄s þionustu stulku/ z stallu ecke
vid hen̄ar sæng:
29 Og vid vine vegna haadungar orda/
og epter þad þu hefur giefed / smaana
ecke nockurn þar med:
42 Cap. 1. Þar fyrer ad þu hefur
sagt nockud aptur/og heirt ord/ z ad *
þu hefur openberad leindarmaal:
* C. 27: 16/ 17' 21.
2 Og þu munt verda bliugur riett-
lega/z sa sm̄ fin̄ur naad fyrer sierhvør
re man̄eskiu.

XLII. Capitule.

Um̄ eitt goott Nafn og Rikte.

3 Skamastu þijn ecke fyrer þssa
hlute/ og aalijt einga perso-
nu/ til ad syndga:
4 Fyrer þss Hædsta løgmaal
og bodord/z fyrer doom/ad madur vill-
de seigia eirn ogudlegan̄ ad vera riett-
laatan̄:
5 Fyrer þad/ ad * athuga riett eirn
medbrodur z vegfaranda/ellegar ad god
er viner giefa þier arf: * c. 22/ 31.
6 Fyrer þad/ad þu kostgiæfelega at-
huger riettan̄ maler og vigt/ z * fyrer
þ ad eiga miked eda lijted: * Phil. 4/ 2
7 Fyrer þad / hvada mismunur er i
mille kaups z kramara/ Og fyrer barn
an̄a mikla uppfrædingu/Og fyrer þad
ad giøra blooduga sijdu* a einu̅ vond-
um þion. * c. 13/ 29.
8 Laas er goodur vegna eirnrar vond-
rar konu/ og hvar margar hendur eru/
þar loka þu aptur.
9 Hvad þu skallt fa nockrn̄ i hendur/
þad

þad giørt med tølu og vigt/ z utgift og
inntekt skal ølldunges uppskrifast:
10 Fyrer þad / ad undervijsa einn ofor-
standugum og dæra / og fyrer eirn af-
gamlann/ sem straffar þa ungu:
11 Og þu munt verda vissulega upp-
frædder/ z þocknast vissulega sierhvørium/
sem lifer.
12 Eirn dotter giører einum fødur heim
uglega vøku/ z umsorgunenn fyrer henne
burtrekur svefnenn.
13 Þa stund hun er ung/ ad hun mætte
verda giafvaxta / edur nær hun er i
manns vallde / ad hun ecke skule verda
høtud/
14 Þa stund hun er mey/ad hun skyllde
ecke saurgast/z verda oliett i sijns fød-
urs vallde/
15 Nar hun er hia hennar manne / ad
hun skule ecke misbriooka/z i manns vall-
de/ ad hun skule ecke vera ofrioofsøm/
16 Set * fast vardhalld yfer eina o-
bluga dottur/soad hun skule ecke giøra
þig ad einu spotte fyrer þijnum fiand-
mønnum/ * c. 26/ 1
17 Til umrædu i einn stad / og ad þu
skuler kallast ut fra foolkenu / og hun
vanvirde þig fyrer mørgu foolke.
18 Lijt * ecke til nockrar manneskiu vegna
frijdleika / z set þig ecke nidur a medal
kvenna. * c. 9. 7/ 8. Job. 31/ 1.
19 Þvi af klædunum kiemur mølur / og
af eirnre kvinnu eirnrar kvinnu illska.
20 Betre er mannsens illska / enn ein kvin-
na / sem giører einum til gooda / ja þar
er ein kvinna / sem vanvirder eirn so til
hædungar.
21 Eg vil þo minnast Drottens verka/z
seigia fra þeim hlutum/ sem eg hefe sied.
22 J Drottens orde eru hans verk.
23 Soolenn/ sem lijser/ lijtur epter øllum
hlutum / og Drottens verk er fullt af
vegsemd.
24 Drottenn * hefur ecke verkad þad i
þeim heiløgu/ad þeir kinnu seigia noog
samlega fra øllum hans furdanlegu hlut-
um. * c. 18/ 5. etc.
25 Hvøria sa almattuge Drottenn hef-
ur stadfest / ad þetta allt saman kinne
stadfestast med hans dyrd.
26 Hann * hefur rannsakad afgrunned og
hiartad / z hefur þeinkt um fra hreck-
vijse. * Ps. 139. 1/ 2. Jer. 17. 9/ 10.
27 Þvi Drottenn * veit allar vijsskur/ z
lijtur til veralldarennar teikna.
* Job. 21/ 17.
28 Hann sem kunngiører þa umlidnu hlu-
te / og þa sem munu skie / z openberar
þeirra huldu hluta footspor.
29 Eingenn þanke er hønum dulenn / og
þar er ecke jafnvel ein ræda hulenn fyr-
er hønum.
30 Hann hefur prijdt sinnar speke veg-
leg verk/ hann sem er fra eilijfd z til eilijfdar/
31 Hann kann hvørke ad aukast edur
minkast / og hefur einkes rads þørf.
32 Hvad lystleg eru øll hans verk / og
eru ad lijta sem eirn neiste. * c. 39/ 21.
33 Aller þesser hluter lifa og vara til
eilijfrar tijdar / i øllum naudsynium/og
þeir hlijda hønum aller.
34 Aller * hluter eru tvenner/eitt i moo-
te einu/ z hann giørde eckert / sem vantar
nockud til. * c. 33/ 17.
35 Eitt hefur stadfest þess annars gooda/
og hvør kann fyllast / sem sier hans dyrd.

XLIII. Capitule.

Gud vegsamast fyrer Skøpunena/ og
allra Hluta Vidhalld.

Hatignarennar vegsemd er hrein-
leikans stadfesting/ Himensens
hattalag er i vegsemdarennar
sioon.
2 * Soolenn/ sem sijnelega auglijser þad
i sijnum uppruna/ hun er eitt undrunar-
legt verkfære/ hins Hædsta verk.
* Ps. 136/ 8.
3 Um hennar middeige þurkar hun eitt
land aptur / og hvør kann ad standast i
moote hennar bruna?
4 Þar er sa / sem blæs upp eirn ofn /
þegar mann giører eirn brennande elld/ enn
soolenn brenner fiøllenn þrefallt.
5 Hun sem uppblæs glooande damp/ og
skijn i augun med hoomande geislum.
6 Þad * er eirn stor Drottenn sem giørde
hana/

hana / og hradade hennar hlaupe fyrer
sitt ord. * Spek. 13/ 3.
7 Og hann giørde mánann/ ad standa so
a sijnum tijmum/ til ad sijna tijmana / og
vera veralldarennar teikn.
8 Af mánanum er hátijdanna teikn / hann
er eitt lioos / sem minkar ad sijdustu.
9 Mánudurenn er epter hans nafne /
sem vex undarlega i sinne umbreitingu.
10 Hann er eitnra herbuda verkfære i þui
háfa / sem skijn a Himensens festingu.
11 Himensens fegurd / stiarnanna veg-
semd er ein lijsande prijde i þeim hædstu
Drottens stødum.
12 Þær haga sier riett epter þess Hei-
laga orde/ og þær þreitast ecke i sinne vard
halloe.
13 Sijt * til regn-bogans/ og losa þann/
sem giørde hann so miøg fagrann i sijnum
lioma. * Ezech. 1/28. 1. Mos. 9/13.
14 Hann kringde Himenenn med einum á-
giætum cirkle / þess Hædsta hendur ut-
þondu hann.
15 Fyrer sijna befalning hradade hann
sniooinn / og lætur sijns dooms elldingu
koma hastarlega.
16 Þar fyrer opnudust fiársioderner /
og skyenn flugu fram sem fuglar.
17 Hann stadfeste skyenn med sinne stooru
vegsemd / og hagl-steinarner urdu sund-
urbrotner.
18 Fyrer hans augsijn munu fiøllenn
skiálfa / og epter hans vilia mun blása
sunnan-vindurenn/
19 Hans þrumu-hliood kom Jørdunne
til ad fæda med harmkuæle / og stormur
af nord-austre og hvirfelvindur.
20 Hann dreifer snioonum so sem fliugan-
de fuglum/ og nær hann fellur nidur/ er þad
sem grashoppur/ sem leggia sig nidur.
21 Eitt auga má forundra sig/ ad hann
er so hvijtur/ og eitt hiarta má forund-
ra sig miøg a regnenu þar af.
22 Og hann uteys hrijm-froste a Jørd-
ena sem salte/ og nær þad frijs/ þa verd
ur þad sem knappar ofann a staungum/
23 Og þar mun blása kalldur nord-
austann vindur/ og þar mun samannfrioo-
sa crystall af vatne.
24 Hann kann fara ofann til allra vatna
samannsafns/ og færa sig i vatned/ sem i
eina harneskiu.
25 Hann etur fiøllenn / og kann uppbrenna
erdemørkena/ og eyda grænu grase/ sem
elldur.
26 Allra þeirra læknesdoomur er ein
flioot þoka / døggenn sem kiemur þar i
moot epter hitann/ kann giøra þau glad-
vær aptur.
27 Fyrer sijna rædu setke hann afgrunn-
ed/ og hann sette eyar þar i.
28 Þeir * sem sigla a hafenu/ seigia fra
háskanum þar af/ og vier/ sem þad heyr-
um med vorum eyrum/ forundrum oss.
* Ps. 107/ 24. etc.
29 Og þar eru sierleg og undarleg verk/
sierhvørs dijrs mismunur / já * hval-
fiskanna skapnadur. * Ps. 104. 25/ 26.
30 Fyrer þau hefur hans endelegur á-
setningur luckulegann framgang/ og aller
hluter eru setter samann med hans orde.
31 Vier * seigum ad sønnu margt / og
kunnum þo ecke ná þar til / og i eitnre
summu ad seigia: hann er þad allt samann.
* Ps. 106/ 2.
32 Villdum vier hrosa hønum vegsam-
lega / hvørnenn skilldum vier orka þvi?
þui hann er miklu stærre/ enn øll hans verk.
33 Drottenn er hrædelegur og harla
stoor/ og hans magt er furdanleg.
34 Þier sem prijsed Drottenn / upphef-
ied hann so mijked sem þier kunned/ þui hann
mun ennu yferganga þad.
35 Og þier/ sem upphefied hann/ aukest
i krapte/ og þreitest ecke/ þui þier munud
þo ecke ná þui.
36 Hvør hefur sied hann/ so ad hann kunne
ad seigia fra þui/ og hvør kann seigia
hann so dijrdlegann sem hann er?
37 Þar eru marger hulder hluter / sem
eru stærre enn þesser. Þui lijted høf-
um vier sied af hans verkum:
38 Þui Drottenn hefur giørt alla hlu-
te/ og þeim * gudhræddu hefur hann gief-
ed spekena. Ps. 25/ 14. Amos. 3/ 7.

XLIV. Capitule.

Fedrana Dygd og Neidur.

FEdrana loffsaungur. Lꝍkum oß
lofa veglega meñ/ og vora fed-
ur i ættleñe.
2 Drottenn hefur skapad mikla
dyrd/ ꝍa syna stora vegsemd fra eilyfd.
3 Þeir sem voru drottnar i þra ryk iũ/
og nafnfræger meñ af magteñe.
4 Sem rædsløgudu med þra vitsku/
sm̃ kuñgiordu margt fyrer spadooma.
5 Sem stiornudu foolkenu med raade/ z
af þvi þeir skilcu ritninguna a medal
foolksens.
6 Þar eru vitur ord i þeirra uppfræd
ing / þr * uppleita meistaralegañ saun-
ng/ utleggia kvedlingana i ritninguñe.
* Ps. 45/ 2.
7 Þeir voru ryker meñ/ z høfdu fliott
stirk/ hielldu frid/ hvar hellst þeir voru.
8 Þeir voru aller heidrader i þra ætt-
um/ z þar var lofstyr a þeirra døgum:
9 Þar eru af þeim/ sm̃ lietu nafn ept-
er sig til lofs til ad breidast ut.
10 Og þar eru þeir/ sm̃ hafa aungva
miñing/ og eru framstigner / sm̃ þeir
hefdu ecke vered til/
11 Og þeir voru / sm̃ þeir ecke hefdu
vered til/ og þra børn med þeim.
12 Eñ þeßer voru miskunsamer meñ/
hvørra riettvyße er ecke gleimd.
13 Hia þeirra sæde verdur alltyd eirn
goodur arfur / þeirra afkvæme eru i
testamentunum.
14 J testamentunum/ seige eg/ stendur
þra sæde / og þeirra børn fyrer þra
skulld.
15 Þeirra sæde hellst vid æfenlega/
og þeirra lofstyr mun ecke afmꝍdur
verda.
16 Þeirra lykamer eru grepttrader i
fride/ z þra nafn lifer til kynslodaña.
17 Foolked mun seigia fra þra speke /
z søfnudureñ kuñgiora þra lof.
18 Enoch * þocknadest Drottne vel/ z
hñ vard burtnumeñ/ eitt epterdæme til
yfdrunar fyrer ættkernar.
* 1. Mos. 5/ 24. Ebr. 11/ 5.
19 Noe vard fundeñ fullkomeñ riett-
lꝍtur/ a reidetiar tyma skiede lekaling-
ureñ.
20 Þar fyrer vard * þar ein epterleif
a Jørduñe/ þar fyrer kom vatns-flood-
ed. * 1. Mos. 8/ 18. etc.
21 Eilyfer * sattmꝍlar voru giørder
vid hñ / ad allt holld skyllde ecke fram-
ar afmꝍd verda med vatns-floode.
* 1. Mos. 9/ 15. etc.
22 Abraham var eirn * stoor fader fyr
er foolksens margfiølda/ z þar er ecke
fundeñ nockur/ sem var hñs lyke i veg-
semdeñe. * 1. Mos. 17. 2/ 5. Rom. 4/ 17.
23 Sem vardveitte þeß Hædsta løg-
mꝍl / og * var i sattmꝍla vid hañ/
* 1. Mos. 17/ 2. etc.
24 Hañ sette eirn sꝍttmꝍla i synu
hollde/ z * i freistinguñe vard hñ fund-
eñ trufastur/ * 1 Mos. 22/ 12.
25 * Þar þ lofade hañ hønũ þvi med
einum eyde/ ad heidingarner skilldu bleß-
ast i hañs sæde/ * 1. Mos. 12/ 3. etc.
26 Ad hañ skillde margfalldast sem
Jardarenar dupt/ og ad hañ villde upp
hefia hñs sæde sem stiørnur/
27 Og villde giefa þeim arf * fra
þvi eina hafe til þꝍ añars/ z fra fliot
enu allt til Jardareñar enda.
* Ps. 72/ 8. Zach. 9/ 10.
28 Og hñ stadfeste þad so i * Jsaak/
fyrer Abrahams hñs fødurs skulld/
* 1. Mos. 21/ 3/ etc.
29 Eina bleßan yfer allar mañeskiur
og eirn sꝍttmꝍla/ og hñ hvyllde * a Ja-
kobs høfde/ * 1. Mos. 27/ 28. c. 28/ 14.
30 Hañ þeckte hñ med synũ bleßunũ/
og gaf hønum þad i arf.
31 Og hañ skipte hñs pørtum/ skipte
þeim i tolf ættkvisler.

XLV. Capitule.

Um̃ Mose/ Aaron og Phinees.

OG hñ liet koma af hønum eirn
miskunsamañ mañ / sem fañ
nꝍd * fyrer alls hollds augũ/
* 2. Mos. 11/ 3.
2 Sem var elskadur af Gude z møñũ/
Mosen/ hvørs miñing er i bleßunum.
3 Hañ giorde hañ lykañ hiña heiløgu
vegsemd / og giørde hañ stoorañ fyrer

fiandmañaña okka.
4 Fyrer hñs ord * liñke mæknuñ/ hañ
giørde hønum vegsemd fyrer konung-
aña auglite.
5 Hañ gaf hønum befalning til sýns
foolks/og *sýnde hønum sýna dýrd.
* 2. Mos. 16/10
6 Hañ helgade hñ med tru og hoogvæ-
rd/utvalde hñ af øllu hollde.
7 Hañ liet hñ heira sýna raust/ z leidde
hñ i mirkred.
8 Og hñ gaf hønum bodordeñ nærver-
ande/lýffsens og vijsdoomsens løgmaal/
9 Ad hñ skillde kieña Jakob sattimæ-
la/z Jsrael sýn riettende.
10 Hañ upphafde*Aaron /ad vera hei
lagañ/jæ hønum lýkañ / sem var hañs
broder af Levi ætt. *2. Mos. 4/ 14.
C. 28/ 1. etc.
11 Hañ sette hønum eirn eilýfañ satt-
mæla/og gaf høñ prestskapeñ a medal
foolksens.
12 Hañ giørde hañ sælañ med herlegre
prýde/ z ýklædde hñ vegsemdareñ kirtle/
13 Hañ ýklædde hñ fullkomeñe hrosan/
z stadfeste hñ med stirkleikañs buninge.
14 Med under-klædum z sýdū kirtle / z
lýf-kirtle / z umgirdte hñ med gullegū
granata eplum.
15 Jæ mørgum biollū allt um kryng/
til ad giefa hlioom af sier/nær hñ gieck/
16 Til ad giøra hlioom/sm̃ skillde heir
ast i musterenu til eirnrar miñingar
fyrer hñs foolks børn.
17 Med einum heiløgū kirtle /gulle og
einu blæu silke / z purpura i adskilian-
legu verke/
18 Med riettarens briost-spaung/sañ-
leikans openberingum / tviñudu skarla-
te med meistaralegu verke/med dýrmæt-
um steinum/
19 Med grefte sem iñsigle greiptu i
gull/med geimsteina-snickara verke/
20 Til eirnrar miñingar i ingrøftu let
re epter Jsraels ætta tølu.
21 Hañ sette eina * gullega koronu of-
añ a presta-hufuna/sem helgedoomsins
iñsigle var grafed a. * 2. Mos. 28/36.
22 Eitt heidurlegt vegsemdar stirks
verk/ augnaña girneleger hluter/fogur
skraut.
23 Fyrer hñ voru ecke slýker hluter til/
og eingeñ framande matte klæda sig t
þa æfenlega/
24 Utañ hñs syner alleina/ z hñs af-
kvæme alltýd/
25 Hañs offur skal offrast fullkomlega
hvørn dag/alltýd tvisvar siñum.
26 Moses*fyllte hñs hendur/ z smu-
rde hñ med þvi heilaga oleo.
*3. Mos. 8/ 33. 2. Mos. 29. 9/33.
27 Þad var hønū til eins eilýfs satt-
mæla / og fyrer hañs sæde / * med a
Himensens dagar vara. * Baruch. 1/11
28 Ad taka vara a þionustuñe fyrer
hñ under eins/og vera prestar/ og blessa
hañs foolk i hñs nafne.
29 Hañ utvalde hañ af øllū lifande/ad
offra offre fyrer Drottneñ/
30 Reikiar-offre z goodū ilm til miñ-
ingar/ad giora forlýkun fyrer þittfolk.
31 Hañ gaf hønum sýn bod / mindug-
leik i domsens sattmælum/
32 Ad kieña Jakob vitnesburdena/og
upplýsa Jsrael med hñs løgmæle.
33 Þar settu sig upp under eins fram-
ande i mooti hønum/ og þeir baru øf-
und til hñs i eydemørkeñe/
34 Þeir meñ/ sem voru med*Dathan
og Abiram/og Kore søfnudur med bræ-
de og reide. * 4. Mos. 16. 1. etc.
35 Drottneñ sa þad / z þad þocknadest
hønum ecke/og þeir*fyrerforust i eirn
re hastarlegre reide/ * 4. Mos. 16.
31/ 32.
36 Hañ giørde þeim furdanleg teikn/
so hañ fortærde þeim med gloande ellde.
37 Og hñ tillagde Aaron eñ meire veg
semd/z gaf hønum arf:
38 Fyrsta groda af øllum þeim hlutū/
sm̃ first urdu/ skipte hañ handa þeim/
braud fierdeileslegt tilbio hñ i yferfliot-
anlegleika.
39 Þviad þeir æta z Drottneñs offur/
sm̃ hñ gaf bæde hønum og hñs sæde.
40 Eñ i foolksens lande má hañ ecke
erpa/.

erfa / og hañ hefur ecke part a medal
foolksens:
41 Þvi hñ sialfur er hñs erfda partur.
Og Phinees/ Eleasars son / var sa
pridie til vegsemdar:
42 Af þvi hñ var vandlætare i Drott-
eñs otta/og * stood stødug:/þegar foolk
ed fiell fra. * 4. Mos. 25/ 7. etc.
43 J siñar viliugrar sæalar froomlei-
ka / og giørde fridstilling fyrer Jsrael/
44 Þar fyrer * var fridar sattmaleñ
hønum settur / ad hñ skyllde vera for-
stødumadur yfer þeim heiløgu hlutum
og fyrer synu foolke/* 1. Macc.2/54
45 Ad hañ og hañs sæde skyllde hafa
prests embættesens stoora virding æf-
enlega.
46 Og hñ sette eirn sattmæla vid Da
vid/ eirn son af Juda ættkvysl/
47 Ad konungsens arfur skule vera ei-
ns sonar epter eirn einasta son/ sa Aa-
rons arfur skule og heyra hñs sæde til/
48 Eg villde hñ giæfe ydur speke i yd
ar hiarta / ad dæma hañs foolk med
riettvysse /
49 Ad þra gooder hluter skylldu ecke
fara i burtu / og hñ giæfe þeim sijna
vegsemd allt til þeirra ættkvysla.

XLVI. Capitule.

Um̃ Josva og Caleb/ Doomarana og Samuel.

Jesus Nave var hraustur i strij-
de/ z Mose epterkomare i spaa
doomunum.
2 Sem var epter sijnu nafne
stoor til hiña utvølldu hiælpraedes.
3 Ad hefna a fiandmøñunũ/sm̃ giør-
du uppreist/ad hñ kiñe færa Jsrael til
arfleifdar.
4 Hvørsu vard hañ prysadur / þegar
hñ upplypte sijnum høndum / og reckte
sverde i moote stødunum.
5 Hvør stood so fyrt eñ hñ? þvi Drott
eñ sialfur framleidde strijds-foolked.
6 Munde * sooleñ ecke gaanga til baka
fyrer hñ/og eirn dagur verda ad tveim-
ur? * Jos. 10. 13/14.
7 Hañ akallade þañ Hædsta / sem er
so megtugur / þegar hañ þreingde ad
fiandmøñunum allt um̃ kryng.
8 Og sa stoore Drotteñ bænheyrde hñ
med * hagl-steinũ/ sem hofdu megtugañ
krapt: * Jos. 10/ 11. Openb. 11/ 19.
9 Hañ liet strijd koma hastarlega yfer
heidingiana / og sem þeir fooru ofañ /
eydelagde hñ mootstandarana.
10 Ad heidingiarner skylldu þeckia þrá
fullkomeñ strijdsbunad / þvi sierhvørs
strijd var i giegn Drottne.
11 Þvi hñ filgde z a epter þm̃ Megt-
uga/z giørde myskunsemd i Mose tijd.
12 * Hañ og Caleb Jephunne son / þa
þr stoodu i moote søfnudenum/
* 4. Mos. 14/ 6. etc
13 Ad hindra foolked fra synd / z stilla
illskufiar møglan.
14 Og þr sem ecke voru nema * tveir/
urdu frelster/af sex hundrud þusundum
fotgaungulids/* 4.Mos.14.24/30/38
C. 26/65.
15 Ad þeir skylldu iñleida þa til arf-
sens / til eins lands / sem flytur med
moolk z hunange.
16 Og Drotteñ * gaf Caleb styrk/z hñ
hiellt hñ allt til hñs elle/* Jos 14/11.
17 So ad hañ foor upp a þad hæa i
landenu / z hñs sæde ødladest þar arf/
18 Ad øll Jsraels børn skylldu sia / ad
þad er gott / ad gaanga epter Drottne.
19 Og þar voru doomarar / hvør med
sijnu nafne/hvørra hiørtu ecke drijgdu
hooraner/
20 Og so marger / sem ecke sneru sier
fra Drottne / þra miñing sie i blessan.
21 Þeirra bein * lloomgest eñnu af
þra stad/sem þeir liggia/og um̃ þeirra
nøfn mætte skiptast fram̃ og aptur a
þra børnũ / so þeir heidrest þar af.
* C. 49/13.
22 Samuel/ sem var elskadur af hañs
Drottne/Drottens spaamadur/ *sette
eitt ryke/z smurde stioornara yfer sitt
foolk. * 1.Sam.10/1. c.16/ 13.
23 Hñ dæmde søfnudeñ epter Drottens
løgmæle/ og Drotteñ vitjgde Jakobs.

24 Af hſs tru vard hſ vissulega fund
eñ ad vera eirn spamadur / og hſ vard
þekktur af sijnū ordum/ad vera trufast-
ur i siooneñe.
25 Og hañ * akallade þañ megtuga
Drottteñ/ þegar hſs fiandmeñ þreing-
du ad hønū allt ū̃ kring / þa hſ off-
rade einu siugande lambe.
* 1. Sam. 7/ 9. C. 12/ 18.
26 Og Drottteñ * þrumade af Himn-
enū / z liet sijna raust heyra med einu
stooru hlioode/ * 1. Sam. 7/ 10.
27 Og hſ sundurmarde hiña Tyrisku
hertuga/ z alla Philistæaña stiornara.
28 Og fyrer þess eilijfa svefns tijma/
vitnade * hañ fyrer Drottne/og hañs
smurda: * 1. Sam. 12/ 3. 4. Mos. 16/ 15
29 Og hefe ecke teked peninga/ sa ecke
eirn skoo fra noktre mañeskiu/ og eing-
eñ mañeskia klagade uppa hañ.
30 Og epter þad hſ var nu burtsofn
adur/ spaade * hſ/ z sijnde einum konunge
sijn endalok / og upphoof sijna raust ur
Jordūñe med spaadoome/ ad hañ skylide
afmaa foolksens ranglæte.
* 1. Sam. 28/ 15. etc.

XLVII. Capitule.

Um̄ David / Salomon/ Rhoboam og Jeroboam.

Og epter hañ kom * Nathan/
ad spaa i Davids tijd.
* 2. Sam. 12/ 1. etc.
2 Sem * þad feita/ sem er ad-
skiled fra frelses-offrenu/ so var David
adskileñ fra Israels børnum.
* 3. Mos. 3/ 17.
3 Hañ liek * vid liooneñ/ sem vid kid/
og vid hyrnena/ sem ung lømb.
* 1. Sam. 17. 34/ 35.
4 * Sloo hſ ecke i sijnū ungdome eirn
risa i hel z z burttok forsmaan fra foolk
enus. * 1. Sam. 17. 49/ 50.
5 Þegar hañ upplijpte siñe hende med
slaungu-steine / og nidursloo Goliaths
dramb.
6 Þvi hſ akallade þañ hædsta Drott
eñ/ og hſ gaf styrk i hſs hægre hønd/
7 Ad burttaka eina megtuga mañeskiu
i strijde / ad upphefia sijns folks horn.
8 So * heidrade hañ hañ a medal tiju
þusunda / z prijsade hſ med Drottens
blessunū/ þa hſ bar vegsemdareñar ko-
ronu. * 1. Sam. 18/ 7. etc.
9 Hañ sundurmolade hſs fiendur allt
um̄ kring/ z ad eingu giørde * Philistæ
ana hſs motstandara/ z braut þra ho-
rn/ allt til þessa dags. * 2. Sam. 8/ 1.
10 Fyrer hvørt verk þackade hſ þeim
hædsta Heilaga med vegsamlegū ordum.
11 Hſ saung lof af sijnu giørvøllu hiar
ta/ z elskade þañ/ sem hſ hafde giørt.
12 Og hſ sette saungvara fyrer altar
enu/ og af þra hliode komu sæter saung-
var/ og þeir skylldu hvørn dag lofa Gud
med hſs saungvum.
13 Hañ sette siðseme a hatijdum / og
prijdde tijdernar/ þar til þad var aldeiles
fullkomnad/
14 So þeir skylldu lofa hañs heilaga
nafn/ ad þad skyllde hliooma fra morg-
ne i helgedoomenum.
15 Drottteñ * burttook hſs synder/og
upphafde hſs horn æfenlega.
* 2. Sam. 12/ 13.
16 Og gaf hønū rijkesens sattmaala z
vegsemdareñar thron i Israel.
17 Epter * hañ kom eirn vitur son-
ur / og fyrer hañ lagde Israel sig nidur
vijdt og breidt. * 1. Kong. 2/ 12.
C. 4. 1/ 21/ 19.
18 Salomon stiootnade i frids tijd / og
vard heidradur / hvøriū Gud gaf roo-
seme allt um̄ kring/
19 Ad * hſ skyllde giøra eitt hus fyrer
hſs nafn / og tilbua eirn helgedom æf-
enlega. * 1. Kong 5/ 3. c. 6/ 1. etc.
20 Hvørsu vijs varstu i þiñe æsku/ og
uppfylltur * med viisku sem eitt fliooti
* 1. Kong 4/ 29.
21 Þijn saal hulde Jørdena/ og þu upp-
fillter hana med mirkvum epterlijk-
ingum.
22 Þitt nafn nade til eyaña langt i
burt / og þu varst elskadur fyrer þijns
fridar skullð.
23 Løndeñ undrudu sig a þier fyrer kvæd

eñ/ z ordskvidena/og epterlijkingarnar/
og utleggingarnar/
24 J þess Drottens Guds nafne/ ꝫ er
yfer allre Jørdune/ sem er nefndur J-
sraels Gud þar ad auk.
25 Þu safnader * gulle sem tine / og
fieckst so miked silfur sem bly.
* 1. Kong. 10/ 27.
26 Þu hneigder þitt lijf * til kveña/og
varst yfersteiged af þijnum lijkama/
* 1. Kong. 11/ 1.
27 Þu setter eirn fleck a þiñ heidur/ z
vanhelgader þitt sæde/
28 Ad færa reide yfer þijn børn/ og ad
þier mætte syrgja þ þijna oframsijne/
29 So ad rijked vard * adskiled i tvent/
og eitt ohlijdugt rijke byriadest af E-
phraim. * 1. Kong. 12. 16/ 17/ 20.
30 So yfergaf Drottiñ þo ecke sijna
miskunseme / z vissulega vard eingvu
raskad af hans verkum/
31 Og afmaade vissulega ecke siña ut-
valdra afkvæme / nie burttok vissulega
* hans sæde / sem elskade hañ/ * v. 10.
32 Og gaf Jakob einar epterleifar/og
David eina root af hønum.
33 Og Salomon burtsofnade med sijn
um fedrum/ z liet epter sig af sijnu sæde/
34 * Oskinseme þ folked/ z Rhoboam/
sem vantade vitsku / ꝫ giørde folked fra
snued med sijnu raade. * 1. Kong. 12/ 13.
35 Og Jeroboam Nabats son / sem
kom * Jsrael til ad syndga/
* 1. Kong. 12/ 28
36 Og giørde Ephraim veg til synd-
ar / og þeirra synder urdu miøg marg-
falldar/ so ad þær hafa * utreked þa af
fra lande: * 5. Mos. 4/ 26.
2. Kong. 17. 6. 18.
37 Þvi þeir leitudu allsslags illsku /
þar til reide og hefnd kom yfer þa.

XLVIII. Capitule.

Um Eliam/ Elisæum/ Ezekiam og Esajam.

Og þar * uppstood Elias eirn
spaamadur/ sem eirn elldur/ z
hans ræda brañ sem eitt blis.
* 1. Kong. 17/ 1.
2 Sem leidde eitt þungt hungur yfer
þa/ z giørde þa faa fyrer sijna vand-
læting/
3 Hañ * hiellt Himnenum aptur fyrer
Drottens ord/og færde so elld ofañ * *
þrisvarsinnum. * Luc. 4/ 25. etc.
** 1. Kong. 18/ 38.
4 Hvad veglegur varst þu/ Elia/ fyr-
er þijna furdanlega hlute / og hvørium
kañ verda hroosad jafnt vid þig?
5 Sem uppvakter * eirn daudañ af dau
da/ og eina saal af helvijte/ fyrer þess
Hædsta ord. * 1. Kong. 17/ 22.
6 Sem færder konungana ofañ til for
diørfunar/ z þa sem voru i vegsemd/ af
þeirra sæng.
7 Sem heyrder Drottens straff a Si-
na/ z hefndardooma i Choreb.
8 Sem * smurde kunungana til beta-
lings/ og * * spaameñ / sem komu epter
hañ. * 1. Kong. 19. 15/ 16.
** 1. Kong. 19/ 19.
9 Sem varst uppnumeñ i einum glooan-
de storme / i einum vagne med glooande
hestum fyrer
10 Sem ert tilsettur til ad straffa a
hentugum tijmum / ad stilla Drottens
dooms reide/ firr eñ brædeñ kiemur.
11 Ad * snua vid fødurs hiartanu til
sijns sonar/ z tilsetia Jakobs ætter.
* Mal 4/ 6.
12 Sæler eru þeir/ sem sia þig/og þeir/
sem eru burtsofnader i elskuñe.
13 Þvi vier munum og vissulega lifa.
14 Elias þegar hañ var * hulen i storm
enum / vard Elisæus uppfilltur med
hans anda. * 2. Kong. 2/ 11. etc.
15 Og i hañs tijd vard hønum ecke viked
af nockrum stioornara / og eingeñ vard
hønum ofmegtugur.
16 Eingeñ hlutur yfervañ hañ/ z þeg-
ar hañ var burtsofnadur / spaade eñ þa
hans lijkame.
17 Og i hans lijfe giørde hañ furdanleg
taakn/ og i hans endalikt * voru þar hans
undarleg verk. * 2. Kong. 13/ 21.
18 Saker alls þessa snere ecke foolked
sier/og þr viku ecke fra þeirra syndum.
19 Þar til þeir urdu med raane rekner
af þra lande / og sundurtvijstrader i
all

oll lønd.
20 Og þar vard eirn lijtell flockur fool-
ks epter / og eirn stioornare fyrer Da-
vids hus.
21 Nockrer af þm̃ giørdu ad sønu þ /
sem var þocknanlegt / nockrer syndgudu
margfalldlega.
22 Ezechias styrkte siñ stad / og liet
veita vatne þar i.
23 Hañ liet grafa eitt bratt berg / og
uppbigde bruñ til vatns.
24 J hñs tijd * uppfoor Senacherib /
og sende Rabsaken fra Laches.
* 2. Kong. 18/13 etc.
25 Og hañ upplipte siñe hende mooti
Sion / z dreissade med sijnu drambe.
26 Da skulfu þeirra hiørtu og hend-
ur / z þeir lidu harmkvæle / * sem þær
er fæda. * 1. Kong. 19/3. Es. 37/3.
27 Og þeir * ækølludu þañ myskunsa-
ma Drotteñ / so þeir utbreiddu þra hend
ur til hñs / * c. 47. 6/7.
28 Og sa Heilage bænheyrde þa flioot
lega af Himnenũ / og frelsade þa fyrer
Esajam.
29 Hañ * sloo hiña Assyrisku herbud-
er / og hñs einglar þiokudu þeim.
* Es. 37/36. etc
30 Þvi Ezechias giørde þad / sm̃ Drott
ne þocknadest / z hiellt sier stadfastlega
a Davids sijns fødurs vegum / hvøria
Esajas hafde bijfalad hønũ / sa stoore
z sañorde spæmadur i siñe sioon.
31 J hñs tijd * gieck soolen til baka apt
ur / og hñ jook kongenũ lijf.
* 2. Kong. 20. 9/11. etc.
32 Hañ sæ þa seinustu hlute fyrer eirn
stooran Anda / z huggade þa / sm̃ sirg-
du / i Sion.
33. Hañ sijnde þa hlute / sem skie skylldu
æfenlega / og þa huldu hlute / fyrr eñ
þeir komu fram.

XLIX. Capitule.

Um̃ Konungana i Juda / og adra vijd-
fræga Meñ.

Josiæ miñing er sm̃ eitt samblan
dad reykelse / so sm̃ ö / er tilbu-
ed er med eins apotekara verke.
2 Hun mun vera i sierhvørs muñe sm̃
hunang / og sm̃ eirn ægiætur saungur
hiæ vijn-samkvæmenu.
3 Hañ hagade sier riett / þegar foolked
snere sier / og * burttook rænglætesens
svijvirdingar. * 2. Kong. 23/1. etc.
2. Kron. 34/3.
4 Hañ hiellt sijnu hiarta beint til
Drottens / hiellt fastlega vid Guds
otta i hiña rænglætu tijd.
5 Fyrer utañ David / og Ezekia / og
Josia / voru aller seker.
6 Þvi þeir yfergæfu þess Hædsta løg
mal / Juda konungar fiellu fra /
7 Þvi þeir gæfu ødrũ þra horn / og ei-
nu framande foolke þra vegsemd /
8 Þeir * uppbrendu þañ utvalda helge
doomsens stad / og giørdu hañs gøtur
audar. * 2. Kong. 25/9.
9 Fyrer Jeremiæ hønd / þvi þr giørdu
hønum illt.
10 Og hañ var helgadur eirn spæmad-
ur * i moodurlijfe / ad upprickia med root /
og fara illa med þa z fordiarfa / eins
sm̃ ad uppbiggia z planta. * Jer. 1/5.
11 Þar var Ezechiel / * sem sæ dijrdar-
eñar sioon / sm̃ hañ sijnde hønũ a cheru-
bims vagne. * Ezech. 1. 4/26. etc.
12 Þvi hñ þeinkte og a fiandmeñena i
skeipe-regne / z ad giøra vel vid þa / sem
leidrietta þeirra vegu.
13 Og þra toolf spæmaña miñing
sie i blessunum / * þeirra bein bloom-
gest / þar sm̃ þau liggia. * c. 40/21.
14 Eñ hañ huggade Jakob / og leyste
þa / fyrer vonareñar tru.
15 Hvørsu skulũ vier stoorlega prijsa *
Sorobabel z og hñ var sem eitt signet a
hægre hende. * Hagg. 2/24. Esræ. 3/2.
16 J sama mæta * Jesu Josedechs
son / hvører i þra tijd bigdu husid / og
upphoofu eitt heilagt musiere fyrer
Drotteñ / tilbued til eirnrar æfenlegrar
vegsemdar. * Hagg. 1. 1/12.
17 Og * Nehemias var a medal hiña
utvoldu / hvørs miñing er mikel.
* Neh. 2/17. C. 7/1. etc.
18 Sem vidriette oss þa niddurføllnu

mura/ z sette port z steingur/ z upprei
ste vora garda aptur.
19 Þar er ecke eirn skapadur hvilijkur
a Jørdunñe/ sm̃ * Enoch/ þui hñ er og
uppnumenñ fra Jørdunñe.
* 1 Mos 5. 24/ etc.
20 Og þar er ecke føddur nockur mad
ur/ sm̃ Joseph/ s var * sina brædra fyr
er madur/ foolksens forsorgare/ og **
hanñs beina var vitiad af Drottne.
* 1. Mos. 41/ 41. C. 50/ 20. ** 1. Mos.
50/ 25. Josv. 24/ 32.
21 Sem og Seth voru heidrader a med
al mannesteianna. Enn framar sierhvør
iu dijre var Adam i skøpunenñe.

L. Capitule.

Simons þess Ypparsta Prests z Syrachs Vandlæting.

Nar var Simeon Oniæ son sa
ypparste prestur / sm̃ i sinne lijfs
tijd endurbætte hused/ og a sijn
um døgum stirkte foolked.
2 Og af hønum var su tvøfallda hæd
grundvølllud/ sa hæfe gangur kringum
mustered.
3 J hñs tijd var vatnskiered minkad/
iaa þ af kopar/ sm̃ eitt haf umhverfes.
4 Sem hafde umsorgun fyrer sijnu
foolke/ ad þad skilde ecke falla/ og giør
de stadenñ fastanñ i giegn umsatre.
5 Hvørsu var hanñ heidradur / þegar
hñ umgieckst med foolkenu/ þegar hanñ
gieck ut fra hussens fortiallde.
6 Sem morgun-stiarnanñ midt i einu
skije/ sm̃ fullt tungl i sinne tijd/
7 Sem soolenñ / er skijn i þess Hædsta
mustere/ z sm̃ * regn-bogenñ/ er upplijser
vegleg skij/ * Ps. 89/ 38.
8 Sem roosarennar blomstur um̃ vored/
sem liliur / þar sm̃ vatn utflijtur/ sem
þa reikelse græ um̃ sumar/
9 Sem elldur og reikelse i einu elldkie
re/ sem eitt gull-kier/ sm̃ er allt drifed/
prijdt med allrahanda dijrmætum ste
inum/
10 Sem eitt fagurt oliu-trie / sem er
grænt med ávexte / og sm̃ eitt cyprus
trie/ sm̃ er vaxed hætt i skijenñ.

11 Nær hanñ * took a sig þanñ heilaga
kirtel/ og færde sig i þa giørvøllu prij
de/ * 2. Mos. 28/ 24.
12 Nær hanñ gieck upp til þess heilaga
altares/ giørde hñ helgedoomsens skru
da veglegañ.
13 Enn nær hñ took vid stickiunum af
prestanna høndum/ og hñ stood hiaa alt
aresens elld-stoo/ stoodu hñs brædur um̃
hverfes kringū hanñ/
14 Sem cedrus-kvister hvør eirn a Li
banon / og um̃kringdu hanñ sm̃ palma
greiner/
15 Og øll Aarons børn i þra vegsemd/
z Drottenñs offur var i þeirra høndū/
fyrer øllum Jsraels barna søfnude.
16 Og þegar hñ hafde fullendad þion
ustuna fyrer altarenu, ad prijda þess Al
mæltugasta Hædsta offur/
17 Þa utriette hñ sijna hønd til offur
kønnunnar / og uthellte af hennar rauctu
vijne/
18 Hanñ uthellte hiaa altarsens fæte
til eins sæts ylms fyrer þanñ Hædsta all
ra Konung.
19 Þa hropudu Aarons børn hátt/ þau
lietu sig heyra med utdregnū trometum/
20 Þeir lietu hlyooma eitt stort hlioð/
til minningar fyrer þeim Hædsta.
21 Þa flijtte allt folked sier til samans/
z fiell nidur a sijna asionu a Jørdena.
22 Ad bidia til Drottens þra almátt
uga hædsta Guds/
23 Og þeir sm̃ sungu psalmana / lof
udu hñ med þeirra raust/ þar var sætur
saungur med miøg miklum hlioom.
24 Og foolked bad þanñ Hædsta/ Drott
enñ audmiuklega / so þeir bædu framme
fyrer þm̃ myskunsama.
25 Þar til Drottens prijde var full
komnud / og þeir høfdu endad hañs
þioonustu.
26 Þa gieck hñ ofanñ/ og upplyfte sijn
um høndū yfer Jsraels barna søfnud.
27 Ad giefa Drottens blessan af sijn
um vørum / og giøra þad vijdfrægt i
hañs nafne.
28 Og hñ var aptur a bæn/ til ad med
taka

taka blessanena af þeim Nædsta.
29 Og nu/sagde hañ lofed aller Gud /
sem * giører olldunges stoora hlute/
* Joel. 2/ 21.
30 Sem upphefur vora daga af mood
ur lijfe/ z giører vid oss epter siñe mysk-
unseme.
31 Hañ giefe oss hiartans glede/ og ad
þar meige vera fridur a vorum døgũ i
Jsrael/epter eilijfdareñar døgum/
32 Ad lata siñe myskunseme truad ver
da hia oss/ z hañ leyse oss a vorũ døgum.
33 Vid tveñslags foolk er miñe sálu
illa / og það þridia er ecke eitt foolk.
34 Það eru þeir/sem bua a Samariæ
fiøllũ/ Philisteær/ z það dárlega folk/
sem bijr i Sicimis.
35 Vitskuñar og kuñat kuñar lærdoom
skrifade Jesu Syrachs son af Jerusa-
lem i þessa book/ sem uthellite speke af
sijnu hiarta.
36 Sæll er sa/ sm̃ vill æfa sig hier i /
og hvør sem leggur þessa hlute uppa
sitt hiarta/mun verda vitur/
37 Þvi ef hañ giører þar epter / mun
hañ verda hæfelegur til allra hluta.
38 Þvi Drottens lioos er hañs fotspor/
og þm̃ gudhræddu giefur hañ vijsdoom.
39 Blessadur sie Drotteñ um̃ eilijfd /
það verde/ það verde.

LI. Capitule.

Jesu Syrachs Sonar Bæn.

Eg vil þacka þier Drotteñ Kon-
ungur/og eg vil prijsa þig/Gud
miñ Frelsare.
2 Eg þacka þijnu nafne / ad
þu ert ordeñ miñ verndare z hialpare/
3 Og þu hefur leyst miñ lijkama fra
fordiørfuneñe/ z fra eirnrar tungu van
riktes snøru/
4 Fra þra vorum/ sem fara med lijge/
z þu varst miñ hialpare fyrer þeim /
sem stoodu þar/
5 Og þu hefur leyst mig epter þiñar
myskunsemdar z nafns margfiølda af
þeirra opnu gine / sem voru reidubuner
ad eta mig.
6 Af þeirra hende / sem sooktu epter
mijnu lijfe/af mørgum þreingingũ/sem
eg hafde.
7 Af einum kiæfande ellde allt um̃ krij-
ng / og midt af ellds-logunũ / so ad eg
ecke var uppbrendur.
8 Af helvijtes diupũ kvide/og fra eirn-
re ohreirne tungu/ z lognũ ordum/
9 Sem var baktal fyrer einũ konunge /
af eirnre ranglátre tungu.
10 Mijn sál var komeñ hartnær til
daudans/ z mitt lijf var nálægt helvij-
te hier under.
11 Þeir um̃spentu mig alla vega / og
þar var eingeñ/ sm̃ hialpade mier.
12 Eg leit til mañaña hialpar/ z þar
var eingeñ. Og eg þeinkte/ Drotteñ/a
þijna myskunseme / og það þu hefur
giørt fra eilijfd.
13 Ad þu frijar þa/sm̃ bijda epter þier/
og frelsar þa fra heidingiaña hende.
14 Og eg upphoof mijna audmiuka
bæn a Jørduñe / og beidde um̃ frijun
fra daudanum.
15 Og eg akallade Drotteñ/mijns Drott
ens Fødur/ ad hañ skyllde ecke yfergiefa
mig a þreingingareñar tijma/a þra hof
modugu tijma/þa eg var hialparlaus.
16 Eg vil prijsa þitt nafn alltijd / og
eg vil lofa þig med þacklæte / og mijn
audmiuk bæn er bænheyrd.
17 Þvi þu frelsader mig af fordiørf-
uneñe/ og frijader mig fra eirnre vond-
re tijd.
18 Þar fyrer vil eg þacka og prijsa/og
eg vil lofa Drottens nafn.
19 Þegar eg var eñ nu ungur / firr eñ
eg foor villt / * leitade eg epter speke
klárlega i miñe bæn. * 1. Kong. 3/9.
20 Eg bad um̃ hana frame fyrer must
erenu/og vil leita epter heñe allt til þra
ytstu hluta.
21 Mitt hiarta gladde sig af heñe/sm̃
af einum vijnvidar klasa / sem er ordeñ
fullvaxeñ epter bloomstreñ.
22 Miñ footur gieck riett fram̃ / fra
mijnum ungdoome ransakade eg hana.
23 Eg hneigde mitt eyra lijted eitt/og
medtook hana / og fañ mikeñ lærdoom

fyrer mig sialfann.
24 Mier foor fram i henne / þeim sem
giefur mier speke/ vil eg giefa dyrdena.
25 Þvi eg þeinkte ad giora epter henne/
og eg var vandlætare fyrer þad gooda/
og vil vissulega ecke skammast myn.
26 Myn saal strydde fastlega vegna
hennar / og eg var sierlega kostgiæfenn i
mijnum verkum.
27 Eg utbreidde mijnar hendur i moote
þvi hæa/ z yhugade vankunnendenn fyr-
er hana/
28 Eg hegdade minne saalu epter henne/
og fann hana i hreinsan.
29 Og eg fieck hiarta til hennar fra
upphafe/ þar fyrer mun eg vissulega
ecke yfergiefast.
30 Og minn kvidur var uppvægdur til
ad leita epter henne / þat fyrer fieck eg
eirn goodann eigendoom.
31 Drottenn hefur giefed mier tungu i
myn laun/ z med henne vil eg pryssa hann.
32 Nalled ydur nalægt mier / þier o-
lærdu/ og vered vid i kirkunar-husenu.
33 Hvi verded þier epter/ z hvad seiged
þier um þessa hlute/og ydar saaler skyllt
de þyrsta allmiøg.
34 Eg upplwet minn munn og talade z
faaed ydur hana sialfer * aan peninga.
* Es. 55/ 1.
35 Legged ydar hals under oked / z yd-
ar saaler medtake typtanena/hun er nææ
læg / so madur kann vel ad finna hana.
36 Siaed med ydar augum/ ad eg hefe
þolad erfide/og hefe funded stoora roo-
semd fyrer mig sialfann.
37 Vered hluttakande i lærdoomenum /
med eirnre stoorre tølu silfurs/og faaed
miked gull med hønum.
38 Ydar saal maa vera gladvær i hans
myskunseme / og skammest ydar ecke fyrer
hans hroosan.
39 Giøred ydar verk a * goodum tijma/
og hann mun giefa ydur laun a sijn-
um tijma. * Gal. 6/ 10.

ENDER.

Baruchs Book.

I. Capitule.

Baruch kiemur Folkenu til Yferbotar

Og þesse eru bookarennar
ord/ hvør * Baruch Ne-
riæ son / Maasaiæ son-
ar/ Sedekiæ sonar/ Aso-
dii sonar/ Helchiæ sonar/
skrifade i Babylon.
* Jer. 32/ 12.
2 A þvi fimta aare a þvi siounda deige
i maanadenum/ a þeim tijma * þegar
Chaldæarner høfdu inntekid Jerusalem/
og brennt hana med ellde.
* 2. Kong. 25. 4/ 9.
3 Og Baruch las þessarar bookar ord
fyrer Jechoniæ Joachims sonar/ Juda
konungs eyrum.
4 Og fyrer alls foolksens eyrum/ sem
komu til bookarennar/og fyrer hinna meg-
tugu eyrum / z fyrer konunganna sona /
z fyrer hinna ellstu eyrum/ og fyrer alls
foolksens eyrum / bæde þeirra smæu og
stooru a medal þra allra / sem biuggu i
Babylon hiaa þvi flioote Sud.
5 Og þeir grietu og føstudu/ og bædu
kostgiæfelega framme fyrer Drottne.
6 Og þeir søfnudu peningum/epter þvi
sem hvørs hønd orkade/
7 Og sendu i burt til Jerusalem til
Joakim/Chelkiæ sonar / Saloms son-
ar/prestsens/z til þeirra annara presta/
z til alls foolksens/ þess sem fannst med
hønum i Jerusalem/
8 Þegar hann took Drottens huss kier/
sem voru burttekenn ur musterenu / ad
burtflitia þau til Juda lands a þvi/
tiunda deige i Sivan maanade / silfur-
kier/hvør * Sedechias Josiæ son/Juda
konungur hafde læted giøra/
* 2. Kong. 24, 17.
9 Epter þad Nabuchodonosor/konung-
urenn af Babylon hafde burtfluttt Je-

chon Jam/

chon Jam/ ꝛ ſtioornarana/ ꝛ fanngana/
og Þa megtugu / og foolked af landenu
fra Jeruſalem / og burtflutt Þa til
Babylon/
10 Og hn̄ ſagde: ſiaa/ vier ſendum pen-
inga til ydar / ꝛ kauped fyrer Þa pen-
inga brenne-offur/ og ſynda-offur/ ꝛ reyk
elſe/ og giøred manna/ ꝛ offred a Drott
ens vors Guds altare.
11 Og * bidied fyrer Nabuchodonoſors
konungſens af Babylon/ hans lijfe/ og
fyrer Balthaſars hans ſonar lijfe/ ad
Þeirra dagar meige vera ſem Himen-
ſens dagar a Jordunne. * Jer. 29/ 7.
12 Og Drotten̄ mun giefa oſſ ſtyrk/ ꝛ
upplijſa vor augu / og vier munū lifa
under Nabuchodonoſors konungſens af
Babylon / hn̄s ſkugga / og under Bal-
thaſars hn̄s ſonar ſkugga/ ꝛ Þiona Þm̄
langan̄ tijma/ ꝛ finna naad fyrer Þeim/
13 Og bidied fyrer oſſ til Drottens
vors Guds/ Þvi vier høfū ſyndgad fyr-
er Drottne vorum Gude/ og Drottens
grimd og hans reide er ecke ſnuen̄ fra
oſſ allt til Þeſſa dags.
14 Og leſed Þeſſa book / ſm̄ vier høfū
ſendt til ydar/ ad Þier ſkylldud leſa ha-
na i Drottens huſe/ a hatijdes deige /
og lijda døgum.
15 Og ſeiged: * Drottne vorum Gude
heyrer riettlæted til / en̄ oſſ vorra and-
lita bligdan / ſem Þeſſe dagur Þad be-
vijſar / ſem er ſierhvørium i Juda / og
Þeim/ ſem bua i Jeruſalem/ * c. 2/ 6.
Dan. 9/ 7.
16 Og vorum konungum/ ꝛ vorū ſtiorn
urum/ og vorum preſtum/ og vorū ſpa-
mønnum / og vorū fedrum/
17 Vegna Þra hluta / med hvørrū vier
ſyndguđum fyrer Drottne / og trudum
hønum ecke/
18 Og hlijddū ecke Drottens vors Gu-
ds rauſt/ ad ganga epter hn̄s befalning
um / ſem han̄ hafde giefed fyrer vorre
augſijn.
19 Fra Þm̄ deige/ a hvørrū Drotten̄ ut
leidde vora fedur af Ægyptalande / og
allt til Þeſſara daga/ Þa høfū vier ver-
ed ohlijduger mooti Drottne vorū Gu-
de/ og vier vorum hrader til ad hlijda
ecke hans rauſt.
20 Þar fyrer hefur oluckan̄ lodad faſt
lega vid oſſ/ og ſu bølvan/ ſem * Drott-
en̄ tilſette fyrer Moſe ſin̄ Þienara / a
Þm̄ deige hn̄ utleidde vora fedur af Æ-
gyptalande/ ad giefa oſſ eitt land/ ſem
flijtur med miolk ꝛ hunange/ ſm̄ Þeſſe
dagur bevijſar. * 5. Moſ. 28/ 15. etc.
21 Og vier hlijddū ecke Drottens vors
Guds rauſt/ epter øllū ſpamannanna ord-
um/ hvøria hn̄ ſende til vor.
22 Helldur * foorū vier burt/ ſierhvør
i ſijns vonda hiarta Þanka/ ad Þioona
framande gudū / ad giøra illa fyrer
Drottens vors Guds augum.
* Eſ. 65/ 2. Jer. 7/ 24.

II. Capitule.

Syndarennar Viturkienning.

Og Drotten̄ hefur * hallded ſitt
ord/ ſem hn̄ talade til vor/ og
til vorra doomara/ ſm̄ dæmdu
Jſrael/ ꝛ til vorra konunga /
og til vorra ſtioornara / ꝛ til ſierhvørs
i Jſrael ꝛ Juda. * Joſ. 23/ 15.
2 Ad leida ſtoorar oluckur yfer oſſ/ ſem
ecke eru ſkienar under Þeim giørvalla
Himne/ ſo ſem er ſkied i Jeruſalem/ ept-
er Þeim hlutum / ſem eru ſkrifader * i
Moſe løgmaale/ * 5. Moſ. 28/ 53.
3 Ad vier ſkylldū eta ſierhvør ſijns ſon-
ar holld / ſierhvør ſinnar dootter holld.
4 Og han̄ gaf Þa til Þræla / til allra
rijkia/ ſm̄ eru allt i kringū oſſ/ til had-
ungar / og Þeſſ ſem ecke verdur komeſt
fram̄ ur/ og a medal allra Þiooda/ ſem
eru i kringum oſſ/ Þangad/ ſm̄ Drott-
en̄ hefur tvijſtrad Þeim/
5 Og Þr eru ordner under/ ꝛ ecke yfer /
Þvi vier * høfū ſyndgad fyrer Drott-
ne vorum Gude, ad vier hlyddū ecke hn̄s
rauſt. * c. 1/ 17.
6 Drottne * vorū Gude heyrer riettlæ-
ted til/ en̄ oſſ og vorum fedrū andlites
bligdan/ ſem Þeſſe dagur bevijſar.
* C. 1/ 15. Dan. 9/ 7.
7 Allar Þær oluckur/ ſem Drotten̄ tal-

ade i giegn oss / eru komnar yfer oss.
8 Og vier høfū ecke grætbænt Drott-
ens andlit/ ad þeir skyllou snua sier hvør
eiñ fra sijns vonda hiarta þaunkum.
9 Og Drottenñ vakte med oluckurnar /
og Drottenñ leidde þær yfer oss. Þvi
Drottenñ er riettlatur i øllum sijnum
verkū / sem hñ baud oss:
10 Eñ vier hlijddū ecke hañs raust / ad
ganga epter Drottens bijfalningū/sem
hñ gaf fyrer vorre augsijn:
11 Og * nu Drotten Jsraels Gud / þu
sem utleidder þitt foolk af Egypta-
lande med eirnre sterkre hende / og fyrer
takn og furdanlega hlute/ z med storre
magt z hææ armlegg/ * Dan. 9/15. etc.
12 Og giørder þier siælfum eitt nafn/
sem þesse dagur bevijsar / Vier høfum
syndgad/ giørt ogudlega/ giørt orett-
vijslega / þu ert Drottenñ vor Gud i
øllum þijnum riettvijsum verkum.
* Ps. 106/6.
13 Lææt * þijna grimd snuast fra oss/
þvi vier erum yfergiefner fæær a med-
al heidingiaña/ þangad sm̄ þu hefur
burtvijstrad oss. * Dan. 9/16.
14 Bænheir / Drottenñ / vora bæn og
vora grætbeidne/og frelsa oss fyrer þij-
na skulld / og gief oss nææd fyrer þeirra
auglite/sem hafa burtflutt oss/
15 Ad øll verølldenñ kiñe vita/ ad þu
Drottenñ ert vor Gud/ ad Jsrael z hñs
ætt er kallad epter þijnu nafne.
16 Lijttu ofañ/ Drottenñ/ * af þijnu
heilaga huse/z minstu þo vor/z hneig/
Drottenñ/þitt eyra/og heir.
* 5. Mos. 26/15.
17 Uppluk/ Drottenñ/þijnum augum/
og siæ/þvi þeir * dauðu i helvijte/hvør
ra ande er burttekeñ af þeirra lijkama/
kuña ecke ad giefa Drottne dijrdena og
riettlæted: * Ps. 6/6.
18 Eñ su sææl / sm̄ er miøg ængræd/
sem geingur biug og veik / og hvørrar
augu eru vanmegna / og su sææl/ sm̄ er
hungrud / þær munu giefa þier dijrd og
riettlæte/ o Drottenñ.
19 Þvi vier biggium ecke vora myskun-
seme yfer vorra fedra z vorra konunga
verk/ fyrer þijnu auglite/ Drottenñ vor
Gud.
20 Þvi þu hefur sendt þijna bræde og
þijna reide yfer oss/ sm̄ þu talader fyr-
er þijna þienara spææmeñena/seigiande:
21 So sagde Drottenñ: beiged ydar løg-
mææl / og þiooned konungenū af Baby-
lon/og vered i landenu/sem eg gaf ydar
fedrum.
22 Og ef þier ecke hlijded Drottenñs
raust / til ad * þioona konungenum af
Babylon/ * Jer. 35/ 2.
23 Þa vil eg giøra þad / ad þar skule
vanta i Juda stødum/og ut af Jerusa-
lem/ * glederaust/ og fagnadar raust/
brudguma og brudar raust/og allt land
ed skule verda i eide/so þar skule eingeñ
bua i. * Jer. 7/ 34. c. 16/ 9.
24 Og vier hlijddum ecke þiñe raust/
ad þioona konungenum af Babylon /
og þu * hiellst þijn ord/ sm̄ þu talader
fyrer þijna þienara spææmeñena / ad
vorra konunga bein/ z vorra fedra bein
skilldu verda burtflutt af þra stad/
* v. 1.
25 Og siæ/ þeim er burtkastad vegna
dagsens hita/ og nætureñar kulda/ og
þeir eru dauder af vondum sorgum/ af
hungre og af sverde / og þvi sem var
utsendt.
26 Og þu setter hused / þad sem er
nefndt epter þijnu nafne/ sem þesse
dagur bevijsar/ fyrer Jsraels huss og
Juda huss vondsku skulld.
27 Og þu Drottenñ vor Gud hefur giø
rt vid oss epter øllum þijnū fromleika/
og epter allre þiñe stooru myskunsemd/
28 So sm̄ þu talader * fyrer þiñ þien-
ara Mose / a þeim deige / þegar þu
baudst hønum ad skrifa þitt løgmææl
fyrer Jsraels børn/ seigiande:
* 5. Mos. 28/ 15. etc.
29 Ef þier ecke hlijded miñe raust/ þa
skal vissulega þesse mikle store hoopur
verda ad einum litlum aptur a medal
heidingaña/ þangad sem eg skal burt-
tvijstra þeim.
30 Þvi

30 Þvi eg veit/ ad þeir ecke villdu hly=
da mier / þui þad er eitt hardsvijrad
foolk/
31 Og þeir munu snua sier til þeirra
hiarta/ i þui lande/ sm̃ þeir verda flu=
tter til/ z þeir skulu vita/ ad eg er Drott
eñ fra Gud / z eg vil giefa þeim hiar=
ta/ z heirande eyra.
32 Og þeir munu prijsa mig i þui
lande / sem þeir eru burtflutter til / og
miñast mijns nafns.
33 Og þeir munu snua sier fra þra
hørdum hrigg / og fra þeirra verka
illskum / þui eg skal miñast þra fedra
vegar / sem syndgudu fyrer Drottne.
34 Og eg vil flytia þa aptur til þess
lands/ um̃ hvørt eg * soor þra fedrum/
Abraham/ Isaak og Jakob/ z þr skulu
drottna þar yfer/ z eg vil auka þa/ z þeir
skulu ecke fæcka. * 1. Mos. 50/ 24.
35 Og eg vil setia þm̃ eirn eilijfañ satt
mala/ ad eg vilie vera þeirra Gud/ og
þeir skule vera mitt foolk. Og eg vil
ecke framar reka mitt foolk Israel af
þvi lande/ sm̃ eg hefe giefed þeim.

III. Capitule.

Bæn um̃ Lausn med Amiñing til Epterteckar.

Drotteñ almattuge Israels
Gud / ein saal i angisteñe og
eirn sorgfullur ande hropudu
til þijn.
2 Heir Drotteñ og miskuna þig / þui
þu ert eirn miskunsamur Gud/ z mysk=
una þig/ þui vier høfum syndgad i mo=
te þier.
3 Þui þu situr æfenlega/ og vier for=
diørfunst æfenlega.
4 Almattuge Drotteñ/ Israels Gud/
heyr nu Israels / hiña daudu bæn / og
þeirra barna/ sm̃ syndgudu i mote þier/
sem ecke hlijddu Drottens þeirra Guds
raust/ z oluckañ lodde fast vid oss.
5 Miñstu * ecke vorra fedra misgiør=
ninga/ helldur minstu þiñar handar og
þijns nafns a þessu tijma. * Ps. 25/ 7.
6 Þui þu ert Drotteñ vor Gud/ z vier
viliũ lofa þig/ Drotteñ.
7 Þui þar fyrer hefur þu giefed þiñ
otta i vor hiortu / ad vier og skylldum
akalla þitt nafn/ z lofa þig i vorre ut
legd. Þui vier høfum snued fra voru
hiarta øllũ vorra fedra misgiørningũ/
sem hafa syndgad i moote þier.
8 Sia/ vier erum i dag i vorre utlegd/
þeirre sem hefur sundurdreift oss / til
spotts z til bølvanar / og til skulldar /
epter øllũ vorra fedra misgiørningũ /
sm̃ viku fra Drottne vorum Gude.
9 Heyr Israel lijfsens bodord / heyred
til gaumgiæfelega/ til ad vita forstand.
10 Hvad er þad / Israel ? ad þu ert i
fiandmañaña lande? þu ert orden gam
all i einu framande lande?
11 Þu ert saurgadur med þm̃ daudu /
þu ert * reiknadur medal þra/ sm̃ eru i
helvijte? * Ps. 143/ 7.
12 Þu hefur yfergiefed spekeñar upp=
sprettu.
13 Hefder þu geinged a Guds veige /
þa hefder þu bued i fride æfenlega.
14 Lærdu hvar ad sie vijsdoomureñ/ hvar
ad sie styrkureñ/ hvar ad sie forstanded/
ad þu kuñer vita under eins / hvar ad
sie eitt langt lijferne og lijf / hvar ad
sie augans lioos og fridur.
15 Hvør hefur funded hñs stad? z hvør
er iñkomeñ til hñs fiarsiooda?
16 Hvar eru heidingiaña stioornarar/
og þeir sm̃ drottnudu yfer villudijrum=
um / sem eru a Jørduñe?
17 Þeir sm̃ leika med Himensens fugl=
um? z geima silfur og gull/ sm̃ mañesk=
iurnar reida sig uppa / og þar er ecke
ender a þeirra eigu?
18 Þui þr sla peninga/ z eru ahiggiu
samer þar til/ og uppa þeirra verk verd
ur ecke funded.
19 Þeir eru i burt/ z fooru nidur til hel
vijtes/ z þar uppstodu adrer i þra stad.
20 Þeir ungu sau lioosed / z bygdu a
Jørduñe/ eñ þecktu ecke vijskuñar veg/
21 Ei helldur skyniudu þr heñar stigu/
og ei medtooku hana/ þeirra børn voru
langt fra þeirra veige.

22 Hvorke hefur þad heyrst i Cana-
an/ei helldur siest i Thæman/ þar voru
ad soñu þau Agars børn / sem leitudu
epter vitsku/ sem voru a Jørduñe/
23 Sem voru kaupmeñ af Meran og
Thæman/ & þeir sem søgdu skroksøgur
og ransøkudu forstand/ eñ þeir þecktu
ecke vijsdoomsens veg / og þenktu ecke
a hañs stigu.
24 O Israel / hvad er Drottens hus
stoort/ & hañs eigendoms stadur vijdur /
25 Hañ er stoor/ & hefur eingañ ender /
yferburda mikell og hær.
26 Þar voru þeir risar / þr nafnkuñ-
ugu fra upphafe/ sem voru allstoorer /
sem kuñu ad strijda.
27 Þa hefur Gud ecke utvaled / og ei
gaf hañ þeim vitskuñar veg / og þeir
fyrerfooruſt.
28 Af þvi þr høfdu ecke forstand/þeir
fyrerfooruſt fyrer þra dæruskap.
29 Hvør er * fareñ upp til Himensens/
og hefur teked hana / og fært hana of-
añ ur skijunum? * 5. Mos. 30/ 12.
30 Hvør hefur fared yfer um̃ hafed /
og fañ hana/ & kañ flitia hana hijngad
fyrer utvaled gull?
31 Þar er eingeñ/ sm̃ þecker heñar veg/
ei helldur sem giæter ad heñar stigum.
32 Eñ sa/ sm̃ veit alla hlute/ þecker
hana / hñ hefur funded hana fyrer sitt
forstand. Hañ sem tilbio Jørdena til
eilijfrar tijdar / fillte hana med fer-
fætt dijr.
33 Sem utsende lioosed/ og þad hlijtur
ad ganga/ hñ kallade a þad/ & þad var
hønum hlijded med skiælfta.
34 Eñ stiørnurnar lijstu i þra vakt/
og glødduſig.
35 Hañ kallade a þær/ & þær søgdu:
hier erum vær/ þær skinu med glede fyr-
er hønum/ sm̃ hafde giørt þær.
36 Þesse er vor Gud / þar kañ eingeñ
reiknast i mote hønum.
37 Hañ hefur funded allañ vitskuñar
veg / og gaf hana Jakob sijnum þien-
ara / og Israel sijnum elskulega. Þar
epter er hun sied a Jørduñe/ og um̃-
gieckst a medal mañaña.

IV. Capitule.

Fyrerheit um̃ Israels vijst Frelse.

Þesse er Guds byfalninga book/
& þad * løgmal / s̃ er til æfeñ-
lega/ aller þeir / ** er þad
hallda / koma til lijfsens / eñ
þeir sm̃ yfergiefa þad/ munu deyia.
* Syr. 1/ 4. ** Ezech. 20/ 11.
2 Um̃vend þier Jakob / & medtak þad/
gaktu i birtuñe vegna þess lioss.
3 Gief ecke ødrum þiñ heidur / og ek
einu framande foolke þa hlute/ sm̃ gag-
na þier.
4 Sæler erum vier Israel / þvi þeir
hluter / sem Gude þocknast/ eru þeckt-
er af oss
5 Vertu med goodu giede mitt foolk/
Israels miñing/
6 Þier erud selder til heidingiaña/ ecke
til fordiørfunar / Helldur þess vegna/
ad þier ijfoud Gud/ eru þier ofurselder
ydar mootstøndurum.
7 Þvi þier stigdud hañ / sem giørde
ydur / þegar þier offrudud diøfluñ̃ og
ecke Gude:
8 So gleymdud þier þm̃ eilijfa Gude /
sem ablade ydar / ia / þier hrigdud og
hañ/ * sem uppool ydur/ Jerusalem.
* Gal. 4/ 26.
9 Þvi hñ sa þa reide / sem kom yfer
ydur fra Gude/ og sagde: heyred þier /
sem bued vid Zion/ Gud hefur uppa-
lagt mier eina stoora sorg.
10 Þvi eg hefe sied miña sona og dæt-
ra fangelse / sem sa Eilijfe leidde yf-
er þau.
11 Þvi eg uppfædde þau med glede/ eñ
eg hefe utsendt þau med græte & sorg.
12 Eingeñ gledte sig yfer mier / sem er
ein eckia/ og * yfergiefeñ af mørgũ/ eg er
eydeløgd / vegna miña barna synda / af
þvi þau viku fra Guds løgmæle.
* Es. 54/ 6.
13 Og þeckte ecke hañs rett / & gieck
ecke a Guds bodords vegũ / & gieck ecke
a tiptanaña stigũ i hñs rettlæte.
14 Komed / seigia þeir / sem bua hiá

Sion / og minnest minna sona og dætra
fangelses / sem sa Eilijfe hefur leidt
yfer þau.
15 Þvi hann hefur leidt * eitt foolk yfer
þau langt ad/ eitt bligdunarlaust folk/
& sem hefur * eitt framande tungumaal.
* 5. Mos. 28. 49.
16 Þvi þeir bligdudust ecke fyrer einum
gomlum / & ei helldur aumkudu sig yfer
einu barne/og burtfluttu ecknanna elsku-
lega syne/ & eydelogdu þa einsomlu/ad
hun skylldi ecke vera a medal dætranna.
17 Enn hvad kann eg/seiger Jerusalem/
ad hiaalpa ydur?
18 Þvi hann/sem hefur leidt oluckuna yf-
er ydur / hann mun frelsa ydur af ydar
fiandmanna hende.
19 Fared born/fared/enn eg er yfergief-
enn i eide/
20 Eg hefe fært mig ur fridarens
kirtle/enn eg hefe klædst minnar audmiuk
rar bænar seck / eg vil hroopa til þess
Eilijfa a mijnum dogum.
21 Vered hughraust/ born/hrooped til
Guds/so mun hann frelsa ydur fra magt-
enne af fiandmannanna hende/
22 Enn nu hefe eg vænt ydar frelses af
þeim Eilijfa / og mier er komenn glede af
þeim Heilaga/um þa myskunseme/ sem
ydur mun snarlega koma / af vorum ei-
lijfa Frelsara.
23 Þvi eg liet ydur fara med sorg og
graate/enn Gud mun giefa mier ydur apt
ur med fognude & glede æfenlega.
24 Þvi eins sem hiner / er bua hiaa Si-
on/ hafa nu sied ydar fangelse/ so mu-
nu þeir snarlega siaa þad frelse fra yd-
ar Gude / sem mun koma yfer ydur med
stoorre vegsemd & eilijfre birtu.
25 Born/lijded þolenmodlega þa reide/
sem kiemur yfer ydur fra Gude. Þvi
þinn fiandmadur offsookte þig / og þu
munt snarlega siaa hanns fordiorfun / og
þu munt uppfara yfer þra haalsa:
26 Mijner sælkierar geingu a hordum
vegum/ þeir eru upptekner sem ein hiord/
sem er tekenn af fiandmonnunum.
27 Vered hughraust/born/og hrooped
til Guds/ þvi hann mun vera ydar minn-
ing under honum / sem leider olucku
yfer ydur.
28 Þvi eins sem ydar umþeinking var/ad
þier foorud villt fra Gude / so snued
nu vid tijusallt ad leita hanns.
29 Þvi hann sem leidde yfer ydur oluckul/
mun leida yfer ydur eina eilijfa glede
med ydar hiaalpræde.
30 Jerusalem / vertu hughraust / hann
mun hugga þig/sem þu ert nefnd epter.
31 Þeir eru vesæler / sem þier hafa
giort illt/ og voru * glader yfer þijnu
falle. * Ps. 137/ 7.
32 Þeir stader eru vesæler/hverium þijn
born hafa þioonad / vesæll er sa / sem
medtekur þijna syne.
33 Þvi eins sem hann gladde sig yfer þij-
nu falle/& var gladur af þinne hrosun/
so mun hann verda hriggur i sinne eyde-
leggingu.
34 Og eg vil burtkaka hanns hroos veg-
na margfioldans/ * og hanns priaal skal
verda til sorgar. * Job. 30/ 31.
35 Þvi þar mun koma eirn elldur yfer
hann af þeim Eilijfa i marga daga / og
hann * mun setenn verda af dioflum eirn
langann tijma. * Es. 34/14.
36 Lijttu mooke austre * um kring/Je-
rusalem/& siaa þa glede/ sem kiemur til
þijn fra Gude Siaa þijn born koma /
sem þu utsender/þau koma samannsofn
ud fra austre allt til vesturs/sem gloddu
sig vid þess Heilaga ord / vid Guds
dyrd. * Es. 49/ 18.

V. Capitule.

Jerusalem uppørvast til Glede.

Jerusalem / afklæd þig þijnum
hrigdar & olucku kirtle/ og fær
þig i þa veglegu prijde af dijrd
arennar Gude æfenlega.
2 Legdu yfer þig * þann riettlætesens
tvofallda kyrkel/ sem er fra Gude/ set
þeirrar eilijfu vegsemdar hufu a þitt
hofud: * Es. 61/ 10.
3 Þvi Gud mun sijna þijna vegsemd
fyrer sierhvorium under Himnenum.

4 Þvi þitt nafn mun kallaſt fra Gude
æfenlega: riettlætesens fridur/og guds-
hrædſluñar vegſemd.
5 Stattu upp Jeruſalem/ og ſtattu a
þvi hæa/ ⁊ lijt um̃krijng moot auſtre/
og ſia þijn børn/ ſem eru ſamanſøfn-
ud fra ſoolareñar nidurgaungu allt til
heñar uppgaungu / fyrer þeſſ Heilaga
ord/ſm̃ gløddu ſig vid Guds miñing.
6 Þvi þau eru komeñ ut fra þier
fotgangande / burtfærd af fiandmøñ-
unū / eñ Gud mun færa þau til þijn /
upphafeñ med æru / ſem * rijkeſens
børn. * Matth. 8/12.
7 Þvi Gud hefur tilſkickad / ad hvørt
* hatt fiall ſkule nidurlægiaſt/ ⁊ allar
eilijfar ſioøarſtødur og daler ſkule fill-
aſt/ſo ad landed verde jafn-ſliett/ ad J-
ſrael kuñe ad ganga ohult i Guds dijrd.
* Eſ. 40/4.
8 Eñ bæde ſkoogarner ⁊ ſierhvørt vel-
lucktande trie gleddu ſig vegna Jſraels/
epter Guds befalning.
9 Þvi Jſraels foolk mun framleidaſt
med glede i ſijnu veglega lioſe/ med myſk-
un og riettlæte/ ſem er fra honum.

VI. Capitule.

Ein Utſkrifft af einu Brefe/ ſem Je-
remias ſende til þeirra/er ætlu ad fær-
aſt til Babylon / under hiña Babylon-
iſku Konung / ad kuñgiøra þeim þad /
epter þvi ſem honum var bijfal-
ad af Gude.

Fyrer ydar ſynda ſkulld / ſm̃ þier
hafed ſyndgad i moote Gude /
ſkulud þier færaſt fangner burt
til Babylon / af Nabuchodono-
ſor þra Babyloniſku konunge.
2 So nær þier komed til Babylon/mun
ud þier blijfa þar mørg ar ⁊ langañ
tijma allt til ſiø ætta / eñ þar epter vil
eg færa ydur þadañ med fride.
3 Eñ þeſſ a mille munud þier ſia i
Babylon/ad madur mun bera a herdun
um gude af ſilfre og gulle og trie/ ſem
ſijna heidingiunum otta.
4 Var fyrer vared ydur med hrædſlu/
ad þier viſſulega verded ecke þvi fram
ande foolke lijker/og otteñ ſkillde grijpa
ydur af þeim/
5 Nær þier ſiaed eirn ſkara þ og epter
þeim/ſm̃ tilbidia þa/hellldur ſeiged þa
i ydar huga: * mañe ber ad tilbidia þig/
Drotteñ: * Matth. 4/10.
6 Þvi miñ eingell er med ydur / og hñ
leitar epter ydar ſalum.
7 Þvi þeirra tunga er ſmijdud af ein-
um meiſtara / og þeir eru forgillter og
forſilfrader/ eñ þeir eru falſker ⁊ kuña
ecke ad tala.
8 Og eins ſm̃ handa eirnre mey/er vill
prijdaſt/ ſo taka þr gull ⁊ giøra koron-
ur handa þeirra guda høfdum.
9 Og þad ſkiedur ſtundum / ad ogſo
preſtarner draga af gull og ſilfur fra
þra gudū/ ⁊ ſooa þvi uppa ſig ſialfa/
10 Ja þeir munu jafnvel giefa ſkial-
unum/ ſm̃ eru under þra þekiu af þvi:
og þeir prijddu þa / ſem eru guder af
ſilfre/og gulle ⁊ trie/ med klædum/ſem
mañeſkiur:
11 Eñ þeir kuña ecke ad vera frij fra
ride og møl /þo þeir ſieu klædder med
purpura klæde/
12 Þeir meiga ſtriuka þeirra aſiañ-
er vegna dupttſens /ſm̃ er i huſenu / ſm̃
er miked a þeim.
13 Og hvør eirn hefur eirn ſprota i
hendeñe/ ſ ein mañeſkia/ſm̃ er eiñ doom
are i einu lande / ſm̃ kañ þo ecke fyrer-
fara þeim/ſem ſyndgar i mote honum.
14 Hañ hefur og eirn knijf/ ⁊ eina øxe
i hañs hægre hende / eñ hañ kañ ecke
frelſa ſig fra ſtrijde og ræningium.
Hvar af þeir eru þeckter/ad þeir eru
ecke riettre guder. * Þar fyrer ottest
þa ecke * Dom. 6/10.
15 Þvi ſo ſm̃ eitt ker/er ein mañeſkia
brukar / verdur onijtt nær þad er ſund-
urbroted / þvilijker eru þeirra guder.
16 Nær þeir eru ſetter i hus / þa eru
þeirra augu full af dupte/af þra foot-
um/ſem ganga þar iñ.
17 Og eins ſem vegna eins/ er hefur
giørt oriett i moote einū konunge / eru
gardar ſetter i krijng/nær hñ leidiſt til
dauðans/

daudans : so vardveita prestarner þra
hus/ bæde med hurdū/ ⁊ lokum/og slag-
brondū/ ad þeir skule ecke rænter verda
af reifurum.
18 Þeir tendra lampa fyrer fleire eñ
þ sig sialfa /af hvorium þeir kuña þo
eingvañ ad sia / sierhvor er sem eirn
bialke a medal þeirra i husenu/
19 Eñ þeir segia/ad þra hiorfu burt
sleikest/ ja i þvi ormarner af Jorduñe
eta bæde þa/ ⁊ þeirra klæde / fiña þeir
þad ecke.
20 Þeir eru ordner svarter i þeirra an-
sioonu af reiknū/sem er ur husenu:
21 Nætt-uglur/svolur/og adrer fugl-
ar/fliuga yfer þra lijkama ⁊ yfer þeirra
hofud/ lijka so giora og kietterner.
22 Hvar af þier kuñed vita / ad þeir
eru ecke guder/ þar fyrer ottest þa ecke.
23 Þvi vidvijkiande þvi gulle sem er i
krijngū þa til prijdes/nema nockr fægie
groomed þar af / þa kuña þeir vissu-
lega ecke glansa. Þvi þegar þeir voru
steypter / fundu þr ecke til þess helldur:
24 Þeir eru keypter fyrer allsslags
verd / i hvoriū þar er þo eingeñ ande.
25 Med þvi þr eru fyrer utañ fætur /
þa berast þeir a orlunū / so þeir sijna
mañeskiunū þeirra eigeñ skom/ so þr *
verda til skamar/sem dijrka þa.
* Ps. 97/ 7. Es. 42/ 17.
26 Af þvi/ad ef þeir mæskie kuña ad
falla a Jordena/kuña þeir ecke ad stan
da upp aptur af sialfum sier til / ecke
helldur / þo nockur reise hañ upp/ kañ
hañ ad hræra sig af sier sialfū til / og
þo hañ hallest / kañ hañ vissulega ecke
rietta sig vid / eñ þeir setia offur hia
þm/sem hia þeim daudu.
27 Eñ prestarner/ sm selia þra offur/
misbruka þau/ i sama mata ogso þra
hustrur/lietu þad mour/ sm kiemur fra
þeim / þær meddeilldu þeim fatæka og
siuka aungvu.
28 Stickeñ af þra offrum eru snert af
fraskilldū og barnsængur-kviñū/ so med
þvi þier þeckud þar af/ ad þeir eru
ecke guder/ þa ottest þa ecke.
29 Þvi hvar af eru þeir kallader gud-
er? ad kviñurnar settu frām fyrer gud,
ena af silfre / ⁊ gulle og trie.
30 Og prestarner sitia i þeirra huse /
sem hafa rifna kyrtla/og * rokud hof-
ud og skiegg/ hvorra hofud eru ber/
* 3. Mos. 21/ 5. C. 19/ 27.
31 Eñ þeir grenjudu og hrinu frame
fyrer þeirra gudū/ sem nockrer i eirnre
kvolldmaltijd yfer einū daudum :
32 Prestarner burttaka af þra klædū/
⁊ færa þra hustrur og born þar i.
33 Og hvort þeir lijda vont af nockrū
eda gott / so kuña þr ecke betala honū
þad aptur. * Þeir kuña hvorke ad in-
setia eirn konung / edur burttaka hañ.
* Dan. 2/ 21.
34 J sama mata kuña þeir hvorke
giefa rijkdoom edur peninga/ ef nockur
heiter þm einu heite/ ⁊ giefur þad ecke/
kuña þeir ecke krefia þess.
35 Þeir kuña vijst ecke frelsa eina mañ
eskiu fra daudanū/ei helldur frelsa þañ
sm miñe mattar er fra einū sterkum.
36 Þeir kuña vissulega ecke ad koma
eirnre blindre mañeskiu til siñar sioonar
aptur. Þeir * kuña vissulega ecke ad frel
sa eina mañeskiu/sem er i neyd.
* 5. Mos. 32. 37/ 38.
37 Þeir kuña vissulega ecke myskuna
sig yfer eina eckiu/ edur giora einū fod
urlausū til gooda/
38 Þeim af trie ⁊ forgilltū og forsilf-
rudū/ er ad lijkia vid steina af fiallenu /
eñ þeir sem þioona þeim / munu til
skamar verda.
39 Hvorneñ skal madur þa meina/ ed-
ur kalla þa ad vera gude?
40 Med þvi ad jafnvel Chaldæarner
sialfer vanheidra þa/
41 Hvorier / nær þeir sia eirn mal-
lausañ/ sm ecke kañ tala/ þa færa þeir
hñ til Belum/ ⁊ bidia/ad hñ mætte tala/
so sm hñ kiñe vera mattugur þar til/ad
þad kiñe ad skie / Og þr kuña ecke/sem
sialfr skynia nockt/ad yfergiefa þa/ þvi
þr hafa ecke rænu.
42 Eñ kviñurnar sitia a vegunū um-

girdkar med bøndū/ sm̄ til ad uppkendra ursikked/
43 Eñ nær nockur af þm̄ verdur burt færd af nockrū/ sem geingur fram um̄/ & kreinkest/ þa bryxlar hun um̄ þad siñe nabuakviñu/ ad hun hafe og ecke halldeñ vered so verdug/ sem hun/ og heñar bellte hafe ecke vered slited.
44 Aller þr hluter/ sem skie af þm̄/ eru lyge/ hvørneñ skal madur þa meina edur kalla þa ad vera gude?
45 Þeir eru tilbuner af hagleiks-møñū og gull-smidū/ þeir verda ad vysu eckert añad/ eñ so sem hagleiksmeñerner vilia/ þeir skule vera.
46 Og þr sialfer/ sm̄ tilbiuggu þa/ kuña vissulega ecke vara laungañ tyma/ hvørneñ skylldu þa þeir hluter/ sm̄ eru tilbuner af þm̄/ vera guder?
47 Þeir skildu þm̄ epter/ sem mundu verda epter þa/ falska hlute og forsmæner.
48 Þvi nær þar kiemur stryd edur øñur olucka yfer þa/ þa radgast prestarner um̄/ vegna syn sialfra/ hvar þeir kiñu felast med þeim.
49 Hvørneñ kañ madur þa ecke skynia/ ad þeir eru ecke guder/ sem hvørke kuña ad frelsa sig sialfa af strýde edur af añare olucku/ af þvi þr eru af trie/ og forgillter og forsilfrader.
50 So kañ þad nooglega þeckiast af slykū hlutū/ ad * þad eru svik/ & mun verda openbert fyrer øllū heidingiū og kongū/ ad þr eru ecke guder/ helldur mañeskiuñar handa verk/ og þar er eckert Guds verk i þeim. * Jer. 10/14. C. 51/17.
51 Hvør mun þar fyrer eñ nu fyrst þeckia/ ad þr eru ecke guder?
52 Þvi þr kuña ecke uppvekia eirn kong i einu lande/ & þr kuña ad vysu ecke helldur giefa møñumū regn/
53 Og þr kuña vissulega ecke dæma þra doom/ ei helldur frya nockurn fra orjettu/ af þvi ad þr eru vanmattuger/ þvi þr eru sm̄ krakur midt i millū Himens og Jardar.
54 Og nær þar fellur elldur a gudaña hus/ sm̄ eru af trie/ edur forgillter edur forsilfrader/ þa munu vissulega þeirra prestar flya þar fra/ og verda frelster/ eñ þeir uppbreñast sem biælkar þar midt i.
55 Eñ þeir kuña þo ecke i mootstanda einum konunge edur stryds foolke/ hvørneñ skal madur þa meina og medtaka þad/ ad þeir sieu guder?
56 Þeir guder af trie/ og forsilfrader og forgillter/ kuña vyst hvørke frelsa fyrer þioofum edur ræningium/
57 Þeir sem verda þeim ofsterker/ þeir burtflitia gulled og silfred/ og klædeñ sm̄ eru utañ a þm̄/ Þeir munu ganga burt/ nær þr hafa þad/ & þr munu vissulega ecke kuña ad hialpa sier sialfer.
58 So ad betre er eirn konungur/ sem kañ audsyna siñ eigeñ styrk/ Edur eirn nytsamlegur bushlutur/ sem eignarmadureñ kañ bruka/ helldur eñ falsker guder/ edur og ein riett hus-hurd/ sm̄ geimer þad/ sem þar er i/ helldur eñ falsker guder/ Edur & eiñ stolpe af trie i einū konunglegū sal/ helldur eñ falsker guder.
59 Þvi sooleñ & tungled & stiørnurnar/ sem eru skynande/ og utsendar til brukunar/ eru hlydnar/
60 I sama maata og elldingeñ/ nær hun openberast/ þa siest hun gløgt/ og sa same vindur blæs i hvøriu lande/
61 Og nær þad verdur byfalad skyunum af Gude/ ad fara yfer þad giørvalla Jardryke/ þa fullenda þau þad/ sem befalad er.
62 Og elldureñ sm̄ er sendur hier ad ofañ/ ad eida fiøllum og skoogum/ giører þad/ sm̄ er byfalad.
63 Eñ þesser eru hvørke lyker þeirra myndū edur krøptum.
64 Hvar fyrer madur hvørke skal meina/ edur kalla þa ad vera gude/ med þvi ad þr hvørke kuña ad dæma doom/ eda giøra foolke til gooda.
65 Hvar fyrer med þvi þier viked/ ad þr eru ecke guder/ þa ottest ecke fyrer

þeim / þvi þr kuña ad vÿſſu hvorke ad
bølva nie bleſſa konungana.
66 Þeir kuña viſſulega og ecke ad ſÿna
teikn a Himnenū a medal heidingiaña.
Og ecke ſkÿna ſem ſooleñ / ei helldur
giefa lioos fra ſier ſem tungled.
67 Dÿreñ/ ſem kuña flÿa i ſkiool/ og
gagna ſier ſiaalf/ eru betre eñ þeir.
68 So er þad oſſ i eingañ maata lioſt/
ad þeir ſieu guder/ þar fyrer ottest ecke
fyrer þeim.
69 Þvi ſo ſem ein fugla-hræda i ein-
um gras-kiers garde kañ eckert vardvei
ta/ſo eru þeirra guder af trie/og for-
gillter og forſilfrader/ Sømuleides er
þeim og ad lÿkia vid eirn þirne-tuſk i
einū garde/ a hvørn allrahanda fuglar
ſetia ſig:
70 J ſama maata eru þra gudū af trie/
og forgilltū z forſilfrudū / ad lÿkia vid
eirn daudañ/ ſ er burtkaſtadz i mirkred.
71 Og af þeim purpura og þeim lioo-
ma / ſem rotnar a þeim / kuñed þier
þeckia/ad þr eru ecke guder/z þr ſiaalf-
er munu uppetaſt um ſÿder/z ad þ mune
verda til eirnrar hædungar i landenu.
72 So er ein riettvÿs mañeſkia betre/
ſem ecke hefur afgude / þvi hun
mun vera langt fra hædung.

ENDER.

Nockrer Partar / ſem eru lagder til Daniel.

Til þeſſ III. Capitula.

Azariæ Bæn / og þeirra þriggia Maña Saungur i Ofnenum.

Og þeir geingu þar midt i log-
anū/pryſudu Gud/og lofudu
Drotteñ.
25 Og Azaria ſtood og bad
þañeñ / og upplauk ſÿnū muñe midt i
elldenū/z ſagde:
26 Lofadur ertu Drotteñ vorra fedra
Gud / og loflegt og vegſamlegt er þitt
nafn eilÿflega/
27 Þvi þu* ert riettlaatur i øllū þeim
hlutū/ſē þu hefur giørt oſſ/z øll þÿn
verk eru ſøñ/og þÿner veiger eru riett-
er/ og aller þÿner doomar eru ſañleik-
ur. * Pſ. 119/ 137. Dan. 9/ 14.
28 Og þu hefur giørt rietta dooma /
epter øllum þeim hlutum/ ſem þu hef
ur leidt yfer oſſ / og yfer vorra fedra
þañ heilaga ſtad/Jeruſalem/
29 Þvi i ſañleika og doome hefur þu
leidt alla þeſſa hlute yfer oſſ / fyrer
vorra ſynda ſkulld/þvi* vier høfū ſynd
gad/giørt illa/i þvi vier viktū fra þier/
z høfū ſyndgad i øllū hlutum/
* Dan. 9. 5.
30 Og vier hlÿddū ecke / z vardveittū
ei þÿn bod/og giørdū ecke ſē þu hafd-
er befalad oſſ/ad þad kiñe gaanga oſſ vel.
31 Og allt þad ſem þu hefur leidt yf
er oſſ/og alla þa hlute/ ſem þu giørder
oſſ/ hefur þu giørt med ſøñū riette.
32 Og þu hefur ofurſelldt oſſ i raang-
laatra fiandmaña hendur/ ſē voru þr
haturleguſtu fraafallnu / ja under eirn
raanglaatañ z þañ veſta konung a allre
Jørduñe.
33 Og nu þorū vier ecke ad uppliuka
vorū muñe/ vier erū ordner til brixles z
hædungar fyrer þÿnū þienurū/og þeim
ſē ottaſt þig.
34 * Yfergief oſſ þo ecke allt til enda
fyrer þÿns nafns ſkulld / og burtkaſta
ecke þÿnū ſattmaala/ * Pſ. 44/ 24.
35 Og tak ecke þÿna myſkunſeme fra
oſſ/ fyrer Abrahams ſkulld / ſē elſkaſt
af þier/z vegna Jſaaks þÿns þienara/
og vegna Jſraels þÿns heilaga/
36 Til * hvørs þu hefur talad/ſeig-
iande til þra : ad þu villder fiolga þra
ſæde/ſem ſtiørnurnar a Himnenū/z ſē
ſandeñ/ ſē er hia ſioo ar ſtrondu.
* 1. Moſ. 15/ 5. C. 26/ 4.
37 Þvi Drotteñ/vier erū ordner fæck-
ader/ framar eñ aller heidingiarner/og
erū fyrerlitner a allre Jørduñe i dag /

fyrer vorra synda skulld/
38 Og par er ecke a þessū tyma høfd-
inge/edur spaamadur/edur forstødumad
ur/ hvørke breñe-offur edur slaatrunar-
offur/edur mat-offur edur reykelse/par
er ecke stadur ad offra aa/ af aavextenū
fyrer þier/ z ad fiña þyna myskunseme:
39 Eñ laat oss medtakast med eirnre
* sundurknosadre saal og lytelaatū an-
da. * Ps. 51/ 19.
40 Sem af breñe-offre af hrutū og
uxū / og sem af mørgū þusund feitum
lømbū/so laat vort offur vera fyrer þier
i dag/ z fillast epter þier/þvi þeir sem
reida sig uppa þig/munu ecke til skam̄-
ar verda.
41 Og nu filgium vier þier af giør-
vøllu hiarta/ og otttunst þig / og leitū
þyns andlites/
42 Vanvird oss ecke / helldur giør vid
oss epter þynū frocmleika/z epter þiñe
margfalldre myskunseme/
43 Og frelsa oss epter þynū undarleg-
um verkū / z gief þynu nafne dyrdena /
o Drotteñ/
44 Og laat pa alla hrædast/ sem aud-
syna þynū þioonū illt/og laat pa verda
smaanada af allre magt/z ad þra styrk-
ur mætte sundurbriootast/
45 Og laat pa vita/ ad þu ert Drott-
eñ / sa einaste Gud / og veglegur yfer
allt ryke.
46 Og konungsens þienarar/sē̄ høf
du iñkastad þm̄ / lietu ecke af ad kasta
ofneñ breña med naphte/og bike/ z hør
z þurru hryse/
47 Og logañ sloo burt upp af ofnen-
um / hier um̄ nyu og fiørutyu alna
haatt / og foor burt/
48 Og hñ uppbrende pa/ sē̄ hñ hitte
a utañ fyrer ofneñū/af Chaldæunum.
49 Eñ Drottens eingell var ofañfar-
eñ med þeim / sem voru kryngum Aza-
ria i ofnenum/
50 Og hañ utdreif þañ ellds-loga af
ofneñū/z giørde þar midt i ofneñū/sem
eitt vedur med døgg/er snarkar i/z elld-
ureñ kom aldeiles ecke vid pa/og ei hrig
de edur angrade pa.

Þeirra III. Maña Saungur.

51 Þa pryssudu/ og lofudu/ og dyrkudu
þeir þryr Gud i ofneñū/sē̄ af ein
um muñe / og søgdu:
52 Lofadur ertu Drottiñ/vorra fedra
Gud / og pryssadur og upphafeñ eilyf-
lega. Og lofad ei þiñar dyrdar þad hei
laga z haattlofada og upphafda nafn
eilyflega.
53 Lofadur ertu i þiñar heiløgu dyrd-
ar mustere/z haatt pryssadur/ z haaleit-
lega dyrkadur eilyflega.
54 Lofadur ertu/sem sier i afgruñeñ/ z
* situr a cherubim / z ert vegsamadur
og miøg upphafeñ eilyflega.
* Ps. 80/ 2. Ps. 99/ 1.
55 Lofadur ertu a þyns veglega kongs
rykes stool/z haatt vegsamadur og haa-
leitlega upphafeñ eilyflega.
56 Lofadur ertu i Hımensens utþan-
eñe festingu / og haatt vegsamadur z
dyrkadur eilyflega.
57 Øll Drottens verk/lofed Drotteñ/
pryssed og miøg upphefied hañ ei-
lyflega.
58 Þier Himnar/lofed Drotteñ/pryss-
ed z miøg upphefied hñ eilyflega.
59 Þier Drottens * einglar / lofed
Drotteñ/ pryssed z miøg upphefied hñ
eilyflega. * Ps. 103/ 20.
60. Øll * vøtn/z erud upp yfer Himn
enū/lofed Drotteñ/pryssed z miøg upp-
hefied hñ eilyflega. * Ps. 148/ 4.
61 Aller Drottens herskarar / lofed
Drotteñ / pryssed z miøg upphefied hñ
eilyflega.
62 Sool og tungl lofed Drotteñ/pryss
ed og miøg upphefied hñ eilyflega.
63 Stiørnur a Himneñū lofed Drott-
eñ / pryssed og miøg upphefied hañ ei-
lyflega.
64 Allt regn og døgg lofed Drotteñ /
pryssed z miøg upphefied hñ eilyflega.
65 Aller vindar lofed Drotteñ/ pryssed
og miøg upphefied hñ eilyflega.
66 Elldur z hite lofed Drotteñ/pryss-
ed og

ed og miøg upphefied hn̄ eilijflega.
67 Kulde ꝛ brune lofed Drottēn/prijs
ed og miøg upphefied hn̄ eilijflega.
68 Døgg ꝛ hrijm-frost lofed Drott-
ēn / prijsed og miøg upphefied hañ ei-
lijflega.
69 Nætur og dagar lofed Drottēn /
prijsed ꝛ miøg upphefied hañ eilijflega.
70 Lioos ꝛ myrkur lofed Drottēn/prij-
sed ꝛ miøg upphefied hn̄ eilijflega.
71 Frost og kulde lofed Drottēn/prijs-
ed ꝛ miøg upphefied hn̄ eilijflega.
72 Jis og snioor lofed Drottēn/prijs-
ed ꝛ miøg upphefied hn̄ eilijflega.
73 Elldingꝛ skij lofed Drottēn/prijs-
ed og miøg upphefied hn̄ eilijflega.
74 Jørdeñ lofe Drottēn / prijse og
miøg upphefie hn̄ eilijflega.
75 Fiøll ꝛ hæder lofed Drottēn/prijs-
ed og miøg upphefied hn̄ eilijflega.
76 Aller hluter/ sm̄ uppvaxa i Jørd-
uñe/lofed Drottēn/ prijsed og miøg upp
hefied hn̄ eilijflega.
77 Uppsprettur lofed Drottēn/prijsed
ꝛ miøg upphefied hn̄ eilijflega.
78 Nof ꝛ flioot lofed Drottēn/ prijs-
ed og miøg upphefied hn̄ eilijflega.
79 * Hvalfiskar ꝛ aller hluter / sem
hræraſt i vøtnunū/lofed Drottēn/prijs-
ed ꝛ miøg upphefied hn̄ eilijflega.
* Ps. 148/ 7.
80 Aller Himensens fuglar lofed Drott
ēn / prijsed og miøg upphefied hañ ei-
lijflega.
81 Øll villudijr og allt kvikkfie lofed
Drottēn/ prijsed og miøg upphefied
hn̄ eilijflega.
82 Mañeskiuñar børn lofed Drottēn/
prijsed ꝛ miøg upphefied hn̄ eilijflega.
83 Jsrael lofa þu Drottēn/ prijsa og
miøg upphef hañ eilijflega.
84 Drottens prestar lofed Drottēn /
prijsed ꝛ miøg upphefied hn̄ eilijflega.
85 Drottens þioonar lofed Drottēn /
prijsed ꝛ miøg upphefied hn̄ eilijflega.
86 Andar ꝛ hiña riettlætu sæler lof
ed Drottēn/ prijsed og miøg upphefied
hn̄ eilijflega.
87 Þier heilager ꝛ audmiuker af hiar-
ta lofed Drottēn / prijsed ꝛ miøg upp-
hefied hn̄ eilijflega.
88 Anania / Azaria / Misael lofed
Drottēn/prijsed og miøg upphefied hn̄
eilijflega. Þvi hn̄ frelsade oss af helvij-
te / ꝛ leyste oss af daudans hende. Og
hn̄ frelsade oss midt af einū gloovande
ofns loga / og frelsade oss midt af
elldenum.
89 Þacked * Drottne/þvi hañ er good-
ur / þvi hañs myskunseme varer eilijf-
lega. * Ps. 136/ 1.
90 Aller sem ottest Drottēn / lofed
þañ gudaña Gud/prijsed ꝛ þacked hon
um / þvi hañs myskunseme varer um̄
alla eilijfd.

XIII. Capitule.

Susañu Frelse/ og heñar Stræksskap arfullu Aklagara Straff.

Og þar var eirn madur / sem
bioo i Babylon / og hañ hiet
Joachim/
2 Og hañ hafde teked eina
hustru / sm̄ hiet Susaña/Helkiæ doott-
er / sem var * miøg frijd / og ottadest
Drottēn/ * Judith. 8/ 7.
3 Og heñar forelldrar voru riettvijs-
er / og høfdu kieñt þeirra dottur epter
Mose løgmæle.
4 Joachim var miøg rijkur/ og hafde
eirn fagrañ aldengard hiaa sijnu huse.
Og Judarner søfnudust til hañs / af
þvi hn̄ var veglegre eñ aller þr adrer.
5 Og þar voru tveir þr ellstu af foolk
enu setter til doomara a þvi aare / um̄
hvøria Drottēn hefur talad : ad þar
sie utkomed ranglæte af Babylon fra
þm̄ ellstu/ sm̄ væru doomarar/ sm̄ sijnd
ust ad stiorna foolkenu.
6 Þeir voru sijfelldt i Joachims huse/
og þar komu til þeirra aller sem ætu
maal samañ.
7 Og þad skiede/ nær foolked for burt
um̄ middeiged/ þa gieck Susaña iñ/ og
spatzerade i heñar mañs aldengarde.
8 Og þeir tveir ellstu saau hana dag-

lega gánga þar iñ og spatsera/ z þeir
feingu girnd til heñar/
9 Og þeir sneru fra siñe/ z burtrendu
þeirra augum/ ad þeir litu ei til Him̃=
ens / ei helldur þeinktu um̃ riettvijsa
dooma.
10 Og þr voru báder sturande vegna
heñar / og kuñgiórdu ecke þeirra ang=
ur hvør fyrer ødrum.
11 Þvi þeir bligduduſt vid ad kuñgiøra
ſra gyrnd/ad þr villdu liggia hiá heñe.
12 Og þeir tooku daglega vara a heñe
med koſtgiæfne/ad þr kiñu ad sia hana.
Og þr søgdu ſa eine til þeſſ añars:
13 Lätum oſſ gánga heim/ þvi þad er
maalltijdar tijme.
14 Og nær þeir voru utgeingner/ ſkil=
du þeir hvør vid añañ/og sneru vid/ z
komu til ſama ſtadar aptur. Og þegar
þeir ſpurduſt epter ſijn a mille um̃ ord=
ſøkena þar til / þa medkiendu þeir þra
gyrnd hvør fyrer ødrum / z þa tilſettu
þeir aſamt eirn tijma / nær þeir kiñu
fiña hana einſamla.
15 Og þad ſkiede/þegar þeir høfdu tek
ed vara a einum hentugũ deige/ þa kom
Suſaña iñ/ſm i giær og þridia dageñ/
med tveimur ſtulku einſømul / ad hun
*villde lauga ſig i aldengardenũ:
* 2. Sam. 11/ 2.
16 Þvi þad var eirn hite. Og þar var
eingeñ nema þr tveir elldſtu /ſem leind=
uſt/z tooku vara a heñe.
17 Og hun ſagde til ſiña ſtulkna : ſæk=
ed mier þo oliu og ſápu/ og loked dyr=
nar fyrer aldengardenũ/ ad eg kuñe lau=
ga mig.
18 Og þær giørdu ſem hun ſagde/z lok=
udu dyrunũ fyrer aldengardenũ/og gein=
gu ut um̃ leineðyrnar / til ad ſækia
þad/ſem þeim var befalad/og þær ſáu
þa elldſtu ecke/þvi þr leinduſt.
19 Og þad ſkiede/þegar ſtulkurnar vo=
ru utgeingnar / þa ſtoodu þeir elldſtu
upp/z hlupu til heñar/og ſøgdu:
20 Sia/dyrnar fyrer aldengardenũ eru
luktar/ og *eingeñ ſier oſſ/ og vid høfũ
gyrnd til þijn/þar fyrer ligg hiá ockur/
og vertu hiá ockur. * Syr. 23. 27/25.
21 Añars vilium vid vitna i giegn þi=
er/ad þar *hafe vered eirn ungur ma=
ur hiá þier/z þeſſ vegna hafer þu ut=
ſendt ſtulkurnar fra þier. * v. 37.
22 Og Suſanna andvarpade/ og ſag=
de : mier er angurſamt a allar ſijdur /
þvi ef eg giøre þad/ þa er eg ſek til ad
deya/z giøre eg þad ecke/ þa kañ eg ecke
ad um̃flija yckar hendur.
23 Eg vil helldur ecke giøra þad / og
falla i yckar hendur/eñ *ſyndga fyrer
Drottne. * 1. Moſ. 39/9. Ordsk. 8/13.
24 Og Suſaña hroopade upp med
ſtoorre rauſt/ eñ þr tveir elldſtu hroop=
udu i moote heñe/
25 Og ſa eine hlioop/z upplauk dyrun=
um fyrer aldengardenum.
26 Eñ ſem þeir heyrdu þad hroop i
aldengardenũ/ſem voru þar heima/hlu=
pu þeir iñ um̃ leine=dyrnar / til ad ſiá
hvad heñe være ad hondũ komed.
27 Eñ þegar þeir elldſtu ſøgdu ſijn
ord/þa ſkømmuduſt þeinarner ſijn miøg/
þvi þar var alldrei ſagt ſlijkt ord um̃
Suſaunu.
28 Og þad ſkiede a ødrum deigenũ/þeg
ar folked kom til ſamans/z heñar mad
ur Joachim/*komu þeir tveir elldſtu /
fuller af ranglátũ áſetninge i moote
Suſaunu/ ad deyda hana.
* 1. Kong. 21/13. Matth. 26/60.
29 Og þeir ſøgdu fyrer folkenu : ſend=
ed bod epter Suſaunu/Helkiæ dottur /
ſem er Joachims huſtru.
30 Og þeir ſendu burt/ z hun kom/ og
heñar forelldrar / z heñar børn/ og øll
heñar ætt.
31 Eñ Suſaña var miøg nettvaxeñ/ z
frijd i andlite.
32 Eñ þeir ørgu ſkálkar bijføludu/ad
hun være ber giørd/þvi hun var huleñ/
ad þr kiñu mettaſt af heñar frijdleika:
33 Eñ þeir grietu/ ſem heñe voru ná=
ner/ z aller ſem ſáu hana.
34 Eñ þeir tveir elldſtu ſtoodu upp
midt a medal foolkſens/ z løgdu hend=
ur a heñar høfud.

35 Eñ hun grief z leit upp til Him-
ins/ þvi heñar hiarta reidde ſig ſtødug
lega uppa Drottiñ.
36 Eñ þeir elldſtu ſøgdu : þegar vid
ſpatzerudū i aldengardenū einſamler /
kom þeſſe iñ med tveimur ſtulkū/ z lok-
ade dyrunū fyrer aldengardenū / og liet
ſtulkurnar gaanga fra ſier/
37 Og þar kom til heñar eirn ynges-
madur/ſem faldeſt/ z lagdeſt med heñe.
38 Eñ þegar vid vorū i einū afkima i
aldengardenū/og ſaaū þañ oriett/hlupū
vid til þra/ z vid ſaaū þau til ſamans:
39 Eñ kuñū ecke naa honū / þvi hañ
vard ockur yferſterkare / z hñ upplaukt
dyrunū/og hliop þadañ.
40 Eñ þegar vid høfdū griped ha-
na/ſpurdū vid hana ad/hvør ſa ynges-
madur være ? eñ hun villde ecke ſeigia
ockur þad/ þetta vitnū vid.
41 Og ſøfnudureñ trude þm̄/ſm̄ þeim
elldſtu a medal foolkſens og domurū/ og
fordæmdu hana til dauda.
42 Eñ Suſaña hroopade med ſtorre
rauſt/og ſagde : þu eilijfe Gud/ſm̄ þeckt
er þa huldu hlute/ ſem ſier alla hlute/
firr eñ þeir ſkie/
43 Þu veitſt/ad þeir hafa vitnad lijge
i mooti mier/og ſiaa/eg maa deyia/ ſem
ecke hefe giort nockud af þm̄ hlutū/ſm̄
þſſ[r] hafa ærulauſlega ſagt uppa mig :
44 Og Gud bænheirde heñar rauſt/
45 Og ſem hun var leidd i burt ad af-
lijfaſt/ þa uppvakte Gud þañ Heilaga
Anda i einum ungum ſveine/ ſem hiet
Daniel / og hañ hroopade med ſtoorre
rauſt : eg er * ſaklaus af heñar bloode.
* Matth. 27/ 24.
46 Eñ allt foolked ſnere ſier vid til
hañs / og ſagde:
47 Hvad er þad fyrer ord/ ſm̄ þu tal-
ader?
48 Eñ hñ ſtood midt a medal þeirra
z ſagde : erud þier Iſraels børn ſo dær-
leg: hafed þier fordæmt eina Iſraels
dottur/ ſem ecke yferheirdud maaled ed-
ur viſſud nockud openberlegt þar um̄ :
49 Sñued vid til doomſtadarens/ þvi
þeir hafa vitnad lijge i mooti heñe.
50 Og allt foolked ſnere vid med flijt-
er. Og þeir elldſtu ſøgdu til hñs : kom
þu / ſet þig i millum vor / og kuñgiør
orded / med þvi Gud hefur giefed þier
hiña elldſtu embætte.
51 Og Daniel ſagde til þeirra : ſkil-
ied þa laangt ad hvørn fra ødrum/ og
eg vil yferheira þa.
52 Eñ ſñ þr voru ſkilder ad / ſaa eine
fra þeim ødrum/þa kallade hañ þañ
eina af þeim/ z ſagde til hñs : þu æru-
lauſe gamle ſkaalkr/nu * eru þijnar ſynd
er/ſem þu hefur fyr drijgt/framkomn-
ar/ * Ordsk. 5/ 22.
53 Þeg[r] þu dæmder * oriettvijſa doma/
z fordæmder þa ſaklauſu/ eñ lietſt þa
ſeku ſleppa/þo ad Drottiñ * * hafe
ſagt : þu ſkallt ecke i hělſlaa þñ ſaklau-
ſa z riettferduga. * Ordsk. 17/ 15.
Eſ. 5/ 23. * * 2. Moſ. 23/ 7.
54 Hafer þu nu ſied þeſſe / þa ſeig /
under hvada trie ſaaſtu þaug hvørt
hiaa ødru? eñ hñ ſagde : under einu ma-
ſtix trie.
55 Þa ſagde Daniel : riett / þu hefur
loged i mooti þijnu eigeñ høfde/ þvi nu
mun Guds eingell/ſm̄ tekur vid urſkurd
enū af Gude/ſkiera þig midt i ſundur.
56 Og þegar hañ hafde þeſſū i burtu
ſkipad/ lijſalade hñ ad þeir ſkilldu leida
hiñ añañ fram̄/og hañ ſagde til hñs :
þu * Canaans ſæde/ z ecke Iuda/ frijd
leikeñ hefur ſviked þig/og girndeñ ſnu-
ed þijnu hiarta. * Ezech. 16/ 3.
57 So giørdud þid vid Iſraels dætur/
z þær ottuduſt ad um̄gangaſt med yck-
ur / eñ Iuda dotter * kuñe ecke ad þola
yckar raanglæte. * v. 22/ 23.
58 So ſeig mier nu / under hvada trie
greipſtu þau / þegar þau voru til ſam-
añs? eñ hñ ſagde : under einu eike-trie.
59 Eñ Daniel ſagde til hañs : riett/
þu hefur og loged i mooti þijnu eigeñ
høfde/ þvi hier bijdur Guds eingell/ ſem
hefur eitt ſverd/ ad høggva þig midt i
ſundur med/ad hñ kuñe eideleggia yckr.
60 Og allur ſøfnudureñ hropade upp

ẽ lopfed med storre raust / z lofade Gud
sem frelsar þa / sem vona a hañ.
61 Og þr stodu upp yfer þa tvo elldstu /
med því Daniel hafde bevijsad þeim
af þra muñe / ad þeir voru følsk vitne /
62 Og þeir giørdu þeim / so sem þeir
høfdu hugad illt þeirra nauunga / so
ad þeir kiñe giøra * epter Mose løg-
mæle / og þeir helslou þa / og þad sak-
lausa blood vard frelsad a sama deige.
* 5. Mos. 19 / 19. Ordskv. 19 / 5.
63 Eñ Helkias og hañs hustru lofudu
Gud vegna þra dottur Eusauñu / med
Joachim heñar mañe / z øllum frændũ /
ad þar var eingeñ osidsamlegur hlutur
fundeñ med heñe.
64 Og Daniel vard stor fyrer folkenu
fra þeim deige og þar epter.

XIV. Capitule.

Daniel openberar Prestaña Svik med
þeim Afgud Bel.

Og Kong Astyages var lagdur
til siña fedra / og Cyrus sa
Persiske took vid hñs rijke.
2 Og * Daniel umgieckst med
konungeñ / z var veglegur fram yfer
alla hñs vine. * Dan. 6 / 29.
3 Og þeir Babyloniskv høfdu eitn af-
gud / sm̃ hiet Bel / z þar geingu upp
handa hønũ hvørn dag tolf artabar
similiu miøls / z fiørutiju sauder / z sex
stoorer mælerar vijns.
4 Og konungureñ dijrkade hñ / z gieck
hvørn dag ad tilbidia hañ / eñ Daniel
bad til sijns Guds. Og konungureñ sag
de til hñs: því tilbidur þu ecke Bel? eñ
hñ sagde: því eg dijrka ecke afgude / sem
eru giørder med høndũ / helldur þañ lif-
anda Gud / sm̃ skapade Himeneñ z Jørd
ena / z hefur herradom yfer øllu hollde.
5 Og konungureñ sagde til hñs. sijnest
þier ecke Bel ad vera eitn lifande Gud?
eda sier þu ecke hvad miked hañ etur og
dreckur hvørn dag?
6 Og Daniel sagde / z hloo: o konung-
ur / far ecke villt / því þesse er iñvortes
leir / eñ utvortes kopar / og hañ hefur *
ecke eted ei helldur drucked nockurn tij-
ma. * Syr. 30 / 20.
7 Eñ konungureñ vard reidur / z kallade
a hñs presta / z sagde til þra: ef þier
seiged mier ecke hvør hañ er / sem eider
þessũ kostnade / þa skulud þier deya.
8 Eñ kuñed þier bevijsa / ad Bel ete
þad / þa skal Daniel deya / því hñ hef-
ur miøg spottad Bel. Og Daniel sag-
de til konungsens: þad verde epter þij-
nu orde.
9 Og Bels prestar voru siotiju / fyrer
utañ kviñur z børn / og konungureñ
kom med Daniel i Bels hus.
10 Og prestarner søgdu: siá / vier
gaungũ ut / eñ þu konungur / set hier
fædu / z skeink vijned / og set þad þang-
ad / og loka dyrunũ / og iñsigla þær med
þijnum hrijng.
11 Og nær þu kiemur a morgun arla /
ef þu ecke fiñur alla hlute ad vera eid-
da af Bel / þa viljũ vier deya / edur Da-
niel / s hefur loged i giegn oss.
12 Eñ þeir økkudu þad eckert / því þr
høfdu giørt eitn leinelegañ iñgang und
er bordenu / og þar i giegnũ geingu þeir
alltijd / og * eiddu því. * Baruch. 6 / 27.
13 Og þad skiede / þegar þeir voru ut-
geingner / z konungureñ hafde sett fædu
fyrer Bel / þa bijfalade Daniel sijnum
sveinũ / og þeir sooktu øsku / og dreifdu
um̃ allt mustered fyrer konungenũ. Og
geingu ut / z lokudu dyrnar / og iñsigl-
udu þær med konungsens hrijng / og
geingu burt.
14 Eñ prestarner geingu iñ um̃ nootk-
ena epter þra sidvana / z þeirra hustrur
og þra børn / z þau atu þad allt / og
drucku þad upp / og geingu ut.
15 Og arla um̃ morguneñ / kom konung
ureñ þangad / og Daniel med hønũ. Og
konungureñ sagde: eru iñsiglen oskødd-
ud / Daniel?
16 Eñ hañ sagde: þau eru oskøddud /
o konungur.
17 Og þad skiede / strax sem hañ hafde
uppluked dyrunũ / leit konungureñ til
bordsens / og hroopade med storre raust:
Bel / þu ert stoor / og þar er eingeñ
svik

svik hiá hier.
18 Og Daniel hlóo/ z hiellt konungen-
um/ ad hann skylde ecke ganga inn/ z sag-
de: lijt þo a goolfed/ z merk/ hvørs þesse
footspor eru.
19 Og konungurenn sagde: eg sie foot-
spor epter menn/ z kvinnur og børn.
20 Og þa vard konungurenn reidur/ og
liet grijpa prestana z þeirra hustrur z
børn/ og þeir sijndu hønum þær leine dyr/
um hvøriar þau voru inngeingenn/ og
eiddu þvi sem var a bordenu.
21 Og konungurenn liet slá þa i hel/ z
gaf Daniel Bel i valld/ og hann nidur-
braut hann og hans mustere.
22 Og þar var eirn stoor dreke i þeim
stad/ og þr Babylonsku dijrkudu hann.
23 Og konungurenn sagde til Daniel:
villtu ecke og seigia umm þennann/ ad hann
sie af kopar z stein/ hann lifer/ og etur og
dreckur/ þu kannt ecke seigia/ ad hann sie
ecke eirn lifande Gud/ og tilbid hann.
24 Og Daniel sagde: eg vil tilbidia
Drottenn minn Gud/ þvi hann er eirn lif-
ande Gud.
25 Enn þu konungur/ gief mier leife/
þa vil eg i helslá þann dreka fyrer
utann sverd z staf/ z konungurenn sagde:
já/ eg gief þier leife.
26 Og Daniel tok bik z ystru og hár/
og saud til samanns/ og giørde køkur/
z kastade þm i drekans munn/ og drek-
enn brast i sundur. Og hann sagde: sied
þa hlute er þier dyrked.
27 Og þad skiede/ þegar þeir Babylon
isku heirdu þad/ angrade þ þa miøg/
og þ eir sneru sier i giegn konungenum/ z
søgdu: konungurenn er ordenn eirn Jude/
hann nidurslo Bel/ z i helsloo drekann/ og
drap prestana.
28 Og þeir komu fyrer konungenn/ og
søgdu: framsel oss Daniel/ annars vil-
ium vier drepa þig og þitt hus.
29 Og konungurenn sá/ ad þeir þreing-
du hønum miøg/ og hann neiddest til/ ad
framselia þeim Daniel.
30 Enn þeir køstudu hønn i lionagrøf
ena/ og hann var þar sex daga.
31 Og þar voru siø leon i grøfene/ og
þeim gaf ust hvørn dag tveir bukar/ z
tveir sauder/ Enn þa var þm eckert gief
ed/ so ad þau skilldu uppeta Daniel.
32 Og Abakuk spámadur var i Ju-
dæa/ og hafde soded eirn velling/ z brot-
ed braud i eina skál/ og gieck a mørk-
ena/ ad bera kornskurdar-foolke þad.
33 Og Drottens eingell sagde til Aba-
kuk: ber þa fædu/ sm þu hefur/ til Ba-
bylon/ til Daniel/ i liona grøfena.
34 Og Abakuk sagde: Drottenn/ eg
hefe ecke sied Babylon/ og veit ecke hvar
grøfenn er.
35 Þa * greip eingellenn i hans hvirfel/
z bar hann a hans høfud-hære/ z sette hann
i Babylon upp yfer grøfene i sijns an-
da flutninge. * Ezech. 8/ 3.
36 Og Abakuk hroopade og sagde:
Daniel/ Daniel/ tak þessa fædu/ sem
Gud hefur sendt þier.
37 Og Daniel sagde: Drottenn Gud/
þu hefur vissulega minst mijn/ og ecke
yfergiefed þa/ sm leita epter þier.
38 Og Daniel stood upp og át. Enn
Drottens eingell flutte Abakuk strax
a sinn stad aptur.
39 Og konungurenn kom þann siøunda
dag/ ad gráta Daniel/ Og kom til graf
arennar/ og leit þar inn/ og siá/ Daniel
sat þar.
40 Og konungurenn hroopade med stor-
re raust/ z sagde: þu Drottenn/ Daniels
Gud ert stoor/ og þar er eingenn annar
enn þu. Og hann * droo hann upp.
* Dan. 6. 23/ 24.
41 Enn * þeim/ sem voru ordsøk til
hans fordiørfunar/ liet hann kasta i grøf-
ena/ og þeir voru strax uppet-
ner fyrer hans augum.
* Dan. 6/ 25.
ENDER

Maccabæanna Fyrsta Book.

I. Capitule.

Antiochi Ogudlegleike og Tijrañā skapur.

Og þad skiede / epter þad
Alexander Philippi son/
sa Macedoniske hafde
hallded oruſtu/ſm̄ for ut•
af þvi lande Chitim/
2 Og i helſlo Darium /
Persa og Meda konung / og var ordeñ
konungur i hn̄s ſtad/fyrſt yfer Græcia/
z hn̄ hafde mørg ſtrijd / z iñtook mar•
ga faſta ſtade/og i helſloo konungana a
Jørduñe.
3 Og hn̄ foor yfer i moote Jardareñ•
ar endemørkū/z rænde margar þiooder/
z Jørdeñ vard kirr fyrer hønum.
4 Og hn̄s hiarta vard upphrokad og
upphæckad.
5 Og hn̄ ſafnade einum miøg volldug•
um her/ z hafde ſtioornan yfer løndū/
z heidingium og konungū/ og þeir voru
hønum ſkatkgilldar.
6 Og þar epter lagdeſt hn̄ i reckiu/ og
ſkyniade ad hn̄ munde deyia.
7 Og hañ kallade ſijna þienara / þa
veglegu / ſem voru uppalder med hønū
fra ungdoome/ z ſkipte þm̄ ſijnu rijke /
þa ſtund hn̄ eñ nu lifde.
8 Og Alexander var konungur i toolf
aar/ og hn̄ deyde.
9 Og hn̄s þienarar feingu magt/hvør
i ſijnum ſtad/
10 Og þeir toku ſier aller koronur ept
er hn̄s dauda/ og þra børn epter þa/ i
mørg aar / og þar vard mikel olucka a
Jørduñe.
11 Og þar utkom af þeim ein root/ er
ſyndgade/Antiochus Epiphanes/kongs
Antiochi þeſſ ſtoora ſon/ſm̄ var giſl e i
Rom / og hañ rijkte a þvi hundradaſta
ſiøunda og þrijtugaſta aare i þeirra
Grickia rijke.
12 A þeim tijma utgieck af Jſrael
hreckvijſt foolk / og tøldu um̄ fyrer
morgū/og ſøgdu : lаtū oſſ fara z giø•
ra ſattmaala vid heidingiana / ſem eru
allt i kringū oſſ / þvi fra þeim tijma
vier ſkildum vid þa / hafa margar o•
luckur hitt oſſ.
13 Og ſu ræda þocknadeſt þeim.
14 Og nockrer af folkenu dirfduſt til/ z
geingu til konungſens/hn̄ gaf þm̄ ma•
gt ad giøra epter heidingiaña ſkicke.
15 Og þr bygdu eitt leik•voll i Jeru•
ſalem epter heidingiaña ſetningum/
16 Og þeir giørdu ſier ſiaalfū forhud•
er/ z fiellu fra þm̄ heilaga ſattmaala/
og hiellдu ſig til heidingiaña / og þeir
voru ſelder til ad giøra illt.
17 Og rijked vard tilbued fyrer Antio•
cho/ z hn̄ took ſier fyrer ad ſtioorna yf•
er Egyptalande/ad hn̄ kyñe ſtiorna yf•
er tveimur rijkium.
18 Og hn̄ droo iñ i Egyptaland med
eirn ſtooran her/ med vagna z med fijl•
la/og med riddara/ og med eirn ſtooraſt
ſkipa flota.
19 Og þeir hielldu ſtrijd vid Ptolomæ•
um/konungeñ af Egyptalande/ z Pto•
lomæus ottadeſt fyrer hønum/ z flijde/
og þar fiellu marger ſaarder.
20 Og þeir iñtoku þa faſtu ſtade i Æ•
gyptalande, og hañ took Egyptalands
herfang.
21 Og Antiochus ſnere vid/ epter þ hn̄
hafde ſleiged Egyptaland/ a þvi hund•
radaſta þridia og fertugaſta aare/ z for
upp moote Jſrael/
22 Og hn̄ kom upp til Jeruſalem med
eirn ſtoraſt her.
23 Og hañ gieck iñ i * helgedoomeñ
drambſamlega/ z took þad gullaltare/
og lioosa ſtiakañ/og øll verkfæreñ þar
til/og þad bord / ſem ſkodunarbrauðeñ
voru ſett frama/ z offur•bikara z ſkaal
er/ z þær gullegu muñlaugar/ og for•
tiallded/ og koronurnar/ z þa gullegu
prijde/s var framañ fyrer i muſtereнu/
og burt•plockade alla hlute.

* Dan. 8/ 11/ 12.

24 Og hn̄ tok ſilfred og gulled/ z þau
æſkelegu kier/z tok þa folgnu fiaarſio•
du / ſm̄ hañ fañ / og þegar hañ hafde
teked alla hlute / for hañ burt til ſijns
lands

lands apter.
25 Og hn̄ tilsette eitt mord / og talade
mióg stollt ord.
26 Og þar var ein stoor sorg i Jsrael/
hvar sem þeir voru/
27 Og høfdingiarner andvørpudu / z
ølldungar jomfrur z ynges men̄ van=
megnudust / og kven̄anna fríjdleike vard
um̄breittur/
28 Sierhvør brudgume griet / z hun
sm̄ sat i brudar=sæng/var i sorg.
29 Og landed komst vid vegna þra/sm̄
bugguþar i/ z allt Jakobs hus vard
yferklædt med skøm̄.
30 Og epter þad tvo ær voru ute/sen
de konungurin̄ eirn høfudsman̄/ ad ta=
ka skatt / til Juda stada z hn̄ kom til
Jerusalem med eirn þungan̄ her.
31 Og han̄ talade fridsamleg ord til
þra med svikseme / z þr trudu hønum.
32 Og han̄ fiell yfer staden̄ ovørū/ og
sloo hn̄ hardlega / z eydelagde margt
foolk af Jsrael/
33 Og hn̄ rænte staden̄/z uppbrende hn̄
med ellde/ z nidurbraut hn̄s hus z hn̄s
mura þar allt um̄ kríng/
34 Og þr færdu kvin̄ur z børn fæng=
en̄/ z ødludust kvikfie.
35 Og þeir bigdu Davids stad med ein
um stoorū z sterkū mur/med føstū turn=
um/z hn̄ vard þeim ad einu slote/
36 Og þeir settu þar eitt syndugt
folk/hreckvijsa men̄/z þeir feingu þar
yferhønd.
37 Og þeir lietu þar vopn z vister/ z
søfnudu herfænge ur Jerusalem/ z lie=
tu þar / z þad vard til eirnrar stoorr=
ar snøru.
38 Og þad vard helgedoomenū til eirn
rar svikseme/z til eins ills diøfuls fyr=
er Jsrael alltijd/
39 Og þeir * uthelltu saklausu bloode
i kríngū helgedoomen̄/z saurgudu helge
doomen̄. * c. 7/ 17.
40 Og borgararner i Jerusalem flijdu
i burt fyrer þeim/ z hun vard framan=
da herberge/ z hun vard framande fyr=
er þa / sem voru fædder þar / z hen̄ar
børn yfergæfu hana.
41 * Helgedoomuren̄ þar i vard ølld=
unges i eyde / hen̄ar hætijder urdu um̄=
breittar til sorgar/ hen̄ar sabbatar til
hædungar / hen̄ar vegsemd til forakt=
unar. * Dan. 8. 11/ 12.
42 Epter þvi sem hen̄ar vegsemd var
fyr/vard hen̄ar vansemd margfalldleg /
z hen̄ar upphefd vard snuen̄ til sorgar.
43 Og kong Antiochus skrifade til
øllu sijnu rijke/ ad þeir skylldu aller ve=
ra eitt foolk / z sierhvør skyllde yfer=
giefa sijn løg.
44 Og aller heidingiarner tooku a mo=
te þvi epter konungsens orde.
45 Og * marger af Jsrael voru æ=
sætter med han̄s Guds dijrkan / z þeir
offrudu til afgudan̄a/z vanhelgudu sab=
baten̄. * v. 55.
46 Og konunguren̄ sende bref fyrer
sendeboda til Jerusalem z Juda stada/
i hvørrū hn̄ baud ad þeir skylldu hall=
da sig epter þeim framande sieltindū
i landenu/
47 Og læta lin̄a brenne=offre z slætur
offre/ z dryckiar=offre fra helgedomenū/
48 Og vanhelga sabbata z hætijder /
49 Og saurga helgedoomen̄ z þa hei=
løgu/
50 Og uppbiggia ølturu z lunda / z
afguda mustere/ z offra svijna kiøte/ z
ohreinū dijrum/
51 Og læta þeirra børn vera oum̄skor=
en̄ / ad giøra þra sæler andstiggelegar
med øllu þvi sem var ohreint/ z van=
heilagt er / ad þeir skylldu gleima løg=
mælenu / z um̄breita øllū þeim siettu
skickunum.
52 Og hvør sem ecke giørde epter kon=
ungsens orde/skyllde deyia.
53 Epter øllum þessū ordū skrifade hn̄
til øllu sijnu rijke / z sette tilsioonar=
men̄ yfer allt foolked.
54 Og hn̄ lijfalade Juda stødum ad
offra stad fra stad.
55 Og þar søfnudust marger af foolk=
enu til þra/sa sierhvør sem yfergaf løg
mæled/z giørde illt i landenu/

56 Og þeir ræku Israel til ad fara
i felur/hvørt hellst þeir burtflijdu.
57 Og a þeim fimtanda deige i Cha-
sleu/a þvi hundradasta z fimta z fer-
tugasta are/bigdu þeir * eydeleggingar
areñar svivirding a altarenu/
* Dan. 11/31.
58 Og þeir bigdu ølturu i Juda stødū
allt um kriñg/z vid dyrnar a husunū/z
a gøtunū/ giørdu þeir reikelse.
59 Og løgmalsens bækur/ sm þr fun-
du/sundurrifu þr z brendu med ellde.
60 Og hvar þar fanst hia nockrum
sattmalans book/z ef nockur hiellt sig
epter løgmalenu/ þa var þad konung-
sens doomur/ad hñ skyllde deyia.
61 Med þeirra magt giørdu þeir so
vid Israel/ ja þa / sem fundust hvørn
manud i stødunum.
62 Og a þm fimta z tuttugasta deige
i manadenū/offrudu þeir a þvi altare/
sm var ofañ a þvi ødru altare.
63 Og þær * kvinnur/ sm umskaru sijn
børn/ i helstoou þr/ epter þvi sem þad
var bijfalad. * 2. Macc. 6/ 10.
64 Og þr uppheingdu børnen um þra
halsa/ z rændu þeirra hus/ og þa sem
høfdu umskored sig/myrdtu þeir.
65 Og marger i Israel styrktu sig / z
urdu stødugir i giede/ so þeir villdu ecke
eta almeñelega hlute/
66 Og þeir villdu deyia / ad þeir ecke
skylldu saurgast af fædu / edur vanhel-
ga þañ heilaga sattmala/z þr doou.
67 Og þar var ein miøg stoor reide yf-
er Israel.

II. Capitule.

Mattathiæ Vandlæting þyrer sijna
Fedra Løg.

A þeim døgū uppstood Matta-
thias Johañis son/Simeons
sonar/ eirn prestur af Joaribs
børnū af Jerusalem / z bioo i
Modin/
2 Og hañ atte fim sonu / sem voru/
Johañes med vidurnefne Chaddis.
3 Simon/ sem kalladest Thassi/
4 Judas/ med vidurnefne Maccabæus
5 Eleazar/ med vidurnefne Avaran.
Jonathan / med vidurnefne Apphus /
6 Og hñ sa þær hadungar/sm skiedu
i Juda z Jerusalem/
7 Og hñ sagde: Gud betre mig / hvar
fyrer er eg fæddur til þessa/ad sia mijn
ns foolks fordiørfun/z þeirrar heilogu
borgar fordiørfun/z sitia þar kirr/ þa
stund hun giefst i fiandmañaña hønd/.
8 Og helgedoomuren i hiña framande
hønd/ Mustered þar i er orded sm eirn
madur an virdingar/
9 Vegsemdareñar * verkfære sem þar
voru / eru burtflutt i fangelse/ heñar
sma børn eru i helsleigen a gøtunū/ja
heñar yngesmeñ med fiandmañsens
sverde. * C. 1. 23/ 24.
10 Hvad fyrer þiood hefur ecke eignast
heñar rijke ? og ecke med magt ødlast
heñar herfang?
11 Øll heñar prijde er burtteken/J stad
eñ þess er hun var frials/ er hun ordeñ
ein ambatt.
12 Og sia vorer heilogu hluter / z vor
fegurd z vor vegsemd er i eyde / z heid-
ingiarner hafa vanhelgad þa.
13 Til hvørs skulū vier lifa leingur ?
14 Og * Mattathias z hñs syner sund
urrifu þeirra klæde/z iklæddust seckiū/
z sirgdu harla miøg. * 1. Kong. 21/27.
15 Og þar komu þr meñ fra kongenū/
sm þreingdu til frafalls/til þess stadar
Modin/ ad þeir skylldu offra.
16 Og * marger af Israel komu til
þeirra/z Mattathias z hñs syner vo-
ru burtfærder med/ * C. 1/ 55.
17 Og þr sem voru fra konungenū/svør
udu z søgdu til Mattathias/ seigian-
de: þu ert eirn stioornare/z heidarlegur
z stoor i þessū stad/z styrktur med sonū
og brædrum/
18 So kom þu nu fyrstur fram/z giør
þad / sm konunguren hafde boded/ sem
aller heidingiarner hafa giørt/ z Juda
meñ/z þeir sem voru epter i Jerusalem/
og þu z þitt hus skal vera a medal
konungsens vina / z þu og þijner sijner
verda heidrader med silfre z gulle/ og

morgū ſkeinkingum.
19 Og Mattathias ſvarade / z ſagde
med ſtorre rauſt : þott jafnvel aller heid
ingiarner / ē eru i konungſens rijkes hu⸗
ſe/ hlijddu hm̄ / ſo ad ſierhvør vike fra
ſiña fedra dijrkan/ z ſamþÿkke hn̄s bod/
20 So vil eg þo z mijner ſyner z mijn⸗
er brædur gaanga i vorra fedra ſatt⸗
maala.
21 Þad være laangt fra oſſ/ad vier ſkylld
um yfergiefa løgmaaled z riettindeñ.
22 Vier vilium ecke hlijda konungſens
ordū/ad yfertroda vora dijrkan til hæg⸗
re edur vinſtre ſijdu.
23 Og þegar hn̄ hætte ad tala þeſſum
ordū/þa framgieck eirn Judaiſkur mad
ur/fyrer allra augū/ ad offra a þvi al⸗
tare/ ſem var i Modin / epter konung⸗
ſens bijfalning.
24 Og Mattathias leit þ/ z * vard
vandlætingaſamur/z hn̄s nijru ſkulfu/
og hañ vard bræidreidur epter rietten⸗
um/ z hlioop fram̄ ad/og ſlaatrade hon
um yfer altarenu/ * 4. Moſ. 25/ 8.
25 Og þañ konungſens mañ / ſem
neidde þa til ad offra/i helſtoo hn̄ ſama
ſiñ/ z hiatt altarenu um̄ koll
26 Og hañ vard vandlætingaſamur
vegna løgmaalſens/ſo ſm̄ Phinees giør
de vid Zamri / Salomons ſon.
27 Og Mattathias hroopade um̄ alla
borgena med ſtoorre rauſt / ſeigiande :
hvør ſem er vandlætare vegna løgmaal⸗
ſens/ z helldur ſattmaalañ/hañ fare ut
epter mier.
28 So * flijde hañ z hañs ſyner uppa
fiølleñ / z yfergaafu hvad þeir høfdu i
ſtadnum. * c. 1/ 40.
29 Þa ofañforu marger / ſm̄ leitudu
rietvijſſeñar og riettarens i eidemørk⸗
ena/ad vera þar/
30 Þeir z þeirra børn/og þeirra kvijñ⸗
ur/og þeirra kvikfie/ þvi þar var mik⸗
el olucka yfer þeim.
31 Og þad var konungſens moñum til
vitundar giefed/og herlidenu/ ſem var
i Jeruſalem i Davids ſtad / ad nockrer
varu ofañfarner/ſem høfdu broted kon⸗
ungſens bod/ i felur i eidemørkeñe/ z ad
þar hlipe marger epter þeim/
32 Og þegar þeir naadu þeim / reiſtu
þeir herbuder i mooke þeim / z tilſettu
ſtrijd a mooke þeim a ſabbataña deige.
33 Og þeir ſøgdu til þeirra: þad er
eñ nu nogur tijme/ fared ut / og giøred
epter kongſens orde/z þier ſkulud lifa.
34 Og þeir ſøgdu : vier vilium ecke
fara ut / og * vilium ecke giøra epter
konungſens orde / ad vanhelga ſabbat⸗
aña dag. * 2. Macc. 6/ 11.
35 Og þeir flijttu ſier med ſtrijded i
moote þeim/
36 Og þeir ſvørudu þeim ecke / edur
køſtudu einum ſteine a þa / nie birgdu
tilſneñ/ ſeigande:
37 Vier viliū aller deyja i vorum ein⸗
falldleika / Himineñ og Jørdeñ ſkulu
vitna yfer ydur / ad þier eidelegged
oſſ oan riettenda.
38 Og þr gaafu ſig yfer þa med ſtrijde
a ſabbatunum/z þeir doou/z þra kviñ⸗
ur z þeirra børn/z þeirra kvikfienad⸗
ur/ allt til þuſund perſona.
39 Og Mattathias z hn̄s viner feing⸗
gu þad ad vita / z þeir grietu miøg
yfer þeim/
40 Og hvør ſagde til ſijns naunga.
ef vier aller giørū ſm̄ vorer brædur giør
du/ z vilium ecke ſtrijda i mote heiding⸗
iunū fyrer vorar ſaaler z vor riettende/
þa kuña þeir nu ſnarlega ad eideleggia
oſſ af Jørduñe.
41 Og þr raadguduſt um̄ a þeim deige/
og ſøgdu: ef nockur madur kiemur til
vor til ſtrijds a ſabbataña deige/þa vil⸗
ium vier ſtrijda a moote hønum / z ad
vijſſu ecke aller deyia ſem vorer brædur
deydu i tilſnum.
42 Þa ſafnadeſt til þeirra Judaña
ſøfnudur med magt af Jſrael/hvør ſm̄
viliugur hiellt vid løgmaaled/ z aller þr
ſm̄ voru farflootta undañ ſlijkre olucku/
komu til þeirra.
43 Og þad vard þeim til eirnrar ſtirk
ingar.
44 Og ſem þeir høfdu feinged eirn

her / þa sloou þeir syndarana i þeirra reide/ og ranglata meñ i þra bræde/ z þeir adrer flijdu undañ til heidingiaña til ad frelsast.
45 Og Mattathias foor allt um̃ kring/ og hañs viner / og nidurbrutu ølturen̄.
46 Og þeir um̃skaru þau oum̃skornu børn/so mørg sm̃ þeir fundu i Israels takmørkū med magt/
47 Og þeir offsokktu drambsemeñar børn/og su athøfn luckadest þeim.
48 Og þr frelsudu løgmaaled af heidingiaña hende / og gaafu ecke syndaranum horn.
49 Og Mattathiæ dagar nalgudust/ ad hñ skillde deyia/ z hñ sagde til siña sona: nu eru hefndernar / z straffed / z eideleggingar tijme / og ein brææd reide ellld/
50 Og nu børn / vered vandlætinga som vegna løgmaalsens / z voged ydar lijfe fyrer ydar fedra sattmaala/
51 Miñest vorra fedra verka/sem þeir giørdu i þra ættum/ z þier munud faa eirn stooran heidur/ z eitt eilijft nafn.
52 Vard * Abraham ecke fundeñ trufastur i freistinguñe? z þad vard reiknad honū til riettlætes. * 1. Mos. 22/1.
53 Joseph hiellt bodorded a siñar angistar tijma/ z * vard herra i Ægyptalande. * 1. Mos. 41/ 40.
54 Phinees vor fader / þegar * hañ var miøg vandlætingarsamur / fieck eins eilijfs prestskapar sattmaala.
* 4. Mos. 25/ 7.
55 * Jesus/ þegar hñ giørde fullkomlega epter ordenu / vard eiñ doomare i Israel. * 4. Mos. 14/ 6. Josv. 1/ 2.
56 Caleb / þegar * hañ gaf vitnesburd i søfnudenū/ fieck arf i landenu.
* Jos. 21/ 11
57 David fyrer sijna myskunseme/erfde eirn konunglegañ thron æfenlega.
58 Elias/þegar*hñ var miøg vandlætingasamur vegna løgmalsens / ** vard uppnumeñ til Himens.
* 1. Kong. 18/ 21. ** 2. Kong. 2/11 etc.
59 * Ananias/ Azarias/ Misael/ þa þeir trudu/urdu frelsader ur loganum.
* Dan. 3/ 19. etc.
60 * Daniel fyrer sijna einfeldne/vard frijadur af leonaña muñe.
* Dan. 6. 21. 23.
61 Og yferveiged þad so/eina ætt epter adra/ad aller þr/ sem vonudu a hañ/ eru ecke ordner vanmegna.
62 Og * ottest ecke fyrer eins syndugs mañs ordū/þvi hñs vegsemd mun verda ad þreck z ormum. * 1. Pet. 3/14.
63 J dag kañ hañ ad upphefiast / z a morgun fiñast ecke meir / þvi hañ er hnijgeñ til siñar Jardar aptur / z hñs um̃hugsan er fareñ.
64 Og þier/mijn børn/ vered ohrædd/ z kallmañleg fyrer løgmaaled/þvi fyrer þad munud þier verda vegleg.
65 Og siaa/ Simon ydar brooder / veit eg ad er eirn vitur madur / hlijded hønum alla daga / hañ skal vera ydur sem eirn fader/
66 Og Judas Maccabæus er sterkur med magt allt fra sijnū ungdoome / hñ skal vera ydar strijds foringe/z heigia foolksens strijd.
67 Og færed þier til ydar alla þa/ sm̃ hallda løgmaaled / z hefned ydar foolks skada/
68 Betaled heidingiunū rijflega aptur/ sm̃ þeir hafa forþienad / z giefed gaum ad þeim hlutū/ sem i løgmaalenu eru bijfalader.
69 Og hñ blessade þa/z var burtlagdur til siña fedra/
70 Og hñ deyde a þvi hundradasta og siøtta z fertugasta aare. Og hñs syner groofu hñ i þra fedra grøfū i Modin/ z allur Israel sirgde miøg vegna hañs.

III. Capitule.

Judæ Maccabæi Strijds Tilbunadur og hañs Frandmaña.

Og * Judas/sem kallast Maccabæus/hñs son uppstood i hñs stad/ * c. 2/ 66.
2 Og aller hñs brædur hiaalpudu honū/z aller þeir/sm̃ høfdu halldid fastlega med hñs fødur/z þeir hædu

Jsraels strijd med glede.
3 Og Judas fieck sijnu foolke eñ meire
vegsemd/ z klædde sig i hardneskiu/ sem
ein hetia/ z hertijade sig mz sijnū strijds
vopnū/ z hiellt strijd og verndade sijn-
ar herbuder med sverde.
4 Og hñ var eins sm̄ eitt leon i sijnū
verkum/ sem eitt ungt leon er grenjar
epter brad.
5 Og hñ ransakade z offsokte þa ræng
lætu / z uppbrende þa / sem skielfdu
foolked.
6 Og þeir rænglætu hlutu ad eingia
sig samañ fyrer hñs otta / z aller þeir
sm̄ giordu ranglæte/urdu lijka hrædder/
z þar vard luctulegt hialpræde fyrer
hañs hond/
7 Og hañ ijfde marga konunga/ Eñ
giørde Jakob glede med sijnū verkū / og
hñs miñing er til eilifrar blessunar allt-
til eilijfrar tijdar.
8 Og hañ foor i giegnū Juda stade/ z
eydelagde þa ogudlegu þar af / z snere
reidene burt fra Jsrael.
9 Og hñ vard nafnfrægur til Jard-
arenar endemarka / og safnade þeim
fordiorfudu.
10 Og Apollonius safnade heiding-
iunū/z af Samaria einum stoorū her/
ad strijda i moote Jsrael.
11 Og Judas fieck þad ad vita / og
droo ut i mote honū/og sloo hñ/z drap
hñ/ og þar fiellu marger særder/ z þr
epterordnu flijdu.
12 Og hñ took þeirra herfang/ og Ju
das took Apollonii sverd/og strijdde med
þvi so leinge hñ lifde.
13 Og Seron hofudsmadur yfer þm̄
her i Syria heirde þad/ ad Judas hef-
de safnad einum flock/z hiña trufostu
sofnude med sier/ z þra/ sem droou ut
til strijds/þa sagde hañ:
14 Eg vil giora mier sialfū eitt nafn/
z verda veglegur i rijkenu / og strijda a
Judam/z þa sem eru med honum/ sem
einkis akta konungsens ord.
15 Og hñ hiellt áfram ad fara upp /
z þar uppfor med honū eirn megtug
ur her af ogudlegū til ad hialpa hon
um/ ad hefna sijn a Jsraels bornum/
16 Og þeir nálgudust þar sm̄ madur
fer upp til Bethoron/z Judas droo ut
ad mæta þeim med miog faum.
17 Eñ þegar þeir sau þañ her sem
kom i mote þeim/sogdu þeir til Juda:
hvorneñ kuñū vier/ sm̄ erum so harla
fáer/ad strijda i moote slijkū einū sterkū
margfiolda/z vier erum vanmegna af
hungre i dag.
18 Og Judas sagde: þad kañ vel skie/
ad marger kuña ad iñelikiast i millum
þeirra fau handa/z þar er ecke grein-
armunur a fyrer Gude i Himnenum /
ad frelsa fyrer marga/edur fyrer faa.
19 Þvi * sigur i strijdenu skiedur ecke ꝑ
eins hers margfiolda / helldur er stirk-
ureñ af Himnenum. * Ps. 144/ 10.
20 Þeir koma til vor med stooru dram
be z ranglæte/til ad burttaka oss/z vor
ar hustrur/z vor born/ ad hriggia oss:
21 Eñ vier strijdum fyrer vort lijf / og
vora rietta breitne/
22 Og hñ kañ fordiarfa þa fyrer vor
um augum / eñ ottest ecke fyrer þeim.
23 Eñ þegar hañ liet af ad tala/yfer-
fiell hñ þa / firr eñ þeir þad vissu / z
Seron og hañs her var ad velle lagdur
fyrer honum/
24 Og þeir elltu þa/ þar s̄ madur fer
ofañ vid Bethoron/ allt til merkureñ-
ar/ og þar fiellu af þm̄ hier i m̄ atta
hundrud meñ / eñ þeir adrer flijdu til
Philistæaña lands.
25 Og þar byrjadest sa otte af Ju-
da og hañs brædrū / og su hrædsla/ ad
falla yfer alla heidingiana / sem voru
allt i kringum þa.
26 Og hñs nafn kom fram fyrer kon-
ungeñ/z allar þiooder toludu um̄ Juda
bardaga.
27 Eñ þegar kong Antiochus heyrde
þesse ord/ vard hñ brádlega reidur/ og
sende ut/ og safnade ollu lide i sijnu rij-
ke / einum mioog megtugum her/
28 Hañ opnade sitt fiársiooda hus/og
gaf sijnum her mála til eins árs / og

baud þeim/ ad vera reidubunum / nær
þess þorf giørdest/
29 Og hañ sa/ad þar þraut peninga
af hñs fiarsioodũ / og þeir sm̃ heimtu
skatt i landenu/ voru fæer/vegna þess
upphlaups og plagu / sem hañ hafde
giørt a Jørdune / i þvi hañ aftook þa
riettu setninga/sm̃ fordũ høfdu vered.
30 Og hañ ottadest / ad hañ vissulega
munde ecke hafa eitt siñ og añad til kost
nadar ⁊ skeinkinga / so s hñ hafde gief
ed fyrrum med ørlætre hende: þvi hañ
hafde vered ørlætare / eñ þr konungar/
sem høfdu vered fyrer hañ.
31 Og hñ vard miøg tvijlradur i sijnu
giede/ ⁊ riede af ad fara til Persia/ og
taka skatt af løndunum/ og safna mik-
lu silfre.
32 Og hñ skilde Lysias epter/ eirn veg-
legañ mañ/ ⁊ af konunglegre ætt/ yfer
konungsens syslur/ fra þvi fliote Eu-
phrate allt til Ægyptalands takmarka/
33 Og ad hañ skyllde uppfoostra hñs
son Antiochum / þar til hañ kiæme til
baka aptur.
34 Og hñ fieck hønũ halfparteñ af
hernũ/ ⁊ fijlana/og gaf hønũ befalning
um̃ alla hlute/ sem hñ villde/ ⁊ um̃ þa/
sem biuggu i Judæa og Jerusalem/
35 Ad hñ skillde senda eirn her yfer þa/
ad eideleggia ⁊ burttaka Israels styrk /
og þad epterordna i Jerusalem / ⁊ ad
burttaka fra miñing fra platzenu/
36 Og ad setia framande foolk i øll
þeirra takmørk/ og skipta þeirra lande
med hlutfalle.
37 Og konungureñ took halfparteñ af
hernũ/ sem var afgangs/ ⁊ droo ut fra
Antiochia / fra sijns rijkes stad / a þvi
hundradasta ⁊ siøunda og fertugasta
are / ⁊ foor yfer þad fliot Euphra-
tes/ ⁊ ferdadest i giegnũ upplanded.
38 Eñ Lysias utvalde Ptolomæum
Dorymenis son/ ⁊ Nicanor og * Gor-
gias/ mektuga meñ af konungsens vin-
um. * c. 4/1.
39 Og hñ sende med þeim fiørutiju þu-
sund meñ fotgangande / og siø þusund
riddaralids/ad þr skilldu fara til Juda
lands/ ⁊ fordiarfa þad * epter konung-
sens orde. * v. 34.
40 Og þeir drou burt med allañ þra
her/ ⁊ komu þangad/og settu sijnar her
buder nælægt Emmaus a þeirre sliettu
mørk.
41 Og kaupmeñerner þar i landenu
heirdu þeirra rikte/ ⁊ toku silfur ⁊ gull/
harla miked/ og sveina/og komu til her
budaña/ad kaupa Israels børn til þræ-
la. Og þar for til þeirra eirn her af
Syria ⁊ af þeirra añara þiooda lande.
42 Og Judas og hñs brædur sau / ad
su olucka vard stærre/og ad hereñ sette
sijnar herbuder hia þeirra takmørkũ/
⁊ þr merktu konungsens ord/med hvør-
ium hañ hafde boded/ ad eideleggia all-
añ Juda/ ⁊ giøra ender þar a.
43 Og sa eine sagde til þess añars:
latum oss standa upp / ad rietta vort
foolk vid/ sem er nidursleiged/ ⁊ strijda fyr
vort foolk/ ⁊ þa helgu hlute.
44 Og søfnudureñ safnadest ad vera
reidubueñ til strijds / ⁊ ad bidia og beid-
ast myskunar ⁊ medaumkunar.
45 Og Jerusalem var obigd sem ein
eidemørk/ þar var eingeñ/ sem gieck ut
eda iñ af þeim / sm̃ voru fædder þar.
Þar bio eingeñ borgare/ ⁊ helgedomur-
eñ var nidurtrodeñ / og framande foolk
var a slotenu/sem var eitt herberge fyr-
er heidingiana/ ⁊ gledeñ var tekeñ fra
Jakob/ ⁊ þar vantade pijpur ⁊ hørpur.
46 Og þr søfnudust/ ⁊ komu til Mas-
pha fyrer Israel.
47 Og þeir føstudu þar a þeim deige/
⁊ færdu sig i secke/ ⁊ dreifdu østu a þra
høfud/og rifu þeirra klæde.
48 Og þeir flettu upp løgmals bok-
eñe/ epter hvørre heidingarner leitudu/
til ad skrifa þeirra afguda mynder i
hana.
49 Og þeir fram̃baru prestleg klæde ⁊
fyrstagroda ⁊ tijunder/ ⁊ uppvøktu Na-
zaræos/sem høfdu fillt dagana/
50 Og þeir hropudu vid raust upp i
Himeneñ / seigiande: hvad skulum vier
giøra

giora þessu? ꝛ hvørt skulum vier burt-
føra það?
51 Og þijner helgedoomar eru nidurtrod
ner og vanhelgader/ꝛ þijner prestar eru
i sorg ꝛ nidran:
52 Sia/ heidingiarner eru safnader i
moote oss/ad burttaka oss/þu veist hvad
þeir hafa i sinne i mooke oss/
53 Hvorneñ kuñum vier ad halldast vid
fyrer þeim/nema þu hiælper oss?
54 Og þeir basunudu med basunum/og
hroopudu med stoorre raust/
55 Og þar epter sette Judas stioorn-
ara yfer foolked / yfer þusunder ꝛ yfer
hundrud/og yfer fimtiju ꝛ yfer tiju.
56 Og hñ sagde til þeirra/ sm̃ høfdu
bygt hus/ꝛ fest hustrur/ꝛ plantad vijn-
garda/og *ottasleigeña/ad hvør mætte
fara heim aptur epter løgmælenu/
* Dom. 7/ 3. etc.
57 Og herbudernar fooru upp/ꝛ settu
sig giegnt sudre hia Emmaus.
58 Og Juda sagde: hertijed ydur og
vered volldugt foolk / ꝛ vered reidubun-
er a morgun ærla / ad strijda i moote
þessum heidingium/sm̃ eru safnader yf-
er oss/ad burttaka oss ꝛ vora helgedoma/
59 Þvi þad er oss betra / ad vier dey-
um i strijde / eñ ad horfa a vors foolks
og vorra helgedooma olucku.
60 Eñ * so s̃ vilie er til i Himnenũ/
so mun hñ giøra. * 2. Sam. 10/ 12.

IV. Capitule.

Judæ Sigur og Kyrkiu umbook.

Og * Gorgias tok fim þusund
meñ / ꝛ þusund utvalda ridd-
ara/og herbudernar fooru upp
um̃ noottena. * c. 3/ 38.
2 So ad þeir kiñu ad yfer falla Judaña
herbuder / ꝛ sla þa ovørũ/ꝛ þr meñ/sm̃
høfdu leiged a slotenu / vijsudu hønum.
3 Og Judas spurde þad/og hñ for upp
ꝛ þeir megtugu/ad sla konungsens her/
sem var i Emmaus.
4 Medañ lided var eñ nu sundurdreift
fra herbudunum.
5 Og Gorgias kom til Juda herbuda
um̃ nottena/og fañ aungvañ/ꝛ hñ leit
ade epter þeim a fiollunum / þvi hañ
sagde: þeir flyia fyrer oss.
6 Og jafnsnart sm̃ dagur kom/ sast
Judas a mørkeñe med þrem þusundum
mañs/sem høfdu þo ecke harneskiur ꝛ
sverd/sem þeir villdu.
7 Og þr litu heidingiaña her vel her-
tijadañ med harneskium / og riddarana
allt i kriñgum þa/og þr voru vaner til
strijds/
8 Og Judas sagde til mañaña / sem
voru med hønum: ottest ecke fyrer þra
marg fiølda / ꝛ skielfest ecke fyrer þra
ahlaupe:
9 Miñest/hvørneñ * vorer fedur voru
frelster i þvi rauda hafe/ þegar Pha-
rao ellte þa med eirn her.
* 2. Mos. 14/ 22. etc.
10 Og lætum oss nu hropa til Himen-
sens/ef hñ a nockurn hatt villde myfk-
una sig yfer oss / og þeinkium a vorra
fedra sattmaala / og hañ mun sundur-
meria þeñañ her fyrer oss i dag.
11 Og aller heidingiar skulu vita / ad
hñ er sa/sm̃ leiser ꝛ frelsar Israel.
12 Og þad añad foolk upplipte þra
augum/ꝛ sa ad þeir komu i moote þeim.
13 Og þeir foru ut af herbudunum til
strijds/og þeir med Juda * bleisu i tro-
metur/ * c. 5/ 33. 4. Mos. 10/ 9.
14 Og þeir mættust / og heidingiarner
urdu slegner ꝛ flijdu a mørkena:
15 Eñ aller þeir opkustu fiellu fyrer
sverde/ꝛ þeir ellttu þa allt til Gazeron/
ꝛ allt til Idumeæ / Azoti og Jamniæ
marka / og þar fiellu af þeim hier um̃
þriu þusund meñ.
16 Og Judas snere vid og hereñ fra
þvi ad ellta þa/og sagde til foolksens:
17 Þier skulud ecke girnast herfang /
þvi hier er strijd i moote oss.
18 Og Gorgias og hereñ er a fiallenu
nalægt oss / eñ standed nu i moote
ydar fiandmøñũ og strijded a þa. Og
þar epter kuñed þier ad taka herfang
med diørfung:
19 Sem Judas eñnu talade þetta/þa

saast eirn partur/ sem horfde framund-
an sier af fiallenu.
20 Og mañ sa ad þr voru a flotta/
og þeir uppbrendu herbuðernar/ þvi
reikureñ / sm̃ saast / gaf til vitundar/
hvad þar var skied:
21 Eñ sm̃ þeir sau þetta lyka / urdu
þeir miøg hræddir / Þa þeir og sau
undereins Juda her/ bueñ til stryds/
22 Flydu þeir, aller til þra aña a þio-
da lands.
23 Og Judas snere vid til ad ræna
herbudernar/ z fieck miked gull z silfur/
z blatt silke/ og siafar purpura z stoor
añ rykdoom.
24 Og þegar þeir fooru til baka/ su-
ngu þeir loffsaung/og þøckudu Drott-
ne til Himens/ z søgdu: af þvi þad er
gott/þvi * hañs myskunseme varer ei-
lyflega. * Ps. 118/ 1. Ps. 136/ 1.
25 Og þar vard ein stoor frelsan fyr-
er Israel a þeim deige.
25 Eñ so marger/sem voru frelster af
þvi ødru folke/ komu til Lysias/z gafu
høñu til vitundar allt þ sm̃ var skied.
27 Eñ þegar hñ þ heirde / skamadest
hñ syn/ z vard huglaus/ ad þ var ecke
skied Israel/ sm̃ hñ villde / z þad vard
ecke af þvi/ sm̃ konungureñ hafde be-
falad hønum.
28 Og þad næsta tilkomande aar/ safn
ade Lysias sextyu þusundum einvaldra
maña / og fim̃ þusundum riddara / ad
hañ kiñe ad heria a þa /
29 Og þeir komu til Idumæa / z settu
synar herbuder i Bethsura / z Judas
mætte þeim med tyu þusund meñ.
30 Og þegar hñ sa þra sterkañ her/
þa bad hñ/og sagde: lofadur ertu Isra-
els Frelsare/ sm̃ * stoost þess megtuga
hug fyrer þyns þienara Davids hønd/
og * * gafst þeirra añara þiooda her
i Jonathans Sauls sonar / og i hañs
vopnbera hendur. * 1. Sam. 17/ 49.
* * 1. Sam. 14/ 13.
31 Iñelyk þeñañ her i þyns foolks Is-
raels hende / og laat þa verda til skam
ar med þeirra her og riddurum.
32 Gief þeim * otta / z bræd þeirra
stollta gied/og laat þa skielfast i þeirra
fordiofun. * v. 21.
33 Nidurslaa þa / med þra sverde/sem
elska þig/og laat alla lofa þig/sm̃ þeck
ia þitt nafn/med loffsaungvum.
34 Og þeir mættu hvør ødrum / og
þar fiell af Lysiæ her hier um̃ fim̃ þu-
sund mañs / sa þr fiellu riett fyrer þm̃.
35 Eñ þegar Lysias sa ad þar braast
flotte i hñs lid/ eñ þar var hugdirfska
i Juda lide/ og þeir voru so reidu buner
til / añad hvort ad lifa edur deyia ærle-
ga / þa foor hñ burt til Antiochia/ og
took adra framande/ z þegar hñ hafde
miøg auked þañ stryds her/ huxade hñ
sier sydañ ad koma aptur til Judæa.
36 Eñ Judas og hñs brædur søgdu:
sia/vorer fiandmeñ eru fordiarfader/
laatum oss fara upp z hreinsa helgedom
ana/ og vygia þa aptur.
37 Og þar samañkom sa giørvalle
her / og þeir foru upp til Sions fialls.
38 Og sia/helgedoomsmureñ var eidelagd
ur og altared vanhelgad/z porteñ upp-
brend / z i gørdunum voru allra handa
ruñar uppvaxner / sem i einum skoge/
edur sm̃ a einu af fiøllunũ / og prest-
aña herberge voru nidurbrokeñ/
39 Og þeir * rifu þeirra klæde/z høf-
du eina stoora harmakløgun/og dreifdu
øsku a þra høfud. * C. 2. 14.
1. Kong. 21/ 27/ Esr. 9/ 3.
40 Og þeir fiellu a þra andlit a Jørd
ena/ og * bliesu i trometur / sem teikn
giefast med/ z hroopudu upp i Himen-
eñ. * 4. Mos. 10/ 10.
41 Þa byfalade Judas nockrũ møñum
ad heria a þa/ sem voru a slotenu/ þar
til hñ hefde hreinsad helgedoomeñ.
42 Og hñ utvalde presta/sem ecke høf
du saurgad sig/sem voru viliuger i løg-
maalenu.
43 Og þeir hreinsudu helgedoomeñ/og
baaru svyvirdingareñar steina burt a
eirn ohreinañ stad.
44 Og þeir raadsløgudu um̃ breñe-off-
urs altared/ sem var vanhelgad / hvad
þeir

þeir ſkylldu giora vid þad.
45 Og þr fundu uppa eitt gott raad /
ad mañ ſkillde briota þad nidur/ ad þad
ſkillde ecke vera þm̃ til ſpotts/ med þvi
ad heidingiarner hefdu ſaurgad þad /
⁊ þeir nidurbrutu altared.
46 Og þeir burtløgdu ſteinana a fiall
ed hia huſenu a eirn hentugañ ſtad /
þar til þar fram̃kiæme eirn ſpæmad-
ur / ſem kiñe giefa ſvar um̃ þa.
47 Og þeir tooku heila ſteina/ * epter
løgmaalenu / ⁊ bygdu eitt nytt altare /
epter þvi fyrra. * 2. Moſ. 20/ 25.
48 Og þeir bygdu helgedoomeñ/ ⁊ þar
iñañ um̃ huſed / og helgudu gardana/
49 Og þr giørdu ny heiløg kier/ ⁊ iñ-
færdu lioos a-ſtiakañ ⁊ reykelſes-altar-
ed/ ⁊ borded i muſtered.
50 Og þeir gaafu reykelſe a altarenu/
⁊ kenorudu lampana upp a lioos a-ſtiak-
anũ/ og þr lyſtu i muſterenu.
51 Og þeir løgdu braud a borded / og
tiølldudu fortialldenu/ ⁊ fullendudu øll
þau verk/ ſem þr høfdu giort.
52 Og þr ſtoodu aarla upp/ a þm̃ fim̃-
ta ⁊ tuttugaſta deige i þm̃ nyunda maa-
nade/ þad er Chaſeleu/ a þvi hundrad-
aſta ⁊ aattunda og fertugaſta aare/
53 Og þeir offrudu offre epter løgmaal
enu a þvi nyia breñe-offurs altare/ ſem
þr høfdu giørt/
54 Epter þeim tyma og epter þeim
deige/ ſem heidingiarner høfdu vanhelg
ad þad/ a þeim ſama var þad vygt med
ſaung/ citharis/ ⁊ hørpũ/ og cimbalis/
55 Og allt foolked fiell nidur a and-
lited/ ⁊ tilbaadu/ og lofudu upp til Him-
ens þañ ſem hafde giefed þm̃ luccku/
56 Og þeir hielldu þeſſ nyia altares
haatyd aatta daga/ ⁊ offrudu breñe-offre
med glede / og ſlaatrudu frelſes og lof-
giørdar offre.
57 Og þr pryddu muſtered ad framañ-
verdu med gullegum krønſum og ſmaa-
ſkiølldũ/ ⁊ giørdu ny port og herberge/
⁊ giørdu dyr þar fyrer.
58 Og þar var ein harla ſtoor glede a
medal foolkſens / og heidingiaña haad-
ung vard burtſnued.
59 Og Judas ⁊ hñs brædur / ⁊ allur
Iſraels ſøfnudr tilſette ad * þar ſkyll-
de halldaſt hvert aar þeſſ nyia altares
haatyd a ſynũ tyma / aar epter aar/ aatta
daga fra þeim fim̃ta ⁊ tuttugaſta i
Chaſeleu maanade / med føgnude og
glede. * Joh. 10/ 22.
60 Og þeir * bygdu a þeim tyma
Sions fiall allt um̃ kryng / med haaum
murum ⁊ føſtum turnũ/ ſo ad heiding-
iarner ſkylldu ecke koma og nidurtroda
þa/ ſem þeir høfdu giørt fyrrum/
* C. 6. 26.
61 Og þeir tilſettu þar eirn her / ad
taka vara þar a/ ⁊ ſtirktu þad/ ad vard
veita Bethſura / ad foolked kiñe hafa
eina feſting i moote Jdumæa.

V. Capitule.

Eñ meire Judæ Sigur.

Og þad ſkiede / þegar heiding-
iarner þar allt um̃ kryng heyr-
du/ ad altared være uppbygt/
⁊ helgedoomureñ vygdur ſem
fyrre/ urdu þeir afar reider.
2 Og þr raadſløgudu ad burttaka Ja-
kobs ætt/ þa ſm̃ voru a medal þra/ og
þeir tooku til ad myrda a medal foolk-
ſens/ og burttaka þa.
3 Og Judas heriade i moote Eſau
børnũ i Jdumæa / a Acrabatinem / af
þvi þeir høfdu um̃kryngt Iſrael/ ⁊ hñ
ſloo þa med einu ſtooru ſlage/ og fiøt-
rade þa/ ⁊ took þra herfaang fra þeim.
4 Og hñ miñteſt Baams barna illſku/
ſem høfdu vered foolkenu til eirnrar
ſnøru ⁊ aaſteitingar / þegar þeir ſaatu
um̃ þa a vegunum/
5 Og þeir urdu iñeluktter af hønum i
turnũ/ ⁊ hñ færde eirn her yfer þa/ og
lagde þa ølldunges ad velle / og brende
þra turna med ellde/ med øllũ þeim/ ſm̃
voru þar iñe.
6 Og hañ foor yfer um̃ til Ammons
barna/ ⁊ fañ eina ſterka magt og margt
foolk/ og Timotheum þra høfudsmañ/
7 Og hñ hiellt marga bardaga vid þa/
og þeir urdu ad velle lagder fyrer høn-

um/ z hñ sloo þa/
8 Og hñ iñtook Jazer z oñur kryngũ-
liggiande þorp/ og snere vid til Judæa
aptur.
9 Og heidingiarner /sem voru i Gala-
ad/ søfnudust i moote Jsrael/ þm̃ sem
voru vid þeirra landamerke / ad burt-
taka þa.
10 Og þeir flyдu til Dathema þeirr-
ar festingar/og sendu til Judas og hñs
brædra/seigiande: * heidingiarner sem
eru allt i kryngum oss/hafa safnad sier
i moote oss/ad taka oss i burt.

* Josv. 10/ 6.

11 Og þeir eru buner til ad koma og iñ
taka festingarnar/þar vier fludum til/
og Timotheus er høfudsmadur yfer
þeirra her.
12 So kom nu/ frya oss af þeirra hen-
de / þvi þar eru marger fallner af oss.
13 Og aller vorer brædur / sem voru i
Tobiæ stødũ/ eru dauder/ og þeir hafa
burtfært i fængelsed þeirra hustrur og
þra børn og gots/ og þar foorust hier
um̃ eitt þusund mañs.
14 Sem þesse bref eñ nu læsust/ sia /
þa komu þeir adrer sendebodar fram̃
af Galilæa/ sem høfdu rifed klædeñ/og
kuñgiordu epter þessũ ordum/
15 Seigiande : ad þar være safnadur
moote þeim eirn flockur af Ptolemais
og Tyrus og Sidon og allre Galilæa/
sem er þeirra añara þiooda / ad fyrer-
koma oss.
16 Eñ þegar Judas og folked heyrde
þesse ord/samañkom þar eirn stoor søf
nudur/ ad rædslaga / hvad þeir skylldu
giøra þra brædrũ / sem voru i þreing-
ingu/ z voru æsookter af þeim.
17 Og Judas sagde til Simon syns
brodurs / utvel þier siælfur meñ/ z far
burt / og frya þyna brædur / sem eru i
Galilæa/eñ eg og Jonathan miñ brood
er vilium fara til Galaaditis.
18 Og hñ skilde epter Joseph/ Zacha-
riæ son / og Azaria / til høfudsmaña
yfer foolked/med þm̃ ødrum af hernũ i
Judæa/ til ad hallda vørd.
19 Og hñ befalade þeim / seigiande :
vered fyrer foolkenu/ z hallded ecke strijd
moote heidingiunum/ þar til vier kom-
um aptur.
20 Og þar skiptust til Simon/ þriu
þusund meñ ad fara til Galilæa / eñ
til Judas aatta þusund til Galaaditis.
21 Og Simon foor til Galilæa / og
hiellt marga bardaga vid heidingiana /
z heidingiarner urdu ad velle lagder fyr
er hønũ/ og hañ ellte þa allt til Ptole-
mais ports/
22 Og þar fiellu af heidingiunũ hier
um̃ þriar þusunder mañs/ og hañ took
þeirra herfæng.
23 Og hñ tok þa/sem voru i Galilæa/
og i Arbattis / med kuinũ z børnũ og
øllu þvi þeir høfdu / og færde þa til
Judæa med stoorre glede.
24 Eñ Judas Maccabæus og Jona-
than hñs brooder / fooru yfer um̃ Jor-
dan / z ferdudust þriggia daga ferd i
eidemørkeñe/z mættu þm̃ Nabatæum.
25 Og þeir komu moote þm̃ fridsam-
lega/z søgdu þm̃ fra øllũ hlutũ/sm̃ vo-
ru skieder vid þra brædur i Galaaditis.
26 Og ad marger af þm̃ væru færder
fængner til Bossora/ og Bosor i Ale-
mis/Casphor/Maced/z Carnain/all-
er þr stader voru faster og stoorer/
27 Og þar væru nockrer fængner i
þeim ødrum stødũ i Galaaditis/z þeir
væru utbuner ad setia herbuder moot
festingunũ a ødrum deige/ og ad grijpa/
z taka þa alla burt a einum deige.
28 Og Judas z hñs her snere vid / ad
ferdast til eydemerkureñar til Bosor o-
vørũ/z iñtook ogso stadeñ/i helsloo alla
kallkyns med bytru sverde/ og took allt
þra herfæng/ z brende hañ med ellde.
29 Og hañ foor upp þadañ um̃ nootti-
ena / og ferdadist allt fram̃ fyrer fest-
ingina.
30 Og þegar morgnade / þa upplyftu
þeir þra augum/og siæ/þar var margt
foolk/ sem ecke var tala æ / sem bæru
stiga z vijgvielar/til ad iñtaka festing
una/ z strijddu a þa.

31 Og Judas sa / ad strijded var byr-
iad/ ꝛ hrooped af stadnū uppstie i Him
eneñ / med frometum ꝛ stooru oope / og
hñ sagde til þra maña i hernum:
32 Strijded i dag fyrer ydar brædur /
33 Og hñ kom fram med þria flocka/
a bak til vid þa/ og * blies i frometur/
hroopade med bæn. * c.4/13.c.7/45.
34 Og Timothei her fornam / ad
Maccabæus være þr/ ꝛ þeir flijdu fyr-
er hønū / og hñ sloo þa med einu stooru
slage/ og þar fiellu af þm̄ a þm̄ deige
hier um̄ atta þusund meñ.
35 Og hñ snere burt til Maspha / og
strijdde a hana/ ꝛ iñtook hana/og sloo i
hel alla kallkyns þar i / og took þeirra
herfang/ ꝛ brende hana med ellde.
36 Hañ foor upp þadañ / ꝛ iñtook *
Chasphon/ Maced/ Bosor/ ꝛ þa adra
stade i Galaaditis. * v. 26.
37 Eñ epter þessa hlute safnade Ti-
motheus einum ødrū her/ ꝛ sette sijnar
herbuder giegnt Raphon hinumeigeñ
lækiarens/
38 Og * Judas sende ut ad nioosna um̄
hereñ/ þeir kuñgiørdu hønū/ ꝛ søgdu:
þar eru safnader til þra aller heiding-
iar/ sem eru i krijngū oss/ ein miøg stoor
magt/ * Jos. 2/ 1.
39 Og þeir hafa leigt Arabiska/ til ad
hialpa sier/ ꝛ sett sijnar herbuder hinu-
meigeñ lækiarens/ reidubuner ad koma i
moote þier til strijds / og Judas foor
fram̄ ad mæta þeim.
40 Og Timotheus sagde til høfuds
mañaña fyrer hernū: nær Judas ꝛ hñs
her nálgast vatns-lækeñ/ef hñ þa fer
yfer til vor fyrre/ þa kuñū vier ecke stand
ast fyrer hønū / þvi hñ mun þa vissu-
lega verda oss yfersterkare.
41 Eñ ef hñ ottast/ ꝛ setur sijnar her
buder þar hinumeigeñ vatnsfallsens/
þa vilium vier fara yfer um̄ til hñs/ ꝛ
verda hønū yfersterkare/
42 Eñ þegar Judas kom til vatns-
lækiarens / þa sette hñ þa skriftlærdu
fyrer foolkenu hia læknū/ ꝛ baud þm̄/
og sagde: læted eingañ af foolkenu
setia hier sijnar herbuder/ helldur hliota
þr aller ad koma til strijdsens:
43 Og hañ foor fyrre yferum̄ til þra/
ꝛ allt foolked epter hønū/og aller heid-
ingiar urdu ad velle lagder fyrer hønū/
ꝛ køstudu þeirra vopnum fra sier / og
flijdu i þad mustere i Carnain.
44 Og þeir iñtooku staden̄/og brendu
mustered med ellde/ med øllū / s̄ voru þar
i / ꝛ Carnain vard um̄ kollkøstud/ ꝛ þr
kuñu ecke framar meir standast fyrer
Juda.
45 Og Judas safnade øllum Israel/
þeim sm̄ voru i Galaaditis/ smaum ꝛ
og storum/ ꝛ þra kviñū og þeirra børn-
um/ ꝛ bue/ einū miøg storū her/ ad * þr
skilldu fara til Juda lands. * v. 23.
46 Og þeir komu til Ephron/ ꝛ hun
er eirn stoor stadur/ þar sm̄ madur ter
iñ þangad/ miøg rambigdur/ þeir kuñu
ecke vijkia þadañ til hægre eda vinstre
sijdu / helldur mattu fara þar midt
i giegnum.
47 Og þr af stadnum lokudu þa ute/
og lokudu portunū aptur med grioote.
48 Og Judas sende til þra med frid-
samlegum ordū / seigiande: vier vilium
fara i giegnū þitt land / ad fara heim
i vort land / og eingeñ skal giøra ydur
illt/ helldur viliū vier einasta fara þar
i giegnum footgangande / ꝛ þr villdu
ecke lata upp fyrer hønum.
49 Og Judas befalade/ ad þeir skylldu
ut hroopa i hernum/ ad sierhvør skyllde
setia sijnar herbuder a þeim stad er
hañ var a.
50 Og þeir meñ i hernum settu sijnar
herbuder/ ꝛ strijddu a staden̄ allañ þañ
dag og alla þa noott / ꝛ stadureñ vard
giefeñ upp i hñs hendur.
51 Og hañ eidelagde allt kallkyn med
bitru sverde / og umkurnade hønū all-
deiles/ ꝛ took herfang þar i/ og foor i
giegnū staden̄ yfer um̄ þa i helslegnu.
52 Og þeir fooru yfer um̄ Jordan / til
þeirrar stooru merkur giegnt Bethsan.
53 Og Judas rak þa undañ sier / sem
voru a epter / og herte ad foolkenu a

allre þeirre reisu/ þar til þeir komu til
Juda lands.
54 Og þeir fooru uppa Sions fiall
med føgnude og glede/ z offrudu brenne-
offre/ ad þar var eingeñ falleñ af þm̄/
þar til þr komu aptur med fride.
55 Og a þeim døgū / þegar Judas og
Jonathan voru i Galaad / og Simon
hñs broder i Galilæa i moots vid Pto-
lemais.
56 Þa heyrde Joseph Zachariæ son/ z
Azarias/ høfudsmadur fyrer hernum/
um̄ þau hreiste verk z strijded/ sem þeir
hofdu hæd.
57 Og hñ sagde: * vier viliū og giøra
oss siælfū eitt nafn / z fara af stad og
strijda a moote heidingiunum / sem eru
i kringū oss. * c. 3/ 14.
58 Og þegar hñ hafde kuñgiørt þeim
þad / sm̄ voru af þeim herflock med
þm̄/ þa fooru þeir i moote Jamnia.
59 Og Gorgias foor ut af stadnū/ og
hñs meñ/ ad mæta þm̄ til strijds/
60 Og Josephus z Azarias voru rek-
ner a flootta / z ellter allt til Judææ
takmarka/ z þar fiell a þm̄ deige af J-
sraels folke hier um̄ tvo þusund mañs/
61 Og þar vard eirn stoor flootte a
medal Jsraels foolks / * af þvi þeir
hlijddu ecke Judas z hñs brædrū/ treist-
ande þvi ad þeir munde giøra frægdar
verk. * v. 19.
62 Eñ þeir voru ecke af þra maña
sæde / hvørium ad var giefed ad frelsa
Jsrael fyrer þra hønd.
63 Eñ sa madur Judas z hñs bræd-
ur urdu miøg vegsamader fyrer øllum
Jsrael z øllum heidingiunū/ hvar þra
nafn heyrdest/
64 Og þar søfnudust til þeirra/ þeir
sem oskudu þeim lucku.
65 Og Judas droo ut z hañs brædur/
og færdu strijd a hendur Esau børnū i
landenu/ moot sudre / z sloo Hebron/ og
þau þorp þar um̄kring/ og nidurbraut
heñar festing/ z uppbrende heñar turna
allt um̄kring/
66 Og hañ foor upp ad reisa til þra
aññara þiooda lands/ z foor i giegnum
Samaria/
67 A þeim deige fiellu þeir prestar i
strijde/ sem villdu leika sier frægdar/ þeg
ar þeir droou ut til strijds an raads.
68 Og Judas snere burt til * Azotus
i þra aññara þiooda land/ z nidurbraut
þeirra ølturu / og brende þra guda bil-
læte med ellde / og rænte herfange ut
stodunū / og snere vid til Juda lands.
* 5. Mos. 7. 5/ 25.

VI. Capitule.

Antiochi Daude / og Epterkomare i
Rijkesstioorneñe.

Og kong Antiochus reiste i giegn
um upplønden / og heyrde ad
Elymais være eirn stadur i
Persia / veglegur ad rijkdoo-
me/ silfre og gulle/
2 Og mustered / sem var þar i / være
harla rijkt/ z þar væru gullegar æbreid
ur og harneskiur z vopn / sm̄ Alexan-
der Philippi son/ konunguren̄ af Ma-
cedonia hafde læted þar epter/ sm̄ fyrst
ur var konungur a medal þra Gricka.
3 Og hñ kom z leitadest vid ad iñtaka
staden/ og ræna hñ/ eñ hñ kuñe ecke/ þvi
þeir i stadnū voru varader vid.
4 Og þeir voru uppe i moote hønum
til strijds/ z hñ flijde/ og foor upp þad-
añ med stoore sorg/ ad komast aptur til
Babylon.
5 Og þar kom eirn bodskapur til hañs
til Persia/ ad * þeir herflockar/ sm̄ voru
farner til Juda lands / væru rekner a
flootta. * c. 4. 14/ 34.
6 Og ad Lysias være burtfareñ med
einum sterkū her i fyrstuñe/ z være snu
eñ a flootta fyrer þeim / og ad þesser
hefdu feinged yfirhønd med vopnum og
magt z miklu herfange / sem þr tooku
af þm̄ herflockū sem þeir hefdu drep-
ed/ * c. 4/ 35.
7 Og ad þr hefdu nidurbroted þa svijv-
virdingu/ sem hañ hafde bigt a þvi al-
tare/ sm̄ var i Jerusalem/ z um̄kringt
helgedoomeñ / epter þvi sem hañ var
firre/ med hæum murum/ og Bethsura
hans

hañs stad.
8 Og þad skiede / þegar konungureñ
heyrde þesse ord/ vard hañ skielfdur og
komst miøg vid / & fiell a sængena / og
fiell i mættleise af þeirre sorg / ad þad
tookst ecke fyrer hønū / sem hañ hafde
huxad/
9 Og hñ var þar marga daga/ þvi su
stoora sorg var þess leingur þess meire
yfer hønū / og hañ giørde siñ reikning-
skap/ ad hñ skyllde deyia.
10 Og hñ kallade a alla sȳna vine / og
sagde til þra: svefneñ er burt fra mȳn-
um augū / & eg er vanmegna i hiartanu
af umsorgun.
11 Og eg sagde i mȳnu hiarta: til hvada
þreingingar er eg komeñ / jæ slȳkrar
eiñrar storrar bilgiu/ i hvørre eg nu er/
þvi eg var goodur og elskadur i miñe
rȳkes stioornan/
12 Eñ nu kiemur mier i hug hvad illt
eg giørde i Jerusalem/ & tok øll kiereñ
af gulle & silfre/ sm̄ voru þar/ og sende
burt ad læta burttaka þa / sem biuggu
i Juda / fyrer eckert.
13 So veit eg / ad þesse olucka hefur
hitt mig þar fyrer/ & siæ/ eg fyrerferst
af storre sorg i einu framande lande.
14 Og hñ kallade a Philippum / eirn
af sȳnum vinum / & sette hñ yfer allt
sitt rȳke/
15 Og gaf hønum koronuna/ og sȳna
kæpu og hrȳngeñ/ ad hñ skillde uppala
Antiochum hñs son / & uppfostra hañ
til ad verda konung.
16 Og kong Antiochus * deide þar/ a
þvi hundradasta & nȳunda og fertug-
astaære/ * Dan. 8/ 25.
17 Og Lysias fieck ad vita/ ad konung-
ureñ var daudur/ og hañ sette Antio-
chum hñs son til ad vera konung i hñs
stad/ sem hañ hafde uppfostrad i ung-
dome/ og kallade hañs nafn Eupator.
18 Og þr af slotenu iñebirgdu Israel
allt i krȳngum helgedoomeñ / & leitudu
alltȳd epter olucku / & ad styrkia heid-
ingiana.
19 Og Judas þeinkte ad næ þeim i
burtu / og hañ kallade allt foolked til
samans ad setiast um̄ þa.
20 Og þr søfnudust til samañs/ & sett-
ust um̄ þa a þvi hundradasta og fim-
tugasta ære / og giørdu strȳdsfleka og
vygvielar i moti þeim.
21 Og þar utfooru nockrer af þeim/
sm̄ voru iñebirgder/ & nockrer af þeim
ogudlegu af Israel samløgudu sig þm̄/
& þeir fooru til konungsens/ & søgdu:
22 Hvad leinge villtu ecke hallda riett
og hefna þȳn a vorum brædrum?
23 Oss þocknadest ad þiona þȳnū fød-
ur / & haga oss epter þvi/ sm̄ var sagt
af hønum / og epterfilgia hñs bȳfaln-
ingum:
24 Vors foolks børn hafa nu setst
um̄ sloted / þar fyrer hallda þr sig og
so sem framande fra oss/ jæ so marger/
sem fiñast af oss / þeir eru drepner/ og
vorar arfleifder rændar/
25 Og þeir hafa ecke utriett þeirra
hønd yfer oss alleinasta / helldur yfer
øll þeirra takmørk.
26 Og siæ/ nu hafa þeir lagst um̄ slot-
ed i Jerusalem/ ad iñtaka þad/ og þeir
hafa styrkt helgedoomeñ & Bethsura/
27 Og nema þu giører þa upptæka
snarlega/ munu þr giøra meir eñ þetta/
og þu munt ecke kuña ad fæ valld yf-
er þeim.
28 Og * konungureñ vard reidur/ þeg-
ar hñ heyrde þad/ og safnade sȳnū vin-
um & høfudsmøñum fyrer hñs her/ og
þeim fyrer riddurunum. * c. 3/ 27.
29 Og fra ødrum konungū og eyum i
hafenu/ kom til hñs strȳdsfoolk.
30 Og hñs herlids tala var hundrad
þusund meñ footgaungulids/ & tuttugu
þusund riddaralids/ og fȳlar tveir og
priætȳu/ sm̄ voru vander til strȳds.
31 Og þr fooru i giegnū Idumæa / og
settust um̄ Bethsura / og strȳddu þar
leinge/ & giørdu vygvielar til æhlaups.
Eñ þeir fooru ut/ og uppbrendu þær/ &
strȳddu hraustlega
32 Og Judas foor upp fra slotenu/ &
settest um̄ Bethzacharia giegnt kon-

ungsens herbudum.
33 Og konungureñ var ærla uppe um̃
morguñen/ z uppfærde hereñ sem ækaf
ast hañ kuñe / a moots vid Bethzacha.
ria / og herflockarner biuggu sig til
strijds/ z trometudu ækaflega/
34 Og þeir sijndu fijlunum raudt vijn
z morberia-løg / ad ota þeim fram̃ til
strijdsens.
35 Og þeir skiptu þm̃ bestium a med.
al flockaña/ so ad þr settu hiaa hvøriu
fijl þusund meñ med pønsuru / og þar
voru kopar-hiælmar a þeirra høfdum/
z fim̃ hundrud einvalder hestar voru
tilsetter hiaa hvørre bestiu .
36 Þesser voru a hentugum tijma til
reidu / hvar bestiañ var / z hvørt hun
gieck/ geingu þeir under eins/ þeir viku
ecke fra heñe.
37 Og þar voru sterker turnar af trie
uppa þm̃/ s hlijfdu sierhvørre bestiu/bund
ner þar a med rædum/ z uppa sierhvør-
ium voru strijdsmeñ treir z þriatiju /
sem strijddu a þeim / og Indianarner
handa þeim.
38 Og þa riddara sem afgængs voru
settu þr hier z þar a bædar sijdur vid
hereñ/ so þr giæfu teikn/ og væru vernd
ader i þeim diupu dølum.
39 Eñ þegar sooleñ skein a þa gullegu
skiølldu/ þa skinu fiølleñ af þeim / og
þau gæfu lioma af sier sem lampar
med ellde.
40 Og þar utbreiddest eirn partur af
konungsens her a þm̃ hæu fiøllũ / og
sumer voru þar fyrer nedañ / og þeir
geingu ohult og med tilktu.
41 Og þeir skielfdust aller / sm̃ heyrdu
þra margfiølda hliood / og þess marg-
fiølda ferd a reisuñe / og ad saung i
vopnunũ/ þvi sa her var harla stoor og
sterkur.
42 Og Judas nælægdest z hñs her til
strijds tilkingareñar / og þar fiellu af
konungsens her sex hundrud meñ.
43 Og Eleazar sa Savaran leit eina
af bestiunũ / sem var bryniud med kon-
unglegum pansara / og yfergieck allar
þær bestiur/
44 Og þad sijndest ad konungureñ hef
de vered þar a / z hñ hætte sier siælf-
um/ ad frelsa sitt foolk/ og utvega sier
siælfũ eitt eilijft nafn/
45 Og hañ hlioop til heñar alldiarf-
lega midt i flockeñ / z drap a hægre og
vinstre sijdu/ so ad þeir tvijstrudust fra
hønũ hijngad og þangad/
46 Og hñ foor under fijleñ / z gaf sig
iñunder hñ/ stack hñ i hel/ z hñ fiell a
Jørdu ofañ a hñ/ z hñ deyde þar.
47 Og þr sæu konungsens magt z her
lidsens æhlaup/ z viku undañ fra þeim/
48 Eñ þeir/ sem voru af konungsens
her / fooru upp ad mæta þm̃ til Jeru-
salem / z konungureñ sette sijnar her-
buder i Judæa z hiaa Sions fialle/
49 Eñ hñ hafde giørt frid vid þa af
Bethsura / z þeir voru geingner ut af
stadnũ/ þvi þr høfdu þar ecke ad forsor
ga sig med / so ad þr kiñu leingur vera
þar iñe krepter / þvi þad var salbat i
landenu/
50 Og konungureñ iñtook Bethsura/
z sette þar vardhalld/ ad geima hana.
51 Og hñ lagdest um̃ helgedomeñ læng
añ tijma / og sette þar strijds fleka og
vijgvielar/ z glooande kulur/ og griook-
skot / scorpiona til ad skioota ørvum
med / og valslaungur.
52 Og þeir giørdu ogso vijgvielar i
moote þeirra vijgvielum / og strijddu
længañ tijma.
53 Eñ þar var ecke til ad eta i korn-
byrgiunũ/ af þvi þ var þ hid siøunda
ær/ z þeir sem voru eñ nu frelsader fra
heidingiunũ i Judæa / høfdu etid þvi
ødru/ er þar var safnad/
54 Og þar voru epter i helgedoomenũ
fæer meñ / þvi hungred hafde feinged
magt yfer þeim / og þeir voru sundur-
dreifder/ hvør til sijns stadar.
55 Og Lysias heyrde / ad Philippus /
hvørn kong Anthiochus hafde iñsett/
þegar hñ eñ nu lifde/ til ad uppfoostra
Anthiochum hañs son / so ad hñ kiñe
ad verda konungur/

56 Þare

56 Være apfur komen af Persien og
Meden / z konungsens strijds her/ sem
var burtfaren med hønū/ og ad hñ leit-
ade epter ad taka vid volldunum.
57 Og hañ flijtte sier ad fara burt og
seigia til konungsens og høfudsmañ-
aña fyrer hernum og mañaña : vier
vanmegnunst daglega / og vor fæda er
lijtil/ og stadureñ/sem vier sitiū um/er
rambiggelegur/z rijkesens umsvif ligg-
ia a oss.
58 So lätū oss nu hallda vinskap vid
þetta foolk / z giorum frid vid þa og
alla þeirra þiood/
59 Og lätum oss tilsetia/ ad þr mei-
ge hallda sig epter þra riettū sid / sem
fyrrum/ þvi vegna þra riettu sida/sem
vier høfum meinad þeim/ eru þr reid-
er/z hafa giort allt þetta.
60 Og su ræda þocknadest fyrer kon-
ungenum og høfdingiunū / z þeir sen-
du til þeirra ad giøra frid / z þeir toku
vid hønum.
61 Og konungureñ soor þeim z høfd-
ingiarner/ þess vegna utfooru þeir af
festinguñe.
62 Og konungureñ for allt til Sions
fialls / og sa þa festing a þeim stad/
og rauf þañ eyd/ sm̄ hñ hafde svared/
og bijfalade ad nidurbriota mureñ allt
um̄ kring.
63 Og hñ foor upp med flijter/z kom
aptur til Antiochia / z fañ ad Philip-
pus var herra yfer stadnū / z hñ strij-
dde i moote hønum/ z iñtok stadeñ med
magt.

VII. Capitule.

Judæ Sigur i moote Nicanor.

A þvi aare eitt hundrad og eitt
z fiñ tiju / utkom Demetrius
Seleuci son fra Rom/og for
upp med faa meñ til eins stad
ar hia hafenu/ og var konungur þar.
2 Og þad skiede / þa hñ foor iñ i siña
fedra rijkes hus/ þa gripu strijds-meñ-
erner * Antiochum z Lysiam/ ad færa
þa til hañs. * 2. Macc. 14/ 2.
3 Og su breitne var hønum til vit-
undar giefeñ / z hñ sagde : sijned mier
ecke þra andlit/
4 Nvar fyrer strijdsmeñerner stoou þa
i hel / og Demetrius sat a sijns rijkes
throne.
5 Og þar komu aller rænglæter z o-
gudleger meñ af Jsrael til hñs / z Al-
cimus var þra foringe / sem villde vera
sa ypparste prestur/
6 Og þeir kløgudu uppa foolked fyrer
konungenū / og søgdu : Judas z hañs
brædur hafa fordiarfad þijna vine / og
sundurdreift oss af voru lande.
7 So send nu eirn mañ/ sm̄ þu truer /
z lät hñ fara burt/og sia alla þa eide
legging / sem hñ hefur giørt oss z kon-
ungsens lande/ og lät hañ straffa þa/
z alla þa/er hialpa þm̄ framveiges.
8 Og konungureñ utvalde Bacchides
sinn vin/sm̄ var herra hinumeigeñ fliot-
sens/ og stoor i rijkenu / z konungenum
trur/ z utsende hañ/
9 Og þañ ogudlega Alcimum/ og hañ
setti hañ til ypparsta prests / og bij-
falade hønū ad fremia hefnd a medal
Jsraels barna.
10 Og þeir fooru upp/z komu med eitt
stooran her til Juda lands/ og hñ sende
sendeboda til Judas z hñs brædra/ med
fridsamlegū ordū med svikum.
11 Eñ þeir skeittu ecke hñs ordū / þvi
þeir vissu ad þeir komu med eirn stoor-
añ her.
12 Og þar safnadest til Alcimum og
Bacchides skriftlærdra søfnudur / ad
leita riettar.
13 Þeir Assidæar voru þeir fyrstu a
medal Jsraels barna/ z beiddust fridar
af þeim :
14 Þvi þeir søgdu : eirn prestmadur af
Aarons sæde er komeñ med her/ z mun
giøra oss oriett.
15 Og hañ talade vid þa fridsamleg
ord/z soor þm̄/og sagde: vier viliū ecke
leita ydar hins vesta/edur ydar vina.
16 Og þr trudu hm̄ um̄ ?g/ og hñ greip
af þm̄ sextiju meñ/z i helsloo þa a ein-
um deige/ epter þvi orde / sem hñ hef

ur ſkrifad:
17 Þiña * heilagra hollde ⁊ þra bloode
hafa þeir uthellt allt i kryngū Jeruſa
lem/⁊ þr hafa aungvañ/ſē kuñe grefte
ra þa. * Pſ. 79/ 2.
18 Og otte ⁊ ſkielfing af þeim fiell a
allt foolked/þvi þeir ſøgdu: þar er ecke
ſañleikur edur riettvyſe i þeim/þvi þr
* hafa yferkroded ſkilmæla / ⁊ eideñ ſē
þr høfdu ſvared. * c. 6/ 62.
19 Og Bacchides foor upp fra Jeru-
ſalem/⁊ ſette ſijnar herbuder i Bezeth/
og hñ ſende burt / og liet grijpa marga
af þm̃ møñū / ſem voru burthlaupner
fra hønū/⁊ nockra af foolkenu/og drap
þa hiaa þeim ſtoora bruñe.
20 Og hñ byfalade Alcimo landed / og
liet eirn her vera hiaa hønū/ ad hiælpa
hønum.
21 Og Bacchides foor burt til konung-
ſens / ⁊ Alcimus hafde haft ſtoort o-
mak fyrer preſtſkapnum/
22 Og þar ſøfnuduſt til hñs aller þr/
ſem fordiørfudu þra foolk/ og iñtooku
Juda land med magt / og giørdu eina
ſtoora plaagu i Jſrael.
23 Og Judas ſaa alla þa olucku / ſem
Alcimus hafde giørt/ ⁊ þeir ſem voru
med hønū af Jſraels børnū / meir eñ
heidingiarner/
24 Og hañ foor ut til allra Judææ
takmarka/ allt um̃ kring/ ⁊ hefnde ſijn
a þeim møñū/ſem voru burtvikner fra
ſier ſiaalfū/ og þeir urdu þvingader/ ſo
ad þeir ecke framar mættu ſo ferdaſt
um̃ landed.
25 Eñ þegar Alcimus ſaa / ad Judas
⁊ þeir ſm̃ voru med hønū/urdu ſterker/
⁊ merkte/ ad hñ kuñe ecke ſtandaſt fyr-
er þm̃/ þa ſnere hñ aptur til konung-
ſens/ ⁊ klagade illmañlega uppa þa.
26 Og konungureñ utſende * Nica-
nor / eirn af ſijnū veglegu ſtioornurū /
ſem var Jſrael bæde hatursfullur og
fiandſkur/ og byfalade hønū ad taka
folked i burtu. *2. Macc. 14/12. c. 15/1
27 Og Nicanor kom til Jeruſalem
med eirn ſtooran her / ⁊ ſende bod til
Judas og hañs brædra med ſvikſeme/
med fridſamlegū ordum / ⁊ ſagde:
28 Lat ecke vera ſtrijd i millum mijn
og ydar/ eg vil koma med faa meñ/ ad
eg kuñe ſiaa ydar andlit med fride.
29 Og hñ kom til Judas/⁊ þeir heilſ-
udu hvor ødrum fridſamlega / eñ ſtrij-
ds meñerner voru til reidu ad burtflit-
ia Judas med ofrijke.
30 Og þetta var Juda kuñgiort/ ad
hñ være komeñ til hñs med ſvikum/ ⁊
hñ ottadeſt fyrer hm̃ / ⁊ villde ecke meir
ſiaa hñs andlit.
31 Og Nicanor merkte/ ad hñs rææda
giørd være ordeñ openber / og dro ut
ad mæta Judas i ſtrijde vid Caphar-
ſalama/
32 Og þar fiellu af þeim / ſm̃ voru
med Nicanor/ hier um̃ fim̃ þuſunder
mañs / og hiner adrer flijdu til Davids
ſtadar.
33 Og þar epter uppfor Nicanor a
Zions fiall/⁊ þar utgeingu af preſtun-
um af helgedoomenū / ⁊ af þeim ellſtu
fyrer foolkenu/til ad heilſa hønū frid-
ſamlega/og ad ſijna hønum þad breñe-
offur / ſm̃ var offrad fyrer konungeñ.
34 Og hñ ſpottade þa ⁊ hloo ad þeim
og laſtade þa/ ⁊ talade drambſamlega/
35 Og hñ ſor med bræde/ og ſagde: ef
Judas er nu ecke framſeldur ⁊ hñs her
i mijnar hendur / þa ſkal þad ſkie / ad
kome eg aptur med fride / vil eg upp-
breña þetta hus / ⁊ hñ foor burt med
ſtoorre bræde.
36 Og preſtarner * geingu iñ/⁊ ſtoodu
riett fram̃e fyrer altarenu og muſter-
enu/⁊ grietu/og ſøgdu: * Eſ. 37/14.
37 Þu Drotteñ utvalder þetta hus/ad
þitt nafn ſkule aakallaſt i þvi / til ad
vera bænar ⁊ beidſlu hus fyrer þitt
foolk.
38 Hefn þijn a þeſſū mañe og hañs
her / ⁊ lat þa falla fyrer ſverde/ miñ-
ſtu hañs hæædunga / og gief þeim hier
ecke ſamaſtad.
39 Og Nicanor foor ut af Jeruſa-
lem/⁊ ſette ſijnar herbuder i Bethoron/

og þar mætte hønū eirn her af Syria.
40 Og Judas sette sijnar herbuder i
Adasa med þremur þusund mønū / og
Judas bad/og sagde:
41 Þegar þeir/sē komu fra þra Assy-
rianisku konunge / spottudu þig/ þa *
utfoor þiñ eingell/ o Drottenn/ z sloo a
medal þeirra hundrad fim og attatigu
þusunder. * Es. 37/ 36. etc.
42 So sla þeñañ her fyrer vorū aug-
um i dag/ z lat þa adra skynia/ad þeir
hafe illa talad i moote þijnū helgedoo-
me/ og dæm hn̄ epter hn̄s vondsku.
43 Og striidsflockarner komu samañ
til strijds/a þeim þrettanda deige i þm̄
manade Adar / og Nicanors her var
felldur/z hn̄ fiell fyrstur i strijdenu.
44 En sem hn̄s her sa þad/ad Nica-
nor var falleñ / fleigdu þeir þra vopnū
fra sier/ og flijdu.
45 Og þeir elltu þa eina dagferd/fra
Adasa / allt til þess madur kiemur til
Gasera / og* þeir tromettudu ákaflega
til teikns epter þeim. * c. 4/ 13.
c. 5/ 33. c. 9/ 11.
46 Og þar utfooru af øllum Judææ
þorpū allt um̄ kring / z hrundu þeim
þar nidur Og þeir sneru sier vid i moo-
te þessū/z fiellu aller þ eine sverde/ og
þar vard ecke jafnvel eirn epter af þm̄.
47 Og þeir tooku ran z herfang/og
* afhiuggu Nicanors høfud / og hn̄s
hægre hønd/sē hn̄ hafde utrietť dramb
samlega/z þeir fluttu þau burt/ z upp-
settu þau vid Jerusalem.
* 2. Macc. 15/30. 1. Sam. 17/ 51.
48 Og foolked vard miøg gladvært /z
hiellt þañ dag sem eitnrar stoorrar
glede dag.
49 Og þeir skickudu/ ad madur skyllde
hvørt ar hallda þañ dag heilagañ / a
þeim þrettanda deige i Adar / z Juda
land var i kyrdum eirn stuttañ tijma.

VIII. Capitule.

Judæ Samband vid þa Romveria.

D8 Judas heyrde þeirra Rom-
versku nafn/ ad þr væru miøg
megtuger / og þeim lijkade vel
vid alla þa/ sem hiellde sig til
þeirra/ og * vid so marga/ sē kiæme
til þra/ hiellde þr stadfastlega vinskap/
z ad þeir væru miøg megtuger. * v. 12.
2 Og hønū var sagt fra þra orustum
og hreystiverkū / er þeir høfdu giørt a
medal þeirra Galatisku/ z ad þeir væ-
ru ordner þeim megtuger / og hefdu þa
skattgillt.
3 Og hvad þeir hefdu giørt i Hispa-
niæ lande/ z iñtekid med magt þa maal-
ma/silfur z gull/sem voru þar/og ad þr
hefdu iñtekid med magt allañ þañ
stad med þeirra radū z bidlund / þo ad
sa stadur være harla langt fra þeim.
4 Og ad þeir hefdu yferbugad þa kon-
unga sē voru komner mote þeim fra
Jardarennar enda/ allt til þess þr hefdu
fellt þa/ z ad þeir hefdu sleiged a med-
al þra med stoorre plagu/z ad hiner ad-
rer greidde þeim skatt hvørt ar:
5 Og Philippum z Persea þa Kitiers
konunga/og hefdu lagt þa ad velle med
strijde / sem høfdu upphafed sig moote
þeim/z yferbugad þa:
6 Og Antiochum þañ stoora konung i
Asia / sem var fareñ i moote þeim til
strijds / og hafde hundrad og tuttugu
fijla/ z riddara og vagna/og eirn miøg
stoorañ her/ z * var ad velle lagdur af
þeim/ * Dan. 11/ 30.
7 Og þeir tooku hañ lifande / z settu
sier þad / ad bæde hañ og þeir sem yrde
konungar epter hn̄/skylldu greida þeim
eirn stoorañ skatt/ ja giefa gisla og
hlutdeild.
8 Bæde þad land Jndien z Meden og
Lydien/og af þra vænstu løndū/ og þeir
tooku þau fra hønū / og gafu kong
Eumeni þaug
9 Og ad þr af Grecklande hefdu rad-
slagad ad koma z taka þa i burt:
10 En þad efne var þeim kuñgiørt /
og þr sendu eirn strijdsmañ yfer þa/og
færdu strijd i moote þm̄ / og þar fiellu
af þeim marger slegner / og þr færdu i
fangelse þra hustrur z þeirra børn/og
hrelldu þau/iñtooku þra land med ma-
gt/ og nidurbrutu þeirra festingar / og

giørdu þau ad þrælū allt til þessa dags.

11 Og þau øñur rijke og eyarnar / so margar sem nockru siñe høfdu sett sig i moote þeim/ hefdu þeir fordiarfad og fært i þrældoom.

12 Eñ * vid þeirra vine ꝛ þa þeim treystu/ hefdu þeir hallded vinskap/ og ad þeir hefdu yferuñed rijkeñ nær og fiær / ꝛ ad so marger / sem heyrde þra nafn/ottudust fyrer þeim. * v. 1.

13 Eñ hvøriū þeir villde hiælpa / og læta verda konunga/ þeir væru konungar/eñ hvørn þeir villdu/ affsettu þeir/ og þeir væru ordner miøg upphafder.

14 Og i øllu þessu / hefde eingeñ sett upp koronu/ og ei klædt sig i purpura/ ad synast þess tignarlegre þar af/

15 Og ad þeir hefdu giort sier sialfū eitt ræd/og ad þr rædslogudu daglega þriu hundrud og tuttugu meñ/sē rædfærdu sig alltijd uū almugañ/ad stioorna þeim vel.

16 Og ad þeir trijdu einū mañe fyrer þra rijkesstioorn/hvort ar / og ad vera herra yfer øllu þeirra lande / og þeir hlyddu aller þeim eina / og þar være eingeñ øfund eda hatur a medal þeirra.

17 Og Judas utvalde Eupolemum/Johañis son / Accos sonar / og Jason / Eleazars son/ ꝛ sende þa til Rom/ ad giøra sier stadfastañ vinskap og hiæstod i strijde/

18 Og ad burttaka oked af sier/ þvi þr sæu þra Griekia rijke/ sæ þa sē villdu færa Israel i þrældoom.

19 Og þeir fooru til Rom/ ꝛ vegureñ var miøg længur/og komu til rædsens/ og svørudu ꝛ søgdu:

20 Judas Maccabæus ꝛ hñs brædur/ og Judaña margfiølde hafa sendt oss til ydar/ ad giøra stadfasta hiæstod til strijds ꝛ fridar vid ydur / ad vier meigū skrifast ydar medstrijdendur og viner.

21 Og su ræda þocknadest þeim /

22 Og þad er copiañ af þvi sende-brefe/ sē * hñ skrifade til baka a koparstøblū/ ꝛ sende til Jerusalem/ til ad vera þar hia þeim/til eirnrar miñingar uū frid ꝛ hiæstod i strijde. * c. 14/ 18.

23 Vel verde þeim Romveriū ꝛ þvi Judaiska foolke til vatns ꝛ til lands æfenlega / og sverd og fiandmeñ vere længt fra þeim.

24 Eñ ef þar verdur heriad uppa Rom/eda mot nockrū af þra med-strijdendū i øllu þeirra herradæme/

25 Þa skal þad Judaiska foolk strijda med/sem tijmeñ verdur þeim fyrerskrifadur / af fullu hiarta.

26 Og þeim s̄ heria/skulu þeir hvørke giefa edur veita vister / vopn / peninga/ skip/ sem þad syñest þeim Romverium gott/ og þeir skulu taka vara a þra vardhølldū/og þiggia eckert.

27 J sama mæta/ef þvi Judaiska folke ad høndū kiemur strijd ad heigia/þa skulu þr Romversku strijda med af hiarta/sem tijmeñ verdur þeim fyrer skrifadur/

28 Og þeim s̄ strijda med/skulu ecke giefast vister/vopn/peningar/skip/so sē þ gott syñest i Rom / ꝛ þeir skulu taka vara a þra varateklū/ꝛ þad æn svika.

29 Epter þessum ordū / giørdu þeir Romveriar þad stadfast vid þad Judaiska foolk.

30 Eñ ef añadhvørt þeir edur þesser epter þeñañ giørning ræda af ad auka vid/edur af ad taka/meiga þeir giøra/ sem þeim best syñest/ ꝛ hvad þeir auka vid eda taka fra/skal vera i fullu gillde.

31 Eñ uū þa vondsku sem kong Demetrius fremur alldeiles moote þeim/ høfū vier skrifad hønū til/ seigiande: hvi giører þu þitt ok svo þungt yfer vorū vinū ꝛ med-strijdendū Judunum ?

32 Hvar fyrer ef þeir frañ veiges tala þar uppa i moote þier/ þa vilium vier giøra þeim rett/ꝛ heria a þig til vatns og til lands.

IX. Capitule.

Jonathan kiemur i sijns Sælslegna Brodurs Judæ stad.

O g Demetrius heirde/ad *Ni-
canor være fallen̄/ z hans her
i strijdenu / og hn̄ sende fram̄-
veiges Bacchides z Alcimum
an̄ad sin̄ til Juda lands/ z þad hægra
horn med þeim. *c. 7. 43/ 46.
2 Og þeir fooru þra veg til Galgala
og settu sijnar herbuder i Mæsaloth/
sm̄ er i Arbelis/ og þeir in̄tooku hana/
og fyrerforu mørgū personum.
3 Og i þeim fyrsta maanade / a þvi
hundradasta ødru z fimtugasta aare /
settu þr sijnar herbuder vid Jerusalem/
4 Og þeir droou upp z fooru til Be-
rea med tuttugu þusund men̄ / og tvø
þusund riddara.
5 Og Judas hafde sett sijnar herbud-
er i Eleasa / og þriu þusund utvalder
men̄ med honum.
6 Og þeir saau hersens margfiølda /
ad þeir voru marger / z þeir skielfdust
miøg/og þar burtvirku marger fra her-
budunū / þar voru ecke fleire epter/ en̄
aatta hundrud men̄.
7 Og Judas saa/ ad hn̄s her veik i bu-
rt/og strijded þreingde ad hønū / z han̄
vard miøg hryggur i hiarta / þvi han̄
hafde ecke tijma ad safna þeim / og hn̄
vard vanmegna/
8 Og han̄ sagde til þeirra / sem voru
epter: tokū oss upp/ og førum burt til
vorra mootstandara / ef vier kyn̄um ad
strijda a þa.
9 En̄ þeir sneru hønū fra þvi / og
søgdu: vier kun̄um vissulega ecke/ helld-
ur laatū oss frelsa vorar eigen̄ saaler a
þessum tijma/z snua aptur med vorum
brædrū/ og skylldū vier kun̄a ad strijda i
moote þm̄/vier sm̄ erum so faaer?
10 En̄ Judas sagde: þad vere laangt
fra mier/ad eg skyllde giøra þ/ ad flyja
fyrer þeim/ sie vor tijme komen̄/þa vil-
ium vier deya kallman̄lega fyrer vorra
brædra skulld / og ecke laata vora vird-
ingu verda til skam̄ar/
11 Og heren̄ foor upp ur herbudunū/z
stood i mote þeim/ og riddaralidenu var
skipt i tvo parta / og þeir sem sleingdu
med slaungū / og skotmen̄erner geingu
fremst i hernū/z þeir sem voru framan̄
vert i fylkinguñe/ voru aller megtuger.
12 En̄ Bacchides var a þa hægre sij-
du / og flockarner nælgudust af þeim
tveimur portum/ og þeir bliesu haatt i
trometurnar.
13 Og þeir sm̄ voru hiaa Juda/*bliesu
i trometur / og Jørden̄ skalf af þeirra
hers hlioode/ og ** strijded var sijvar-
ande/fra morgne allt til kuølds.
*C. 4/13. **C. 10/ 50.
14 Og Judas saa/ad Bacchides z þad
øruggasta af hernum var a þa hægre
sijdu / og þar komu til hans aller sem
voru hugdiarfer i hiarta/
15 Og su hægre sijda var feld af þm̄ /
og þeir sookku aa epter þeim allt til
Azoti fialla.
16 Og þeir a þa vinstre sijdu saau/ ad
þeir a þa hægre sijdu voru ad velle lagd
er/ og þr sneru hardlega epter Judas/
og þeim sm̄ voru med honū/a bak til.
17 Og strijded vard þungt/ z þar fiellu
marger i hel slegner af þm̄ z af þessū.
18 Og Judas fiell/ og þr adrer flijdu.
19 En̄ Jonathan og Simeon tooku
þra broodur Judas/ z groofu hn̄ i hn̄s
fedra grøf i Modin/
20 Og allur Israel griet og harmade
hn̄ med eirnre storre harma-kløgun/ og
þr sirgdu laangan̄ tijma/og søgdu:
21 Hvørnen̄ fiell sa megtuge / sem
frelsade Israel?
22 Og hvad framar er um̄ Judæ at-
hafner og strijd z hreiste verk/ sem han̄
giørde/og hn̄s vegsemd/er ecke skrifad/
þvi þau voru miøg mørg.
23 Og þad skiede epter Judæ endalikt/
uppkomu þr ranglaatu i øllū Israels
takmorkum/og þar fram̄komu aller/sm̄
frømdu oriettvijse.
24 A þeim sama tijma var þar eitt
miøg stoort hungur/ og landed fiell fra
med þeim.
25 Og Bacchides utvalde ogudlega
men̄/z sette þa til herra i landenu/
26 Og þeir uppleitudu z frietu epter

Judæ vinum/ og færdu þa til Bacchides/ z hñ hefnde sijn a þeim/og spottade þa/
27 Og þar skiede ein stoor þreinging i Jsrael / slijk sem ecke var skien sijdañ hañ tijd þar var ecke spamadur sien a medal þeirra.
28 Og þar søfnudust aller Judæ viner til samans / z søgdu til Jonathan:
29 Sijdañ þiñ brooder Judas er dauðeñ / þa er eingeñ madur hñs lijke / sem kuñe fara ut i moote fiandmøñum og Bacchides/z moote þeim/sem eru vors foolks fiandmeñ.
30 Þar fyrer utvelium vier þig i dag/ad þu skuler vera i hñs stad vor stiornare z høfudsmadur/ad heya vor strijd.
31 Og Jonathan took vid høfudsmañs embættenu a þeim sama tijma/z kom i Judæ sijns broodurs stad.
32 Og Bacchides fieck þad ad vita / z leitadest vid ad drepa hañ.
33 Og Jonathan z Simon hñs brooder merktu þad / og aller/sem voru med hønu / og þeir flijdu til þeirrar eidemerkur Thecoe / z settu herbuder hia vatnenu i sionum Asphar.
34 Og Bacchides fieck þad ad vita a sabbatañs deige / og hañ kom og hañs strijds-her/yfer um Jordan.
35 Og Jonathan utsende siñ broodur / sem var høfudsmadur fyrer skarañu z bad þa Nabatæa sijna vine / ad þeir mætti geima hia þeim þra farangur/ sem var mikell.
36 Eñ Jambri børn fooru ut af Medaba / z gripu Johannem/og allt þad/ sem hñ hafde med sier / og fooru burt med þad.
37 Eñ epter þetta verk kuñgiørdu nockrer Jonathan og Simon hñs broodur/ ad Jambri børn giørdu eitt stoort brullaup / z flyttu brudena fra Nadabath / dotter eins af herrum þeirra stooru Cananæa/ med stooru skraute.
38 Og þeim kom i hug Johañes þra broder/z foru upp/ og leindu sier under fiall-skiolenu/
39 Og þeir upplijftu þeirra augum/ z sau / og sia þar var eitt flockur og mikell tilbuningur / z brudgumeñ foor ut/ z hañs viner z hñs brædur i moote þeim / med bumbum z streingialeik og mørgu vopnum.
40 Og þeir fiellu yfer þa þadañ sem þeir leindust/ þeir sm voru hia Jonathan/og i helstou þa/z þar fiellu marger slegner/ z þeir epterordnu flijdu til fiallsens/og þeir tooku allt þra gots.
41 Og brullauped sneresst i sorg og þra streingialeiks hliood i hormakvæde.
42 Og þeir hefndu so þeirra brædra bloods/ z sneru til baka aptur/til þess flooa hia Jordan.
43 Og Bacchides heyrde þad/z kom a sabbatañs deige til Jordanar backa med einu stoorum her.
44 Og Jonathan sagde til þra / sem voru hia hønu / tøkum oss nu upp/ og strijdum fyrer vort lijf/þvi þad er ecke i dag/sem i giær z i fyrradag.
45 Þvi sia/strijded er undañ oss z epter oss/z Jordanar vatn er hier z þar/ item floar z skogur/ hier er eingeñ stad ur til ad flija undañ.
46 Þar fyrer hrooped nu til Himensens / ad þier kuñed frelsast af ydar fiandmaña hende.
47 Og strijded var hallded / og Jonathan utrielte sijna hønd til ad sla Bacchides / eñ hañ hræck fra hønum til baka.
48 Og Jonathan hliop / og þeir sem voru med hønum/ a Jordan /z syndtu yferum til þeirrar añarar sijdu / eñ þeier foru ecke yferum Jordan til þeirra.
49 Og þar fiellu af Bacchidis foolke a þeim deige hier um þusund meñ.
50 Og hñ snere vid til Jerusalem/og bigde fasta stade i Judæa/þa festing i Jericho og Emmaus / og Bethron / og Bethel/ og Thamnata/ og Pharathoni/ og Tephon/ med hañ murum og portu og slaungum.
51 Og hñ sette vardhalld i þa/ad hall-

da fiandskap vid Israel.
52 Og hn̄ styrkte þañ stad i Bethsura
og Gazara/ z sloted/ og liet stryds foolk
z vister til fædslu i þau.
53 Og hn̄ took høfuds mañaña børn i
landenu* i gisling/ z sette þau a sloted
i Jerusalem i vardveitslu. *c.10.6/9.
54 Og a þui hundradasta/ þridia og
fimtugasta are i þeim ødrum mann-
ade / byfalade Alcimus ad nidurbriota
gardsens mura/ sm̄ voru ad iñañ um̄
Helgedomeñ/ z hn̄ nidurbraut spamañ-
ana verk/ z byriade ad briota nidur.
55 Og a þm̄ tyma vard Alcimus plaag
adur/ z hñs verk hindrud/ og hñs muñ
ur tilbirgdur / z hañ vard slegeñ med
limafalls sott/ z kuñe ecke framar tala
eitt ord/ edur skipa nockud um̄ sitt hus/
56 Og Alcimus deide a þeim tyma
med stoorre pynu.
57 Og Bacchides saa/ad Alcimus var
daudur/ og hn̄ foor burt aptur til kon-
ungsens/ z Judaland*var i kird i tvø
aar. *c.7/49.
58 Og aller þr rangláatu hielldu ræd/
og søgdu: sia/Jonathan z þeir sm̄ eru
med hønum bua i kirdū/og eru ohulter/
so viliū vier nu færa Bacchides hingad
aptur / z grypa þa alla a eirnre nottu/
59 Og þeir fooru burt/og raadsløgudu
vid hañ.
60 Og hañ dro upp ad koma med eirn
stooran her/ z sende heimugleg bref til
allra siña medstrydenda / sem voru i
Judæa/ ad þr skilldu grypa Jonathan/
og þa sm̄ voru hia hønum. Eñ þeir
gaatu ecke / þui * þra raadagiord vard
þeim vitanleg/ *c. 7/ 30.
61 Og þeir gripu af þeim møñū þar
i landenu/ sem høfdu vered hofudsmeñ
fyrer þeirre vondsku / hier um̄ fimtyu
meñ/og i hel sloou þa.
62 Og Jonathan veik þadañ og Si-
mon/z þr sem voru med hm̄/ til Beth-
basi/sem liggur i eidemørkeñe/og upp-
bigde þad/ sem þar var nidurbroted/z
giorde hana fasta.
63 Og Bacchides merkte þad/ og safn
ade øllum synū flock / og þa af Judæa
liet hn̄ vita þad/
64 Og hn̄ kom/og sette synar herbud-
er hia Bethbasi/ og þeir stryddu a ha-
na leinge/ z giordu vyggvielar.
65 Og Jonathan liet Simon siñ brood
ur vera i stadnū/ og hañ foor ut i land-
ed / þa droo ut med eina tolu foolks/
66 Og hañ sloo Odoaari hen og hñs
brædur / og Phasirons børn i þeirra
tialldbud.
67 Og hañ took til ad slaast og fara
upp med stryds flocka/z Simon og þeir
sm̄ voru med hønum/ fooru ut af stad-
num/og uppbrendu þær vyggvielar/
68 Og þeir stryddu i moote Bacchi-
des/ z hn̄ var ad velle lagdur af þeim/
og þeir pyndu hn̄ miøg/ þui hñs asek-
ningur z ahlaup var forgiefens/
69 Og hañ vard sarreidur uppa þa
rangláatu meñ/ sem høfdu raaded høn-
um til ad fara i landed/og hañ i helsloo
marga af þeim/z riede af/ad fara burt
til syns lands aptur.
70 Og Jonathan merkte þad/z sende
sendeboda til hañs / ad giøra frid
vid hn̄/ z ad skila þm̄ faungunū aptur.
71 Og hn̄ giegnde þui / z giørde epter
hñs ordum/og foor hønū eirn eid/ad hn̄
ei villde leita epter hañs olucku alla
hañs lyf-daga.
72 Og hn̄ skilade hønū faungunū apt
ur/ sem hn̄ hafde fyrr teked fangna af
Juda lande/ og snere aptur/z foor burt
til syns lands/og kom ecke framar meir
i þra takmørk.
73 Og sverded liet af fra Israel / og
Jonathan bioo i Machmas/ og Jona-
than hoof ad dæma foolked / og af maa
þa oguđlegu af Israel.

X. Capitule.

Alexandri Tilbod þær stad hia Jo-
nathan/ eñ ecke Demetrii.

Og a þui hundradasta og sex-
tugasta are uppfoor Alexan-
der/ Antiochi son sa Epiphi-
nes/ og intook Ptolemais/ og
þeir tooku vid hønum / og hañ stioorn-

ade þar.
2 Og kong Demetrius heyrde þad/ og
safnade miøg mørgũ herflockũ/og foor
ut i mooke hønũ til strijds.
3 Og Demetrius sende brief til Jona-
than med fridsamlegũ ordum / og ad
hñ villde giøra hønũ stoora vegsemd /
þvi hñ þeinkte:
4 Lœtũ oss koma undañ / ad giøra frid
vid hañ/ fyrr eñ hñ giører hañ vid A-
lexander mote oss.
5 Þvi hñ mun minast alls þess vonda/
sem vier høfum i frame haft i moote
hønũ / og i moote hñs brædrum / og i
moote hñs foolke.
6 Og hñ gaf hønũ magt til ad safna
her/og utvega sier vopn/ z ad hñ skyllde
strijda med hm̃/ z * gislunũ/ þm̃ sm̃ voru
a slotenu/byfalade hañ ad skila hønum
aptur. * c. 9/ 53.
7 Og Jonathan kom til Jerusalem/ z
las brefeñ fyrer alls foolksens eyrum /
og fyrer þm̃ af slotenu.
8 Og þeir ottudust miøg/ad þr heyrdu/
ad konungureñ hefde giefed hønũ magt
til ad safna her/
9 Og þeir af slotenu skiludu Jona-
than gislunum/ og hñ skilade þeim þra
forelldrum
10 Og Jonathan bioo i Jerusalem / z
took til ad biggia z endurbæta borgena.
11 Og hñ sagde til þeirra / sm̃ giørdu
verkeñ/ ad þeir skilldu * biggia murana
z Sions fiall allt um̃ kring/ af ferkønt
udum steinũ til festingareñar / z þeir
giørdu so. * c. 6/ 62.
12 Og þeir adrer lijder flijdu/ sm̃ voru
i þeirra festingum/sm̃ Bacchides haf
de læted biggia.
13 Og sierhvør yfergaf sin stad/ z for
burt til sijns lands.
14 Nema i Bethsura voru nockrer ept
er sm̃ høfdu yfergiefed løgmaaled og
byfalningarnar/ þvi þad var þra al-
hvarf.
15 Og kong Alexander heirde um̃ þa
lofan/sem Demetrius hafde sendt um̃
bodskap til Jonathan / og þeir søgdu
hønum fra þeim bardøgum z hreistè
verkum/ sm̃ hañ og hñs brædur høfdu
giørt/ z hvada omak þeir høfdu haft.
16 Og hñ sagde: vier munũ ecke fiña
slijkañ eirn mañ/og nu viliũ vier giøra
hañ ad vorum vin z medstrijdara/
17 Og hañ skrifade bref / og sende til
hñs epter þessũ ordum / segiande:
18 Kong Alexander tilbijdur sijnũ brood
ur Jonathan heilsan.
19 Vier høfum heyrt um̃ þig / ad þu
siert eirn merkelegur madur/og þu siert
bæfur til ad vera vor vinur.
20 Og nu høfũ vier sett þig i dag til
ad vera þañ ypparsta prest yfer þijnu
folke/og ad * þu skuler kallast konung-
sens vinur/ z hñ sende hønũ purpura og
eina gull-koronu/ Og ad hafa um̃sorg-
un fyrer vorum um̃sysłunũ/ z ad hallda
vinskap vid oss. * c. 11/ 57.
21 Og Jonathan klædde sig i þañ hei-
laga kyrtel/ a þeim siøunda mænade/ a
þvi hundradasta og sextugasta are / a
laufskaala hætijdeñe/ z hñ droo her sam
añ/ og tilbioo mørg vopn.
22 Og Demetrius heyrde þad / z vard
hriggur/og sagde:
23 Hvi høfum vier giørt þad / ad A-
lexander er ordeñ oss fyrre/ad giøra vin
attu vid Judana til eirnrar stadfestu?
24 Eg vil og skrifa þeim til um̃ hug-
hreisting z upphefd og hus/ ad þr skule
vera med mier til hiaalpar/
25 Og hñ sende bod til þra epter þessũ
ordum: kong Demetrius tilbijdur þvi
Judaiska foolke heilsan.
26 Ad þier hafed hallded samband vid
oss/og sieud ordner i vinattu vid oss / z
sieud ecke burtviktner til vorra fiand-
mana / høfũ vier heyrt z gladt oss af.
27 Og hallded nu æfram framveiges
ad hallda tru vid oss / og vier skulũ vel
betala ydur aptur fyrer þad þier giør-
ed vid oss.
28 Og vier uppgiefum ydur margar
skullder/ og giefum ydur gæfur.
29 Og nu gief eg ydur kvitta / og læt
øllum Judunũ epter ad vera frij fyrer

skatte /

skatte / tolle af sallte / og * kronuñar
skatte. * c. 13/ 39.
30 Og i stad þess þridia parts af sæd
enu / z i stad hælfpartsens af æuext-
enū af triænum/sem mier bar ad taka/
læt eg epter fra þessū deige z upp hied
añ/ so ad eingeñ skule taka þad af Ju-
da lande/ og af þm̄ þremur hierudum/
sem eru løgd þar til/af Samaritis/og
Galilæa/ og þad fra þessū sama deige/
og til eilijfrar tijdar.
31 Og Jerusalem skal vera heiløg og
frij z heñar takmørk/hvørt helldur þad
er fyrer tijundū eda tollum.
32 Eg uppgief og þa magt a slotenu/
sem er i Jerusalem / z gief þeim ypp-
arsta preste þad/ ad hñ meige setia þar
meñ i/ hvøria er hañ utvelur til ad
geima þad.
33 Og hvøria Judaiska persoonu/sem
er burtflutt fangeñ fra Juda lande/til
alls mijns rijkes / læt eg frija fyrer eck-
ert/ og øllum skule uppgiefast tollur/so
og af þeirra kvikfienade.
34 Og allar hætijdernar og sabbat-
arner/ z nijmanuder/ og uppa vijst til-
setter dagar / og þrijr dagar fyrer hæ-
tijdena / z þrijr dagar epter hætijdena/
þeir skulu aller vera frijunar og upp-
giafar dagar fra tolle/ fyrer alla Jud-
ana/sem eru i mijnu rijke.
35 Og eingeñ skal hafa magt til ad
giøra nockud hier i moot / edur hindra
nockurn af þeim i nockrum hlut.
36 Og þar skal uppskrifast af Judunū
til konungsens herlids / hier um þriat-
tiju þusund mañs/z þm̄ skal giefast mæ
le / sm̄ þad ber øllum konungsens her.
37 Og af þeim skulu setiast i konung-
sens stoorar syslaner/sem skulu utrett-
ast med truskap/ og þeir sem skulu vera
yfer þeim/og stioornendurner skulu vera
af þm̄ sialfum/z þeir meiga hallda sig
epter þra løgum/epter þvi sem konung-
ureñ hefur z bijfalad i Juda lande.
38 Og þau þriu hierud / sem eru løgd
til Judæa af Samariæ lande/skulu legg
iast til Judæa/so ad þau skulu reiknast
ad liggia under eitt / og ecke þola adra
magt/ utañ þess ypparsta prests.
39 Ptolemais z þa land eign sm̄ heyrer
þar til / hefe eg giefed sem eina gæfu
til helgedoomaña/sem eru i Jerusalem/
til kostnadar uppa helgedoo ma/so sem
þad ber.
40 Og eg gief og hvørt ar fimtan
þusund sekla af silfre/ af konungsens
rentu / af øllum þeim stødū / sem hey-
ra hønum til.
41 Og * allt þad/sm̄ epterstendur/ sem
þeir ecke hafa betalad / sem rædu fyrer
umdæmunū/a þeim umlidnu arū/skulu
þeir hier epter giefa til hussens verka.
* Esr. 6/ 9. C. 7/ 20.
42 Og auk þessa/vidvijkiande fim̄ þuu
sund seklum / sem eg hafde teked fra
helgedoomsens umdæmū/af þeim reikn
ingskap / sm̄ giørdest arlega/ þeim er
slept ogso / af þvi þeir heyra prestunū
til/sm̄ taka vara a þioonustuñe.
43 Og hvørier hellst/er flija til must-
eresens/sm̄ er i Jerusalem/edur eru kon
ungenū um̄ skatt edur nockurn añañ
hlut skillduger i øllum takmørkū þar
hiæ/skulu lauser giefast/z allt þad/sm̄
þeir hafa i mijnu rijke.
44 Og til helgedoomsens verka/ til ad
uppbiggia og endurbæta/ skal z giefast
kostnadureñ af konungsens reikninge.
45 Og til ad uppbiggia murana i Je-
rusalem/z ad stirkia hana um̄hverfes/
skal og giefast kostnadur af konungsens
reikninge/ z til ad uppbiggia murana /
sem eru i Judæa.
46 Eñ þegar Jonathan og foolked
heyrde þesse ord/trudu þeir þm̄ ecke/og
giegndu þvi ei/þvi þr minntust þeirrar
stooru vondsku/sem hñ hafde framed i
Jsrael/z þreingt þeim miøg.
47 Og þm̄ gediadest vel vid Alexan-
der/af þvi hañ hafde fyrr leitad frid-
ar vid þa/ z þeir strijddu med hønū/so
leinge hñ lifde.
48 Og kong Alexander safnade mør-
gu strijdsfoolke / z sette sijnar herbuder
i moote Demetrio.

49 Og þeir tveir konungar hielldu
ſtrijd til ſamans/ z Demetrii her flijde/
og Alexander ellte hñ/ z vard þeim yf-
erſterkare.
50 Og hñ hiellt aafram ad ſtrijda miog
þar til ſool gieck under/ og Demetrius
fiell a þeim ſama deige.
51 Og Alexander ſende ſendeboda til
Ptolomæum / konungſens i Egipta-
lande/ med þvilijkũ eyrendũ/ ſeigiande:
52 Med þvi ad eg er komeñ i mitt rijke
aptur / og ſit a miña fedra Throne / og
hefe feinged ſtiornena med magt / z ad
velle lagt Demetrium / og feinged vort
land aptur med magt/
53 Og hefe hallded ſtrijd vid hñ / z hñ
er ad velle lagdur/og hñs her under oß/
og vier erum ſetſter a hañs konunglega
thron/
54 Þa læ̃tum oſſ nu binda vinſkap
hvør vid añañ / og gief mier nu þijna
dottur til huſtrur/ſo vil eg giora mægd
er vid þig/ og vil giefa þier ſkeink/ og
heñe/ ſo ſm̃ þu ert verdugur til.
55 Og kong Ptolomæus ſvarade z ſag-
de: Þ er eirn goodur dagur/a hvøriũ þu
ert komeñ til þiña fedra lands aptur/
z ſitur a þeirra konunglegum thron.
56 Og nu vil eg giøra þier/ hvad þu
hefur ſkrifad um̃/eñ mæt mier i Ptole-
mais/ ad vid kuñum ſiaa hvør añañ/ z
eg vil giøra mægder vid þig/epter þvi
ſem þu hefur ſagt.
57 Og * Ptolomæus for ut af Æ-
gyptalande/ hñ z Cleopatra hñs dott-
er/ og þau komu til Ptolemais/ a þvi
hundradaſta z ødru og ſextugaſta aare.
* Dan. 11/ 17.
58 Og kong Alexander mætte hønum/
og hñ gaf hønũ Cleopatra ſijna dott-
ur/ z hñ giørde heñar brullaup i Pto-
lemais/ſm̃ konungar plaga/med ſtoorre
vegſemd.
59 Og kong Alexander ſkrifade til Jo-
nathan / ad hañ ſkillde koma til mots
vid hañ.
60 Og hñ foor med vegſemd til Ptole
mais/ og kom til mots vid þa tvo kon-
unga/ z gaf þeim og þeirra vinum ſilf-
ur z gull/og margar giafer/og * fañ
nææd fyrer þeim/ * c. 11/ 24.
61 Og þar ſøfnuduſt mooke hønũ bañ
væner meñ af Jſrael / ſaa illgiarner
meñ ækløgudu hñ/eñ konungureñ giegn
de þeim ecke.
62 Og konungureñ bijfalade/ z þeir af
klæddu Jonathan ſijnum klædũ/ z fær-
du hñ i purpura/ z þeir giørdu ſo.
63 Og konungureñ ſette hñ hiaa ſier/
og * ſagde til ſiña ſtiornenda : ganged
ut med hønum midt i ſtadeñ/ z uthrop
ed/ ad eingeñ ſkule klaga uppa hañ fyr
er nockurn hlut / og eingeñ ſkule giøra
hønum oroo fyrer nockra ſøk.
* Eſt. 6. 10/ 11.
64 Og þad ſkiede / þegar þeir ſem
ækløgudu/ſaau hñs vegſemd/ſem þeir
høfdu uthroopad/ z ad hñ var klæddur
purpura/ þa flijdu þeir aller.
65 Og konungureñ giørde hønũ heid-
ur/ og liet ſkrifa hñ a medal ſiña ypp-
urſtu vina / og giørde hañ ad høfuds
mañe / z ad þeim/ ſm̃ hafde hlutdeild i
rijkes-ſtiorneñe.
66 Og Jonathan ſnere vid til Jeru-
ſalem aptur med fride og glede.
67 Eñ a þvi hundradaſta og fim̃ta z
ſextugaſta aare/ kom Demetrius Deme-
trii ſon fraa Creta/til ſiña fedra lands.
68 Og kong Alexander heirde þad/ og
vard miog hriggur / og foor burt til
Antiochiam.
69 Og Demetrius ſette Apollonium /
ſm̃ var yfer Coele Syria / til høfuds
mañs/og hñ dro miked ſtrijds foolk til
ſamans/ z ſette ſijnar herbuder i Jam-
nia/ z ſende til Jonathan * þeſſ ypp
arſta preſts/ ſeigiande: * v. 20.
70 Ert þu ſa einaſte / ſem upphrokar
ſier yfer oſſ ? og eg er ordeñ ad ſpotte
og hædung fyrer þijna ſkulld / z hvar
fyrer fremur þu magt i moote oſſ a
medal fiallaña?
71 Ef þu nu þa reider þig uppa þij-
na herflocka / þa far ofañ til vor a
mørkena/ og læ̃tum oſſ reina þad þar
hvør

hvør vid añañ / þvi ſtadaña her er
med mier.
72 Spyrdu þig fyrer / og lærdu/ hvør
eg er/ z þeir adrer ſem hiaalpa oſſ / Og
þeir munu ſeigia / ad þier muned ecke
kuña vera ſtøduger fyrer oſſ/ þvi þijner
fedur eru tviſvarſiñum rekner a flootta
i ydar lande.
73 Og nu munt þu ecke kuña ad þola
ſlijkt riddaralid og her a mørkeñe / þar
ſm ecke er ſteirn/ ei helldur tiña/ ei helld
ur ſtadur ad umflijа.
74 Eñ ſm Jonathan heyrde Apollonii
ord/ komſt hañ vid i ſijnu huga/ og ut-
valde tiju þuſund meñ/ z foor ut af Je-
ruſalem/ og Simon hñs brooder kom ſlij-
ka/ honū til hiaalpar/
75 Og hañ ſetke ſijnar herbuder vid
Joppe/ z þeir lokudu hñ ute af ſtadnū/
þvi Apollonii vardhalld var i Joppe /
og þeir ſtrijddu a hana.
76 Eñ þegar þeir af ſtadnum urdu
ottaſlegner / luku þeir upp / og Jona-
than vard herra yfer Joppe.
77 Og Apollonius heyrde þad/ og hañ
ſetke ſijnar herbuder med þrem þuſund
riddurū og einum ſtoorū her/
78 Og hñ foor til Azotus/ ſem hñ vill-
de reiſa þar i giegnū/ og i þvi ſama bi-
le foor hñ fram a mørkena/ af þvi hñ
hafde marga riddara / og hañ ſafnade
ſier þar æ.
79 Og Jonathan ſookte a epter hon-
um til Azotus / z herflockarner komu
til ſamans til ſtrijds. Og Apollonius
hafde lææted vera þuſund riddara i ley-
ne a bak vid þa.
80 Og Jonathan fieck ad vita/ ad þar
være foolk i leyne a bak vid hñ/ og þeir
umkrijngdu hañs her/ og ſkutu ſtuttum
ſpiootum a foolked fra morgne allt
til kvøllds.
81 Eñ foolked ſtood/ ſm Jonathan haf
de befalad/ og þra heſtar urdu þreitter.
82 Og Simon droo ſiñ her fram / og
mætte þeim vid daleñ/ þvi riddaralided
var vanmegna/ og þeir fiellu fyrer hon
um / og þeir flijdu/
83 Og riddaralided vard ſundurdreift
a mørkeñe/ og þeir flijdu til Azotus/ og
komu til Beth * Dagons/ þra afguds
kyrkiu/ ad frelſaſt þar. * 1. Sam. 5. 1/2
84 Og Jonathan uppbrende Azotus/
og þorpeñ/ ſm voru þar umhverfes/ og
took þeirra herfaang/ og Dagons muſt-
ere og þa ſem voru fluner þaangad /
brende hñ med ellde.
85 Og þeir/ ſem voru fallner fyrer
ſverde med þeim uppbrendu/ voru hier
um ætta þuſund meñ.
86 Og Jonathan foor upp þadañ/ og
ſetke ſijnar herbuder vid Aſcalon / og
* þeir af ſtadnū geingu ut i mote hon-
um med ſtoorre vegſemd. * c. 11/ 60.
87 Og Jonathan ſnere vid til Jeruſa-
lem med þeim/ ſem voru med honū/ og
þeir hofdu miked herfaang.
88 Og þad ſkiede/ þegar kong Alexan-
der hafde heyrt þeſſe tijdende/ þa giørde
hañ Jonathan eñ ſtærre heidur.
89 Og ſende honū einar gull-ſpeñur /
ſem vant er ad giefa konungaña ættū /
og ſkeinkte honū Accaron/ z øll heñar
takmørk til erfda ſkeinks.

XI. Capitule.

Ptolomæi ogudleg Breitne i moote Alexander.

Og konungureñ af Ægyptalan-
de ſafnade mørgu herlide/ ſem
* ſande hiaa ſiaafarſtrønd/ og
morgū ſkipum / z leitadeſt vid
ad iñtaka Alexandri rijke med ſvikū/ og
leggia þad til ſijns rijkes. * Openb. 20/8
2 Og hañ droo ut til Syria med frid-
ſamlegū ordū / z þeir af ſtødunū luku
upp fyrer honū/ z geingu a moote hon-
um / þvi þad var kongs Alexandri be-
falning / ad þeir ſkylldu medtaka hañ /
med þvi hñ være hñs maagur.
3 Eñ ſem Ptolomæus foor iñ i ſtad-
ena/ tilſetke hñ eirn flock ſtrijdsfoolks
til ad hallda vord i hvørium ſtad.
4 Eñ ſm hañ nalægdeſt Azotum/ ſijn
du þeir honum Dagons muſtere/ * ſm
var uppbrende/ z Azotum og heñar for
ſtade/

stade/sem voru nidurbrotner/ og þa bu
ka / sem voru þar burtkastader / z þa
uppbrendu / sm̃ hañ hafde uppbrent i
strijdenu/ þvi þeir høfdu giort þeirra
grafer a hñs veige. * c 10. 84/ 85.
5 Og þeir sǫgdu konungenũ fra hvad
Jonathan hefde giort/ til ad skullda
hñ/ z konungureñ þagde.
6 Og Jonathan mætte konungenum
hiaa Joppe med vegsemd/ z þeir heils
udu hvør ødrũ / og svafu þar.
7 Og Jonathan for med konungenum
allt til fliotsens/ sm̃ kallast Eleuther
us/ og snere vid til Jerusalem.
8 Eñ kong Ptolomæus vard herra yf
er stodunum hia sioarstodunũ / allt til
Seleucia/ sm̃ lær hia hafenu/ z þeinkte
vondar hugxaner uñ Alexander.
9 Og hñ sende sendeboda til kong De
metrius/ seigiande: kom/ lätũ oss giøra
sattmaala i millũ ockar sialfra / og eg
vil giefa þier mijna dottur/ sm̃ Alexan
der a / og þu skallt verda konungur i
þijns fødurs rijke.
10 Þvi þad angrar mig / ad eg gaf
hønum mijna dottur/ þvi hñ leitade ept
er/ ad slaa mig i hel.
11 Og hañ skulldade hñ fyrer/ ad hañ
hefde girnst hñs rijke.
12 Og hñ took sijna dottur fra hønũ /
z gaf Demetrius hana / z skipte gieds
munũ vid Alexander / og þeirra fiand
skapur vard openber.
13 Og Ptolomæus foor til Antiochia/
z sette tvær koronur a sitt høfud/ bæde
Asiæ og Egyptalands.
14 Eñ kong Alexander var a þm̃ tij
ma i Cilicia/ þvi þeir voru frafallner/
sem voru af þeim stodum.
15 Og Alexander heyrde þ/ z kom yfer
hñ med strijd/ z Ptolomæus utfærde siñ
her / og mætte hønũ med eirnre sterkre
magt/ z rak hñ a flootta.
16 Og Alexander flijde til Arabia/ ad
hañ kiñe verndast þar/ eñ kong Ptolo
mæus vard upphafeñ:
17 Og Zabdiel sa Arabiske/ hio Alexan
dri høfud af / z sende Ptolomæo þad/
18 Og kong Ptolomæus deyde þañ
þridia dag þar epter/ Og þeir/ sm̃ voru
i festingunũ / foorust fyrer þeim ødrũ /
sem voru i festingunum.
19 Og Demetrius var konungur a þvi
hundradasta og siounda og sextug
asta are.
20 A þeim tijma safnade Jonathan
þm̃ af Judæa/ til ad strijda a sloted/ sm̃
var i Jerusalem/ og giørde margar vijg
vielar i moote þvi.
21 Og þar fooru nockrer/ sem høtudu
þeirra ætt/ illgiarner meñ/ til konung
sens / og gaafu hønũ til vitundar / ad
Jonathan hefde sest uñ sloted.
22 Og þegar hñ heyrde þad / vard hñ
reidur/ eñ sem hñ hafde heyrt þad/ took
hañ sig strax upp/ og kom til Ptolema
is/ z skrifade Jonathan til/ ad hñ skyll
de ecke setiast uñ sloted / helldur mæta
hønũ og tala vid hañ i Ptolemais/ hid
fliotasta.
23 Eñ þegar Jonathan heyrde þad /
bijfalade hñ/ ad meñ skyllde blijfa i uñ
satrenu/ og hñ utvalde nockra af þeim
ellstu i Israel / og prestunũ / og gaf sig
sialfañ i hæskañ.
24 Og hñ took silfur og gull/ z klæde/
og margar adrar skeinkingar / og feck
til konungsens til Ptolemais/ og * fañ
naad fyrer hønum. * c. 10/ 60.
25 Og þar * æklǫgudu hañ nockrer
ranglæter af sama foolke. * c. 10/ 61.
26 Og konungureñ giørde hønũ / sem
þeir høfdu giort hønũ/ er høfdu vered
fyrer hñ/ og upphafde hañ frañe fyrer
øllum sijnũ vinum.
27 Og stadfeste hønũ hañ ypparsta
prestsskap/ og allañ añañ heidur / sem
hñ hafde haft fyrrum / z giørde hñ ad
þm̃ hellsta a medal siña yppurstu vina.
28 Og Jonathan bad konungeñ/ ad hñ
villde giøra Judæam skattfrija/ z þau
þriu hierud z Samaritis / og hñ lof
ade hønũ þriu hundrud centener/
29 Og konungureñ liet sier linda þar
med / z liet skrifa Jonothan bref uñ
alla hlute/ sm̃ voru a þeñañ haatt.

30 Kong

30 Kong Demetrius tilbÿdur sÿnum
broodur Jonathan / og þvi Judaiska
foolke sÿna heilsan.
31 Eina utskrift af þvi brefe/sm̄ vier
høfum skrifad vorum frænda Lasthe-
nes um̄ ydur/ høfū vier ꝛ skrifad til yd-
ar/ sem þier kuñed siaa.
32 Kong Demetrius tilbÿdur Lasthe-
nes/ þeim fødur/ sÿna heilsan.
33 Vier høfum aalyktad ad giøra vel
vid þad Judaiska foolk vora vine / sem
hallda þad vid oss / fyrer þeirra vel-
villd vid oss.
34 So stadfestū vier þeim/ bæde Judæa
Lakmork/ og þau þriu hierud/ Aphære-
ma / ꝛ Lydda / og Ramatha / sem eru
løgd til Judæa fra Samaritis / og allt
þad sem heyrde þeim til/ øllum þeim /
(seige eg/) sm̄ offra i Jerusalem/ i stad-
eñ fyrer kongs-skatten/ sem konungureñ
hefur teked af þeim fyrrum/ aarlega/ af
øllu þvi sem kom af Jørduñe / og af
aavextenū a triaanum.
35 Og hvad aňad oss heyrer til / fra
þessare tÿd / og tÿunder ꝛ toll / sem oss
heyra til/ og sallt-stooena / og krønur /
sem oss heyra til / allt þad uppgiefum
vier þeim fillelega ꝛ fastlega.
36 Og ecke jafnvel eirn partur af þÿssu
skal raskast fra nu og allt til eilÿf-
rar tÿdar.
37 So kostgiæfed nu ad giøra eina ut-
skrift af þessu/ ꝛ giefed Jonathan/ og
ad hun meige læstast uppa þad heilaga
fiall/ a eirn sierdeiles stad.
38 Og kong Demetrius saa/ ad landed
var i kird fyrer hønū/ ꝛ eckert stood hm̄
i moote/ ꝛ hñ slepte øllu sÿnu herlide /
hvørium til sÿns stadar/ fyrer utañ þa
framande strÿdsmeñ/ sem hñ hafde tek-
ed til sÿn af heidingiaña eyum / ꝛ allur
hñs feora her vard hønū fiandskur.
39 Eñ þegar Tryphon/ sem hafde ver
ed med Alexander fyrrum/ saa/ ad allt
strÿdsfoolked mæglade moote Deme-
trio / foor hañ til Amalkuji þess Ara-
biska / sem uppfoostrade Antiochum /
Alexandri lÿted barn/

40 Og hñ beiddest af hønū/ ad hñ skyll
de faa hønum þad/ so þad kiñe komast i
sÿns fødurs stad/ ꝛ hñ sagde hønū fra/
hvad hellst Demetrius hefde nu giørt/
og þañ fiandskap/ sem hañs her hefde
til hñs/ ꝛ hñ var þar læ̃ngañ tÿma.
41 Og Jonathan skrifade til kong De-
metrio/ og bad/ ad hñ villde læta brioota
þeim af slotenu ꝛ þeim af festingunū /
ad fara ut af Jerusalem / þvi þeir
strÿddu a Israel.
42 Og Demetrius sende til Jonathan/
seigiande: þad vil eg ecke alleinasta giø-
ra þier og þÿnu foolke / helldur vil eg
vissulega heidra þig og þitt foolk/ nær
eg fæ goodañ hentugleika þar til.
43 So giører þu nu riett/ ef þu sender
mier meñ / sem kuñe ad strÿda med mi-
er/ þvi allt mitt strÿdsfolk er frafalled/
44 Og Jonathan sende þriu þusund
meñ til hñs til Antiochia / og þeir ko-
mu til konungsens / ꝛ konungureñ vard
gladur vid þeirra komu.
45 Og þar søfnudust þeir af stadnū /
midt i stadeñ/ hier um̄ hundrad og tutt-
ugu þusund mañs / og þeir villdu slaa
konungeñ i hel.
46 Og konungureñ flÿde uppa slot-
ed/ og þeir af stadnum inntooku stadar-
ens vegu/ og tooku til ad strÿda.
47 Og konungureñ kallade Judana til
hiaalpar / ꝛ þr søfnudust til hñs aller
under eins/ og i helsloou i stadnum þañ
sama dag hier um̄ hundrad þusunder/
48 Og þeir løgdu elld i stadeñ/ ꝛ toku
miked herfaang a þeim sama deige/ og
frelsudu konungeñ.
49 Og þeir af stadnum saau / ad Jud-
arner voru megtuger yfer stadnū / sem
þeir villdu / ꝛ þeir urdu efasamer / og
hroopudu til konungsens med bæn / og
søgdu:
50 Gief oss frid/ ꝛ læt Judana hætta/
sm̄ strÿda a oss og stadeñ.
51 Og þeir løgdu vopneñ fraa sier/ og
giørdu frid/ ꝛ Judarner urdu heidrad-
er fyrer konungenum / og fyrer øllum
þeim/ sem voru i hñs rÿke/ ꝛ þeir sneru

vid til Jerusalem / z høfdu miked her-
fang.
52 Og kong Demetrius sat a sinū
konunglega throne / z landed var i kird
fyrer hønum/
53 Og hañ hafde loged allt þad hañ
hafde sagt / og fieck siñ asskipte vid Jo-
nathan / og betalade ecke epter þeirre
miklu velvilld/ sem hñ hafde veitt hon
um/og hañ þreingde hønum miøg.
54 Eñ þar epter kom Tryphon apt-
ur/ og Antiochus med hønū/ eitt lijted
ungbarn/z hñ vard konungur/ og sette
upp koronu/
55 Og allt strijds fooked safnadest til
hañs / sem Demetrius hafde sundur
dreift / og þeir strijddu moote hønum.
56 Og hñ flijde/z var rekeñ a flotta/
og Tryphon took bestiurnar/ z iñtook
Antiochiam med magt.
57 Og Antiochus skrifade til Jona-
than : eg stadfeste þier þañ ypparsta
prest-skap / og samþicke þig yfer þau
fiøgur hierud / og ad vera * a med
al konungsens vina. * c. 10. 20/ 65.
58 Og hañ sende hønum gullkier til
þienustu / og gaf hønū leife ad drecka
af gullkierum / og vera i purpura / og
hafa * einar gillene speñur. c. 10/ 89.
59 Og hñ giørde Simon hñs brodur ad
høfudsmañe fra Tyri takmarke allt
til Egyptalands endemarka.
60 Og Jonathan droo ut/og foor yfer
uñ fliooted og a medal stadaña/ z þar
safnadest til hañs allt strijds foolked
af Syria / ad strijda med hønum. Og
hañ kom til Ascalones/ z þeir af stad-
nū geingu ut a mote hønū heidarlega.
61 Og hañ foor þadañ til Gaza / og
þeir af Gaza lokudu hñ ute/z hñ sett-
est uñ hana / og brende heñar forstade
med ellde / og rænte þa.
62 Þa bædu þeir af Gaza Jonathan/
og hañ gaf þeim grid / z took þeirra
stiornara syne til gisla / og sende þa
burt til Jerusalem/og foor i giegnum
landed allt til Damascum/
63 Og Jonathan heirde / ad Deme-
trius høfudsmadur være komeñ til Ka-
des/sem er i Galilæa/med marga strijds
meñ / sm villdu breita hñs uñrædum.
64 Og hñ mætte þeim / eñ siñ brodur
Simon liet hañ vera i landenu/
65 Og Simon sette sijnar herbuder
hiaa Bethsura/ og strijdde a hana lang
añ tijma/z iñe krepte hana.
66 Og þeir bædu hñ / ad þeir mætte
fa frid / og hñ gaf þeim hañ / z utrak
þa þadañ/z iñtok stadeñ /z sette vard-
halld þar i.
67 Og Jonathan z hñs her sette sijn-
ar herbuder hiaa þvi vatne Gennesar/
og þeir flijttu sier ærla uñ morguneñ
til þeirrar merkur Nasor/
68 Og siaa/ þess framanda foolks her
mætte þm a mørkeñe/z þeir høfdu sett
nockra i leine epter hønū/a medal fiall
aña/ eñ þeir sialfer komu beint i mote.
69 Eñ þeir sm laau i leine / uppstodu
af þra stødum/ og hielldu strijded med.
70 Og þeir sm voru hiaa Jonathan/
flijdu aller / þar vard ecke eirn epter
af þm / utañ Mattathias Abisalomi
son / og Judas Chalphi son / høfuds
meñ i strijdenu fyrer hernum.
71 Og Jonathan reif sijn klæde / og
dreifde Jordu a sitt høfud / z bad/
72 Og hñ snere vid moote þeim i strijd
ed/ og rak þa a flootta / z þeir flijdu/
73 Og þeir sm flijdu/ sem voru fyrre
med hønum/saau þad/ og sneru vid apt
ur til hañs / z elltu fiandmeñena med
hønum allt til Kades / allt til þra her-
buda/ z þeir settu sijnar herbuder þar/
74 Og þar fiell af þeim framande
þioodum a þeim deige hier uñ þriu
þusund meñ/og Jonathan snere vid til
Jerusalem.

XII. Capitule.

Jonathans endurnijadur sattmaale vid
þa Romversku og Spartanisku.

Og Jonathan saa/ad tijdeñ stod
ade hñ/og hñ utvalde meñ/og
sende til Rom/ ad stadfesta og
endurnija * þañ vinskap/ sem
var med þeim. * c. 8/ 22.

2 Og til þeirra i Sparta / og til añ-
ara ſtada ſende hñ bref i þeirre ſømu
meiningu.
3 Og þeir fooru til Rom / og komu iñ
fyrer raaded/ og ſøgdu: Jonathan ſa
ypparſte preſtur/ og þad Judaiſka folk
hefur utſendt oſſ / ad endurnyia þa vin-
aattu vid ſig / og ſamband til ad ſtryda
hvør med ødrū/epter þvi fyrra.
4 Og þeir gaafu þeim bref til þeirra /
ſem voru a hvørium ſtad/ad þeir ſkyll-
du filgia þm̄ til Juda lands med fride.
5 Og þeſſe er ein utſkrift af þvi brefe/
ſm̄ Jonathan ſkrifade til þm̄ i Sparta
6 Jonathan ſa ypparſte preſtur / og
þeir elldſtu þ͛ foolkenu/ og preſtarner/
og þad añad Judaiſka foolk / tilbiooda
þra brædrū/ þm̄ i Sparta/ ſra heilſan.
7 Auk þeſſa voru þar ſend bref fyrr-
um/til Onias þeſſ ypparſta preſts/fra
Dario/ſem rijkte a medal ydar/ ad þier
ſieud * vorer brædur/ſem utſkriften iñe-
helldur/ * v. 21.
8 Og Onias took vid þeim mañe/ſem
var utſendur/ heidarlega / og medtook
þad bref/ i hvøriu þar høndlar berlega
um̄ ſamband til ſamfielags-ſtryds og
vinaattu.
9 Og eñ þo vier ecke þurfū þeſſ ſem
høfum huggun af þeim heiløgu bokū/
ſem eru i vorum høndum.
10 Villdum vier ſamt reina ad ſenda
bod/ til ad endurnyia brædralag og vin-
aattu vid ydur/ad vier ſkylldum ecke ſyn-
aſt añarleger fyrer ydur/ þvi þad er nu
laangur tijme ſijdañ / ad þier ſendud bod
til vor.
11 So miñunſt vier ydar alltijd aan af-
laats/bæde a hatijdunū og þeim ødrum
hagkvæmu døgum / yfer þvi offre ſem
vier offrum/og i bænunū/ ſem þad byr-
iar/og ſæmer ad miñaſt brædra.
12 Og vier gledium oſſ af ydar vegſemd.
13 Eñ oſſ hafa þeſſ amillum um̄kryn
gt margar þreingingar/ z mørg ſtrijd/
og konungarner hafa ſtrijdt a oſſ/ ſem
voru hier allt i kryngum oſſ.
14 Þo villdum vier ecke mæda ydur ed-
ur vora medſtrijdendur og adra vine/ i
þeſſum oruſtum:
15 Þvi vier høfū þa hiaalp af Him-
nenū/ſem hiaalpar oſſ/og vier erum frelſt
er fra vorum fiandmøñum / og vorer
fiandmeñ eru nidurlægder.
16 So høfū vier utvaled Numenium
Antiochi ſon / og Antipater Jaſons
ſon/og ſendt þa til þra Romverſku/ ad
endurnyia þa vinaattu z forna ſamband
til ſamfielags-ſtrijds med þm̄ aptur.
17 So høfū vier boded þm̄/ad þeir og
ſkylldu ferdaſt til ydar/ z heilſa ydur/
og afhenda ydur bref fra oſſ/um̄ endur-
nyian um̄ vort brædra lag.
18 Og nu giøred þier vel/ef þier ſvar-
ed oſſ aptur til þeſſa.
19 Og þeſſe er utſkriften af þvi bre-
fe / ſem Oniares utſende:
20 Þeirra Spartaniſku konungur til-
bijdur Onias / þeim ypparſta preſte ſij-
na heilſan/
21 Þad er funded bæde i hiña Spar-
taniſku og Judaña ſkrife/ad þeir * ſieu
brædur / z ad þeir ſieu af Abrahams
ætt. * v. 7.
22 Og nu med þvi vier vitum þad /
giøred þier vel/ſm̄ ſkrifed oſſ til/hvørn
eñ þad geingur ydur.
23 Og vier ſkrifū ydur til þar i mote/
ad ydar kvikfienadur og ydar gots hey-
re oſſ til/ z vort heyre ydur til/ſo høfū
vier befalad/ ad þeir ſkule giefa ydur
ſlijkt til vitundar.
24 Og Jonathan heyrde / ad Demetrii
høfudsmadur kiæme aptur med ſtærre
magt eñ fyr/ ad ſtrijda i moote hønum/
25 Og hñ foor upp fra Jeruſalem / og
mætte hønū i þvi lande Amathiti/þvi
hñ gaf þeim ecke rum/ ad fara ofañ i
hañs land.
26 Og hñ utſende * nioosnarmeñ til
þra herbuda / og þeir komu aptur / og
kuñgiørdu hønū / ad þeir hefdu ſo ætl-
ſett/ad yferfalla þa um̄ noottena.
* C. 5/38.
27 Eñ þegar ſooleñ var undergeing-
eñ/baud Jonathan þeim/ſem voru hia

hønū/ad vaka og vera i herklædum/og
buner til strijds þa giørvalla nootf/og
hñ sette vardhalld allt i krijngum her-
budernar.
28 Og fiandmeñerner heyrdu ad Jona-
than og þeir sem voru med hønū/voru
büner til strijds / og þeir ottudust og
skielfdust i þeirra hiarta / z uppkveik-
tu bæl i þeirra herbudum.
29 Eñ Jonathan og þr sem voru med
hønū/vissu þad ecke / fyrr eñ ärla uñ
morguneñ / þvi þeir sau biartañ elld
breña þar.
30 Og Jonathan sookte a epter þm /
z kuñe ecke nä þm/þvi þr voru þa kom
ner yferum þad flioot Eleutherum.
31 Og Jonathan foor burt til þeirra
Arabisku/ sem kallast Zebedear/og sloo
þa/ z rænte þa.
32 Og hñ reiste þadañ/og kom til Da-
mascus/ og ferdadest uñ allt þad land.
33 Og Simon droo ut/og foor til As-
calon/ og þeirra festinga þar nælægt /
og snere burt * til Joppe / og iñtook
hana/ * c. 13/ 11.
34 Þvi hñ hafde heyrt / ad þr villdu
giefa festingina under þa / sem stoodu
med Demetrio/ og hañ sette vardhallo
þar/ad þeir skylldu geima hana.
35 Og Jonathan kom til baka apiur/
og kallade a þa elldstu a medal foolk-
sens / z rædslagade vid þa / ad biggia
festingar i Judæa/
36 Og giøra eñ nu murana hærre i
Jerusalem / og uppbiggia eirn stoorañ
hæfañ mur i millum slotsens z borg-
areñar/til ad skilia þad fra borgeñe/ad
þad kiñe vera utaf fyrer sig/so ad þeir
skylldu hvørke kaupa edur selia þar.
37 Og þeir komu til samans ad biggia
stadeñ / og hañ nælgadest mureñ / hiä
þeim læk af austre/og endurbætte þad/
sem kallast Chaphenata.
38 Og Simon bigde Adida i Sethea /
og giørde hana fasta med portum og
staungum.
39 Og Tryphon leitadest vid / ad
vera konungur i Asia/ og ad setia upp
koronu/og utrietta sijna hønd yfer kong
Antiochum.
40 Eñ hñ ottadest/ ad Jonathan mun
de ecke lijda hønū þad/og strijda i moote
hønum/og hñ leitade tækefæres ad fan
ga Jonathan/ ad fyrerkoma hønum/og
hñ foor upp z kom til Bethsan.
41 Og Jonathan dro ut ad mæta høn
um / med fiørutiju þusund meñ / ein-
valda til strijds / og kom til Bethsan.
42 Og Tryphon sa/ad Jonathan var
þar med stoorre magt/og hñ ottadest ad
leggia hendur a hañ/
43 Og hañ medtook hñ heidarlega/ og
bijfalade øllum sijnū vinum ad hafa
hñ i heidre/ z gaf hønū gafur/ og hñ
baud sijnum her ad vera hønum hlijdug
ur/sem hønum sialfum.
44 Og hañ sagde til Jonathan : Þvi
giører þu øllu þessu foolke sijkt omak/
med þvi vier høllduñ þo ecke strijd ?
45 So læt þa nu fara heim apiur/eñ
utvel þier sialfum faa meñ / sm kuñe
ad vera hiä þier / og kom med mier til
Ptolemais / og eg vil afhenda þier ha-
na/og þær adrar festingar/z þad añad
herlid/ og alla embættesmeñ / og eg vil
snua vid z fara burt / þvi þess vegna
er eg hier.
46 Og hñ trude hønū uñ sig/og giør-
de epter þvi sem hñ hafde sagt/z sende
hereñ burt/og þr fooru til Juda lands.
47 Eñ hañ liet vera hiä sier sialfum
þriu þusund meñ / af hvøriū hañ liet
epter tvo þusund i Galilæa/eñ þusund
filgdu hønum.
48 Eñ þegar Jonathan var komeñ iñ
i Ptolemais/ þa lokudu þeir af Ptole-
mais porteñ / z faungudu hañ/ og alla
þa / sem voru iñkomner med hønum / i
helsloou þeir med sverde.
49 Og Tryphon sende strijdsfoolk og
riddara til Galilæa og þeirrar stooru
merkur/ad fyrerkoma øllum þeim/sem
hielldu med Jonathan.
50 Og þeir merktu/ ad Jonathan var
fangeñ og yferfalleñ/ z þeir sem voru
med hønum/og þr eggiudu sig sialfer /
og

og fooru fram̃ med fylkku til samans / buner til strijds.

51 Og þeir sem elltu þa / sau ad þad gillte þeirra lijf / og sneru vid aptur / og þesser komu aller med fride til Juda lande.

52 Og þeir * grietu Jonathan / z þa sem voru med hønū / z ottudust mió g / og Jsrael syrgde þunglega. * c.9/20.

53 Og aller heidingiar þar i krijngum̃ þa / leitudu epter ølldunges ad fordiarfa þa.

54 Þui þeir søgdu: þeir hafa eingan̄ stioornara edur hiælpara / so * vilium vier nu strijda a þa / og burttaka fra folkenu þeirra min̄ing. * Jer. 11/19.

XIII. Capitule.

Jonathans Daude / og Simons Tilkoma til Stioornaren̄ar.

Og Simon heyrde / ad Tryphon hafde safnad ein̄ stoorn̄ her / ad hn̄ villde koma til Juda lands / og aldeiles fordiarfa þad.

2 Og hn̄ sa / ad foolked var kuijdande z ottasleiged / og hn̄ foor upp til Jerusalem / z safnade foolke.

3 Og hn̄ æfijste þa / z sagde: þier vited / hvad miked eg og mijner brædur og mijns fødurs hus høfum giort fyrer løgmæled z helgedomana / og þau strijd og þær æingister er vier høfū sied.

4 Fyrer þess hlutar saker eru aller mijner brædur fallner / fyrer Jsraels skulld / z eg er eirn epter.

5 Og nu vere þad længt fra mier / ad eg skyllde spara mitt lijf / a øllum þessum þreingingar tijma / þui eg er ecke betre en̄ mijner brædur.

6 En̄ eg vil hefna mijn fyrer mitt folk og helgedoomana z vorar hustrur og børn / med þui * aller heidingiar eru saman̄safnader / ølldunges til ad fordiarfa oss fyrer fiandskapar skulld / * C. 12/53.

7 Og han̄ giørde þad / ad foolked kom til sialfs sijns aptur / i þui bile er þeir heirdu þesse ord /

8 Og þeir svørudu med stoorre raust / seigiande: Þu ert vor høfuds madr i Judæ og Jonathans þijns brodurs stad /

9 Fram̃fylg voru strijde / og allt þad sem þu seiger oss / þad vilium̃ vier giøra.

10 Og han̄ safnade øllum strijdsmøn̄unū til saman̄s / og flijtte sier ad fullkomna murana i Jerusalem / z styrkte hana allt um̃ kring.

11 Og hn̄ utsende Jonathan Abessolomi son / z med hønū eitt einvala lid * til Joppe / z burtrak þa / sem voru þar / z stadnæmdest þar in̄e. * c. 12. 33/34.

12 Og Tryphon for ur Ptolemais med stoorre magt ad koma til Judalands / og Jonathan var med hønum i vardveitslu.

13 En̄ Simon sette sijnar herbuder i Adida a mørken̄e /

14 Og Tryphon merkte / ad Simon være komen̄ i Jonathans sijns brodurs stad / og ad han̄ munde hallda strijd vid han̄ / og hn̄ sende sendeboda til han̄s / seigiande:

15 Vier hølldum Jonathan þijnū brodur fyrer þa peninga er hn̄ er skilldugur til konungsens rentu-huss af þeim lienum er hn̄ hafde.

16 So send nu peningana hundrad centener / og han̄s tvo sonu til gisla / ad han̄ skule ecke falla fra oss / nær hn̄ er orden̄ laus / og vier vilium giefa han̄ lausan̄.

17 Og Simon visse vel / ad þeir toludu vid hn̄ sviksamlega / z sende þo peningana og børnen̄ / so ad han̄ skillde ecke fa stoora ovinættu hia foolkenu / seigiande:

18 Af þui eg ei sende hønū peningana og børnen̄ / þar fyrer er han̄ lijflæten̄.

19 Og han̄ sende børnen̄ og hundrad centener / en̄ hn̄ hiellt ecke loforded / og gaf ecke Jonathan lausan̄.

20 Og þar epter kom Tryphon / til ad reisa um̃ landed z ølldunges ad fordiarfa þad / z han̄ um̃kringde veigen̄ / sem liggur til Adora / og Simon z hn̄s her for i moote hønum til hvørs stadar / sem han̄ for til.

21 Enn þr af slokenu sendu sende boda
til Tryphon/ ad hn̄ skillde flyta sier ad
koma til þra i giegnum eidemørkena/
og senda þeim vister.
22 Og Tryphon utbioo alla syna ridd-
ara/ ad fara a þrre somu nott / z þar
var miøg mikell snioor / og hann komst
ecke vegna þess sniovar/helldur for upp/
og kom til Galaaditis/
23 Enn s hn̄ nælægdest Baschama/drap
hn̄ Jonathan/ og hn̄ var grafenn þar.
24 Og Tryphon snere vid/z for burt
til syns lands.
25 Og Simon sende burt/og took Jo-
nathans syns brodurs bein/ z groof hn̄
i Modin/ i hn̄s fedra stad/
26 Og * allur Israel hiellt eina þun-
ga harmaklogun vegna hn̄s/z griet hn̄
langann tyma. * c. 12/ 52.
27 Og Simon * liet biggia eina bigg-
ing yfer syns fødurs og sinna brædra
grøf/ z giørde hana haa tilsyndar/
med fægudum steine fyrer framann og
aptann. * 1. Mos. 35/ 20.
28 Og hn̄ sette sio stoolpa þar uppa/
þann eina giegnt þm̄ ødrum/fyrer fød-
urenn z modurena/og þa fioora brædur/
og liet giøra frydar mynder a þeim.
29 Og hann liet setia stoora-pilæra i
kryng/ og liet giøra a pilærunum øll
herlyge/ til eins eilyfs nafns / z hiaa
þeim øllum herlygum/ skip/ sem vo-
ru utgrafenn / til ad siæst af øllū þeim
sm̄ sigla a hafenu.
30 Þesse grøf er su / sem hann giørde i
Modin/ allt til þessa dags.
31 Enn Tryphon umgieckst sviksam-
lega vid Antiochum/þann unga konung/
og i helsloo hann.
32 Og hann vard konungur i hn̄s stad/
z sette Asiæ koronu upp / og giørde
stooran skada i landenu.
33 Og Simon bigde festingarnar i
Judæa / z vardveitte þær med haum
turnū z føgrum murū z portū z staung
um/ og sette vister i festingarnar.
34 Og Simon utvalde menn / z sende
til kong Demetrius/ad hn̄ villde giøra
þad/ ad a þeim mætte hægiast i land-
enu/ þvi allar Tryphons athafner væ-
re eintomes ranskapur.
35 Og kong Demetrius sende bod til
hn̄s epter slyku ordum/og svarade hønum/
z tilskrifade hm̄ þvilykt eitt bref.
36 Kong Demetrius tilbydur Simon
þm̄ ypparsta preste og konungsens vin/
og þm̄ ellstu / og þvi Judaiska foolke
syna heilsan.
37 Þa gull-koronu/ og þann castaniu-
rauda klædnad/ sem þier sendud mier /
høfū vier medteked / z erum reidubun-
er/til ad giøra eirn goodann frid vid yd-
ur og ad skrifa befalingsmønnunum til
ad hægia a ydur.
38 Og hvad sem vier høfum stadfest
ydur/ þad er stadfast/og þær festingar/
sm̄ þier hafed bigt/skulu heira ydur til.
39 Og vier tilgiefum ydur yfersioner
og synder allt til þessa dags. Og su
krona sem þier erud skilldugar/z ef nock
ud annad skillde giefast til tolls i muster-
enu/ þad skal ecke giefast meir.
40 Og ef þar eru nockrer a medal yd-
ar hæfeleger til ad skrifast a medal
vor / þa meiga þeir innskrifast / z þar
vere fridur i millum vor.
41 A þvi hundradasta z siøtugasta æ-
re/var heidingiana ok teked fra Israel.
42 Og Israels foolk byriade ad skrifa
i handskriftunū og kaupbriefunum. a
þvi firstaære/ sem Simon er ypparste
prestur og strydsforinge/ z Judanna
høfudsmadur.
43 A þeim tyma sette Simon synar
herbuder vid Gaza/ og umkringde hana
med synum her / z giørde hervirke / og
færde þad til stadarens / og nidur sloo
eirn turn og inntook hann.
44 Og þeir fooru ut / sm̄ voru i þvi
hervirke/ i stadenn/z þar vard eitt stort
hæreiste i stadnum.
45 Og þeir sem voru i stadnum/ stigu
upp med husfrum og børnū / a murenn/
og * rifu syn klæde i sundur/ z hroop-
udu med stoorre raust/ z bædu Simon/
ad hn̄ villde giefa þeim frid/ * c.2/14.

46 Og sogdu: straffa oss ecke epter vor
um illskum/ helldur epter þinne myskun-
seme.
47 Og Simon aumkadest yfer þa/ og
stryddde ecke a þa/ helldur rak þa ut af
stadnū og hreinsade husen̄ / i hvorium
afguderner voru / z so kom han̄ þar in̄
med lofsaung og þackargiord.
48 Og hn̄ utkastade af hon̄ ollum o-
hreinleika/og sette þar men̄/s m̄ hielldu
logmaled. Og han̄ styrkte hn̄/og bygde
sier sialfū eitt heimile þar i.
49 En̄ þeir af slotenu i Jerusalem
hindrudust ad fara ut og in̄ i landed/ z
ad kaupa og ad selia/ z þeir lidu stoort
hungur / so ad þar fooruft marger af
þeim af hungre.
50 Og þeir hroopudu til Simonar/ad
þeir mætti fa frid / og han̄ gaf þeim
hn̄/og rak þa ut. Og hn̄ * liet hreinsa
sloted af saurgunum/ * c. 14/ 17.
51 Og hn̄ kom þar in̄ a þeim þridia z
tuttugasta deige i þm̄ odrum manade/
a þvi hundradasta z fyrsta og siotug-
asta are med lofgiord og palma-kvist
um/og med horpū/ z cimbalis/ og nab-
ler/ og lof-saungvū og kvædū / ad þar
være fordiarfadur eirn stoor fiandmad-
ur af Israel.
52 Og han̄ tilsette / ad madur skillde
hallda þan̄ dag arlega med glede.
53 Og hn̄ stirkte musteresens fiall/s m̄
var hia slotenu/og bio þar/ z þeir sem
voru med honum.
54 Og Simon sa Johan̄es sin̄ son/ ad
han̄ var fyrer man̄ / og sette han̄ til
hofudsman̄s yfer allan̄ heren̄/ og bioo
i Gazaris.

XIV. Capitule.

Simons Fridsamleg Stioornan.

Og a þvi hundradasta z odru z
siotugasta are/ safnade kong
Demetrius synum her/ z foor
til Medien ad æbla lids / ad
hn̄ kin̄e stryda a Tryphon.
2 Og Arsaces/konungurin̄ i Persia og
Media heyrde/ad Demetrius kiæme til
hn̄s takmarka / og han̄ utsende eirn af
synum hofudsmon̄um ad fanga han̄
lifande.
3 Og hn̄ foor burt / og sloo Demetriu
her/ og fangade han̄/ og færde han̄ til
Arsaces/ z sette hn̄ i fangelse.
4 Og Juda land var i kyrdum alla
Simons tyd. Og hn̄ leitade goods fyrer
sitt foolk / og hn̄s stioorn z hn̄s heidur
þocknadest þeim vel alltyd.
5 Og fyrer utan̄ alla adra syna veg-
semd/took hn̄ * Joppe til eirnrar hafn-
ar / z giorde þar in̄ eina leid þ eyarnar
i hafenu. * c. 12. 33/ 34. c. 13/ 11.
6 Og hn̄ giorde syns foolks endemerk-
ur vijdare/ z odladest landed med magt.
7 Og hn̄ safnade morgū faungū / og
vard herra yfer Gazaris og Bethsuris
og * slotenu/ z burttook þa ohreinu hlu-
te þadan̄ / og eingen̄ var/ sem sette sig
upp i moote honum. * c. 13/ 50.
8 Og þeir yrktu þeirra Jord med fri-
de/og Jorden̄ gaf sin̄ grooda/ z trien a
morken̄e þra avoxt.
9 Þeir gomlu sætu a gotun̄/aller tol
udu til samans um̄ gott/ z þr ungu men̄
færdu sig i vegsemder z stryds-klæde.
10 Han̄ fieck stodunum vister / og sette
þa i lag med verkfærū til festingar/so
ad hn̄s veglega nafn var nefnt allt til
Jardarin̄ar enda.
11 Han̄ giorde frid i landenu/ z Isra-
el gladde sig miog myked.
12 Og hvor sat under synu vyn-trie /
og synu fykiu-trie / z eingen̄ var / sem
hrædde þa.
13 Og hn̄/ s m̄ stryddde a þa/ var burt af
landenu / og konungarner voru odner
fordiarfader a þeim dogum.
14 Og han̄ stirkte alla þa lytelmoot-
legu a medal syns foolks / han̄ ransak-
ade logmaled / og burttook hvorn/ sem
var ranglatur z vondur.
15 Han̄ heidrade helgedoomana/z gior-
de helgedoomsens verkfare fleire.
16 Og þad heyrdist i Rom/ ad Jona-
than være daudur/z allt til Sparta/og
þr syrgdu miog.

17 Enn þegar þeir heyrdu/ ad Simon
hans brooder være ordenn ypparste prestur
i hans stad/ og hiellde landed z stadena
þar i.
18 Þa skrifudu þeir honum til a kopar-
toblur/ ad endurnyia vinskap vid hann/ og
þad * samband um samfielags-strijd/
sem hefde vered vid Judas z Jonathan
hans brædur. * c. 8/ 22. c. 12/ 1.
19 Og þær voru lesnar fyrer sofnud-
enu i Jerusalem/ og þesse er utskriften
af þvi brefe/ sem þeir * Spartanisku
sendu: * c. 12/ 2. etc.
20 Skioornararner i Sparta og stad-
num tilbiooda Simon ypparsta preste/ z
þvi odru Judaiska foolke/ þra brædrum/
þeirra heilsan.
21 Þeir sendebodar sem voru utsender
til vors foolks/ kunngiordu oss um ydar
vegsemd z heidur/ z vier vorum glader af
þeirra tilkomu.
22 Og vier hofum læted aptur skrifa
hvad sem var sagt af þeim i foolksens
raade/ a þenn ann hatt: * Numenius/ An-
tiochi son/ og Antipater/ Jasons son/
Judanna sendebodar komu til vor/ ad
endurnyia vinattu vid oss. * c. 12/16.
23 Og þad þocknadest foolkenu/ ad ta-
ka vid þeim monnum heidarlega/ og ad
setia eina utskrift af þeirra rædu i vor
ar stadar bækur/ ad foolked i Sparta
kunne hafa eina minning þar af. Enn ut-
skriftena þar af hofum vier skrifad Si-
mon þeim ypparsta preste til.
24 Þar epter sende Simon Numeni-
um til Rom/ sem hafde eirn slooran
skiolld af gulle/ uppa þusund miners
vigt/ til ad stadfesta samband um sam-
fielags-strijded med þeim.
25 Enn þegar foolked heyrde þad/ sog-
du þr: hvad skulum vier giefa Simon z
hans bornum aptur til þacklætes?
26 Þvi hann og hans brædur/ z hans fod-
urs hus/ hafa styrkt sig/ og hafa med
strijde burtreked Jsraels fiandmenn fra
þeim/ Og þeir stadfestu honum frijheit.
Og þeir lietu skrifa þad a kopar-tob-
lur/ og þær voru heingdar a pilara a
Zions fialle.
27 Og þesse er utskriften af þvi skrife
a þann ættunda deige i Elul/ a þvi hund
radasta odru z siotugasta are/ og þad
var þad þridia Simons ypparsta pre-
sts ar/ i Saramel/.
28 J prestanna z foolksens og stioorn-
endanna fyrer foolkenu/ og þra ellstu i
landenu/ i þeirra stooru samkomu/ gaf
hann oss þad til vitundar/ med þvi þar
hafde tijdum vered strijd i landenu.
29 Enn Simon Mattathie son/ sa af
Jaribs ætt/ z hans brædur hafa giefed
sig sialfa i hætta/ og sett sig i moote
þra foolks mootstondurum/ so ad þeirra
helgedomar z logmaled kunne ad halldast
vid/ z hofdu giort þeirra foolke mioog
miken heidur.
30 Og * Jonathan hafde safnad þra
foolke/ z var ordenn ypparste prestur/ og
var lagdur til sijns foolks. * c. 9/ 33.
31 Og þeirra fiandmenn villdu fara inn i
þra land/ ad fordiarfa þra land og ut-
rietta hendurnar yfer þra helgedooma.
32 Þa took Simon sig upp/ og haade
strijd fyrer sitt folk/ z kostade þar uppa
morgum penningum af sijnu eigenn/ z ut-
bioo strijdsmenn af hans foolke/ og gaf
þeim mala.
33 Og hann styrkte stadena i Judæa og
Bethsura/ sem laa vid Judææ tak-
mork/ hvar fiandmannanna strijdsvopn
voru fyrrum/ z hann sette þar vardhalld/
Judaiska menn.
34 Og hann styrkte Joppe/ sem laa giegnt
hafenu/ og Gazara/ sem laa vid Azoti
takmork/ þar sem fiandmennerner biu-
ggu fordum i/ hann liet Judana bua þar/
z hvern/ s hlijdde til þra riettre skick-
un/ skipade hann i þeim. * c. 13/ 48.
35 Og foolked saa Simons athofn z
hans heidur/ sem hann þeinkte ad giora
sijnu foolke/ z þeir settu hann til þeirra
hofudsmanns og ypparsta prests/ af þvi
hann hafde giort alla þessa hlute/ og þa
riettvijse z þa truskap/ sem hann hiellt
vid sitt foolk/ og leitadest vid i allan
mata/ ad upphefia sitt foolk.

36 Og

36 Og i hans tijd lucka dest þad fyrer hñs hendur/ad heidingiarner urdu burt rekner af þeirra lande/ og þeir sm̃ voru i Davids stad/þeir i Jerusalem/sem høfdu giørt sier sialfum eitt slot / af hvøriu þeir fooru ut/og saurgudu þad allt um̃ kring helgedoomana/ og giørdu stooran skada a þvi skyrlijfe.
37 Og hñ liet Judaiska men̄ bua þar/ og þeir styrktu þad til uggaleises fyrer landed og staden̄/og bigdu hærre mura i Jerusalem.
38 Og kong Demetrius stadfeste hønum þad ypparsta prestdæme epter þessum hlutum.
39 Og han̄ giørde hñ ad einū af sijnum vinū/og giørde hønum miøg stooran̄ heidur.
40 Þvi hñ hafde heyrt/ ad Judarner være kallader af þeim Roomversku vinner og medstrijdendur z brædur/ og ad þr hefde geinged i mote Simons sendebod um veglega.
41 Og ad Judunū og prestunū lijkade vel / ad Simon være høfudsmadur og ypparste prestur æfenlega / þar til þar kiæme * eirn trufastur spamadur.

* 5. Mos. 18/ 15.

42 Og ad han̄ skillde vera strijds foringe yfer þeim/ og hafa um̃sorgun fyrer helgedomunum/og setia þa yfer þra verk z yfer landed / og yfer vopnen̄/ og yfer festingarnar.
43 Og ad han̄ skillde hafa um̃sorgun fyrer helgedomunū/z hønū skillde veitast hlijdne af øllum/og øll skrif i landenu skilldu skrifast i hñs nafne/og han̄ skillde klædast purpura / og bera gull.
44 Og þad skillde ecke leifast nockrum af foolkenu eda prestunū/ad raska nockru af þeim hlutum / edur mootmæla þvi/ sem var sagt um̃ han̄/ edur kalla saman̄ foolked i landenu / fyrer utan̄ han̄/ edur ad * klædast purpura/ edur prijdast med gullspennum. * c.11/ 58.
45 En̄ hvør sm̃ giøre hier i moot / edur raske nockru af þessu/ skule vera sakfelldur.
46 Og øllu foolkenu lijkte vel/ ad þad skillde stadfestast / og þeir skilldu giøra epter þessū ordum.
47 Og Simon took vid þvi/og lijkade vel ad vera ypparste prestur og strijdsforinge og lands-høfdinge fyrer Judunum og prestunū / z standa fyrer øllum hlutum.
48 Og þr søgdu/ ad þetta skrif skillde setiast a kopar-tøblur / og man̄ skillde heingia þad upp i gangenū hia helgedoomunū / a eitt veglegan̄ sta:/
49 En̄ ad utskrifternar þar af skilldu leggiast i skatt-kistuna/ad Simon kun̄e hafa þær og hñs syner.

XV. Capitule.

Antiochi Otrigd vid Judana.

Og Antiochus/ kong Demetrii son/utsende bref af eyunum til hafenu/til Simonar prests z lands-høfdingia fyrer Judunum/og til alls foolksens/z þau in̄ehiellldu þessa meining:
2 Kong Antiochus tilbijdur Simon ypparsta preste og lands-høfdingia og þvi Judaiska folke heilsan.
3 Med þvi nockrerban̄væner men̄ hafa inteked vorra fedra rijke/ en̄ eg hefe viliad intaka rijked aptur/ad eg kun̄e koma þvi aptur i sitt firra stand/og hefe teked margt framande strijds-foolk/ og tilbuid herskip/
4 Og vil fara þar ut um̃ landed/ad eg kun̄e ad komast i fære vid þa/sm̃ hafa fordiarfad vort land / og lagt marga stade i eyde i rijkenu.
5 So stadfeste eg nu øll frijheit/ sem kongarner/ er voru fyrer mig/ unnu þier / og hvøriar adrar skeinkingar þeir veittu þier.
6 Og eg gief þier leife / ad sla eiged mynt fyrer þitt land/
7 Og ad * Jerusalem og helgedoomarner skule vera frij/ z øll vopn / sem þu hefur later tilbua/ z festingarnar/ sem þu hefur bigt/hvøriar þu helldur/skule vera þijnar. * c. 10/ 31.

8 Og øll konge-skyllda / og þad sem konungureñ skyllde hafa hier epter/ fra nu til eilijfrar tijdar / skal vera þier uppgiefed.
9 Eñ ef vier kuñum ad iñtaka vort rijke aptur/ þa vilium vier giøra þier ꝛ þijnu folke og musterenu miøg stoorañ heidur/ so ad ydar vegsemd skal vera op enber a allre Jørduñe.
10 A þvi hundradasta ꝛ fioorda ꝛ sio-tugasta are/ utkom Antiochus til siña fedra lands/ ꝛ allt strijds-foolked kom samañ til hñs/ so þar voru faer epter hia Tryphon.
11 Og kong Antiochus sokte epter hønum/ ꝛ hañ flijde / og kom til Dora/ sem er hia hafenu.
12 Þvi hñ sa / ad þar var hønū bueñ olucka / og strijds-foolked hafde yfer-giefed hañ.
13 Og Antiochus sette sijnar herbuder fyrer Dora/ ꝛ hundrad og tuttugu þu-sund strijdsmeñ med hønum / og atta þusund riddaralids /
14 Og hñ umkringde stadeñ/og skipeñ af hafenu komu/ ꝛ hñ þreingde stadnum til lands og til vatns / og liet aungvañ komast ut edur iñ.
15 Og * Numenius og þeir tveir sem voru med hønū / komu fra Rom / sem høfdu bref til konungaña ꝛ landsbigd-aña/ i hvøriū var so skrifad: * c.14/24
16 Lucius Fra Romversku borgmeist-are / tilbijdur kong Ptolomæo heilsan.
17 Judaña sendebodar eru komner til vor/ vorer viner og medstrijdendur/ ad end urnyia þa fyrre vinattu uñ samfielags strijd/ sem voru utsender af Simon þm̄ ypparsta preste/ ꝛ þvi Judaiska foolke.
18 Og þeir færdu oss eirn gull-skiølld uppa þusund miner.
19 So þocknadest þad oss/ ad skrifa til konungunū og landsbigdunum / ad þeir ecke stunde epter ad giøra þeim illt/ og ecke ad strijda a þa edur þeirra stade / edur þeirra land/ og ecke ad strijda med nockrum/ sem strijda a þa:
20 Eñ þad þocknadest oss/ ad taka vid þeim skillde af þeim.
21 Ef nu ad nockrer banvæner eru flu-ner fra þeirra lande til ydar/ þa skiled Simon þm̄ ypparsta preste þeim apt-ur/ ad hñ straffe þa epter Fra løgmale.
22 Og þad sama skrifade hñ til kong Demetrio / og Attalo / og Ariarathj/ og Arsaces/
23 Og til allra landa/ ꝛ eins til Sam sama / og til þeirra i Sparta / og til Delus ꝛ til Myndus / til Sicyon / og til Caria/og til Samos/ og til Pam-phylia/og til Lycia/og til Halicarnasse/ og til Rhodus/ og til Phaselis / og til Co/ og til Side/ og til Aradus / og til Gortyna / og Cnydus og Cypren / og Cyrene.
24 Eñ utskriftena skrifudu þeir til Simon þeim ypparsta preste.
25 Eñ kong Antiochus sette sijnar her buder fyrer Dora añad siñ / og neitte handaña sijfelldt i mooke heñe/ ꝛ giørde vijgvielar/og iñekrepte Tryphon/ad hñ ecke kiñe komast iñ edur ut.
26 Og Simon sende hønū tvø þusund meñ/eirvalda til ad strijda med hønum/ og silfur ꝛ gull/og verjur noogar.
27 Og hañ villde ecke taka vid þvi / helldur rastade øllu þvi/ sm̄ hañ hafde giørt sattmala uñ vid hñ fyruñ / og breck siñaskipte til hañs.
28 Og hañ sende Athenobium til hñs/ eirn af sijnum vinum / sem skyllde tala uñ vid hñ/ og seigia: þier hafed iñtek-ed Joppe/ ꝛ Gazara/ og sloted/sem er i Jerusalem/ mijns rijkes stade/
29 Þier hafed eydelagt þra takmørk/ ꝛ giørt stoorañ skada i landenu/ og giørt ydur ad herrum yfer mørgum stødum i mijnu rijke.
30 So skiled nu þeim stødum aptur / sem þier hafed iñteked/ og skattenū af stødunum / sem þier erud ordner herrar yfer/fyrer utañ Judææ takmørk.
31 Eñ vilied þier ecke/þa giefed þ þau fim̄ hundrud centener silfurs / og fyrer þañ skada er þier hafed giørt/ ꝛ skatt af stødunum/ øñur fim̄ hundrud cen-tener/

kener/ eñ ef þier ecke giøred þad þa vil-
ium vier koma fram/ og stryda a ydur.
32 Þegar Athenobius konungsens vin
ur kom til Jerusalem/ og sa Simons
vegsemd/ og hirdslur med gull-kierum og
silfur-kierum / z tilbuning nooganñ/ þa
forundrade hañ sig miøg/ z kuñgiørde
hønum konungsens ord.
33 Og Simon svarade z sagde til hñs:
vier høfum hverke iñteked framande lønd/
edur brukad magt yfer framande / helld
ur yfer vorra fedra arfe/ sem um nock-
urn tyma hefur med oriettc vered valld
tekeñ af vorum fiandmønnum.
34 Eñ þegar vier hofdum tyma þar
til/ tookum vier aptur vorra fedra arf.
35 Eñ hvørs þu beiddest / vidvykiande
Joppe z Gazara/ hafa þær giort stoor
añ skada a medal fooksens um vort
land / vegna þra viljum vier þo giefa
hundrad centener.
36 Og Athenobius svarade hønu ecke
einu orde. Helldur for burt med reide til
konungsens/ og kuñgiørde hønum þesse
ord/ z Simons vegsemd/ z allt þad sm
hñ hafde sied/ og konungureñ vard afar
reidur.
37 Eñ Tryphon stie a eitt skip / og
flyde til Orthosias/
38 Og konungureñ sette Cendebæum
til strydshøfdingia yfer þad land hiaa
hafenu/ z gaf hønum stryds folk foot
gaungu og riddaralid/
39 Og hañ byfalade hønum/ ad setia
synar herbuder framanvert hiaa Ju-
dæa/ og baud hønu ad biggia * Cedron/
z styrkia porteñ/ og ad hñ skillde stryda
a foolked/ eñ konungureñ sookte epter
Tryphon. * c. 16/ 9.
40 Og Cendebæus kom til Jamnia/
z tok til ad yfa foolked/ z fara iñ i Ju
dæa z taka folked fanged og drepa þa.
41 Og hañ bigde Cedron / og tilsette
þar riddara z strydsfoolk/ ad þeir skill-
du fara þar ut / og leggiast a veguna i
Judæa/ epter þvi sem konungureñ haf
de byfalad hønum.

XVI. Capitule.

Ptolemæi Mañdrap a Simon og hañs Sonum.

Og * Johañes foor upp fra
Gazaris / og kuñgiørde Si-
mon synum fodur/ hvad Cen-
debæus hefde allareidu giørt.
* C. 13/ 54.
2 Og Simon kallade syna tvo ellstu
sonu til syn/ Judam og Johañem / og
sagde til þeirra: eg og myner brædur z
myns fødurs hus høfum hæd Israels
stryd allt fra vorum ungdoome / allt
til þessa nærverande dags/ og þad luck-
adest fyrer vorar hendur / ad vier høfu
opt frelsad Israel.
3 Eñ þar eg er ordeñ gamall/ eñ þier
eirneñ fyrer Guds myskuñseme erud
komner noog til aara og alldurs/ þa skul
ud þier gaanga i miñ og miña brædra
stad/ og draged ut/ og stryded fyrer yd-
ar foolk / og su hiaalp af Himnenum
vere med ydur.
4 Og hañ utvalde af landenu tuttugu
þusund strydsmeñ / og nockra riddara /
og þeir fooru moote Cendebæo/ z laau
um nootteña i Modin.
5 Og þeir stoodu upp um morguneñ/ z
fooru a mørkena/ og saa/ þar kom eirn
stoor her i moote þeim/ fookgaungu og
riddaralid/ og þar var eirn lækur i mill-
um þeirra.
6 Og hñ sette synar herbuder giegnt
þeim / z hñs foolk/ og saa/ ad foolked
skrelfdest miøg/ ad fara yferum lækeñ /
og hñ foor fyrstur yferum / z meñ saau
hñ/ z fooru yferum epter hønum.
7 Og hñ skipte foolkenu/ og riddurun-
um midt a medal fookgaunguliðsens /
eñ fiandmañaña riddaralid var miøg
margt.
8 Og hañ * liet blaasa i þær heiløgu
baasunur/ z Cendebæus snere a flootta
og hñs her/ z þar fiellu af þm marger
særder/ og þeir epterordnu flydu til fest
ingareñar. * 4. Mos. 10/ 9.
9 Þa vard Judas Johañis brooder
særdur / eñ Johañes ellte þa / þar til
hñ kom til * Cedron/ sem hañ hafde

bigt. * c. 15. 39/ 41.
10 Og þeir flýdu til turnana/ sem voru
a Azoti økrum / og þeir brendu hana
med ellde / z þar fiell af þeim hier um
tvø þusund menn / og þeir sneru vid til
Juda lands med fride.
11 Og Ptolomæus Abubi son/ var sett
ur til strijds-høfdingia a Jericho mørk/
z hafde miked silfur og gull.
12 Þvi hann var þess ypparsta prests
maagur.
13 Og hans hiarta upphrokade sier/ og
hann hugde ad innkaka landed med magt /
og raadslagade med svikum moote Simon
z hans sonum/ ad raada þa af døgum.
14 Enn Simon foor um kring i stødun
um/ sem voru i landenu/ og hafde kost-
giæfelega umsorgun fyrer þeim / foor
ofann til Jericho/ hann og Mattathias /
Judas z hans syner/ a þvi hundradasta
z siøunda z siøtugasta aare/ a þeim ellef-
ta maanade/ hann er sa maanadr Sabbat/
15 Og Abubi son took a moote þeim
med svikum a slotenu/ sem kallast Dog/
sem hann hafde bigt / og giørde þeim
eitt stoort giestabod/ og hafde þar menn
i leinum.
16 Og þegar * Simon var druckenn /
og hans syner/ uppstood Ptolomæus / og
þeir sem voru med hønum / og tooku
þra vopn/ og yferfiellu Simon i giesta-
bodenu/ og sloou hann i hel/ og hans tvo
sonu/ og noekra af hans þienurum.
* 2. Sam. 13. 28.

17 Og hann framde stoora ofrigd / og
launade illu fyrer gott.
18 Og Ptolomæus skrifade þetta / og
sende til konungsens / ad hann villde senda
hønum strijds-foolk til hiaalpar/ og veita
hønum þeirra land og stade.
19 Og hann sende adra til Gazara / ad
raada Johannem af døgum / og sende bref
til þeirra yfer þusund / ad þeir skylldu
koma til hans/ ad hann villde giefa þeim
silfur og gull.
20 Og hann utsende adra ad innkaka Je-
rusalem og musteresens fiall.
21 Og þar hlioop eirn undann til Ga-
zara/ z kunngiørde Johanni/ ad hans fad-
er være lijflaatenn/ og hans brædur/ og ad
hann hefde ogso utsendt / (sagde hann vid
hann/) ad slaa þig i hel.
22 Og þegar hann heyrde þad/ vard hann
miøg skielfdur / og liet grijpa þa menn /
sem voru komner ad fyrerkoma hønum /
þvi hann visse / ad þeir leitudust vid ad
fyrerkoma hønum.
23 Og hvad sem framar var ad seigia
um Johannem/ og hans strijd z hans hrei-
ste verk/ sem hann giørde med hreiste/ og
bigging uppa murana/ sem hann bigde /
og hans athafner/
24 Sia / þad er skrifad i hans yppar-
sta prestskapar daga book/ fra þeim
tijma hann vard ypparste prestur
epter sinn fødur.

ENDER.

Maccabæana Aunnur Book.

I. Capitule.

Kyrkiu-Vijgslunnar Hætijd / og þess
heilaga Ellds Hættalag.

Brædrunum/ sem eru Jud-
ar i Ægyptalande/ heil-
son/ brædurner/ sem eru
i Jerusalem/ z þeir/ sem
eru i Judæa lande/ (oska
ydur) goods fridar.
2 Og Gud giøre ydur gott/ og * minn-
est sijns sattmaala/ sem var giørdur vid
Abraham/ Isaak z Jakob a medal sinna
trurra þienara. * 2. Mos. 2/ 24.
3. Mos. 26/ 42.
3 Og hann giefe ydur øllum eitt hiar-
ta/ ad dijrka hann / og ad giøra hans vilia
med einu stooru hiarta z viliugre saal.
4 Og uppliuke ydar hiarta i hans
løgmaale z i bodordunum / z giøre frid/
5 Og bænheire ydar beidslur / og frid-
þægest vid ydur / og yfergiefe ydur ecke

a einum vondū tijma.
6 Og nu erum vier hier/ og bidiū fyr-
er ydur.
7 Þegar Demetrius var konungur / a
þvi hundradasta nijunda og sextugasta
aare / skrifudum vier Judar ydur til/ i
þreingingu og hædstre neyd/ sē kom yf
er oss a þeim tijma/ epter þad Jason z
þeir sem voru med hōnū/fiellu fraa þvi
heilaga lande og rijke/
8 Og þeir uppbrendu ported / og ut-
helltu saklausu bloode / og vier bædum
Drottenn/ og hañ bænheyrde oss/ z vier
offrudum offre og hveite-miøle/ z tend-
rudū lampana/ z løgdum þau skodunar
braud fram.
9 Og nu bidium vier / ad þier villdud
hallda * laufskaala hatijdena/ i Caseleu
manade. * 1. Macc. 4/ 59.
10 A þvi aare/ hundrad aatta z aatta-
tigu/ vier i Jerusalem/ og i Judæa/ og
raaded / og Judas oskum Aristobulo
kong Ptolomæi skoolameistara / sē er
þo smurdur af prestaña ætt/ z Judum
um sē eru i Egyptalande/ lucku og vel
ferdar.
11 Med þvi vier erum frelster af Gude
ur storū haaska/ þockū vier hønum stor
lega/sem vier/er maattū veria oss i moo-
te konungenum:
12 Þvi hañ liet þa uppvella/sē strijd-
du i þeim heilaga stad:
13 Þvi þegar høfudsmadureñ var kom
eñ i Persia / og sa her med hōnū / sem
meintest ad vera oyfervinañlegur/ urdu
þeir slegner i Nanææ mustere/þa þeir
Prestarner fromdu svik/sē voru i kring
um Nanæa:
14 Þvi þegar bæde Antiochus/ og þr
sem voru med hønum komu/til þess stad
ar sem hañ villde bua med heñe / so ad
hñ kiñe ad taka peninga uppa reikning
fyrer heimañmund/
15 Og þegar Nanæi prestar høfdu
bored þa fram/ og hañ var geingeñ iñ
med faaeinum i gangeñ til capellunñar/
þa lokudu þeir capelluna.
16 Þegar Antiochus/ seige eg/var iñ-
geingeñ / upplukn þeir þeim laun dyrū
fyrer stallenum / og fleigdu grioote/og
grÿtttu foringiañ/og hiuggu þa i sticke/
z tooku høfudeñ af þeim / og køstudu
til þra / sem voru ute fyrer.
17 Vor Gud vere lofadz a allañ haatt/
sem * ofurselde þa ogudlegu so i burt.
* 1. Macc. 6/ 9. etc. 2. Macc. 9/ 5. etc.
18 Med þvi vier vilium * hallda must-
eresens hreinsan/ a þeim fimta og tutt-
ugasta deige i Chaseleu / meinkum vier
naudsynlegt ad vera / ad giefa ydur til
vitundar / ad þier skylldud ogso hallda
elldsens hatijd / sem laufskaalans / þa
Nehemias/ sem hafde bygt bæde must-
ered og altared / offrade slaatrunar-off-
re. * 1. Macc. 4/ 50.
19 Þvi þa vorer fedur voru flutter til
Persia / þa tooku prestarner / sem þa
voru gudhrædder/ * af altaresens ell-
de heimuglega / z foolu hñ i einū diup-
um holum bruñe / sem hafde botn fyrer
utañ vatn/hvar þr geimdu hañ vel/ so
eingeñ fieck þañ stad ad vita. * c. 2/ 1.
20 Eñ mørgum aarum þar epter / þa
þad Gude so sijndest/ad Nehemias væ-
re utsendur af konungenum i Persia /
sende hñ sømu presta afkomendur ept-
er elldenū / eñ sem þeir hafa tiaad oss/
ad þeir ecke hefdu funded elldeñ/helldur
þickt vatn / bad hañ þa ausa upp og
bera fram.
21 Eñ þegar slaatrunar-offrenu var
offrad/ byfalade Nehemias prestunum /
ad þeir skyllðu støckva a þad med vatn
enu / bæde a videñ og hvad sem var lagt
þar uppa.
22 Eñ þegar þad var giørt/ og nock-
ur tijme var lideñ / z þegar sooleñ skein
aptur/sem aadur var i einum skij-hnod
ra/ vard þar eitt stoort baal uppkveikt/
so alla forundrade.
23 Eñ prestarner giørdu bæn / þegar
offred uppbrañ / ja bæde prestarner og
aller / sem Jonathas byriade/ eñ hiner
adrer tooku under/so sē Nehemias.
24 Og bæneñ var a þeñañ haatt :
Drotteñ/ Drotteñ/ Gud allra Skap-

are/

are/ sem ert hrædelegur / og sterkur og riettlætur/ z myskunsamur/

25 Alleina konungur og goodur / sem alleina veiter oss alla hlute/ alleina riett lætur z almættugur z eilijfur/ sem * frelsar Jsrael af øllu illu / sem giørde pad ad vorer fedur voru utvalder / og helgader pa. * Ps. 130/ 8. 1. Mos. 48/ 16.

26 Medtak petta offur fyrer allt pitt foolk Jsrael / og vardveit pijna hlutdeild/og helga hana.

27 Safna oss saman / sem erum sundurtvijstrader / frija pa / sem pioona a medal heidingiana/ lijt til peirra fyrerlitnu og vidurstiggelegu/z laat heidingiana vita/ad pu ert vor Gud/

28 Plaaga pa / sem oss underpryckia med ofrijke/og hæduglega yferfalla med drambe/

29 Planta pitt folk a pijnum heilaga stad/ sem Moses sagde.

30 En prestarner sungu lofsaungva.

31 Pegar ad nu offred var fortært / baud Nehemias/ ad vatnenu/sem epter var/ skyllde hella a stoora steina/

32 En sem pad var skied/uppkviknade par eirn loge / en hønū var fortært af pvi lioose/sm̄ skein fyrer altarenu.

33 En pa sa atburdur vard openber / og pad var kunngiørt peirra Persisku konunge/ad a peim stad/sm̄ prestarner/ peir burtfærdu/hefdu faled elldeñ/sijnd est vatn / med hvøriu peir / sem voru hiaa Nehemias / ogso hefdu hreinsad pau (stycke)af offrenu/

34 Pa girdte konungureñ i krijngum hañ/og giørde eitt mustere par/ pegar hañ hafde fyrer vijst reint pañ atburd.

35 Og hvørium konungureñ veitte naad/handa peim took hñ adskilianlega hlute/og gaf peim.

36 En peir / sem voru hiaa Nehemias/ kølludu pad Nephthar/ er utleggst hreinsan/ og pad kallast Nephthar af mørgum.

II. Capitule.

Nockud verdur sagt pra Sattmaals Ørkenē/ etc.

En par finst i skrifum/ ad Jeremias spæmadur bijfalade pm̄/ sem voru burtflutter / ad peir skylldu taka * af elldenum med sier/ so sem peir hluter eru til vitnadar giefner / og hvørneñ spæmadureñ gaf peim befalning / sem voru burtflutter. * c. 1/ 19.

2 J pvi hñ gaf peim løgmaaled / ad peir skylldu ecke gleyma Drottens bode/ og ecke villast i hugskotunum/ nær peir sæu pau afguda bijlæte af gulle og silfre/og pa prijde utañ um̄ pau.

3 Og hañ sagde añad meira pvilijkt/ og riede peim ad læta ecke løgmaaled vijkia ur peirra hiarta.

4 Pad var z i pvi skrifte/hvørneñ spæmadureñ baud / med pvi pad være skied epter Guddoomlegre skipan/ad tialldi ud eñ og ørkeñ skilldu berast epter hønū/ par til hañ kiæme ut til fiallsens / * par sem Moses steig upp/og sa Guds arf/ * 5. Mos. 34/ 1. etc.

5 Og Jeremias kom pangad og fann eirn heller i einum klett/og liet pangad iñ tialldbudena og ørkena og reikelsesoffurs altared/og lokade dyrunū.

6 Og par burtgeingu nockrer af pm̄/ sm̄ fooru med /ad vilia marka veigeñ/z peir kunnu ecke fiña hañ.

7 En pegar Jeremias pad fornam/ straffade hañ pa / og sagde: sa stadur skal og vera okuñur/ par til Gud safnar sijns foolks søfnude aptur / og par skiedur myskunseme/

8 Og pa mun Drotteñ sijna pessa hlute / og pa mun Drottens dijrd og skijed siaast/ so sm̄ pad z opeñberadest i Moses tijd / og Salomon beidde / ad sa stadur skillde miøg mikled helgast.

9 Og hñ sagde peim ogso berlega fra/ hvørneñ * hñ/sē hafde vijsdoom/offrade slaatur-offre til musteresens vijgslu og fullkomnunar. * 1. Kong. 8/5. etc. 63.

10 Sem og / hvørneñ Moses bad til Drottens/ og par * ofañfoor elldur af Himnenum/z fortærde hveriu sm̄ heirde til offrenu/So bad og Salomon/ og

**elldureñ ofañfor z forkærde breñe. offrenu. *3. Mos. 9/ 24.
**2. Kron. 7/ 1. etc.
11 Og Moses * sagde med þvi synda offred var ecke eted/ er þad nu forkært/
*3. Mos. 10/ 16.
12 Og eins *hiellt Salomon þa ætta daga. *1. Kong. 8/ 66.
13 Þar var sagt ogso a medal þess sem var skrifad/ og a medal Nehemiæ uppskrifta/fra þm sømu hlutū/z hvorneñ hñ tilsette eirn booka stool / z safnade þar til/ hvøriu sem fanst um konunganna og spaameñena / z hvøriu þvi sem ad var Davids/z konungaña brefū um skeinkingar/ sem voru uppfestar.
14 J sama mata safnade og Judas oss þar epter/øllu þvi sem var fargad vegna þess striijds sem hafde vered/
15 Og þad er hiaa oss / Ef þier þa hafed nockurs þørf af þvi / þa sended þañ/ sem kuñe ad sækia þad.
16 Þa med þvi vier vilū hallda hreinsanena / þa høfum vier skrifad ydur til/ so giøred vel og halldeð þa daga:
17 Eñ Gud er sa / sem frelsade allt sitt foolk / og gaf øllum arfleifder og riiked z prestskapeñ og helgedoomeñ/
18 Sem hā hefur heited i * løgmalenu/Þvi vier vonum a Gud/ ad hñ munne snarlega myskuna sig yfer oss/og** færa oss til samans aptur / af þeirre viidu verølld til þess heilaga stadar.
*5. Mos. 30/ 3. etc. **Ps. 106/ 47.
19 Þvi hñ hefur frelsad oss fra stoorum ogiæfū/ og hreinsad stadeñ.
20 Eñ þa hlute sem vidkoma Juda Maccabæo z hñs brædrū / og um þess stoora musteres hreinsan / og altaresens viigslu/
21 Item þau striid i moote Antiocho Epiphanes / og hañs syne Eupator/
22 Og þau dijrdlegu tákn af Himnenum / sem skiedu vid þa / er hielldu sig hrausslega med heidre fyrer Judadæmed / so ad þo þeir være faaer/ rændu þr þo þad giørvalla land/
23 Og elltu eirn stooran flock utlendra þiooda / og uppbigdu aptur mustered/sem var viijdfrægt um allan heimeñ/ z frelsudu stadeñ/ og komu løgunū/sem mundu hafa geinged til grunna/ til lags aptur/ þegar Drotteñ med øllū froomleika var ordeñ þeim nadugur/
24 Þad sm er klarlega uppteiknad af Jason Cyrenæo i fim bookum / vilium vier reina til i eina book ad samañtaka so stuttlega.
25 Þvi þeg' vier adgiættū þær sagn'/ sem þar eru upp og nidur / z þañ forveldlegleika sem er fyrer þeim / er vilia leggia sig epter þm hlutū / er sagt er fra i historiuñe/af þvi þar hermer fra so morgu:
26 Kappkostudū vier/ad þeir/sem vilia lesa/skillde fa eina uppørvan med lystseme/z þeir sem hafa vilia til ad skynia / med hægu erfide feinge þ numed/ eñ aller / sem yferfara þad / not og gagnseme.
27 Eñ oss sañarlega / sem høfū teked uppa oss þessa ægrips mædu / er þad ecke eitt audvelldt erfide/ helldur þ sem hlijtur ad hafa sveita og vøku.
28 Eins sem þad er þeim ecke liett / er tilbijr eitt giestabod/og leitast vid/ad giøra vel vid alla / Þo til ad viña til þackar af morgū / vilium vier giarnañ þola þa þvijngan.
29 So vier lætum hoñū/ sm þad skrifad hefur/ vera samhlioода/ hvad ko tigiæfelega hvør hlutur er yfervegadur/ eñ kostgiæfū ad ganga epter hoñū i þessa ægrips fyrerteknu forme.
30 Þvi so sem eirn timburmadur / er vill biggia eitt nijtt hus/ hlijtur ad hafa umhiggiu þ ad biggia þ øllunges fra grundvelle/eñ hñ / sem tekur sier þ hendur ad yferstrika z mala þ/ a ad utvega þad/ sem til prijdeñar hæfelegt er/ so meina eg z um oss.
31. Ad þad byrie hoñū/ sem fyrst skrifade historiuna/ad koma til efnesens/og bruka ordgnoott / og hafa mikla kostgiæfne a hvørium parte sierdeilteslega/
32 Eñ þad meige leitast hoñum / sem

giører eitt ægrip þar af / ad stunda
epter stuttre rædu / og sleppa/ ad giøra
sier omak um̄ efned i siælfu sier.
32 So viliū vier hier af byria ad seigia
fram / med þvi ad vier høfum bætt so
miklu þar vid/ sem sagt var/ Þvi þad
er dærlegt/ad hafa oflangordt þ fram
an̄ historiuna / en̄ historiuna i siælfu
sier ad in̄ebinda i stuttu mæle.

III. Capitule.

Heliodorus hlaut ad læta Skatten̄ kyrran̄ i Musterenu.

Þegar sa heilage stadur var þa
seten̄ i øllum fride / og løgen̄
voru miøg vel hallden̄ / bæde
vegna gudhrædslu Oniæ * þes
ypparsta prests / og haturs til vondsk-
un̄ar. * 1. Macc. 12/ 7.
2 Skiede þad / ad konungarner siælfer
heidrudu eirnen̄ staden̄/ og virdtu muster-
ed med ægiætustu skeinkingum/
3 So ad Seleucus konungur i Asia liet
tillæta af sijnum eigen̄ inntektum all-
an̄ kostnad / sem̄ madur þurfte med til
slætur-offursens þionustu.
4 En̄ Simon/ eirn af Benjamins ætt/
sem̄ var settur til musteresens forstødu
man̄s/ komst i þrætu vid þan̄ ypparsta
prest/ um̄ oriett/ sem̄ han̄ giørde i stadnū.
5 Og þegar han̄ ecke kun̄e ad yfervin̄a
Onias/ kom han̄ til Apollonius/ Thra-
sæi sonar/ sem a þeim tijma var strijds
foringe i Coele-Syria og i Phoenice /
6 Og kun̄giørde um̄ oseigianlega pen-
inga / sem skatt-hused i Jerusalem
være fullt af/ ad þar være ein otelian-
leg mergd af adskilianlegū hlutum / og
ad þeir tilheirdu ecke offursens reikn-
inge/ en̄ þad være møgulegt/ ad þr kiæmu
aller ad komast i konungsens valld.
7 En̄ Apollonius kom i tal vid konung
en̄/ og openberade hønum þad um̄ þa
peninga/ sem hønum var frásagt. Þa
sende han̄ strax Heliodorum burt / sem
var rentu-meistare / og gaf ut bijfaln-
ing/ ad sækia fyrnefnda peninga.
8 En̄ Heliodorus took sig strax upp
til reisun̄ar/ og liet sem̄ han̄ ætte ad ferd-
ast til þeirra stada i Coele-Syria og
Phoenice/ en̄ raunar var þad eyrended/
ad han̄ skyllde fullgiøra konungsens
ætlning.
9 En̄ þegar han̄ var komen̄ til Jeru-
salem/ og vinsamlega medteken̄ af þeim
ypparsta preste i stadnū / bar han̄ fram
um̄ þad sem var openberad/ og gaf til
vitundar/ vegna hvørs han̄ være þar
komen̄ / og spurde epter / hvørt þad
være so i san̄leika.
10 En̄ þott sa ypparste prestur under-
vijsade hønū / ad þad være geimt hiæ
þeim fyrer ekkiur og fødurlaus børn/
11 En̄ nockud heyrde Hircano Tobiæ
syne til/ sem være eirn miøg ypparlegur
madur/ Ecke sem * sa ogudlege Simeon
hefde rægt/ helldr være allt silfred fiøg
ur hundrud centener / en̄ gulled tvø
hundrud. * v. 4/ 6.
12 Og ad þm̄ giørdest oriettur/ sem̄ hef
du truad fyrer þad þeim heilaga stad
og þvi heidarlega og friælsa mustere /
sem være heidrad um̄ þa giørvøllu ver-
olld / ad þad kiæme aungvan̄veigen̄ ad
giørast.
13 Samt sagde Heliodorus vegna kon-
ungsens befalningar/ sem han̄ hafde /
ad þad skyllde ølldunges uppkætt vera
til konungsens rentu-hus.
14 Og han̄ tilsette eirn dag/ og gieck in̄
ad siæ og skipa þvi/ en̄ þar var ecke lijt
el hormung um̄ allan̄ staden̄/
15 Prestarner køstudu sier siælfū nidur
frame fyrer altarenu i presta-kyrtlun-
um/ og ækølludu upp i Himenen̄/ þan̄
sem hafde giefed løgmæled um̄ þad/ sem
var geimt / ad þad skyllde heillt vard-
veitast þeim / sem høfdu so burtlagt
þad til ad geimast.
16 Og hvør sem leit þess ypparsta
prests æsioonu/ han̄s sin̄e særdest/ þvi
han̄s æsiæna og yferbragd / sem vard
um̄breitelegt/ gaf til vitundar/ hvørsu
miøg hønū var æangrædt i hiarta.
17 Þvi skielfing og lijkamans titran-
hafde um̄kringt man̄en̄ / af hvøriu su
sorg/ sem var i hiartanu / vard openber

fyrer heim/ sem giætku ad hønum.
18 Eñ adrer hlupu ut af husunum
hoopū samañ til almeñelegrar bænar /
af þvi sa stadur munde nu komast i for-
smaan.
19 Og * kvinurnar/ sem voru girdtar
med sekkium under brioostunū / hlupu
margfalldlega a vegunum/ eñ jomfrur-
nar/ sem voru iñeluktar / hlupu sumar
til dyrana / og sumar uppa mureñ / eñ
sumar skigndust ut um gluggana/
* Judith. 4/ 7.
20 Og þær * allar ukrietku hendur-
nar til Himens/ og giørdu bæn:
* Ps. 123/ 1.
21 Madur mætte aumkast yfer / ad
þar laau so marger hvørier a medal añ-
ara / og ad sa ypparste prestur var so
hriggur/ eñ vonade þo.
22 So ækølludu þeir þa hañ almætt-
uga Gud / ad hñ villde vardveita þad /
sem var tiltruad/ þeim/ sem høfdu tru-
ad fyrer þvi þar til geimslu / med øllu
trauste.
23 Eñ Heliodorus framkvæmde þad /
sem hñ hafde i sine.
24 Og sem hañ var þar samastadar
med striidsmøñunū hiaa giallð-hus-
enu nælægur/ þa * giørde hñ/ sem er sa
megtuge Drottiñ yfer øndunū og allre
magt/ eitt stort berlegt takn/ so ad aller/
sem þordu ad voga ad koma þaangad
under eins / mættu skielfast þ Guds
magt/ z falla apturabak i omegeñ og
hrædslu. * c. 2/ 22.
25 Þvi þar sæst eirn hestur frame fyr-
er þeim / sem þar sæte eirn hrædelegur
riddare a/ og hñ var prydodur med eirn-
re miøg værnre yferhøfn/ eñ hañ rende
med flyter/ z sette þaa tvo fremre fæt-
ur a Heliodorū/ z sa/ sm sat þar a/ syndo-
est ad hafa eina forgillta harneskiu.
26 Og þar sæust tveir unger meñ
frame fyrer hønū/ sem voru ægiætlega
sterker og miøg fryder med vegsemd / z
med føgrū klædū/ sem og stoodu til begg-
ia hlida/ z sloou hñ an afláts/ z gæfu
hønū morg høgg.

27 Eñ sem hañ skyndelega fiell nidur
til Jardar / og var nu midt i þickvu
myrkre/
28 Tooku þeir/ z løgdu hñ a einar bør-
ur/ sm var nyslega iñgeingeñ i fyrnefnt
giallð-hus med stooru skraute / af
þeim / sem hlupu þar hiaa / og øllum
striidsmøñunū / so þeir baaru hañ/ sem
stood þar og hafde einga hialp af
vopnum/ og nu openberlega hafde þeckt
Guds magt/
29 Og hañ laa so mællaus af Guds
verkan / og hafde mist alla von og
frelse.
30 Eñ þeir lofudu Drottiñ/ sem haf-
de giort siñ stad veglegañ. Og þad must-
ered sem litlu fyr var fullt af otta og
hrædslu / vard fullt med glede z føgn-
ud / þegar sa almættugaste Drottiñ
liet sig sia.
31 Og strax bædu nockrer af Heliodori
vinum Oniam/ ad hañ * villde ækalla
hañ Hædsta/ og giefa hønū lijf/ sem nu
aldeiles laa i þvi ytsta andartake.
* 1. Kong. 13/ 6.
32 Eñ med þvi sa ypparste prestur ott-
adest/ ad konungureñ munde hafa mis-
grun/ ad Judarner munde hafa framed
nockurn ogiørning vid Heliodorum/ þa
offrade hañ slaatrunar-offre fyrer mañ-
sens frelse/
33 Og þegar sa ypparste prestr giørde
forlijkunena/ þa openberudust þeir sø-
mu ungu meñ aptur frame þ Heliodoro/
klædder þeim sømu klædum/ sem stoodu
og søgdu: þackadu miøg þeim ypparsta
preste Onia/ þvi fyrer hñs skulld hef-
ur Drottiñ giefed þier lijfed/
34 Eñ þu sm ert hudstrijktur af himn-
enum kuñgior fyrer øllū Guds stoorañ
krapt/ Eñ þegar þr høfdu talad þad/
urdu þeir osijneleger.
35 Eñ Heliodorus offrade Drottne slaat-
ur-offre / og hiet hønum miøg storum
heitū/ sem hafde giefed hønum lijfed/ z
þackade Onias/ og ferdadest med strijds-
møñunū til konungsens aptur/
36 Og hñ vitnade fyrer øllū/ um þau

miǫg stooru Guds verk / sem hñ hafde
sied fyrer augunum.
37 Eñ þegar konungureñ spurde He
liodorum ad / hvør þar være hafur til
ed nu eitt siñ ad sendast til Jerusalem:
þa sagde hañ:
38 Ef þu hefur nockurn fiandmañ ed
ur nockurn sem hyxar ad vilia reka þig
fra rijke / send hñ þangad / z þu munt
fa hñ hudstrijktañ aptur / þo hñ iafn-
vel kiñe ad komast frelsadur þadañ / af
þvi þar er sañlega ein Guds magt a
þeim stad /
39 Þvi sa sem hefur þad himneska
heimile / vitiar og hiaalpar þeim stad / z
hñ slær og fordiarfar þa / sem koma ad
giøra skada.
40 Og þeir hluter um̃ Heliodorum z
giallds-husſ geimsluna geingu so til.

IV. Capitule.

Bloodugt Strijd under Antiocho sak
er þess ypparsta Prestskapar.

Eñ fyrrnefndur Simon / sem so
hafde * forraded gialld-hu-
sed / z sitt føđur-land / talade
illa um̃ Onias / so sem hañ og
hefde vered sa / ** er hefde fordiarf-
ad Heliodorum / og hefde giort hañ
skada. * c. 3/6. ** c. 3. 9/25.
2 Og hañ sem hafde giort vel vid stad
eñ / og verndad sitt foolk / z var vandlæt-
inga samur fyrer løgmaaled / vogade hañ
ad kalla eirn / sem sækte epter rijkes-
stioorneñe med svikum.
3 Eñ þegar nu fiandskapureñ var
komeñ so langt / ad þar skiede mord af
einum af þeim / sem Simon hafde halld
ed fyrer siñ eigeñ mañ.
4 Og Onias sa / ad þar villde verda
ein hættuleg þræta / og ad * Apollonius
høfudsmadur i Ccele-Syria og Phoe-
nice foor villt / sem stirkte Simon i siñe
vondsku. * c. 3/ 5.
5 Gaf hañ sig til konungsens / ecke ad
klaga uppa sijna borgarmeñ / helldur sm̃
sa / er athugade alls safnadarens gagn /
almeñelega og sierdeileslega /
6 Þvi hañ sa / ad fyrer utañ konung-
sens forsioon / være þad omøgulegt / ad
nioota fridar / so sem þad þa æhorfd-
est / og ad Simon munde ecke laata af
sijnum galenskap.
7 Eñ þegar Seleucus var daudur / og
Antiochus hafde teked vid rijkenu / sem
kalladest þar ad auk Epiphanes / sook
te Jason Oniæ broder heimuglega ept-
er þeim ypparsta prestskap /
8 Sem hiet konungenum / til þess hañ
mætte fa hñ / sextiju centener silfurs /
fram̃ yfer þriu hundrud / z af eirnre añ-
are iñtekt / attatiju centener /
9 Og þar ad auk losade hañ ogso ad
utsvara honum ødrum fim̃tiju centener
fram̃ yfer hundrad / ef þad mætte leif-
ast honum med hañs fullmagt / ad hañ
mætte stifta eirn leik-slot og ungdooms
ydkun fyrer sig / og ad uppskrifa þa i
Jerusalem so sem Antiochiska.
10 Þegar konungureñ hafde sampykt
þad / og hañ hafde feinged stioorn-
ena / þa snere hañ strax sijnum ætting-
ium til Griskrar sidvenju.
11 Og þa sialfviliugu side / sem voru
tilskickader þ Judana af konungunum /
fyrer Johañem Eulemi fødur / sm̃ var
burtsendur i sendefør um̃ vinattu og
satimæla til samfielagsstrijds vid þa
Romversku / aflagde hñ / og aftook þær
gømlu veniur / z uppaalagde nyja set-
ninga / sem voru løgmaalenu i moote.
12 Þvi hañ stiftade giarnañ eirn leik-
voll riett fyrer nedañ sloted / og sette
þa sterkustu yngesmeñ til slijkz skola /
z færde þa þangad / ad þeir skylldu ha-
fa breidañ hatt.
13 Og so gieck þad fram̃ um̃ þad Griska
athæfe / og þeß añars slags foolks venia
fieck framgang / fyrer þess ogudlega
Jasonar / og sem ecke var eirn rietttur
ypparste prestur / ofermaata mikeñ o-
hreinleik /
14 So ad prestarner voru ecke framar
til reidu hiaa altaresens þioonustu /
helldur forøcktuđu musłered / z forsoom-
udu offred / og flijttu sier þangad ad
horfa a lijka / hvad þar skiede a ficht-

ſkoolanum / ſem var halldeñ fyrer þa i moote løgmaalenu/ epter þad þeim var med hnettenū utboded/

15 Og þeir hiellldu eckert af þra fedra heidurlegum ſid/ helldur meintu/ ad þær Griſku veglegar brukaner være þær beſtu / vegna hvørra hæſkalegt tækefære iñlook þær.

16 Iaa af hvørra uppfrædíng þeir høfdu ſo illt / og villdu ølldunges vera lyker / þa feingu þeir til fiandmana og hegnara.

17 Þvi þad er ecke eirn lytelvægur hlutur/ ad vera ogudlegur i moote guddoomlegū løgum/ helldur ſkal þad ſa til komande tyme liooſlega ſyna.

18 Eñ þegar ſa hvørs fimta aars leikur var halldeñ i Tyro / og konungureñ var þar hiaa / ſende ſa vonde Iaſon nockra/ſē ſkylldu horfa þar aa/ ſo ſem þeir hefdu vered Antiochiſker af Ieruſalem / ſem frambæru þriu hundrud drachmas ſilfurs / til Herculis offurs / hvørrar þeir og/ ſem bæru þær fram / beiddouſt audmiuker/ ad ecke væru brukadar til offurſens / af þvi þad byriade ecke / helldur mættu affydes leggiaſt til eins añars umkoſtnadar.

19 So hafde hñ þa ſendt þær med hønum/ſē var ſendur/ til Herculis offurs.

20 Eñ fyrer þeirra ſkulld/ ſē þær bááru fram/ til ad tilbua galeidur med.

21 Eñ þegar Apollonius Meneſthei ſon var nu ſendur til Ægyptalands / af þvi kong Philometor var fyrſt nefndur/ þeinkte Antiochus / ad hønū munde vera orded ødruvyſe til ſiñes um hañs beſtillingar/og hñ hafde umhiggiu fyrer ſynum eigeñ rooleghéitū / ſo ad hañ foor þadañ burt til Ioppe / og kom i Ieruſalem.

22 Eñ þa hñ var veglega medtekeñ af Iaſon ꝛ ſtadnū/ utleiddur med bliſum og glaum/ ſo foor hañ þar epter til Phoenice med ſtryds-hereñ.

23 Eñ epter þriggia aara tyma ſende Iaſon Menelaum/ fyrnefnds * Simons brodur burt / ſem færde konungenum peninga/ og ſkyllde koſtgiæfelega miñaſt a nockut naudſynleg eyrende. * v. 1.

24 Eñ ſem hañ komſt i konungſens vinaattu/ ꝛ hafde giørt hñs nærverande majeſtat virding/ þa ſnere hañ þeim ypparſta preſtſkap til ſyn ſialfs: og gaf þriu hundrud centener ſilfurs meir eñ Iaſon/

25 Og þegar hñ hafde feinged konungleger byfalningar / kom hañ heim og flutte eckert med ſier ſo ſem einum ypparſta preſte byriade / helldur hafde eiñs harduduges tyraña brade/og eins ognarlegs villudyrs æhlaup.

26 Og Iaſon ſem hafde heimuglega utreked ſiñ eigeñ brodur/ ꝛ var nu heimuglega utrekeñ aptur af einum ødrum/ neiddeſt til ad flya til þeſſ lands Ammanitis/

27 Og Menelaus fieck rykesſtiornena med magt / eñ giørde ecke ſkil a þeim peningum/ſē konungenū voru lofader/ þo Soſtratus / liensmadur a ſlotenu/ krefde þeirra/

28 Þvi hañ aatte ad iñkrefia ſkatt/ Hvørs vegna þeir voru bæder kallader af konungenum.

29 Og Menelaus ſkilde Lyſimachum epter i preſtsdæmenu / eñ Soſtratus Craterem / ſem hafde vered yfer þeim Cypriſku.

30 Þegar þeſſu var nu ſo ſkipad / bar þad vid/ ad þeir Tharſiſku og Malloтiſku urdu oſamlinder/ af þvi þr voru giefner Antiochis konungſens frillu til ſkeinks.

31 So konungureñ kom fliootlega ad ſtilla þad efne/ og ſette Andronicum i ſiñ ſtad/ til ad vera eirn landſtioornara/ eirn af þeim / ſem voru ſetter i ſtoora vegſemd.

32 Eñ Menelaus / ſem þeinkte ad hñ hefde nu feinged gott tækefære / ſtal nockrum gullkierum ur muſterenu / og ſkeinkte Andronico/og øñur hafde hañ ſeldt til Tyrus og añara kringumliggiande ſtada.

33 Og Onias / ſem viſſe þad kerlega/

straffade þad/ og for burt til eins frij-
stadar i Daphne / sem liggur hiaa An-
tiochia.
34 Þar fyrer took Menelaus Andro-
nicum affsijdes/ og beidde hañ/ ad mañ
skillde grijpa Onias. Eñ sm hañ kom
til Onias/ z þesse var yferkaladur med
svikum / og hafde feinged hañs hønd
med eide/ og gaf hønum hønd/þo hon
um være grunseme / talde hañ hañ i
ad fara ur þm̄ frijstad/ hvørn hñ strax
iñebirgde/ og skamadest sijn ecke vegna
riettarens.
35 Hvørs vegna ecke alleinasta Jud-
unū / helldur og mørgū af ødru foolke
lijkade illa / og angrade þad vegna þess
mañs ohæfelegs mords.
36 Eñ þegar konungureñ kom aptur
af Ciliciæ stødum/komu Judarner fra
hvøriū stad til ad tala vid hñ/ med þvi
ad Grisker ogso høtudu eirneñ þeñañ
ogiørning/ ad Onias var mirdtur an
sakar.
37 Þa vard Antiochus hiartanlega
hriggur þar af / og snueñ til myskun-
ar / og griet vegna þess dauda hoofse-
me og miøg goodrar hegdunar.
38 Og sm hñ var uppkendrad: m: bræ
de/ liet hañ Andronicum strax færa ur
purpuranū/z fletta hñ klædū/ z þegar
hñ var leiddur um̄ kring i giegnū þañ
giørvalla stad a þad sama plaats/sem
hañ hafde breitt ogudlega vid Onias /
þar liet hañ þañ vonda mordingia
verda afmadañ / so Drotteñ betalade
hm̄ þ straff/ hvørs hñ var verdugur.
39 Eñ sem þar var nu skied mikid
kyrkiu-ran i stadnum af Lysimacho med
Menilai ræde / og þad rikte var komed
vijda ut/þa safnadest søfnudureñ i mo
te Lysimacho / þegar nu ad mørg gull-
kier voru burtflutt/
40 Eñ sem søfnudureñ var nu upp-
vægdur/og harla miøg reidur/ hertijade
Lysimachus hier um̄ þriu þusund meñ/
og took ad hefiast siña ohæfelegu han-
da/ og til høfudsmañs var settur eirn
Avraniskur / sem var gamall ordeñ ad
allðre/og ei sijdur ad forstande:
41 Eñ sem þeir og formerktu Lysi-
machi ætetning/tooku þeir/sumer stei-
na/sumer sterkar steingur/sumer gripu
ósku/sem laa þar hiaa/og giørdu hnette
þar af/og køstudu a þa/sem voru med
Lysimacho.
42 Hvørs vegna þeir særdu marga af
þeim/eñ lǫgdu ad velle nockra/ og ræku
þa alla a floottа. Eñ sloou i hel þañ
kyrkiu-ræningia hiaa giallð-husenu.
43 Eñ þar ad auke var maaled hafed
i moote Menelaus.
44 Og þegar konungureñ var komeñ
til Tyrus / seltu þeir þad maal fyrer
hñ/ fyrer hønd þriggia maña/ sm þeir
høfdu utsendt af radenu.
45 Og sem Menelaus tapade / lofade
hñ Ptolomæo Dorimeis syne mørgū pen
ingū til ad tala um̄ fyrer konungenum.
46 Þar fyrer þa Ptolomæus nade
konungenū affsijdes i eirn opeñ sal/sem
hñ skyllde svala sier / kom hñ hønū fra
siñe meiningu.
47 Og hañ gaf Menelaum / sem var
ordsok til allrar olucku/lausañ fra þra
aklærum/eñ þa vesælu lijde/ hvørier ed
høfdu vered urskurdader saklauser / þo
þeir jafnvel hefdu geinged i riett hiaa
þeim Schytisku / þa dæmde hañ til
dauda.
48 So lidu þeir skindelega eitt oriett-
ferdugt straff/ sem høfdu aklagad hañ
fyrer þeirra stad og foolk z heiløg kier:
49 Hvørs vegna og þeir Tyrisku/sem
høtudu þad vonda/tillǫgdu med stoorre
vegsemd / hvad sem heyrde til þeirra
greftrunar.
50 Eñ Menelaus var i stioornaneñe/
vegna agirne þeirra volldugu / og var
þvi leingur þvi verr/sem hañ var sett-
ur til ad um̄sitia borgarana.

V. Capitule.

Antiochus fremur Tijrañaskap i
Jerusalem.

A Þeim sama tijma / foor Antiochus adra før til Ægyptalands.
2 Eñ þad bar til um̄ allañ
stadeñ i fiørutiju daga/ ad þar sauſt i
loptenu riddarar/ sem rendu / og høfdu
gillene kyrtla/og vopnader med spiooк-
um/ sem i eirnre fylkingu / og þar var
brugded sverdum.
3 Og ad hestarner hlupu i fylkingu/og
þeir børduſt samañ/ z rieduſt a a bææd-
ſijdur/og ſkillderner sem hriſtuſt/og þar
voru marger broddar og ſpioot/ſm̄ þeir
ſkutu med/ z riktu ſverdum/og ad gull-
legur bunadur blikade / og adſkilianleg-
ar harneſkiur.
4 Nu var fyrer þeir bædu aller / ad þad
sem sauſt so bera fyrer/ mætte ſkie þeim
til gooda.
5 Eñ þar ſkiede eitt loged rikte/ ſo ſm̄
Antiochus ſkyllde vera daudur. Þa took
Jaſon ecke miña eñ þuſund meñ til
ſijn/og yferfiell ſtadeñ ovørum.
6 Eñ sem þeir voru ſo komner uppa
mureñ / og ſtadureñ var nu ad ſijduſtu
iñtekeñ/þa flijde Menelaus uppa ſlot-
ed. Eñ Jaſon giørde eitt aumkunar-
legt mord a ſijnum borgarmøñum / og
þeinkte ecke / ad luckañ i moote hañs
frændū være ſu ſtædſta olucka. Nelldur
meinte hñ ad hñ iñe ſigur a ſijnū fiand-
møñū/ og ecke a ſijnu eigeñ foolke.
7 Þo fieck hñ ecke ſtioornena/ helldur
þegar hñ hafde feinged ſkøm̄ til launa
fyrer þa ſvikſeme/ flijde hñ aptur burt
til Ammanitis.
8 So fieck hñ þvilijka endalikt a ſiñe
vondu um̄geingne/ad hñ var iñebirgdur
hia Areta/ þeirra Arabiſku konunge/
z hlaut ad flija fra einum ſtad til eins
añars/ var offoktur af øllū/ hatadur/
sem ſa þar hafde falled fra løgmaal-
enu/og var vidurſtiggelegur / sem ſijns
fødurlands og borgarmaña fiandmad
ur / ſo hañ vard burtflæmdur til Æ-
gyptalands.
9 Og hañ sem hafde giørt ſo marga
framande fra ſꝛa fødurlande/forſt i ei
nu framande lande/þegar hñ var burt-
flæmdur til ſꝛa Lacedæmoniſku / eins
sem hañ ſkillde fa þar verndan fyrer
frændſemes ſkulld.
10 Og ſo sem hañ hafde burtkaſtad
mørgum ogreftrudum/ ſo vard hñ ecke
harmidaude/ z fieck hvørke hlutdeild i añ
ara legſtad/ei helldur i ſiña fedra grøf.
11 Eñ þegar þad/ sem var ſkied/kom
fyrer konungeñ/ þeinkte hañ/ad Judæa
munde falla fra/ ſo hñ þeſſ vegna tock
ſig upp af Ægyptalande med harla grim̄
um hug/ og * iñtook ſtadeñ med vopnad-
re hende. * 1. Macc. 1. 21/ 22.
12 Og hañ bijfalade ſtrijdsmøñunū ad
ſla i hel / an vægdar / hvad sem fyrer
yrde / og ſtijga upp i huſeñ ad mirda.
13 So voru þar mirdter unger og gam
ler / meñ og kvinnur og børn voru eide-
løgd/ z bæde jomfrum og ſmaa børnum
ſlaatrad.
14 Og þar voru ſo drepnar a þremur
døgum attatiju þuſunder / fiørutiju
þuſunder tekner til fanga/og þar vo-
ru ecke ſelder færre eñ þeir er þar vo-
ru aflijfader.
15 Og hañ liet ſier ecke eñ nu nægia
þar med / helldur dirfdeſt ad ganga iñ
i þad allra helgaſta muſtere a allre
Jørdunne/hvørt Menelaus vijſade høn
um veigeñ / sem var ordeñ eirn ſvikare
bæde i moote løgunum og ſijnu fødur-
lande.
16 Og hñ took þau heiløgu kier med
ſijnum vondu høndum. Og hvad sem
af ødrum konungum var þar uppſett /
ſtadnū til aukningar og heidurs z veg-
ſemdar / hiellt hañ afram̄ ad grijpa i
burt med ſijnū vanheiløgu høndum.
17 Antiochus vard ofmiøg upphrok-
adur i ſijnu giede/ z giætte ecke ad Drott
eñ var ordeñ haſtarlega reidur fyrer
þeirra ſynda ſkulld/ sem biuggu i borg-
eñe / hvørs vegna hañ hafde forſmaad
ſtadeñ.
18 Eñ ef þad hefde ecke ſkied / ad þeir
hefdu vered komner i margar ſynder /
Eins sem Heliodorus er var utſendur

af kong Seleuco / til * ad sim gialld-
hused/hefde þesse/ þad fyrsta hñ hefde
komed/orded hudstrijkkur/ z snued aptur
fra siñe ofdirfsku. * c. 3/ 23. etc.
19 Eñ Drottiñ hafde ecke utvaled
foolked fyrer stadarens skulld / helldur
stadeñ fyrer foolksens skulld.
20 Þar fyrer hafde og staduriñ siælf-
ur/sem var ordeñ hluttakare i folksens
olucku/er var komeñ yfer/ eirneñ sijdar-
meir hlutdeild i velgiørningunum af
Drottne. Og hñ sem var yfergiefeñ i
þess Almættuga reide/vard aptur vid-
riettur med allre vegsemd/þegar sa stoo
re Drottiñ vard forlijktur vid þa.
21 So burtflutte Antiochus ætiæn
hundrud tenkener/ og foor strax burt til
Antiochia/og meinte af metnade/ad vil
ia giøra Jørdena/ so madur skyllde sig-
la þar æ / og hafed / ad madur skyllde
gænga þar æ/þui hñ var ofmiøg upp
hrokadur i sijnu hiarta.
22 Eñ hañ skyllde og befalningsmeñ
epter / til ad plæga foolked i Jerusa-
lem/Philippum ad ætt Phrygiskañ/eñ
sem hafde framar barbariska adferd/
helldur eñ sa sem hafde sett hañ:
23 Eñ i Gazaris Andronicum / z med
þeim Menelaum / sem upphrokade sier
øllu verr eñ þeir adrer yfer borgarmeñ
ena/ i þui hañ hafde eirn fiandskañ æ
setning i giegn þeim Judaisku borgar
møñum.
24 Hañ sende þañ hatturlega stioorn-
ara Apolloniñ med strijds magt/ tvær
og tuttugu þusunder mañs / og baud
hñ/ad hañ skillde drepa alla/sem voru
komner til alldurs / eñ selia kviñur og
unga meñ.
25 Eñ þa hañ kom til Jerusalem / og
liet sem hñ være fridsamlegur/ beid hñ
vid/allt til þess a þañ heilaga sabbats
dag / þa høndlade hañ Judana þa þr
hvijlldust/og þa baud hñ þeim/sem voru
under hønum/ ad hertijgia sig.
26 Og alla þa / sem voru iñkomner
ad horfa a / hvad þar munde skie/ liet
hñ æsamt i helstijnga / og hliop iñ i
stadeñ med vopnum/z i helslo eirn stoor
añ flock.
27 Eñ Judas * Maccabæus var sialf
ur tijunde/z veik þadañ burt uppa fiøll
eñ/og lifde sem dijr/med þeim/sem voru
med hønum / og þeir brukudu gras til
ad eta/z voru stadfaster/ ad þeir skilldu
ecke verda hluttakarar i þeirre saurg-
an. * 1. Macc. 2/ 28.

VI. Capitule.

Musteresens Saurgan og Eleasars Daude.

EN ecke laungum tijma þar ept-
er / utsende konungureñ eirn
gamlañ Atheniskañ/ ad naud-
ga Judunum til/ad þeir skyllde
falla fra þeirra fedra løgum / og ecke
hallda sig epter Guds løgum.
2 Og ad saurga þad mustere / sem var
i Jerusalem/ og kalla þad ad tilnafne
Jovis Olimpii/ og þad i Gazaris/Jo-
vis Xenii/med þui þr voru þar hvøru
tveggie a þeim stad.
3 Eñ þvilijkt vondsku athæfe var al-
muganum torvelldt og þungt.
4 Þvi mustered fillteñ med ohoof og
ofdryckiu af heidingiuñ/ sem fromdu
laustæte med hoorum / z samløgdu sig
vid kviñur i þeim heiløgu gaungñ / og
bæru þar iñ þa hlute/sm ecke soomdu.
5 Og altared var fillt med oviðurkvæ-
melega hlute/ sem voru forbodner i løg
unum.
6 Og madur kuñe hvørke hallda sab-
bata/ei helldur fedrañ a hætijder/ og ei
einfalldlega medkieña sig ad vera eirn
Juda:
7 Helldur var þeim naudgad med eirn-
re beiskre þvijngan til iñybla-offurs/ a
konungsens fædingar deige/hvørn mæn
ud/eñ nær madur hiellt Bacchi hætijd/
þa var þeim naudgad til ad hafa kran-
sa af umfødminar grase / til ad hafa
miked vid vegna Bacchus.
8 Og þar utgieck ein befalning til þra
næstu Grisku stada/ad Ptolomæus bij-
falade þeim ad hafa þa sømu breitne i
giegn Judunum/og offra iñyblum.

9 Og

9 Og ad deyda þa/ sem ecke villdu giefa
sig til hiña Grisku sida/ so ad madur
mætte sia þar eymd fyrer høndum.
10 Þvi þar voru tvær kviñur leiddar
fram/ sẽ høfdu umskored þeirra børn/
A þeirra briost heingdu þeir þau smæu
børn / og þeir leiddu þær openberlega i
kring i giegnũ staden / og hrundu þeim
ofañ fyrer muren.
11 Eñ nockrer høfdu hlauped burt i
holur þar nalægt / so ad þeir kyñu
heimuglega ad hallda sabbaten/ þa þeir
voru Philippo til vitundar giefner/ vo-
ru þeir uppbrender til samans/ þvi þeir
ottuđust ad hiælpa sier sialfũ / fyrer
þess heilagasta dags vegsemdar saker.
12 So æmiñe eg þa sẽ yferfara þessa
book / ad þeim ecke ofbioode ølldunges
vegna þvilijkra eymda/ helldur huxe ad
slijkar refsingar sieu ecke til eydelegging
ar/ helldur til vors foolks typtunar.
13 Þvi ad þeim sem breyta ogudlega
er ecke unt længs tijma / eñ ad falla
strax i straff/ er teikn til eins stoors vel-
giørnings.
14 Þvi þ skiedur ecke/ ad eins ſ Drott-
eñ ogso bijdur þoleñmoodlega a medal
añara þiooda ad straffa þær / þar til
þad kiemur fram/ ad þær hafa til fulls
syndgad/ ad hañ so og dæme yfer oss /
so ad hñ vissulega ecke/ nær vorar synd-
er eru konnar a enda/ sijdañ hlioote ad
straffa oss.
15 Hvar fyrer hañ tekur alldrei sijna
myskunseme fra oss/ helldur nær ed hañ
typtar oss med ogiæfu/ yfergiefur hañ
samt ecke sitt eiged foolk.
16 Eñ þetta sie oss sagt til eirnrar
æmiñingar.
17 So viliũ vier stuttlega koma til
historiuñar aptur.
18 Eleazarus eirn af þeim hellstu
skriftlærdu/ eirn madur/ sem nu var ord-
eñ alldradur og hafde eina miøg frijda
æsioonu / var neyddur til ad eta svijna-
kiøt med uppspentũ muñe/
19 Eñ sem hñ villde helldur deyia med
heidre / eñ lifa so haturlega/ gieck hañ
sialfur viliugur burt til pijnuñar/
20 Og hañ hrækte ut/ epter hvørium
hætte þeir skylldu gaanga fraũ/ er lietu
þa straffast fyrer þa hlute/ sem madur
ecke mætte smacka vegna hiartanlegs
vilia til ad lifa/
21 Eñ þeir sem voru tilsetter til þess
iñ̃ybla-offurs ✻ i mote løgmælenu/ med
þvi þeir høfdu þeckt mañeñ fyrer
laungũ tijma/ tooku þeir hñ afsijdes og
riedu hønũ/ ad hñ villde taka kiøt/ sem
hñ mætte eta/ og hefde sialfur tilreidt/
eñ læta sem hañ æte/ þad sem var be-
falad af konungenũ/ af kiøtenu af off-
renu/ ad nær hañ þad giørde/ kyñe hañ
frijast fra daudanum/ ✻ 3. Mos. 11/ 7.
22 Og nioota slijkrar velvilldar fyrer
þeirrar gømlu vinættu skulld er hñ hef-
de haft vid þæ.
23 Eñ hñ took til eirnrar veglegrar ij-
hugunar/ sẽ vel soomde hñs elle og hæ-
um alldurdoome / z føgrũ græũ hærũ /
sẽ hñ hafde feinged/ z þẽ miøg gooda
vana allt fra barndoome / eñ mest þvi
heilaga og guddoomlega løgmæle/ svar-
ade strax þar til z sagde: ad hañ mætte
senda sig undañ a veg til helvijtes/
24 Þvi þad soomer ecke vorũ alldre vel
ad hræsna/ so ad marger af þeim ungu
skylldu meina/ ad Eleazarus/ sem er nij-
rædur/ hafe snued sier til añara þiooda
sidvenju.
25 Og þeir saker miñar hræsne / og
þess litla / ja augnabliks / er eg a ad
lifa / skylldu verda afvega leidder fyrer
mig/ og eg so skyllde fæ hatur og smæn
i miñe elle.
26 Þvi þo eg jafnvel ad þessu siñe kiñe
ad umflija mañaña straff/ so kañ eg þo
hvørke lifande eda daudur ad umflija
þess Almættuga hendur/
27 Hvar fyrer eg vil nu hraustlega
deya/ og hallda mig/ sem þad miñe elle
soomer/
28 Og so ad eg kuñe ad læta þẽ ungu
eitt vegsamlegt epterdæme epter mig /
viljuglega og veglega ad deya fyrer þess
veglega og heilaga løgmæls saker. Og
sem

sem hn̄ hafde talod þesse ord / kom hn̄
strax til pijnunnar.
29 So ad þeir/ sem leiddu hañ / sneru
þeirre velvilld/ sem þeir høfdu haft til
hans fyrr vid hn̄/til ovilldar vegna þeirra
orda/sem̄ søgd voru/sem þeir meintu ad
vera vitleysu.
30 En̄ þegar hn̄ skyllde deya af hogg
unum/andvarpade hn̄/og sagde: þad er
openbert fyrer Drottne / sem hefur þa
heiløgu þecking/ ad þa eg kunne leysast
fra daudanum / lijd eg þo þesse þungu
harmkvæle a lijkamanū/z þvi eg er hud-
flettur/ en̄ hvad salunne vidvijkur / lijd
eg þad giarnan̄ fyrer hans otta skulld/
31 Og so skyllde hn̄ vid a þenan̄ hatt/
og liet ecke alleinasta þeim ungu/helld-
ur og miøg mørgū a medal folksens/
sin̄ dauda til eins vegleqs epterdæmes
z dygda minningar epter sig.

VII. Capitule.

Þeirra siø Brædra og þeirra Moodur
loflegur Stødugleike.

Og þad bar til/ad siø brædur vo-
ru fangner med þeirra mood-
ur / og naudgad af konungen-
um / ad snerta vid nockru af
svijna-kiøte/ * sem þeir ecke mattu/og
voru strijkter med svipū og oolum.
* C. 5/ 21 3. Mos. 11/7.
2 En̄ eirn af þeim var sa fyrste / sem
talade fyrer sig/ og sagde so: ad hvørju
villtu spyria/ og læra af oss ? þvi vier
erum reidubuner ad deya / helldur en̄ ad
yfertroda fedranna løg.
3 En̄ * konungurenn̄ vard reidur / og
bijfalade ad heita pønur og katla a
ellde. * Dan. 3/ 19.
4 Og sem þeir voru heiter / baud hañ
ad skera strax tunguna ur hønum/sem
fyrst talade fyrer sig a medal þeirra/og
flaa hudena af utlimunū a hønum / og
afhøggva sømu utlime / so þeir adrer
brædur og moodurenn̄ sæe þar uppa.
5 Og sem hañ var nu so limlestur i all-
an̄ mata/baud hañ/ þeir skyllde færa
hn̄ a baaled/medan̄ ad ande være i høn-
um/og steikia hn̄ i pønunne/ og sem̄ likt-
ena þar af lagde vijdt ut af pønunne /
aminntu þeir innbyrdes hvør annan̄/med
moodurenne/ ad deya hrausstlega / og
søgdu svo:
6 Sa Drottenn̄ Gud lijtur þar til/ og
huggast sig yfer oss i sannleika/ sem̄ Mo-
ses/i þeim * saung/sem vitnade i giegn
(nockrum) fyrer (þeirra) augsijn / gaf
openberlega til vitundar / og sagde :
z hañ mun huggast yfer sijnū þienur-
um. * Ps. 90/13. 5. Mos. 32/ 36.
7 En̄ þegar sa fyrste var daudur a þen̄
an̄ hatt / leiddu þeir þann̄ annan̄ fram
til hædungar/ og þr droou hudena med
hárenu af hn̄s høfde/og spurdu: mun-
tu villa eta svijna-kiøt/fyrr en̄ lijkam-
en̄ pijnest a hvørium lim ?
8 En̄ hañ svarade a sinna fedra maal /
og sagde til þeirra: ney.
9 Hvar fyrer hañ var pijndur þar ept-
er/ sem sa fyrste/ En̄ sem̄ hañ var nu t
sijdasta andartake/sagde hn̄: þu glæpa
fulla manneskia skilur oss vid þetta nær
verande lijf/ en̄ veralldarennar Kongur
mun uppvekia oss/ sem̄ deyum fyrer hn̄s
løgmaals skulld/ til eins eilijfs lijfs lijf-
ernes aptur.
10 En̄ epter hn̄ var og sa þridie spott-
adur/z þegar þeir heimtu hn̄s tungu/
rietti hañ hana strax ut / og utbreidde
hendurnar diarflega/ z sagde veglega:
11 Af Himnenū hefe eg þessar/z fyr-
er hn̄s løgmaal forakta eg þær / og af
hønū vænte eg mier * ad fa þær apt-
ur. * Iob. 19/ 26.
12 So ad konungurenn̄ sialfur og þeir /
sem̄ med hønū voru/forundrudu sig miøg
a þessa unga sveins hiarta/ad hn̄ acktade
þau harmkvæle einkis.
13 Og þegar þesse var daudur / pijndu
þeir þann̄ fiorda eins/z hudstrijktu hañ.
14 Og þegar hn̄ skyllde deya/sagde hn̄
so: þad er æskelegt/nær eirn skipter um̄
þad/er hn̄ vænter af mønnunū/ ad hañ
kunne vænta þess/sem̄ vonad er af Gude/
ad hn̄ mune aptur uppreisast af høn-
um/ þvi þier * mun ecke verda uppris-
an̄ til lijfsens. * Dan. 12/2.

15 Þar epter framleiddu og plꜹgudu
þeir þan̄ fim̄ta/ en̄ hn̄ leit til hans og
sagde: þu sm̄ hefur magt a medal folk
sens/ sem þo ert forgeingelegur/ giorer
hvad þu villt.
16 En̄ þu skallt ecke þeinkia / ad vor
ætt * sie yfergiefen̄ af Gude. * c. 6/ 15.
17 En̄ bijd þu ad eins/ z sia hn̄s megt
ugan̄ krapt/ hvornen̄ hn̄ * mun plꜹga
þig og þitt sæde. * c. 9. 5/ 6.
18 Epter þen̄an̄ / leiddu þeir og þan̄
siötta fram̄/ z sem hn̄ skyllde deya/ sag
de hn̄: far ecke villt forgiefens/ þvi vier
lijdum þad fyrer vora eigen̄ skulld / af
þvi vier høfū syndgad i moote vorum
eigen̄ Gude/ og þad er skied/ madur ma
undra sig þar a/
19 En̄ þu skallt ecke þeinkia ad þu
muner verda ostraffadur/ sm̄ tekur þier
fyrer ad strijda i moote Gude.
20 En̄ a mooduren̄e var ysermꜹta
miøg ad forundra sig/ z vel vert ad min̄
ast / hvor þegar hun sa sijna siø syne
farast a eins dags tijma / leid hun þad
med godvilia/ vegna vonar til Drottens.
21 Og hun aminte hvørn af þeim a
sitt fødur-mꜹl / full med agiætt for-
stand / og hun uppvakte eirnrar kvinnu
þꜹnka med kallman̄s hug/ z sagde til
þeirra:
22 Eg veit ecke/ hvornen̄ þier vorud ad
sia i mijnu lijfe/ og eg * gaf yckur ecke
andan̄ z lijfed/ z eg saman̄safnade ei so
artuglega sierhvørs fyrsta efne.
* P. G. 17/ 25.
23 Þar fyrer sa/ sem skapade heimen̄/
og giørde man̄eskiuna þvilijka/ og fan̄
uppa/ hvornen̄ aller hluter skilldu ver-
da/ hn̄ giefur ydur bæde andan̄ og lijf-
ed aptur med myskunseme/ so sem þier
nu forakted ydur siꜹlfa fyrer hn̄s løg.
24 En̄ Antiochus/ sm̄ meinte hn̄ væ-
re spottadur/ z forakkade þa spottlegu
raust/ þegar sa yngste sonuren̄ var en̄
epter/ aminte han̄ han̄/ ecke alleinasta
med ordum / helldur stadfeste og med ei-
de/ ad hn̄ villde bæde giora hn̄ rijkan̄ og
farsælan̄ / ef han̄ villde snua sier fra
sin̄a fedra sidum / ia hallda hn̄ fyrer
sin̄ vin/ z veita hønū alla naudþurft.
25 En̄ sem sa unge madur akkade þad
aungvan̄ veigen̄ / liet konuguren̄ kalla
moodurena fyrer sig / og riede hen̄e / ad
leggia sveinenum rꜹd til ad frelsast/
26 Og sem hn̄ afijste hana miøg/ lof-
ade hun ad telia um̄ fyrer synenum/
27 En̄ sem hun laut nidur ad hønum/
spottade hun þan̄ grim̄a tyran̄a/ z sag
de svo a sin̄a fedra mꜹl:
28 Sonur / aumka þig yfer mig / sem
bar þig i mijnu lijfe niju * mꜹnude/ og
gaf þier ad siuga i þriu ær / og uppool
þig/ z uppfrædde þig/ til þess þu komst
til þessa alldurs/ og hefe lided miked med
þier/ eg bid þig/ mitt barn/ ad nær þu
lijtur til Himensens z Jardaren̄ar/ og
sier alla þa hlute/ sm̄ eru i þm̄ / ad þu
skuler vita/ ad Gud hefur giørt þa af
eingu / og eins vard su man̄lega ætt
til. * Spek. 7/ 2.
29 Ottastu ecke fyrer þessū fiandman̄e/
helldur verttu verdugur þin̄a brædra og
tak i moote daudan̄ū / so ad eg kun̄e ad
fa þig aptur i myskunseme med þijn-
um brædrum.
30 En̄ sm̄ hun þa hætte / sagde sa
unge sveirn: epter hvorīū bijde þier? eg
hlijde ecke konungsens bode/ helldur hlij-
de eg løgmalsens bode / sem er giefed
vorū fedrum fyrer Mosen.
31 En̄ þu sm̄ hefur funded uppa allt
illt i giegn Ebræskum/ munt ecke um̄-
flija Guds hendur.
32 Þvi vier lijdum fyrer vorra eigen̄
synda skulld.
33 En̄ þo sa lifande Drotten̄ sie eirn
stuttan̄ tijma reidur uppa oss / til ad
straffa og tipta oss/ mun han̄ þo aptur
forlijkast vid sijna þioona.
34 En̄ þu ogudlege og veste a medal
allra man̄a/ upphroka þier ecke ofmiøg
forgiefens/ þu sem olmast vegna oviss-
rar vonar/ og upplipter hendeñe i mote
þeim himneskū þioonum/
35 Þvi þu hefur ecke um̄flued þess
Almꜹttuga doom / * sem lijtur þar
til.

til. * c. 12/ 22.
36 Þvi nu eru vorer brædur / ſm̃ hafa
þolad eina ſtutta mædu / fallner under
Guds teſtament til þeſſ eilÿfa lÿfs/ eñ
þu munt fa drambſem ſkar riettvÿſſar
reffingar epter Guds doome.
37 Eñ eg/ ſo ſem mÿner brædur/ gief
miñ lÿkama og ſaal fyrer miña fedra
løg/og akalla Gud/ ad hañ vilie ſnar-
lega verda myſkunſamur vid foolked/og
ad þu * mætter med pÿnu og harm-
kvælum vidurkieña / ad hañ er alleina
Gud: * 1. Macc. 6/12. 2. Macc. 9/13.
38 Eñ/ ad a mier og mÿnum brædrum
meige ſtillaſt þeſſ Almattuga reide /
ſem rietſerduglega er leidd yfer alla
vora ætt.
39 Eñ konungureñ/ſem var ordeñ reid
ur/vard verre i ſkape vid hañ eñ vid þa
adra/ þvi þad angrade hañ beiſklega /
vegna þeirrar hædungar.
40 Og ſo deyde hñ hreirn/og reidde ſig
ølldunges uppa Drottiñ.
41 Eñ ſeinaſt doo moodureñ ad þeim
ſonum.
42 So meiga nu þeir hluter um̃ þau
iñybla-offureñ/ og yfermaata pÿſler/ ad
ſo miklu leite vera giefner til vitundar.

VIII. Capitule.

Judæ Sigur moote Nicanor.

Eñ Judas Maccabæus og þeir
ſem voru med hønũ/ gieck heim
uglega iñ i þorpeñ/ og kallade
peirra ættingia til ſÿn/og med-
took þa/ ſm̃ høfdu blifed vid judadæm-
ed/og ſafnade hier um̃ ſex þuſund.
2 Og þeir akølludu Drotteñ / ad hañ
villde alÿta foolked/ ſem var illa plag-
ad af øllum/ og myſkuna ſig yfer muſt-
ered/ hvørt ogudleger meñ høfdu van-
helgad/
3 Og ad hañ villde vera myſkunſamur
yfer þañ fordiarfada ſtad/og ſm̃ mætte
nu eideleggiaſt i gruñ / og heyra þad
blood/ſem hroopade til hañs/
4 Og miñaſt þar a / ad þm̃ ſaklauſu
ſmaa-børnũ være fyrerkomed i moote løg
maalenu / og ſkamarleger hluter ſkiedu i
moote hñs nafne/z haka þa vondu.
5 Eñ þegar Maccabæus hafde feing
ed eirn flock / vard hañ heidingiunũ of-
þungur / ſÿdañ ad Drottens reide var
ſnueñ til myſkunſeme.
6 Hañ kom/ og uppbrende ſtade z þorp
ovørum / og iñtook þa hagkvæmuſtu
ſtade / z rak marga af fiandmøñunum
a flootta.
7 Og hñ took helſt nætturnar til hiaalp
ar / til ſlÿkra klooklegra fyrertekta /
og þar utbarſt rikted um̃ hñs kallmeñ-
ſku allavegana.
8 Eñ þegar Philippus akhugade / ad
madureñ yrde þvi leingur þvi ſterkare /
og hafde ſo opt luckn/ ſkrifade hañ til
Ptolomæo þeim høfudsmañe i Coele-
Syria og Phoenice/ad hiaalpa konung-
ſens efnum.
9 Og hñ took ſtrax Nicanor/ Patroclt
ſon af ſÿnũ ſierleguſtu vinum/ og ſende
hñ burt / z ſette under hñ allra handa
þiooder / vel tuttugu þuſunder/ til ad
afmaa alla Judaña ætt/og fieck hønum
og Gorgiam eirn høfudsmañ til ſÿn /
ſemog var reindur i ſtrÿds atferd.
10 Eñ Nicanor hafde aſett/ ad vilia
filla konungenum þañ ſkatt / ſem þeir
Romveriar ſkylldu hafa / ſm̃ voru tvø
þuſund centener af Judaña faungum.
11 So ſende hañ ſtrax bod til ſtadaña
hia hafenu/ og liet hroopa upp * ad
kaupa Judana til þræla / og lofade ad
faa þeim nÿuttÿu þræla fyrer eitt cen-
tener/ So hñ vænte ecke þeirrar hefnd-
ar/ſem atte þar epter ad koma yfer hñ
fra þm̃ Almattuga. * 1. Macc. 3/41.
12 Eñ þegar Judas hafde ſpurt Ni-
canors tilkomu/z laated þa ogſo vita/
ſem voru hia hønum / ad þar kiæme
eirn her.
13 Þa um̃hlupuſt þeir af ſier ſiaalfum
til/og rÿmdu ur ſtadnũ/ ſem voru blaud-
hiartader / z ecke trudu ad Gud mun-
de ſtraffa.
14 Eñ hiner adrer ſeldu allt þad er
þeir høfdu eñ nu epter/og badu Drott
eñ til ſamans/ ad hñ villde frelſa þa /
ſem

sem voru felder af þeim ogudlega Ni-
canor/ fyrr eñ þeir hittest.
15 Og villde hañ þad ecke giøra fyrer
þeirra skulld/ ad hañ villde samt giøra
þad fyrer þra sattmaala skulld/ sm̃ voru
giorder vid þeirra fedur / og fyrer sijns
dijrdarlega og miøg vegsamlega nafns
skulld / epter hvøriu þr væru nefnder.
16 Og Maccabæus færde sitt folk til
samans / sex þusunder taldar / og a-
minte þa i fyrstu / ad þeir skylldu ecke
hrædast fyrer fiandmoñunū / og ei ott-
ast fyrer þā stoora flock heidingiaña /
sem kiæmu med orietté i moote þeim /
helldur strijda diarflega / og setia sier
fyrer augu þa forsmaan/ sm̃ var giørd
af þeim / ologlega i moote þeim hei-
laga stad.
17 Og ad staduren̄ være smaanadur med
oriette/ ⁊ eirnen̄ ad þeirra forfedra sid-
er væru aflagder.
18 Þvi þr * reida sig til samans uppa
vopn og ofdirfsku/ sagde hañ / eñ vier
reidum oss uppa þañ almaattuga Gud/
sm̃ kañ ad leggia ad velle bæde þa/ sem
koma i moote oss / og þa giørvøllu ver-
ølld a einu augnablike. * Ps. 20/ 8.
19 So uppreiknade hñ fr þeim/ hvada
hiaalp þar være ogso skied þrra fedrū/
og ad þar var under * Senacherib
eirn her til hundrad og fim̄ ⁊ attatyu
þusunda/ og hvørnen̄ þr fooruſt.
* Es. 37/35. etc.
20 Og þa orustu sem skiede i Baby-
lon i moote þeim Galatisku: þa aller /
s komu til þeirrar atfarar / voru aatta
þusunder / med Macedoniskum fioor-
um þusundum. Og ad þegar þeir
Macedonisku bleiddust/ eideløgdu sømu
aatta þusund hundrad og tuttugu þu-
sunder/ fyrer þa hiaalp/ sm̃ þeim skiede
af Himnenū/ og feingu miked gagn.
21 Med hvøriu hañ giørde þa hug-
diarfa og reidubuna/ ad deyia fyrer løg-
maaled og þra fødur land.
22 Og hañ giørde fioora flocka / og
sette sijna brædur til fyrerlida a bæda
sijdur/ Simon/ ⁊ Joseph/ og Jonathan/
og sette under hvørn/ þusund og fim̄
hundrud/ sæ eirnen̄ og Eleazar.
23 Og þa hañ hafde lesed þa heiløgu
book / ⁊ giefed teikn um̄ Guds hiaalp/
foor hañ sialfur undañ þeirre fyrstu
fylkingu/ og bardest vid Nicanor.
24 Eñ med þvi sa Almaattuge strijdde
med þm̃/ felldu þeir af fiandmoñunum
fleire eñ niju þusunder/ og giørdu þad /
ad sa meste partur af Nicanors strijds
her vard særdur og limlestur/ ⁊ þreing-
du þeim øllum til ad flyia/
25 Og þeir tooku þeirra peninga/ sem
voru komner til ad kaupa þa/ og þa þr
høfdu ellt þa noogu laangt/ hættu þeir/
med þvi þeir hindrudust saker tijmans/
26 Þvi þad var fyrer sabbaten̄/ hvar
fyrer þeir hielldu ecke leingur aafram̄ ad
ellta þa.
27 Eñ þa þeir høfdu safnad þeirra
vopnum/ ⁊ teked herfaanged fra fiand-
moñunū/ var þeim um̄hugad ad hallda
sabbaten̄ / lofudu og þøckudu Drottne
harla miøg/ sem hafde vardveitt mysk-
unsemdarenñar uppbyrian / sem draup
ofañ a þa allt til þess dags.
28 Eñ epter sabbaten̄ skiptu þeir af
herfaangenu til þeirra vanfæru / ⁊ eck-
naña/ ⁊ fødurlausra/ þvi ødru skiptu
þeir og sveinunum /
29 Eñ þegar þeir høfdu framkvæmt
þad/ ⁊ giørt eina almeñelega bæn/ bædu
þeir audmiuklega / ad sa almaattuge
Drotten̄ villde loksens laata sig forlijka
vid sijna þioona.
30 Þar epter þreingdu þeir ad þeim /
sm̃ voru hiaa Timotheo og Bacchide/
og i helslooḡ meir eñ tuttugu þusunder
af þm̃/ og in̄tooku med magt miøg hææ-
ar festingar/ og skiptu miklu herfaange/
og giørdu jøfn hlutskipte a mille sijn/
⁊ þeirra vanfæru / og fødurlausu / og
ecknaña/ ⁊ eirnen̄ hiña gømlu.
31 Og þegar þeir høfdu safnad þra
vopnum/ løgdu þeir afsijdes alla hlute
kostgiæfelega a hentuga stade / eñ hitt
añad af herfaangenu fluttu þeir til
Jerusalem.

32 Og þeir slogu i hel Philarches/ sm
var medal þeirra / er voru hia Timo=
theo/ eirn miøg ogudlegañ mañ / sem
hafde miked angrad Judana.
33 Og þegar þeir hielldu sigurviñing=
ar hatijdena i þra fødur=lande / bren=
du þeir Callisthenem / og nockra adra /
sem høfdu uppbrendt þær heilogu dyr/
þegar hañ hafde flued burt i eitt lijted
hus / og fieck ogudlegleikans forþient
laun.
34 Eñ sa fordiarfanlegaste Nicanor/
sem hafde lated sækia þusund kaup=
meñ/til ad selia þeim Judana.
35 Þa hañ var nidurlægdur af þeim /
er hia hønū voru halldner ad vera þr
audvirdelegustu / og fyrer Drottens
hialp hlaut ad afleggia sijn tignar=
klæde / og sem eirn farflootta þræll ad
smeigia sier sialfum einførum midt i
giegnū landed / kom hñ til Antiochia /
ur maata oluckulegur af þvi / ad hañs
strijds=her hafde farest.
36 Og hañ sem hafde lofad ad greida
þm Romverium skatt / af þm fang=
nu i Jerusalem / auglijste ad Judarner
hefdu Gud fyrer varnarmañ / og ad
Judarner med þvi moote være frijer
fyrer sarum / af þvi þeir hiellde þau
løg/ sem være tilsett af hønum.

IX. Capitule.

Antiochi skammarlegur Undergangur.

En um þañ sama tijma var
Antiochus komeñ til baka med
skøm/ur Persia/
2 Þvi hñ var fareñ iñ i Per=
sepolin/ sem so kallast/ og hafde æst ett
sier ad ræna musltered / og iñtaka stad=
eñ/ hvar fyrer / þegar almugeñ hlioop
fram ad veria sig / voru þeir rekner a
flootta / og þad skiede / ad Antiochus
vard elltur af iñbyggiurunū / og hlaut
ad fara þadañ med skøm.
3 Eñ sem hñ var i Ecbathana/ fieck
hñ tijdende / hvørsu þ være geinged til
um Nicanor og Timotheum.
4 Eñ hñ upphrokade sier med grimd/
og huxade ad snua þeirre oluckü / sem
þeir skylldu hafa haft/ er hofdu reked
hñ a flootta / i moote Judunum/ hvar
fyrer hñ bijfalade sijnum vagn=sveine/
ad hañ skyllde an aflaats hrada a=
kast ferdeñe / þvi þad straff af Himn=
enū var allareidu hia hønū / þvi hañ
hafde talad so drambsamlega : eg vil
giøra Jerusalem ad Judaña kyrkiu=
garde/nær eg kiemst þangad.
5 Eñ sa almattugaste Drotteñ Isra
els Gud sloo hañ med eirnre olæknan=
legre og osijnelegre plagu / ja/ sm hañ
nu hafde sagt þad ord / greip hñ ein o=
læknanleg kvøl i hñs iñyblum/ og bitur
pijna iñvortes i lijfenu.
6 Og þad miøg riettferduglega / þvi
hñ hafde pijnt añara iñyble med mørg=
um z fraleitum plagum/sem ecke heyrd
est fyrre.
7 Samt liet hañ ecke af ad hrokast/eñ
sem hañ var eñ nu fullur af hofmood /
og eins sem hañ villde blasa ellde af
grimd i moote Judunum/og bijfalade ad
fara flootlega afram/ skiede þad/ ad
hñ fiell ur vagnenū/ sem foor so hastar
lega/ og aller limer a hñs lijkama gein=
gu ur lage / af þvi þunga falle / er
hañ fieck.
8 So ad hñ/sem fyrre þottest kuña ad
biooda yfer bilgiunum i hafenu / vegna
eirnrar omañlegrar storrar drambsemi/
og meinte ad hañ villde vega fiallaña
hæd i meta=skaal / hlaut nu ad vera a
Jørdu/ og berast a einum børū/og aud=
sijna alla Guds magt openberlega.
9 So ad þar ogso uxu madkar af þess
ogudlega lijkama/og hañs holld fiell af
hønū/þar hñ eñ nu lifde i kvøl z pijnu/
og luktade so illa/ad sa giørvalle strijds
her vard þunglega plagadur vegna
þeirrar fua=fijlu.
10 Og þañ / sem litlu fyrre meinte ad
hñ kiñe snerta stiørnurnar a Himnen=
um/ kuñe nu eingeñ ad bera/fyrer þeirr=
ar olijdanlegu þungu fijlu saker.
11 Hier byriade hñ þa/er hñ var so illa
komeñ/ad lata þad mikla dramb falla/
og kiemst til vidurkieñingar fyrer
Guds

Guds plægur/þar hñ styfellt var hard ara spentur med pijnuñe.
12 Og þa hñ ecke meir kuñe ad lijda siñ eigeñ odoum/sagde hñ: Þad er rieit/ ad * madur audmijkest under Gud / og ad ein Daudleg mañeskia ecke hallde sig jafna vid Gud dramsamlega.
* C. 7/37. 1. Macc. 6/ 12.
13 Og sa vonde skælkur bad til Drottens/sem ecke villde nu framar myskuna sig yfer hñ / og sagde:
14 Ad hñ villde lata þañ heilaga stad vera frij/ * sem hñ fyrre flijtte sier til ad eydeleggia i gruñ/ z giora ad einum kyrkiugarde. * v. 4.
15 Eñ Judana/ sem hañ fyrrum ecke jafnvel hefde hallded verda til ad grafast / helldur kasta þ fugla z dijr til ad etast med þra smæbørnum / þa villde hñ alla giora jafna vid þa Athenisku.
16 Og þad heilaga mustere/er hñ hefde fyrrum rænt/villde hañ prijda aptur med miøg veglegum skeinkingum/z skila aptur øllum þeim marghættudu heilogu kierum/ og veita kostnad/sm̃ heirde til offrenu/af siñe eigeñ rentu.
17 Þar med ad hñ villde z sialfur verda eirn Jude/og fara i giegnum hvørn stad/sem foolk bijr a/og kuñgiøra þañ Guds krapt.
18 Eñ þegar pijnañ villde aungvañ veigeñ stillast / þvi Guds riettferdugur doomur var komeñ yfer hñ/ ørvænte hñ sier/ og skrifade til Judunum þetta underskrifad bref / epter audmiukrar bænar hætte/hvørs iñhalld var þañeñ:
19 Þeim goodu Judaisku borgar-møñum/ mikel glede og heilbrigde/ z ad þm̃ meige lijda vel/oskar konungur og strijds madur Antiochus.
20 Ef ydur og ydar børnum lijdur vel/ z þ geingur ydur vel/þa þacka eg Gude/ sem hefe von til Hiimensens / i mesta mata fyrer þad.
21 Og nu þar eg ligg veikur / þeinke eg þo hiartanlega a þañ heidur og velvilld / er þier hafed audsijnt mier.
22 Med þvi eg er komeñ aptur af Persia/z er falleñ i veikleika/og lijd hardt/ hiellt eg naudsynlegt/ad bera um̃sorgun fyrer allra rooseme/
23 Vo efast eg ecke um̃ mig sialfañ / helldur hefe mikla von ad komast fra þessum veikleika.
24 Eñ sem eg akhuga / ad eirneñ miñ fader / þegar hñ foor i upplondeñ med strijds-her / gaf til vitundar hvør þar skillde koma i hans stad / so ad ef þar skiede nockud ovørum/edur spirdest nock ud hættusamt / ad iñbyggiararner þa kiñu ad vita/hvørium um̃rædeñ heirdu til epter hñ/og ecke trublast.
25 Og hier ad auk þar eg þeinke / ad þr i kringũliggiande megtugu høfdingiar sm̃ eru nælægt rijkenu/akhuga tæke færed/ og vænta þess /er skie mun/ þa hefe eg sett miñ son Antiochum til konungs/ hvern eg/ þañ tijd eg foor sliootlega upp til upplandaña/ liet vera hia mørgum af ydur/til ad vera vardveittañ/ med þvi eg hafde ydur hñ a hendur faled/og hefe eg skrifad um̃ hñ þad sm̃ hier under skrifad er:
26 Þar fyrer amiñe eg/og beide ydur/ sm̃ miñest velgiørningaña/ almeñelega/ og sierdeileslega/ ad sierhver villde geima þeirrar velvilldar / sem þeir hafa til mijn og mijns sonar/
27 Þvi eg vænte vissulega / ad hñ med froomleika z vinskap mune filgia mijnum asetninge og um̃gangast vid ydur.
28 So * deyde sa mordinge og Gudlastare / þegar hoñũ hafde lided miøg illa/ eins sem hñ hafde breitt vid adrar þiooder i einu framande lande/ og doo a fiollunũ / einum aumkunarlegũ dauda/
* 1 Macc. 6/ 16. 2. Macc. 1. 16.
29 Eñ Philippus / sem var uppaleñ med hoñũ/liet burtbera hñs lijkama/og med þvi hañ ottadest fyrer Antiochi syne / foor hañ burt i Egyptaland/ til Ptolomæus Philometor.

X. Capitule.

Um̃ adskiliañlegar Sigurviñingar/ sem̃ Judas hefur feinged.

En Maccabæus og þeir sm̄ voru
med honum/ med þvi Drottiñ
leidde þa / iñtooku mustered og
stadeñ aptur/
2 Og þeir nidurbrutu þau ølturu/sem
voru bygd af þvi framanda foolke a
torgenu/ þar med ogso þeirra mustere/
3 Og þa þeir hofdu hreinsad muster-
ed/ giørdu þeir eitt * añad altare / og
giørdu gloovande steina / og tooku elld
þar af / og offrudu aptur epter tveggi-
ia æra tyd/ og offrudu slaatrunar-offre
epter tveggia æra tyd/ og giørdu reik-
else / lampa og skodunar-braud:
* 1. Macc. 4/ 47.
4 En þa þeir hofdu giørt þetta /
fiellu þeir fram̄ a þeirra kvid/og bædu
Drottiñ / ad þeir skylldu ecke framar
falla i slyka olucku / eñ ef þeir iafnvel
syndgudu framveiges / mætte straffast
nææduglega af honū/ og ecke ofurseliast
þeim Gud-løsturū/ og barbariskū heid-
ingium i hendur.
5 Og þad skiede / a þeim deige / þegar
mustered var saurgad af þvi framanda
foolke/ a þm̄ sama deige vard mustered
hreinsad aptur/ a þeim + fim̄ta og tutt
ugasta deige/ i þeim mæænade/ sem er
Caseleu. * 1. Macc. 4/ 52.
6 Og þeir hiełldu aatta daga med glede/
epter laufskaalaña hatydar venju / og
miñtust / ad þeir einum litlum tyma
adur a laufskaalaña hatyd hefde vered
eirñana a fiøllunū og i holum / sem
vñur villudyr.
7 Hvørs vegna þeir bææru bioom-vidar-
kvistu z fagrar greiner/ ia høfdu og
paalma og sungu honū lof-saung/ sem
hafde giefed luckuna til / ad hañs stadur
var hreinsadur.
8 Þeir lietu þ z utganga med almeñe
legre befaling og aliktan til þess giør-
valla Judaiska foolks/ad hallda hvørt
aar þessa sømu daga.
9 Og so gieck þad til um̄ Antiochi en-
dalikt/sem kalladest Epiphanes.
10 En nu viliū vier auglysa hvad
skiede i * Eupators Antiochi/ þess o-
gudlega sonar tyd/stuttlega yfer faran-
de þau vondu striids kiør / strax hvørt
epter añad. * 1. Macc. 6/ 17.
11 Þvi þa hañ hafde teked vid ryke-nu/
sette hñ eirnn ad nafne Lysias yfer em-
bættiñ/ sem var høfudsmadur i Coele-
Syria og Phoenice.
12 Þvi Ptolomæus / sem kalladest
Macron/ sem meinte rææd-legra være/
ad Judarner nyte riettar vegna þess
orietter/sem var skiedur i moote þeim/
reinde ogso til ad breita fridsamlega
vid þa/
13 Hvørs vegna hñ var aaklagadur af
vinunum hins Eupator/og maatte lydū
heira ad hñ være eiñ forrædare/af þvi
hañ hefde uppgiefed Cyprum/ sm̄ hon
um af Philometor var til truud/ z gief-
ed sig til Antiochum Epiphanes / og
med þvi hañ hafde ecke med ypparlegū
hug forstaded þañ ypparlega mindug
leika/tooк hñ sialfur iñ eytur/og deide.
14 En sm̄ Gorgias var ordeñ høfuds
madur i þeim stødum/ hiellt hñ fram-
ande striidsfoolk/ og hæde striid sy-fellt
i moote Judunum.
15 J sama maata ogso Edomitarner
med honum/sem høfdu iñteked hentug
ar festingar/æfdu Judana/og tooku vid
þeim/sem flyidu fra Jerusalem/og toku
sier fyrer hendur ad hallda striidenu ut/
16 En þr sm̄ voru hiaa Maccabæo /
giørdu bææn/og beiddu Gud/ad hñ villde
striida med þeim/og fiellu uppa * þra
Edomska festingar. * 1. Macc. 5/ 3.
17 Og sm̄ þeir hiełldu hraustlega aa-
fram̄/ iñtoku þeir stadena med magt/ z
hefndu syn a øllum þeim / er striiddu a
mureñ/z i helslou þa/sem fyrer urdu/
z riedu af døgū rumt tuttugu þusund.
18 En sem þar flyidu undañ rumt nyu
þusunder til tveggia miøg sterkra tur-
na/ hvar ed var allt þad / sem heyrer
til u-sætre/
19 Þa liet Maccabæus epter i moote
þeim stødum/sem þreingdu ad honum/
Simon og Joseph/ þar med og Zache-
um/og þa med honum/ sm̄ voru ænæg-
tanlegre

ianleger ad ſekiaſt um̃ þa / og ſialfur
droo hñ burt.
20 Eñ þeir ſem voru hia Simon / og
voru ſoolgner epter peningū/urdu ſtillt-
er til frids af nockrū/ ſem voru a turn-
unum med peningum / og tooku ſiotȳu
þuſund drachmas/ og lietu nockra und-
añkomaſt.
21 Eñ þegar Maccabæus ſpurde þad/
ſem var ſkied/ kallade hañ høfudsmeñ-
ena fyrer foolkenu til ſamans/og klag-
ade þar uppa / ad þeir hefde ſellt ſyna
brædur fyrer peninga / i þvi þeir lie-
tu fiandmeñena komaſt burt i moote
hønum.
22 Og hañ liet i helſlaa þa / ſem voru
ordner forrædarar / og iñtook ſtrax þa
tvo turna.
23 Og ſem þad luckadeſt hønū ølldung
es fyrer vopnada hønd / fyrerkom hñ i
þeim tveimur feſtingū/meir eñ tuttugu
þuſundum.
24 Eñ * Timotheus / ſm̃ fyrrū var
yferuñeñ af Judunū / ſamañſafnade
mørgu framande foolke / og ſafnade
mørgū riddurum af Aſia/ og kom/ ſem
hñ villde iñtaka Judæam med magt.
* 1. Macc. 5/37.
25 Eñ þeir ſm̃ voru hia Maccabæo /
þegar hañ hiellt ſig iñelega til Guds
med bænagiørd / dreifdu molld a þeirra
høfud/og bundu ſecke um̃ lendarnar/ og
fiellu nidur rieṫt fram̃e fyrer altarenu/
26 Og bædu/ad hñ/ſm̃ var ordeñ þeim
myſkunſamur/ ad hñ villde vera þra o-
vina ovinur/og motſtanda þeirra moot
ſtøndurū / ſo ſm̃ løgmaaled openberlega
giæfe til vitundar.
27 Og þegar þeir epter bænena høfdu
teked til þeirra varna / droou þeir all-
laangt ut fra ſtadnū/ eñ ſem þeir komu
til fiandmañaña / voru þeir ſier.
28 Og ſo ſnem̃a ſm̃ ſool rañ upp/børd
uſt þeir hvørutveggiu til ſamans/ Og
høfdu þeſſer þad trauſt * til Drottens/
um̃ fullviſſu a lucku og ſigre / med dug-
nade / Eñ hiner adrer hielldu hugdirf-
ſkuna/ad vera þa/ ſem ſkyllde fram̃filg-
ia ſtrȳdenu. * c. 8/ 18. Pſ. 20/ 8.
29 Eñ ſem ſtrȳded var orded þungt /
openberuduſt fyrer fiandmøñunum af
Himnenū fim̃ vegleger meñ a heſtū/ſem
høfdu gulleg beiſle/og tveir ſm̃ voru fyr-
er Judunum/
30 Og þr tooku Maccabæum midt i
mille ſȳn / z hlȳfdu hønū med ſȳnum
vopnū/ ſ þeir høfdu /og hlȳfdu hønū ſ
ſaarū / eñ ſkutu med ørvū og elldīg-
um a fiandmeñena / hvørs vegna þeir
urdu blindader og hrædder med mikelle
ſkielfing.
31 Og þar voru i helſlegnar tuttugu
þuſunder og fim̃ hundrud/og ſex hund-
rud riddarar.
32 Eñ Timotheus ſialfur flȳde til
Gazara/ſm̃ kalladeſt ein harla vel vard
veitt feſting/hvar ed Chæreas var høf-
udsmadur.
33 Eñ þeir ſm̃ voru hia Maccabæo/
ſettuſt um̃ hana med lyſting / og laau
þar til ad taka vara a i fioora og tutt-
ugu daga.
34 Eñ þeir þar iñe/reiddu ſig uppa /
ad ſtadureñ være ſterkur / og hæddu
miøg/ og uthreiktu oſæmelegū ordum.
35 Eñ þegar þar lȳſte a þeim fim̃ta
og tuttugaſta deige / urdu þeir ungu
meñ/ ſem voru hia Maccabæo / miøg
reider vegna þeſſara hæduṅga/ z ſtorm
udu a mureñ/og ſloou hvørn/ſem fyrer
vard/af grim̃ū huga.
36 Og þeir adrer uppfooru i ſama
maata/ hvar þeir kuñu þar i krȳng til
þeirra / ſ voru þar iñe/ og uppbrendu
turnana/ og uppkveiktu baal / og upp-
brendu þa Guds-laſtara lifande.
37 Adrer hiuggu porteñ i ſundur/z ſem
þeir høfdu iñlaated þañ añañ her/ iñ-
tooku þeir ſtadeñ/ og i helſloou Timo-
theum/ ſm̃ faldeſt i eirnre pælu/og hñs
broodur Chæreas / og Apollophanes.
38 Og þa þeir høfdu fram̃kvæmt
þetta/ prȳſudu þeir Drotteñ med lof-
ſaungvum og þacklæte/ſem hafde giø-
rt ſo miøg vel vid Iſrael / og gefed
þeim ſigur.

XI. Capitule.

Judæ Sigur i moote Lysias.

En alldeiles einum litlum tijma
þar epter / þegar Lysias kon-
ungsens befalingsmadur og
frænde / og sem framkvæmde
þad hellsta / lijkade miog illa þad sem
skied var/
2 Safnade hn̄ attatiju þusundū mañā
til samans / og ollu riddaralidenu/ og
kom i moote Judunū i þeirre meiningu/
ad giora stadeñ Grickium til heimiles/
3 Eñ mustered/til ad safna peningū i/
sem añur heidingiañamustere / og selia
þad ypparsta prests embættr hvort ar.
4 So hañ huxade aungvañveigeñ þar
hiā til Guds kraptar/Helldur var ord-
eñ dramblatur/ af þeim morgū sinum
tiju þusundū footgaungulids / og þeim
morgu þusundum riddaralids/og þeim
attatiju fijlum.
5 Hañ kom iñ i Judæa/og kom nælægt
Bethsura / sem var eirn fastur stadur/
og la hierum̄ fim̄ skeidarrum fra Jeru
salem/ ad heñe þreingde hañ.
6 Eñ þegar þr/ sm̄ voru hiā Macca
bæo/merktu/ad hn̄ settest um̄ festingar-
nar/ bædu þeir/sa giorvallur flockur /
med andvarpan og grate/til Drottens/
ad hn̄ villde senda eirn goodañ eingel
Israel til frelses.
7 Eñ Maccabæus took fyrstur til
varna/og eggiade þa adra/ad þeir vill-
de voga sier med honū / til ad hialpa
þeirra brædrum.
8 Og þeir giordu z adsokn til samans
diarflega / Eñ sem þeir voru þar
samastadar fyrer Jerusalems borg/op-
enberadest eirn / sm̄ var fyrer þeim a
heste i hvijtum klædū/ og glooade i ollū
herklædum.
9 Og þeir lofudu aller til samans þañ
myskunsama Gud/ og urdu so hugader/
ad þeir voru reidubuner til ad sla/ ecke
foolked alleinasta / helldur eirneñ þau
olmustu dyr og jarnmura.
10 Þeir geingu med fylktu/z hofdu eirn
medstrijdara af Himneñū/Drotteñ/ sm̄
myskunade sig yfer þa.
11 Eñ þeir yferfiellu fiandmeñena sem
leon / og ad velle logdu af þeim ellefu
þusunder/ eñ riddara þusund og sex
hundrud.
12 Og þeir raku þa alla a flootta/so
ad marger af þm̄ urdu særder/ og kom-
ust undañ berer/og Lysias sialfur flijde
med skom̄/ og vard frelstur.
13 Og med þvi hn̄ var ecke oforstand-
igur/þar hn̄ huxade med sialfū sier um̄
þad mañfall/sm̄ var skied i krijngū hn̄/
og understood/ad þeir Ebræsku være o-
yfervinanleger/ med þvi sa almættuge
Gud strijdde med þeim.
14 Þa sende hn̄ bod/ og talade um̄ fyr-
er þm̄/ ad hañ villde forlijkast vid þa
med ollum jofnude/og fa eirneñ konung
eñ saker þess sama / til ad verda þeirra
goodañ vin.
15 Og Maccabæus liet sier lyka allt
þad/ sm̄ Lysias æskte/þvi hañ hafde
um̄sorgun fyrer þvi er gagnlegt kuñe
ad vera/Þvi hvad sem Maccabæus gaf
Lysias skriflegt um̄ Judana/ * þad sam
þykte konungureñ. * 1. Macc. 5/60.
16 Þvi þar voru skrifud bref til Jud-
aña fra Lysias sm̄ hliodudu so: Lysias
tilbydur Judaña margfiolda sijna
heilsan.
17 Johañes og Abesalom/ sem voru
sender fra ydur/z afhendtu þetta hier
underskrifad svar/ bædu um̄ þa hlu-
te/sm̄ þar i gæfust til vitundar.
18 Þar fyrer hvad sem bar ad flytia
fyrer konungeñ/ hefe eg openberlega
giefed til vitundar / og hn̄ hefur sam-
þyckt allt þad / sem ske kuñe.
19 Ef þier nu þa hallded ydur velvil-
iada til allra hluta/vil eg og framveig
es kostgiæfa þar med/ ad vera ydur til
gagnseme.
20 Eñ um̄ sierdeileslega hlute hefe eg
befalad bæde þeim / og þeim / sem eru
hiā mier/ ad tala vid ydur/ fared vel.
21 A þvi are / hundrad fioratiju og
atta/ a þm̄ fiortanda deige Dioscori.
22 Eñ konungsens bref hafde soddañ
innehalld:

inehalld: kong Antiochus tilbydur synum broodur Lysias syna heilsan.
23 Epter þvi vor fader er sekkur a medal gudana/ og vier vilium giarnan/ ad þeir/ sem eru af rykenu/mætku vera angurlauser/ad hvor take vara a synum eigen hlutum.
24 Þa med þvi ad vier heyrum/ad * Judarner vilia ecke samþickiast i þeirre umbreiting a Griska vysu/sem minn fader giørde/helldur hallda vid þeirra eigen tru og venjulegt skick / og bidia þar fyrer/ad þeirra sidvane epter løgunum mætte unast þeim. * 1. Macc. 6/59.
25 Þa med þvi oss sysnest best ad vera/ ad þetta foolk ogso sie angurlaust / er þad vort ælit / ad bæde mustered skule giefast þeim aptur/ z ad þeir meige hallda sig epter þeirra forfedra vysu.
26 Þar fyrer skallktu giøra vel/z senda nockra til þeirra/ z giøra frid vid þa/ ad þeir kune vita vorn vilia / og læta sier vel linda/og med gladværd taka vara a synum eigen syslunum.
27 En til foolksens var konungsens bref so lætande: kong Antiochus tilbydur Judana rææde/og þeim ødrum Judum syna heilsan.
28 Ef ydur lydur vel / þa er þad sem vier vilium/ en þa erum vier og vel heil brigder.
29 Menelaus hefur undervysad oss/ad þier villdud fara ofan/ og vera vid ydar eigen syslaner.
30 Þar fyrer skulu þeir sem reisa ofan allt til þess þrytugasta dags i Xanthico/ hafa frialst og fast fararleife/
31 So ad Judarner meiga hallda sig til þeirra eigen fædu z laga/ sem fyrre/ z eingen skal giøra þeim nockurn orooa i nockurn mæta / fyrer þad hvad skied er af misgæ/
32 Eirnen hefe eg z sendt Menelaum/ ad hann skule hugga ydur/
33 Fared vel/a þvi ære hundrad fiørutyu og ætta / a þeim fimtanda deige i Xanthico.
34 Eirnen sendu z þeir Roomveriar eitt bref til þeirra soddan inehallds:
35 Qvintus Memmius / Manlius Titus / þeirra Roomverska sendemen/ tilbiooda þvi Judaiska foolke þeirra heilsan.
36 Þeir hluter/sem Lysias konungsens frænde hefur unnt ydur / lynda oss ogso vel/ en hvad hann meinte/ byriade ad bera fyrer konungenn / þar um sended eirn strax/sem þad grandgiæfelega utrietta kune/ad vier kynnum ad utleggia þad/sem þad soomer ydur / þvi vier ferdunst til Antiochiam.
37 Vered þess vegna fliooter/ og sended nockra / ad vier og kunnum vita / hvad ydur er i hug.
38 Fared vel/a þvi ære hundrad fiørutyu og ætta/ a þeim fimtanda deige i Xanthico.

XII. Capitule.

En meire Judæ Sigur i mooke Fiandmønnunum.

En þegar þessar sakker voru giørdar / foor Lysias burt til konungsens/en Judarner voru i umsvifum/ad yrkia þra land.
2 En a medal strijds-mananna i hvørium stad voru Timotheus og Apollonius Gennai son / og þar med Hieronymus og Demophon / og med þeim Nicanor / høfudsmadur i Cypren / sem lietu þa hvørke hafa frid edur rooseme.
3 En þeir af Joppe høfdu i frame eirn soddan svikfamlegan giørning: þeir høfdu beded Judana / sem biuggu hiæ sier/ad þeir villdu med þeirra hustrum og børnum styga a þa bæta / sem voru tilsetter af þeim/eins sem þar hefde ecke vered nockur ovilld i giegn þeim.
4 En med þvi þad var ælyktad i stadnum sameigenlega/ og þeir giegndu þvi / sem þeir ed villdu hallda frid / z hafde eckert misgrunad / dreckktu þeir þa / þegar þeir voru færder længt ut, sem voru vel tvø hundrud.
5 En þegar Judas fornam þann grimleika/sem var framenn i giegn hans lands

moñū / þa band hañ sijnu foolke ad
vera uppe.
6 Og þegar hñ hafde akallad Gud *
þañ riettlaata doomara / kom hañ til
moots vid þa / sm̄ høfdu so vondilega
myrdt hñs brædur/ og sette elld i høfn
ena um̄ nootkena/ z uppbrende baatana/
z i helsloo þaa/ sm̄ voru fluner þang-
ad. * Ps. 7/ 12.
7 Eñ med þvi sa stadur var læstur /
hvarf hñ fraa/so sem sa/er villde koma
aptur/ og upprickia med rootū øllum
borgaraskap af Joppe.
8 Og sm̄ hñ fornam ad og þr/sm̄ voru
i Jamnia / villdu giøra eins vid Jud-
ana/sm̄ biuggu hiaa þeim.
9 Þa fiell hañ og uppa þaa i Jamnia
um̄ noott / og uppbrende þar høfnena
med skipa-flotanū/ ad meñ saau blossañ
af elldenū allt til Jerusalem / þo þar
være tvø hundrud og fiørutiju skeidar-
rum i millum.
10 Eñ sm̄ þeir voru farner þadañ niju
skeidarrum / og reister aafram̄ i moote
Timotheo/ þa yferfiellu Arabisker hñ/
vel fim̄ þusunder / og fim̄ hundrud
riddarar.
11 Eñ sm̄ þar var orded eitt stort slag/
og Judas med sijnū flock bijhiellt sigren
um/fyrer guddoomlega hiaalp/ þa badu
þeir Arabisku hyrdarar/sm̄ hroopudu/
ad Judas villde giefa þeim frid/ lofudu
og ad þeir villde giefa þeim fie / og a
adra hættu þioona þeim.
12 Eñ Judas / sem þeinkte / ad þeir
kyñe þo vissulega giøra þeim gagn a
marga vega / vard aasattur ad giøra
frid vid þaa/ z þegar þeir høfdu feing
ed frid / fooru þeir til þeirra tiallda.
13 Hañ aasookte og eirn stad / sem
var vel sterkur med bryggiū/ z um̄girdt-
ur med mur/ og seteñ af margra handa
foolke/ ad nafne Caspin.
14 Eñ þeir/sm̄ voru þar iñe/og reiddu
sig uppa þa sterku mura/og nægter af
vistum / høgudu sier ecke almeñelega /
hædduu Judæ foolk/ og spottudu þar
ad auk/og tøludu þad/ er ecke soomde.
15 Eñ Judæ flockar kilbádu hañ stoo-
ra megtuga DrottEñ yfer verølldeñe /
sem * fyrer utañ hafra og verkfære/er
meñ bruka til strijds/hafde,um̄ koll kast
ad Jericho i Jesu tijd/ og hlupu a mur-
eñ grim̄lega. * Josv. 6/ 20.
16 Og sem þeir iñtooku stadeñ epter
Guds vilia / drapu þeir ofeigianlega
marga/so ad siooreñ/ sem laa þar hiaa/
sem var rum tvø skeidarrum yferum̄ /
sijndest allur fullur ad fliota af bloode.
17 Og sem þeir reistu þadañ siø hund-
rud og fim̄tiju skeidarrum / fooru þeir
yferum̄ til Characa / til þeirra Juda/
sem kølludust Tubiaener /
18 Og þeir hittu ecke Timotheum i
þeim stødum / sem var fareñ þadañ
med oframkvæmt eyrende/eñ hafde skil-
ed epter eirn flock/sem skyllde taka vara
aa/ i einum stad / og þañ / sem var all-
sterkur.
19 Eñ Dositheus og Sosipater / af
þeim høfudsmøñum / sem voru med
Maccabæo/ fyrerkomu þeim/ sem Ti-
motheus liet vera epter i festinguñe /
fleirum eñ tiju þusund møñum.
20 Eñ Maccabæus sette siñ strijds-
folk i filking rødum samañ/ z sette þa
epter rødum / og gaf sig fliott moote
Timotheo/ s hafde hiaa sier hundrad z
tuttugu þusunder footgaungulids / eñ
tvø þusund og fim̄ hundrud riddara.
21 Eñ þegar Timotheus fornam ad
Judas foor hart fram̄/ sende hñ kviñ-
urnar z børneñ/ og þañ añañ skrijl und
añ sier/ þangad sm̄ heiter Carnion/ þvi
sa stadur var ørdugur ad sekiast um̄/ z
illur ad komast til/ þvi þad var allstad-
ar þraungt.
22 Eñ þegar meñ feingu Judæ fyrstu
rød ad siaa / og þar var komeñ hrædsla
a ovinena og otte/þvi hñ liet sig opeñ-
bera i moote þeim/ * sem sier yfer alla
hlute/ urdu þr hastarlega rekner a floo
tta/ z foor sa eine hijngad/sa añar þan
gad / so ad þeir tijdum feingu skada af
þeirra eigeñ / og voru i giegnumstung-
ner med bitrum sverdum. * c. 7/ 35.

23 Eñ

23 Eñ Judas ellke þa þess hardara/
og stack þa skalka / og drap hier um̃
þriatiju þusunder.
24 Eñ Timotheus komst sialfur i þra
hendur/ sem voru med Dositheo ⁊ So-
sipater / og bad med morgum sæktum
ordũ ad lata hañ fara med lijfe/ þvi hañ
hefde marga þeirra forelldra/ og suma
þeirra brædur / ⁊ þad mætte henda sig/
ad þeir yrdu ei helldur virdter / ef hañ
være daudur.
25 Og þa hañ hafde skulldbunded sig
med tru og lofum med morgum ordum/
ad vilia skila þeim osk vodudum/ þa lie-
tu þeir hañ lausañ/ saker þeirra bræd-
ra velferdar.
26 Og so foor hañ ut til Carnion/ og
Atergation/ og i helslog fim̃ og tuttugu
þusund persoonur.
27 Og epter þad þeir voru a flootta
og yferkomner / foor hañ med herenn i
moote einum føstum stad Ephron/ i
hvørium ad bioo margt ymislegt foolk/.
eñ þeir sterku yngesmeñ/ sem voru fyrer
framañ mureñ / veittu vørn med hrei-
ste/ og þar var mikell vidbunadur a ver-
ium og skotum.
28 Og sem þeir høfdu akallad þañ
megtuga Drotteñ / sem med stirkleika
sundurbrijtur fiandmañaña magt/ feing-
u þeir stadeñ under sig / og felldu af
þeim / sem voru iñe / hier um̃ fim̃ og
tuttugu þusunder.
29 Og þegar þeir fooru upp þadañ /
fooru þeir fliootlega moote stad þeirra
Scytharum/ sem var sex hundrud skeid-
arrum fra Jerusalem.
30 Eñ med þvi Judarner/ sem bigggu
þar / gafu vi nesburd um̃ þa velvillo
og vinsamlega hialp/ er þeir i Scytho-
poli høfdu audsijnt þeim a mootgangs
tijmanum / þeckudu þeir þeim.
31 Og þeir badu þa/ ad þeir villdu og-
so framveiges vera goodviliader vid
þeirra ætt / og þeir komu til Jerusa-
lem/ þar nu viknaña hatijd var nalæg.
32 Eñ epter þa somu / sem kallast
hvijtasuña/ fiellu þeir ut i mote Gorgi-
as/ høfudsmañe i Idumæa.
33 Og þeir fooru ut med þriu þusund
footgaungulids / eñ fiøgur hundrud
riddara.
34 Og þa þeir strijddu vid hañ / skiede
þad / ad þar fiellu fáer af Judunum.
35 Eñ eirn sem hiet Dositheus / af
þeim sem̃ voru under Bacenore/ eirn ridd-
are/ og hraustur / greip til Gorgias/ og
hiellt i hañs kapu / og færde hañ med
magt / og sem hañ villde fanga þañ
bølvada skalk lifande / hleipte eirn af
hiña Thracisku riddurum ad hønum /
og hioo armleggeñ af hønum/ og Gorgi-
as flijde til Marisa.
36 Eñ þegar þeir strijddu ofleinge /
sem voru hia Gesbrin / ⁊ voru þreitt-
er / akallade Judas Drotteñ / ad hañ
villde lata sialfur/ ad hañ strijdde med og
stijrde þeim i strijdenu.
37 Og hañ hoof a siña fedra tungu
eitt heroop med lof-saungvum / og gaf
sig ovørum a moote þeim/ sem voru hia
Gorgias/ og rak þa a flootta:
38 Eñ Judas safnade sijnu strijds-
foolke/ og kom til eins stadar Odollam/
og þa sa siøunde dagur kom/ hreinsudu
þeir sig sem sidur var / og hielldu þar
sama stadar sabbateñ:
39 Eñ a ødrum deige / komu Judæ
meñ/ þañ tijma þegar þeir nu mattu
giøra þad/ ad sækia þeirra lijkame/ sem̃
voru fallner/ og leggia þa hia þeirra
frændũ i þeirra fedra grafer.
40 Og þeir fundu under sierhvørs
þeirra kyrtle/ sem voru dauder/ heilag-
ar giersemar af þeirra afgudum af *
Jamnia / fra hvørium ** løgmaled
hiellt Judunum/ og þad vard openbert
fyrer øllum/ ad þesser voru fallner fyr-
er þrrar somu orsakar skulld. * v. 8.
** 5. Mos. 7/ 25.
41 So lofudu þeir aller Drottens þess
riettlata doomara verk/ sem openberar
þa huldu hlute.
42 Og þeir sneru sier til audmiukrar
bænar/ bidiande/ ad su synd/ sem so var
frameñ/ mætte ølldunges vera afmad/

og sa edla Judas aminnte flockeñ / ad
hañ skyllde vardveita sig sialfañ / ad
vera syndlaus/ med þvi þeir hefdu sied
fyrer augunum / hvad skied var fyrer
þeirra synd/ sem fallner voru.
43 Og hañ kom þeim til ad leggia sam
añ til hiælpar/ epter mañtale/hier um̃
tvø þusund drachmas silfurs/og sende
þar til Jerusalem / ad framfæra til
eins synda-offurs/Og giørde hañ miøg
vel og prydelega þar i / ad hañ þeinkte
um̃ upprisuna.
44 Þvi nema hañ hefde haft von til /
ad þeir sem voru fallner / munde upp-
rysa/hefde þad vered forgiefens z dær
legt ad bidia fyrer þeim daudu
45 Þar næst þar hañ þeinkte/ ad þm̃
sem deydu med gudhrædslu/ være afsyd-
es lagt þad fegursta / er nockur kañ ad
þacka fyrer / þa var þad ein heiløg og
gudleg huxan.
46 Hvørs vegna hañ giørde fridþæg
ing fyrer þa daudu/ad þeir mættu vera
leyster fra syndeñe.

XIII. Capitule.

Menelai Daude/og Antiochi Fridar-giørd vid Juda.

Eñ a þvi hundradasta og nyunda
og fertugasta are / kom þad
fyrer Juda og hañs foolk / ad
Antiochus Eupator fære med
mikelle magt moote Judæa/
2 Og Lysias sa befalings-madur/og sm̃
hafde hid mesta ad utrietta/med hønũ/
og sierhvør hafde Grikkt stryds-foolk /
hundrad og tyu þusund footgaungu-
lids/og fim̃ þusunder og þriu hundrud
riddaralids/og tvo og tuttugu fyla/ og
vagna med iarn-hokũ þriu hundrud.
3 Og * Menelaus hafde ogso samlag-
ad sig þeim/ og eggiad Antiochum med
stoorre hræsne/ ecke til syns fødurlands
frelses / helldur af þvi hañ meinte/ ad
hañ yrde settur i stioornena. * c.4/23.
4 Eñ * Konungur yfer øllum konung-
um uppvakte Antiochi siñe/moote þeim
arga skalk / og sem Lysias hafde synt
þad/hvørneñ hañ var ordsøk til allrar
oluckú/byfalade hañ/so sem venia var
þar i borgeñe/ad þeir skylldu færa hañ
burt til Beroa / til ad fyrerkoma høn-
um. * 1. Tim. 6/ 15.
5 Og þar er a þeim stad eirn turn /
fimtyu alna hær/ fullur af øsku/og a
hønum er eitt kryngloft verkfære / sem
hleipur um̃ kryng/ og velltest um̃ koll a
allar sydur i øskuñe.
6 Hier framræku aller til samans þañ
sem var sekur i kyrkiu-rane / edur sem
hafde giørt adra yfermaka vonda hlu-
te/til fordiørfunar..
7 Soddañ einum dauda hlaut sa burt-
fallne fra løgmalenu ad deya/so Jørd
eñ mætte ecke fa Menelaum / Olld-
unges riettferduglega.
8 Þvi med þvi ad * hañ hafde framed
margar synder moote altarenu / hvørs
elldur z aska var heiløg/fieck hñ til lau
na/þañ dauda i øskuñe. * Spek. 11/17.
9 Eñ konungureñ / sem * var ordeñ
harla grim̃ur med hofmood/ byriade ad
audsyna Judunum þad sem under hñs
fødur vest var skied/ * 1. Macc. 6/28.
10 Eñ þegar Judas þad formerkte/
baud hñ øllu foolkenu ad akalla Drott
eñ dag og nott/
11 Ad hañ bæde endrarnar og nu villde
hiælpa þeim/ sem añars mættu missa
løgmaled/ og fødurlanded/og þad hei-
laga mustere / og ecke lata sitt foolk/
sem nu um̃ lyteñ tyma hafde endurnært
sig/ koma þeim hædgiørnu heidingium
i hendur:
12 Eñ þegar þeir aller høfdu giørt
þad sama under eins/z beded þañ myst
unsama Drotteñ/med grat z føstum/
z lau þar þria heila daga añ aflæts/
þa huggade Judas þa / og bad þa ko-
ma fram.
13 Eñ sem hñ var ut af fyrer sig med
þeim ellstu / þa riede hañ af/ ad fyrr
eñ konungsens stryds her fielle iñ i Ju-
dæa / og iñtæke stadeñ/villdu þeir fara
ut/z giøra ender a þvi efne/med Drott-
eñs hialp.
14 Og hañ fool heimsens Skapara a
hendur

hendur ad ræda fyrer luckunne / og egg-
iade sitt foolk ad stryda diarflega allt
til daudans/ fyrer løgmaaled/ fyrer must
ered/ borgena. fødurlanded/ rykes stiorn
ena. Og hann sette synar herbuder hiaa
Modin.
15 Og hann gaf þeim / sem voru hiaa
honum + Guds sigurs teikn / og fram-
flutte herbudernar umm nootkena med
bestu ennvølldum ungum mønnum/ þang-
ad sem konungurenn laa/ og sloo hier umm
tvo-þusund menn i hel / og giørde eins
vid þann hellsta fyrer fylunum / einnenn
vid þann flock sem var i husenu þar
uppa. * Ordsk. 2 / 31.
16 Og loksens/ uppfilltu þeir herbud-
ernar med otta & hrædslu/og þeir kom-
ust þadann med lucku.
17 Og sem þad nu var lios dagur/ þa
var þetta skied/þvi Drottens vardveit
sla hafde hiaalpad honum.
18 Enn þegar konungurenn hafde proof
ad Judanna hugdirfd/ reinde hann til vid
stadena med raadum.
19 Og hann kom * fyrer Bethsura /
Judanna vardveitta festing/og vard rek
enn a flootta/rasade/ & skadade sig.
* 1. Macc. 6/31.
20 Þvi Judas sende þeim / sem voru
þar inne/ hvad þeir þurftu med.
21 Enn Rodocus af þeim Judaiska her/
sagde fiandmønnunum þa heimuglegu
hlute/ enn þar var leitad epter hønum/
og hann vard gripenn og innebirgdur.
22 Annad sinn høndlade konungurenn vid
þa i Bethsura / gaf frid / fieck frid /
droo burt/ sloost vid Juda/fieck osigur.
23 Hann fornam ad * Philippus være
frafallenn i Antiochia / sem var lateñ
þar til landstioornara / og vard miøg
skielfdur/bad Judana/ vard undergief-
enn / og foor uppa allt þad / sem riett
var/vard umm lidenn/ og frammsende offur/
heidrade musttered/ og hiellt sig vinsam-
lega vid borgena. * 1. Macc. 6. 55/63.
24 Og hann teck þar vid Maccabæo/
giørde hann til høfudsmanns fra Ptole-
mais allt til Gerrenorum furstadæmes.
25 Hann kom til Ptolemais / þeim af
Ptolemais mislykade su forlykun/ þad
hrigde þa þess vegna/ad þeir munde vil
ia rifta þeim skilmaalum.
26 Lysias gieck til doom-stadarens /
forsvarade þad so miøg sem hann kunne/
talade umm fyrer þeim/stillte þa/ giørde
þa vel til frids/droo upp til Antiochia.
So gieck þad til umm konungsens upp-
før og heimreisu til baka.

XIV. Capitule.

Nicanors Ofrigd/ og Rhazis Daude.

Enn epter þriggia aara tyma /
kom þad fyrer Juda foolk / ad
Demetrius Seleuci son være
innsiglldur a þa høfn fyrer
Tripoli / med miklu foolke / og einum
skipe-flota/
2 Og hefde innteked landed / epter þad
hann hafde i helsleiged * Antiochum/og
hanns byfalings-mann Lysias.
* 1. Macc. 7. 2.
3 Enn eirn hiet * Alcimus / sem hafde
fyrr vered ypparste prestur/og sialfvil-
iuglega saurgad sig a þeim tymum/ þeg-
ar adrer villdu ecke samlaga sig/ þegar
hann skyniade/ad hann i aungvann maata
kinne ad frelsast/ & þar være helldr eing-
enn tilgangur til þess heilaga altar-
es. * 1. Macc. 7/ 5. etc.
4 Kom hann til kong Demetrius/a þvi
hundradasta og fimmtugasta aare / og
færde hønum eina gull-koronu og eirn
palma / og þar ad auke af þeim greinum
sem heyrdu til musterenu epter løgmaal
enu/ og hann var kyrrlaatur a þeim deige.
5 Enn þegar hann fieck hentugleika / so
sem medhiaalp til sinnar eigenn vitleisu / &
þvi hann var kalladur fyrer raaded af
Demetrio/ og adspurdur/ hvørnenn þvi
hagade til fyrer Judunum / og hvad þe
hefdu i sinne ? þa svarade hann þar til :
6 Þeir sem af Judunum kallast Asi-
dæar / hvørra høfudsmadur er Judas
Maccabæus / hallda framm stryde / og
reisa styrolld/og laata ryked ecke moota
fridar/
7 Hvar af þad kiemur / ad eg/ sem er

 blæ.adur

flæmdur fra miña forfedra vegsemd /
eg meina þeim ypparsta prestskap / er
nu komeñ hyngad/
8 J fyrstu / ad eg giøre i goodre mein=
ingu trulega/ hvad sem konungenũ vid=
kiemur/eñ i añañ maata/ ad eg hefe ad
sysla fyrer mijna eigeñ medborgara/ þvi
þeirra fyrrnefndu skynsemdarleise giør
er þad / ad vor giørvalla ætt verdur
ecke allijted til miinkunar.
9 Eñ med þvi þu/ o konungur/ maatt
vidurkieña allt þetta / þa haf þu for=
sioon bæde fyrer landenu/ og vorre um̃=
seteñe ætt / epter þeirre vegsemd/ sem
þu hefur til reidu vid alla.
10 Þvi so leinge sem Judas er til / er
þad omøgulegt ad nioota fridar i nock
re athøfn.
11 Og sem hañ hafde talad þad / komu
strax þeir adrer hañs viner / sem voru
gramer uppa Judam/ og uppæstu De=
metrium.
12 Og hañ kallade strax * Nicanor til
sijn/sem var høfudsmadur yfer fijlun=
um/og sette hñ til strijds=høfudsmañs
moote Judæa/og utsende hañ/
* 1. Macc. 7/ 26.
13 Og gaf ut bref ad slaa Judam sialf
añ i hel/ og sundurdreifa hañs foolke/
og sette Alcimum til ypparsta prests i
þvi stæsta mustere.
14 Þa gaafu heidingiarner sig til Ni=
canor flockũ samañ /sem voru fluner
ur Judæa fyrer Juda / vænkande / ad
Judaña olucka og eymd munde verda
þeirra lucka.
15 Eñ þegar þeir heyrdu Nicanors
tilkomu / og heidingiaña safn / dreifdu
þeir yfer sig molld / og badu til hañs /
sem hafde tilsett sitt foolk æfenlega /
og openberlega hiaalpad siñe hlutdeild
med openberre nærveru.
16 Eñ sem høfudsmadureñ hafde bij=
falad/ took hañ sig strax upp þadañ /
⁊ þeir komu til moots vid þa hia einu
þorpe Dessav.
17 Eñ Simon/Judæ broder/hafde gief
ed sig i moote Nicanor þo vard hñ nock
ud lijted geigdur / af þvi fiandmadureñ
hvarf hønum so fliootlega ur augsijn.
18 Eñ þegar Nicanor heirde/ hvad þr
eirn hraustañ hug þeir høfdu/ sem vo=
ru med Juda/ og hvad gooda lucku þeir
høfdu i bardøgum fyrer þeirra fødur=
land / ottadest hañ ad eiga eina orustu
þar um̃/
19 Hvar fyrer hañ sende Possidonium/
og Theodotũ og Matthiam/ ad giefa
og faa frid.
20 Og sem þeir leinge huxudu sig þar
um̃/ og høfudsmadureñ hafde rædt vid
folked þar um̃/ ⁊ þr komu sier samañ/
þa samþicktu þr þa forlijkun/
21 Og þeir tilsettu eirn dag/ a hvør=
ium þr skilldu koma sier i lage til sam=
ans/ ⁊ sa kom/og þeir settu eirn stool
handa hvørium:
22 Judas hafde tilsett nockra i þeirra
harneskium til reidu / i hentugum stød=
um/ ad þar skillde ecke ovorũ skie hreck
vijse af fiandmøñunum. Þeir tøludu
hvør vid adra hæfelega.
23 Nicanor var i Jerusalem/ og giørde
eckert oskickanlegt/ helldur liet þad al=
meñelega strijds=foolk fara i burt/
24 Og hafde Judam avallt fram̃e
fyrer sier/jaa var hiartanlega hneigdur
til þess mañs.
25 Og hañ eggiade hañ a ad taka sier
eina hustru/ og afla barna / So gypte
hñ sig/lied vel/ aatte eina ad lifa med.
26 Eñ þegar Alcimus fornam þañ
goodvilia/sem var i millum þeirra begg
ia/ og þa forlijkun sem var giørd/ kom
hañ /og fañ nockud til ad bera Deme=
trio/⁊ sagde/ad Nicanor hefde añad ad
sysla/helldur eñ þad hønum var truad
til ad utrietta / þvi hañ hefde sett ut
Judam / sem stundade epter hñs rijke/
ad koma i hañs stad/
27 Og konungureñ vard afarreidur/ ⁊
sem hañ var uppæstur af þess argasta
skaalks bakmælum/ skrifade hañ Nica=
nor til/ seigande: ad þad lijkade hønum
illa/ad hañ hefde giort forlijkun/befal
ade/ ad senda strax Maccabæum bund=
eñ

eñ til Antiochia.
28 Eñ þegar þad kom fyrer Nicanor/
vard hñ efablandeñ / og þootte illt/ ef
hañ skillde raska þvi sm̃ var forlykad /
med þvi madureñ hefde eckert oriett
forskulldad.
29 Eñ med þvi hañ mætte ecke giøra
Konungenum i moote/ tok hñ vara a tæke
fære med vielum ad fram̃ kvæma þad.
30 Eñ þegar Maccabæus merkte/ad
Nicanori være verr til hãs eñ ædur/og
synde sig svipverre / nær þeir fundust
helldur eñ hañ være vanur/ þeinkte hñ/
þad være ecke af goodu/og took nockra
til syn af hinum ødrum/ og geimde sig
fyrer Nicanor
31 Eñ þegar sa añar formerkte/ad hñ
var klooklega gabbadur af mañenum/
foor hañ upp til þess miøg stoora og
veglega musteres/ þegar prestarner off-
rudu slætrunar-offre / so sem þad byr-
iade / og byfalade ad afhenda sier
mañeñ/
32 Eñ sem þeir søgdu med eide/ad þeir
visse ecke hvar hañ være/sem leitad væ-
re epter/þa riette hañ syna hægre hønd
ut i giegn musterenu / og soor þetta:
33 * Afhended þier mier ecke Iudam
bundeñ/þa vil eg nidurslæ þetta Guds
hus i gruñ / og kollkasta altarenu / og
uppreisa Baccho hier eitt veglegt must-
ere/og þa hañ hafde þetta talad/ gieck
hañ þadañ. * 1. Macc. 7/ 35.
34 Eñ prestarner riettu þeirra hend-
ur upp i moote Himneñ/ ækølludu
þañ/sem hafde alltyd vered vors foolks
verndare/og søgdu so:
35 Þu Drotteñ yfer øllũ hlutum/ sm̃
hefur einskes hlutar þorf/ hefur þo vil
iad/ad þyns bustadar mustere skyllde ve-
ra a medal vor/
36 Þar fyrer/ þu alls heilagleika hei-
lage Herra / vardveit æfenlega þetta
hus / sem nylega er hreinsad / ad þad
ecke saurgest.
37 Eñ eirn/ sem hiet Rhazis/af þeim
ellstu i Ierusalem / var rægdur vid
Nicanor/ ad hañ være eirn madur/ sem
elskade borgena/og være miøg vel ræmd
ur / og være kalladur Iudaña fader
þar ad auk/ þvi hañ villde þeim vel.
38 Þvi hañ hiellt vid ogso ædur um̃
Iudadæmed/ad eingeñ skyllde samblan-
da sig vid heidingiaña veniu / og hafde
vogad lyfe og sælu fyrer Iudadæmed/
med øllũ stødugleik.
39 Eñ sm̃ Nicanor villde berlega syn-
na / hvad fyrer eirn vondañ vilia hañ
hefde til Iudaña / sende hañ meir eñ
fim̃ hundrud strydsmeñ burt / sem hañ
skyllde grypa:
40 Þvi hañ meinte/ ad nær hañ hefde
fangad hañ / munde hañ stofna þeim
eirn stooran skada.
41 Eñ sem þeir mørgu villdu iñtaka
turneñ / og sooktu a þær stooru dyr/ og
bædu ad sækia elld / og uppbreña port-
eñ/og hñ merkte / ad hñ være fangeñ /
þa sette hñ sverded under sig sialfañ/
42 So hñ villde helldur med hughreiste
deyia / eñ komast þeim ørgu skælkum i
hendur/ og smænast af þeim / sem var
hañs edla uppruna osæmelegt.
43 Eñ sem hañ ecke hitte sig riett med
lagenu / vegna þeirrar flioota ængist-
ar/og af þvi þar ædde eirn flockur iñ a
hañ um̃ dyrnar/þa hlioop hñ med hug-
hreiste uppa mureñ/og fleigde sier sialf
um kallmañlega a høfuded ofañ fyrer
a medal foolksens.
44 Eñ sem þeir viku fliooklega fra
hønũ/ad þar yrde rum/ kom hñ midt a
plætsed nidur a sydunа/
45 Og sem hañ lifde samt eñ nu / og
var breñande reidur/ stood hñ upp apt-
ur/þo hønum riñe blood sem af eirnre
bunu/og hñ være þunglega særdur/ og
hlioop i giegnũ skarañ/
46 Og sem hñ stood a einũ hãu klett/
og hønũ hafde ølldunges utblætt/ sleit
hñ ut þarmana/og took þa/ og fleigde
þeim med bædum hønduũ a medal skar-
ans/ og ækallade þañ/ sem er Drotteñ
yfer lyfenu og andañũ / ad hañ villde
giefa hønum þetta aptur / Og med
þessum hætte doo hañ.

XV. Capitule.

Nicanors skamarlegur Daude.

EN þegar Nicanor fornam / ad
Judas med sijnum være a þm
stodum hiaa Samaria / took
hn til raads ad yferfalla þa a
hvijldardeigenum i ollu vareigdarleise:
2 Enn þegar Judarner / sem neyddust
til ad filgia honu/sogdu: þu skyllder ecke
so griñelega z epter barbariskum hætte
fyrerfara / helldur læt þañ dag be-
hallda sijnu heidre / sem madur fyrre er
heidradur af þeim/ er allstur alla hlu-
te med heilagleika/
3 Þa spurde sa argaste skalkur þa /
hvort þar være eirn megtugur * Herra
i Himnenu/ sem hefde boded ad hallda
sabbataña dag? * Eph. 6/ 9.
4 Og þegar þeir svorudu honu: jaa/
þad er sa lifande Drottenn sialfur/sem
er megtugur i Himnenum/ sem * baud
ad hallda þañ siounda dag.
* 2. Mos. 20/ 8.
5 Þa er eg/sagde hañ/ eirn añar megt-
ugur herra a Jordunñe / sem byd ydur
ad taka vopn / og framkvæma konung-
sens befalning/þo kuñe hn ecke ad full-
komna sitt vesæla raad/
6 Og Nicanor hafde ad sonu i siñe / i
þvi hañ drambade med ollu stærelæte /
ad hallda sigurvinning/ einhvorn tijma
yfer þm/sem voru med Juda.
7 Enn Maccabæus hafde traust aan
aflaats med allre von / ad hañ munde
oðlast hialp af Drottne.
8 Og hn eggiade þa/sm voru hiaa hon
um/ ad ottast ecke fyrer heidingiaña til
komu/ helldr miñast nu þeirrar hiaastod
ar/sem þeim var skien fyrrum af Him-
nenum / og eñ nu vænta sier sigurs og
hialpar/sem þeim munde skie af þeim
Almattuga.
9 Og hn huggade þa med logmalenu
z spamonnunum / og i þvi hañ miñte
þa a þær orustur/ sem þeir hofdu fyr
fullendad / giorde hañ þa þess hug-
diarfare/
10 Og þegar hañ hafde so uppvaked
þeirra huga/sagde hn fra þar med/og
tiaade þm/hvornenn heidingiarner gior-
du oriett/og yfertraadu eydsens loford.
11 Og hn hertygiade hvorn af þm/ecke
so miog med skiolldu og spiootum til
hlyfdar / sem med eggian med goodum
ordum. Og sem hañ hafde sagt þeim
eirn draum/sem var truanlegur/ giorde
hañ þa alla miog gladværa.
12 Og hañs sioon var þañenn / ad hañ
hafde sied Onias / sem hafde vered sa
ypparste prestur/ eirn froomur og good
ur madur/heidarlegur i asijnd/og hæg-
lætur i framferde/og sem talade hæfe-
lega/ og * fra barndoome hafde æft sig
i ollum hlutum/ sem tilheira riettelega
dygd og froomleika/ad hañ utriette sijn
ar hendur/ad bidia fyrer ollu þvi Juda-
iska folke. * c. 3/ 1.
13 Ad honum so þar epter syndest eirn
gamall veglegur madur/og þar var ein
undarleg og miog hefdarleg vegsemd
hiaa honum/
14 Og ad Onias hafde svared z sagt:
þesse er eirn/sem elskar brædurnar/sem
hefur beded miog fyrer foolkenu og þm
heilaga stad / Jeremias sa spamadur.
15 Og ad Jeremias utriette sijna hæg
re hend/ad fa Juda eitt gulllegt sverd/
og ad hañ talade þetta/ þegar hn gaf
honum þad:
16 Tak þetta heilaga sverd/eirn skeink
fra Gude / med hvoriu þu skallt særa
moolstandarana.
17 Og sm þeir voru eggiader med Ju-
dæ miog goodum ordum/z sem kuñu ad
fysa þa til dygdar / og giora þeirra
ungu hiortu kallmañleg/ þa aliktudu
þeir/ad setia ecke herbuder/ helldr fara
diarflega fram uppa þa/z beriast med
allre kallmeñsku/ og giora ender a þvi/
þvi bæde borgenn og þeir heilogu hlut-
er/og mustered væru i haska.
18 Þvi þeir mottu þañ hæska miña
fyrer þeirra hustrur og born/ og brad-
ur og frændur / eñ sa stædste og hellste
otte var fyrer þvi heilaga mustere/
19 Og þad var þeim / sem voru iñe i
stadnum

stadnum ecke ein lytel angist/ þvi sa
fundur sem ætte ad skie under berum
Himne/skiefide þa.
20 Og sem aller vonudu nu / ad þad
munde gillda / og fiandmeñerner komu
samañ / og stryds-hereñ var i siñe fylk-
ingu / og bestiurnar settar a hentugañ
stad / og riddaralidenu var fylkt i bæda
fylkingar arma.
21 Sem Maccabæus þa leit yfer þañ
nalæga margfiollda/og þau ymislegu
vopn / sem þar voru til reidu / og þær
hrædelegu bestiur/ þa * riette hañ sijnar
hendur til Himens/og ækallade Drott-
eñ/sem gat giort jarteikn/ þvi hñ visse
ad sigureñ skiede ecke fyrer vopn/helld-
ur ad hañ giæfe þeim verdugu sigureñ/
epter þvi sem honum syñest riett ad
vera. * c. 14/ 34.
22 Og þegar hañ ækallade/sagde hañ
þañeñ: Þu Drotteñ utsender þiñ eing-
el i Ezechiæ tijd / sem var konungur i
Judæa/ og burttookst * af Senacheribs
herbudū hier um̄ hundrad fim̄ og atta-
tyu þusunder. * Es. 37/ 36. etc.
23 Og nu/þu megtuge Drotteñ i Him-
nenū/utsend * eirn goodañ eingel fyrer
oss/ til otta og skielfingar/ * c. 11/ 6.
24 Lat þa skielfast fyrer þijnum megt-
uga armlegg / sem koma med Gudlaste
moote þijnu heilaga foolke / og hañ
hætte þar vid.
25 Eñ þeir hiā Nicanor droou fram̄
med trometum/og lystelegum saung.
26 Eñ þeir hiā Judas gæfu sig i moo-
te fiandmoñunum med ækalle og bæn.
27 Og þeir stryddu med hondunū / eñ
med hiortunum bædu þeir til Guds/ og
ad velle logdu velso fim̄ og þriatyu
þusunder / og gloddu sig miog af Guds
openberlegre nærveru.
28 Eñ þegar þeir nu voru komner ur
þessum hæska / og fooru burt aptur
med glede/ þa * þecktu þeir Nicanor/
ad hañ var fallen / af hañs harneskiu/
* 1. Sam. 31/ 8.
29 Og sem þar skiede eitt vop og hæ-
vade/ lofudu þeir þañ megtuga Drott-
eñ a þra fedra tungu.
30 Og hañ sem hafde fyrstur vered i
fylkingar oddanū i allañ mata med lyf-
kama og huga fyrer sijna medborgara/
z auglijst sijnū landsmoñū þañ good vil-
ia fra sijnū ungdoms alldre / befalade/
* ad hoggva hofuded og hondena med
oxleñe af Nicanor / og flitia til Jeru-
salem. * 1. Macc. 7/ 47.
31 Eñ þegar hñ kom þangad/z hafde
samañkallad sijna landsmeñ og prest-
ana/þegar hñ stood fyrer altarenu/ liet
hñ sækia þa af slotenu/
32 Og hañ sijnde þeim þess vonda Ni-
canors hofud/ og þess spottara hond/
hvoria hañ hafde utriett moote þess
Almattuga heilogu huse / og drambad
so miog.
33 Og hñ skar ur þess ogudlega Nica-
nors tungu/ z bijfalade ad giefa fuglū hā-
na i smæpartū/ eñ uppheingia þess gat
enskapar betaling gagnvart musterenu.
34 Eñ aller lofudu þañ dijrdlega Drott-
eñ upp i Himeneñ / og sogdu: lofadur
sie sa / sem hefur vardveitt siñ stad o-
saurgadañ.
35 Og hañ heingde Nicanors hofud ut
af slotenu/ til eins openbers og auglioss
teikns um̄ Drottens hialp fyrer ollū.
36 Og þeir ællyktudu aller med sam-
eigenlegu samþicke/ad * lata vissulega
þeñañ dag ecke vera ovyrdfrægañ.
* 1. Macc. 7/ 49.
37 Helldur hallda vyrdfrægañ þañ þrett-
anda dag i þeim tolfta manade / sem
kallast Adar a Syrlenska tungu / ein-
um deige * fyrer þañ Mardochæiska
dag. * Esth. 9/ 19.
38 Med þvi ad þad er so tilgeinged um̄
Nicanor / og stadureñ er ordeñ iñtekeñ
af þeim Ebræsku / fra þeim tijma vil
eg og sialfur hier enda þessa rædu.
39 Og ef þar er nockud/sem fallegt er/
og vel a samañ vid historiuna/þad vill
da eg z sialfur feigeñ/ eñ sie þad lijtel-
fiorlegt og i medal lage/þa hlaut eg þo
ad koma vid þad.
40 Þvi so sem þad er skadlegt ad dreka

vijn einſamallt / og ſo vatn eitt / En eins ſem vijn blandad med vatne / ſmackar ſætt og þægelega / ſo gledur og þad ſem riett er ſett i eina rædu / þra eyru / ſem leggia ſig epter hiſtoriunne.

Og hier ſkal vera ENDERENN.

Manaſſe Juda Konungs Bæn /

þegar hann var fangenn i Babylon.

O * almættuge Drottenn / vorra fedra / Abrahams / Iſaaks og Jakobs / og þeirra riettferduga ſædes Gud. * 2. Moſ. 3/ 6.

2 Þu ſem hefur giørt Himen ꝛ Jørd / med allre þeirra prijde.

3 Þu ſem innſiglader hafed med þijns bods orde / ſem tillukter afgrunned og innſiglader þad / þijnu hrædelega ꝛ vegſamlega nafne til dijrdar /

4 So ad aller hluter hrædeſt og ſkielfeſt fyrer þijnu megtuga auglite.

5 Þvi þinnar dijrdar majeſtat * er obærelig / ꝛ ſu reide / ſem þu ognar med / er oþolanleg yfer ſyndurunum.

* 1. Moſ. 32/ 22.

6 Enn * ſu myſkunſeme / ſem þu lofar / er omælanlega ſtoor og oranſakanleg / þviad þu ert ſa hædſte Drottenn / goodgiarn / þolenmoodur ꝛ miøg myſkunſamur / og þig angrar mannanna illſkar.

* Pſ. 103/ 17.

7 Þu Drottenn hefur heited epter þinne mikellre giæſku / apturhvarfe ꝛ syndanna fyrergiefningu þeim / ſem hafa ſyndgad i mote þier / ꝛ þu hefur af þinne mikellre myſkunſeme / ſett ſyndurunum ydran til ſæluhiælpar /

8 So hefur þu Drottenn þeirra riettferdugu Gud / ecke ſett ydran þeim riettlatu / Abraham / Iſaak og Jakob / ſem ecke ſyndgudu i moote þier / helldur ſett ydran mier ſyndaranum / Drottenn.

9 Þvi eg hefe ſyndgaſt opfar enn þad er ſandur til i hafenu / mijner miſgiørningar eru ordner margfallderer / og eg er ecke verdugur ad ſiaa og ſkoda Himenſens hæd / ſaker margfiollda minna miſgiørda.

10 Eg er ſamannbeigdur med mørgum jarn-hleckium / og kann ecke ad upplipta mijnu høfde / og ecke draga andann / af þvi / ad eg uppvakte þijna reide / ꝛ giørde illt fyrer þier / eg giørde ecke þinn vilia / og hiellt ecke þijn bod / kom ſvijvirdingum af ſtad / og ſtigde þig ſo miøg.

11 Og nu beige eg mijns hiarta knie / ꝛ bid þig Drottenn um naad. Drottenn / eg hefe ſyndgad / eg hefe ſyndgad / og medkienne mijna miſgiørninga /

12 Hvors vegna eg bid og grátbæne þig / o Drottenn / fyrergief mier þad / fyrergief mier þad / og fordiarfa mig ecke aſamt med mijnum miſgiørningum / ꝛ vertu ecke reidur ad geima þad vonda handa mier eilijflega / og fordæm mig ecke til þinna nedſtu ſtada i Jørdunne / þvi þu ert Gud / ja þeirra Gud / ſem giøra ydran / ꝛ munt audſyna alla þijna giæſku vid mig.

13 Þvi þu munt frelſa mig overdugann / epter þinne ſtooru Myſkunſeme.

14 Og eg vil lofa þig alla mijna lijfdaga / þvi allur Himenſens her lofar þig / og þier tilheyrer dijrdenn um alla eilijfd /

AMEN.

Endar a þeim Apocryphiſku Bookum.